

This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

- + *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.
- + Refrain from automated querying Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.
- + *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.
- + *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at http://books.google.com/

 C_{1000}

University of Michigan
Liveries

1817

ALTER SCIENTIA VINITAR

Az 1865. évi decz. 10-dikére hirdetett

ORSZÁGGYÜLÉS

NYOMTATVÁN YAI.

KÉPVISELŐHÁZ. – JEGYZŐKÖNYV. – IV.

Az 1865-dik évi deczember 10-dikére hirdetett

ORSZÁGGYÜLÉS KÉPVISELŐHÁZÁNAK JEGYZŐKÖNYVE.

IV. KÖTET.

HITELES KIADÁS.

PEST.
NYOMATOTT EMICH GUSETÄV MAGYAR AKAD. NYOMDÄSENÄL
1868.

A

KÉPVISELŐHÁZ JEGYZOKÖNYVEI.

IV.

képvh. jegyzőkönyv. $186^{5}/_{8}$. iv.

A

KÉPVISELŐHÁZ JEGYZOKÖNYVEI.

IV.

керvн. једугоконуу. $186^{5}/_{8}$. v.

Az 1868. évi márczius 11-én tartott

CCV. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Szentiványi Károly.**

Jegyző: Mihályi Péter.

1580. A ház elnöke az ülést megnyitván, bemutatja:

Gál János, Oláhfalu város,

Berzenczey László, Maros-Vásárhely város egyik kerülete,

Móricz Pál, Bihar megye bárándi kerülete,

Nagy Péter, Kolozsvár város egyik kerülete, és

Tokody Ágoston, Nagyvárad város részéről megválasztott országgyülési képviselőknek eredeti megbizó leveleit,

Véghső Gellért képviselőnek jelentését, Arad megye Pécska kerületében elválasztott Ormos Sándor képviselő megválasztása ügyében eszközölt vizsgálatról.

Melyek tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett az állandó igazolási bizottsághoz rendeltettek áttétetni.

1581. Elnök továbbá bejelenti:

Gozsdu Manó képviselőnek levelét, melyben hétszemélynökké lett kineveztetése folytán képviselői állásáról lemond;

Abauj megye középponti választmányának hivatalos jelentését, melynek értelmében fájdalmas érzéssel tudatja Darvas Antal képviselőnek f. évi január 30-kán történt elhalálozását.

Azon elnöki kijelentés mellett, hogy biharmegyei Tenke és abaujmegyei Szikszó kerületeiben eszközlendő uj választások iránt, a ház ebbeli határozatához képest, az illető megyék középponti választmányai elnökileg már megkerestettek, tudomásul vétetett.

1582. Bemutatja gr. Andrássy Gyula miniszterelnök 177/m. e. sz. levelét, melynek csatolványakép a külügyi levelezéseket tartalmazó piros könyvnek 60 példánya, a képviselők között leendő kiosztás végett megküldetett, tudatván egyszersmind, hogy ezek az irodában le vannak téve a képviselők számára.

Miután a küldött példányok mennyisége a képviselők számának meg nem felel, az elnökség megbizatott, hogy a hiányzó példányoknak megküldése végett gondoskodjék.

1583. Bemutatja a vallás- és közoktatásügyi miniszternek 14903/867 szám alatt kelt levelét, melynek mellékletében a képviselőház által a közintézetek ügyében kiküldött bizottságnak 1866-ik évi 386 elnöki sz. a. a házhoz beadott és idő közben hozzá áttett jegyzőkönyvét az irattár számára visszaküldvén, tudatja, miszerint Kiss Bálint muzeumi képtárőrnek a ház 1867. évi 1344. sz. határozata folytán oda áttett kérvényében foglalt kérése ezuttal sem teljesithető; és abbeli kivánatát fejezi

ki, hogy ha a ház bizottságaiban miniszteri osztályát érdeklő, főkép közigazgatási természetű ügyek fordulnak elő, erről jövőben ideje korán a végből értesittessék, hogy küldötte által a bizottságnak a kellő felvilágositást megadhassa és a szükséges adatokat szolgáltathassa.

Ezen miniszteri átiratban foglalt intézkedés tudomásul vétetvén, az abban kifejezett óhajtáshoz képest a bizottságok elnökeinek meghagyatik, hogy, a házszabályok 30. §-a értelmében, üléseik idejéről a miniszteriumot értesitsék.

1584. Bemutatja Abauj megye, valamint

Arad és

Szatmár-Németi szab. kir. városok közönségeinek feliratait, melyekben intézkedést kérnek tétetni az iránt, hogy a képviselők az ülésekben megjelenjenek és a szavazásnál részt vegyenek.

Mind három kérvény a házszabályok megvizsgálására kiküldött bizottsághoz áttétetni határoztatott.

1585. Bemutatja sz. k. Erzsébetváros több választóinak kérvényét, melyben Karácsonyi János és Csiky István képviselőiknek az országgyülésen leendő megjelenését elrendeltetni kérik.

A beadott kérvénynek mindkét képviselővel leendő közlése mellett, nevezettek az országgyűlésen való megjelenésre felszólittatni határoztattak.

1586. Bemutatja Csiky István képviselő kérvényét, melyben 15 napi szabadságidőt kér adatni.

A 15 napi szabadságidő megadatott

1587. Bemutatja Heves megye fenyitő törvényszékének hivatalos levelét, melynek mellékletében a Becsei Antal főhadnagy kérése folytán Csiky Sándor képviselő ellen a ház engedélye mellett folyamatba tett fenyitő vizsgálati ügyben a nevezett képviselőnek a bünvádi kereset alóli felmentésével hozott első és másod birósági végzéseket másolatban megküldi.

Tudomásul vétetett.

1588. Bemutatja a Jászkun kerület fenyitő törvényszékének abbeli kérvényét, hogy miután Csernák László ellen folyamatban levő rágalmazási bünügyben a kir. táblának 1866. évi 6775. számu itéletében Hrabovszky Zsigmond képviselő kihallgattatása elrendeltetett, ennek eszközölhetése végett a ház ebbeli engedélyéért folyamodik.

Hrabovszky Zsigmond képviselőnek a nevezett bűnügyben leendő kihallgatására a kért engedély megadatni határoztatott.

- 1589. Bemutatja a vallás- és közoktatásüg yi miniszternek f. évi 2915. sz. a. kelt levelét, melylyel átteszi a n.-szebeni kir. jogakad émia igazgatójának a házhoz intézett azon kérvényét, melyben a nevezett jogakad émia számára a ház nyomtatványainak egy példányát megküldetni kéri, valamint
- a kolozsvári kir. jogakadémia igazgatójának hason kérelmét kifejező folyamodványát.

A háznak e részben fenálló határozatához képest a nyomtatványok egyegy példányának a kérelmező két intézet részére leendő megküldésével az elnökség megbizatott.

1590. Bemutatja a m. k. belügyi miniszteriumnak 1867. évi 29292. sz. levelét, melylyel átteszi az erdélyi kir. biztos és Maros szék közönségének abbeli kérvényeit,

hogy az erdélyi kir. főkormányszék, valamint az emlitett szék részére a ház nyom- atatványainak egy-egy példánya megküldessék.

A ház határozata folytán a nyomtatványok csak felsőbb tudományos intézetek számára rendeltettek megküldetni, ennélfogva kérvényezők óhajtása nem teljesithető.

1591. A napi jegyző által előterjesztettek a szünetelés alatt beérkezett következő kérvények:

Árva megye,
Békés megye,
Gömör megye,
Mosony megye,
Nyitra megye,
Vas megye,
Veszprém megye,

Sáros megye,

Udvarhely szék,

Győr város és
a Hajdu kerületek közönségeinek feliratai, melyekben a nemzetiségi kérdést,

a magyar nyelv és nemzetiség diplomatikai állásának megóvása mellett, törvényhozásilag mielőbb elintéztetni kérik;

a beregmegyei orosz ajku honpolgárok számos aláirással ellátott folyamodványa, melyben a megyei bizottság, törvényszék és tisztikar jelen alakitását, miután azok tagjai a nép nyelvét nem ismerik, valamint a szolgabirói járások és képviselői választó kerületeknek czélszerűtlen és reájok hátrányos beosztását pan aszolván, ebbeli sérelmeik orvoslása czéljából, intézkedésért esedeznek;

Szepes megye,

Torna megye,

Csik, Gyergyó és Kászon szék, valamint

sz. kir. Győr város közönségeinek feliratai a köztörvényhatóságok önkormányzatának a miniszteri rendszerrel megegyező szabályozása iránt;

Komárom megye közöségének felirata, melyben tudatván, hogy Pest megyének sérelmi kérvényét magáévá tevé, kéri ez utóbbit a megyék önkormányzati jogának további megóvása javára elintéztetni;

Fehér megye és

Szatmár-Németi város közönségének feliratai, melyekben előadván, hogy Pest megyének sérelmi kérvényét pártolják, hasonló sérelmek elkerülése végett a köztörvényhatóságok hatáskörét a parlamenti miniszteri rendszerrel kiegyeztetőleg mielőbb szabályoztatni kérik ;

Békés megye közönségének abbeli felirata, hogy, a törvényhatóságoknak szabályozása alkalmával, ezek közjogi állása teljes épségben fentartassék;

Nógrád megye,

Vas megye közönségeinek feliratai, melyekben a törvényhatóságok önkormányzatának megállapitása alkalmával az általok beterjesztett javasla tokat figyelembe vétetni kérik;

Abauj megye közönségének felirata a törvényhatóságok önkormányzatának mielőbbi szabályozása iránt ;

Debreczen szab. kir. város közönségének felirata, melyben a köztörvény-

hatóságoknak törvényileg biztositott önkormányzati jogát a belügyminiszter sérelmes rendeletei ellenében fentartatni kéri;

Arad város közönségének felirata ugyan ez értelemben;

Hajdu Nánás város közönségének felirata, melyben a Hajdu kerület törvényhatósági önállását és a Hajdu városok törvényszolgáltatási jogát fentartatni kéri;

Borsod megye,

Felső-Fehér megye,

Vas megye,

Pest szab. kir. város,

Székes-Fehérvár város,

Sáros megye közönségeinek feliratai a honvédelmi rendszernek nemzeti szellemben leendő megállapitása iránt;

Turócz megye,

Vas megye,

Torontál megye,

Három és Miklósvár szék,

Eperjes város,

Szatmár város közönsé geinek feliratai, melyekben az Arad városa által a magyar honvédsereg felállitása érdemében hozott felterjesztését pártolván, ennek létrejövetele idejéig a magyar sorezredeket a király és alkotmány iránti hűségre feleskettetni és a megszavazandó ujonczokat az ezredek kiegészitése után a honvédezredekbe beosztatni kérik;

Szepes megye közönségének hasonértelmű felirata;

Szatmár-Németi sz. k. város közönségének abbeli felirata, melyben a honvédelmi miniszterium f. évi 20408 sz. alatt a katonai váltságdij iránt kibocsátott rendeletét sérelmesnek vallván, a törvényhozás intézkedése előtt hasonló ügyekben jövőre az egyoldalu kormányi intézkedéseket megakadályoztatni kéri;

Esztergom megye,

Kraszna megye,

Turócz megye közönségeinek feliratai az adókivetés és behajtása körüli sérelmeik tárgyában;

a Hajdu kerület közönsége abbeli felirata, hogy az adóbehajtás a pénzügy közegek kizárásával a törvényhatóságokra ruháztassék;

Ugyanannak felirata, melyben az adóügyre törvényhozási intézkedést kér;

Ugocsa megye közönségének felirata az országos jövedelmeknek a nyugdijak fizetésétől megkimélése iránt;

Miskolcz város képviselő testületének felirata a borfogyasztási adónak megszüntetése tárgyában;

Győr megye és

Győr város közönségeinek a dohányegyedáruság mielőbbi megszüntetését kérelmező feliratai;

Arva megye,

Kraszna megye közönségeinek, és

az erdélyi gazdasági egyesületnek a só árának leszállitása és a sóügyre vonatkozó feliratai;

Székes-Fehérvár városa közönségének abbeli felterjesztése, hogy az elemi csapások okozta károk országos alapból biztosittassanak;

nógrádmegyei felvidéki több lakos kérvénye, melyben a kisebb kazánokban a pálinkafőzést átlagos évi adóztatás mellett megengedtetni kérik;

Doboka megye,

Felső-Fehér megye,

Csik-Gyergyó és Kászon szék közönségei, valamint

a kassai ügyvédi egylet felterjesztései, melyekben a törvénykezés tárgyában beadott miniszteri törvényjavaslatra tett észrevételeiket figyelembe vétetni kérik;

Turócz megye közönségének felirata a királyi táblának kerületenkinti felosztása tárgyában;

Zaránd megye közönségének felirata, a kir. tábla egyik osztályának Arad városába, és

Krassómegye közönségének felirata a királyi tábla egyik osztályának Temesvár városába leendő elhelyezése iránt;

Temesvár város, és

Székes-Fehérvár város közönségeinek felirata, a városi törvénykezési költségeknek az állam általi megtéritése tárgyában;

a Hajdu kerület közönsége felirata, melyben a kerületi és városi törvényszékeket jelenlegi alakjokban fentartani kéri;

Buda főváros közönségének felirata a kebelbeli népszinháznak országos intézetté emelése és 18,000 frt évi segélyben való részesittetése tárgyában;

ugyanezen kérelmet pártoló feliratai

Turócz megye,

Torontál megye,

Temes megye,

Szabolcs megye,

Somogy megye,

Arva megye és

Nagy-Bánya szab. kir. város közönségeinek;

Kassa szab. kir. város felterjesztése a kebelbeli szinháznak országos segélyezése iránt;

Liptó megye,

Szabolcs megye közönségeinek az alföld-fiumei vasutvonalat pártoló,

Szabolcs megye közönségének az alföld-fiumei és budapest-fiumei vasuti vonalakra vonatkozó,

- a debreczeni kereskedelmi és iparkamarának az alfold-fiumei vasutra, valamint
- a Hajdu kerületek közönségének az alföld-fiumei és budapest-fiumei vasuti vonalak mielőbbi kiépitésére vonatkozó feliratai;

Maros szék közönségének a kolozsvár-brassói vasuti vonalnak Maros-Vásárhely városa felé vezetése,

Krassó megye közönségének az arad-temesvár-orsovai vasuti vonalnak Lugos városa érintésével való vezetése tárgyában;

Alsó-Fehér megye közönségének, valamint

a szászvárosi iparegyletnek a nagyvárad-kolozsvári vasuti vonalnak Brassó érintésével a határszélig eszközlendő kiépitése tárgyában benyujtott felterjesztései;

Szab. kir. Székes-Fehérvár közönségének a vasuthálózat tárgyában készült emlékiratát tartalmazó,

Fehérmegye közönségének a buda-fehérvár-veszprém-molnári- és gráczi vasuti vonal kiépitését kérelmező,

Miskolcz városának a pest-miskolczi vasutat tárgyaló,

Gömör megye közönségének a Miskolcztól azon megye felvidékén keresztül Tornaalja, Rima-Szombat, Fülek, Salgó-Tarjánig épitendő vasut érdekében benyujtott,

Rozsnyó bányaváros közönségének a most emlitett összekötő vasuti vonalat kérelmező,

Nógrád megye közönségének a pest-oderbergi vasuti vonalnak Losoncz város érintésével való vezetése tárgyában tett,

Abauj megye közönségének ezen kassa-oderbergi vasuti vonalnak mielőbbi kiépitését,

Szabolcs megye közönségének az országos vasuthálózat tárgyában Abauj és Ung megyék felterjesztéseit pártoltatni kérő felirata;

Brassó város közönségének az egész birodalombeli vasutak szállítási dijainak tetemes leszállítását kérő felirata;

az első magyar pozsony-nagyszombati vasuttársaság felterjesztése egy Sopron, Pozsony, Nagyszombat, Trencsén és Zsolna között állami segélyezés utján kiépitendő vasuti vonal tárgyában;

a pozsonymegyei gazdasági egylet folyamodványa a Duna folyamnak Pozsonytól Gönyőig elkerülhetlenné vált szabályozására megkivántató összegnek az 1868-dik évi államköltség előirányzatába leendő felvétele iránt, és Pozsony megye felirata, melyben ezen folyamodványt támogattatni kéri;

Szabolcs megye közönségének felirata a tiszaszabályozási társulat elégtelen védműveinek országos erővel eszközlendő fentartása tárgyában;

Temes megye közönségének felterjesztése a megye területén létező államutakon és hidakon még folyvást követelt vámdij fizetésnek megszüntetése iránt;

Tisza-Ujlak város közönsége, valamint

Ugocsa és Szatmár megyékbeli 23 község lakosai kérvénye Tisza-Ujlaknál a Tisza folyón keresztül állandó hidnak az állam költségén leendő felépitése iránt;

Győr megye közönségének abbeli felterjesztése, hogy a kebelében lakó Szász-Coburg herczegi ág tagjai a Koháry név megtartására ezután is köteleztessenek;

előterjesztettek továbbá a magán személyek által beadott következő kérvények:

- a feloszlatott naszódvidéki határőrség nevében Portius Florián és Burdug Vazul kérvénye, melyben a naszódvidéki községek havasaira képezett igényekre nézve az igénylőket, s ezek között a magas kincstárt is, a törvény rendes utjára kérik utasittatni;
- a gyergyó-szt.-miklósi örmények előterjesztése jogviszonyaiknak a székelyekkel szemben való szabályozása iránt;

Pozsony megyébe kebelezett Alsó-, Felső-Diós, Hosszufalu, Ottenthal, Szomolány, Neustift, Dejte, Losoncz, Selpic, Gocznód, Nahács és Szuha községek előljáróinak folyamodványa az urbéri viszony hátralevő maradványainak megszüntetése és a vadászati jognak szabályozása iránt;

a bardóczszéki, vargyasi, bardóczi, baróti, fülei és száldobosi volt urbére-

13

ì

seknek kérelme a székelyföldi urbériségeknek országos költségen eszközlendő megváltása tárgyában;

Pestmegyei Mogyoród község telkes gazdáinak kérelme a maradványföldek után fizetendő váltságdij kamatainak leszállitása és a fizetési határidőnek kiterjesztése iránt;

a moldovai határszéleken lakó Gyimes-Bükk, Középlak és több szélbeli magyar és román csangó telepitvényes taksás lakosoknak kérvénye irtásos birtokaik megválthatása végett;

pozsonymegyei Nádas község volt urbéres lakosainak kérelme az urbéri viszonyok rendezése tárgyában;

bálintfalvi lakosok és előljárók kérelme,

sz.-lászlói lakosok özv. Farkas Péterné, Moldován János és Szász János, felső-fehérmegyei Előpatak községében levő volt urbéresek nevében Ankó György és Mamaliga György,

marosszéki Koronka községbeli lakosok Bálint András, Ignácz Demeter, György Mihály. Király Gergely és Király József kérvényei, melyekben illető földesuraik által ellenök támasztott urbéri pereknek megszüntetését kérik;

özv. Komáromy Ferenczné, szabolcsmegyei buda-ábrányi lakos,

Ökrös és Bogy biharmegyei községek előljárói,

Jed marosszéki község némely lakosainak,

Orosz Györgyné, marosszéki Tompa község lakosa,

Nyárád Szt.-Benedek, Ny.-Szt.-Anna, Rigmány, B. Madaras marosszéki községek volt urbéres lakosai, valamint Kádár Demeter és Magos István fintaházi lakosok hat,

Moson Maros székbe kebelezett község lakosainak négy,

Sárd marosszékbeli község lakosainak két, és

Bars megyébe kebelezett Ághó község összes lakosainak kérvényei az ellenök folyamatban levő urbéri pereknek megvizsgálása és elintézése tárgyában;

gr. Teleki Miksa és érdektársainak kérvénye, melyben az erdélyi urbérés dézmavesztések tárgyában intézkedést tétetni kérnek;

Balaton-Füred község volt jobbágy lakosai kérvénye a szőlőhegyvámváltságdij- és kamatainak országos kölcsön általi megváltása iránt;

Székes-Fehérvár város közönségének felirata a város határában levő szőlőhegy fogyasztási adómentessége tárgyában;

Prém Sándor és több győrmegyei tenyői lakos folyamodványa a bortized megfizetése alóli felmentése végett;

Vajda-Récse Fogaras vidékbeli község lakosainak kérvénye, a községbeli kocsmálási jogélvezetnek jövedelmi forrásul a község részére leendő átengedése végett;

Nikolics J. D., temesvári kereskedő kérelme, a Temesváron vett háza után kiszabott átiratási díjnak elengedése, és miután az már lefizettetett, visszafizetése iránt;

Guttman Ádám abaujmegyei árkai lakos két kérvénye, a rajta Lehoczky Lajos főszolgabiró és Ruszinkó Zsigmond ügyvéd által 1863-ik évben illetéktelenül bevett 431 frt visszafizetésének elrendelése iránt;

Semmler János kassai lakos két folyamodványa, melyben tanitói alkalmazást kér;

KÉPVH. JEGYZŐKÖNYV. $186^6/_7$. IV.

Mészáros János kis-ujszállási szijgyártó kérvénye, a magyar állam részére 1849-ben kiszolgáltatott 25 nyereg 446 frt 77½ kr árának megfizetése iránt ;

Tóth Mihály kis-ujszállási lakos folyamodványa, a muszkák által 1849-ben okozott 694 frt 75 krnyi kárának megtéritése végett;

özv. Nendtvich szül. Blásy Janka szepesmegyei késmárki kereskedő kérvénye a magyar éjszaki honvédsereg számára 1849-ben szállitott vászonáruk 2212 pftnyi értéke és járulékainak kifizetése iránt;

Chlavatovich Mihály pesti korcsmáros kérvénye a magyar hadsereg részére 1849-ben kiszolgáltatott 4240 font marhahus 932 frt 80 krt tevő árának megtéritése végett;

Veszprém megye közönségének felirata, melyben Hortoványi János és társai esizmadiamesterek, továbbá Szabó János és társai szűcsmesterek folyamodásai, melyek szerint azok az 1848-ik évi hadjárat alatt a magyar hadsereg részére kiszolgáltatott felszerelési ezikkekért járó követeléseik kifizettetéséért esedeznek, felterjesztvén, elintéztetni kéri;

Rothman Emanuel kassai gombkötőmester kérvénye, az 1849-ben az álladalom részére beszolgáltatott gombkötőmunkáért járuló 5800 pft. kifizetése végett;

id. Kuczik Ferencz debreczeni polgár folyamodványa, az általa beadott 9126 frt 15 kr. p. p. magyar bankjegyeknek kártalanitása iránt;

Kramer András szepcsváraljai tanitó kérvénye, az 1848-dik évben kelt 40 fttól szóló magyar állami kötvénynek és kamatainak kifizetése iránt;

özv. Zombory Mihályné kérvénye, 1849-ben az erdélyi hadsereg pénztárába kölcsönzött 300 pítnak kifizetése végett;

Rombola Tamás és Knotek gairingi lakatosmesternek kérvénye, melyben a mult évi deczember havában beterjesztett két rendbeli folyamodványaik elintézéséért esedeznek;

Pozsony megye hegyentúli járásába kebelezett községek lakosainak kérelme, az 1866-ik évi hadjárat alkalmával okozott károknak megtéritése iránt;

sopronymegyei Rákos község több birtokosainak folyamodása, az 1866-ki hadjárat alatt szenvedett káraiknak kártalanitása végett;

Drusbaczky Bonaventura, bukovinai Józseffalva község róm. kath. lelkésze a Bukovinában lakó magyarok elhanyagolt állapotát panaszolván, az ottani nép nevelésének előmozditása czéljából bizonyos számu gyermekeknek kitanitását, valamint templom és iskolák épitésére országos segélygyűjtést eszközöltetni kér;

Kögel Károly perjamosi esperes, Novák Pál billeti, Krakker György varjasi, Tinó János kis-jécsai és Nyiámesnyi Antal gyertyámosi plébánosoknak a zágrábi érsekséghez tartozó billeti kegyuri uradalom elleni panaszos kérvénye;

Kardszag városa róm. kath. egyház gondnoka és előljáróinak panasza t. Gömöry Ferencz plébános lett elmozditásának orvoslása végett;

Roth Ignácz kérvénye, az országszerte beszedett rongyok eladási árának országos segélyezési alap alakitására való forditása iránt;

Valentényi József felső-petényi néptanitó folyamodványa, adóhátralékának három év alatt leendő lefizethetése iránt;

Gombay szül. Hrabovszky Vinczenczia folyamodványa, melyben az ősiségi nyiltparancs 22-ik §-ának megváltoztatását kéri;

CCVI. ÜLÉS.

Constantin András volt honvéd kérvénye, álladalmi szolgálatban való alkalmazása végett;

a nemzetgazdasági érdekeket előmozditó bécsi egyletnek a hazai vasipart is tárgyazó emlékirata;

Fodor János Szeged város volt főszámvevőjének folyamodványa, nyugdijaztatása tárgyában;

Kuliffay János Vendel bécsi lakos kérvénye gyámsági és örökösödési ügyének előmozditása tárgyában.

Mindezen kérvények tárgyalás és véleményes jelentéstel végett a kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltettek.

1592. Fábián Gábor képviselő leteszi a ház asztalára szab. kir. Arad árosa közönségének abbeli kérvényét, hogy addig is, mig a honvédelmi rendszer életbe léptethetnék, a magyar sorezredek a király és alkotmány iránti hűségre megeskettessenek, és a megszavazandó hadjutalék a magyar sorezredek kiegészitése mellett a felállitandó honvédseregbe soroztassék.

1593. Szontagh Pál rozsnyókerületi képviselő, előterjeszti Gömör és Kis-Hont t. e. megye gazdasági egyesületének azon megye területén vezetendő vasutvonal tárgyában készitett kérvényét, kérvén ennek a közelebb ezen vasutvonal érdekében még beérkezendő kérvényekkel együttes tárgyalását.

Ez utóbbi két kérvény is a kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltetett. Egyéb tárgy nem lévén, annak kijelentése után, hogy a közelebbi ülés határnapja a szokott módon közzé fog tétetni, az ülés eloszlott.

Az 1868. évi márczius 14-én tártott

CCVI ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly. Jegyżő: Mihályi Péter.

A f. évi márczius 11-én tartott üles jegyzőkönyve felolvastatván, 1594. Elnök bemutatja:

hitelesittetett.

az erdélyi kir. főkormányszék elnökének 4547. 1868. sz. levelét, melynek csatolványakép előterjeszti Hátszeg város közönségének abbeli kérvényét, hogy miután dr. Ratiu János emlitett város országgyűlési képviselője oda intézett irásbeli nyilatkozatában képviselői állásáról lemondott, nevezett városban uj képviselői választás rendeltessék el.

A képviselői megbizásról érvényes lemondás a házszabályok értelmében csakis a házhoz intézett nyilatkozatban levén eszközölhető, erről a kérvényező város közönsége értesittetni határoztatott.

1595. Ezután elnök felemlitvén, miszerint az utóbbi ülésben több igazolási ügy lett az állandó igazolási bizottsághoz utasitva, mely azonban tagjai nagy részének távolléte miatt üléseket nem tarthatván, azon kérdést intézte a házhoz, óhajtja-e, hogy ezen ügyek tárgyalhatása végett a nevezett bizottsághoz a hiányzó tagok helyébe ez alkalomra másokat helyettesitsen, vagy pedig kivánja a hiányzó tagok megérkezéséig azon ügyek tárgyaltatását elhalasztatni?

A ház kivánata ez utóbbi irányban nyilvánittatván, a helyettesités mellőzésével az igazolási bizottság tagjainak a szükséges számban megjelenéséig az oda utasitott ügyek tárgyalása elhalasztatni határoztatott.

1596. Továbbá előterjesztetett:

Zsámbokréthy József képviselőnek kérvénye, melyben gyengélkedő egészségének helyreállitása végett 3 havi szabadságért folyamodik.

A kért 3 havi szabadság a felhozott indokból megadatott.

1587. Előterjesztetett Gömör megye közönségének felirata, melyben Arad város felterjesztését a honvédelmi rendszer megállapitása és a hadseregnek nemzeti lábra való állitása tárgyában, pártolni kéri;

Pest, Pilis és Solt t. e. megye közönségének sérelmi felterjesztése, melyben a m. k. miniszterium több rendeleteit törvényelleneseknek panaszolván, azok ellenorvoslásáért esedezik;

Szepes megye törvényszékének felirata a köztörvényhatóságok szervezése tárgyában;

Trencsén város közönségének felirata, melyben Debreczen városának a köztörvényhatóságok önkormányzatára vonatkozó felterjesztését figyelembe vétetni kéri;

biharmegyei Bélfenyér község lakosainak kérvénye, melyben a nagyváradi l. szert. püspöki uradalom által ellenök folyamatban levő urbéri perben hozott 3-ad birósági itélet végrehajtását az országgyülése által hozandó törvényhozási intézkedésig felfüggesztetni kérik;

Utasi Károly volt honvédőrnagy kérvénye az ország részére 1848-ban kölcsön adott 400 ezüst forintjának visszafizetése iránt.

Mindezen kérvények tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz áttétetni határoztattak.

1598. Boros Bálint képviselő leteszi a ház asztalára a szatmár-városi kőmives és ácsczéhek előterjesztését az iparrendtartás tárgyában, valamint

1599. Justh József képviselő több nyitramegyei bizottsági tagnak beadás végett hozzá küldött kérvényét, melyben az 1867. évi april 27. és 29. napján tartott megyei tisztválasztás alkalmával szenvedett sérelmeik orvoslását elrendeltetni kérik.

Melyek ugyancsak a kérvényi bizottságnak kiadatni határoztattak.

1600. Justh József, mint a kérvényi bizottság elnöke, jelentést tesz arról, hogy a bizottság üléseiben még a mult deczember hóban tárgyalt kérvényekről tárgy szerinti kimutatást tett le a ház asztalára, melynél fogva azok tárgyalására határnapot kér kitűzetni, valamint a házszabályok 81. §-a értelmében a kérvényi bizottság uj választását elrendeltetni kérj.

A háznak kifejezett óhajtásához képest a kérvényi bizottság további munkálkodásra határoztatott utasittatni, és a bejelentett kérvények tárgyalása f. évi márczius 16-án tartandó ülésre kitűzetett. 1601. Napirenden levén a kérvényi bizottságnak jelentése, tárgyaltattak a következő kérvények:

Kolutácz Stipán és neje szül. Brdár Stána mohácsi lakosok kérvénye, melyben Kisfaludy János Baranya megye mohácsi járása esküdtje, és Tohalics Antal mohácsi ügyvéd hivatalos visszaéléssel párosult zsarolással vádoltatnak,

A bel-, s illetőleg az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetik.

1602. Soltész Vilmos győri lakos panasza, hogy Szabó János győrvárosi törvényszéki jegyző zsidó által aláirt okmányt hitelesiteni nem akar,

Az igazságügyminiszteriumhoz utasittatni rendeltetett.

1603. Győr megye közönsége a kormánynak Heves megye irányában elkövetett eljárását, jelesen kir. biztos alkalmazását s a bizottmányi ülések felfüggesztését sérelmesnek tartván, aggodalmai megszüntetése végett a felelős parlamenti kormány s municipiumok jogkörét törvény által szabályoztatni kéri.

A miniszteriumhoz utasittatik.

1604. Bosnyák Tada dalyoki lakos az iránti panasza, hogy Csóka Zsigmond mohácsi ügyvéd Bosnyák Markótól számára behajtott 131 forintját elsikasztotta, nevezettnek bűnperbe fogadását eszközöltetni kéri.

Az igazságyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1605. Deugáró József bácsmegyei lakos, az 1848—49-ki évben a magyar álladalom részére Verbászon az ott állomásozó seregnek alku szerint átszolgáltatott 200 öl tűzifának 1400 ft. árát kifizettetni kérő folyamodványa

A pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1606. Losonczy József Közép-Szolnok megye érszentkirályi lakosa, az ország birói értekezlet 6. §-a tartalmának törvényes megmagyarázása iránti kérvénye

Az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni határoztatott.

1607. Özvegy Trucka Pálné született Török Franciska nagyváradi lakos kérvénye, hogy miután a haza védelmében elhalt két honvédtiszt fia őt egészen vagyontalanul hagyta hátra, a honvédelmi alapból részére segélypénz eszközöltessék,

A honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetett.

1608. Domonkos János mohácsi szücsmester kérvénye, melyben Goócs Gyula mohácsi ügyvéd ellen támasztott bünkeresetében törvényszerű szigoru vizsgálat teljesitését megrendeltetni kéri,

Az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1609. Vinkler József nyitramegyei karhóczi birtokos kérvénye, melyben a nyitramegyei karhóczi kamarai birtok vevése alkalmából a térség hiánya miatt szenvedett károkat panaszolván, azoknak orvoslásáért esedezik,

A pénzügyi miniszteriumhoz áttétetni határoztatott.

1610. A tiszai ágostai hitvallásu evang. egyházkerület kérvénye, melyben az 1848. XX. t. cz. alkalmazhatása végett a gyakorlati életben kifejlődő egyes jogviszonyokat kimeritő részletes törvényszabályok alkotását kéri,

A halaszthatlan szükség által indokolt kérelem méltánylása mellett a vallás s közoktatási miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1611. Több szabolcsmegyei község előljáróinak folyamodványa, melyben a közmunkatartozás pénzértékben megváltása, a rév- és utvámoknál czélszerübb intéz-kedések, a dohányár leszállitása stb. iránt intézkedés megtételét kérik,

A miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1612. Eperjes sz. k. város kérvénye, melyben Zemplén megyének a nem-

zetiségi ügyben az országgyüléshez felterjesztett munkálata figyelembe vételét kéri,

A nemzetiségi bizottsághoz áttétetni határoztatott.

1613. Istenes István és Varga Pál Bács megyebeli adaközségi lakosok, 350 községbeli család nevében a Német-Bánságban mentesitett ártereken leendő megtelepedhetésöket kieszközöltetni kérő folyamodványa

A pénzügyminiszteriumhoz áttétetni határoztatott.

1614. Hajdu-Böszörmény városa 1332 törzsbirtokos lakosának kérvénye, melyben birtokviszonyaik rendezésénél az általok ezen érdemben felterjesztett, s városuk 1866-ki képviselőtestülete által is ajánlott munkálatnak figyelembe vételét, továbbá a tisztválasztásnál elkövetett cselekvények által okozott sérelmeik orvoslását, s a kerület törvényesen leendő rendezéseig is ujabb tisztválasztás elrendelését kérelmezik,

A belügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1615. A somogymegyei Mérey család kérvénye, melyben az eberhardi uradalom végett támasztott, s a cs. nyiltparancs által megszüntetett ősiségi pereinek folytathatása érdekében az 1852-ki nyiltparancs hatályon kivül helyezését, s az ősiségi viszonyok törvény általi rendezését kéri,

Az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1616. Szorád István Esztergom megyebeli muzslai lakos osztályos ügyében beadott s oklevelekkel felszerelt folyamodványa, melyben az iránt emel panaszt, hogy az osztoztató biróság hatáskörén túlterjeszkedett, miért a további eljárás felfüggesztését kéri,

Kellő intézkedés végett az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1617. Szentiványi Gábor folyamodványa, melyben Kálnoky Dénes gróf főkirálybiró által a kir. kormányszék s belügyi miniszterium rendeletei ellenére bentartóztatott két levele kiadatását eszközöltetni kéri.

Kálnoky Dénes gr. főkirálybiró ezen panasz ellenében a kérvényezőnek saját elismervényével ellátott nyilatkozatban 1334 kérvényezési szám alatt bebizonyitván, hogy a kérdésben forgó leveleket Szentiványi Gábor kezéhez visszaadta, e tárgy megszüntnek tekintetik. Minélfogva a kérvények a felek kiyánatára leendő visszaszolgáltathatás végett az irattárba letétetni rendeltetnek.

1618. Kisfalud, Szakácsi, Vid és Déd Somogy megyébe kebelezett nemes helységek az iránti folyamodása, hogy még fenálló kiváltságos jogaik a többi nemesekével együtt tovább is fentartatván, törvény által megerősittessenek,

Miután a törvény alapján fenálló jogok érvénye fölött — mig a törvényhozás máskép nem intézkedik — kétséget támasztani különben sem lehet, jövőre nézve pedig a törvényhozás nem tekintheti feladatának, hogy az alkotmány fejlesztése körül teendő intézkedéseit egyes osztályok kiváltságos érdekeitől tegye függővé, a folyamodók kérelnie félretétetni s visszavételéig a levéltárban letétetni rendeltetik.

1619. Dindár Lajos Maros székbe kebelezett M.-Sámsond községbeli lakos kérvénye, melyben az erdélyi Királyföld tehermentesitési alappénztárába visszakövetelt összeg befizetésétől felmentését, s az 1849-ik évi hadi esélyekből származott kárainak megtéritését eszközöltetni kéri,

A pénzügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1620. Mokcsai Haraszthy Erzsébet, férj. Thury Györgyné, szabolcsmegyei

lakosnak folyamodványa az iránt, hogy 1848-ban végitélet nélkül felfüggesztett két rendbeli ősiségi perei a még hiányzó végleges itélettel befejeztessenek,

Az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1621. Szulyovszky Gusztáv sárosmegyei giralti lakos kérvénye, az 1849-ki hadjáratban a magyar hadsereg számára requirált élelmi szerekért saját vagyonából fizetet 5635 frt 17 kr pp. összeg, és 6% kamatai megtéritetése tárgyában,

Elintézés végett a m. kir. pénzügyi miniszteriumhoz áttétetni határoztatik.

1622. Weinman Lipót ungvári lakos az 1849. évben a magyar álladalom pénztáraiban részére utalványozott, de ki nem fizetett 12713 frt 49 krnyi ezüstpénzbeli összeg kiszolgáltatását kérő folyamodványa

Elintézés végett a m. kir. pénzugyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1623. Kácsfalu és Bolmány községek Baranya vármegyében, az 1852. évi földadó-ideiglenre vonatkozó előlegképen jogtalanul kétszer követelt, s be is fizetett összegek visszatéritését kérő folyamodványa

Intézkedés végett a m. kir. pénzügyi miniszteriumhoz áttétetni határoztatott.

1624. Fridmann József sárosmegyei girálti kocsmabérlő kérvénye, az 1849. évben a magyar hadsereg részére kiszolgált élelmezési czikkekért járó 714 ftot és ennek 6% kamatai kiutalványozása iránt,

Elintézés végett a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetett.

1625. Gyéres város közönségének kérvénye, helyhatósági önkormányzati jogába való visszahelyezése és Torda megye főispánja báró Kemény György alkotmányellenes és törvénytelen eljárása miatt feleletre vonása tárgyában,

Elintézés végett a m. kir. belügyminiszteriumhoz áttétetni határoztatott.

1626. Vasmegyei Német-Gencs község összes közbirtokos gazdáinak és földészek kérvénye az iránt, hogy egyhangulag megválasztott, de a szombathelyi püspöki szentszék által ellenzett Kovács István Német-Gencsen üresedésbe jött néptanitói állomásra kineveztessék,

Elintézés végett az oktatásügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1627. Péterdy Imre és Kocsis József baranyamegyei gerenyési és vidombói malomtulajdonosok kérvénye, az évenkinti viz és földbérfizetés felszabaditása, s a bérváltság meghatározása iránt,

Elintézés végett az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetett.

1628. Turócz megye közönsége, a megyék önkormányzatát a miniszteri rendszerrel kiegyező alapon törvény által szabályoztatni kéri.

Használat végett az összes miniszteriumhoz áttétetni határoztatott.

1629. Pécs város közönsége a nemzetiségi kérdés mielőbbi elintézésénél Zemplén megye ez ügyben tett észrevételeit figyelembe vétetni kéri.

A nemzetiségek iránti törvényjavaslattal foglalkozó országos bizottsághoz áttétetni határoztato:t.

1630. Szatmár-Németi város közönsége eszközöltetni kéri, hogy a katonai hatóságok is a polgári hatóságokkal magyar nyelven levelezzenek.

Intézkedés végett a m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1631. Kárády Ignácz aradi lakos 1858. évben elhalt fia Kárády Ignácz, Kossuth Lajos gyermekei nevelője iránti tekintetből anyagi segély kieszközöltetését kérő folyamodványa

Elintézés végett a m. kir. belügyminiszteriumhoz áttétetni határoztatott.

1632. Özv. Bántó Ferenczné szül. László Terézia kérvénye, néhai férje által a magyar kormánynak 1848-ban kölcsönadott 1200 darab cs. k. ezüst huszasoknak megtéritése iránt,

Elintézés végett a m. kir. pénzügyminiszteriumnak átadatni határoztatott.

1633. Szalay Gábor lévai lakos kérvénye, az 1849. évben tőle vett faanyagokért járó 2000 frt kifizetése iránt,

Intézkedés végett a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetett.

1634. A Hajdu kerület kérvénye, melyben a törvényhatósági önkormányzatnak a felelős miniszteri kormányrendszerrel összhangzásba hozatala iránt törvény alkotását kéri,

Használatul az összes miniszteriumnak átadatni határoztatott.

1635. Több szentesi lakos kérvénye, az 1848 és 1849-ben törvényesen kibocsátott országos magyar pénzjegyek beváltása, s illetőleg az elkobzottak kártalanitása tárgyában,

A pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1636. Eperjes város közönsége a felsőbb törvényszékek szervezése alkalmával egy ilyennek székhelyét Eperjes városában meghagyatni, és ez érdemben benyujtott emlékiratát figyelembe vétetni kéri.

A törvénykezési javaslat vizsgálatával megbizott országos bizottsághoz áttétetni rendeltetik.

1637. A békésmegyei gazdasági egyesület az alföld-fiumei vasutvonalra tett észrevételeit figyelembe vétetni, és ezen pályának a déli vaspályával való minden összeköttetés mellőzérével, önállólag, minden befolyástól menten és egységesen leendő kiépitését minél előbb eszközöltetni kéri.

Az alföld-fiumei vasutvonal iránti törvényjavaslat előterjesztése tekintetéből adat- és használatul a m. kir. közlekedési miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

- 1638. Kragl Mihály bajai lakatosmesternek, az 1849-ben a magyar hadsereg felszerelésére készitett munkálatokért járó 2500 váltóforint, és költségei megtéritését kérő folyamodványa
 - Intézkedés végett a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz áttétetni határoztatott.
- 1639. Spák János egri lakos és csizmadiamesternek, ugyis mint 48 mestertársa megbizottjának kérvénye, melyben az 1849. évben a magyar hadsereg részére készitett és átadott csizmák és bakancsok árának 2728 ft és 30 kr megtérittetését s illetőleg kifizettetését elrendeltetni kéri,

Intézkedés végett-a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetett.

1640. Özv. Szammer Pálné és fia székesfehérvári könyvnyomdatulajdonosok, az ellenök követelésbe vett 2000 frt könyvnyomdai cautio alóli felmentést kérő folyamodványa,

Hivatkozással a hasontárgyu 1286. sz. a. végzésre, elintézés végett a bel-; ügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1641. Poór László és Jendrolovics János lábbelikészitők, az 1849-ben a magyar hadsereg számára készitett és átszolgáltatott lábbeliek árának 1362 frt 55 krt tevő összegét kifizettetni kérő folyamodványa,

Elintézés végett a m. kir. pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetett.

1642. Esztergom sz. kir. város felterjesztése, s illetőleg kérvénye, a városuak a fogyasztási adó illetéktelen része alóli felmentése tárgyában,

> Gyors elintézés tekintetéből az összes miniszteriumhoz, s használatul a közelebb kirendelt országgyűlési pénzügyi bizottsághoz áttétetni rendeltetik.

1643. Kossik János, hontmegyei keszihóczi lakos kérvénye, melyben 1867. évi október 19-én elárverezett ½ urb. házhely és házának árverezését megsemmisitteteni kéri,

Intézkedés végett az igazságugyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1644. Verbay János, volt magyar egresi tanitónak az 1861-ki jegyzőség ellátásáért járó, és a tiszttartó által megtagadott 50 frt járandóságát kifizettetni kérő folyamodása

Intézkedés végett a belügyminiszteriumhoz áttétetni határoztatott.

1645. Baltazár György kérvénye, melyben a pénzügyminiszteriumot bizonyitványai kiadására felszólitani, s anyagi segé yezést eszközöltetni kér,

A pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1646. Tófalva (Erdély, Maros szék) összes akosai az ellenök báró Apor Károly ur által nyert kitelepítési itélet felfüggesztését, s ujabb vizsgálat alá vételét elrendeltetni kérő folyamodása

Elintézés végett az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni határoztatott.

1647. Szabolcs megyei Őrladány község lösszes belbirtokosai kérvénye, a kocsmáltatási commassalás által okozott sérelmök orvosoltatása, és okozott perköltségek fizetésének felmentése iránt,

Az igazságugyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetett.

1648. Biharmegyei béli szakaszban fekvő Kis-Laka, Siád, Krajova, Szakács és Bél-Rogoz községek kérvénye, melyben az urbéri pereknek egy hozandó urbéri törvény létrejöttéig leendő felfüggesztését kérik,

Elintézés végett az igazságugyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1649. Dr. Szombathy József, mint 300 kis-kun-dorozsmai és majsai lakosok meghatalmazottjának kérvénye, a gróf Langrand-Dumonceau András czéget viselő belga bank ellen, ennek a panaszlók irányában elkövetett csalásai és szerződéshamisitásai miatt korábban beadott kérvénye elintézése iránt,

A kérdéses folyamodvány a f. é. junius 26-án tartott ülésben 1140/867 sz. a. a belügyminiszteriumhoz áttétetvén, jelen kérvény szintén oda áttétetni hattároztatik.

1650. B. Szekendorff Oszkárné, szül. Guzich Francziskának, Hecs Károly ügyvéd elleni birói zártörés ügyében felmerült s elrendelt bünvizsgának foganatba vételét, s a bünrészesek: u. m. Gunics Mihály, Kolosváry Lajos, Czifray Antal, Borsodi György, Rudlicsko István, Holota Mihály, Lőrincz Mihály és Zichy Antal országos képviselő ellen is elrendeltetni kérő folyamodványa

Az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1651. A turja-remetei volt kincstári munkások testületének kérvénye, a fenálló magas kincstári szabályok szerinti eljárás és kivitele elrendelése iránt,

Elintézés végett a m. kir. pénzügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1652. Rába Ilisie és több, hunyadmegyei Roskány község nemes birtokosainak, b. Nopcsa Ferencz főispán ellen, mint a dévai kincstári uradalom haszonbérlője ellen, a kocsmáltatási jog gyakorlatának eltiltása miatti panasza

Intézkedés végett a kir. igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni határoztatott.

1653. Felső-Fehér megye ürmösi község volt urbéres lakosainak kérvénye, melyben erdejök birtokába magokat visszahelyezni, és volt földes uraik ellen magokat megvédetni kérik,

Elintézés végett az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik

KÉPVH. JEGYZŐKÖNYV. $186^5/_{\rm e}$ IV.

3

1654. Wachsmann Vilmos és Wagenleitner Johanna a pestvárosi Rokus kórodában mint tébolyodottak letartóztatásukat panaszolván, szabadon bocsájtást kérnek.

Elintézés végett a m. kir. igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1655. Batek Rozalia szül. Bayer és Batek János zboroi lakosok Sáros megye törvényszéke által elkövetett hivatallal visszaélés folytán tetemes megkárositásukat, ez ügyben hozott királyi táblai itéletet, ugyszintén az igazságügyi miniszterium határozatát sérelmesnek panaszolván, részrehajhatlan vizsgálatot rendeltetni, és igazságot szolgáltatni kérnek.

Intézkedés végett az összes miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1656. Özv. Várhegyi Luiza, szül. Scherempergi és Raststadti Graff kérvénye, hogy az 1836. évi XLVII. t. cz. 2. §-a akként kiigazittassék, hogy annak a bárói rang kifejezés kölcsönöztessék:

Minthogy a czimek adományozására vonatkozó ügyletek a belügyminiszteriumhoz tartoznak, ezen kérvény összes mellékleteivel illetékes intézkedés végett nevezett miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1657. Abauj megye a vasuti hálózatra tett észrevételei;

Kassa város közönsége, a kassa-ungvár-munkács-nagy-szőlős-szigeti vonalat a szerencs-szigeti vonal mellőzésével országgyűlésileg megállapittatni kérő átirata;

Temesvár városa a debreczen-szatmár-szigeti vasutvonalat pártoltatni kérő folyamodványa;

Bihar megye bizottságának kérvénye, a debreczen-szatmár-szigeti vasut vonal mielébbi kiépitése tárgyában;

Bereg megye közönségének a szerencs-szigeti vasutat, mely az 1836-ik XX. törvényczikknek leginkább megfelel, a szatmár-szigeti vonal mellett egyszerre felépitni kérő folyamodványa;

Fiume szab. kir. kikötőváros és kerületének emlékirata, melyben a képviselőház f. é. julius 1. hozott határozatához képest, egy a déli vasuttársaság vonalát nem érintő, külön önálló alföld-fiumei vonalnak mielőbbi kiépitését kéri;

Sáros megye közönségének a miniszteri vasuthálózati tervezet III-ik pontjára vonatkozó észrevételeit figyelembe vétetni, és a kassa-premislyi vasutvonalnak Eperjes-Dukla között vezetését megállapittatni kérő előterjesztése;

Gyöngyös város.kereskedő testülete kérvénye, a Hatvantól Miskolczig kiépitendő vaspályavonalnak a Gyöngyös közvetlen szomszédságában fekvő Gyöngyös-Püspöki község határában vezetését, s ott egy főállomás megállapitása eszközöltetése iránt;

Beszterczebánya város közönségének a pest-oderbergi vasutvonalra tett észrevételeit figyelembe vétetni, s a garamvölgyi vonalnak a vasuthálózatba leendő felvételét kérő folyamodása;

Turócz megye közönségének a pest-oderbergi vasutvonalat a fővonalak közé soroztatni, s a buda-fiumei vonallal egyidejüleg elkészittetni kérő folyamodása;

Eperjes város közönségének az országos vasuthálózatra vonatkozó emlékiratát figyelembe vétetni kérő folyamodványa;

Bars megye közönségének a vasuti hálózat tárgyában tett észrevételeit figyelembe vétetni kérő folyamodványa;

Három és Miklósvár szék közönségének a nagyvárad-brassói vasutat Fehérvárig s onnan Brassóig egyszerre s egy időben kiépittetni kérő folyamodványa;

Torda város képviselő testülete kérvénye, a várad-kolozsvár-brassói vasuti vonalnak Torda városán (az erdélyi részekben) átvezetése iránt :

Az e tárgyu kérvényekre, s átalában a vasutak tárgyában már kelt országos határozatok értelmében teendő intézkedés végett a közlekedési miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek, oly hozzáadással, hogy a vasuthálózati törvényjavaslat alkalmával a képviselőháznak is érdekében állván tudni, mik e tekintetben a vidékek kivánatai, sőt indokai, minden ilynemű kérvények egy lajstromba foglaltatván, a ház irodájában annak idejében megtekinthetés végett kitétessenek.

1658. Nagy-Kanizsa város községe kéri, hogy a buda-fiumei vasut ne Zákánynak, hanem a surdi völgyön a Dráva partján Kaproncza felé Zágrábnak vezettessék.

N.-Kanizsa városának 60 holdnyi terület ingyen átengedéséből, a feltéte lek netalán meg nem tartása által keletkezhetett sérelmének orvoslása magán utra tartozván, miután a közhangulat Fiume érdekét Triest ellenében határozottan megóvni kivánja: e kérvény a közlekedésügyi miniszteriumhoz ez értelemben még lehetőleg megfelelő intézkedés, avagy annak idejében adandó felvilágositás végett áttétetni rendeltetik.

1659. Schaumburg-Lippe Vilmos herczeg consortiuma végleges engedélyt kér egy Aradról, Kikindán, Ó-Becsén, Erdődön keresztül a Dráva völgyén Zágrábig és Kottoróig épitendő vasut iránt.

Miután a kérvényezett kikinda-eszék-zágrábi vasutvonal egyes részeiben a vasuthálózatban tervezett arad-temesvári, és országos kamatbiztositás mellett már is épülő alföld-fiumei vonal nagyobb részével párhuzamos, következőleg versenypálya lenne, figyelmet érdemlő körülménynek ismervén el különben azt, hogy kérvényezők a vasuthálózatban foglalt törökbecse-pancsovai vonalra is ajánlkoznak, a kamatbiztositás igénybe vételét pedig egy szóval sem emlitik: e kérvény megbirálása és ahhoz képesti intézkedés végett a közlekedésügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1660. Három szék és egyesült Miklósvár szék, Felső-Fehér vármegye, Segesvár szék, Kezdi-Vásárhely város, Kőhalom szék és Sepsi-Szt.-György város bizottjai, ugymint a brassói kereskedelmi és iparkamra kérvénye, melyben kérik, hogy a kolozsvár-brassói Galacznak irányulandó vasutvonal kiépitésén szükséges intézkedés megtétessék:

Az e tárgyu kérvényekre s átalában a vasutak tárgyában már kelt országos határozatok értelmében teendő intézkedés végett azonban különös figyelembe ajánlással a közlekedési miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik, oly hozzádással, hogy a vasuthálózati törvényjavaslat tárgyalása alkalmával a képviselőháznak is érdekében állván tudni, mik e tekintetben a vidékek kivánatai, sőt indokai : minden ilynemű kérvények egy lajstromba foglaltatván, a ház irodájában annak idejében megtekinthetés végett kitétessenek.

Ezután 25. képviselőnek irásban benyujtott kivánatához képest, a ház zárt tanácskozmánynyá alakulván, elnök a közönséget távozásra szólitá.

Az 1868. évi márczius 16-án tartott

CCVII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly. Jegyző: Mihályi Péter.

A márczius 14-ki ülés jegyzőkönyve felolvastatván

Hitelesittetett.

1661. Elnök bemutatja Kapp Gusztáv, Nagy-Szeben város részéről megválasztott országgyűlési képviselőnek eredeti megbizó levelét,

Mely véleményes jelentéstétel végett az állandó igazoló bizottsághoz áttétetni határoztatott.

1662. Bemutatja ifj. Zichy József gróf képviselőnek kérvényét, melyben egészsége helyreállitása czéljából három heti szabadságért folyamodik.

A kért három heti szabadság megadatott

1663. Bemutatja Ónossy Mátyás képviselőnek, mint a krassómegyei oraviczai kerületben megválasztott Granzenstein Gusztáv képviselő választására vonatkozó vizsgálat megtételére kiküldött vizsgáló biró levelét, melynek mellékletében az emlitett választásra vonatkozó okiratokat beküldi, és betegeskedése miatt más vizsgáló birónak kiküldetését elrendeltetni kéri.

Ónossy Mátyás képviselőnek akadályoztatása folytán a krassómegyei Oravicza kerületben történt választás megvizsgálására Glatz Antal képviselő határoztatott kiküldetni.

1664. Elnök továbbá előterjeszti:

Abauj megye közönségének a kassai szinháznak országos segélyezést kérő feliratát;

Zemplén megye közönségének feliratát, melyben a honvédelmi rendszer tárgyában még ez ülésszak alatt törvényt alkottatni és a hadsereget az alkotmányra feleskedtetni és nemzeti alapon szerveztetni kéri;

Sz. k. Beszterczebánya város közönségének e kérelmét tárgyazó feliratát, valamint

ugyanannak, a városok rendezését tötvényhozásilag elintéztetni kérő felterjesztését;

ugyanannak abbeli kérvényét, hogy a kir. tábla kerületek szerint osztassék el, és annak egyik osztálya a kérvényező városban helyeztessék el;

ugyanannak kérvényét 1867. évi fogyasztási adójának beszedéséből felmerült 410 ft 69 krnyi hiánynak elengedése tárgyában;

Nagy Ferencz csontos-községi lakos kérvényét, az 1848-ki év előtt szolgálatban volt városi tisztviselők nyugdijaztatásának megállapitása iránt;

Kiss János kérvényét, az 1848-ik évben a cs. k. hadsereg és saját jobbágyai által okozott kárának megtéritése tárgyában;

Csiky Imréné folyamodványát, a férje által 1849-ben a haza oltárára kölcsönzött 1700 ft. tőke és kamatainak megtéritése iránt;

Nagy István s több hód-mező-vásárhelyi lakosok kérvényét, a gróf Károlyi család által követelt malombérszedési jog megszüntetése iránt.

Mindezen kérvények tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz áttétetni határoztattak.

1665. Sz. k. Beszterczebánya város közönségének abbeli kérvénye, hogy az országos képviselők kötelességök teljesitésére utasittassanak,

A házszabályok megvizsgálására kiküldött bizottsághoz rendeltetett áttétetni

1666. Végre elnök előterjeszti a M. Tudományos Akadémia elnökének levelét, melyben tudatván, hogy a nevezett intézet XXVIII-ik ünnepélyes közülését f. év márczius hó 21-ik napján délelőtt 10 órakor fogja saját disztermében tartani, arra a képviselők megjelenését kéri.

Tudomásul vétetett

1667. Deák Ferencz előterjeszti és leteszi a ház asztalára a nemzeti tornaegylet elnökének az emlitet egylet országos alapból leendő segélyezése tárgyában benyujtott kérvényét azon kérelemmel, hogy annak soron kivüli tárgyalására és erről jelentéstételre a kérvényi bizottság, a hová ezen kérvény kiadandó, egyuttal utasittassék,

A kérvény azon utasitással határoztatott áttétetni a kérvényi bizottsághoz, hogy azt soron kivül tárgyalva, ebbeli jelentését a háznak mielőbb terjeszsze elő.

1668. Kovách László képviselő által benyujtott kérvénye Gyöngyös-Püspöki közönségének, melyben magát fogyasztási adó tekintetében Gyöngyös városától törvényesen elkülönittetni kéri,

A kérvényi bizottsághoz áttétetni határoztatott.

1669. Bujanovics Sándor képviselő a következő interpellatiót intézte a közmunka- és közlekedésügyi miniszterhez:

"Tisztelettel felkérem a közlekedésügyi miniszter urat, nyilatkozzék az iránt, vajon:

"a közzétett vasuthálózati tervezetben kijelölt Eperjes van-e a gácsországi vasut kiindulási pontjául végleg elfogadva?

"az eszközölt tanulmányozások mely irányban mutatják a kárpáti átkelést legkönnyebben kivihetőnek? és

"történtek-e, és minő egyezkedések, ő felsége többi országai, illetőleg a gácsországi kormánynyal a két vonal határszéli találkozására nézve?
"Pesten, 1868. évi márczius 14-én."

Melyre a jelen volt gr. Mikó Imre miniszter ekkép válaszolt:

"A kormány a lajtántuli kormánynyal egyetértőleg különös figyelmet forditott azon vasuti vonalnak létesítésére, mely a tiszavidéki vasutat a galicziai Károly-Lajos pályával összekapcsolná; e végre egy küldöttség, mely a két kormány közegeiből alakult, azon utasítással folytatta vizsgálatait a mult nyáron, hogy a Kárpátokon való átkelésre nézve a legkedvezőbb területi viszonyokat nyomozza ki, a mi meg is történt. Azonban ezen átalános exploratio csak a részletes tervek alapján fog kiegészittetni; már is két társulat alakult, melyek mindenike más-más irányban szorgalmazván a vonal létesítését, a kinyert előmunkálati engedélyek alapján a szükséges részletes terveket készitteti, s részben már be is fejezte.

"Ez a dolog jelen állása, melyből kifolyólag mind addig, mig ezen terve-

zetek be nem érkeznek, s azoknak érdemleges összehasonlitásából az előnyösebb irányt elhatározni nem lehet, addig a kormány sincs azon helyzetben, hogy a czélba vett kapcsoló vasutnak akár csatlakozási pontjaira, akár a vonal irányára nézve felvilágositást adhasson."

1670. Továbbá napirend folytán a kérvényi bizottság jelentése tárgyaltatván:

Kornhoffer Károly volt lánczhidépitészeti hivatalnok kérvénye, melyben a lánczhidtársulat kivánságára előterjesztett és most is gyakorolt kezelési módszer díját emlitett társulat irányában megállapittatni, egyszersmind a kezelésre vonatkozó ujabbi terveinek megvizsgáltatását eszközölni kéri,

A közlekedési miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1671. Magyar-Igen mezőváros közönségének bizottsága két országos vásár tarthatása joga engedélyezését, illetőleg a már létezett, de a compilata constitutio V. része, 30-ik edictuma által elvétetett vásárjog visszahelyezését kérő folyamodványa

A kereskedelmi miniszteriumhoz intézkedés végett áttétetni rendeltetik.

1672. Pozsony város közönségének az igazságszolgáltatásra megkivántató költségeinek az állampénztárból leendő fedeztetése iránti kérvénye

Intézkedés végett a bel- és pénzügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1673. Abauj m. közönségének a megyék jogkörének törvényhozás utján rendezését a felelős parlamenti kormány irányában mielőbb elhatároztatni kérő folyamodványa;

Szirmay Pál bártfai lakosnak a bécsi cs. kir. rendőri hivatal által letartóztatásakor lefoglalt 8000 pforint készpénze visszaadatását kérelmező folyamodványa

Az összes miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

- 1674. Krajne nyitramegyei község kérvénye, mely szerint magát a hrachovistyei rk. pap és tanitó által igénybe vett egyházi természetbeli és készpénzbeli adók és szolgáltatások alól felmentetni kéri,
- a turóczmegyei szentmártoni szláv tudományos társulat évenkinti országos segélyezést kérő folyamodványa

A vallás- és közoktatási miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1675. Czifra János volt honvéd-huszárnak az 1849-ik évben a sebesült honvédek gyógyitására saját erszényéből forditott költségeit megtérittetni kérő folyamodása;

Pollácsek Sámuel pesti lakosnak az 1849-ik évben szenvedett 77 frt. 28 kr. pp. kárának megtéritését tartalmazó kérvénye;

Czyntula Mátyás Königgrätzben Csehországban állomásozó főherczeg Vilmos 12-ik gyalog sorezredbeli közvitéznek a katonaságtól végképeni elbocsájtatását tartalmazó kérvénye;

Zudor Zsigmond a 63. gyalog sorezredben besorozott közkatonának a katonakötelezettség alóli felmentése iránti folyamodása

Intézkedés végett a honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1676. Götzel Mihály, Mailing Ferencz és 19 érdektársok kérvénye, melyben az 1849-ik évben a cs. kir. osztrák és orosz hadseregek részére büntetésképen requirált készleteknek, u. m. pokrócz, lepedő, fehérnemű és topanért kármentesitést kérnek;

Neugebauer Ábrahám pesti lakosnak az 1848—49-ik évben a honvédsereg részére átadott 200 mérő zab kárpótlása iránti kérvénye;

Lukavszky Ferenczné pesti szabómester özvegyének az osztrák kormány által elfoglalt tárgyak visszaadása avagy kifizetése iránti folyamodványa;

Munkácsy Zsigmond és Adolf nagy-enyedi lakosok kérvénye, melyben az 1848-49-ben letett 81,275 ft. biztositék haladék nélküli kifizettetését kérik,

Elintézés végett a pénzügyi s illetőleg a honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1677. Debreczen városának a sárosmegyei jegyzőkönyv meghamisitása s részben megsemmisitése miatt bűnvádi perbe fogott Hlavács János fizetését a pör befejezéseig felfüggesztetni kérő folyamodványa;

Dr. Kolovein Ferencz kismartoni h. ügyvédnek a város hivatalnokai visszaélését és jogtalanságait panaszoló, vizsgálatot kérő folyamodása;

Mayer Lőrincz, udvari káplán, a fenséges királyi gyermekek hittanára kérvénye magyar honfiusitás kimondásaért;

Győr város közönségének a katonaság részére kiszolgáltatni szokott előfogatok sulyos terhét a közteherviselés alapján szabályoztatni kérő folyamodványa;

Kuczevics Gergely, torontálmegyei n.-szt.-miklósi lakos és érdektársai kérvénye, melyben intézkedést tétetni kérnek, hogy a községi jegyzőség betöltésénél a választást vezető tisztviselő az 1832/6. IX. t. cz. 2. §-át szigoruan megtartani köteles legyen,

Elintézés végett a belügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1678. Bács-Bodrog megyei Kupszina község lakosainak a határukbeli kincstári földek felette káros bérleteit megszüntetni, és uj árverés utján kiadatásukat elrendeltettni kérő folyamodása;

Czegléd város több lakosainak a magyar bankjegyek kárpótoltatását eszközöltetni kérő folyamodványa;

a szeged városi csizmadia-czéh kérvénye, az 1849-ik évben a magyar hadasereg számára kiszolgáltatott munkákért járó 8366 ft 19 kr kifizetésének elrendelése iránt;

Török József, zemplénmegyei Berzik községbeli reformatus lelkész adóhátralékát elengedtetni kérő folyamodása;

Neutra Katalinnak 10,000 forint Kossuth-bankjegyről szóló vevényét és kamatai beváltását tárgyazó rendelésért esedező kérvénye;

Kiss János tigyvéd és neje Váraljai Katalinnak kérvénye, a néhai Debreczeni Erzsébet, férj. Kölcsey Lászlóné jogán makrai és buszturai részjószág megőrökitése iránt 1842. évben a magyar kir. kamarával kötött egyesség alapján 17,500 pft járuló kamatai kifizetése iránt;

Kellyér Nándor eperjesi lakosnak a só álladalmi kezeléséről benyujtott emlékiratát figyelembe vétetni kérő folyamodása;

Szabó Gábor és társai fülöpszállási lakosoknak az 1848—49-ben kibocsátott és az osztrák kormány által megsemmisitett magyar papirpénz kártalanitását kérő folyamodványa;

Özv. Gugenberger Józsefné Zemplén megye Perbenyik községe lakosa kérvénye, az 1848. évben kiállitott 24 darab kincstári kamatos utalványokban levő tőkéjének és kamatainak megtéritése iránt;

Székes-Fehérvár több lakosai kérvénye, a magyar bankjegyek azonnali forgalomba tétele iránt;

ifj. Jelen Pál kolozsvári lakos kérvénye, a forradalom alatt szenvedett kárai megtéritése iránt;

bácsmegyei Torzsa község lakosainak az általok haszonbérben birt állami javaktól fizetendő 32,977 ft 76 kr hátraléknak az 1866. évi májusi fagy által okozott káraik kárpotlásául elengedtetését kérő folyamodása;

gyöngyösvárosi több föld- és szőlőmives lakos folyamodása, a pálinkafőzés után fizetendő adónak átlag szerinti fizethetése iránt;

Vallner Antal bécsi lakos kérvénye, az 1848. évben az álladalomnak kölcsönzött 1500 pft készpénz és két e üst kargyertyatartó, összesen 1650 ezüst forintról kiállitott öt rendbeli m. kincs ári utalvány kifizetése iránt;

Gengl Ferencz bács-bodrogmegyei pékmesternek az 1848. évben a katonaság és foglyok részére kiszolgált kenyér-részletekért járó 894 ft 13% kr megtéritését kérő folyamodványa;

Tornyos József budai lakos állami hivatal elnyeréseért benyujtott kérvénye; Borbély Ferencz, pesti csákó-készitőnek az 1848-ban a magyar hadsereg részére szállitott felszerelésekért járó 6413 ft 40 kr követelését kifizettetni kérő folyamodása;

Baranya megyei Vörösmart község reform. egyháza előljáróinak 1848-ban az országos pénztárba kölcsön adott 1550 pft visszafizetését szorgalmazó kérvénye;

Forró Miklós, erdélyi lakosnak az 1849-ben a magyar katonai élelmi raktárba beadott 570 véka tiszta buzának, illetőleg árának kifizettetése iránti folyamodása

Albert János és Tamás csik-szt.-mártoni lakosok kérvénye, 1849-ben az; orosz tábor által néhai atyjok Albert Ignácztól erőszakosan elvett 4 ökör árának 400 pforintban megtéritése iránt;

Reiser Nándor, váczi lakos inditványa, a sókezelést illetőleg;

Vajda István, somogymegyei nagy-atádi lakosnak az 1848. évben a magyar hadsereg részére szállitott nyerges-munkáért járó 1134 ft. o. é. megtérittetése iránti kérvénye;

Debreczeni Ferencz hajdu-böszörményi lakosnak az 1848. évi magyar hadsereg részére kiszolgált bakancsok 2135 ft árának megfizetése iránti kérvénye;

Szőke Mihály debreczeni csizmadia-mesternek az 1848-ki magyar hadsereg részére szállitott lábbeliekért járó 1385 ft követelése kifizetése iránti folyamodása:

Mindezen kérvények elintézés végett a pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1679. Pyrker Mária tiroli lakos örökösödési keresetének mielőbbi elintézése iránti kérelme;

Baranya megyei Kemzse községnek legelőelkülönités és erdei szabályozás alkalmával szenvedett sérelmei tárgyában a pécsi káptalan elleni perujitás, vagy megigazitási keresetre felhatalmazást kérő folyamodványa;

Sopronmegyei Neudorf község lakosai kérvénye, melyben az 1863. évben tőlök kierőszakolt szerződést az irtványföldekre nézve megszüntetni kérik;

Barát Pál, mohácsi lakos panasza, Baksa József biró és Hasz Károly ügyvéd elleni bünkereset tárgyában hamis bizonyitvány kiállitása miatt;

Szilágyi Bertalan, ung megyei palyini lakos két rendbeli kérvénye, melyben Őry Jenő ungmegyei volt provisorius I. alispán üldözéseit panaszolván, orvoslást kér; Rácz Erzsébet Wacker J. M. özvegye és Wacker Franciska, lugosi lakosok néhai Wacker Marius hagyatékának mielőbbi elintézését kérő folyamodványa;

özv. Szenkovics Bogdánné, szül. Benedek Róza, és Benedek Lajos, mint a Szenkovics-Bogdán-féle árvák törv. gyámja, illetőleg segédgyámja kérvénye, Tódorffy Bogdánnak, Szenkovics Bogdán elleni kártéritési pere mielőbbi elintézése iránt;

Mathics Máté panasza a bács-bodrog megyei telekkönyvi törvényszék ellen, annak késedelmes eljárása miatt;

Szilágyi Bertalan ungmegyei pályini lakos panaszos kérvénye, melyben üldözéseit panaszolván, orvoslásért esedezik;

Urhegyi Ferencz, nagy-kikindai lakos kérvénye, Murády János aradi ugyvéd hűtlensége és sikkasztása miatt;

Boross Mihály sopronmegyei pályi lakos kérvénye, melyben jogtalanul elárverezett ingó és ingatlan javai iránt panaszkodván, orvoslásért esedezik;

beregmegyei Barkaszó, Mező-Kaszon város és Rafajna-Ujfalu község volt jobbágy lakosságának kérvénye, folyamatban levő urbéri perök folytatásának és végrehajtásának megszüntetése iránt;

Ács község kérvénye, melyben a még fenálló szőlőtized és uri jogok megválthatása iránt törvényt alkottatni kér;

Láncz Márk orvos-sebész és pesti lakos kérvénye, melyben az ellene Heller Mátyás és Pekáry József által elkövetett törvénytelenségeket panaszolván, orvoslást kér;

Horváth Imre fegyencz kérvénye, melyben bankjegykészitésért 18 évi elitéltetését panaszolván, kegyelmezést kér;

Lakatos Ferencz erdélyi lakos kérvénye, a Szombatfalvy Józsefnével fenforgó urbéri perben hozott határozat kegyelmi enyhitéseért;

komárommegyebeli Szend, Dad és a többi község lakosainak folyamodása, melyben a tatai uradalom által jogtalanul elvett urbéri természetű birtokaikat visszaadatni, s azokra az 1848. IX. t. cz. kedvezményét kiterjesztetni kérik;

Kleiszner Julianna, férj. Nemes Márton Józsefné, seregélyesi lakos kérvénye, néhai nagyapja által a veszprémi káptalan kezelése alá beadott pénzösszeg kitudása végett vizsgáló küldöttség kinevezése iránt;

Nagy Miklós, kőszegi lakos és ügyvéd panaszos kérvénye, Széll Miklós, Nagy Kálmán és Szluha Dénes sopron- és illetőleg vasmegyei tisztviselők ellen, hivatalos hatalommal visszaélés miatt;

Baksa József, Haas Károly és Goócs Gyula mohácsi lakosok panaszos kérvénye, melyben Csóka Zsigmond néplázitót s rágalmazót Domonkos János, Mészáros Flórián és neje czinkostársával együtt megfenyittetni kérik;

Liebl György és Anna szül. Richter, budai lakosok kérvénye, melyben Pest városa előtt lefolyt örökösödési perben szembesitést kérnek;

Dimovics Konstantin, mint neje meghatalmazottja folyaniodása, melyben az ujvidéki törvényszék által hozott igazságtalan itéletből származó kárositását megszüntetni kéri;

Pohorella és Helpa község előljáróinak kérvénye, melyben a köztök és a volt földesuraság között létrejött tagosztályból eredő sérelmöket panaszolják;

Nógrád megye közönségeé, melyben a sajtóügyben az igazságügyi miniszterium által kibocsátott pótrendeletekre nézve aggodalmát kijelentvén, az 1848. évi XVIII. t. cz. hiányait törvényhozásilag pótoltatni kéri;

Baksa József Mohács volt főbirája és Haas Károly mohácsi járási szolgaképvii. Jegyzőkönyv. 1865/s. iv.

biró kérvénye, miszerint a Csóka Zsigmond ügyvéd által Baracz Paro neve alatt benyujtott kérvény megtorlás végett Baracz Paro neve alatt benyujtott kérvény megtorlás végett Baracz Paro neve alatt benyujtott kérvény megtorlás végett Baracz Paro neve alatt benyujtott kérvénye megtorlás végett kérvénye megtorlás végett benyujtott kérvénye megtorlás végett kérvénye megtorlás végett benyujtott kérvénye megtorlás

Mindezen kérvények elintézés végett a igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1680. Kis-Orosz és Tamásfalva községek lakosainak szerződéses községeik ügyének rendezése miatti kérvénye

A tárgy nagyszerű fontossága tekintetéből lehető intézkedés végett az összes miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1681. Székes-Fehérvár városa műiparosainak az 1860. május 1. osztrák patens megsztmetését és régi szabadalmaik visszaállitását kérelmező folyamodványa

Az összes miniszteriumhoz a végett rendeltetik áttétetni, hogy egy mielőbb készitendő ipartörvényjavaslat szerkesztésénél ezt is anyagul fölhasználhassa.

1682. A Hajdu kerület közönsége kérvénye, melyben a hadkiegészitési rendszabályoknak a főgymnasiumi tanulók hadkötelezettség alóli mentesitésére vonatkozó pontját a nem kitünő, de legalább kielegitő előmenetelt tanusitó tanulókra is kiterjesztetni kéri:

Miután e panasz a honvédelmi miniszterium által már két izben elutasitta tott, a fenforgó elvi kérdés elintézése végett a miniszter-tanácshoz utasittatn rendeltetik.

1683. Sztakovics Venczelné szül. Lakatos Krisztina és érdektársai kérvénye, melyben a Boor József ellen 610/867. sz. a. beadott alaptalan kérelmet viszszautasittatni kérik:

Miután az előbbi folyamodvány a belügyminiszteriumhoz áttétetett, a a jelen kérvény is oda áttétetni rendeltetik.

1684. Fuchs Ignácz nyomdásznak magát a cautiofizetés alól felmentetni kérő folyamodványa:

Az országgyűlés e részben már határozatot hozván, ezen kérelem a belügyminiszteriumhoz elintézés végett áttétetni rendeltetik.

1685. Arad megyében kebelezett Fakert község, mint a m. kir. kincstári telepitvényesek kérvénye, az államnak fizetendő magas haszonbér leszállitása, ugy a hátralevő 23,471 ft 15 haszonbérnek és késedelmi kamatainak 20 évi törleszthetése iránt:

Ezen kérvény tárgyalás és méltányos intézkedés tekintetéből a pénzügyminiszerium figyelmébe ajánltatni rendeltetik.

1686. Győr város közönségének a városi hatóságoktól követelt bélyegilletékeknek az ingatlanok átruházása eseteiben megszüntetését kérő folyamodványa

> A pénzügyminiszteriumhoz a végett áttétetni rendeltetik, hogy ezt az adóügyi törvényjavaslat szerkesztésénél anyagul használhassa.

1687. Hollóháza község lakosai kérvénye, melyben magokat urbéri természetű jobbágy zselléreknek kimondatni, legelő- és erdőrészek kiadatását és általok birt irtásföldeken fekvő adózások és szolgáltatások megváltását elrendeltetni kérik:

A folyamodás tárgya nem a törvényhozó testület elé tartozván, a jelen kérvény az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1688. Leypold szül. Jötér Adel és érdektársai, mint Jötér Mária örökösei, elfoglalt ősi vagyonuk birtokába magokat visszahelyeztetni kérő folyamodványa:

A kérelem tárgya törvényes birói eljárást igényelvén, a jelen kérelem

mellékleteivel együtt kellő intézkedés végett az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1689. Tolnay János hadházi lakos kérvénye, melyben törvénytelen letartóztatása alóli szabadon bocsáttatását kéri:

A kérelem tárgya nem tartozván a képviselőház teendőihez, miután a folyamodásból kitünik, hogy folyamodó ez érdemben már az igazságügyi miniszteriumhoz panaszt emelt: ezennel kérelmező az igazságügyi miniszteriumhoz utasittatni rendeltetik.

1690. Szatmár-Németi városa közönsége kérvénye, melyben a nemzetiségi kérdésben előterjesztett észrevételeit figyelembe vétetni kéri;

Baranya megye közönségeé, melyben a nemzetiségi kérdés törvényhozás utján való elintézésénél Zemplén megye emlékiratát kéri figyelembe vétetni :

Mindkét kérvény a nemzetiségi bizottsághoz áttétetni rendeltetik.

1691. Nagy-Várad város közönségének a királyi tábla egy osztályának kebelébe leendő áthelyezése iránti kérvénye;

Temesvár város közönségének a királyi tábla rendezésénél egy olyannak városukba leendő áttétetele iránti kérvénye;

Győr város közönsége kérvénye, melyben a felsőbb törvényszékek rendezése esetében egy ilyennek székhelyéül Győr városát kéri kitüzetni;

Pozsony város közönségének a kir. itélő táblának kerületek szerinti felosztása alkalmakor Nagy-Szombat helyett Pozsony városába leendő elhelyezése iránti kérvénye;

Máramaros megye közönségének a felsőbb törvényszékek rendezése alkalmával nem az eperjesi, hanem a Debreczenben székelő főtörvényszék hatósága alá leendő beosztása iránti kérvénye:

Mindezen kérvények a képviselőháznak f. é. 1106. sz. a. kelt határozata folytán kiküldött törvénykezési bizottságához használat végett áttétetni rendeltetnek.

1692. A lyuta-csornokolovai kincstári országut építésével foglalkozó mesterembereknek munkadijokat kifizettetni kérő folyamodványa:

A kérvény tárgya elvállalt kötelezettség teljesítése iránti követelés levén, mely a magánjogi keresetek sorába tartozik, kérelmezők a rendes birósághoz utasittatni rendeltetnek.

1693. Brassó város 'kereskedelmi és iparkamarájának az uzscratörvény megszüntetése iránti kérvénye:

Miután a képviselőház az uzsoratörvény szabályozásának szükségességét elismerte, ezen kérvény mellékleteivel együtt azzal rendeltetik áttétetni az igazságügyi miniszteriumhoz, hogy e tárgyban törvényjavaslatot készitvén, azt a ház elé terjeszsze.

1694. Berzeviczy Miksa kassai lakos kérvénye, melyben özv. Berzeviczy Eleonóra ellen telekkönyvi kiigazitást tárgyazó perének a hétszemélyes tábla által leendő felülvizsgálatát kérelmezi:

Miután az emlitett per már felülvizsgálás által elintéztetett, s ujabb általvizsgálása a m. kir. igazságügyi miniszterium által megtagadtatott, s a netán még fenlevő törvényes jogorvoslatoknak igénybe vételére utasittatott, a kérvény, mint elintézett, az irattárba tétetni, s kivánságra kiadatni rendeltetik.

1695. Nánássy Benjamin, debreczeni ügyvéd panaszos kérvénye, melyben

Debreczen város törvényszéke által ellene elkövetett több rendbeli visszaéléseit és kárositásait panaszolván, orvoslást kér:

A kérelmező kérelme visszavételeig az irrattárba letétetni rendeltetik, minthogy polgári ügyekben a hétszemélyes tábla itélete ellen appellata nem létezik.

1696. Mohay János, n.-ölvesi lakos kérvénye, melyben volt urbéri állományának kárpótoltatását országos alapból eszközöltetni kéri.

A tárgy maga utján el levén intézve, visszavételig az irattárba letétetni rendeltetik.

1697. Dröbler Károly, bécsi lakos Deutsch Károly általi rágalmaztását és megkárositását panaszló kérvénye,

Miután kérelmező kára már megitéltetett, sértési panasza orvoslása iránt pedig az ut nyitva állván, a kérvény visszavételig az irattárba tétetni rendeltetik.

1698. Petyko György, oroszvégi lakos, még m. é. május 17-én beadott kérelmét hátirattal ellátva átküldetni kéri.

Kérelmező kérvényét az irattárból bármikor kiveheti.

1699. Botka Anna férjezett Vagó Mihályné, és Bottka Magdolna férjezett Toth Istvánné alpári lakosok kérvénye, az igazságügyi miniszterium intézkedése ellenében orvoslás iránt:

Ezen sérelem orvoslása végett a felek, az igazságügyi miniszteriumnak ez ügybeli intézkedése értelmében, a rendes perutra utasittatni rendeltetnek.

1700. Philimon Miklós aradi ügyvédnek, mint a pécskai választó kerület követjelöltjének kérvénye, az 1867. évi junius 3. és 27-én a pécskai követválasztásokkal összefüggésben szolgálatuktól felfüggesztett és elmozditott községi jegyzők, birák és egyéb előljárók visszahelyezése iránt:

Miután a kérelemből is kitünik, hogy ezen ügy a belügyminiszterium által illetékes hatóságához, a megyebizottsághoz van utasitva, a kérvényezési bizottság véleményével öszhangzólag a képviselőház ez ügybe nem avatkozhatván, ehhez képest ezen kérvény visszavételig a levéltárba letétetni rendeltetik.

1701. Daurer József kérvénye, az általa készült terv szerint a Kossuthbankjegyek beváltása iránt,

Visszavételig a levéltárba letétetni rendeltetik.

1702. A konstantinápolyi magyar telep panasza, leány gyermekekkel uzott embertelen kereskedés tárgyában:

Jelen panasz s ahhoz foglalt kérvény, miután a belügyminiszter urnak a ház előtt tett nyilatkozata szerint elintéztetett, az irattárba tétetni rendeltetik.

1703. Ezután Beniczky Gyula képviselő, mint a költtégvetési bizottság előadója, felolvassa a bizottság jelentését a képviselőháznak költségvetéséről 1868-ik évi január és február hónapokra, mely időre azt 113,800 frtban véleményezi megállapitandónak.

A bizottság véleményéhez képest a képviselőháznak költségvetése 1868-dik január és február hónapokra 113,800 frtban megállapittatott, s az elnökség annak értelmében való intézkedéssel megbizatott.

Mire az tilés eloszlott.

Az 1868. évi márczius hó 30-án tartott

CCVIII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök!

Szentiványi Károly,

Jegyző:
Radics Ákos.

utóbb:

Somssich Pál.

A f. hó 16-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván.

· Hitelesittetett.

gyülési elnökének, Vakanovics Antal urnak levelét, melyben arról értesiti a magyar országgyülés képviselőháza elnökségét, hogy az 1864-ik évi nov. hó 20-án kelt legfelső királyi leirat folytán az emlitett királyságoknak 1868. január 30-án tartott ülésében Magyarország és az emlitett királyságok közt fenforgó közjogi viszonyok rendezése czéljából a 12 tagu országos küldöttség megválasztatván, megbizatott, miszerint Magyarországnak hason czélra megválasztandó országos küldöttségével Pesten értekezésbe bocsátkozzék. E levélben egyszersmind felkéretik a magyar országgyülés képviselőházának elnöksége, közölné a határnapot, midőn ezen országos küldöttségek a rájok bizott működést meg fogják inditani. Ennek kapcsában az elnök felszólitja a házat, miszerint, az e czélra korábban megválasztott országos küldöttség tagjai közől 1 meghalálozván, 3 pedig ő felsége által miniszterré kineveztetvén, a hiányzó 4 tag megválasztását elhatározná.

A képviselőház az átirat tartalmát tudomásul veszi, s a hiányzó 4 tag megválasztását eszközlő szavazati jegyek benyujtására a holnaputáni ülést tűzi ki.

1705. Az elnök bemutatja:

Közép-Szolnok, Kraszna, Pest, Pozsony és Sáros megyék, továbbá Győr sz. kir. és Rozsnyó bányaváros közönségeinek kérvényeit, melyekben az országos ülésekből, sőt nem ritkán a legfontosabb államügyek feletti tanácskozások és szavazások alkalmával is tapasztalt számos képviselő gyakori kimaradását panaszló Szatmár-Németi város felterjesztvénye értelmében törvényhozásilag kérnek sikeres intézkedést tétetni.

Mindezen kérvények a ház szabályainak átvizsgálására kiküldött bizottsághoz utasittattak.

1706. Bemutatja továbbá az elnök:

Abauj és Máramaros megyék folyamodványát, melyben a nemzetiségi kérdést a képviselőház albizottságának véleményétől eltérőleg Trencsén és Zemplén megyék felterjesztett kivánataihoz képest kérik megoldatni;

Békés, Csongrád és Sáros megyék közönségének kérvényét a municipalis önkormányzatnak a parlamenti kormányrendszerrel leendő öszhangzásba hozatalának eszközöltetése végett; Szatmár megye közönségének folyamodványát, melyben a Pest-, Pilis és Solt törvényesen egyesült megyék közönségének a m. kir. miniszterium rendeletei által önkormányzati jogkörén ejtett sérelmeket panaszló felterjesztését figyelembe vétetni kéri;

Bács-Bodrog, Szatmár és Sáros megyék, továbbá Győr, Hajdu-Nánás, Komárom és Szatmár-Németi városok közönségeinek kérvényét, melyekben sz. kir. Pest város felterjesztéséhez csatlakozván, felkérik a képviselőházat, miszerint a névleg fenálló honvédelmi miniszteriumnak törvényes hatáskörébe leendő viszszahelyeztetése s a hadsereg és honvédelemnek mielőbbi szervezése és helyreállitása iránt törvényhozásilag intézkedjék;

Szatmár megye közönségének folyamodványát, melyben Arad város és Szepes'megye felterjesztéseihez képest, a honvédelmi rendszer életbe léptetését és a hadseregnek nemzeti lábra állitását törvényhozásilag kéri eszközöltetni;

Abauj megye közönségének kérvényét a honvédelem haladék nélküli helyreállitása s a Ludoviceum intézetnek eredeti czéljához képest történendő átalakitása iránt;

Liptó megye közönségének kérvényét, melyben, a honvédelmi rendszer behozataláig is, az ujonczok 1000 frtban megállapított váltságdiját leszállitani és ezek helyettesitését megengedtetni kéri;

Nyitra megye közönségének kérvényét, melyben pártolja Pest és Arad városának a hadsereg nemzeti lábra állitását, továbbá Sáros megyének a Ludoviceum intézetének eredeti czéljára leendő forditását tárgyazó felterjesztését;

Kraszna megye közönségeét, mely az olcsó és gyors igazság-kiszolgáltatás érdekében a kir. itélő táblanak kerületenkinti beosztását kéri;

a debreczeni ügyvéd-egyletét, mely a debreczeni ügyvédi kar által a hazai törvénykezés ügyében szerkesztett emlékiratot magáévá tevén, a képviselőházat ezen emlékirat figyelembe vételére kéri fel;

Bélabánya város közönségének kérvényét, melyben a beligazgatásra és törvénykezésre nézve Selmecz városától leendő különválasztatását s már 1788-ik év előtt birt, de ekkor egyoldalu felsőbb intézkedés által felfüggesztetett önkormányzati jogkörének visszaállitását eszközöltetni kéri;

Érsekujvár város közönségeét, melyben az 1845-ik évi julius 16-án 25,224-ik szám alatt kibocsátott elemi tanodai rendszabályok 66-ik §-ának — mely által századokon át folyton gyakorlott tanitó-választási jogában, a hármas kijelölés felterjesztése folytán korlátoltatik — hatályon kivül helyezését kéri;

Eger város közönségének kérvényét, melyben a vám- és kereskedelmi szövetségről szóló 1867. XVI-ik t. czikkelyt hivatalból megküldetni kéri, hogy a közlekedési miniszterium f. é. január hó 9-ről 400. szám alutt kelt rendelvényének foganatosithatása iránt intézkedhessék;

Máramaros megye közönségeét, mely Fiume magyar tengerparti kikötő városnak a képviselőházhoz intézett ama kérvényét pártolja, melyben az alfold- és pest-fiumei vasut lehető legrövidebb irányu, gyors s a déli vasuttársaságtól függet-len versenyképes társaság által leendő kiépitéseért esedezik;

Torda megye közönségeét, melyben az erdélyi vasuthálózat fővonalait végleg megállapittatni, s kivitelét biztosittatni kéri;

Kassa város közönségének folyamodványát a kassa-oderbergi pálya

kamatbiztositása és kiépitésének mielőbbi megkezdése iránt, továbbá a csap-szigeti és pest-przemisli vonalakkal leendő összeköttetése tárgyában;

Beszterczebánya város számos polgáraét, kik a pest-losonczi pályának Beszterczebányáig leendő kiépittetését elrendeltetni kérik;

Ugyane nevezett város közönségeét, mely a Miskolczról kiinduló, Putnokon, Pelsőczön, Jolsván, Nagy-Rőczén, Murányon s illetőleg Tiszóczon, a Garam völgyén és Breznóbányán át Beszterczebányáig vezetendő vasutat az ország vasuthálózatába, a szokásos kamatbiztositás megadása mellett, felvétetni kéri;

Torontál megye közönségeét, mely a Poroszkay Ignácz megyebeli főmérnök által a csatornahálózat tárgyában beadott ropiratot figyelembe vétetni kéri;

Pest megye közönségeét, mely Győr városának ama felterjesztéséhez, melyben a belügyminiszteriumot az elemi csapások által károsultaknak közadó-pótlékból történendő kártéritését tárgyazó törvényjavaslat elkészitésére kéri fel, hozzájárul;

az erdélyi muzeum-egylet igazgatóságáét, mely az erdélyi muzeum felállitására és berendezésére 250,000 frt országos segély adományozását törvényhozásilag elrendeltetni kéri;

Abauj, Csanád, Kraszna, Pest, Szatmár és Veszprém megyék, továbbá Eperjes és Temesvár sz. kir. városok közönségeiét, melyek a budai magyar népszinház állandósitására és biztositására szükséges évi 18,000 frttal leendő segélyeztetését kérő Buda város felterjesztéséhez hozzájárulván, az emlitett évi segély-összegnek az országos alapból leendő utalványoztatását eszközöltetni kérik;

Zemplén megye és Győr város közönségeiét, melyben pártolják Kassa város közönségének kérvényét a kassai magyar szinháznak az országos alapból fedezendő évi segélyeztetése iránt;

Gömör megye közönségeét, mely az elmult 18 évi interregnum alatt a megye köztulajdonát képző épületeknek törvénytelen uton történt eladatását érvénytelennek kijelentetni, s az illető középületeket, az eladási ár egyszerű visszatéritése mellett, Gömör megye ősi tulajdonába visszahelyeztetni kéri;

Liptó megye közönségeét, a föld, ipar és marhatenyésztés érdekében a szeszadó leszállitásaért;

a pécsi mészáros czéh-társulat kérvényét, melyben a három évnél fiatalabb szarvasmarha kivágatását országszerte eltiltatni kéri;

Bereg megyébe kebelezett Volocz, Hukliva, Szkotárszka, Kánova, Tolamás és Almamező helységek lakosainak az 1847-ik évben elhagyott urbéri telkek viszszerezhetése iránti kérvényét;

Veszprém megyébe kebelezett Urhut pusztabeli szerződéses zsellérekét, kik a földesurokkal kötött szerződéseket a törvényhozásnak e részbeli végleges intézkedéséig fentartatni kérik;

Tomkos József, Zaránd megyébe kebelezett brádközségi birtokosét, ki Blezseny helységében vesztett urbériségét kárpótoltatni kéri;

özvegy Stiaszny Istvánné és Stiaszny Pál tordasi lakosokét, kik a Stiaszny Dániel, Erzsébet és Várady Konstantin, mint felperesek által ellenök folytatott végrendeleti örökösödési perben nyert sérelmes itéleteket orvosoltatni kérik;

Arad sz. kir. város polgárainak folyamodványát, a törvényes magyar kormány által 1848/2-ik évben kibocsátott magyar államkincstári bankjegyek kárpótoltatása tárgyában;

Dobos János győrvárosi lakos kérvényét, az általa 1849. aug. 14-én a

magyar hadsereg szükségei fedezésére száztól hatos kamatra kölcsönadott 400 frtnyi összegnek és esedékes kamatainak megtéritése végett;

Knorr Mihály nagy-váradi lakosét, ki az 184%-ki hadjárat alatt fenálló kard-gyárnak átengedett szerelvényei és benmaradt igazgatói fizetése fejében öszszesen 2361 frt 45 krnyi követelését utalványoztatni kéri;

Vick János nagyidai lakosnak a magyar hadsereg részére kiszolgáltatott 406 köböl zab árának megtéritése iránti folyamodványát;

Hancz Ede János daruvári lakos, Sándor főherczeg huszárezredbeli kapitányét, ki postatiszti állomásra leendő kineveztetését és a honvédügy mielőbbi elintézését eszközöltetni kéri;

Berzeviczy Miksa kassai lakosét, ki özvegy Berzeviczy Eleonóra ellen telekkönyvi kiigazitási ügyben benyujtott kérvényét a m. kir. igazságügyi miniszterium által minden részleteiben ujból elitéltetni kéri ;

Prátscher János Vas megyébe kebelezett borostyánkői vargáét, ki a honvédsereg részére elkészitett és az osztrák sereg által elkobzott 74 pár bakancs árának 248 frtot s 64 krt tevő összegét megtérittetni kéri:

Tárgyalás és jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz utasittattak.

1707. Bemutatja továbbá:

Szakál Lajos békésvárosi képviselő, a nevezett város közönségének folyamodványát, a katonaszállásolásnak az 1848-ik évi VIII-ik t. czikk értelmében leendő szabályozása tárgyában. Áttétetett a kérvényi bizottsághoz.

1708. Cebrián László gr., losoncz-kerületi képviselő bemutatja Losoncz város és vidéke lakosainak kérvényét, melyben a pest-oderbergi s illetőleg a pe st-salgó-tarjáni kiépitett pályának Losonczon, Beszterczebányán át leendő folytatását Szucsánig megállapittatni kérik.

Azon meghagyással tétetett át a kérvényi bizottsághoz, hogy soron kivülis tárgyaltassék.

1709. Bemutatják végre:

Orczy Béla báró, nagy-abony-kerületi képviselő, Pest megyébe kebelezet Uj-Kécske község lakosainak a háztaksa fizetése alól leendő felmentésöket tárgyazó kérvényét;

Trefort Ágoston, gyoma-kerületi képviselő, Gyoma mezőváros lakosainak kérvényét a pest-csongrádi csatorna kiépittetése iránt;

Halász Boldizsár, dabas-kerületi képviselő, Pest megyébe kebelezett Alsó-Németi, Gyón, Tatár-Szent-György, Örkény, Alsó-Dabas, Sári és Felső-Dabas községek lakosainak, ugyancsak a pest-csongrádi csatorna kiépitésére vonatkozó folyamodványát;

Bobory Károly, czeglédvárosi képviselő, Czegléd város közönségének kérvényét, a Pestre szállitott sertéshustól kétszeresen fizetni kényszeritett fogyasztási adó megszüntetése iránt;

Németh Károly, pozsonyvárosi képviselő sz. kir. Pozsony város közönségének kérvényét, melyben a fogyasztási adónak megszüntetését, vagy legalább az emlitett városnak a zárt városok köréből leendő kitöröltetése folytán a bor után kivetett aránytalanul magas fogyasztási adó leszállitását eszközöltetni kéri;

Popovics Zsigmond, buttyán-kerületi képviselő Arad megye közönségének kérvényét, melyben az országos vasuthálózati tervben Arad megye érdekeit, a mellékelt emlékirat nyomán kéri figyelembe vétetni:

Áttétettek a kérvényi bizottsághoz tárgyalás és véleményes jelentés végett.

1710. Dobrzánszky Adolf, zborói kerületi képviselő bemutatja Szepes, Sáros és Zemplén megyék orosz ajkuak által lakott néhány községe lakosainak a nemzeti kérdés megoldására vonatkozó kérvényeit.

A nemzetiségi bizottsághoz utasittattak.

1711. Szentiványi Károly elnök, miután Somssich Pál alelnököt az elnöki szék elfoglalására felszólitotta volna, mint jolsvai kerületi képviselő bemutatja a gömörmegyei vasuthálózat érdekeltjei részéről a tornalja-rimaszombat-füleki és tornalja-murányi vasutvonalak kiépitését és a szükséges országos kamatbiztositás engedélyezését kérő folyamodványát.

Azon utasitással tétetett át a kérvényi bizottsághoz, hogy sorón kivül is tárgyalás alá vegye.

1712. Várady Gábor, mint az állandó igazolási bizottság elnöke, felszólitja a képviselőházat, miszerint az alelnökké választott bizottsági tag, Gajzágó Salamon helyett az uj választást annyival is inkább elrendelje, mivel több tag részint távollét, részint betegeskedés folytán a bizottságban meg nem jelenhetvén, nincs azon helyzetben, hogy a tárgyalásokat absolut többség jelenlétében megtarthassa.

A képviselőház a felszólitáshoz képest a hiányzó tag megválasztását a holnaputáni ülésre tűzte ki.

1713. Napirend folytán Andrássy Gyula gr. miniszterelnök az idő közben elkészült következő törvényjavaslatokat teszi le a ház asztalára :

a) Törvényjavaslat

a törvények kihirdetéséről.

Miután az 1848-ik évi IV-ik törvényezikk 2-ik §-a értelmében a törvények ő felsége által az országgyűlés folyama alatt is szentesithetők; hogy ezen intézkedés czélja, t. i. a hozott törvények mielőbbi életbe léptethetése, a kihirdetés késedelme által meg ne hiusittassék; s hogy egyszersmind azok az egész országra nézve ugyanazon időponttól kezdve birjanak kötelező erővel: a törvények kihirdetésére nézve rendeltetik:

1. §.

Minden törvény, miután ő felsége szentesitésével ellátva, az országgyűlés mindkét házában kihirdettetett: az ország hivatalos lapja (Buda-Pesti Közlöny) által hozatik köztudomásra.

2. §.

A törvény szövegével együtt közzéteendő mind a királyi szentesités napja, mind pedig azon nap, a melyen a törvény az országgyülés alsó és felső házában kihirdetve lett.

3. §.

A törvénynek a hivatalos lapban ily módon közzétett szövege közhitelességgel bir.

ке́рун. једуго́ко̀нуу. $186^{5}/_{8}$ iv.

A mennyiben az időpont, a melyben valamely törvény hatálya kezdődik, magában ama törvényben megállapitva vagy az időpont megállapitása a miniszteriumra bizva nincs: minden törvény kötelező ereje az ország hivatalos lapjában lett megjelenését követő 10-ik napon veszi kezdetét.

5. §.

A szentesitett törvénynek eredeti példánya az országos levéltárban tétetik le; annak az illető szakminiszter által hitelesitett másolatai pedig, egy-egy példányban, minden törvényhatóságnak koronkint megküldetnek.

6. S.

Ezenkivül a belügyminiszter minden naptári év végével egybegyűjti a bezárt év folyamában az országgyűlésen alkotott és ő felsége által szentesitett törvényeket, keletkezésök és illetőleg kihirdetésök sorrendében, s e kinyomtatott gyűjteménynek egy-egy példányát a törvényhatóságoknak szintén megküldi.

7. §.

Minden évről külön törvénygyűjtemény adatván ki, s minden ily gyűjtemény a sorszámolást ujra kezdvén: a törvényekre való hivatkozás a naptári évnek s a sorszámnak idézése által történik.

8. §.

A jelen törvény 3. és 4. pontjának intézkedései a hivatalos lapban közzétett kormányrendeletekre, utasitásokra, kinevezésekre és egyéb közleményekre is kiterjesztetnek.

9. §.

Az ország hivatalos lapja minden törvényhatóság számára hivatalból megküldetik.

Kelt a m. k. minisztertanács határozatából Pesten 1868-ik évi márczius 24-kén.

Horvát Boldizsár m. k.

b) Törvényjavaslat

a görög-keleti vallásuak ügyében.

1. §.

Az 1864. évben összehivott és 1865-ben Karloviczon folytatólag tartott szerb nemzeti congressus, a mennyiben az az 1847—48. XX. t. cz. 8-ik §-ától eltérőleg alakittatott, utólag törvényesittetik.

2. §.

A magyar- és erdélyországi gör.-keleti románok részére felállitott önálló, a szerbekével egyenjogu metropolia, nem különben az erdélyi görög-keleti püspöki egyháznak érsekséggé lett emeltetése törvénybe igtattatik.

Miután e szerint a gör.-kel. vallásuaknak két egymástól független egyháztartományra lett elválása az 1848. XX-ik t. cz. 8. §-ában biztosított önkormányzati joguknak külön leendő gyakorlását szükségessé teszi: ugyanazért, fentartatván ő felségének alkotmányszerüen gyakorlandó legfelső fölügyelési joga, a fentnevezett két metropoliának hivei jogosítva vannak egyházi, iskolai és alapitványi ügyeiket külön-külön és az illető metropoliták által ő felségének teendő előleges bejelentés mellett időszakonkint egybehivandó egyházi gyülekezeteikben (congressusaikban) önállóan intézni, rendezni és a congressusokon alkotandó és ő felsége által jóváhagyandó szabályok értelmében saját közegeik utján önállóan kezelni és igazgatni.

4. §.

Mindkét metropolia hiveinek joguk van továbbá, ugyancsak a legfelső jóváhagyási jog fentartása mellett, congressusaik szerkezetét is rendezni.

5. §

E czélból a miniszterium megbizatik, hogy a rég fenálló gyakorlat szerint az illető főpásztorokon kivül 25 egyházi, 50 világi és ezek közé választandó 25 határőrvidéki követből álló gör.-keleti szerb nemzeti congressus mielőbbi összehivását eszközölje.

6. §

Ugyancsak a miniszterium fogja összehivni a görög-keleti román püspöki zsinat felterjesztéséhez képest az illető főpásztorokon kivül 30 egyházi, 60 világi és ezek közé választandó 10 határőrvidéki követből álló gör.-keleti román nemzeti congressust is.

7. §.

Az ily módon összehivandó mindkét congressus legelső feladata lészen a congressusok szervezetét ő felsége jóváhagyása mellett megállapitani.

8. §

A két metropolia különválásából eredő mindennemű követelések, a menynyiben kölcsönös egyesség utján kiegyenlithetők nem lennének, ugy az egész metropoliát, mint a püspöki megyéket vagy egyházközségeket vagy netalán egyes egyéneket illetők is, az igazságügyminiszterium által e czélra delegálandó biróság előtt lesznek érvényesitendők, mely biróság végzése és itéletei ellen egyébiránt mindazon perorvoslatok alkalmazhatók, melyeket a polgári perrendtartás egyéb perekben megenged.

9. §.

Az 1848-ik XX. t. cz. 8. §-ának jelen törvénynyel ellenkező rendeletei eltöröltetnek.

c) Törvényjavaslat

a kereskedelmi és iparkamarákról.

1. §.

A kereskedelmi és iparkamarák a kereskedelem és ipar érdekeinek együttes képviselésére és előmozditására hivatott törvényes közegek.

A kereskedelmi és iparkamarák a földmivelési, ipar- és kereskedelmi miniszter alatt állanak, annak rendeleteit egyenesen veszik és teljesitik, és előterjesztéseiket közvetlenül hozzá intézik. Hivatásuk teljesitésében azonban mind az ország törvényhatóságaival, mind magán testületekkel és magánosokkal, mind végre egymás között is egyenes levelezés által szabadon érintkeznek.

3. §.

A kamarák hivatása és kötelessége:

- a) a kereskedés és ipar, valamint az e téren működő osztályok szükségeit folytonos figyelemmel kisérve, -czélszerű javaslatokat késziteni, ezeket a miniszter elé terjeszteni, ugy annak s az ország törvényhatóságainak kereskedelmi és ipartígyekben a kivánt felvilágositást vagy véleményt kiszolgáltatni, a szaknevelést elősegiteni, s egyátalában a kereskedelem és ipar fejlődését közvetve és közvetlenül előmozditani;
- b) a kamarai kerületben a kereskedelmi és ipar-statisztikához tartozó adatokat gyűjteni és minden év végével a miniszternek átszolgáltatni;
- c) a kamarai kerület kereskedelmi, közlekedési és ipar-viszonyainak állásáról, az e részbeli tapasztalások, panaszok- és kivánalmakról a miniszternek minden év végével rendes évi jelentést adni;
- d) a kamaránál letett árubélyegek, mustrák és mintákról pontos lajstromot vinni;
- e) azon egyéneket, kik alkuszoknak jelentkeznek, szakértőleg megvizsgálni s az alkuszok sorába felvenni;
- f) a kereskedelmi szokás-jogok és előmutatott árupéldányok felett bizonyitványokat kiszolgáltatni;
- g) a miniszter felhivására időnkint véleményező bizottságokba vagy egyetemes kamarai gyülésbe tagokat küldeni.

4. §

Egyelőre a következő kamarák állittatnak fel:

- a) Budapesten. Ehhez tartoznak: Pest, Pilis és Solt t. e., Esztergom, Fehér, Nógrád, Heves és Külső-Szolnok t. e. és Csongrád megyék, az ezekben fekvő sz. kir. városok és a Jászkun kerületek.
- b) Pozsony ban. Pozsony, Nyitra, Trencsén, Árva, Turócz, Zólyom, Hont, Bars és Komárom megyék, s az ezekben levő sz. kir. városok számára.
- c) Sopronban. Ehhez tartoznak: Sopron, Vas, Zala, Somogy, Veszprém, Baranya, Tolna, Győr és Mosony megyék, s az ezekben fekvő sz. kir. városok.
- d) Kassán. Abauj, Borsod, Torna, Gomor, Szepes, Liptó, Sáros, Zemplén, Ung megyék, a határaik közt levő sz. kir. városok és a XVI Szepesi város kerülete számára.
- e) Debreczenben. Bereg, Ugocsa, Máramaros, Békés, Bihar, Csanád, Szabolcs, Szatmár, Kraszna és Közép-Szolnok vármegyék, az ezekben fekvő sz. kir. városok, és a Hajduvárosok kerülete számára.
- f) Temes vártt. Temes, Arad, Krassó, Zaránd, Torontál és Bács megyékre, valamint a határaik között levő sz. kir. városokra.
 - g) Kolozsvárott. Kolos, Torda, Doboka, Belső-Szolnok, Küküllő,

Alsó-Fehér és Hunyad megyék, Maros és Aranyos székek, Kővár és Naszód vidékek, s az előszámláltakban levő sz. kir. városokra.

h) Brassóban. Ehhez tartoznak: Besztercze, Brassó és Fogaras vidékek, Szeben, Segesvár, Medgyes, Ujegyház, Szászsebes, Nagysink, Szerdahely, Szászváros, Kőhalom szász székek, Csikszék, Háromszék és Udvarhelyszék székely székek, Felső-Fehér vármegye és a mindezekben fekvő sz. kir. városok.

5. §.

A kereskedelmi és iparkamarák tagjai:

1-ör. Beltagok, kik egyenlő számban képezik a kamara két osztályát, t.i.:

- a) a kereskedelmi, és
- b) az iparosztályt.

A budapesti kamara részére 48, a többi kamarák részére pedig 32 kamarai beltag határoztatik.

2-or. Kamarai kültagok, a miniszter által meghatározandó számban és alkerületekben. A kültagok száma azonban a beltagokét semmi esetben felül nem mulhatja.

E két rendbeli tagok jogai egyenlők.

3-or. Levelező tagok, kiket a kamara a szükséghez arányos számban és helyeken, saját belátása szerint, s nem tekintve a kereskedői vagy iparos minőségre, választ.

A levelező tagok szavazati joggal a kamarák hatátozatai hozatalánál nem birnak.

Mindhárom rendbeli tagok hivatásukat fizetés nélkül teljesitik.

6. §.

A kamarai bel- és kültagok választása öt egymás után következő évre történik; azok elteltével uj választások eszközlendők. A régi tagok ujra megválaszthatók.

Az idő közben megűrült helyek azok által töltetnek be, kik az illető választó kerületben az utolsó választásnál legtöbb szavazatot nyertek.

7. 8

A megválasztott, erről történt értesitése utáni 14 nap alatt, nyilatkozni köteles, vajon a reá esett választást elfogadja-e? El nem fogadás esetében az utána legtöbb szavazatot nyert egyén tekintetik megválasztottnak.

8. §.

Választó mindazon iparos és kereskedő:

- a) ki polgári jogai teljes élvezetében van,
- b) a kamara területén lakik,
- c) legalább egy év óta kereskedést vagy ipart önállóan és jogositottan üz, ki olyannál mint nyilvános társ vagy kereskedelmi és technikai fővezető működik, ki végre egy kereskedelmi vagy iparos részvényvállalat igazgatója vagy részbeli megbizottja.

9. §.

Kamarai beltagul választható minden iparos és kereskedő:

- a) ki polgári jogai teljes élvezetében van,
- b) a kamara székhelyén lakik,
- c) legalább 3 év óta kereskedést vagy ipart önállóan és jogositottan üz, ki olyannál mint nyilvános társ vagy kereskedelmi és technikai fővezető működik, ki végre egy kereskedelmi avagy iparos részvényvállalat igazgatója.

Kültaggá választható, ki az a) és c) pontok alatt a beltagoknál emlitett kellékekkel bir, és azon alkerület területén lakik, mely által választandó lészen.

10. §.

A kamara beltagjait a kamara székhelyén levő iparosok és kereskedők, és pedig a kamara iparosztályának tagjait csak az iparosok, a kereskedelmi osztályét csak a kereskedők választják.

11. §.

A kamara kültagjait az illető alkerület iparosai és kereskedői, és pedig egyik felében csak az iparosok, másik felében csak a kereskedők választják.

12. §.

A választásra vonatkozó egyéb rendszabályokat a földmivelési, ipar- és kereskedelmi miniszter állapitja meg.

13. §.

A kamara élén állanak: egy elnök és két alelnök, mely utóbbiak egyike a kereskedelmi, másika pedig az iparosztálynál elnökösködik, és szükség esetében az elnököt havonkint változó sorrend szerint helyettesiti.

A kamara összes bel- és kültagjai saját kebelökből választják 5 évre az elnököt. A két alelnököt az illető osztály külön-külön választja, szintén öt évre, saját kebeléből.

Ez idő letelte után mind az elnök, mind az alelnökök ujra választhatók.

14. §.

Az elnököt és két alelnököt a miniszter erősiti meg. Ha kilépés vagy halálozás által egyik vagy másik hely üresedésbe jőne, a kamara azonnal pótválasztást tart.

15. §.

Az elnök a kamara törvényes képviselője, ő vesz át minden beadványt, valamint ő irja alá a titkárral együtt a kiadmányokat, közléseket stb., kijelöli a tanácskozási tárgyakat és azok sorozatát, gondoskodik a kamara határozatainak és a miniszter rendeleteinek végrehajtásáról, valamint a kamara hatáskörének fentartásáról.

16. §.

A kamara mindkét osztálya, saját alelnökének előlülése alatt, külön tár gyalja az elnök által hozzá utasitott ügyeket, és véleményét az elnökséghez juttatja. Határozat csak mind a két osztály tagjaiból álló közös ülésben hozathatik.

A kamara tilései nyilvánosak.

Rendes (közös) ülést a kamara minden hóban legalább egyszer tart; rendkivüli ülést, valamint osztályüléseket és szaktárgyalásokat, az előforduló szükség szerint az elnök, osztályüléseket az illető alelnök is hivhat össze.

Közös ülés 6 kamarai tagnak, osztálygyülés 3 osztálytagnak az elnökhöz irásban benyujtott kivánatára is tartandó.

18. §.

Érvényes határozat hozatalára legalább 12 szavazatképes tag jelenléte szükséges. A határozatok a jelenlevő szavazók viszonylagos szótöbbségével hozatnak. Egyenlő szavazatok esetében az elnök szavazata dönt.

Egyes tag kivánatára a külön vélemény is jegyzőkönyvbe igtatandó.

19. §.

Ha a többség felterjesztést határozott a miniszterhez, a jelenlevő szavazók legalább egy negyedének kivánatára a külön vélemény is a felterjesztéshez csatolandó.

20. §.

A határozatok foganatositására és egyéb munkák teljesítésére a kamara egy a kereskedelmi és iparugyekben jártas, rendes fizetéssel ellátott titkárt nevez ki, a szükséges segédszemélyzettel együtt.

21. §.

A közös, valamint az osztályülések minden tárgyalásairól rendes jegyzőkönyvek vezettetnek, melyek az elnök, illetőleg alelnök és titkár által aláirandók, és a mennyiben közérdekü tárgyakat tartalmaznak, közzé tenndők.

22. §.

Azon kamarai beltag, ki a kamara üléseiben hat hónapi időköz alatt részt nem vett és kimaradását nem igazolta, a kamarai tagok sorából kitöröltetik és helye a 6-ik §-ban kijelölt módon töltetik be.

23. §.

A kamara maga állapítja meg ügyrendjét, mely a miniszternek jóváhagyás végett bemutatandó.

24. §.

A földmivelési, ipar- és kereskedelmi miniszter jogában áll, a rendes és osztálygyülésekre képviselőt kiküldeni, ki mindenkor szót kérhet, de szavazattal nem bir. A miniszter továbbá, ha szükségesnek itéli, a kamarát fel is oszlathatja, mely esetben azonban köteles a rendes működési évekből még hátra levő időre legfelebb 3 hó alatt a kamarát ujra megválasztatni.

25. §.

A kamarák hivatalos levelezései mind a hatóságokkal, mind egymás között postabérmentesek.

A bélyegkötelezettségre nézve a kamarák állása a közhatóságokéval eg yenlő.

Évi költségvetését maga a kamara késziti el, és terjeszti fel helybenhagyás végett a földmivelési, ipar- és kereskedelmi miniszterhez.

27. §.

Az egyes kamarának tulajdon bevételei által nem fedezhető költsége a miniszter által, a kerületbeli kereskedők és iparosok részéről fizetett jövedelmi s személykereseti országos adó arányában megállapitandó kulcs szerint, az illető kamarai kerület mind azon kereskedőire és iparosaira vettetik ki, kik e kerületben választási joggal birnak. A behajtás az országos adóval egy időben és ugyanazon állami közegek által fog történni. Ezek a behajtott összegeket az illető kamarának közvetlenül szolgáltatják be.

28. §.

A kamarák bevételeik- és kiadásaikról rendes számadást vezetni, és azt évenkint a miniszter elé terjeszteni és közzé tenni tartoznak.

29. §.

Az uj kereskedelmi és iparkamarák megalakultával az ugyanazon helyeken eddig fenállott kamarák feloszlottaknak tekintendők, s összes vagyonuk az uj kamarákra száll.

30. §.

Ezen törvény végrahajtásával a földmivelési, ipar- és kereskedelmi miniszter bizatik meg.

d) Törvényjavaslat

a Nagy-Váradról Eszékig s a Baranyavárról Villányra vezetendő vasutak épitése tárgyában.

1. §.

A magyar királyi közmunka- és közlekedési miniszterium által a Nagy-Váradtól Eszékig terjedendő, s a nagyvárad-kolozsvári vaspályával egybekötendő vasutnak, valamint Baranyavárról Villányra kiágazó szárnyvonalnak épitésére és üzletére nézve, az e czélra egyesült vállalkozókkal 1867-ik évi november 13-án kötött szerződés előterjesztetvén, ennek alapján:

2. §.

Az egyetemlegesen kötelezett vállalkozók: név szerint a magyar hitelbank, a szab. cs. kir. ipar- és kereskedelmi hitelintézet, a darmstadti kereskedelmi és iparbank, Haber Sámuel, gróf Károlyi György, gróf Károlyi Sándor, Königswarter Móricz, báró Rotschild Anzelm, Schey Frigyes, Schnapper Antal, Schossberger S. M. és fiai, báró Sina Simon, Todesko Hermann fiai, Trefort Ágost, Wodiáner Albert és Wodiáner Móricz részére az engedély az 1. §-ban megnevezett vasutak épitésére ezennel megadatik azon kikötéssel, hogy a munkát a szerződés 5-dik pontjában megállapított határidők alatt megkezdeni és befejezni tartoznak.

A vállalkozók üzletjoga a vállalatra nézve, a mennyiben az ország a szerződés 17-ik pontjában fentartott beváltási jogával élni nem akarna: a jelen törvény szentesitésétől számitandó 90 évre terjesztetik ki.

4. §.

Az ország a vállalkozóknak e vállalat után, a szerződésben e czélból szabályozott országos ellenőrzés épségben tartása mellett, évenkint minden mértföld után 36,500 frt ezüstben számitandó tiszta jövedelmet olykép biztosit, hogy ha az évi tiszta jövedelem mértföldenkint a fenebbi biztositott összeget el nem érné, a hiányt pótolni tartozik. Az ország által ezen garantia folytán fizetendő összegek azonban mint évenkint négy százalékkal kamatozó előlegek tekintendők, melyek a vasuti társaság által — a mint a pálya tiszta jövedelme a biztositott évi összeget meghaladja — azoknak és kamataiknak teljes törlesztéséig visszafizetendők.

5. §.

Az 1. §-ban nevezett vasutvonalakhoz szükséges terület kisajátitása a fenálló törvények határozatai szerint eszközöltetik.

6. §.

Miután ezen vasutvonalak minél gyorsabb kiépitését az országos érdekek sürgetőleg megkivánják: a kisajátitási helyrajzi tervezet végérvényű megállapitása után az abba felvett területeken az épitési munkálatok azonnal megkezdhetők.

7. 8

Ezen területeken létező bárminemű épitményeken azonban az épitési vállalkozó, ez utóbbiak kisajátitásának befejezte előtt, semmit nem változtathat.

8. Ş.

Ha a kisajátitandó területnek állapota az épitkezési munkálatok által oly változást szenvedett, hogy annak korábbi minősége, a becsléskor fenálló állapot szerint, meghatározható nem lenne: a minőség a kisajátitás lután a tulajdonosnál megmaradt s hason mivelési ág alatt levő részeknek és ezek hiányában a szomszéd területeknek minősége szerint határoztatik meg.

Mindkét félnek azonban jogában áll azt, hogy a kisajátitott terület a fent megjelöltektől különböző minőségü volt, a polgári eljárásban meghatározott bizonyitékok által igazolni.

9. §.

A kártalanitási összeg után azon időponttól kezdve, melyben a kisajátitó által a kisajátitott ingatlan tettleg birtokba vétetett, a kártalanitandó részére öt százaléknyi kamat jár.

10. §

Ha a vállalkozót a 4. §-ban érintett munkálatokban bárki erővel gátolná, az illetékes hatóság a hatalomkart azonnal elrendelni köteles.

KÉPVH. JEGYZŐKÖNYV. 186⁵/₉ IV.

A kisajátitó köteles, mielőtt az épitési munkálatokat megkezdené, a munka alá veendő terület után az adó-telekkönyvekben felvett tiszta jövedelemnek huszszoros összegét, tetszés szerint készpénzben, vagy magyarországi közhitelpapirokban, vagy a magyar földhitelintézet értékpapirjaiban, azok értékét a pesti tőzsde árfolyama szerint számitva, azon törvényhatóság letéti pénztárába letenni, melynek területén a kisajátitandó ingatlan fekszik.

12. §.

Egyébiránt az előterjesztett, s egy példányban a törvényhozó test levéltárába leteendő szerződésnek minden egyéb pontjai is helybenhagyatván, a közmunka- és közlekedési miniszterium megbizatik az engedélyezési okiratot eme szerződés alapján az engedélyesek részére kiállitani, e törvényt végrehajtani, s felügyelni arra, hogy a szerződésben foglalt összes féltételek az engedélyesek által mindenben pontosan teljesittessenek.

e) Törvényjavaslat

a Zákánytól Zágrábig és a Hatvantól Miskolczig terjedő vasutvonalak épitése tárgyában.

1. §.

A m. kir. közmunka- és közlekedési miniszterium a képviselőház 1867. évi julius 1-én tartott 150-dik ülésében s a felsőház 1867. évi julius 2-án tartott 65-ik ülésében hozott határozatok folytán előterjesztvén a Zákánytól Zágrábig és a Hatvantól Miskolczig tervezett vasutvonalak kiépitése tárgyában Weikersheim M. H. és társa bécsi bankárházzal 1868. évi január hó 18-kán kötött szerződést, ennek alapján:

2. 8.

Az 1. §-ban megnevezett vasutvonalak országos költségen rendeltetnek kiépittetni.

3. §.

A mindkét, összesen mintegy 27 ½ mértföldnyi vasutvonal al-, föl- és magas épitményei, a gépezeti felszerelés, a pályaelzárás és jelzések előállitásának a vállalkozó részére az országos alapból megtéritendő költségei, a sinköz közepén mérendő minden osztrák mértföld után 339,500 frtban állapittatnak meg.

4. §.

A Nagy-Váradról Eszékig s Baranyavárról Villányra vezetendő vasutakról rendelkező törvény 5, 6, 7, 8, 9, 10-ik §§-nak a kisajátitásra vonatkozó intézkedései a jelen törvényben tárgyalt vasutvonalakra is kiterjesztetnek.

5. §.

Egyébiránt az előterjesztett s a törvényhozó test levéltárába egy példányban leteendő szerződésnek többi pontjai is változatlanul helyben hagyatván, a közmunka- és közlekedési miniszterium e törvény végrehajtásával átalában, valamint különösen azzal is megbizatik, hogy a szerződésben kikötött feltételeknek a vállalkozó általi szigoru és pontos megtartására felügyeljen.

f) Törvényjavaslat

a magyar éjszak-keleti vasut kiépitése tárgyában.

1. §.

A magyar éjszak-keleti vasut államkamat-biztosíték mellett és engedélyezés utján rendeltetik kiépittetni.

2. §.

Az engedélyezendő vasut vonalai a következők:

- a) Debreczentől Szatmár-Németin, Tekeházán át Szigetig;
- b) Tekeházától Csapon át Kassáig;
- c) a b) alatti vonalból kiágazva Sátoralja-Ujhelyen át Zomborig;
- d) a b) alatti vonalból kiágazva Munkácsig.

3. §

A Nagy-Váradtól Eszékig s a Baranyavárról Villányra vezetendő vasuti területek kisajátitásáról rendelkező 1868. évi törvényczikk 5., 6., 7., 8., 9. és 10. §§-nak intézkedései a jelen törvény tárgyát képező vasutvonalakra is kiterjesztetnek.

4. §.

Az engedély tartama az engedély kiadása napjától számitandó 90 évben állapittatik meg.

5. §

Az engedélyesek kötelesek a vonalozási munkálatokat az engedély keltétől számitandó három hét alatt megkezdeni, az engedélyezett vonalak épitését az engedély keltétől számitandó hat hó alatt foganatba venni, s azokat, még pedig a debreczen-szatmár-németi-tekeháza-szigeti és a tekeháza-csap-zombori vonalakat az engedély keltétől számitandó két év, a c) alatti vonalnak folytatását Kassáig, valamint a d) alatti vonalat is az engedély keltétől számitandó három év alatt befejezni és a forgalomnak átadni.

6. §.

Az engedélyesek ugy az épitkezés helyessége és czélszerűsége, mint annak a kitűzött határidőkben befejezése biztosítására is, megfelelő biztosítékot tartoznak nyujtani; egyébiránt az épitési részletes tervezetek a kormánytól helybenhagyott átalános vonalozás alapján lesznek az engedélyesek által készitendők, és a miniszterium által, mely azokat megvizsgálandja és szükség esetében módosítandja, helybenhagyandók.

7. §.

A földtér beszerzését az engedélyesek a vasut egész hosszában csak egy vágányu kiterjedésre tartoznak ugyan sajtát költségökön eszközleni, a mennyiben azonban, tekintettel a jövőre, a miniszterium ezélszerünek itélendi a földterületet már most két vágányu vasutra beszerezni, az engedélyesek erre méltányos és külön megállapitandó kárpótlás mellett köteleztetnek.

Egy második vágány letételére azon időponton tul, midőn az állam-kamatbiztositékot többé igénybe nem veszik, az engedélyesek azonnal kötelezve vannak, mihelyt a 2. §-ban körülirt vonalak bármelyikén annyira növekedett a forgalom, hogy az egész vonal mértföldenkint 120,000 ezüst forint nyers (brutto) jövedelmet mutat fel; ellenben az állam-kamatbiztositék igénybe vetelének ideje alatt a forgalom növekvése esetében a miniszterium bármelyik vonalon kivánhatja a második vágány előállitását, mely esetben a részletek külön egyesség utján fognak az engedélyesekkel megállapittatni.

9. §.

A vitel- és szállitási dijszabásra nézve az állam-kamat-biztositás igénybe vételének egész ideje alatt a kormány döntő befolyást gyakorland; árfelemelés az engedélyesek által azután is csak a kormány egyenes beleegyezésével történhetik.

10. §.

Az engedélyezett vasutra, megnyitása napjától számitva az engedély tartamáig, minden évre mértföldenkint harminczhatezer hatszáz (36,600) és törlesztési részlet fejében ötszáz (500), összesen tehát harminczhétezer száz (37,100) ezüst forint tiszta jövedelmet az engedélyeseknek akképen biztosit az ország, hogy ha az évi tiszta jövedelem mértföldenkint a fenebbi biztositott összeget el nem éri, a hiányt pótolni tartozik.

Azon összegek azonban, melyeket az ország az elvállalt biztositás folytán az engedélyeseknek fizetend, egyedül mintegy négy százalékkal kamatozó előleg tekintendők és kezelendők.

11. §. ·

Az engedély megszüntével az állam ingyen lép az engedélyezett vasut birtokába és haszonvételébe, birtokába veszi különösen a pálya területét és földjét, a föld- és műmunkálatokat, a föl- és alapépitményeket minden hozzátartozókkal egyetemben, mint: forgalmi eszközökkel, pályaudvarokkal, fel- és lerakodó helyekkel, épületekkel az indulási és érkezési helyeken, őr- és felvigyázó házakkal, minden belszerelvényekkel, butorzattal, ingó- és ingatlanságokkal együtt.

Valamint az engedély megszüntével, ugy a pálya beváltása esetében is, az államtól kiszolgáltatott minden előlegek és ezek kamatai visszatéritése után, az engedélyesek megtartják a vállalat saját kereseteiből alakitott tartalékalap és a kün levő activ követelések tulajdonát, valamint a vállalat saját vagyonából emelt épületekre, milyenek a coaks-kemenczék, öntődék, gép- vagy egyéb gyárak, pajták, dockok, mint a melyek megszerzésére vagy előállitására a kormány által azon határozott hozzáadással hatalmaztattak fel, hogy azok a vaspályának semmi hozzátartozandóját képezni nem fogják.

12. §.

Mielőtt az e törvényben engedélyezett vasut épitésére az országgyülés által beczikkelyezendő engedélyokmány az engedélyesek számára kiadatnék, ezek jelen törvény szentesitése napjától számitandó hat hét alatt kimutatni tartoznak, hogy a vállalat egész befektetési összegét képező összes részvények harmincz százalékának (30 %) lefizetése biztositva van.

13, §.

Minden egyéb jogokra és kötelességekre nézve, ugy az országra, mint az engedélyesekre, a fenálló és alkotandó törvények és kormány-rendeletek, s a kiállitandó engedély-okmány feltételei lesznek irányadók és kötelezők.

14. §.

Jelen törvény végrehajtásával a közmunka- és közlekedési, valamint a pénzügyi miniszter bizatnak meg.

A felolvasott törvényjavaslatok kinyomatni s a ház tagjai közt kiosztatni határoztatván, a ház a miniszterelnök inditványához képest az előterjesztett három vasuti törvényjavaslat előkészitésére, az osztályoknak teendő jelentéstétel végett, a legközelebbi ülésben megválasztandó 15 tagu bizottság kiküldetését is elrendelte, egyszersmind a törvényjavaslat pénzügyi részének megvizsgálásával az állandó pénzügyi bizottság lett megbizva, az előterjesztett törvényjavaslatok érdemleges tárgyalására az illető rendes osztályülések befejezésekor fogván a napirend kitűzetni.

1714. Ugyancsak napirend folytán a pénzügyi bizottság előadója felolvassa "a czukor és szeszes italok kivitelénél visszatéritendő vám- és fogyasztási adó iránt előterjesztett miniszteri törvényjavaslat" tárgyában jelentését.

Ugy a törvényjavaslat, mint szintén a pénzügyi bizottság jelentése ki levén nyomatva és szétosztva, a házszabályok 32. pontja értelmében a holnap d. e. 10 órakor tartandó osztályülési tárgyalásokra utasittattak, a fölvétel és tárgyalás idejének kitűzése az osztályülési és központi bizottsági tárgyalások befejezésétől tétetvén függővé.

Több tárgy nem létében

Az ülés eloszlott.

Az 1868. évi április 1-én tartott

CCIX. ülés jegyzőkönyve.

Elnök:

Szentiványi Károly.

Jegyző:
Radics Ákos.

A mult márczius hó 30-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

hitelesittetett.

1715. Elnök bemutatja:

Liptó és Máramaros megye közönségének Szatmár-Németi sz. kir. város ama felterjesztését pártoló kérvényét, melyben a képviselőknek az országos ülé-

sekből tapasztalt gyakori igazolhatlan kimaradása iránt a szükséges intézkedéseket törvényhozásilag megtétetni kéri.

Áttétetett a házszabályok vizsgálására kiküldött bizottsághoz.

1716. Elnök bemutatja továbbá:

Liptó megye közönségének kérvényét, melyben a nemzeti hadsereg szervezését és a honvédelmi kérdés mielőbbi megoldását kéri;

Pozsony sz. kir. város közönségének kérvényét, melyben sz. kir. Pest város felterjesztését pártolva, a honvédelmi miniszterium tényleges hatáskörének helyreállitását s a nemzeti hadsereg és honvédelmi kérdés mielőbbi megoldását eszközöltetni kéri;

Máramaros megye közönségének kérvényét, melyben a budai népszinház fentartására és biztositására sz. kir. Buda város közönsége részéről kért 18,000 államsegélyt az országos pénztárból utalványoztatni kéri;

ugyancsak Máramaros megye közönségének kérvényét, melyben Kassa város felterjesztéséhez járulván, a kassai magyar szinház fentartására szükséges évi államsegélyt megszavaztatni kéri;

Liptó megye közönségének kérvényét, melyben a megye területén szükséges közkórház felállitásának költségeit az országos pénzalapból kéri utalványoztatni;

Kőszeg város közönségének kérvényét, melyben a dunántuli kerületi törvényszéket a folyamodó városban ezentul is meghagyatni kéri;

Pozsony város közönségének kérvényét, melyben a törvénykezési költségek fedezése alól magát felmentetni kéri;

ugyancsak Pozsony város közönségének kérvényét, melyben a pozsonymegyei gazdasági egylet felterjesztését támogatva, a provisorium ideje alatt teljesen elhanyagolt Duna szabályozásának mielőbbi foganatba vételére szükséges pénzerőt megszavaztatni kéri;

Veszprém város vasuti bizottságának] kérvényét, melyben a Buda-Pestet Graczczal, Fehérváron, Veszprémen és Molnárin át összekötő pályának azon vonalak közé leendő felvételéért esedezik, melyekre az országos kamatbiztositás elvileg megállapittatott;

Bács-Bodrog megyebeli számos község kérvényét, melyben az ujonan felállitandó megyei törvényszék egyikét Ujvidék helyett Palánka mezővárosában kérik felállittatni;

Heves megyében kebelezett Deménd község lakosainak kérvényét, melyben a tagositás alkalmával 230 hold maradvány-föld elvonásából eredő sérelmeik orvosoltatását kérik;

szintén Heves megyében kebelezett Kaál község lakosainak kérvényét, melyben a lelkésznek fizetendő, már elviselhetlenné vált ugynevevezett ágybér megszüntetését kérik;

Német András, Pest megyébe kebelezett Izsák község jegyzőjének folyamodványát, melyben a magyar kincstárnak 1848-ban kamat nélkül kölcsönzött 40 frt és kamatainak visszatéritését kéri;

Laczkó Mihály, nyugalmazott őrnagy, pozsonyi lakos kérvényét, melyben alázatosan esedezik, miszerint 1848-ban az akkori magyar hadügyminiszter által ő felsége nevében adományozott, de később megvont 300 pfrtnyi nyugdij az országos pénztárból ismét folyóvá tétetnék;

Schweiger, szül. Pfeiffer Klára, pesti lakos kérvényét, ki a diósgyőri koronauradalomtól várandó 36,932 frtnyi követelésének kifizetését elrendeltetni kéri.

Mindezen kérvények tárgyalás és véleményadás végett áttétettek a kérvényi bizottsághoz.

1717. Ugyancsak a ház elnöke bemutatja:

a Kandó Kálmán, Ung megye ungvári választó kerülete országgyülési képviselőjének megválasztása ügyében kiküldött 3 tagu vizsgáló bizottság hivatalos jelentését.

Kiadatik az állandó igazolási bizottságnak tárgyalás és véleményezés végett.

1718. A nemzetiségi kérdés tárgyában kiküldött bizottság előterjesztett és felolvasott jelentésében azon kérdést intézi a házhoz : vajon az eredetileg 40 tagból álló, de jelenleg részint miniszterekké, részint egyéb kormányhivatalokra történt kinevezések, részint lemondások folytán 24 tagra apadt bizottság illetékes-e a megkezdett munkálkodás folytatására?

A képviselőház a 24 tagra leapadt bizottságot a nagy fontosságu feladat minden irányban megnyugtató megoldására elegendőnek nem tartván, a bizottság kiegészitését, illetőleg a hiányzó 16 tag megválasztását elrendelte, a szavazatjegyek beadására a holnaputáni ülést tűzvén ki.

1719. Ezután bmutatja:

Csiky Sándor Eger város kerületének képviselője, Eger város közönségének a katona beszállásolásokra vonatkozó kérvényét; továbbá

Piller Gedeon Sáros megye szebeni kerületének képviselője a sárosmegyei gazdasági egyesület folyamodványát, a Magyarország felsőbb vidéke számára tervezett gazdasági és erdészeti tanintézetnek Eperjes városában leendő felállitása iránt.

Mindkét kérvény tárgyalás és jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz utasittatott.

1720. Bánffy Albert b. szil.-somlyó-kerületi képviselő a következő interpellátiót intézi az igazságügyminiszterhez:

"Miután a visszakapcsolt részekben az urbéri viszonyok azonosak az Erdélyben létezőkkel, s a naponkint felmerülő urbéri keresetek felvételére és ellátátására a jelenlegi megyei hivatalnokok elégtelenek, szándékozik-e igazságügyi miniszter úr oly rendszabályokat életbe léptetni, melyek az urbéri viszonyok végleges elrendezését és szabályozását lehetővé tegyék?"

Az igazságügyminiszter úr erre következőleg válaszolt:

"A t. képviselő urnak teljesen igaza van, hogy a partiumokban ugyanazon urbéri jogviszonyok fejlődtek ki, melyek Erdélyben léteznek és igen sok tekintetben különböznek a magyarországi urbéri viszonyoktól.

"Nagyon természetes tehát, hogy a magyarországi urbéri törvényeket a partiumokbeli urbéri viszonyokra alkalmazni teljesen lehetetlen, sőt az eljárásra nézve analog szabályokról kell gondoskodni azokkal, melyek Erdélyben fenállanak.

"Erdélyre nézve a birtok-rendezési szabályzat az igazságugyi miniszteriumban közel áll a befejezéshez.

"Erdélyre nézve ezen szabályzatot a miniszterium rendeleti uton van a t. háztól felhatalmazva életbe léptetni. Miután azonban a t. háztól nyert felhatalmazás csak Erdélyre terjed ki, nem marad a miniszteriumnak egyéb hátra, mint ak-

kor, midőn ezen munkálat be lesz fejezve, azt a partiumra nézve törvényjavaslat alakjában a t. ház asztalára letenni. Annak idején nem fogok késni ezen munkálat előterjesztésével."

Ugy a ház, mint szintén az interpelláló képviselő az igazságügyminiszter válaszát megelégedéssel vette tudomásul.

1721. Ezután Kautz Gyula, mint a központi bizottság előadója, olvasta fel a képviselőház központi bizottságának jelentését a pénzügyminiszter által még mult évi decz. 16-kán a czukor és égetett szeszes italok kivitelénél visszatéritendő fogyasztási adó iránt előterjesztett törvényjavaslat tárgyában.

A központi bizottság jelentése ki levén nyomatva és szétosztva, elhatároztatott, hogy a kérdéses törvényjavaslat, a pénzügyi és központi bizottság jelentéseivel, a f. ápril hó 2-án tartandó ülésben felvétessék és tárgyaltassék.

1722. Napirenden levén a vasuti törvényjavaslatok előkészitésére kiküldendő 15 tagu, továbbá a Magyar- és Horvátország közt fenforgó közjogi viszonyok rendezésére korábban megválasztott 12 tagu országos küldöttség hiányzó 4, ugyszintén az állandó igazolási bizottság hiányzó 1 tagjának megválasztása: elnök felszólitja a képviselőket, hogy a név szerinti felhivásnál szavazatjegyeiket egyszerre adnák be.

A szavazás a három rendbeli választásra együttesen megkezdetett s a 395 igazolt képviselő közől — 2 szavazni nem akarván, az elnök nem szavazván, 82 képviselő távol lévén — a 310 jelen volt képviselő beadta szavazatjegyeit, kijelentetvén elnökileg, miszerint a jegyzők által összeszámitandó szavazatok eredménye a holnapi ülésben fog kihirdettetni.

Ezek után az elnök a legközelebbi ülést a holnapi napra d. e. 10 órára tűzvén ki, az ülést eloszlatja.

Az 1868. évi április hó 2-án tartott

CCX. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly, Jegyző: **Gróf Ráday László.**

F. évi april 1-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván

hitelesittetett.

1723. Az elnök által bemutattatott:

a szepesi XVI. város kerülete közönségének felterjesztése, melyben Szatmár-Németi városának a képviselőknek az ülésekben rendes megjelenése iránti kérelmét pártoltatni kéri;

a szepesi XVI. város kerülete közönségének felterjesztése, melyben a honvédelmi kérdést szab. kir. Arad és Pest városok e részbeli feliratai értelmében kivánja megoldatni;

a nagy-kikindai kerület kérvénye, melyben a nemzetiségi kérdést törvény által mielőbb megoldatni kéri;

Rudna község hasonló tartalmu kérvénye;

Ferenczy Sámuel kolosmegyei középlaki birtokosnak az erdei vágásokban levő legelőnyomások használata iránt a nagy-szebeni tartományi gyülés intézkedését megsemmisittetni és a legelők arányositását elrendeltetni kérő folyamodványa;

Traun Károly kassai polgár és elszegényedett czipészmester kérvénye, melyben az általa 1849. évben a magyar hadsereg számára készitett lábbeliek árának kifizettetését kéri.

Mely kérvények, a szepesi XVI. város kerületének a képviselőknek az ülésekben rendes megjelenése iránti felterjesztésekivételével, mely a házszabályok módositására kiküldött bizottsághoz utasittatott, mind a kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltettek.

1724. Szaplonczay József képviselő, Máramaros vármegye több urbéres község lakosságának, az urbéri rendezési törvények hozatala iránti kérvényét pártolólag bemutatta.

A kérvényi bizottsághoz utasittatott.

1725. Lónyay Menyhért m. kir. pénzügyminiszter a gödöllői magyar koronauradalom megvételének törvénybe igtatása czéljából az örök adás-vevési szerződés, a nevezett uradalom összeirása és az összes vételár kifizetéséről szóló nyugta hiteles másolatának mellékletével, következő törvényjavaslatot mutat be:

Törvényjavaslat

a gödöllői uradalomnak megvételéről és a koronai javak állományába sorozásáról.

1. §.

A magyar koronai javak után az urbériség megváltása, szőlő-dézma-váltság és egyéb értékesítések fejében befolyt pénzösszegek egy részén megvett, Gödöllő mezőváros, Kerepes, Dány és Isaszeg helységekből, az egerszegi, besnyői, babati, szentgyörgyi, nyiregyházai, szentkirályi és kis-bagi pusztákból álló gödöllői uradalom, a fenálló hazai törvények, jelesül az 1439. XVI. t. cz. 1. §. és az 1514. I. és II. t. czikkelyek értelmében, ő császári és apostoli királyi felsége legkegyelmesebb megegyezésével, az elidegenithetlen magyar királyi koronai javak állományába felvétetik és ezen minőségben beczikkelyeztetik.

Lönyay Menyhért s. k., pénzügyminiszter.

A felolvasott törvényjavaslat kinyomatni, a képviselőház tagjai között kiosztatni rendeltetvén, az osztályokhoz utasittatott, a bemutatott hiteles másolat pedig az irattárba tétetni rendeltetett.

1726. Lónyay Menyhért pénzügyminiszter a m. k. pénzverdékben készitendő pénzek alakja, becsértéke és súlya iránt következő törvényjavaslatot mutat be:

Törvényjavaslat

a magyar kir. pénzverdékben készitendő pénzek alakja, belér éke és súlya iránt.

1. §.

A magyar korona országai és ő felsége többi országai közt létrejött s az 1867. XVI. törvényben foglalt vám- s kereskedelmi szövetség 12. §-a szerint, minden vert pénznem (az ezüst váltópénz kivételével) nagyságra, belértékre és súlyra nézve a magyar korona alá tartozó országokban az 1857. évi január 24-éről kelt legfelső rendelet szabályai szerint fog készittetni mindaddig, mig ez iránt kölcsönös beleegyezés folytán más pénzrendszer nem leend életbe léptetve.

2. §.

A pénzverés alapjául az 500 grammal egyenlő pénzfont szolgál, mely a pénzsúly egységét képezi, és 1000 szemerre vagy 10,000 aszra osztatik föl. — A pénzek finomsági tartalma a súly ezred részével fejeztetik ki.

3. §

A magyar kir. pénzverdékben következő pénznemek veretendők : aranyak,

ezüst 1 forintosok,

ezüst 20 krajczárosok,

ezüst 10 krajczárosok,

réz 4 krajczárosok,

réz 1 krajczárosok.

4. §.

Az arany átmérője ezentúl is 19. 75 millemeter, finomsági tartalma 986¹/₂ ezred rész, sulya pedig 815²⁵/₂₀₁ parány (Richtpfennig) lesz.

A képlapon (avers) ő felségének egész alakja koronázási öltönyben, a hátlapon pedig (revers) Magyarország czimere és az évszám leend.

A körirat következő: Ferencz József, ausztriai császár, Magyarország apostoli királya.

5. §.

Az egy forintos átmérője ezentúl is 29 millimeter lesz, finomsági tartalma 900 ezred rész, súlya pedig ²/₈₁ pénzfont.

A képlapon ő felsége mellképe, a hátlapon pedig Magyarország czimere, az évszám és a pénzneve I. F. látható. A körirat az aranyéval azonos.

A sima kerületbe mélyitett betűkkel következő felirat vágatik be: "Bizalmam Az Ősi Erényben."

6. Ş.

A húsz krajczáros átmérője 21 millimeter, finomsági tartalma 500 ezred rész; 375 db. egy font tiszta ezüstöt tartalmaz, és 187.5 db. egy fontot nyom.

A képlapon ő felsége mellképe lesz, a 4. §-ban foglalt körirattal; a hátlapon e körirat: Magyar váltópénz; közepében 20 kr., alatta az évszám.

7. §

A 10 kros átmérője 18 millimeter, finomsága 400 ezred rész; 750 db. egy fontot nyom.

A jelvények épen azok, melyek a 20 kroson láthatók, azon különbséggel, hogy a hátlap közepében 20 krajczár helyett 10 krajczár tétetik.

8. §

A 4 kros átmérője 37 millimeter, súlya ^{7/75} pénzfont leend ezentúl is.

A képlapon a magyar czimer látható ezen körirattal: Magy. kir. váltópénz; a hátlapon pedig tölgykoszoruban a 4 szám és alatta az évszám.

9. §

Az egy krajczáros átmérője 19 millimeter, súlya 1/150 pénzfont. A kép- és hátlap a négy krajczároséval egyenlő, csakhogy a 4 szám helyett 1 szám áll.

10. §.

Mindennemű pénzen megjelöltetik a pénzverde, honnan azok kikerültek, még pedig B. jelenti Körmöczbányát, az E. betű Károly-Fehérvárt.

11. §.

Ő felsége többi országai pénzügyminiszteriumával létesített egyezmény folytán, a 12 millió forintot tevő 10 krajczáros pénzjegyek helyett épen annyi fém váltópénz tétetik forgalomba, melyből 3 millió 6 százezer ft. Magyarországra esik.

Ezen magyar váltópénz 3 millió 3 százezer forintig ezüstben, 3 százezer forintig pedig rézben veretik ki.

12. §.

Az 1867. XV. t. cz. 5-ik §-a az államjegyek és váltópénzjegyek összes forgalmát háromszáz tizenkét millióban állapitván meg: a mely arányban a 10 krajczáros papir pénzjegyek a fém váltópénzjegyekkel kicserélés folytán a forgalomban kevesbednek, azon arányban fognak államjegyekkel pótoltatni, akként, hogy az összes 10 krajczáros papir váltópénz bevonása után az összes államjegyek forgalma a háromszáz tizenkét milliót meg ne haladja.

13. §.

Miután a papir váltópénz azon része, mely a forgalom által elenyészett, beváltás alá nem kerül: az innen eredő és a beváltáskor mutatkozandó haszon Magyarország és ő felsége többi királyságai és országai közt akkép fog felosztatni, hogy abból az elsőt 30%, az utóbbit pedig 70% illesse.

14. §.

Jelen törvény végrehajtásával a magyar királyi pénzügyi miniszter bisatik meg.

Lonyay Menyhert s. k., penzügyminiszter.

A felolvasott törvényjavaslat kinyomatni és a ház tagjai között kiosztatni rendeltetvén, az osztályok tanácskozása elé utasittatott.

CCX ÜLÉS. **52** 1727. A tegnapi napon a vasuti, horvátügyi és állandó igazolási bizottságokra beadott szavazatok eredménye a következőkben jelentetett ki. 310 szavazat. Beadatott A vasuti bizottságra beadott szavazati lapok közt üres volt . A horvátügyi " Az állandó igazolási A vasuti bizottságra beadottakból: Tisza Kálmán nyert 301. Salamon Lajos 298. Somossy Ignácz 296. Dellimanics István, 291. Czorda Bódog 285. Justh József 285. Kiss Lajos 284. Bezerédi László 283. Bartal György 277. 276. Inkey József Orczy Béla báró 271. Kovách László **268**. Vay Béla báró 268.

A horvátügyi bizottságra beadottakból:

259.

255 szavazatot.

Horváth Lajos nyert 279. Botka Tivadar 276. Dózsa Dániel 274.

Szakál Lajos

Kemény Gáhor báró

Vadnay Lajos 226 szavazatot.

Az állandó igazoló bizottságra beadottakból:

Antalfy Károly nyert 223 szavazatot.

Pesten april hó 1-én 1868.

Az e szerint történt választások tudomásul vétetvén, a megválasztott bizottsági tagok további működésre utasittattak.

1728. Napirend szerint tárgyalás alá vétetett a czukor és égetett szeszes italok kivitelénél visszatéritendő fogyasztási adóról szóló törvényjavaslat, felolvastatván ennek folytán a képviselőház pénzügyi bizottságának a törvényjavaslatra vonatkozó jelentése, nem különben a központi bizottság e részbeli jelentése.

> A felolvasott törvényjavaslat átalánosságban a részletes tárgyalás alapjául egyhangulag elfogadtatott.

1729. Megkezdetvén a törvényjavaslat részletes tárgyalása:

az első bekezdés első sorából e szócska "is" a központi bizottság jelentésével öszhangzólag

Kihagyatott.

Ugyanazon bekezdés egyéb szerkezete, miután Várady Gábor képviselő-

nek azon inditványa, miszerint a második sor végén ezen kifejezés elé "törvény alkottathatik" tétessék azon kifejezés "legközelebb", elvettetett,

Szavazattöbbség által ezen zserkezetében végleg elfogadtatott.

Az 1-ső §. első sorából ezen kifejezés "vám- és"

Egyhangulag kihagyatott.

Az 1-ső §. második sorában "a pril 1-től" helyett: "april 15-ke" tétetni határoztatott.

Ugyanazon §. utolsó előtti sorában ezen kifejezés helyett "netto mázsája" "netto vámmázsája" határoztatott tétetni.

A második szakasz első sorában "april 1-je" helyett szintén "april 15-dike" tétetni határoztatott.

A második szakasz első sorába ezen kifejezés elé "égetett szeszes" ezen szócska "az"

Beigtattatni határoztatik.

Ugyanazon szakasz második sorába "italokért" helyett az határoztatott tétetni: "italoktól".

Ugyanazon szakasz 5-ik sorából ezen szócska "csak"

Kihagyatni rendeltetett.

A harmadik szakasz egész terjedelmében elfogadtatott.

Ezek után a törvényjavaslat ezen fentebbi határozatok szerint átalakíttatván, még egyszer felolvastatott, u. m.

Törvényjavaslat

a czukor és égetett szeszes italok kivitelénél visszatéritendő fogyasztási adóról.

Addig, mig a czukorgyártás és égetett szeszes italok készitésének megadóztatásáról törvény alkottathatik, nehogy az államkincstár az eddig fenállott gyakorlati szabályok szerint járó tulságos adóvisszatéritések által megkárosittassék, rendeltetik:

1. §.

A vámvonalon kivitt czukorért fogyasztási adó fejében, az 1868-ik évi april 15-től kezdve, a nyers czukornak minden netto-vámmázsája után 4 frt. 55 kr, a finomitott czukornak minden netto-vámmázsája után pedig 5 frt 59 kr. fog viszszatérittetni.

2. §.

1868. april 15-től kezdve az égetett szeszcs italoktól, melyek az adómegtérités kikötésével, a megszabott elővigyázatok mellett, legalább is egy akónyi mennyiségben a vámvonalon kivitetnek, az eddigi 6 krajczár helyett öt krajczár fog minden szeszmérőfok után (Réaumurféle hévmérő + 12 hévmérsékletnél) megtérittetni.

3. §.

Jefen törvény végrehajtásával a magyar királyi pénzügyminiszter bizatik meg.

A felolvasott törvényjavaslat egyhangulag elfogadtatván, annak vágleges

megszavazása a fenálló szabályok értelmében f. hó april 4-kére napirendre tüzetni rendeltetik.

1730. Lónyay Menyhért m. kir. pénzügyminiszter a szeszadóra vonatkozó következő törvényjavaslatot mutatott be:

Törvényjavaslat

a szeszadóra vonatkozólag, mely szerint a különben fenálló rendszabályok a szeszfőzdékre nézve módosittatnak.

Addig is, mig az égetett szeszes italok készitésének megadóztatásáról kimeritő és rendszeres törvény alkottatnék, rendeltetik:

1. §.

Nagyobbszerű szeszfőzdék, melyekben t. i. az erjesztő edények összes ürmérete legalább is harmincz alsó auszt. akó, ha a szeszes italok lisztes terményekből, répából, avagy czukorüledékből állittatnak elő, a fogyasztási adót megváltás utján (átalányban) fizetendik.

A lisztes termények közé tartoznak: a burgonya, csicsóka, továbbá a gabonafélék és hüvelyes vetemények.

2. §.

Az adómegváltás vagy átalánozásnál irányadó a gyár termelési képessége. A pénzügyi hatóság a termelési képességet oly módon határozza meg, hogy azon esetben, ha szeszfőzésre:

- a) kizárólag vagy részben czukorüledék használtatik, az erjesztő edények összes ürméretének %-át,
- b) ha pedig más anyagok használtatnak, az emlitett erjesztő edények ürméretének felét veszi alapul.

A naponkinti termelési képesség az egész szeszfőzési idény alatt az ekképen kiszámitott ürméretnek minden oszt. akója után két fok szesz-nyereményben (a 1000-u szeszmérő szerint) határoztatik meg.

A mely szeszgyárban kizárólag nyers répa dolgoztatik fel, ott a szesznyeremény 6 fokkal vétetik fel az átalánozás alapjául.

3. §

A keverő kádaknak (Vormaischbottiche) és a hűtőbárkák kivételével mindazon edényeknek, melyek a czefrének élesztővel bekeverése és az erjedés kezdődése előtt czefretartányul szolgálnak, összes ürmérete, a naponkinti termelési képesség kipuhatolása tekintetéből alapul felvett erjesztő edényeknél legfölebb 15 százalékkal lehet több; azon esetben pedig, ha azok összes ürmérete még ezen nagyságot is fölözné, a fölös nagyság fele része a naponkinti termelő képesség alapjához hozzá számitandó.

4. §.

A czefremelegitő csak azon esetben nem vétetik erjesztő edénynek, ha a szeszfőző készüléknek kiegészitő részét képezi, ha alszesztartóval (Bütterbehälter) el van látva, és ürmérete nem nagyobb, mint a mennyi a kazán egyszeri és akké-

peni megtöltésére szükségeltetik, hogy a kazánnak legalább is egy negyed része üresen maradjon.

5. §.

Az erjesztő edények bemondásánál és ürméretök felvételénél, valamint a naponkinti termelő képesség kipuhatolásánál netalán előforduló nem egész akó egész akónak veendő.

Az ekképen felvett ürmérettől és a megállapított termelési képességtől a gyár működésének egénz ideje alatt, ha pedig az egész éven keresztül folyvást dolgozik, hat hónap elforgása alatt eltérni, illetőleg azt tágabbra vagy szűkebbre venni nem szabad.

6. §.

Az előbbi §. szerint felvett termelési képesség alapján, a gyár működése havonkint bejelentendő legalább is 3 nappal az illető hónap kezdete előtt, a felgyártandó anyag megnevezése és az azon hónapra eső adóátalány megjegyzése mellett.

7. §.

Ha felfedeztetik, hogy be nem jelentetett s ennélfogva adóval meg nem rótt czukorüledék vétetett fel gyártás alá, ez, mint jövedékcsorbitást képező kihágás, birsággal fenyitendő, mely tizszerte nagyobb összegből-áll, mint azon hónapra, melyben a kihágás elkövettetett, a czukorüledék után járó adóátalány lenne.

8. §.

Az üzlet folytonossága feltételeztetvén, a hó minden napja az átalány kiszámitásának alapjául szolgál.

9. \$.

Ha az idény kezdeténél a gyár működése nem a hónap első napján kezdődnék, és az idény végével a hónap utolsó napján végződnék, az ezen 2 hónapra eső adóátalány megállapitása csakis az üzletre fenmaradó napok összes száma szerint történik.

10. §.

A havi adóátalány megszabása következőkép történik:

- a) a 2-ik §. rendelete szerint kiszámitott napi eredmény szoroztatik az azon hónapra a 8. vagy 9. §. értelmében eső napok számával;
- b) az ekképen mutatkozandó szeszfokok összege a fogyasztási adóként megállapitott 6 krral szorzandó.

11. §.

Azon szeszfőzők, kik liszttartalmu terményeket, répát vagy czukoruledéket dolgoznak ugyan fel, de a kiknek erjesztő edényei 30 akónál kisebbek, vagy a kik szeszes italokat más, mint a fent érintett anyagokból állitanak elő, adójokat a pénzügyi hatósággal kötendő szabad egyezkedés utján a fenálló minden szeszfok után járó 6 krnyi adótétel szerint róhatják le.

Ha ily egyezkedés nem jöhetne létre, a szeszfőző köteleztetik a fogyasztási adót az 1862. évi okt. 30-ig ez érdemben fenállott pénzügyi rendeletek és dijszabályzati tételek szerint fizetni.

13. §.

Csikszéknek és Oláhfalu községének kivételkép megengedtetik, hogy pálinkát liszttartalmu anyagokból is kisebb üstökön, melyek egy alsó ausztriai akónál nagyobbak, a pénzügyminiszteráltal megszabott feltételek mellett főzhessenek, ha minden egyes alsó-ausztriai akós üst után 4 ftot, s minden egyes alsó-ausztriai fél akós üst után két forintot fogyasztási adóátalány fejében fizetnek.

14. §.

A 10-ik §-ban emlitett adótételek a következők:

- a) ha liszttartalmu termények, ugymint: burgonya, gabonafélék és hüvelyes vetemények, továbbá e végre alkalmas répafajok és czukorüledék használtatik, az erjesztési edények ürmérete szerint minden osztrák akó után 38 kr;
- b) ha alma, körte, som s egyéb bogyós gyűmölcsök, továbbá gyöknövények és sörházi hulladékok használtatnak, 25 kr;
 - c) szőlőtörkölynél 19 kr;
- d) magvas gyümölcsöknél, a milyenek: a cseresnye, szilva, baraczk, továbbá borseprő, szőlő- és gyümölcsmust használatánál 38 kr. és pedig a b, c és d pontban megnevezett anyagok mennyisége szerint minden ausztriai akó után;
- e) végre, ha főzésre magasabb czukortartalmu és tartalomdús folyadékok használtatnak, akkor maga a szeszgyártmány megrovatik, akónkint és fokonkint, minden szeszfok után 6 krral.

15. §.

A szeszadóra nézve különben fenálló rendszabályok, melyeket jelen törvényjavaslat nem érint, további intézkedésig hatályban maradnak.

Lónyay Menyhért s.k., pénzügyminiszter.

A felolvasott törvényjavaslat kinyomatása és a tagok között leendő kiosztása elrendeltetvén, az osztályok tárgyalása elé utasittatott.

1731. A költségvetési bizottság előadója által felolvastatván a f. évi márczius hóra készitett költségvetés:

A 64,834 frt 45 krban megállapított márcziushavi költségvetés egész terjedelmében elfogadtatott.

1732. Olvastatott a kérvényi bizottság véleményes jelentése ugy mint következik:

Esztergom megye közönsége, az adóügy rendezése, s az idegen adók megszüntetése iránti kérelme.

Minthogy e kérvény egyik példánya már a pénzügyminiszteriumhoz felterjesztetett, e kérvény használatul a ház által kiküldött pénzügyi bizottságnak kiadatni rendeltetik. 1733. Közép-Szolnok megye közönségének a megy ei köztörvény hatóságoknak önkormányzati jogát a miniszteri felelősséggel öszhangzásba hozatala iránti kérvénye;

Szabolcs megye közönségének szintezen tárgybeli előterjesztése

A megyék, városok és községek rendezésére kiküldött bizottsághoz áttétetni rendeltetett.

1734. Szatmár-Németi sz. kir. város közönségének a kir. táblának kerületenkinti beosztását a miniszteri javaslat szerint megállapittàtni kérő folyamodása;

Keszthely mezővárosa kérvénye, melyben a kir. tábla egyik székhelyéül Keszthelyt ohajtja kitűzetni;

Alsó-Fehér megye közönségének Torda megyének a törvénykezés tárgyában felterjesztett nyilatkozatát figyelembe vétetni kérő folyamodása;

Arad sz. kir. város közönsége az iránti kérvénye, hogy a kir. curia rendezése alkalmával annak egyik székhelyéül Arad városa tűzessék ki.

Mindezen kérvények a törvénykezési rendtartás kidolgozása iránt kiküldött országgyűlési bizottsághoz áttétetni rendeltetnek.

1735. Bars megye közönségének a nemzetiségi kérdésnek a magyar nyelv diplomatikai állásának megóvása mellett minél előbbi megoldását törvényhozás által eszközöltetni kérő folyamodása;

Árva megye közönségének szintén ez iránti kérvénye;

Békes megye közönségének ugyanezen tárgybeli kérelme;

Gömör megye közönsegének szintén ez iránti kérvénye;

Mosony megye közönségének ugyan e tárgybeli felterjesztése;

Nyitra megye szintezen tárgybeli kérelme;

Vas megye közönségének ugyancsak e tárgybeli előterjesztése;

Veszprém megye közönségének szintén e miatti kérvénye;

Sáros megye közönségének ugyancsak e kérdésben beadott javaslata;

Győr város közönségének szintezen ügybeli kérelme;

A Hajdu kerület közönségének kérelme szintezen tárgyban;

Szabolcs megye közönségének ugyancsak e tárgyban benyujtott kérvénye;

Udvarhelyszék közönségének ugyan e kérdésben a belügyminiszteriumhoz beterjesztett, onnan pedig a képviselőházhoz áttett kérelme:

Mindezen kérvények a nemzetiségi kérdés megoldásának előkészitése végett kiküldött országgyűlési bizottsághoz áttétetni rendeltetnek.

1736. Fodor Ferencz révfalusi lakos a győri püspökség ellen folyamatban levő perének végelintézését eszközöltetni kérő folyamodása:

Folyamodó a kérvénye mellé 4% alatt csatolt értesitése szerint maga beismeri, hogy a győrmegyei törvényszék előtt perét elvesztette, s azon itéleteta kir. tábla is helyben hagyta; birói itéletnek felülvizsgálata pedig csak a rendszerinti biróság hatáskörébe tartozván, kérelmével elutasittatik, összes iratai pedig visszavételig a ház irattárába letétetni rendeltetnek.

1737. Kulifay János Vendel a néhai Rajcsi János barsmegyei faszári volt esperes után reá maradt örökség tárgyában országos küldöttség általi vizsgálatot s igazságszolgáltatást kérő folyamodványa:

Minthogy a képviselőház magánjogi ügyek megvizsgálására és elintézésére hivatva nincsen, és folyamodó már az igazságügyminiszterium által netaláni igéképviselőh. Jegyzők. 186%. IV. nyeinek törvény utján érvényesitésére helyesen utasittatott, jelen kérvény mellékleteivel a visszavételig a levéltárban fentartatni rendeltetik.

1738. Szatmár-Németi város közönsége felterjesztése, melyben a m. honvédelmi miniszterium f. é. 20408. sz. a. a katonai váltságdij íránt kibocsátott rendeletét sérelmesnek panaszolván, jövőre az ily törvényellenes kormányintézkedéseket megakadályoztatni kéri:

A sérelem tárgyát képező rendelet a honvédelmi miniszter úr által már visszavonatván, és az általa nyilvánosan bevallott tévedés a honvédelem eddigi rendetlensége által igazoltatván, a jelen felirat a levéltárba tétetni rendeltetik.

1739. Fieba József bánhida-szólósi plébános kérvénye, melyben 1849-ben az osztrák hadsereg által elharácsolt magán vagyonának megtéritését s 19 évi üldöztetésének megszüntetését kérelmezi:

Jelen kérvény a m. kir. vallás- és közoktatási miniszteriumhoz áttétetni, s annak különös figyelmébe ajánltatni rendeltetik.

1740. A Bereg megye orosz ajku összes polgárai nevében benyujtott kérvény, melyben a tisztviselői ellen, a mennyiben azok a nép nyelvét nem birják, s azok czélszerütlen beosztását panaszolják, érdekeiket kielégitő intézkedést tétetni kérnek:

Ezen kérvény a bel-, igazság-, vallás- és közoktatási miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1741. Besztercze sz. kir. város közönsége Pozsony város abbeli kérelmét, miszerint az 1860. évtől az igazságszolgáltatásra fordított költségei megtérittessenek, pártolván, egyszersmind saját e részbeli tetemes költségeit megtérittetni kéri.

Elintézés végett a bel- és pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1742. A gyergyó-szent-miklósi örmények kérvénye, jogviszonyaiknak szabályozása végett a székelyekkel szemben, a községek rendezésénél hozandó törvényjavaslat figyelembe vétele iránt:

A bel- és igazságügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1743. Gyimes-bükki középlaki és több szélbeli magyar és román csangó telepitvényes taksás lakosok irtásos birtokaik megválthatása iránti kérvénye

Az igazság- és belügyi miniszteriumhoz elintézés végett áttétetni rendeltetik.

1744. Pest sz. kir. város hatósága kérvénye, a magy. honvédelmi miniszteriumnak törvény szabta hatáskörébe leendő behelyezése s a honvédelmi kérdés mielőbbi szabályozása iránt:

Vas megye közönségének ugyancsak e tárgybeli kérvénye; Arad sz. kir. város közönségének szintén oly tartalmu kérelme; Borsod megye közönségének ugyan ily tartalmu felterjesztése; Felső-Fehér megye közönségének ugyancsak oly értelmű kérése; Székes-Fehérvár város közönsége szintazon tárgybeli kérvénye; Sáros megye közönségének ugyancsak hason tartalmu kérvénye; Torontál megye közönségének szintazon tárgyu felirata; Eperjes város közönségének ugyanaz űgybeli kérelme;

Turócz megye közönsége szintén a honvédelmi kérdésben, valamint a magyar ezredeknek a király és alkotmány iránti hüségre leendő felesketése tárgyában tett kérelme;

Vas megye közönségének szintily tartalmu kérvénye;

Három- és Miklósvárszék közönségének ugyancsak ily tárgyu kérelme; Szatmár sz. kir. város közönségének szintezen tárgybeli felterjesztése; Szepes megye közönségének ugyancsak ilynemű kérvénye:

Használat és figyelembe vétel végett a m. kir. honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1745. A pesti nemzeti tornaegylet kérvénye országos alapból leendő segélyezése iránt

Az országos költségvetésnél leendő figyelembe vétel végett a honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1746. Czehovszky Leo volt honvéd ezredesnek az 1848-iki magyar önvédelmi harczban szolgált lengyelek magyar honfiusitását kimondatni, és mint volt honvédeket évenkinti segélydijban részesiteni kérő folyamodványa

A honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1747. Asboth Lajos kérvénye lefoglalt nyugdijának visszaadása iránt

A honvédelmi miniszterumhoz áttétetni rendeltetik.

1748. Bihar megye közönségének kérvénye, az országos és megyei utak épitésének a megyei hatóság alatt továbbra is leendő meghagyása iránt;

Beke Gábor fülöpszállási lakos és ügyvéd kérvénye egy pest-ujvidéki vasut épitésére engedélyért:

Mindkét kérvény a közlekedési miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1749. Nyitra megye bizottsági tagjai a mult évi április hó 27. és 29-én megtartott tisztujításnál elkövetett törvénytelenségeket, csempészkedéseket és visszaéléseket panaszolván, ezek megvizsgálására megyén kivüli tagokból álló küldöttséget kérnek kiküldetni, s ekkép a törvényes jogállapotot helyreállitani.

Miután a m. kir. belügyminiszterium e tárgyban elutasitólag intézkedett, jelen kérvény az összes miniszteriumhoz áttétetni határoztatott.

1750. Pozsony megye hegyentúli járásában kebelezett községek lakosai kérvénye, az 1866. évi porosz hadjárat alkalmával szenvedett káraik megtéritetése iránt;

Balázs József simontornyai lakos kérvénye állami hivatal nyerhetése iránt; Szerecsen Lajos gömörmegyei rozsnyai lakos kérvénye, az 1867. évben a rozsnyai adóhivatalnál letett, de katonai megváltással s engedélylyel nem érvényesitett 1000 frtja visszaadása végett;

Alsó-Diós, Felső-Diós és több Pozsony megyébe kebelezett községek előljáróinak kérvénye, az urbéri viszony hátralevő maradványai megszüntetése, a kocsmáltatási jognak eltörlése és a vadászati jognak szabályozása iránt:

Mindezen kérvények elintézés végett az összes miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1751. A nagybányai helv. hitv. egyházmegyei felsőköri tanitói értekezlet kérvénye az 1848. évi XX. t. cz. életbe léptetése tárgyában;

Karczag város róm. kath. egyház gondnoka és előljárói a hivek nevében t. Gömöry Ferenez plébánosuk elmozditását sérelmesnek panaszolván, orvoslást kérnek;

Kögel Károly perjamosi esperes és érdektársai kérvénye, melylyel a zágrábi érsekséghez tartozó billeti kegyuri uradalom ellen, szénailletményeik iránti panaszos ügyökben a képviselt egyházaik javára hozott, de 1865. évben hatalomszó által félretett határozat rehabilitását eszközöltetni kérik;

Drusbaczky Bonaventura, Bukonovinába kebelezett Józseffalva községi lelkész, a Bukovinában lakó nagy számú magyarok elhanyagolt állapotát panaszolván, a népnevelés előmozditása, gyermekek kitanitása, templom és iskolák épitésére országos segélygyűjtés eszközöltetését kéri.

> Mindezen kérvények elintézés végett a vallás- és közokta tási miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1752. A rezsiczabányai kereskedők és iparosok az iránti kérvénye, hogy a cs. kir. szab. államvaspálya Rezsiczán felállitott raktára megszüntettessék;

Roth Ignácz bácsmegyei rumbajai lakos inditványa az országban a rongyok eladási árából alakitandó segélyezés iránt;

Krassó m. Steyerdorf község kereskedői és kézmiveseinek az államvaspálya által nyilt kereskedéskép felállitott raktárak megszüntetése iránti kérvénye;

a szegszárdi összes székbeli előljárók a régi székrendszeren alapuló jogaikat ujból életbe léptettetni kérő folyamodványai;

Bernáld Dénes alsó-csernátoni lakos és érdektársai kérvénye, melyben Maros-Vásárhely községi tanácsát törvényellenes hidvásár vámolásától és erőszakos bánásmódtól eltiltani kérik;

a nemzetgazdasági érdeket előmozditó bécsi egyletnek a magyarországi vasipart tárgyazó emlékirata:

Mindezen kérvények a m. kir. földmivelési, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1753. Szepes m. közönségének, a köztörvényhatóságok önkormányzati jogát a felelős miniszteri rendszerrel megegyező alapon mielőbb törvényhozásilag megállapitani kérő felirata;

Torna megye közönségének szintezen tárgybeli felterjesztése;

Csik Gyergyó és Kászonszék közönségének ugyancsak e tárgybeli kérvénye;

Győr város közönségének szintilynemü kérelme;

Fejér megye közönségének ugyancsak e tárgyban előterjesztése;

Szatmár v. közönségének szintén ily értelmű kérelme;

Békés m. közönségének hasontartalmu kérvénye;

Nógrád m. közönségének ugyancsak e tárgybeli felirata;

Vas m. közönségének szintez ügybeli felterjesztése;

Abauj megye közönségének ugyancsak ez ügyben kérvénye;

Debreczen város közönségének szintén ily értelemben szerkesztett felirata;

Darszon Alajos budai lakos Áldássy Antal budavárosi főbiró ellen fegyelmi vizsgálatot rendeltetni kérő folyamodványa;

Zemplén és Ung megyékben kebelezett Izbugya község előljárói és öszszes lakosának kérvénye; melyben a két megyéhez tartozóságukat s ezzel járó kétszeres megterheltetésöket panaszolván, a községet ezentul kizárólag Zemplém megyéhez csatoltatni kérik;

Kiss Antal, nyiregyházi lakos kérvénye, Mesko Sámuel nyiregyházi polgármester által ellene gyakorolt törvénytelen eljárás megszüntetése iránt;

Fodor János szegedi volt városi főszámvevőnek nyugdijaztatása iránti kérelme;

Arad város közönségének a törvényhatóságok önkormányzati jogát Debreczen város felirata értelmében fentartatni kérő felterjesztése:

CCX. ÜLÉS.

Mindezen kérvények használat s illetőleg elintézés végett a belügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1754. Kiss József és érdektársai szatmármegyei dányádi lakosok kérvénye, a tagositás alkalmával ellenök elkövetett jogsérelem orvoslása tárgyában;

Bars m. közönségének az urbéri természetű főnálló mindennemű szolgálmányok megváltását és minden kisebb királyi haszonvételek megszüntetését törvényhozásilag eszközöltetni kérő folyamodványa;

Darszon Alajos budai lakosnak Dallos Erzsébet elleni bünügyét Pest város törvényszéke által elintéztetni kérő folyamodása;

Lehel Tihamér miskolczi lakos az iránti kérvénye, hogy az általa Ragályi Róza és Kallós Sámuel ellen inditott bunper a borsodmegyei törvényszék által mielőbb befejeztessék;

Szavkulics Velki Julia borsod megyei lakosnak a Rakócza község plébánosa ellen inditott keresetét mielébb elintéztetni kérő folyamodványa;

Szegi-Long Zemplén megyébe kebelezett helység előljárói és lakosainak zsellérhelyeik urbéri természetű megallapitását és földesurok által illetéktelenül szedett pénzek megtérittetését eszközöltetni kérő folyamodása;

a bardóczszéki, vargyasi, bardóczi, baróti, füli és szál-dobosi volt urbéresek kérvényei székelyföldi urbériségeiknek országos költségen leendő megváltása tárgyában;

Mogyórod, Pest megyébe kebelezett község telkes gazdáinak, a maradványföldek kamatjai leszállitása és a váltságfizetés idejének kiterjesztése iránt benyujtott kérvénye;

Nagy-Bálintfalva község előljaróinak kérvénye, földesurok által ellenök folytatott urbéri perök megszüntetése iránt;

Nadás Pozsony megyébe kebelezett község volt jobbágyainak az urbéri viszonyok rendezése iránt benyujtott kérvénye;

Ny.-sz.-lászlói lakosok, u. m. Farkas Péterné, Moldován János és Szász János kérvénye, a volt földesurok által ellenök inditott urbéri per megszüntetése iránt;

Felső-Fejér megyébe kebelezett Előpatak községben lakó urbéresek kérvénye, melyben az ellenök földesurok által a birtokmegváltás tárgyában inditott peröknek a törvényhozás intézkedéseig leendő felfüggesztését s illetőleg megszüntetését kérik;

Bialind András és érdektársai kérvénye, földesurok által ellenök folyamatban levő urbéri perök megszüntetése iránt;

Özv. Komáromy Ferenczné buda-ábrányi lakos szintily tárgyu kérelme; Ökrös és Bogy Bihar megyébe kebelezett községeknek ugyancsak e tárgyban benyujtott kérvénye.

Jed Marosszékbe kebelezett község szintez ügybeli kérelme;

Ny.-Szent-Benedek Marosszékben kebelezett község ugyancsak e tárgyban felterjesztett folyamodása;

Orosz Györgyné marosszéki tompai lakos kérvénye, földesura által ellene támasztott urbéri perének mielébbi befejezése iránt;

Kádár Demeter és Mayer István szintez ügybeli kérvénye;

N.-Szent-Anna urbéri község kérelme ugyancsak e tárgyban;

Hajdu-Nánás város közönségének kérvénye, a Hajdu kerület törvényhatósági önállásának és a Hajdu városok törvényszolgáltatási jogainak fentartása iránt; Gombay szül. Hrabovszky Vinczencziának, az ősiségi patens 22-ik §nak megváltoztatása, illetőleg magyarázó megtoldása végetti kérvénye:

Mindezen kérvények elintézés s illetőleg használat végett a magyar királyi igazságügyminiszteriumhoz áttétetni határoztattak.

1755. A makói szücsczéh előljáróságának az iránti kérvénye, hogy az 1849-ben a honvédsereg felszerelésére készitett 906 darab borju-tarisznyáért járó 4077 frt pengő, vagy is 4280 frt 85 kr. osztrák értékben az országos főpénztárból kifizettessék;

Turóez m. közönsége kérvénye, az adóbehajtás körül elkövetett visszaélések megszüntetése tárgyában;

Kraszna m. közönségének felterjesztése, a megye aránytalan adóztatása által szenvedett sérelme orvoslása tárgyában;

Győr m. közönségének a dohányegyedáruság mielőbbi megszüntetése iránti felirata;

Győr város közönségének szintezen tárgybeli kérelme;

Miskolcz v. képviselő testülete a borfogyaztási adónak törvényhozásilag leendő mielébbi megszüntetését kérő folyamodványa;

- a Hajdu kerület közönségének az adóügy intézési jogát a pénzügyi közegek kizárásával a törvényhatóságokra ruháztatni kérő folyamogványa;
- a Hajdu kerület közönségének felterjesztése, az adóügyben törvényalkotás iránt;

Ugocsa m. közönségének a nyugdíjak fizetésétől az adóalapot, vagy bármely más országos jövedelmet megkiméltetni kérő folyamodása;

Valentínyi József felsőpetényi néptanitó kérvénye, adóhatralékának három év alatt leendő törleszthetése iránt;

Kaszovicz József szatmármegyebeli m.-szalkai lakos kérvénye, Rózsa József volt adópénztárnok sikkasztása miatt ujból reá kivetett adónak megfizetése alóli felmentése tárgyában;

Esztergom sz. kir. város közönségének felterjesztése, melyben a fogyasztási adó általi tulterheltetését sérelmesnek panaszolván, a várost a fogyasztási adó tekintetében a 3-ik osztályba soroztatni és a város sorompóin kivül fekvő borokat a fogyasztási adó alól felmenteni kérik;

sopronmegyei Rákos helység több birtokosainak kérelme, az 1866-ki porosz hadjárat alkalmával a hadsereg által vett ökrök legeltetése által rétjeikben szenvedett károk iránt formált keresetöket a pénzügyminiszterium által ujabban tárgyaltatni és magoknak illő kárpótlást adatni kérnek;

id. Kuczik Ferencz debreczeni lakosnak az 1849-ben beadott magyar pénzjegyek 9126 ft. 15 kr. p. p. kártalanitása iránti kérelme;

Krámer András szepes-váraljai tanitónak az 1848-ban kelt 40 ftról szóló magyar állami kötvényének és kamatjainak kifizetése iránti kérelme;

özv. Zombory Mihályné kérvénye, az 1849-ben az erdélyi hadsereg pénztárába kölcsönzött 300 p. forint kifizetése iránt;

Pramer Ambrus oroszvégi lelkésznek az 184% években a magyar kincstár részére kölcsönzött 285 ft. ezüst tőkét kamataival együtt visszafizettetni kérő folyamodása;

Bezerédj Kristóf mint kiskoru fia Bezerédj Dezső gyámja kérvénye, az 1848-ki magyar kir. kamatos kincstári utalványok kifizetése iránt;

özv. Ripplinger Ottilia verseczi lakos kérvénye, az 1848-ban a magyar hadsereg részére kiszolgált 6611 kenyérrészletért járó 446 ft. 36 kr. követelése kifizetése iránt;

Rothman Emánuel kassai gombkötő-mesternek az 1849. évben az állam részére beszolgáltatott gombkötőmunkákért járó 5800 p. forint kifizetése iránti kérvénye;

Veszprém m. közönsége Hortoványi János és társai csizmadiamesterek, továbbá Szabó János és társai szücsmesterek folyamodását is, melyben az 1848. évben a magyar hadsereg részére kiszolgáltatott felszerelési czikkekért járó követeléseik kifizetéseért esedeznek, felterjeszti, s azokat elintéztetni kéri;

Chlavatovich Mihály pesti kocsmárosnak az 1849. évben a magyar hadsereg számára szállitott 4240 font marhahús árának 932 ft. 80 krt. tevő követelését kifizettetni kérő folyamodása;

Nentvich Imre, mint a szepes m. késmarki kereskedő-czég özv. Nendtvich szül. Blasy Jankának czimvezetőjének a magyar éjszaki honvédsereg részére szállitott vászonárak 2202 pftnyi értéke megtéritése iránti kérelme;

Tóth Mihály kisujszállási lakos kérvénye, az 1849-ki hadjáratban az oroszok által okozott 694 ft 75 kr. kára megtéritése iránt;

Deynich Károly ujvidéki vendéglős kérelme, az 1848,-ki hadjáratban általa kiszolgált zab árának 1008 frt. megtérittetése tárgyában;

Rombola Tamás és Kustik kovácsmesterek s gairingi lakosok kérvénye 1849-ki hadjáratban szenvedett káraik megtéritése iránt;

Jankovics György kun-szt-miklósi lakosnak az 1849-ki hadjáratban a hadseregnek kiszolgáltatott 23,907 kenyérrészletért járó követelésének kifizetése iránti kérvénye;

Herman János esztergomi lakos kérvénye, az 1849. évben a magyar hadsereg részére kiszolgáltatott 226 pár bakancs árának 753 ft. és 30 kr. pp. megfizetése iránt;

Muszel János keszthelyi lakos s azon községbeli mészárosnak az 1848. évben a magyar hadsereg részére kiszolgáltatott hús árának 772 ft. 38 kr. kifizetése iránti kérelme;

Pontos Ferencz nagy-károlyi gombkötőmester kérvénye, a magyar állam részére 1849-ben teljesített munkakészletért járó 1942 ft. 9 krból álló követelése kifizetése iránt;

özv. Szilágyi Lajosné nagyváradi lakosnak az 1849-ki hadjáratban az orosz hadsereg által okozott 1438 ft. kárainak megtéritése iránti folyamodása;

Konstantin András kis-kereszturi lakos s volt honvéd kérvénye, valamely álladalmi szolgálat nyerhetése iránt :

Mindezen kérvények elintézés végett a magyar királyi pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1756. Olvastatott a kérvényi bizottság véleményes jelentése Portius Flórián naszódvidéki alkapitány jés Buzdug Vazul ülnök kérvényére vonatkozólag, melyben a naszódvidéki községek havasain képezett igényekre nézve, az igénylőket s ezek között a magas kincstárt is a törvény rendes utjára utasittatni kérik,

mely véleményben a kérvényi bizottság a kérdéses ügyet használat végett a bel-, igazság- és pénzügyminiszteriumhoz áttétetni véleményezi.

A ház szavazás által nyilvánult többsége a felolvasott kérvényt a kérvényi bizottság véleményétől eltérőleg az összes miniszteriumhoz különös figyelembe vétel és a fenálló törvények értelmében való elintézés végett áttétetni rendelte.

Az idő későre haladván, az ülés eloszlott.

Az 1868-ik évi ápril 3-án tartott

CCXI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Szentiványi Károly**.

Jegyző: **Gróf Ráday László**.

A f. é. april 2-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

1757. Bemutattatott az elnök által:

Bars megye közönségének felirata, melyben a honvédelem életbe léptetését, a hadsereg nemzeti alapon szervezését és a Ludoviceum-intézet eredeti czéljára forditását eszközöltetni kéri;

Ugyanazon megye közönségének felterjesztése, melyben a budai népszinháznak 18,000 frt évi országos segedelemben részesitését kéri;

Nógrád megye közönségének felterjesztése, melyben Kassa városának az ottani magyar szinház évi segélyeztetését kérő felterjesztését pártoltatni kéri;

Horváth Pál és István, meg Győri András orosházi lakosok kérvénye, melyben az ujonczozásnál a vegváltást vagy helyettesitést megengedni kérik;

Domokos János mohácsi lakos és szücsmester kérvénye, melyben Goócs Gyula mohácsi ügyvéd által ellene állitólag elkövetett igazságtalanságokat orvosoltatni kéri.

Mindezen kérvények az állandó kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltetnek.

1758. Bemutattatott továbbá:

Vas megye középponti választmányának jelentése, melyben a vasmegyei szent-gothárdi vál. kerület képviselőjének Szabadfy Sándornak idő közben történt kimultáról értesiti a ház elnökét.

A képviselőház nevezett tagjának haláláról fájdalommal értesülvén, a nevezett központi választmányt uj képviselőválasztásnak a törvény értelmében eszközlésére elnökileg utasitani határozta.

1759. Bars megye közönségének előterjesztése, melyben a képviselőknek az országos ülésekből gyakori elmaradását hathatós intézkedés mellett meggátoltatri kéri:

A házszabályok átvizsgálására kinevezett küldöttséghez utasittatott.

1760. Manojlovics Emil képviselőnek kérvénye, melyben 15 napi szabadságidőt kér a háztól.

A kért szabadságidő megadatott.

1761. Tisza László képviselő bemutatta Torda megyébe kebelezett több mezőségi helység birtokosainak kérvényét, az Erdélyen keresztülvinni czélba vett kolozsvár-brassói vasuti hálózatnak a már kibocsátott miniszteri terv szerinti megállapítása érdekében.

Az állandó kérvényi bizottsághoz utasittatott.

A kérvényi bizottság részéről következő véleményes jelentések terjesztettek elő:

1762. Bereg m. közönségének Zemplén megyének a nemzetiségi kérdésben beadott határozatát figyelembe vétetni kérő felterjesztése;

Arad m. közönségének a nemzetiségi kérdés mielőbbi megoldását eszközöltetni kérő felirata;

Trencsén m. közönségének kérvénye, ugyan csak e kérdésben;

Torda m. képviselő bizottságának szintezen kérdésben Zemplén m. föliratát pártoltatni és figyelembe vétetni kérő folyamodása:

Mindezen kérvények a nemzetiségi kérdés tárgyában kiküldött bizottsághoz használatul és figyelembe vétel végett áttétetni rendeltetnek.

1763. Semmler János kassai lakos és tanitó két rendbeli kérvénye Alsó-Meczenzéf városa által viszatartott fizetésének behajtása és sérelmei orvosoltatása iránt,

Mint illetékes végzéssel ellátott ez ügybeli kérvény, folyamodó általi visszavételeig levéltárba tétetni rendeltetik.

1764. Székes-Fehérvár szab. kir. város közönségének kérvénye, a város határában levő szőlőhegy fogyasztási adómentessége tárgyában,

Mint már illetékes helyen végzéssel ellátott kérvény, a levéltárba tétetni rendeltetik.

1765. Szeged sz. kir. város bünfenyitő törvényszékének Magyar János szegedi ügyvéd elleni bünügyében az igazságügyi miniszterium által kibocsátott biróküldési rendelet megsemmisitése iránti kérelme:

Tekintve, hogy az ideiglenes törv. szabályok 42. §. csakis polgári ügyekre vonatkozik, s a hogy a provisorium alatt kiadott kancelláriai rendeletekre alapitott szokás irányadó nem lehet, az igazságügyi miniszterium eljárása törvénybe ütközőnek nem tekinthető, miért is jelen kérvény mellékleteivel a levéltárba eltétetni rendeltetik.

1766. Nánássy Benjamin debreczeni ugyvéd kérelme az 1723. évi 48. t. cz. szövegének megmagyarázása iránt,

A folyamodó által felemlitett osztályos ügy 1837. évben a hétszemélyes tábla által már végleg elintéztetvén, és a kivánt értelmezésnek szüksége egyébként sem forogván fen, jelen kérvény a visszavételig a levéltárba letétetni rendeltetik.

1767. Debreczen város közönsége a sajtóügyi biráskodásra képesitett esküdtszéki tagok összeirásának az izraelitákra lett kiterjesztését elrendelő miniszteri leiratot s pótrendeleteket törvényelleneseknek találván, ez iránt orvoslást kér.

Az igazságügyi miniszterium eljárása az 1848. évi törvények szabadelvű képvh. jegyzőkönyv. 186% iv. szellemével teljesen megegyezvén, de idő közben az izraeliták egyenjogositása törvényhozásilag is megállapittatván, jelen előterjesztvény mellékleteivel a levéltárba eltétetni rendeltetik.

1768. Angyal József pozsonyi lakos a f. okt. 28-án 10722. sz. a. kibocsátott igazságügyi miniszteri rendeletet sérelmesnek panaszolván, ügyének végleges orvosoltatását eszközölteni kéri.

Miután a B. alatti miniszteri rendelet a folyamodót igen helyesen a törvényes eljárásra utasitotta, jelen kérvénynek helyt adni nem lehetvén, az mellék-leteivel együtt visszavételeig levéltárba eltétetni rendeltetik.

1769. Turócz megye közönségének a nemzetiségi kérgést törvényhozásilag minél előbb elintéztettni kérő folyamodása:

Miután a képviselőház a nemzetiségi kérdésnek törvény általi megoldását az által, hogy e tárgyban törvényjavaslat elkészitésével egy küldöttséget bizott meg, megkezdette; továbbá miután a jelen kérvény semmi véleményt vagy javaslatot nem tartalmaz: egyszerűen tudomásul vétetvén, levéltárba teendő.

1770. Győr megye közönségének az itt lakó szász Coburg herczegi ág tagjait jövőre is a Koháry név megtartására köteleztetni kérő felterjesztése:

E kérdés az igazságügyminiszterium által már el levén intézve, a kérvény visszavételeig az irattárba letétetni rendeltetik.

1771. Maros szék képviselő bizottsága a kolozsvár-brassói vasutvonalra nézve feliratát egy példányban megküldi.

Az erdélyi vasutvonal kérdésének tárgyalásáig jelen kérvény az irattárban visszatartatni rendeltetik.

1772. Sáros megye közönségének a királyi táblának kerületenkinti felosztását a miniszteri javaslat értelmében felállittatni kérő folyamodása:

A jelen kérelem azon alkalommal, midőn a codificationalis küldöttség jelentése a képviselőházban tárgyalás alá jön, figyelembe veendő, addig is az érintett küldöttségnek, jelentésének együtt ezen kérelemmel leendő beadása végett, kiadatni rendeltetik.

1773. Aranyos szék közönségének a miniszteri perrendtartási törvényjavaslat 1-ső fejezete 4 pontjának megváltoztatása és a perrendtartásnak Erdélyre nézve is kiterjesztése iránti felirata;

Temes megye közönségének felirata, a királyi táblának felosztását a miniszteri javaslat szerinti eszközöltetése iránt;

Zala megye közönségének a királyi táblának kerületenkint leendő felosztása esetére Kőszeg helyett Keszthelyt vagy N.-Kanizsát székhelyül kijelöltetni kérő folyamodása;

a kassai ügyvédegylet kérvénye, melyben a polgári törvénykezési rendtartás javaslata feletti észrevételeit figyelembe vétetni kéri;

Torda megye képviselő bizottságának az egyes biróságok iránt tett miniszteri előterjesztésnek Erdélyre nézve kivánatos megváltoztatása iránti kéreleme;

Turócz megye közönségének a királyi táblának kerületenkinti felosztását kérelmező sárosmegyei ügyvédi kar feliratát pártoltatni kérő folyamodása;

Zaránd megye közönségének felterjesztése a királyi itélő tábla egyik szék helyének Arad városában leendő felállitása iránt; Krassó megye közönségének a királyi itélő táblának felosztása alkalmával egy ilyennek székhelyéül Temesvár városát kitűzetni kérő felirata;

Csik-Gyergyó és Kászon szék közönségének, a polg. törvénykezés tárgyában a miniszteri javaslat ellenében észrevételeit figyelembe vétetni kérő irata;

Felső-Fehér megye közönségének kérelme szintén az iránt;

Doboka megye állandó bizottságának felirata ugyancsak e tárgyban;

a kiv. kir. n.-kikindai kerületnek az iránti kérvénye, hogy a királyi tábla rendeztetése alkalmából egy ilyennek székhelyéül Temesvár városa tűzessék ki;

Borsod megye közönségének felterjesztése, melyben a magyar királyi táblát jövőre is együtt Pesten az ország központján kéri fentartatni;

a sárosmegyei ügyvédi kar kérvénye a kir. táblának kerületenkinti szétosztása iránt;

Ujvidék sz. kir. város közönségének kérelme, Ujvidéken királyi itélő tábla felállitása iránt;

Kolos megye kérvénye a törvénykezés egyformásitása iránt;

Árva megye közönségének a királyi táblának kerületenkinti felosztása alkalmával Nagy-Szombat helyett egy ilyennek székhelyéül Pozsony városát kitűzetni kérő folyamodása;

Eperjes sz. kir. város közönségének a kir. táblának kerületenkinti felosztását pártoló Pozsony városa feliratát figyelembe vétetni kérő folyamodása:

Mindezen kérvények a törvénykezési javaslat elkészitésével megbizott bizottsághoz áttétetni rendeltetnek.

1774. Hajdu-Nánás város közönségének kérelme, az adószabályozás és a fogyásztási adó megszüntetése iránt:

A kérvény első része a közvetett és közvetlen adónak a f. évi első négy hóra lett megállapitásával el levén intézve, a jövőre törvényhozás utján intézkedés tekintetéből e kérvény használatul az összes miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1776. A csongrádmegyei h.-m.-vásárhelyi tankerület összes tanitóinak kérvénye a néptanitók országos pénztárból leendő dijaztatása és nyugdij létesitése iránt:

Jelen kérelem azon megjegyzéssel, hogy a népnevelés ügyében törvényjavaslat készitésekor figyelembe vétessék, a közoktatási miniszteriumhoz áttétetni határoztatott.

1776. Temesvár város közönsége Pozsony városának a törvénykezési költségek megtéritése tárgyában beadott folyamodását pártoltatni kéri;

Székes-Fehérvar sz. kir. város közönségének 1861. évtől a törvénykezés fentartására forditott költségeit megtérittetni kérő folyamodása:

Ezen kérvények az igazság, illetőleg pénzügyi miniszteriumnak kiadatni rendeltettek.

1777. Liptó megye közönségének Fiume város feliratát az alföld-fiumei vasutvonal tárgyában pártoltatni kérő folyamodása

Kiváló figyelembe vétel végett és használatul a közlekedési miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1778. Szabolcsmegye közönségének kérelme ugyancsak e tárgyban Használat és figyelembe vétel végett a közlekedési miniszteriumhoz áttétetni határoztatott.

Digitized by Google

1779. Somlyó-Vásárhely, Devecser veszprémmegyei mezővárosok kérvénye, a már 12 év óta tartott katonásag tőlök mielőbbi elszallásolása iránt

Intézkedés végett a honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni, és mi nthogy az itt elpanaszolt bajok az országban átalánosan éreztetnek, nevezett miniszterium egyuttal felhivatni rendeltetik, miszerint a katonaszállásolás közterhének az 1848. VIII. törvényczikkben kimondott elvek szerinti rendezésére a honvédelmi törvény elkészitésénél figyelmét kiterjeszsze.

1780. Rozsványi Lajos volt honvéd-őrnagy s budai lakos kérelme, az 1849-ben beadott 50,000 fnyi bankjegyek kártalanitása avagy segélyezés iránt,

Elintézés és figyelembe vétel végett a honvédelmi mi niszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1781. A brassóvárosi ipar- és kereskedelmi kamara az iránti kérelme, hogy a hadsereg felszerelése ezentul hazai iparosok által eszközöltessék:

A brassói kereskedelmi kamara ez igazságos és méltányos kivánságának figyelembe ajánlása mellett a jelen kérelem a honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1782. Koppi Anna m. kir. ezredesnének, mint kiskoru gyermekei gyámanyjának kérelme, kiskoru gyermekeitől igazságtalanul követelt jövedelmi adó megszüntetésének elrendelése iránt,

Intézkedés végett a pénzügyi s illetőleg belügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1783. Weisz János volt máramarosi kincstári sószállitó kérvénye, a magyarországi sóügynek az ország kárára az ugynevezett 1-ső magyar sóáruló társaság által üzött, milliókra menő zsarolások, visszaélések, valamint az ezen társaság által elkövetett szerződésszegés és kárositás tárgyában.

A kérvényi bizottság által, ő cs. kir. apostoli felségéhez intézett kérvény másolatával, s a mellékelt emlékirattal együtt a sókezelésre vonatkozó nemzetgazdasági viszonyok figyelembe vétele tekintetéből, s mint szintén a sókezelésnek jövőre megállapitandó okszerű s gyakorlati nézetek figyelembe vétele czéljából, a pénzügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

A kérvény azon részére vonatkozólag, melyben folyamodó az első magyar sótársulat által szerződésszegés következtében történt megkárositását panaszolja s ügyében törvényes orvoslást kér, a magyar királyi igazságügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1784. Kiss Antal nyiregyházi lakos és ugyvéd kérelme, a kocsma, malom és egyéb regálék megváltása iránt törvényjavaslat elkészitése végett,

Az illető törvényjavaslat elkészitésével megbizott igazságügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1785. Halász Ignácz pestmegyei felső-dabasi lakos, ugy is mint néhai Debreczenyi Éva összes örökösei és érdektársai megbizottjának kérvénye, a m. kir. kincstárral kötött szerződésök teljesitésének eszközöltetése iránt:

Minthogy kérelmező iratainak a m. k. pénzügyi miniszterium által ő felségéhez leendő felterjesztését kérelmezi, ő felsége pedig alkotmányosan miniszteriuma által intézkedik, jelen kérelem mellékleteivel a pénzügyi miniszteriumhoz áttétetni határoztatott.

1786. Árva megye közönségének a megyék önkormányzati jogának a

miniszteri felelősséggel a törvényhozás utján öszhangzásba hozatala iránti felterjesztése;

Borsod megye közönségének kérelme ugyancsak e tárgyban;

Kraszna megye közönségének az absolut kormány által behozott és még fenálló közvetett adónemeket szabályoztatni, a dohányegyedáruságot és a pénzügyőröket végkép megszüntetni kérő felirata;

Heves megye közönségének a fogyasztási adót illető pénz- és belügyi, ugy a honvédelmi miniszterium által a hadkötelezettek összeirása iránt kiadott rendeleték iránt aggodalmát nyilvánitó fölterjesztése:

Mindezen kérvények használat végett az összes miniszteriumhoz felküldetni rendeltettek.

1787. Hosszú-hetényi kisházasok panaszos kérvénye, az ottani plébános Hegyesy László ellen törvénytelenül szedett pénzek visszafizetése iránt;

Baranya megye siklósi járása több községének kérvénye a papi fizetés eltörlése végett;

a szolnokkerületi összes elemi tanitók kérvénye, a tanitók sorsa felkarolása iránt:

Intézkedés végett mindhárom kérvény az oktatásügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

- 1788. Gömör megye közönségének Arad városának a honvédelmi rendszer, s azzal kapcsolatban a hadsereg nemzeti lábra leendő állitása tárgyában beadott feliratát pártoltatni kérő folyamodása;
- a Morva melletti Gairing községe lakosainak kérelme, a porosz betörés által m. é. szenvedett káraik megteritése iránt;

Pozsony megye Zohor községe képviselőinek kérelme ugyancsak e tárgyban:

Intézkedés végett a honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1789. A krassómegyei Oraviczabányán lakó kereskedők és iparűzők panaszlevele, a cs. kir. szab. ausztriai vasuttársaság ellen kereskedési joguk megsértése és megkárositásuk iránt;

Politzer Salamon körmöczbányai uradalmi bérlő kérelme, húsmérési jogosultság elnyerhetése iránt;

krasznamegyei Nagyfalu község az országos baromvásár tárgyában, az udvari kancellária által kibocsátott sérelmes rendeletet megszüntetni kérő folyamodása;

Szakolcza sz. kir. város közönsége kérvénye, az elemi károknak az országos közadó pótlék általi közös biztositása iránt;

Székes-Fehérvár város közönségének szintez ügyben tett felterjesztése; Győr város közönségének ugyancsak ily tartalmu kérvénye;

a szatmári iparosok előterjesztése, az iparrendtartást érdeklőleg:

Használatul és figyelembe vétel végett a m. kir. ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1790. Kassa sz. kir. város közönsége kérvénye, az ottani nemzeti szinház állandósitása és országos segélyezése iránt;

Torontál megye közönségének kérvénye, a budai népszinháznak évenkinti 18,000 ftnyi országos segélyezése iránt;

Temes megye közönsége kérvénye ugyancsak e tárgyban; Szabolcs megye közönségének ugyancsak ily tartalmu kérelme; Somogy megye közönségének felirata szintez ügyben;

Arad megye közönségének szintén ez iránti kérelme;

Nagybánya sz. kir. város közönségének szintazt kérelmező folyamodása;

Turócz megye közönségének felterjesztése szintazon tárgyban;

Buda város közönségének felirata szintazon ügyben;

Fáy Ferencz pesti ügyvéd kérelme a névmagyarositási 5 ft. bélyegdij megszüntetése tárgyában;

Szirmay Pálné szül. Matyasovszky Klotild sérelmi kérvénye a szepesmegyei magurai járás szolgabirája Matyasovszky István ellen hivatalos hatalommal visszaélés miatt vizsgálat alá vétele iránt;

Kolovein Ferencz kismartoni lakos kérvénye f. é. május hóban beadott kérvénye elintézése iránt;

Trencsén sz. kir. város közönségének Debreczen városa köztörvényhatóságának a miniszterium által megszoritását panaszló átiratában kifejtett elveket pártoló felirata;

Szepes megye közönségének a köztörvényhatóságok rendezése tárgyában beadott javaslata;

Bihar megye közönségének a törvényhatóságok rendezése iránti kérelme; Komárom megye közönségének a köztörvényhatóságok, mint a törvények őreinek, az alkotmány védbástyáinak jövő szervezésök alkalmával önkormányzati jo-

gaik élvezetében leendő fentartása iránti felterjesztése;

Bader Ferencz és Liska Ferencz mészárosmesterek s temesmegyei lakosoknak a temesmegyei hatóság által gyakorolt sérelmes húsárszabás módositása iránti kérelme;

Kuthy Emil volt honvédhadnagy kérvénye, a krassómegyei Ferdinandberg gyártelepnek Bemhegyre leendő átváltoztatása tárgyában;

Nagy János ilyefalvai lakos kérvénye, Ilyefalva községnek az 1848. év előtti törvényes állapotba leendő visszahelyezése iránt;

Valasek Mátyás bakabányai fazekasmester és panaszló társainak kérelme, Holluby Vilmos polgármester, Kremszky György jegyző, Renner és Czirényi tanácsnokokat az ellenök vizsgálat nyomán bebizonyult zsarolás és hivatallal viszszaélés miatt állásaiktól leendő elmozditása és költségeik megfizetése iránt:

Mindezen kérvények használat s illetőleg elintézés végett a belügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1791. Eperjes város közönségének az országos és megyei közutak czélszerű építése tárgyában Sáros megye közönsége javaslatát pártoltatni és alkalmaztatni kérő felyamodása;

Gömör és Kis-Hont t. e. megye gazdasági egyesületének kérvénye, a megye területén vezetendő vasut targyában;

Szatmár és Ugocsa megyékbe kebelezett 23 község összes lakosainak kérelme, egy állandó tiszai hidnak Ujlaknál leendő felépittetése iránt;

Tisza-Ujlak város közönségének szintén ez iránti kérelme;

Temes megye közönségének a megye kebelében létező államutakon és hidakon követelt vámdij-fizetés felmentése tárgyában beadott kérelme;

Szabolcs megye közönségének a tiszaszabályozási társulat elégtelen védműveit országos erővel fentartatni kéri ő folyamodása:

Mindezen kérvények használat végett a közlekedési mintszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1761. a. Szabolcs megyébe kebelezett Gáva, Berczel és Buj községek birtokosainak kérvénye, melyben a nyiri vizi csatorna helyiségeűl elfoglalt földjeikért magokat a további adó és ártéri költségek fizetése alól felmentetni, eddig tett fizetéseiket javukra betudatni s az évenkinti kártalanitás és az örökös kisajátitás áráit részökre kifizettetni kérik:

Ezen kérvény használat és elintézés végett a közlekedési és igazságtigyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetett.

- 1791. b. Szabolcs megye közönségének Fiume kikötő város feliratát a nagy-várad-alföld-fiumei vasutvonal tárgyában pártoltatni kérő felirata;
- a debreczeni kereskedelmi és iparkamarának, az alföld-fiumei vasutat a Dunán át Gombos-Erdőd irányában kiépittetni kérő folyamodása;
- a Hajdu kerület közönségének a buda-fiumei és nagy-várad-fiumei vonalaknak kiépittetését mielőbb eszközöltetni kérő folyamodványa;

Krassó megye közönségének, az arad-temesvár-orsovai vasutvonal megállapitását és Lugos városa érintésével felépittetését eszközöltetni kérő folyamodása;

Alsó-Fehér megye közönségének a nagyvárad-kolozsvár-brassói vasutvonal kiépittetése iránt a brassói ipar- és kereskedelmi kamara feliratát figyelembe vétetni kérő folyamodása;

a segesvári iparegyletnek kérelme szintezen vasutügyben ;

Szab. kir. Székes-Fehérvár város közönségének emlékirata a magyarországi vasuthálózat tárgyában;

Fehér megye közönségének kérvénye, a tervezett győr-gráczi vasutvonal tárgyában, a buda-fejérvár-vészprém-molnári-gráczi vonal megállapitása és kiépittetése iránt;

Miskolcz város képviselő testületének kérvénye, a pest-miskolczi vasut kiépittetése tárgyában;

Gömör megye közönségének felterjesztése, melyben a Miskolczról a felvidéken keresztül vezetendő vásuttal egyidejűleg egy Tornalja, Rima-Szombat, Fülek, Salgó-Tarjánig vezetendő szárnyvonal kiépitésének elhatározását kéri;

Rozsnyóbánya város közönségének kérelme ugyancsak ez ügyben;

Nográd megye közönségének felirata, a pest-oderbergi vasutvonal tárgyában Losoncz városának felterjesztése pártolása iránt;

Abauj megye közönségének a kassa-oderbergi vasut mielőbbi kiépittetése iránti kérelme;

Szabolcs megye közönségének az országos vasuthálózat tárgyában Abauj és Ung megyék által tett felterjesztést pártoltatni kérő folyamodása;

Brassó város kereskedelmi és iparkamara testületének a vasutak dijainak tetemes leszállitása iránti kérelme;

- az első magyar pozsony-nagyszombati vasuttársaság igazgatósága, egy Soprony, Pozsony, Nagy-Szombat, Trencsény és Zsolna közt épitendő vasutvonal országos fontosságát és állami segélyezését kijelentetni kérő folyamodása;
- a poszonymegyei gazdasági egylet kérvénye, melyben a Duna főfolyamának Pozsonytól Gönyőig elkerülhetlenné vált szabályozására megkivánt összegeket az 1868. évi államköltség előirányzatba felvétetni kéri;

Pozsony megye közönségének az ugyan e megyei gazdasági egyesület által a Duna-szabályozás ügyében beadott kérelmét pártoltatni kérő folyamodása:

Mindezen kérvények használat végett a közlekedési miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1792. Guttmann Ádám abauj megyei árkai lakos két rendbeli kérvénye, melyben Lehoczky Lajos volt megyei főbiró és Ruszinko Zsigmond kassai ügyvéd által behajtott 216 ft tőkét s kamatait, és okozott költségeit megtérittetni, vagy bezáratásukat kieszközöltetni kéri;

Prém Sándor és több tényi győrmegyei szőlős gazdák kérvénye, a szentmártoni szt. benedek rendi főapátságnak fizetni kötelezett bortized megfizetése alóli felmentetése tárgyában;

Balaton-Füred községe volt jobbágy lakosságának kérelme, a szőlőhegyvám váltságdijának méltányos szabályozása és ezek törlesztésére országos kölcsön létrehozatala iránt;

gróf Teleki Miksa és érdektársai kérvénye, az erdélyi úrbéri s dézsmavesztések kárpótlása tárgyában intézkedéstétel iránt;

Aghó Bars megyébe kebelezett község lakosai gróf Breuner Ágoston földesurok által okozott sérelmeiket panaszló kérvénye;

Maros székbe kebelezett Sárd község lakosainak két rendbeli kérvénye, melyben földesurok által kezdett úrbéri pert megvizsgáltatni és elitéltetni kérik;

ugyancsak Maros székbe kebelezett Moson község több lakosainak szintez ügyben három rendbeli kérvénye;

szintén Maros székbe kebelezett b.-madarasi úrbéres község hason tárgyu kérelme;

ugyancsak Maros székbe kebelezett rigmányi úrbéresek kérelme szintén azon ügyben;

Ny.-Szent-Anna Maros székbe kebelezet úrbéri község kérelme az iránt, hogy Marton István által jogtalanul elfoglalt legelő miatt folyamatban levő pere mielébb elláttassék;

Ivány Ferencz, Mile Pál és Deák Ferencz, összesen 47 családból álló nyitramegyei farkasdi lakosok kérvénye, melyben a kezökön levő 10 teleknek birtoklása felett, az uradalom által sommás kitakarodási és külön birtokrendezési úton támasztott peröknek felfüggesztését határozatilag kimondatni kérik;

a Hajdu kerület közönségének kérvénye, melyben a kerületi és városi törvényszékeknek mostani alakjokban leendő fentartását kéri;

Rozsnyovszky Ferencz kereskedő s hontmegyei bátkai lakos kérvénye, melyben Motesiczky Mór Bars megye lévai járása szolgabirája ellen vizsgálat elrendelését kéri;

Bihar megye Bélfenyér községének kérvénye, melyben a nagy-váradi l. sz. püspöki uradalom által ellene lefolytatott perben hozott harmadbirósági itélet végrehajtásának felfüggesztését kéri;

Bártfa sz. kir. város közönségének kérvénye, melyben a város által viselt törvénykezési költségeknek az állampénztárból leendő megtéritését kéri;

Eperjes város közönségének folyamodása, melyben a városok által viselt igazságszolgáltatási s közrendtartási költségeket az országos pénztárból kéri fedeztetni;

Kósa Sándor felső-fehérmegyei bodoláni lakos kérvénye, melyben a gróf

Béldy György és Ferencz által okozott kárositását kárpótoltatni és sérelmeit orvosoltatni kéri;

Kuliffay János Vendel bécsi lakos kérelme, ki függőben levő gyámsági és végrendeleti vagyona iránti ügyének felvételét és elintézését kéri;

a győrvidéki gazdasági egyesület kérvénye, melyben a szőlő-dézmának az illetők magán hozzájárulásával eszközlendő megváltását kéri;

Kisfalud, Polyánka és Deskófalva beregmegyei községek kérvénye, melyben az 1853. évű márczius 2-án kelt nyilt parancs felfüggesztését és a remanentiális földek országos költségen leendő megváltását kérik;

Abauj megye közönségének folyamodása, melyben a telekkönyveknek a tagositás szerinti átidomitását egységes eljárás megállapitásával kéri eszközöltetni;

Ung megye Nyarád községe összes lakosainak kérelme, melyben a nem tagositott földek és rétek váltságdij fizetése mellett kezökön hagyását kérik;

Ladányi Ferencz erdélyi menekült s volt honvéd hadnagy kérelme, ki a forradalom alatt történt megkárositásához mérve aránylagos összegű kárpótlás kirendelését kéri;

Fülöp József és társai, nyitramegyei joóki 37 családból álló földmivelő lakosok kérelme, a hübéri rendszer visszaélései megszüntetése tárgyában;

mohácsi lakosok Mészáros Flórián és neje kérvénye, melyben Kardos Kálmán országos képviselő és Ribiánszky József törvényszéki tanácsos urak által okozott sérelmeik orvosoltatását kérik;

ugyanazok kérvénye, melyben Goócs Gyula, Haás Károly és a mohácsi törvényszék által okozott erőszakos és sérelmes megkárositásuk orvoslását kérik;

Baranya megye siklósi járása több községének kérvénye, melyben az urbéri maradék-földekre rótt kamatok eltörlését kérik:

Mindezen kérvények használat és intézkedés végett az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1793. Mihályi Matild özv. Sedlmayer Jánosné pécsi lakos kérvénye, melyben néhai férje által 1848-ban a magyar hadsereg részére szállitott vasgyutacs és puskaporért járó 404 frt 45 kr. kifizetését kéri;

ifjabb Szobi István és Dávid Péter barsmegyei kis-szécsei lakosok kérvénye, melyben az 184%-ki hadjárat alkalmával elveszett szekerök s marháikban szenvedett 244 frt 40 kr. káruk megtéritését kérik;

Medovarszky János és társainak kérelme, melyben az 1849-ki hadjáratban szállitott 80 darab nyeregszerszámokért járó 1397 frt 20 kr. megtéritését kérik;

Tasy József bács-bodrogmegyei adaközségi lakos kérvénye. melyben az 184%-ben szenvedett kárai megtértését kéri;

Varga József gömörmegyei jolsvai lakos kérelme, melyben az 184%-ik évben a honvédsereg részére szállitott vászonárukért 308 frt 58 kr. kifizetését kéri;

Barkóczy György és társai bajai szijgyártómesterek kérelme, melyben az 184%-bén a honvédsereg részére szállitott felszerelési czikkekért 6111 frt utalványozását kérik;

Vukovics László volt honvéd főszázados kérelme, ki az 1848-ik évben a magyar önvédelmi harczban szenvedett kárainak részben kárpótlását kéri;

zemplénmegyei Bekecs község kérvénye, az $184\%_9$ évben a magyar had-képvh. Jegyzőkönyv. $186\%_8$ iv.

Digitized by Google

sereg részére kiszolgáltatott élelmi szerek s egyéb szolgálmányokért járó követelési kártalanitása iránt;

Beke Dániel dévai birtokos az 1849-ben a honvéd hadsereg élelmezésére kiszolgáltatott gabona árának kifizetése iránti kérelme;

id. Komáromy Károly tokaji lakos kérelme, az 1849-ki hadjárat alkalmával kölcsönzött 100 ft. megtéritése végett;

Rachler János lőcsei vászonkereskedő kérelme, 1849-ben a magyar hadsereg részére tőle lefoglalt vászon árának 5057 fittal megfizetése iránt;

Mészáros János kis-ujszállási szijgyártómester kérvénye, az 1849-ben a magyar hadsereg részére kiszolgáltatott 25 nyereg árának 446 ft. 77 1/2 kr. megfizetése tárgyában;

Szelle Imre biharmegyebeli Érsemlyén községe ref. lelkészének a haza oltárára 1848-ban letett 100 ftról szóló kamatos kincstári utalvány beváltása iránti kérelme;

Utassy Károly volt honvédőrnagynak az ország részére 1848-ban kölcsön adott 406 ezüst forint visszafizetését tárgyazó kérvénye;

Hőnig Frigyes aradi lakos és harangöntő kérvénye, az 1849-ben a magyar kormány részére teljesített ágyu-öntésért, s egyéb öntvények szállitásáért járandó 8159 ft. 55 kr. o. é. kifizetése elrendeltetése iránt;

Árva megye közönsége kérelme a só árának leszállitása és a sóházak ujból felállitása iránt;

Kraszna megye közönségének a sóügy rendezése tárgyában Máramaros megye feliratát pártoló felterjesztése;

az erdélyi gazdasági egyesületnek a sókezelésre vonatkozó emlékiratát figyelembe vétetni kérő felterjesztése ;

több abaujmegyei szántói lakosok az 184%-ben kibocsátott állam-bankjegyeknek beváltását országgyűlésileg rendeztetni kérik;

özv. Orgidán Miklósné kézdi-mátyusfalvi lakos kérelme, az 1849. évben tőle beszedett 803 ft. 30 kr. magyar bankjegyek kárpótoltatása iránt;

Martinovich József gyógyszerész hevesmegyei pásztói lakos kérvénye, a tőle beadott 2825 ft. pp. értékű magyar bankjegyek megtéritése iránt;

Philipp József mohácsi vendéglősnek az utóbbi képviselőválasztáskor a város birája rendelésére a katonaságnak kiszolgáltatott élelmi szerekért járó 85 ft. 90 kr. követelésének kifizettetését kérő folyamodványa;

Altmann Farkas tokaji lakos a tokaji uradalmi sörház kéz alatti bérbeadását megszüntetni és azt nyilvános árverés utján ujból kiadatni kéri;

Deseő Ádám aradmegyei szilingyiai lakosnak a papi tized veszteségének, a földtehermentesitési alapigazgatóság helytelen s törvényellenes határozatától eltérőleg az 1848. XIII. t. cz. érteln ében leendő kárpótoltatását kérő folyamodványa;

Gracza László hontmegyei lakos a korponai és váczi adóhivatalok által kizsarolt még hátra levő pénzének visszaadását eszközöltetni kéri;

Neumann S. és Bugányi Imre bécsi lakosok az államadósságok törlesztése tárgyában beadott tervezetet a képviselőház figyelemébe ajánlják;

Nográd megyébe kebelezett Szinobánya és más 9 község előljáróinak kérelme, a kisebb kazánokban való pálinkafőzésnek egy bizonyos évi adóztatás mellett leendő engedélyezése iránt;

Nyéki András hontmegyei lukanényei lakos kérelme, a váczi adóhivatal által reá igazságtalanul kivetett százalékfizetés megszüntetése iránt;

Vajda-Récse Fogaras vidékbe kebelezett község kérvénye, a községben levő álladalmi kocsmának jogélvezetét községi jövedelem forrásaul leendő átengedése végett;

Nikolics J. D. temesvári kereskedő az iránti kérelme, hogy az általa vett ingatlanok vételára után reá kiszabott s kifizetett 600 frt 30 kr. p. p., és ismét 1269 frt 42 kr. o. é. átiratási illetékből ez utóbbi elengedtessék, illetőleg annak visszafizetése elrendeltessék:

Mindezen kérvények intézkedés végett a pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltettek.

1794. Ezek után napirend szerint az 1718. számu határozat értelmében a nemzetiségi bizottsághoz választandó 16 tagra a szavazás megtörtént.

A szavazatok összeszámittatni és a holnapi ülésben az eredmény kihirdettetni rendeltetvén, az ülés eloszlott.

Az 1868. évi április hó 4-én tartott

CCXII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly. Jegyző:
Radics Ákos.

A f. évi april hó 3-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

Elnök bemutatja:

1795. Liptó megye közönségének kérvényét, a nemzetiségi kérdés mielőbbi megoldása iránt ;

Somogy megye közönségeét, mely a nemzetiségi kérdést a zemplénmegyei felterjesztés értelmében kéri megoldatni;

ugyancsak Somogy megye közönségeét, mely a megyék önkormányzati jogkörének a felelős parlamenti kormányzat rendszerével leendő kiegyeztetésénél, mellékelt emlékiratát figyelembe vétetni kéri;

ismét Somogy megye közönségének kérvényét, melyben a képviselőházat sz. kir. Arad város közönsége által a honvédelmi rendszer életbe léptetése, és a magyar hadseregnek nemzeti lábra állitása tárgyában tett felterjesztésének pártolására kéri fel;

Liptó megye közönségének folyamodványát, a törvénytelenül behozott dohányegyedáruság mielőbbi megszüntetése iránt ;

a temesvári ipar- és kereskedelmi kamaráét, mely az ország közigazgatási és közgazdasági átalakitásánál szem előtt tartandó főelveket, mellékelt emlékiratának javaslatai szerint, kéri figyelembe vétetni;

Csongrád megye közönségének kérvényét, melyben panasz tétetvén a hód-

10*

mezővásárhelyi sorozó járásban eszközölt mult évi ujonczjutalék aránytalan kivetése iránt; ezen a volt provisorius hivatalnokok hibás eljárásából eredő, ez a honvédelmi miniszterium által elintézetlen hagyott rendkivüli sérelmét orvosoltatni kéri;

Kemény Lajos báró, hunyadmegyei dévai lakos beadványát, melyben vádakat emel Makray László országgyűlési képviselő ellen;

ugy szintén Makray László országgyülési képviselő nyilatkozatát, melyben a mellékelt több rendbeli hiteles okmány alapján az ellene emelt vádakat rágalomnak bizonyitván, vádlót mint becsületsértőt a büntető törvényszéknek kéri átadatni.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz utasittattak.

1796. Napirend folytán kihirdettetett a nemzetiségi bizottság hiányzó 16 tagjára történt tegnapi szavazás következő eredménye:

Beadatott 283 szavazat;

ebből nyert:

000011	·													
Madocsányi Pál	•	•			•								267	
Ivácskovics Gyö	rg:	У								•	•		265	
Berzeviczy Tivad	ar	•											262	
Fehdenfeld Frigy	es		•										25 9	
Maniu Aurél .					•		•	,					259	
Gajzágó Salamon		•						•					2 56	
Szilágyi István														•
Justh Kálmán					•		•						254	
id. Teleki Domok	os	gr.										•	252	
Urházy György		•	•										244	
Kuba János .		•		•	•								23 9	
Glatz Antal .		•									•		21 8	
Mihályi Péter .		•										•	217	
Hunfalvy Pál .			•		•				•				216	
Boheczel Sándor			•	•		•	•						2 15	
Paczolay János										•			2 04	szavazatot

1797. Napirenden levén a czukor és égetett szeszes italok kivitelénél viszszatéritendő fogyasztási adóról szóló, átalánosságban és részletesen tárgyalt s elfogadott miniszteri törvényjavaslat felett a ház szabályaiban előterjesztett végszavazás, az elfogadott módositványok alapján kijavitott szerkezet egész terjedelmében felolvastatott, s az elnök azon kérdésére: "elfogadja-c a ház a czukor és a szeszes italok kivitelénél visszatéritendő fogyasztási adó iránt előterjesztett törvényjavaslatot végső szerkezetében?"

A ház a törvényjavaslatot a kijavitott végső szerkezet szerint egyhangulag elfogadta, s annak a főrendi házzal leendő szokásos közlésével Radics Ákos jegyzőt megbizta.

1798. Ezután az állandó igazolási bizottság előterjesztése levén napirenden, Lázár Dénes előadó olvassa a bizottság jelentését, melynek alapján és az előadott véleménynyel egyezőleg:

idősb Kossuth Lajos, Pécs sz. kir város Nagy Péter, Kolozsvár sz. kir. város, Gál János, Oláhfalu mezőváros,

Kapp Gusztáv, Nagy-Szeben sz. kir. város,

Tokody Ágoston, Nagy-Várad város és

Berzenczey László, Maros-Vásárhely sz. kir. városban választott országgyűlési képviselők, eltelvén a választás napjától számitandó 30 napi határidő, végleg;

Móricz Pál, a Bihar megyébe kebelezett bárándi választó kerület országgyűlési képviselője, a házszabályokban előirt 30 nap fentartása mellett, feltételesen igazoltattak.

1799. Az ekként megtörtént igazolások után az emlitett képviselőknek osztályokba leendő beosztása sorsolás utján eszközöltetvén:

idősb Kossuth Lajos a VIII-dik,

Móricz Pál " VIII "

Gál János " IX "

Kapp Gusztáv " VII "

Tokody Ágoston " IV "

Nagy Péter az V " és

Berzenczey László az I-ső osztályba soroztattak.

Ezzel az ülés eloszlott.

Az 1868. évi április 7-én tartott

CCXIII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök :

Szentiványi Károly.

Jegyző: Radics Ákos.

A f. évi april hó 4-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvstatván

Hitelesittetett.

1800. A ház elnöke előterjeszti:

Domokos László Felső-Fehér megye belkerületi választó kerületében ujból megválasztott országgyülési képviselő eredeti megbizó levelét.

Tárgyalás és vélemény adás végett kiadatott az állandó igazolási bizottságnak.

1801. Bemutatja továbbá:

Bereg megye közönségének kérvényét, melyben a felelős parlamenti kormányrendszer s a törvényhatósági önkormányzat összeegyeztetésének kérdését még a jelen ülés tartama alatt kéri részletes törvény alapján megoldatni;

ugyancsak Bereg megye közönségének folyamodványát, melyben Pest és Arad sz. kir. városoknak a magyar hadsereg felállitása, a honvédelmi rendszer életbe léptetése, a magyar korona területéhez tartozó sorezredeknek a koronás király iránti köteles hűségre és az alkotmányra leendő felesketése tárgyában tett

felterjesztéseit pártolván, a képviselőházat ezen országos kivánalmak mielőbbi keresztül vitelére kéri fel;

Torna megye közönségeét, mely a magyar honvédelmi miniszteriumnak törvény szabta jogaiba leendő visszahelyezése s illetőleg a magyar hadsereg és honvédelemnek törvényhozás utján eszközlendő felállitása s szervezése, nem különben a magyar sorezredeknek a trón iránt tartozó hűségre és az alkotmányra szükséges felesketése iránt Pest és Arad sz. kir. városok feliratait magáévá tevén, ezeknek mielőbb keresztülvitelét törvényhozás utján kéri biztositani;

ismét Torna megye közönségének kérvényét, melyben sz. kir. Buda város által a budai népszinház fentartása és biztosítására kért 18,000 frt évi segélyt az országos pénztárból utalványoztatni kéri;

Arad sz. kir. város közönségének kérvényét, Kassa sz. kir. városban állandósitandó magyar szinház országos segélyezése iránt;

Debreczen sz. kir. város közönségeét, mely a jelenleg öszpontositott királyi táblának kerületenkinti beosztása esetére a felebbezési törvényszék helyéül Nagy-Várad helyett Debreczen sz. kir. várost kéri kijelöltetni;

Jeney István kolozsvári lakos folyamodványát, az 1848-ik évben megürült országos pénztár felsegélése végett nyitott önkéntes kölcsön alkalmával az államkincstár részére átengedett 4000 pfrtjának, s ezen kölcsönadott tőke esedékes 6-os kamatainak visszatéritése tárgyában;

Lapu Sándor, Szente Dániel, Oláh János, Rolkó Sámuel és Rácz Lajos Békés megyébe kebelezett Öcsöd községbeli szücsmesterekét, kik a tőlök 1852-ik évben a cs. kir. csendőrség által elkobzott 487 darab katona borju-tarisznya után járó 3664 frt 67 krnyi követelésöket kifizettetni kérik;

Nagy Miklós kőszegi ügyvédét, ki a mult 1867-ik évi nov. elején több hivatali visszaélések megfenyitését tárgyazó kérvényét elintéztetni kéri;

Könczey Sándor alsó-tarjai lakosét, ki a szászzalaknaiak által 1848. október 20-án boldogult atyjától elkobzott ingóságoknak 2394 frtra becsült értékét Szász. Zalakna község lakói által visszatérittetni kéri;

Megyeri Kálmán és Natalia Nyitra megyébe kebelezett Sopornya község lakosai elszegényedvén, édes atyjok néhai Megyeri Károly magyar szinésznek a magyar szinészet terén szerzett érdemeinél fogva évi segélyezésért esedeznek;

Bors János szabolcsmegyei Szent-Mibály község volt reform. lelkésze, jelenleg nagy-kun-madarasi lakosét, ki az 1848-iki események folytán lelkészi hivatalától megfosztatván, elszegényedett állapotában 109 frt 67 krra felszaporodott adóhátralékának, az 1863-ik évben igénybe vett 465 frt 99 krra menő inség-kölcsönbeli tartozásának elengedéseért s csekély évi segély engedélyezéseért esedezik.

Tárgyalás és véleményadás végett a kérvényi bizottsághoz utasittattak.

1802. Debreczen sz. kir. város közönsége Szatmár-Németi sz. kir. város felterjesztéséhez csatlakozván, a képviselőknek az országos ülésekből tapasztalt indokolatlan elmaradásait a házszabályok megkivántató módositása által kéri meggátoltatni.

Áttétetett a házszabályok megvizsgálására kiküldött bizottsághoz.

1803. Torna megye közönsége Zemplén megye felterjesztése alapján kéri a nemzetiségi kérdést mielőbb megoldatni;

Torontál megyében kebelezett Szent-Márton község lakosai szintén a nemzetiségi kérdés mielőbbi megoldása tárgyában folyamodnak.

E kérvények kiadattak a nemzetiségi kérdés tárgyában működő bizottságnak.

1804. Rannicher Jakab Szeben szék és város országgyűlési képviselője bemutatja a szász nemzeti egyetemnek, továbbá Nagy-Szeben város közönségének és Segesvár számos polgárainak kérvényeit, melyekben a megválasztott s ő felsége által megerősitett szász nemzeti comes nyugalomba helyezése miatt panaszkodván, ezen az alkotmányos választási jogon ejtett sérelmet orvosoltatni kérik.

A bemutató képviselő véleményétől eltérőleg a kérvényi bizottsághoz utasittattak.

1805. Siklósy Károly a mohácsi választó kerület országcs képviselője a következő irásbeli interpellatiót intézi a belügyminiszterhez:

Interpellatio.

Tapasztalván, mikint a lőport mai napig csak hatósági utalványozás folytán szokták a feleknek a kereskedők kiszolgálni: kérdést intézek a tisztelt belügyér urhoz, vajon van-e ezen rendőri rendszabály eddigi fenállásáról tudomása? s ha igen, miért tartja azt fen? miután e rendszabály törvényeinkben nem gyökerezik, s még is a honpolgárok szabadságát, valamint a szabad kereskedést korlátozza, a hatóságok közegeit hasztalan munkával terheli, és a katonaságot a közéletben is kiváltságokkal ruházza fel, minek alkotmányos szabad államban előfordulni nem kellene.

Pesten april hó 7-én 1868.

Belügyminiszter urnak, kijelentett kivánatához képest, az interpellatio kiadatni határoztatott, ki a választ a legközelebbi ülések egyikében megadni igérte

1806. Ezek után a főrendi ház jegyzője gr. Sztáray Antal a képviselőházban megjelenvén, átnyujtja a czukor és égetett szeszes italok kivitelénél visszatérítendő fogyasztási adó, valamint a Magyar- és Horvátország között fenforgó közjogi viszony ok rendezésével megbizott országos küldöttség iránt tett képviselőházi üzenetnek a főrendek által történt elfogadását jelentő jegyzőkönyvi kivonatokat.

Az áthozott jegyzőkönyvi kivonatok felolvastatván, tudomásul vétettek.

1807. Napirend folytán a központi bizottság előadói Kerkapoly Károly és Kacskovics Lajos felolvassák: "a törvények kihirdetéséről" "a kereskedelmi és iparkamarák szervezéséről" s "a görög-keleti vallásuak egyházi ügyeiről" czimű törvényjavaslatok tárgyában a központi bizottság jelentéseit.

A központi bizottság felolvasott jelentései kinyomatni és szétosztatni határoztatván, a tárgyalási határidő kitűzése a f. hó april 16-án tartandó ülésre halasztatott.

1808. Erre Lónyay Menyhért pénzügyminiszter jelenti, hogy az 1868-ik évi államköltségvetést a f. hó april 16-án tartandó tilésben fogja előterjeszteni.

Tudomásul vétetett.

1809. Elnök tudatja, hogy a miniszterelnök az országgyűlés által megszavazott törvényjavaslatok szentesítése ügyében ő felségéhez távozván, visszaérkezéséig az ülést felfüggeszti. Rövid szünet után az ülés ismét megnyittatott, midőn is a miniszterelnök kihirdetés végett átadja "a magyar korona országaiban levő vasutak és csatornák külön öszpontosított telekkönyvezéséről", továbbá "a czu-

kor és szeszes italok kivitelénél visszatéritendő fogyasztási adóról" szoló, ő felsége a király által szentesített törvényczikkelyeket.

A miniszterelnök által benyujtott mindkét szentesített törvényezikk felolvastatván és kihirdettetvén, ezeknek a főrendi házzal leendő szokásos közlésével Radics Ákos jegyző megbizatott.

1810. Végül az elnök a felséges királyi család körében már legközelebb várható örvendetes eseményre figyelmeztetvén a házat, ennek folytán a képviselőket a budai vártemplomban tartandó hálaisteni tiszteletre hivja meg, azon megjegyzéssel, hogy a megtartás napját és idejét később fogja a ház tudomására juttatni.

Elnök e jelentését a ház résztvevő örömmel vette tudomásul.

Ezek után elnök a legközelebbi ülést april hó 16-án d. e. 11 órára tüzvén ki, a házat eloszlatja.

Az 1868-ik évi ápril 16-án tartott

CCXIV. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Szentiványi Károly**. Jegyző: **Mihályi Péter**.

A f. hó 7-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

1811. A ház elnöke előterjeszti Conrád Mór képviselőnek kérvényét, melyben hivatalos elfoglaltatása indokából két havi szabadságidőt kér magának adatni.

A kérelmezett két havi szabadságidő megadatott.

1812. Továbbá bemutatja:

Pozsony megye közönségének abbeli feliratát, hogy a nemzetiségi kérdés a ház nemzetiségi bizottságának alválsztmánya által kidolgozott javaslattól eltérőleg szabályoztassék;

Kraszna megye közönségének a só ára alábbszállitása és annak minden sóaknánál ugyanazon összegben leendő megállapitása tárgyában készült feliratát;

ugyanazon hatóságnak a megyék rendezése tárgyában beterjesztett javaslatát;

Liptó megye közönségének kérvényét a budai népszinháznak 18 ezer forinttal leendő segélyezése iránt;

ugyanazon megye, valamint Szabolcs megye közönségének feliratait a kassai magyar szinháznak országos segélyezése tárgyában;

Kis-Kun-Laczháza község kérvényét, melyben Pest város közönségének a

honvédelmi miniszteriumnak törvény szabta jogaiba leendő visszahelyezése tárgyában készült feliratát pártoltatni kéri ;

Rozsnyó bányaváros közönségének felterjesztését a honvédelmi ügynek törvény általi megoldása iránt;

nyitramegyei Farkasd mezőváros számos lakosainak kérvényét a maradékföldek megváltása tárgyában;

Mohai János abbeli kérvényét, hogy az erdélyi legfőbb törvényszék előtt lefolyt perének ujabb felvétele megengedtessék;

Mégay G. A. fogarasi gyógyszerésznek kérvényét, melyben Fogaras városában egy második gyógyszertárnak felállítása ellen nyilatkozik;

Ilyefalvi Balázs Illés folyamodványát, a magyar hadsereg számára 1849-ben kiszolgáltatott élelmi szerek és takarmány árának megfizetése iránt;

Jeszny János gömörmegyei kokovai lakos abbeli folyamodványát, hogy a testvére ellen lefolyt osztályos perének ujból felvétele megengedtessék;

Raics Alajos bajai lakos kérvényét, melyben a tőle magyar bankjegyekben 1849-ben elvett 318 frt 15 krnak megtéritéseért esedezik;

Jánosháza város és vidéke több lakosainak kérvényét, a györ-pápa-molnári vasutvonal kiépitése tárgyában:

Ezen kérvények véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltettek.

1813. Végre elnök előterjeszti a pesti, kecskeméti és szentesi görög-keleti egyházközségek némely tagjainak a vallás- és közoktatásügyi miniszterium részéről a görög-keleti egyház ügyében előterjesztett törvényjavaslat ellen benyujtott kérvényét,

Mely oly utasitással tétetett át a kérvényi bizottsághoz, hogy miután a kérdéses törvényjavaslat, melyre ezen kérvény vonatkozik, a ház által rövid idő alatt tárgyalás alá fog vétetni, azt soron kivül tárgyalva, arról véleményes jelentését mielőbb terjeszsze be.

1814. Vadász Manó képviselő benyujtja Szeged város közönségének kérvényét, melyben a nevezett város és a mindszent-apátfalvi tisza-szabályozási társulat között fenforgó viszonyoknak országos küldöttség általi megvizsgáltatását és sérelmeinek orvosoltatását kérelmezi.

Előleges tárgyalás végett a kérvényi bizottságnak kiadatni rendeltetett.

1815. Trefort Ágoston képviselő beterjeszti Füzes-Gyarmat és Szeghalom községek több lakosainak két kérvényét, melyekben az országos költségen kiépitendő tisza-körösi csatornának a kérvényező két község érintésével való vezetését kérik elrendeltetni.

Ez utóbbi kérvények tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett hasonlókép a kérvényi bizottságnak kiadatni rendeltettek.

1816. Lónyay Menyhért pényügyminszter előterjeszti a következő törvényjavaslatokat:

Digitized by Google

1. Törvényjavaslat

az egyenes adókról.

I. FEJEZET.

Az egyenes adók kivetése- és behajtásáról

1. §.

Az egyenes (direct) adók után az eddigi szabályok szerint kivetett pótlékok, név szerint a rendkivüli hadi pótlék, országos pótlék és földtehermentesitési pótlék, az adókivetést, valamint az adózók eligazodását is fölötte nehezitvén: a kivetés és kezelés egyszerüsitése végett, Magyar- és Erdélyországra nézve a következő szabályokban oly módon és arányban állapittatik meg az adókulcs, hogy abban az eddigi pótlékok már benfoglaltatnak, és csak a földtehermentesitési adórész jelöltetik meg külön. Horvát- és Tótország törvényhozásának érintetlenül fentartva maradván országos adópótlék kivetésére való joga.

2. §.

Az adók kivetését és behajtását a pénzügyminiszterium közegei, a törvényhatóságok és községi előljárók közreműködésével, az eddigi szabályok szerint eszközlendik, a mennyiben ezek a jelen törvényezikk következő szakaszaiban változást nem szenvednek.

3. §.

Azon külön rendszabályokat és utasitásokat, melyeket a kivetés és beszedés részleteire nézve e törvényczikk rendeletei igényelnek, a pénzügyminiszter fogja kiadni, s azokat ugy a törvényhatóságok bizottságai, mint egyes tisztviselői és a községek előljárói kötelesek személyes felelősség és kártérités terhe alatt az 1868. évi törvényczikk . . . §-a értelmében pontosan végrehajtani.

4. §.

Az egyenes adók az 1868. évi törvényczikk §-a szerint tizenkét egyenlő havi részletben fizetendők. Az adózó fél végrehajtási eljárás terhe alatt köteles minden részletet a hónap első napjától számitandó tizenöt nap alatt az illető pénztárba előre beszolgáltatni.

5. §.

Minden adóösszeg után, mely a lejárat napján be nem fizettetett, az 1868. évi... törvényczikk... §-a értelmében hat százalékos kamat jár az államkincstár javára.

6. §.

Adókivetés ellen intézett felszólamlás az adóbehajtást fel nem tartóztathatja. A befizetett adó azonban, ha egészen vagy részben illetéktelenül volt kivetve, a

felszólamlás iránti végzés tartalma szerint visszafizettetik, vagy az adózó más tartozásába számittatik.

7. §.

A telek- és házadó a birtokot terhelvén, csőd vagy birói elárverelés esetében, az utolsó három évi adóhátralék minden más teher előtt elsőbbséggel bir.

8. 8.

E három éven tul terjedő hátralékokra nézve az állam csak bekeblezés által biztosithatja elsőbbségi igényeit.

9. \$.

Az adótörvények és szabályok áthágásai birsággal büntettetnek. A kincstár szándékos megrövidítésének, eltitkolásoknak és kijátszásoknak, valamint valótlan bemondásoknak a birsága 1—4 annyi. mint a megrövidítésnek kitett összeg. Ha ez nem tudatik, a birság lehet 1—500 frt. Kisebb áthágások (megrövidítési szándék nem forogván fen) 1—100 frttal büntethetők. Az előbbiekre illetékesek a jövedéki biróságok, az utóbbiakra az adókivetést intéző hatóságok. Az utóbbi esetben azonban joga van az érdekelt félnek 14 nap alatt a végzést, birtokon kivül, a jövedéki birósághoz fölebbezni.

10. §.

Azon áthágás, melyért az illető a vétkes cselekmény vagy mulasztás napjától számitandó három év alatt kérdőre nem vonatott, büntetés tárgya többé nem lehet.

II. FEJEZET.

A telekadóról.

1. §.

Az telekadóra vonatkozó eddigi szabályok érvényben maradnak, a mennyiben a következő szakaszokban változás ála nem esnek.

2. §.

Az 1868. egész évre kivetendő telekadónál a fenálló földadósorozati munkálatokban kimutatott egész évi tiszta jövedelemnek Magyarországban állami és országos adó fejében 21, földtehermentesitési adóként 9, összesen tehát harmincz, Erdélyben pedig állami és országos adó fejében, ugy mint eddig, 13, földtehermentesitési adó fejében 9, öszszesen tehát huszonkét százaléka vétetik adózási kulcsul.

3. §.

Horvát- és Tótországban ugy a törzsadóra, valamint az országos pótlékra és a földtehermentesitési pótlékra nézve az addigi kulcs alkalmazandó.

Az eddigi adómentességek és az e részben való szabályok fentartatván, fölmentetnek még a telekadó alól az országos vagy közhatósági kezelés alatt álló tudományos, közhasznu és jótékony intézetek czéljaira szolgáló kertek.

III. FEJEZET.

A házadóról.

1. §.

A házadó tárgya a házak évi tiszta haszonértéke.

2. §.

Házadó alá nem tartoznak: a királyi udvar palotái és lakházai, államépületek, kórházak, szegények ellátására szánt épületek, országházak, megyeházak, községházak, isteni tiszteletre szánt épületek, iskolák, iskolatanitói és lelkészi hivatalos lakások, kolduló szerzetek kolostorai, nyilvános tanintézetek, akadémiák, muzeumok, gazdasági épületek, laktanyák, hivatalos helyiségek, a mennyiben mindezek a kérdéses czélokra kibérelve vagy más czélokra bérbe adva nincsenek.

3. §.

Olyan városokban vagy községekben, hol a bérbe adott szobák, kamrák és boltok száma összesen nagyobb, mint a tulajdonosok által használtak száma, minden épület a tényleges vagy összehasonlítás utján megbecsült bérjövedelem szerint esik adó alá.

4. §.

Minden királyi városban és mezővárosban, melyben a házbéradó a 3. §. szerint nem alkalmaztatik, a szobák, kamrák és boltok haszonértéke kormányrendeletileg kiadandó becslési szabályok szerint becsültetik meg, melyeknek a következő osztályzat szolgáland alapjául:

,		osztály oson felül)	II. helyosztály (5000 lakoson alul)					
Becsosztály	1 szoba	1 kamra	1 szoba	1 kamra				
	egy évi haszonértéke oszt. ért. forintokban							
Ī	14	7	12	6				
II	16	8	14	7				
III	19	9	17	8				
, IV	22	11	19	9				
\mathbf{v}	25	12	22	11				
VI	28	14	25	12				
VII	31	. 15	27	13				
VIII	35	17	30	15				
IX	40	20	35	17				
X	45	22	40	20				
XI	50	25	45	22				
XII	60	30	50	25				

Olyan házaknál, melyek legalább egy nyolczadrész mértföldnyire (500 ölre) helségen vagy városon kivül feküsznek, az első helyosztály helyett a második helyosztály, a második helyosztály helyett pedig egy forinttal kisebb becsosztályok alkalmazhatók.

6. §.

Az adószázalék (9. §.) az ekképen kideritett haszonérték egy évi összegére alkalmaztatik.

7. 8

Ha a 4. §-ban emlitett becslésnél olyan épület- vagy lakrészről van szó, mely a becslés idején tényleg bérbe van adva: akkor a becslésnek és az osztályzati tábla alkalmazásának helye nincs; hanem az illető épület, lakosztály vagy lakrész valóságos bére vétetik föl bérjövedelemnek és az szolgál az adókivetés alapjául.

8. §.

Faluhelyeken, hol a házbéradó behozva nincs, az épületek a lakrészek számáboz képest a következő osztályzat alapján rovatnak meg:

I.	osztályépület	1	lakrészszel	1 frt
II.)1	2	11	2,,
III.	,,	3	1)	3,,
IV.	11	4	17	5,,
v.	· ? }	5	3 1	7,,
VI.	17	6	23	9 "
VII.	,,	7 . 8.	71	13 "
VIII.	**	9. 10.	**	18 "
IX.	>>	11. 12. 13.	**	24 "
X .	,,	14. 15. 16.	>	32 "
XI.	•	17. 18. 19. 20.	1)	41 ,,
XII.	"	21. 22. 23. 24.	"	50 ,,

Az ezen osztályzatban foglalt adótételeknél hetven százalék állami és országos adóra, harmincz százalék pedig földtehermentesitési adóra esik.

9. §.

Az évi házbérjövedelemből vagy haszonértékből, mely akár igazolt vallomások, akár egybehasonlitás és becslés utján (3. 4. §§.) lett megállapitva, Budapesten tizenöt, másutt pedig harminez százalék vonatik le épületfentartási költség fejében, és a fenmaradó tiszta jövedelem minden 100 forintja után Magyar- és Erdélyországban 17 forint állami és országos, 8 forint pedig földtehermentesítési adó fejében, összesen tehát 25 forint fizetendő házbéradó fejében, Horvát- és Tótországban az eddigi adókulcs fentartatván.

10. §.

Az épületeken fevők adósságok, adók és más terhek a kivetésnél tekintetbe nem vétetnek.

Az eddigi házbéradó-szabályok alapján eszközlött megadóztatási állapotnak az illető község által kért megváltoztatása helyszini vizsgálatot igényel, melynek költségét az azt szorgalmazó község tartozik viselni.

12. §.

Olyan helyeken, hol a házbéradó hozatott be, ez iránt a kormány rendeletileg kiadandó utasitása szabályaihoz képest minden háztulajdonos bérvallomással tartozik, és az adóhatóság fölszólitására mindazon adatot tudomása szerint közölni köteles, mely az adó törvényszerű kivetésére szükséges. Ugyanezen kötelesség illeti a háztulajdonost ott is, hol a házadó a 4. 5. 6. és 7. §§. szerint vettetik ki.

13. §.

Ha a háztulajdonos fentebbi kötelességét teljesiteni vonakodik, jogukban áll az adót kivető közegeknek az adót további meghallgatás nélkül más uton szersett adatok alapján határozni meg.

14. §.

Tényleges viszonyok és adatok iránt, melyekből bárkinek házbérjövedelme megitélhető, köteles mindenki tudomása szerint fevilágositást adni, ha arra adóhatóságilag fölszólittatik. Ezen kötelesség felszólitás nélkül is különösen a lakbérlőket illeti a háztulajdonos bérvallomásának igázolása tekintetéből.

15. §.

Ha a házbirtokos és lakbérlő közötti egyetértésből szándékosan követtetett el az adókivetés kijátszása s ez által az államkincstár megkárositása: a házbirtokos és lakbérlő között utóbb támadó perlekedés esetében a biró csak a bevallott bérösszeget itélheti oda a házbirtokosnak.

16. §

Ez esetben azonfelül mindkét fél megbüntetendő, a mennyiben a megkárositási szándék bebizonyitható.

17. §.

Tiz évi adómentességnek van helye, ha olyan helyen, a hol előbb épület nem létezett, uj ház épittetik; nyolczévi adómentesség adható akkor, ha előbb fenállott, de a föld szinéig lebontott épület helyébe, ó falak vagy falrészek felhasználása nélkül, uj épület állittatik, vagy ha valamely fenálló épület előbb beépitve még nem volt területen eszközlött épitkezéssel vagy toldással, vagy előbb nem létezett emelet fölépitésével olyan gyarapodást nyer, hogy ez által uj adótárgy keletkezik, ez utóbbi esetben azon ujonan keletkezett adótárgyra való szoritással.

18. §.

Budapesten ilyen esetekben az adómentesség uj épületeknél tizenöt, toldalék-épitéseknél pedig és lerombolt házak ujból felépitésénél tizenkét évre terjedhet.

Ezen adómentességek megnyerése az e részben kormányrendelet utján kiadandó szabályok szigoru megtartásához leend kötve.

20. §

Ha házbéradóval terhelt valamely ház vagy lakosztály használatlan marad: e czimen azon évre, melyben üresen állott, adóelengedést ugyan nem nyer, de a következő évi adókivetésnél a kellő időben följelentett és igazolt üresen állás tekintetbe veendő.

21. §.

A 4. §-ban emlitett becslést bizottságok végzendik, melyeknek elnöke pénzügyi tisztviselő, s tagjainak egyik fele hatóságilag megállapitandó módon az adózók köréből választatik, másik fele pedig a pénzügyi hatóság által neveztetik.

22. §.

Az adókivetés ellen intézett felszólamlásokat is hasonló módon alakitandó bizottságok intézendik el.

23. §.

Az eljárás rendeletileg fog szabályoztatni.

24. §.

A költség azon részét, mely az államtisztviselőket és a kinevezett tagokat illeti, a kincstár födözi, a többit saját pénztáraiból összes adótartozásaik aránya szerint az illető községek pótolják.

25. §.

Ezen törvény hatálya napjától a házadóra vonatkozó eddigi szabályok érvénye megszünik.

IV. FEJEZET.

A jövedelemadóról.

1. §.

Jövedelemadó tárgya mind azon jövedelem, mely telek- vagy házadó által megadóztatva nincsen.

2. §.

Jövedelemadó alá tartozik:

az I. osztályban, a kilenczedből, valamint a földbirtokkal összefüggő más szolgálmányokból és a királyi haszonvételekből eredő jövedelem, a haszonbérlők bérleti nyeresége, a nyereményre alakult részvényes társulatok évi tiszta jövedelme, ugyszintén minden jövedelem, mely gyári, kézmű- és más iparüzletből kereskedésből, művészeti, tanügyi, orvosi, sebészi, ügyvédi, mérnöki gyakorlatból

ügynöki, személy- és áruszállitási vagy bármi más haszonhajtó foglalkozásból és üzletből származik;

3. §.

a II. osztályban nyilvános és magán tisztviselők, szolgák és bármi nevezet alatt bérviszonyban álló egyének állandó fizetése; valamint azoknak akár készpénzben, akár termékben járó illetményei, a mennyiben határozott szolgálati kiadások fedezésének kötelezettségével egybekötve nincsenek; továbbá szolgálati viszonyokból származó nyug- és kegydijak, ápoló vagy életbiztosító intézetekből betételek folytán huzott évi járandóságok; végre egyházi személyek és testületek minden jövedelme, a mennyiben ez telek- vagy házadó alá vetve nincs, vagy minősége szerint az I. osztályba nem tartozik;

4. §.

a III. osztályban minden kamatjövedelem és életjáradék.

5. §.

Adó alá nem tartoznak: a) az országban egy éven alul tartózkodó külföldieknek külhoni forrásból ercdő jövedelmei; b) az országban tartózkodó török alattvalók keresete a még fenálló államszerződések értelmében, azaz török áruk beviteli és belföldi áruk kiviteli kereskedéséből származó jövedelmeik; c) a tudomány előmozditására és a nyilvános közoktatás czéljaira, ugy mint akadémiák, iskolák és muzeumokra szánt alapitványok jövedelmei; d) a közintézetekül, azaz nem magán vállalatokul tekintett kórliázak gyógyszertárai; e) a hadsereg szolgálatában levő legénység és tisztek államkincstári fizetése, ide értve a hadtestek létszámához tartozó tábori lelkészek, hadbirák és tábori orvosok fizetéseit is; f) a Mária Terézia lovagrenddel és vitézségi érmekkel összekötött járandóságok, és a nevezett rend vitézeinek özvegyeit, ugyszintén a patentalis rokkantakat illető nyugdijak; g) államtisztek szálláspénzei, lótartási járandósága, sóilletménye, átalányai, drágasági pótlékai és jutalomdijai; h) dijlevonással terhelt tiszti fizetések a szabályszerű 12 havi levonási időszak tartamára; i) a pénzügyőri legénység fizetése és nyugdijai, és azok özvegyeinek, gyermekeinek ellátása; j) a bányamunkások és özvegyeinek nyugdijai; k) kolduló vagy betegápolással foglalkozó szerzetesek, papnövendékek, tanulók, segédmunkások, cselédek, napszámosok és koldusok.

6. §.

Az I. osztálybeli évi tiszta jövedelemnek minden száz forintja után tiz forint jár jövedelemadó fejében azon esetek kivételével, melyekben a minimál tételek (11. §.) alkalmazandók. Az adónak hetven százaléka állami és országos, harmincs százaléka pedig földtehermentesitési adóul számittatik.

7. §.

A II. osztálybeli jövedelemadó a következő kulcs szerint számittatik ki:

Évi	Adó-	Évi	Adó-	Évi	Adó-
fizetés	tétel	fizetés	tétel	fizetés	tétel
100 frtról	1 frtról	2100 frtról	43 frtról	4100 frtról	137 frtról
200 "	2 "	220 0 ,,	46 ,,	420 0 ,,	144 ,,
3 00 "	3 ,,	2300 ,,	49 ,,	430 0 ,,	151 ,,
400 "	4 ,,	240 0 ,,	5 2 ,,	4400 ,,	158 "
500 "	5 "	25 00 ,,	55 ,,	450 0 ,,	165 "
600 "	7 "	2600 ,,	59 ,,	4600 ,,	173 "
700 "	9 "	270 0 ,,	63 ,,	4700 ,,	181 "
800 "	11 ,	280 0 ,,	67 ,,	4800 ,,	189 "
90 0 "	13 ,	2900 ,,	71 ,,	4 9 00 ,,	197 "
1000 "	·15 "	30 00 ,,	75 ,,	5 000 ,,	205 "
1100 "	17 "	3100 ,,	80 ,	5100 ,,	214 "
12 00 "	19 ,	32 00 ,,	85 ,,	52 00 .,	22 3 ,
130 0 "	21 "	3 3 00 ,,	90 ,,	5 300 ,,	232 "
1400 "	23 "	340 0 ,,	9 5 ,,	54 00 ,,	241 "
15 00 "	25 "	3500 ,, .	100 ,,	55 00 ,,	250 "
1600 "	28 "	3600 ,,	106 ,,	56 00 ,,	260 "
1700 "	21 ,,	3700 ,,	112 ,,	5 70 0 ,,	270 "
1800 "	34 ,	380 0 ,,	118 ,,	5800 ,,	280 ,
1900 "	37 "	3900 ,,	124 ,,	5 900 ,,	2 90 "
2000 "	40 "	400 0 ,,	130 ,,	60 00 ,,	300 "

6,000 frton felül 100 frt után 5 frt fizetendő. 100 frton aluli összegek a legközelebbi magasabb tételek alkalmazásánál nem jönek tekintetbe.

Az ezen kulcs szerint kivetett adó egészen államadónak tekintendő, és adópótlék alá nem esik.

8. §.

A III. osztálybeli jövedelemnek minden száz forintja után hét forint állami és országos, három forint pedig földtehermentesítési adókép, összesen tehát tiz forint jár jövedelemadó fejében, a magyar korona alatti országok földtehermentesítési adóssága szelvénykamatainak kivételével, melyeknek állami jövedelemadója, ugy mint eddig, hét százalék, és a melyekre földtehermentesítési adó nem rovatik.

9. §.

A kinek összes évi jövedelme nem több mint 400 frt., az ebben foglalt kamat vagy életjáradék után állami adóképen csak két százalékkal terhelhető.

10. §.

A jövedelemadó rendesen vallomások és ezeknek az alább emlitendő módon eszközlött tárgyalása alapján vettetik ki. Ha ez kielégitő eredményre nem vezet, adóminimumok jőnek alkalmazásba. Részvényes társulatokra azonban ezek nem alkalmazhatók.

képviselőh. jegyzőkönyv 1863/8. iv.

A jövedelemadó minimuma haszonbérlőknél az évi haszonbér három százaléka; ügyvédek, orvosok, sebészek, bábák, tanitók, mérnököknél összes évi lakbéröknek — üzleti helyiségöket vagy irodáikat is ide értve — tizenöt százaléka; kereskedők, iparüzők és más haszonhajtó foglalkozásoknál az évi lakbér húsz százaléka, és azon felül üzleti helységeik bérének öt százaléka; végre a falusi kézműiparnál, ha legény nélkül üzetik, négy frt., egy segédmunkással hat frt., két segédmunkással nyolcz frt., s igy tovább minden segédmunkásért két frttal több.

12. §.

Ha ezen üzletek valamelyike, társulatokat ide nem értve, fenállása második évét még be nem végezte, a minimumok fele alkalmazható. A haszonbérleteket azonban e kedvezmény nem illeti.

13. §.

Lakbér alatt azon bér értetik, melyet az illető egyén saját, esetleg vele közös háztartásban élő családja lakásáért fizet vagy fizetne, ha a lak ki volna bérelve, az ingyen használt lakok bérértéke becslés utján vétetvén számitásba.

14 §.

Ugyanez áll az üzleti helyiségekről, melyek alatt műhelyek, boltok, raktárak és átalában olyan helyek értetnek, melyek az üzletre használtatnak vagy arra rendelvék.

15. §.

Állandó évi fizetéssel — a magán gyakorlat kizárása mellett, tehát tisztviselők gyanánt — alkalmazott ügyvédekre, orvosokra, sebészekre, tanitókra, kik a jövedelemadó II. osztályába tartoznak, a fentebbi minimumok nem alkalmazhatók.

16. §.

Az adókivetés bizottságok által eszközöltetik, valamint a kivetés ellen intézett felszólamlások is bizottságok által intéztetnek el.

17. §.

Ezen bizottságok pénzügyi tisztviselő elnöklete alatt felében hatóságilag megállapitandó módon választott, felében pedig a pénzügyminiszter által nevezendő tagokból alakittatnak.

18. §.

Bizottsági tagnak választott vagy a pénzügyminiszter által nevezett egyén, ki az ebbeli felhivást alapos ok nélkül elfogadni vonakodik, 50-től 200 frtig terjedhető birsággal büntethető.

19. §.

Minden bizottsági tag ünnepélyes fogadást teend szóval, hogy működésében lelkiismeretesen jár el.

Az eljárás részleteit a pénzügyminiszter által kialandó utasitás szabályosandja.

21. §

A költség azon részét, mely az államtisztviselőket és kinevezett tagokat illeti, a kincstár fedezi; a többit saját pénztáraikból összes adótartozásaik aránya szerint az illető községek pótolják.

22. §.

Az adózók összeirása a községi előljáróságok által eszközöltetik a kormány felügyelete alatt.

23. §.

A község területén bármikor keletkező uj adótárgy, vállalat, kereset, üzlet az előjáróság által azonnal feljelentendő az illető adóhatóságnak.

24. §.

A községi előljárók átalában a kivetésre szükséges adatokat megszerezni és mindenben, a mi a kivetésre szolgál, az adóközegeknek segédkezet nyujtani tartoznak.

25. §.

Adó alá tartozó jövedelmét hatóságilag hirdetendő módon és időben bevallani mindenki köteles. A vallomások, alakját és kellékeit rendeletileg szabályozandja a pénzügyminiszter.

26. §.

Az adókivető bizottság követelheti, hogy előtte mindenki személyesen megjelenvén, teljes nyilvánosággal tegye vallomását.

27. §.

A vallomások kivonata rendesen minden megyében és nagyobb üzlettel biró városokban is nyilvános sajtó utján közhirré tétetik.

28. §.

Az adó alá tartozó tiszta jövedelem megbirálására a kivetésben átalában alapul szolgáland: kilenczednél és hasonló szolgálmányoknál az utolsó hat év jövedelme; királyi haszonvételeknél, részvénytársulatoknál, ipar- és kereskedelmi üzleteknél és haszonhajtó foglalkozásoknál, ugy szintén haszonbérleteknél, az utóbbi három év jövedelme; bánya- és huta-műveknél, a második osztályba tartozó járandóságoknál és kamat- vagy életjáradékoknál az utolsó évi tiszta jövedelem azon évi decz. 31-kén fenálló tettleges állapot szerint.

29. §.

A nyers jövedelemből levonható költség kérdése miniszteri rendelet által fog szabályoztatni.

Tényleges viszonyok és adatok íránt, melyekből bárkinek jövedelme megitélhető, köteles mindenki tudomása szerint felvilágositást adni, ha erre adóhatóságilag felszólittatik.

31. §.

Jogukban áll az adót kivető közegeknek a bevétel- és kiadásról részletes kimutatásokat követelni és titoktartás kötelessége alatt az ügyviteli könyvekbe betekinteni, ha valakinek jövedelméről kielégitő tudomást szerezni más uton nem sikerül.

32. §.

Az e törvényben meghatározott kivetési eljárás, valamint az önkéntes vallomások utján kideritett jövedelem nem szolgálhat visszahatólag elmult évekre való pótlólagos adókivetésre, és a multban történt jövedelem-eltitkolások miatt senki többé büntetés alá nem vonható, ha eddigelé el nem marasztaltatott.

33. §

A ki ezen törvény alapján jövedelemadóval megrovatott, az se saját személyére, se a vele közös háztartásban élő családtagokra nézve, kik külön keresetet nem üznek, személyes kereseti adóval (fejadóval, polgárdíjjal Erdélyben) nem terhelhető.

34. §.

Ezen törvény hatálya napjától a jövedelemadóra vonatkozó eddigi szabályok érvénye megszünik.

V. FEJEZET.

A személyes kereseti adóról.

1. §.

A személyes kereseti adókra vonatkozó eddigi szabályok az 1868 dik egész évre érvényben maradnak azon különbséggel, hogy a kivetés eredménye az 1867. évi arány szerint számitandó országos és földtehermentesitési pótlékot is egy télelben összesitve foglalandja magában azon adózókra nézve, a kik ezen pótléktól eddig felmentve nem voltak. A személyes kereseti adónak hetven százaléka állami és országos, harmincz százaléka pedig földtehermentesitési adónak tekintetik.

2. §.

A személyes kereseti adóknak a jövedelemadóba való beszámitása iránt eddig fenállott szabályok a fentebbi IV. fejezet 33. §-a által pótoltatnak.

VI. FEJEZET.

A törvény végrehajtásáról.

1. §.

Az ezen törvényczikk tartalmához képest eszközlendő 1867-diki adókivetés befejezése után azon összegek, melyeket az adózók az 1867-ki XVIII. törvényczikk rendelete szerint befizettek, az egész évi tartozásba betudandók.

2. \$.

E törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

2. Törvényjavaslat

a bélyeg és illetékek, valamint a dijak tárgyában.

1. §.

A bélyeg s illetékek, valamint a dijak megszabására, mérvére és lerovási módjára nézve fenálló szabályok, mig az iránt kimeritő törvény nem alkottatik, érvényben maradnak a következő §§-ban elősorolt módositásokkal.

2. §.

A fokozatos illeték alá eső jogügyletek iránt kiállitott okmányoknak s okiratoknak, habár két vagy több egyenlő példányban szerkesztettek is, azok csupán az első eredeti példánya vettetik a jogügylet természetének megfelelő fokozatos illeték alá, mig a többi példány ivenkint 50 kr állandó bélyeg-illeték alá esik; ha azonban az első eredeti példánytól járó fokozati illeték ennél csekélyebb összeget teszen, ezen csekélyebb illeték jár a többi példánytól is.

E határozat alól kivétetnek mindazonáltal a váltók, melyekre nézve az eddigi szabályok érintetlenül hagyatnak.

3. \$

A szerződő felek kötelesek a 2. §-ban emlitett, de csak az 50 kr állandó bélyeg-illetékkel ellátott eredeti példányokat 8 nap alaít az illetékszabással megbizott hivatalnak bemutatni a végett, hogy ez a szintén előmutatandó eredeti első példány alapján rávezethesse azokra az első eredeti példánytól járó fokozatos illeték megtörtént lefizetéséről szóló hivatalos bizonyitványt. Ha olyan eredeti szerződési példányok fordulnak elő, melyeken a most emlitett hivatalos bizonyitványt hiányzik, ezek után a fokozatos illeték föltétlenül háromszorosan megszabandó, és ez az illetékkötelezett felektől behajtandó.

4. §.

Azon eddig fenálló rendszabály, mely szerint a halálozási anyakönyvi kivonatok az illető p. ü. hatóságnak évnegyedenkint átküldendők, ezennel megszüntettetik és a helyett a községek előljárói köteleztetnek az előforduló halálozásokat esetről esetre legfeljebb 8 nap alatt az illeték-szabással megbizott hivatalnak

bejelenteni, és a pénzügyi hatóságoknak és hivataloknak, a hagyatékoktól járó illetékek megszabására szükséges adatok megszerzése végett, segédkezet nyujtani, mulasztás esetében az illetők törvényhatósági uton is kötelességök teljesitésére fogván szorittatni.

5. §

A falusi kisebb földbirtokosok osztályához tartozó, tehát mezei gazdaságon kivül ipar-vagy kereskedelmimásüzlettel nemfoglalkozott örökhagyók hagyatékaira nézve, melyek biróságilag nem tárgyalandók, és a melyeknek ingatlanai összesen 50 holdat nem haladnak meg, az illető örökösök a részletes hagyaték kimutatása kötelessége alól fölmentetnek, és csak arra köteleztetnek, hogy az örökölt ingatlanok mennyiségét, valamint az örökhagyóhoz való rokonsági viszonyukat is, a kiszabott határidő alatt, és az adókönyvecske, mint szintén a birtokiv előmutatása mellett, jelentsék be az illeték megszabásával megbizott hivatalnak. Az ilyen hagyatéki ingatlanok értéke minden további becslés mellőzésével a telek- és házadó alapján a 7. és 8. §§-ban rendelt módon meghatározandó, és az e szerint meghatározott ingatlanok értékéhez a hagyatéki ingóságok fejében ennek 10%-nyi összege hozzá szá mittatván, ekképen az összes hagyatékok értéke megállapitandó, s ettől az örökösödési, nem különben az ingatlan vagyon átruházásától járó illeték megszabandó.

6. §.

Azon örökösöknek, kik az 5. §-ban foglalt rövidebb eljárást nem kivánnák igénybe venni, a más hagyatékokra megszabott rendes hagyatéki kimutatás előterjesztése szabadon hagyatik.

7. §

Azon eddigi szabály, melynél fogva a telek- és házbér-adónak, vagy az ezen két adónem valamelyikének alávetett ingatlanok értéke rendszerint nem vétethetik a telek- és házbéradó százszoros összegénél kisebb összegben, akképen módosittatik, hogy a telekadó alá tartozó ingatlanoknál az állami és országos adó 77-szeres, és a házbér alá tartozó épületeknél az állami és országos házbér-adó 71-szeres összege tekintendő legkisebb értéknek.

8. §.

A házosztályadó alá tartozó épületeknél az adó mérve csupán az 5. §-ban emlitett esetekben szolgál az épületek értékének meghatározása alapjául, és ez az ilyen esetekben az összes házosztályadó 70-szeres összegének felel meg.

9. §.

Ha olyan cselekvőleges követelések is foglaltatnak a hagyatékban, melyek az örökösök részéről kétségeseknek vagy behajthatlanoknak nyilvánittatnak: ez esetben kötelesek azok az ide vonatkozó körülményeket, és pedig, ha a hagyaték biróilag tárgyaltatik, a tárgyalás befejezése előtt, különben pedig a hagyaték kimutatásának benyujtása alkalmával igazolni.

10. Ş

Az ekképen igazolt kétséges követelésekre nézve megengedtetik, hogy az örökösök magok javasolhassák a kérdéses követelések azon összegét, melyet hoz-

závetőleg behajthatni remélnek, s ha ezen összeg elfogadhatónak találtatik, ettől szabassék meg az illeték, a követelések többi része pedig számitáson kivül maradhasson. De ha e tekintetben az örökösökkel méltányos megállapodásra jutni nem lehetne, a kétséges követelések után járó illeték megszabása egy évig függőben marad, mely idő alattt tartoznak azok a követelések behajthatlan vagy bizonytalan voltát hitelt érdemlőleg igazolni, vagy a határidő meghosszabbitását kieszközölni.

11. §.

Ha az ingó dolgok iránt kötött kétoldalu szerződések a jogügylet teljesitése és foganatositása előtt tökéletesen és végkép megszüntettetnek, s ez a jogügylet meghiusulásától számitandó 30 nap alatt hitelesen igazoltatik, a megszabott vagy befizetett illeték letörlendő, illetőleg visszafizetendő.

12. §.

Üzleti társulatok, intézetek, iparvállalatok, s ezek ügynökei, tövábbá kereskedők és iparüzők kötelesek a pénzügyi hatóság megbizó levelével ellátott pénzügyi hivatalnok fölszólitására mindenkor igazolni, hogy megtartják-e a rájok vonatkozó bélyeg- s illetékadó szabályait? Ha a nevezett egyének a megbizott pénzügyi hivatalnok felszólitásának eleget tenni vonakodnának, vagy az igazolást hiányosan teljesitenék, akkor e megbizott pénzügyi hivatalnok feljogosittatik, hogy helyhatósági személy jelenlétében foganatositsa a vizsgálatot.

13. §.

Ha valamely ingatlan vagyon zálogbirtokosa örökképen veszi meg azt a tulajdonostól, akkor a százaléki illeték az ingatlan vagyon teljes értékének csak felétől szabandó meg.

14. §.

Ha a felek aláirják az alkuszok kötleveleit: ezek addig, mig az alkuszoknál vannak, vagy általok a biróságnak előmutattatnak és a mennyiben a kötlevelek tárgyai az alkuszok rendes üzletköréhez tartoznak, 50 kr állandó bélyegilleték alá esnek. Midőn ellenben a felek aláirásával is ellátott kötlevelek a felek kezeihez visszakerülnek, vagy olyan ügyleteket tartalmaznak, melyek az alkuszok rendes üzletköréhez nem tartoznak, az efféle kötlevelek ugy tekintetnek, mint valódi szerződések, melyektől az illeték az átalános szabályok szerint fizetendő, az ebbeli személyes fizetési kötelezettség első sorban mindig az alkuszt terhelvén.

15. §.

Olyan felebbezési vagy felülvizsgálati beadványoknál, melyek nem az egész birói itélet vagy végzés, hanem annak p. o. meg nem itélt kamatok vagy perköltség miatt csak egyes pontja ellen vannak intézve, azon állandó bélyegilleték alkalmazásának van helye, mely a felebbezvény tárgyát képező összegnek vagy értéknek felel meg.

Valamely jognak a jótálló ingatlanaira eszközlött telekkönyvi bejegyzései azon esetben illetékmentesek, ha ugyanazon jognak bejegyzése a főkötelezett fél ingatlanaira is foganatosittatott és ettől a bejegyzési illeték megfizettetett.

17. §.

Ha az előjegyzés igazoltatván, végleges bejegyzéssé válik, az előjegyzésért fizetett illeték a végleges bejegyzési illetékbe betudatik.

18. §.

Váló perekben a beadványok és az ezekben hozott itéletek — minden tekintet és különbség nélkül a biróságra, mely előtt azon perek megindittattak és tárgyaltattak — egyaránt illetékkötelesek.

19. §.

A hivatal és szolgálati állomások adományozására vetett bélyegilleték alól fölmentetnek a fejedelmi adományozástól nem függű egyházi javadalmak és hivatalok; egyházi szolgák; továbbá a törvény- és helyhatóságoknak bizonyos időszakra választott tisztviselői; végre a falusi népiskolák tanitói.

20. §.

A tudományi, közoktatási és közjótékonysági czélokra 500 frt értékig tett hagyományok illetékmentesek, és nagyobb értékű ilyen hagyományoknál is csak ezen bélyeg-adómentes összeget haladó többlet esik illetékkötelezettség alá.

21. §.

Egyenes és házastársak közti örökösödés eseteiben az eddigi szabályok szerint 50 frtot meg nem haladó hagyatékok iránt fenálló illetékmentesség, hasonló esetekben és föltételek mellett, 100 frt értékü hagyatékokra terjesztetik ki.

22, 8

A jelen törvény életbe lépte napjától szülők és törvényes gyermekek, valamint unokák közt megnyilt örökösedéseknél az 1% s illetőleg 1½% rendes illetékekhez a 25% rendkivüli pótlék nem számitandó.

Ezen kedvezmény a természetes, örökbe fogadott és mostoha gyermekekre, továbbá a házastársakra, a vőre, menyre és viszont nem terjesztetik ki.

23. §.

Köztanintézetek azon ingatlan javak értékétől, a melyek azoknak mint erkölcsi testületeknek kizárólagos tulajdonai, a mennyiben közoktatási czélokra szolgálnak, hitfelekezeti különbség nélkül, csak felét fizetik a szabályszerű illetéknek.

24. §.

A közúti vaspályavállalatok tartoznak az általok szállitott személyek vitelbérétől járó bélyegilleték fejében, a mennyiben a vitelbér 20 krt felül nem halad, tekintet nélkül, hogy személyfölvételi jegyek adatnak-e ki vagy sem, minden személytől fél krajczárt közvetlenül fizetni.

25. §

Kereskedelmi és iparüzleti könyvek, ha az ezektől járó bélyegilleték szabályszerüleg le nem rovatott a biróság előtt, nem birnak bizonyitó erővel.

26. §.

Olyan kötelezvényeket, váltókat, kölcsönáruszerzési vagy szállitási kötéseket, bérleti, épitési, társasági vagy szegődési szerződéseket, vagy ingók iránt kötött egyezséget és adásvevési okmányokat, melyektől a fokozatos illeték vagy épen nem, vagy csak hiányosan, vagy szabályellenesen rovatott le, mindaddig el nem fogadhatnak a biróságok és törvényszékek, mig a felek, kik az emlitett okiratokat a biróság és törvényszék előtt használni kivánják, nem csak az egyszeres, hanem a fokozott illetéket is utólag le nem fizetik, és a befizetést vagy a fokozott összegnek elengedését nem igazolják.

27. §.

A 25. 26. §-ban meghatározott terhes következmények elháritása tekintetéből midazoknak, kik illetékkötelezettségöket eddig teljesiteni elmulasztották, jelen törvény hatályba léptétől számitandó négyheti határidő szabatik meg, mely alatt az egyszeres illetéket minden fokozás nélkül befizethetik.

28. §.

Politikai tartalmu, öt ivet meg nem haladó röpiratok és röpivek példányonkint tiz krajczár bélyegilleték alá esnek, mely az időszaki lapokra nézve fenálló szabályok szerint rovandó le.

29. §.

A meghitelt alkuszok üzletök különbsége nélkül Budapesten 50 ft, minden más helyen pedig 25 ft fölvételi dijt tartoznak fizetni.

30. §.

E törvény végrehajtásával a magyar királyi pénzügyminiszter bizatik meg.

3. Törvényjavaslat

a dohány-jövedék iránt.

1. §.

A dohány-jövedék iránt jelenleg fenálló szabályok addig, mig arra vonatkozólag kimeritő törvény nem alkottatik, érvényben maradnak a következő §§-ban foglalt módositásokkal.

2. §.

Azon dohánytermelők, kik a kincstár számára vagy külkivitelre termelnek dohányt, a felügyelettel járó költségek megtéritéséül engedélyi illeték fejében, a képvel jegyzőkönyv. 1865/6. iv.

dohánytermelésre bejelentett minden catastralis hold után egy forintot kötelesek fizetni.

Ha a bejelentett földterület csak fél holdat, vagy annál kevesebbet tesz: akkor engedélyi illetékül 50 kr. fizetendő; más esetekben minden holdrészlet egész holdnak tekintetik.

3. §.

A saját használatra való dohánytermesztés engedélyezését a következő (4-13. §§.) §§-ban foglalt rendeletek szabályozzák.

4. \$

Dohánytermelés saját használatra csak a községi belsőséghez tartozó házi kertekben, összefüggő földtéren engedtetik meg, mely szabályos négyszög alakban, azaz akkép hasitandó ki, hogy hossza a hosszához és a szélességéhez egyenlő és párhuzamos legyen. Ezen térmérték az engedélyért való bejelentésben kijelölendő és a jövedéki felügyelet tekintetéből az engedélybe beigtatandó.

5. §.

Dohánytermelési engedélyre csak olyan személyek tarthatnak igényt, a kik a polgári törvény rendelkezése szerint terhes szerződést köthetnek, s a kik az illetékes jövedéki törvényszékek által 1867. évi márczius 10. óta elkövetett dugárusság miatt el nem itéltettek, vagy más jövedéki kihágás folytán a dohánytermesztéstől ki nem zárattak, azon felül igazolják, hogy a községi belsőséghez tartozó házikertet tulajdoni joggal vagy egyházi javadalmaik s köz-vagy községi hivatalaik után birják.

6. 8.

A saját használatra termelt dohány csak az engedélyezett termelő, s az avval közös háztartásban élő férfi családtagok által, a magyar korona országaiban s egyedül pipadohánykép használható fel.

7. Ş

Saját használatra dohánytermelési engedély 20 🗆 ölnél se kisebb, se nagyobb területre nem adatik a jelentkező félnek. De ezen kivül szabadságában álland a jelentkező félnek a 6. §. által jogositott s 16. esztendejét meghaladott férfi családtag számára 10 🗆 ölnyi további területet igénybe venni; az összes terület azonban 70 🗆 ölet túl nem haladhat.

Azon családtagok nevei, kiknek számára a szabályszerűen engedélyezhető 10 🗆 öl igénybe vétetik, a bejelentésben kiteendők és az engedélyben felveendők.

8. 8

A ki saját használatra dohánytermelési engedélyt nyer, köteles az egy forintra szabott felügyeleti illetéken felül fogyasztási illetéket is fizetni, mely minden engedélyezett

öl után husz krajczárban állapittatik meg.

9. §

Azon egyének, a kik engedély mellett a jövedék számára vagy külkeres-

kedésre termelnek dohányt, saját használatukra leendő dohánytermelési eng edélyt nem nyerhetnek, s ezentúl is, a jövedék számára átadás közelezettségével termelt dohányukat a kincstári raktárakba beszállitani, a külkeres kedésre kiállitott terményt pedig hiány nélkül beraktározni kötelesek. Bejelentésökre azonban, és pedig a kincstár részére termelőknek az illető beváltó bizottságok által, a külföldre termelőknek pedig az illetékes pénzügyi felügyelőség által, saját termésökből mind az engedélyezett termelő, mind a vele közös háztartásban élő, s 16. évet túlhaladott férfi családtagok, ugy minden egyes feles kertészök részére, fejenkint 12 font közönséges pipadohány, mely nehéz dohányfajoknál az első közönséges osz tály, kerti leveleknél pedig a második osztály minőségét felül nem haladhatja, minden fontért azonnal leteendő husz krajczárra kiszabott fogyasztási illeték mellett, meghagyatik, s erről az igazolásukra szükséges okmány ki fog adatni.

10. §.

Az e szerint átengedett dohány csak az igazolási okmánybon megnevezett személyek által, a magyar korona országaiban s csak mint pipadohány használható fel, s azt más személyeknek átengedni tilos.

11. §.

A saját használatra való dohánytermelés iránt a bejelentések a termelési év január hava 15-ig a községi előljáróságnál irásban benyujtandók, vagy élő szóval megteendők.

12. §.

A községi előljárók a nálok tett bejelentéseket jegyzékben felvenni, s ezen jegyzékben a házikertek birtoklása és a jegyzékben megnevezett családtagok iránti kitételek valóságát bizonyitani, a felügyeleti és fogyasztási illetéket beszedni, s azt az érintett jegyzék kiséretében az illetékes [pénzügyi hatóságnak beküldeni kötelesek.

13. §.

Kötelesek továbbá a községi előljárók őrködni, hogy az engedélyezettnél nagyobb tért dohánynyal be ne ültessenek, az előforduló tilalomellenes termelést pedig pénzügyi hatóságnak azonnal bejelenteni. Ha ezt tenni elmulasztanák, pénzbeli birság alá esnek, mely kétszer annyi, mint a 8. §-ban meghatározott fogyasztási adóilleték, vagyis minden engedély nélkül vagy engedélyen felül beültetett négyszög öl után negyven krajczár.

14. §.

A külkivitelre termelt dohánynak a termelő vagy a dohányvevő s engedélylyel biró kereskedő raktáraiba való elhelyezésre a határidő azon vidékekre nézve is, melyeken a jövedék részére dohány termeltetik, a termelésre következő év január végéig; azon határidő pedig, melyben a dohánykereskedési engedélylyel nem biró, s külföld számára termelő fél dohányterményét külföldre közvetlenül kivinni, vagy az engedélylyel biró dohánykereskedőnek átadni tartozik, a termelésre következő év október végeig terjesztetik ki.

Digitized by Google

Ha a termelő fél által külföldi kivitelre termelt dohány ezen meghosszabbitott határidő alatt sem árusittatnék el, jogában álland a pénzügyminiszternek a még készletben találtató dohányt a termelő fél költségén külföldre kiszállittatni és ott bármi áron eladatni.

16. §.

Jelen törvény végrehajtásával a m. kir. pénzügyminiszter bizatik meg.

4. Törvényjavaslat

a czukorgyártás megadóztatása iránt.

Addig, mig a czukorgyártás megadóztatásáról kimeritő törvény hozatnék, rendeltetik:

1. §.

A czukorgyártás megadóztatása iránt eddig fenálló szabályok és adótételek érvényben maradnak.

2. 8:

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

5. Törvényjavaslat

a seradóztatásról.

Addig, mig a serfőzés megadóztatásáról kimeritő törvény alkottatnék, rendeltetik:

1. §.

A ser megadóztatása, valamint a vámvonalon kivitt sertől járó fogyasztási adónak visszatéritése iránt jelenleg fenálló szabályok azon módositással hagyatnak továbbra is érvényben, hogy a sörlé után fizetendő fogyasztási adó, az 1868. évi május 1-től kezdve, akónkint, a czakormérő (sacharometer) minden egyes foka után 10 krajczárban állapittatik meg.

2. §.

Ezen törvény végrehajtásával a pénztigyminiszter bizatik meg.

6. Törvényjavaslat

a bor- és husfogyasztási adó iránt.

Addig, mig a bor- és husfogyasztási adó iránt kimeritő törvény alkottatnék, következő rendeltetik:

1. §.

A bor- és husfogyasztás megudóztatása iránt, az ide vonatkozó törvény

meghozataláig, a jelenleg fenálló rendszabályok és árszabások érvényben és hatályban maradnak.

2. §.

Jelen törvény végrehajtásával a m. k. pénzügyminiszter bizatik meg.

7. Törvényjavaslat

az arany- és ezüstáruk finomsági tartalma, ellenőrzése s fémjelzése iránt.

1. §.

Az 1867-ik évi január hó 1-ső napjától hatályban levő, s az arany és ezüst készitmények finomsági tartalma ellenőrzését és azoknak e végett cszközlendő fémjelzését tárgyazó szabályok addig, mig ez iránt törvény alkottatnék, érvényben maradnak.

2. §

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

8. Törvényjavaslat

a lottojövedék iránt.

1. §.

A lottojövedékről jelenleg fenálló szabályok, addig, mig arra vonatkozólag kimeritő törvény nem alkottatik, érvényben maradnak következő módositásokkal:

2. §.

A lottogyűjtők által a magyar koronához tartozó országok területén beszedett játékbetételek, arra való tekintet nélkül, hogy a játékbetétek a magyar korona alá tartozó országokban vagy ő felsége többi országában történő lottohuzásokra tétettek, a magyar királyi kincstárba fognak befolyni, valamint ezen beté tekre eső nyereményeket is az fizetendi ki; valamint ellenben a magyar kir. kincstár ő felsége többi országában magyarországi lottohuzásokra intézett játékbetéteket nem veszen igénybe, ugy az ezek után előállható nyereményeket sem fogja kifizetni.

3. §.

Ő felsége által jótékony czélokra engedélyezett s a bécsi lottoigazgatóság által rendezett államsorsjátékok jegyei a magyar korona országaiban is, valamint, ha a magyar kormány által jótékonysági államsorsjáték rendeztetnék, ennek jegyei, a viszonosság alapján, ő felsége többi országában is árulhatók.

4. \$.

Jelen törvény végrehajtásával a m. k. pénzügyminiszter bizatik meg.

9. Törvényjavaslat

a függő adósság ellenőrzéséről.

1. §.

Az 1867. XV. törvényczikkben kimondott közös jótállás folytán a függő adósság kezelése a közös pénzügyminiszteriumra bizatik.

2. \$.

E kezelés ellenőrzésére mind a magyar korona országai, mind a birodalmi tanácsban képviselt országok külön-külön hat tagból és három póttagból álló ellenőrző bizottságot választanak.

3. §.

E bizottságok tagjai az illető törvényhozások megbizatásának egész idejére választatnak, s működésöket az országgyülés és birodalmi tanács feloszlatása esetében is mindaddig folytatják, mig az ujolag egybegyült törvényhozó testületek uj választásokat tehetnek.

4. §.

Mindegyik ellenőrző bizottságba két tag és egy póttag a felsőházból, s négy tag és két póttag az alsóházból választatik.

5. §.

Az idő közben kilépő tagok póttagok behivása által pótlandók.

6. §.

Mindegyik bizottság saját kebeléből választja elnökét, s a működésre nézve létrejött közös megállapodást, ugy az ellenőrködés eredményét saját jegyzőkönyvébe igtatja.

7. \$.

Mindegyik bizottság ellenzárlatot gyakorol az államjegyek főtartalékárs nézve.

8. §.

A ellenőrző bizottságok tagjai dij nélkül teljesitik kötelességöket.

A Bécsen kivül lakó tagok utazási diját az illető törvényhozás határozza meg.

9. §.

Határozat hozására mindenik bizottságban legalább 3 tag jelenléte szükséges.

10. §.

Az ellenőrző bizottságok tagjai szavazataikért s a bizottságban tett nyilatkozataikért nem vonathatnak felelősségre.

11. §.

A szükséges munkaerők az illető pénztári és számviteli hivatalok személyzetéből adatnak a bizottságok rendelkezésére a közös pénzügyminiszter által.

Az ellenőrző bizottságok feladata:

- a) helyes ellenőrzési szabályok alkalmazásával őrködni a felett, hogy a forgalomba bocsátott pénzjegyek, tehát állam- és váltójegyek összege meg ne haladja a törvényhozások által megállapított maximumot;
- b) ellenőrizni az államjegyek és váltójegyek készletét, a jegyek készitését s az elhasznált jegyek megsemmisitését;
- c) felügyelni, hogy az 1867. XV. t. cz. 5. §-ában a sóbányai utalványok és államjegyek között megállapított viszony a törvény értelme szerint akképen tartassék fen, hogy a sóbánya-utalványok időnkinti kevesbedése folytán az államjegyekből és váltópénzjegyekből álló és összesen 312 milliót tevő függő adósságnak növekvése állandóvá ne váljék;
 - d) a fuggő adósságról havonkinti kimutatásokat közrebocsátni.

13. §.

A közös pénzügyminiszter s alárendelt közegei tartoznak törvényes hatáskörükbe tartozó minden miveletről az ellenőrző bizottságoknak felvilágositást adni, könyveiket és számadásaikat megtekintés végett nyitva tartani.

14. 8

Mindenik ellenőrző bizottság évenkint külön jelentést tesz eljárásáról az illető törvényhozásnak.

15. §.

Az államjegyek és váltójegyek készitése, az ezekre való felügyelet, az elhasznált jegyek megsemmisitése, a forgalmon kivül helyezett jegyek beváltása, s az ezen miveletek körüli eljárás által igényelt költséget és dijazásokat a magyar korona országai 30%, a birodalmi tanácsban képviselt országok pedig 70% arányban viselik.

16. §.

A jelen évre ezen költségek fejében a magyar pénzügyminiszter 200,000 forintot fog a közös pénzügyminiszternek számadás terhe alatt átszolgáltatni.

17. **S**.

Jövőre mikép fog ezen költségek összege előirányzatba tétetni és a hovaforditásról számadás adatni, az később fog a két jótálló fél közti előleges megállapodás alapján törvényhozásilag meghatároztatni.

18. §.

Az államjegyek és váltójegyek koronkinti szükséges alakváltoztatása folytán az államra nézve abból nyereség keletkezik, hogy a forgalmon kivül tett jegyek mind rendszerint be nem váltatnak. Az államra ez uton háramló haszonösszeg jövőben a pénzjegyek készitési és kiállitási költségének fedezésére szolgáló pénzalapot fogja képezni. Mihelyt ilyen alap lesz, s mindaddig, mig abban az államjegyek kezelési költségére elegendő összeg találtatik, a 16. §. szerinti átszolgáltatás a magyar pénzügyminiszterium részéről megszűnik.

Ezen alap is az ellenőrző bizottság felügyelete alá helyeztetik, s a számadás a 13. §. szerint történik.

20. §

Ha ezen alapban az államjegyek megalapitása alkalmával bizonyos érték maradna fen, abból 30% a magyar korona országait, 70% pedig a birodalmi tanácsban képviselt királyságokat és országokat illeti.

10. Törvényjavaslat

az állósitott államadósságok után a magyar korona országai által elvállalt évi járadékok kezeléséről és ellenőrzéséről.

1. §.

Az 1867-ik évi XV. törvényczikk értelmében az állósitott államadósságok után a magyar korona országai s a birodalmi tanácsban képviselt országok által elvállalt évi járadékok a közös pénzügyminiszteriumhoz levén beszállitandók:

- a) ezen pénzszállitmányok átvétele, könyvezése, beszámolása és a törvényszerű rendeltetésre való forditása a közös pénzügyminiszteriumnak; ellenben
- b) minden egyéb, u. m. rendelkezési, hitelügyi, egységesitési és átalakitási miveletek az eddigi állósitott államadosságokra vonatkozólag a birodalmi tanácsban képviselt országok pénzügyminisztériumának a teendői közé tartoznak.

2. §.

A függő államadósság ellenőrzésével megbizott magyar országos ellenőrködő bizottság fog felügyelni arra is, hogy a magyar korona országai által beszolgáltatott évi járadékok rendeltetésökre fordittassanak. A magyar országos ellenőrködő bizottság tehát jogositva van, annyiszor a mennyiszer, a közös pénzügyminiszteriumnál az illető számadásokat, előjegyzési könyveket és pénztárakat megtekinteni; a közös pénzügyminiszterium pedig köteles a magyar országos ellenőrködő bizottságnak a fenemlitett évi járadékok miképeni kezeléséről és hováforditásáról kimeritő felvilágositásokat adni s a szükséges kimutatásokat előterjeszteni.

3. §.

Mig a magyar korona országai által az állósított államadósságok után elvállalt évi járadékok az 1867. XV. t. cz. 6. §. szerint le nem törlesztetnek: a beszolgáltatott évi járadékok fedezésére a magyar korona országai az 1868-dik évre az évi járadék ²|3 °|, erejéig számitott átalányt fognak évenkint a közös pénzügyminiszteriumhoz beszolgáltatni.

4. §.

A jelenleg létező különféle adósságczimeknek az 1867. XV. t. cz. 2-ik §-a szerint lehető kimeritő módon egységes járadékadóssággá átváltoztatása folytán azonban az 1. §. a) pontja szerinti teendők kevesebb kiadást fogván igényelni, midőn ezen átváltoztatás megtörténik, a költség kevesbedéséhez aránylag fog a 3.

§-ban megállapitott átalány is kölcsönös egyezség utján megállapittatni, illetőleg alább szállittatni.

5. §.

Ezen összeget évenkint a magyar államköltségvetésbe igtatja a magyar pénsügyminiszter.

6. §.

Az ezen összegen felül még kezelési költség fejében szükséges pénzmenynyiség fedezése a birodalmi tanácsban képviselt országok pénzügyminiszteriumának a terhe.

11. Törvényjavaslat

A közterhek behajtásáról.

1. §.

Hogy az államháztartás fen ne akadjon, az egyenes adók 12 egyenlő részletben havonkint, még pedig a hó első felében, tehát a hó 15-ike előtt az adóhivataloknál beszolgáltatandók.

2. §.

Minden olyan adóösszeg után, mely az 1-ső §-ban meghatározott időn tul fizettetik, az adóbefizetésnek idejéig, havonkint fél száztóli, tehát minden két forint után egy krajczár késedelmi kamat fizetendő.

3. §.

. A lejárt fizetési határidő után egy hóval későbben az illető adóhivatal ezen késedelmi kamatot az adóközség terhére irja, és ezt hónaponkint addig folytatja, mig az adóösszeg be nem folyt.

4. §.

A késedelmi kamatok legfelebb egy év alatt a község előljárói által behajtandók és az illető adóhivatalnál beszolgáltatandók.

5. §.

Azon adóközségek, melyek az ott fenforgó körülményekhez képest adójokat bizonyos időszakokban könnyebben fizethetik, a pénzügyi felügyelőségeknél benyujtandó folyamodásban adójoknak ezen időszakokhoz képesti felosztását vagy több havi részletnek egyszerre leendő befizetését kérhetik.

6. §.

Ha a kérvény indokolt, ezen kérést a pénzügyi felügyelőség meg nem tagadhatja; azonban a havonkinti megállapított ½% késedelmi kamat minden esetre terhökre irandó.

KÉPVH. JEGYZŐKÖNYV. 1865/a IV.

14

Azon adóközség, melynek az 5. §. szerinti kérvényét a pénzügyi felügyelőség elutasitotta, a pénzügyminiszteriumhoz felebbezheti kérvényét.

8. §.

Adóelengedés csak oly rendkivüli károsodások esetére adathatik meg, melyek ellen az adóköteles magát nem biztosithatja.

9. Ş.

A törvényhozásilag megszavazott adók behajtása és kezelése iránt a pénzügyminiszter által kiadott vagy kiadandó rendeleteket felelősség terhe alatt a törvényhatóságok kötelesek végrehajtani.

10. \$

Ezen kötelezettség és felelősség minden, a pénzügyi hatóságok által a törvény értelmében kiszabott illetékek beszedésére és a jövedéki törvényszékek itéleteinek végrehajtására is kiterjed.

: 11. §.

A törvényhatóságok akkép fognak intézkedni, hogy a 9. és 10. §§-ban emlitett rendeletek és itéletek végrehajtása és illetékek beszedése késedelmet ne szenvedjen.

12, §.

Ezen rendeleteknek és itéleteknek késedelmes, hanyag, szabályellenes teljesitése, vagy a teljesités megtagadása által az állambevételekben okozott károkért az államnak az tartozik kártéritéssel, a ki okozta.

13. §.

Ennélfogva, valahányszor oly eset adná magát elő, hogy valamely törvényhatóság közgyülésében inditvány tétetik a pénzügyminiszternek a törvényesen megállapított adók iránt kiadott rendeleteinek végre nem hajtása, elhalasztása vagy eltérő magyarázata iránt, az elnök köteles név szerinti szavazást tüzni ki, és az inditvány mellett szavazók neveinek a jegyzőkönyvbe igtatását eszközölni.

14. §.

Ha az elnök a névbeli szavazást kitűzni és a neveket beigtatni elmulasztaná, az azon napon elnöklő tartozik kártéritéssel.

15. §.

A kártéritési kereset a kincstári ügyészség által az illető kerületi tábla előtt indittatik meg; a felebbezés az itélet kézbesitésétől számitva 14 nap alatt a királyi táblához történik.

16. §.

A pénzügyminiszter által az adóhátralékok és az adóbehajtások iránt 1867-ik

évi szeptember hó 3-án $\frac{3118}{P.M.}$ -ik szám alatt, és 1868-ik évi február 26-án $\frac{217}{P.M.}$ -ik szám alatt kiadott rendeletek mindaddig, mig a törvényhozás ezen tárgyakban részletesen intézkedni fog, érvényben maradnak.

17. §.

A törvényhatóságok, biróságok, kormányzati vagy törvényhatósági és községi tisztviselők és előljárók a hatóságuk körében előforduló bélyegköteles beadványok után járó illetékek iránt felelősek.

18. §

A pénzügyminiszteri közegek a bélyegkötelezettség pontos megtartása iránt hivatalos szemlét időről időre tarthatnak.

19. §.

Ezen alkalommal talált bélyegcsonkitásért járó dijak a szemlét tartó közeg által az illető pénzügyi felügyelőségnek kimutattatnak és a felektől a fokozott illetékkel együtt behajtatnak.

20. §.

Behajthatatlanság esetében ezen bélyegdijakért mindig az illető, a dijazás ellenőrzésével megbizott tisztviselő tartozik kártéritéssel.

21. §

A törvényhatóságok, biróságok, kormányzati vagy törvényhatósági és községi előljárók a nálok tárgyalt bélyegköteles beadványok és okiratok után járó bélyeg-illetékek összegétől 2% jutalmat kapnak, melyet a hatóság a bélyegkötelezettség fölötti őrködéssel megbizott tisztviselők megjutalmazására, vagy más, általa meghatározandó czélra fordit.

22. §.

A pénzügy- és igazságügyminiszterimok által a jövedéki biróságok felállitása iránt 1867. márczius 27-én kiadott rendelet a törvényhozás ujabb intézkedéseig érvényben marad.

23. §.

Minthogy a jövedéki áthágást szándékosan elkövetők nem csak az állam jövedelmét röviditik meg, hanem egyszersmind a törvény ellen is vétenek: a jövedéki biróságok mind azon esetekben, midőn a szántszándékos megrövidités bebizonyitva van, kötelesek a büntetést felében birság-, felében fogsággal szabni ki. Az utóbbi akképen történik, hogy minden öt forint után egy-egy napi fogság számittatik.

24. §.

A ki a pénzügyi hatóságok küldötteinek hivatalos eljárásukban tettleg ellenszegül, fél évig, a ki azokat tettleg bántalmazza, egy évig terjedhető fogsággal rendes törvény utján büntetendő. Súlyosabb sérülés esetében vagy nehezitő

Digitized by Google

körülmények között, a büntető eljárás szerint egy éven túl terjedő fogság is szabathatik az illető büntető biróságok által.

25. §

Ezen törvény végrehajtásával a pénzügy-, belügy- és igazságügyminiszterek bizatnak meg.

Lónyay Menyhért s.k., pénzügyminiszter.

I. sz. melléklet a 11. sz. alatti törvényjavaslathoz. 3118. sz.

P. M.

Körrendelet.

Midőn az országgyülésnek a közadókra vanatkozó határozata által a tényleg fenálló rendszer alkalmazására, s annak alapján előirt folyó illetékek és hátraléktartozások behajtására felhatalmazást nyertem:

ezzel együtt azon személyes felelősséggel összekötött terhes kötelesség is háramlott reám, hogy az államszükségletek pontos fedezéséről gondoskodjam.

Ezen első fontosságu feladatnak megfelelni kivánván, már a folyó évi május hó 10-kén 719., majd ugyanazon hó 23-án 927. sz. a. kibocsátott rendelettel felhivtam az ország törvényhatóságait, hogy a közadók behajtásánál a pénzügyi közegeket nem csak erkölcsi befolyásukkal, hanem hivatalos közreműködésökkel is támogassák. Sajnálattal kell kijelentenem, hogy pénzügyi tekintetben az elért eredmény nem felelt meg mindenütt a várakozásnak.

A közvetlen adók hátraléka, a folyó év elejétől, apadás helyett 8 millió forinttal növekedett.

A mérleg eme kedvezőtlen állásának megbirálásánál nem kerülték ugyan ki figyelmemet azon sulyos viszonyok, melyek a közelebb mult évek alatt as országot sujtott különböző csapások folytán a nagy többségében földmiveléssel foglalkozó adófizető osztályra nehezedének.

A hátralékok ily magas arányban szaporodását azonban, szemben az államszükséglet fokozott igényeivel, aggályosnak kellvén tekinteni, elutasithatlan kötelességemmé vált, a közadók behajtását illetőleg most már oly intézkedéseket tenni, melyek az innen várt közjövedelmek kellő arányban befolyását biztositsák.

Sürgetőleg utal erre azon körülmény is, hogy a fizetésre legkedvezőbb aratás utáni időszak már-már muló félben van.

Utasitottam tehát a pénzügyi felügyelőségeket, hogy a behajtási eljárást ott, a hol kell, szigorubb eszközök alkalmazása mellett is inditsák meg.

Minden lehető félremagyarázások elkerülése végett alkalmat veszek magamnak, a viszonyok igényeihez mérten összeállitott eljárási szabályokat, melyek a közhatósági tisztviselőknek és pénzügyi közegeknek utasitásul szolgálandnak, mellékletben tudomás és alkalmazkodás végett megküldeni.

Ezen szabályok lehetővé teszik egy részről az egész országban az egyöntetű eljárást, mig más részről az egyes adófizetőknek az önkényes elbánás ellenében biztositékot nyujtanak.

Hogy azonban a mellőzhetlen szükségesség által parancsolt eme szigorubb

eljárás mellett is a kiméletet érdemlő körülmények méltányos figyelemben részesittessenek: a kényszer utjáni végrehajtás alól kivétetnek:

1-ör azok, kiknek hátraléka egy negyed évi összeget meg nem halad;

2-or az elemi csapások következtében felvett károk után elengedési tárgyalás alatt álló adórészletek.

3-or Az 1861-ben házi adó fejében a megyei pénztárakba fizetett összegeknek a folyó illetékekbe betudása el lévén már rendelve, addig is, mig a formaszerű leirások keresztül vitetnének, a mennyiben ezen megyében vagy kerületben ez ideig nem eszközöltetett volna, a befizetett összeg erejéig a végrehajtás alá eső adókötelezett mentesitést nyer.

- 4-er. Minthogy az utóbbi évek elemi csapásai folytán beállott fizetési képtelenség következtében az adóhátralékok az ország több vidékein oly arányban halmozódtak fel, hogy azoknak együttes behajtása a kötelesek adófizetési képességét csökkenthetné, tehát az ily rendkivüli eseteket illetőleg, s e czélból uttasitottam a pénzügyi felügyelőségeket, hogy:
- a) ezen év folytán azon hátralékokat hajtsák be, melyek az egy évi egész előirt adóösszeg felénél magssabb tételt nem képeznek;
- b) hol az 1866. év végeig terjedő adóhátralék az egész évre előirt adó felét tulhaladja, ezen felesleg az 1868-ik évre előirandó;
- c) hol a hátralékok az egész évi adót meghaladják, a harmadik, sőt a negyedik évre is előirandók, még pedig akkép, hogy egy évre a rendes évi adónak 50%-nál több ne jusson;
- d) azon adóköteles, ki az ekkép engedélyezett halasztási határidőket pontosan meg nem tartja, annak összes hátraléka azonnal behajtható, kivévén, ha a határidő lejárta előtt ujabb halasztást nyert, mely ujabb halasztás csak indokolt elemi csapások és rendkivüli kárositások esetén engedélyezhető;
- e) a hátralékoknak ekképi beosztását, illetőleg aláirását a pénzügyi felügyelőségek hivatalból eszközlik; egyszersmind ott, hol a hátralékok egy évi illetményt meghaladnak, vagy hol azt a körülmények igénylik, a szabályszerű telekkönyvi bejegyzést eszközöljék.

Midőn ezek szerint az államkiadások fedezésének biztositása szempontjából szükségessé vált szigorubb eszközöket alkalmazásba venni, elutasithatlan kötelességemnek ismerem: viszont elvárom a nemes megye (város) közönségétől, miszerint áthatva a közérdekü czél fontosságától, törvényszerü kötelmeinek eleget teendő, végrehajtó tisztviselőit személyes felelősség terhe alatt kötelezendi, hogy a pénzügyi közegeknek, az adótartozások behajtására irányzandó törekvéseiben telhetőleg segédkezet nyujtsanak, annál is inkább, mivel épen ezen tisztviselők erélyességétől fog függni, hogy a községelőljárókra és jegyzőkre gyakorlandó befolyás és az adókötelesek irányában alkalmazandó buzditás folytán a függő tartozások nagyobb részben letörlesztessenek, s igy az egyesek érdekeinek sérelmével járó, s azon felül költséget okozó kényszereljárás alkalmazása feleslegessé tétessék.

Kelt Budán 1867. évi szeptember hó 3-án.

Lónyay.

II-ik melléklet a 11-ik sz. alatti törvényjavaslathoz.

3118. P. M.

Átalánoś utasitás

a közadók behajtása iránt.

1. §.

A közadó-illetékek pontos befolyásától feltételeztetvén az államszükségletek fedezése, ezen jövedelmeknek a közpénztárakba fenakadás nélküli, s a költséges végrehajtási eljárás mellőzésével befizetését előmozditani a törvényhatóságok feládata.

2, §.

A törvényhatóságok köréhez tartozik tehát végrehajtó közegeiket utasitani, hogy szigoruan ügyeljenek arra, miszerint azok, kik egyes községekben az adóbeszedésre hivatva vannak, mindent megtegyenek, a mit az adók rendes befolyása megkiván.

3. §.

Az adóhivatalok minden adóévnegyed második havának 15-ig a szolgabirákhoz átteszik az adóhátralékról községenkinti kimutatását azoknak, kik adófizetési kötelezettségeiknek eleget nem tettek.

4. §.

E kimutatásokat a szolgabirák a községek előljáróihoz azon meghagyással küldik ki, hogy a hátralékban maradt adókötelezetteket a végrehajtási eljárás következményeire figyelmeztetvén, tartozásaik nyolcz nap alatti befizetésére felszólitsák.

5. §.

A szolgabirák kötelesek személyes meggyőződést szerezni arról, yajon a megintés valóban megtörtént-e, s minő sikerrel.

6, 8,

Ha az önkéntes fizetések nagyobb mérvbeni elmulasztása következtében beáll a végrehajtási eljárás szükségessége: ezt, az adópénztári hivatalok jelentései alapján, akár egész kerületben vagy községekre, akár egyes egyénekre nézve a pénzügyi felügyelőségek fogják elrendelni.

7. §.

A pénzügyi felügyelőség tartozik ide vonatkozó intézkedéseiről a kiküldendő tisztviselők megnevezése s a végrehajtás terjedelmének megjelölése mellett a megyei alispánt értesiteni.

8. §.

Az alispán értesitvén a szolgabirót, egyszersmind utasitja, hogy viszont a községbirákat haladéktalanul értesitsék s az adótartozások egyéni kimutatásának

készen tartására kötelezzék, magok pedig vagy személyesen, vagy helyettes kiküldésével a végrehajtásnál a közigazgatási hatóságot a fenforgó viszonyok szüksége szerint képviseljék.

9. §.

Ha a közigazgatási közegek a végrehajtási eljárás alkalmával meg nem jelennének, ezen körülmény a végrehajtás folyamát semmikép sem gátolhatja.

10. §.

A közigazgatási kiküldöttnek feladata:

- a) törvényszerűen közreműködni mindazokban, mik a rend fentartására s a végrehajtás folyamában fölmerülő intézkedések teljesitésének biztositására tartoznak;
- b) ellenőrzi az állam, a község és az egyének érdekeit, név szerint a községi pénzkezelésnél előforduló rendetlenségek esetében a vizsgálati és biztositási intézkedéseket azonnal megteszi, s oda működik, hogy az adófizetők netaláni hiányos nyugtatványozás által ne károsittassanak. Felszólamlása tehát azon esetben, ha az adókötelezettől a szabályszerűen kivetett összegnél nagyobb, vagy pedig már részben befizetett vagy elengedett összegek követeltetnének, a kérdéses többlet erejéig mindaddig felfüggesztő hatással bir, mig az ügyet a pénzügyi felügyelőség el nem dönti.

11. §

Az adótartozás mennyiségének kiszabása, fizetési halasztások engedélyezése, a kényszervégrehajtás keresztülvitele kizárólag a pénzügyi hatóság körébe tartozik.

12. §.

A mint a végrehajtásra kiküldött pénzügyi tisztviselő a községben megjelenik, azon hátralékban levő adókötelezettek, kiknek nem a követelés lényege, hanem a számtételek helyessége ellen van kifogásuk, jogositva vannak a végrehajtás előtt leszámolást követelni. Ennek eredménye az adókönyvben feljegyzendő.

13. Ş

Kérdésbe nem vont vagy a fenebbi §-ban körülirt módon megállapított tartozások behajtásának eszközlésére a megelőző zálogolást a kiküldött vagy maga teljesitheti, vagy annak teljesitésével a községbirót bizhatja meg.

14. §.

A zálogolást teljesitő mindkét esetben tüstént a végrehajtás helyére megy, ott két becsüs közbejöttével a tulajdonosnak vagy megbizottjának, vagy ezek távollétében két tanunak jelenlétében az adóhátralékosnak ingó vagyonából annyit foglal le zálogul, mennyi az adóhátralék és a zálogolás költségeinek fedezésére kivántatik.

15. §.

Mindenekelőtt a hátralékban maradt adókötelezettnek készpénz-jövedelmei,

Digitized by Google

mint ház- vagy földbirtok utáni jövedelmei, vagy kisebb királyi haszonvételekből eredő illetményei foglalandók le, s a megtörtént lefoglalásról irásban tudósitandók az illető bérlők, kik is ennek folytán a lefoglalt összegekért minden körülmények közt felelősek.

16. §.

Ily jövedelmek hiányában a könnyen pénzzé tehető ingóságok foglalandók le, elvül tűzetvén ki, hogy a hátralék az adókötelezettre nézve minél kevésbbé kártékony és sértő módon biztosittassék, név szerint, hogy oly tárgyak, a melyeknek eladása által az adókötelezettnek nagyobb kár okoztatnék, mintsem az adóhátralék fedezésére elkerülhetlenül szükséges, a mennyire lehet, megkiméltessenek, s a kéznél levő tárgyak közől mindig azok foglaltassanak le, melyeket az adózó legkönnyebben nélkülözhet, feltéve, hogy e tárgyak egyszersmind könnyen el is adhatók.

17. §.

- A zálogolás alól azonban kivétetnek:
- a) a földmivelésre szükséges eszközök;
- b) a gazdaság folytatására nélkülözhetlen igásmarha;
- c) az adózónak iparüzésre nélkülözhetlen müszerei;
- d) a mindennapi szükséges öltözék.

18. §.

A lezálogolt javak összeirandók s egyuttal a jelenlevő becsüsök által megbecsültetendők, s a szükséghez képest vagy a tulajdonos őrizete alatt hagyandók, vagy a községelőljáróknak őrzés végett átadandók.

19. §.

A lezálogolt javaknak a zárlat feloldása előtti elidegenitése vagy elsikkasztása ugyanazon következményeket vonja maga után, mint melyek a rendes birósági eljárással lefoglalt javak elidegenitésének esetére vannak kiszabva.

20. §.

A teljesített zálogolás és becslés felől egy minden részről aláirt, vagy az aláirás megtagadása esetén ennek feljegyzésével ellátott jegyzőkönyv vétetik fel, mely a tárgyak megnevezését, becsértékét, azok mikénti biztositásának módját hivatalos megőrzés vagy a tulajdonosnál meghagyás által tartalmazza.

21. §.

Ha a lefoglalt vagyon a következő 14 nap alatt a hátralék és a közbejött költségek lefizetésével tisztáztatik, a zárlatot a községbiró önhatalmulag feloldhatja. Ellenkező esetben az illetékes adóhivatalnak a 14 nap leteltével jelentést tesz.

22. §

Az illető adóhivatal, tekintettel az idő- és költségkimélésre s a legmagasabb értékezítést kilátásba helyező viszonyokra, az árverést több hátralékosoktól lefoglalt tárgyakra nézve együttesen tűzheti ki akár a hely szinére, akár a kerületben létező, vásári joggal bíró községekbe.

Ezen árverési határidők tudomás és közhirrététel végett a szolgabiróval tudatandók.

24. §.

Köteles lesz a szolgabiró az ekként elrendelt árverést legalább is a hivatal székhelyén, azon községben, hol a zálogolás történt, s ott, a hol az árverés megtartatni fog, köröztetés által közhirré tenni.

25. §.

Ezen hirdetménynek tartalmazni kell:

- a) a zálogba vett tárgyak megnevezését;
- b) a tartandó árverés helyét;
- c) a napot és órát, melyben az árverés tartatni fog;
- d) azon feltételt, hogy a tárgy a becsáron alul is eladatik s a vételár azonnali lefizetése szükségeltetik.

26. §. •

Az árverés foganatositásának 50 frt értéken tul nem terjedő zálogolásoknál az adóhivatalok a községelőljárókat is megbizhatják, kik azt a fenebbiek szerint kitűzött időben teljesiteni kötelesek.

27. §

500 frton tul terjedő zálogolási eseteknél tartozik a szolgabiró az árverési határidőt az egész szakasz területén közöltetés által közhirré tenni.

28. §.

Az árverési határidő elérkezésével az adóhivatali kiküldött foganatositás végett az árverés szinhelyén megjelenvén, a községi előljáróság két küldöttjének, vagy ha ezek bármi okból jelen nem lennének, két felveendő tanu közbejöttével a kitűzött órában az árverést meginditja. A szolgabiró meg nem jelenése az árverési eljárást se fel nem függeszti, se nem érvényteleniti.

29. 8.

Az árverelt zálogtárgy rendesen a becsértéken alul is a legtöbbet igérőnek átengedtetik; ha azonban az egyes tárgy értéke 50 frtot meghaladna, akkor az érték három negyedén alul az első árverésen le nem üttetik, hanem ujabb árverés kiséreltetik meg, s ezen második árverésen a tárgy a legtöbbet igérőnek minden esetre átengedtetik; ily esetekben azonban már az első árverés kitűzése alkalmával egy második, 14 napon tul nem terjedő esetleges árverési határidő is tűzetik ki s közhirrététele együttesen eszközöltetik.

30. §.

A zálogolásért, becslésért és árverelésért bélyeg-vagy dijilleték felszámitásának nincs helye; a végrehajtási költségek tehát a megyei tisztviselőknek, a becsüsök és az árverésnél közreműködő községi előljáróknak a megye közönsége képvh. jegyzökönyv. 186%. 1v.

15

által megszabandó dijaiból és a pénzügyi közegek napdij- és fuvarilletményéből, ugy a tárgyak szállitási költségeiből állandanak.

31. §

Ezen költségek, midőn több hátralékos ellen intéztetik a végrehajtás, azok között egyenlő részben felosztandók.

32. §.

Az árverés tényéről felvett jegyzőkönyvnek tartalmazni kell az árverelt tárgyak megnevezését, azok becsértékét, a legmagasabb ajánlatot, a megvásárló nevét s a foglalási költségek megállapitását, és alá kell iratni ugy a végrehajtást foganatositó, mint a községi előljároságot képviselő két tag, vagy esetleg két tanu által. A 26. §. esetében pedig a községi előljáron kivül még két hiteles tanunak is alá kell irni az árverési jegyzőkönyvet, mely az árverés befejezése után a foglalási jegyzőkönyvekkel együtt az eredmény felőli tájékozhatás végett a községbirónál véglegesen leteendő, hol azt a felek bármikor megtekinthetik.

33. §

Az árverésből bejött pénz a községhez adóbeszedésre hivatott tisztviselőnek nyugta mellett átadandó, ki abból rögtön törlesztvén a tartozási hátralékokat s árverési költségeket, a netáni többletet a foglalási s árverési jegyzőkönyvekkel együtt nyugta mellett a végrehajtást szenvedettnek kézbesiti.

34. §.

Ha a fenebbi árverés utján a lefoglalt tárgyakért bevett összeg a hátralékos tartozásait nem fedezné: akkor a hátralékosnak egyéb fenmaradt ingóságai ellen a végrehajtási eljárás ujabban megindittatik, s csak ha ingóságai többé nem volnának, akkor lesz a zálogás az ingatlanokra kiterjesztendő. Ha ezen zálogolás utáni 14 nap multával sem rovatnék le a tartozás, akkor az árverés elrendelése iránt a pénzügyi felügyelőség utján a pénzügyminiszteriumhoz lesz jelentés teendő.

35. §.

Oly esetekben, midőn a megzálogolandó egészen el van szegényedve, s csak oly tárgyakat bir, melyek nélkül maga és családja életének fentartása lehetetlen, e fölött a jelenlevő szolgabiró által pontos nyomozás tartandó és a jegyzőkönyv, adóbalasztás vagy adóelengedés czéljából, a pénzügyi felügyelőséghez átteendő.

36. \$

Ezen szabályok a közvetlen adók és illetékek behajtásánál alkalmazandók, valamint irányadók lesznek azon kiváltságolt követelések beszedésénél is, melyekre nézve a fenálló gyakorlat szerint a közadókra nézve megállapított eljárási szabályok szolgálnak zsinórmértékül.

37. §.

A megyei hatóság alatt nem álló kerületekben, városokban vagy egyéb községekben azon teendőket, melyek e szabályokban az alispáni és szolgabirói hivatalokra ruháztatnak, azon községek végzendik, melyeket az emlitett hatóságoknál a megfelelő hivatalos hatáskör illet.

III. melléklet a 11. sz. alatti törvényjavaslathoz.

277 P. M. 1868.

Utasitás

a közadók behajtása iránt, Pest és Buda szabad királyi városok számára.

1. §.

A közadók pontos befolyásától feltételeztetvén az államszükségletek fedezése, ezen jövedelmeknek a közpénztárakba való fenakadás nélküli s a költséges végrehajtási eljárás mellőzése mellett befizetését előmozdítani a városi hatóságok feladata.

2. §.

Ezen városi hatóságok köréhez tartozik tehát, végrehajtó közegeiket utasitani, hogy szigorúan ügyeljenek arra, miszerint azok, kik a városban az adóbeszedésre hivatva vannak, mindent megtegyenek, a mit az adók rendes befolyása megkiván.

3. §

A városi hatóság rendesen minden év elején és a szükséghez képest a magy. kir. budapesti adóbizottsággal egyetértőleg időről időre hirdetményileg felszólitja a város lakosságát adótartozásainak 14 nap alatt önkéntes befizetésére.

4. §

A városi adóbehajtási hivatal a hátralékosokat az illető könyvekből folytatólagosan kiirja, a házbér- és a jelentékenyebb jövedelemadóhátralékosokat évnegyedenkint egyszer, a kisebb jövedelem- és személyeskereseti adóhátralékosokat pedig évenkint legalább kétszer egyénileg meginteti és tartozásaik 8 nap alatti lefizetésére felszólitja.

5. §.

A felett, hogy az adóintés valóban megtörtént-e, és minő sikerrel? a nyilvántartási könyvek és kézbesítési ivek segélyével a városi adóbehajtási hivatal főnöke felelősség alatt őrködni tartozik.

6. §.

Ha az adóintésnek sikere nincs, a zálogolást és a további végrehajtást az adóbehajtási hivatal főnöke rendeli el.

7. 8

A zálogolást egy becsüs és biztos hozzájárulásával városi végrehajtó eszközli.

8. §

A végrehajtó az adótartozás biztositására a tulajdonos vagy megbizott, ugy szintén a becstis és biztos jelenlétében a hátralékosnak ingó vagyonából annyit foglal le zálogul, mennyi az adótartozás és a zálogolási költség fedezésére szükséges.

Digitized by Google

Mindenekelőtt a hátralékban maradt adókötelezettnek készpénz jövedelmei, mint ház- vagy földbirtok után haszonbéri jövedelmeiből eredő illetmények foglalandók le, és a megtörtént lefoglalásról irásban tudósitandók az illető bérlők, kik is ennek folytán a lefoglalt összegekért minden körülmények közt felelősek.

A mennyiben ily foglalás daczára és a vett meghagyás ellenére valamely bérlő a bért nem a letiltó hivatalnak, hanem bárki másnak adná ki, ez esetben a kényszer utján való behajtási eljárás közvetlenül a bérlő ellen alkalmazandó a letiltott összeg erejéig.

10. §.

A 9-ik §-ban emlitett jövedelmek hiányában a könnyen pénzzé tehető ingóságok foglalandók le, elvül tüzetvén ki, hogy a hátralék az adókötelezettre nézve minél kevésbbé kártékony és sértő módon biztosittassék, név szerint oly tárgyak, melyeknek eladása által az adókötelezettnek nagyobb kár okoztatnék, mintsem az adóhátralék fedezésére elkerülhetlen szükséges, a mennyire lehet, megkiméltessenek, s a kéznél levő tárgyak közől mindig azok foglaltassanak le, melyeket az adózó legkönnyebben nélkülözhet, feltéve, hogy a tárgyak egyszersmind könnyen el is adhatók.

11. §.

A zálogolás alól kivétetnek:

- a) a földmivelésre szükséges eszközök,
- b) a gazdaság folytatására nélkülözhetlen igásmarha,
- c) az adózónak iparüzésére nélkülözhetlen műszerei,
- d) a mindennapi szükséges öltözék.

12. 8

A lezálogolt javak összeirandók s egyuttal a jelenlevő becsűs által megbecsülendők, s az eljáró belátása szerint vagy a tulajdonos őrizete alatt hagyandók, vagy a városházhoz további eljárás végett szállitandók.

13. §.

A lezálogolt javaknak a zárlat feloldása előtti elidegenitése vagy elsikkasztása ugyanazon következményeket vonja maga után, melyek a rendes birósági eljárással lefoglalt javak elidegenitésének esetére kiszabvák.

14. §.

A teljesitett zálogolásról és becslésről az összes jelenlevők által aláirt jegyzőkönyv vétetik fel, és az aláirás esetleges megtagadása abban feljegyeztetik; a jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell a tárgyak megnevezését, becsértékét, azok mikénti biztositásának módját, végre azt, hogy a tárgyak hivatalos megőrzés végett átvétettek-e, vagy a tulajdonosnál hagyattak?

15. §.

Ha az adóhátralék 14 nap alatt befizettetik, a zárlatot az adóbehajtási hivatal oldja fel.

A lezálogolt ingók nem fizetés esetében a városházra szállittatnak, az árverés ugyanott együttesen történik.

17. §.

Az árverési hirdetmény az ujságokban a felek megnevezése nélkül atanács által tétetik közzé, a felek pedig erről az adóbehajtási hivatal részéről egyenkint irásban értesittetnek.

18. §.

- A hirlapi hirdetménynek tartalmaznia kell:
- a) a zálogba vett tárgyak megnevezését;
- b) a tartandó árverés helyét;
- c) a napot és órát, melyben az árverés tartatni fog ;
- d) azon feltételt, hogy a tárgy a becsáron alul is eladatik, és hogy a vételár azonnali lefizetése szükségeltetik.

19. §.

Az árverés a városi adó-bizottmányi elnök, két bizottmányi tag, az adóbehajtási főnök, egy hivatali segéd, egy biztos vagy becsüs mint kikiáltó jelenlétében a városházán tartatik.

20. §.

Az árverelt zálogtárgy rendesen a becsértéken alul is a legtöbbet igérőnek átengedtetik; ha azonban az egyes tárgy értéke 50 frtot meghaladna, akkor az érték három negyedén alul az első árverésen le nem üttetik, hanem ujabb árverés kisértetik meg, s ezen második árverésen a tárgy a legtöbbet igérőnek minden esetre átengedtetik; ily esetben azonban már az első árverés kitüzése alkalmával egy második, 14 napon tul nem terjedő esetleges árverési határidő is tűzetik ki, s közhirré tétele együttesen eszközöltetik.

21. §.

A zálogolásért, becslésért és árverésért bélyeg vagy illeték felszámitásának nincs helye.

22. §.

A végrehajtási költségre nézve különbség teendő zálogolási vagy foglalási és árverési költség között.

Zálogolási vagy foglalási költség fejében a hátralékos fizet minden államadó forint után két krajczárt. Ezen járandóságok a zálogolási személyzet dijazására és esetleg fuvarköltségeire forditandók.

Az árverési költségek, t. i. a lezálogolt tárgyak átszállitásáért járó fuvarbér, a hirdetési dijak és az árverési dijak esetről esetre az árverési közegek által állapittatnak meg a tényleges körülmények szerint, és a költségek összege felosztatik a végrehajtást szenvedőkre.

Az árverési tényről felvett jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell az árverelt tárgyak megnevezését, azok becsértékét, a legmagasabb ajánlatot, a megvásárló nevét, s a foglalási, ugy árverezési költségek (22. §.) megállapitását.

Az árverési jegyzőkönyv az összes jelenlevő tagok által aláirandó.

24. §.

Az árverésből bejött pénzt, levonva abból elébb a házi pénztárt megillető foglalási és árverési költségeket, nyugta mellett adja át az adóbehajtási hivatal főnöke az illető pénztárnak; a netaláni többletet azonnal visszaszolgáltatja, s erről az árverési jegyzőkönyv és a nyugta bemutatása mellett a városi tanácshoz tesz jelentést.

25. §.

Ha az árverésnél befolyt összeg a hátralékot nem fedezi, a végrehajtási eljárás ujra megindittatik a hátralékos egyéb ingó vagyonára, ilyennek hiányában pedig ingatlanokra terjesztett betáblázás által.

Ha a betáblázás után sem rovatik le a hátralék, akkor árverési javaslatot terjeszt a városi tanács a pénzügyminiszterium elé.

26. §.

Szegénység esetében a zálogolásra kiküldött végrehajtó szegénységi jegyzőkönyvet vesz fel, melynek alapján az adótörlesztés a magyar királyi adóbizottmány utján eszközöltetik.

27. §.

Ezen szabályok a közvetlen adók és illetékek behajtásánál is alkalmazandók, valamint irányadók lesznek azon kiváltságolt követelések beszedésénél is, melyekre nézve a fenálló gyakorlat szerint a közadókra nézve megállapitott eljárási szabályok szolgálnak zsinórmértékül.

28. §.

A kényszer-végrehajtás ideiglenes felfüggesztése és fizetési halasztások engedélyezése kizárólag a magyar kir. buda pesti adóbizottmány, illetőleg a magyar királyi pénzügyminiszterium hatásköréhez tartozik.

12. Törvényjavaslat

a sójövedék iránt.

Addig is, mig a sójövedék tárgyában kimeritő törvény jönne létre: rendeltetik:

1. 8

Irányelvül tüzetvén ki, hogy a mind Magyarországnak, mind ő felsége

többi országainak területén elfogyasztott só után befolyt jövedelem az illető félnek lehetőleg biztosittassék: a sóárakat akként kell szabályozni, hogy a sónak Magyarországból ő felsége többi országaiba való szállitása és viszont haszonhajtó vállalat ne lehessen.

2. §.

E szerint kellő tekintettel az ő felsége többi országaiban egyezmény utján megállapított árle szállitásokra a sótermelési helyeken, név szerint: Sugatagon, Szlatinán és Rónaszéken Máramarosban, Déésaknán, Parajdon, Marosujvártt, Tordán és Vizaknán Erdélyben a darabsónak és a hordóba rakott törmeléksónak bécsi mázsája 5 frton, Sóvárott pedig a főzött só mázsája 5 frt 60 kron fog árultatni.

3. 8.

A magyar királyi pénzügyminiszterium felhatalmaztatik, hogy a termelési helyeken kivül a mutatkozó szükséghez képest sóeladási rakhelyeket másutt is állittathasson.

4. §

Ezen a miniszterium által felállitandó raktárakban a sóárak akkép állapittassanak meg, hogy a máramarosi és erdélyi sóaknáknál bécsi mázsánkint 5 forintra határozott árhoz a jelenben fenálló szállitási és egyéb mellékköltségek hozzá számittassanak.

5. §.

A végett, hogy az 1. §-ban felállitott elv minden viszonyok közt keresztül vihető legyen, a m. kir. pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy Magyarország nyugati részén felállitandó raktáraknál a só árát a 4. §-ban foglalt szabálytól eltérőleg határozhassa meg, mely eltérés azonban mázsánkint 30 krajczárt meg nem haladhat.

6. §

Az ország déli határain a sócsempészet meggátlása tekintetéből, ha a 4-ik §. nyomán kiszámitott sóár alábbszállitása szükségesnek mutatkoznék, ennek eszközlésére a magyar királyi pénzügyminiszter szintén felhatalmaztatik.

7. §.

Mindenkinek jogában, álland nem csak saját szükségére, hanem az ország határain belül üzendő kereskedés végett is, a termelési vagy eladási helyeken való raktárak akármelyikén sót vásárolni.

8. §.

Az eddigi kedvezményi sóárak Erdélyben, Máramaros megyében, Árva, Liptó és Turócz megyékben és a határőrvidéken, az e tekintetben fenálló rendszabályok és megszoritások épségben tartása mellett, továbbra is meghagyatnak.

9. §.

Ezen kedvezményi sóárak a következők: Déésaknán, Parajdon, Marosujvártt, Tordán és Vizaknán 4 frt 60 kr, Marosportuson 4 frt 90 kr. az erdélyi lakosok számára; Sugatagon, Szlatinán és Rónaszéken 4 frt 90 kr. a máramarosmegyei lakosság számára;

a határőrvidéki sóraktárakban ezen vidéknek eddig is limitó sóban részesült lakosai számára 3 frt 50 kr;

Wieliczkán, Árva Liptó és Turócz vármegyék lakosai számára a zöldsó 4 frt 90 kr, a spizasó 4 frt 60 kr.

10. §.

Horvátország szávántúli lakosaira nézve a fehér tengerisó kedvezményi ára 4 frt 60 krban;

a magyar-horvát tengermelléki halászok számára pedig halak besőzása végett a fehér tengeriső kedvezményi ára 2 frt 64 krban állapittatik meg, az e tekintetben szükséges ellenőrzési rendszabályok életbe léptetése mellett.

11. §.

A fenebbi §§-ban meghatározott sóárak legalább is 25 fontra terjednek ki, mivel ennél kisebb mennyiségben só az emlitett helyeken nem adatik el.

12. §.

A különösen készitett marhasó termelése és a fenálló mérsékelt áron árulása ezennel megszűnik.

13. §.

A sójövedékre vonatkozó eddigi szabályok és rendeletek, a mennyiben jelen törvény által változás alá nem esnek, továbbra is érvényben maradnak.

14. §.

Jelen törvény az 1868. évi julius 1-ső napján lép hatályba.

15. §.

Jelen törvény végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

13. Törvényjavaslat

az egyenes és közvetett adóknak az ideiglenesen elfogadott rendszer szerinti további érvényéről.

Miután a miniszterium az államköltségvetést előterjesztette és a közterhek minden nemeire nézve szintén törvényjavaslatokat terjesztett az országgyülés elé, és mindezekre nézve az 1867: XVIII. t. czikk 2. §-a értelme szerint törvényhozási intézkedések fognak a jelen ülésszak alatt létrejönni: ennélfogva rendeltetik, hogy:

1. §.

A mennyiben ezen intézkedések a fentemlitett törvényczikkben kitűzött határidő alatt, ugymint folyó évi május hó 1-ső napjáig létre nem jöhetnek, az egyenes és közvetett adók, ugy szintén az államegyedáruságok az ideiglen elfogadott rendszer szerint f. é. julius 1-éig érvényben maradnak, a mennyiben a törvényhozás ez idő közben máskép nem intézkedik.

Az államköltségvetés megállapitásának idejéig a pénzügyminiszter az 1867: XVIII. t. czikk 3. §-a szerint fogja mind a közigazgatási, mind a közös költségeket továbbra is folyókká tenni.

14. és végre a képviselőház irományai közé bevezetendő államköltségvetés 1868-ik évre.

Mindezen benyujtott miniszteri előterjesztvények felolvasottaknak vétetni határoztatván, azoknak kinyomatása és a ház tagjai közt leendő szétosztása elrendeltetett, az első 12 törvényjavaslat, valamint az államköltségvetés tárgyalás és véleményadás végett a 15-ös pénzügyi bizottságnak, az egyenes és közvetett adóknak az ideiglenesen elfogadott rendszer szerinti további érvényéről szóló törvényjavaslat pedig szabályszerű tárgyalás végett egyenesen az osztályoknak kiadatni határoztatott.

1817. A ház elnöke bejelenti, miszerint a törvények kihirdetése és a kereskedelmi s iparkamarák ügyében előterjesztett két törvényjavaslatra nézve az osztályok előadóiból alakult középponti bizottság a szabályszerű tárgyalást befejezvén, jelentését beadta, mely kinyomatva a ház tagjainak már ki is osztatott, ezek tárgyalására kér határnapot kitüzetni.

A bejelentett két törvényjavaslat tárgyalása f. hó 18-ik napján tartandó ülésre napirendre tüzetett.

1818. Jelenti továbbá, hogy az állandó igazoló bizottság részéről két tárgy előadásra készen van.

Ezek tárgyalása a holnapi ülésre halasztatott.

1819. Melyek után az elnök a központi bizottság tagjait a gödöllői uradalom vételének beczikkelyezése, és a magyar pénzveretés iránt beadott és az osztályok tárgyalásait meghaladott törvényjavaslatoknak tárgyalása végett, valamint a nemzetiségi, pénzügyi és vasuti bizottságok tagjait felszólitván ma délutáni 4 és 6 órakor szokott helyiségeikben az országháznál való megjelenésre,

Az ülés eloszlott.

Az 1868-dik évi april 17-kén tartott

CCXV. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly. Jegyző: **Mihályi Péter.**

A tegnapi ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

1820. A ház elnöke bemutatja Dezső Szaniszló biharmegyei Tenke kerütépv. B. JEGYZŐKÖNYV 1865/8. IV.

16

let részéről megválasztott képviselőnek választásáról felvett eredeti jegyzőkönyvet,

Mely tárgyalás és jelentéstétel végett az állandó igazolási bizottságnak kiadatott.

1821. Továbbá előterjeszti Vinter Gyula folyamodványát, az 1848-ik év előtt fizetés nélkül szolgált tiszteletbeli városi tisztviselőknek nyugdijaztatása tárgyában, — és

Szalacsy Antal pesti lakos kérvényét, a mult 1849-ik évben a magyar kor mány intézkedése folytán tőle elvett 3029 pozsonyi mérő buza árának megtéritése iránt,

Melyek véleményezés végett a kérvényi bizottsághoz áttétettek.

1822. Az osztályok előadóiból alakult középponti bizottság előadója felolvassa ama bizottságnak "a gödöllői uradalomnak megvételéről, és a koronai javak állományába sorozásáról", nem különben "a magyar pénzverdékben készitendő pénzek alakja, belértéke és sulya iránt" a pénzügyi miniszter által benyujtott törvényjavaslatokat tárgyaló eme jelentéseit:

Jelentése

a központi bizottságnak a pénzügyminiszter által a gödöllői uradalomnak megvételére vonatkozólag beterjesztett törvényjavaslat tárgyában.

A központi bizottság a gödöllői uradalomnak megvételére és a koronai javak állományába sorozására czélzó miniszteri törvényjavaslatot helyeselvén, azt elvben és átalánosságban elfogadja, magára a törvényjavaslat szerkezetére nézve azonban a következő módositást hozza inditványba:

A szakasz első öt sora egészen e szóig : az egerszegi, helyesebben ilykép hangzanék:

"A magyar koronai javak után a megszüntetett urbériség váltságdija, valamint a szőlődézma-váltság, s egyéb államjavak értékesítése fejében befolyt pénzösszegek egy részén megvett, s a Gödöllő mezőváros, Kerepes, Dány és Isaszeg helységek határaiban fekvő majorsági birtokokból s ezek tartozmányaiból, továbbá az egerszegi" stb.; a többi változatlanul meghagyandó.

Pesten april hó 16. 1868.

Jelentése

a képviselőház osztályaiból alakult központi bizottságnak a pénzügyminiszter által a magyar kir. pénzverdékben készitendő pénzek alakja, belértéke és sulya iránt beadott törvényjavaslat tárgyában.

A kilencz osztály előadóiból alakult központi bizottság a nevezett törvényjavaslatot, mint a mely az ez irányban eddig megalkotott törvényeinknek folyományát képezi, s hazánk jogállásának megfelelőbb pénzrendszer elemeit foglalja magában: átalánosságban elfogadhatónak találta; a mi azonban a részleteket illeti, e tekintetben a következő módositásokat hozza inditványba;

Mindenekelőtt magára a törvényjavaslat czimére vonatkozólag "készitendő" pénzek helyett "veretendő" pénzek volna teendő.

Azután az 1-ső szakasz egészen el volna hagyandó, és helyébe a következő szerkezet volna bevezetéskép teendő:

"Az 1867-ki XII-ik törvényczikk 66-ik és az ugyanazon évi XVI-ik törv. czikk 12-ik szakaszai folytán a magyar királyi pénzverdékben veretendő pénzek alakjára, belértékére és sulyára nézve rendeltetik.

Ezek után következnék a törvenyjavaslatnak 2-ik szakasza mint 1-ső szakasz. — Továbbá

a (régi) 3-ik szakaszban a "pénzverdékben" szó után volna teendő "ez uttal." Egyebekben e §. változatlanul lenne megtartandó.

A törvényjavaslat 4. 5. 6. 7. 8. és 9-ik szakaszai változatlanul lennének megtartandók.

A 10-ik szakaszban a B. betű helyett KB. (Körmöczbányát jelezve) és az E. betű helyett GyF. betűk és "Károly-Fehérvárt" helyett Gyula-Fehérvárt volna tendő.

A 11-ik szakaszban a legutolsó sorban "veretik ki" helyett volna teendő "veretik".

A 12-ik szakaszban az 5-ik sorban "pénzjegyekkel" helyett mondassék "pénzekkel".

A 13-ik és 14-dik szakaszok változatlanul megtartandók.

Pesten april hó 16. 1868.

Mindkét jelentésnek kinyomatása és a ház tagjai között való kiosztása elrendeltetett, ennek eszközlése után azok tárgyalására a napirend ki fog tüzetni.

1823. Olvastatott és tárgyaltatott az állandó igazolási bizottság jelentése a Kandó Kálmán ungvárkerületi képviselő választása ügyében véghezvitt vizsgálat tárgyában, melynek folytán

Az állandó igazolási bizottság véleménye — az indokolásnak a törvény által orvoslandó választási visszaélések között, a tulajdon szentsége elleni izgatásokra vonatkozó pontjait kivéve, mint a melyekre a fenálló törvények teljes szigora alkalmazható — helyeseltetvén, annak nyomán Kandó Kálmán, mint az ungvári kerület megválasztott képviselője végleg igazoltatott; a W. W. alatti jegyzékben felszámitott vizsgálati költségeknek a kérvényezők, mint vesztett fél általi megtéritése elrendeltetett, és a költségjegyzék a költségvetési bizottsághoz,

a két özvegynek kártalanitás végett V. V. alatt benyujtott folyamodványa — az ügymenet gyorsitása tekintetéből — a kellő intézkedések megtétele végett az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni határoztattak.

1824. Olvastatott és tárgyaltatott az állandó igazolási bizottságnak jelentése, az Ormos Sándor aradmegyei Pécska kerületében megválasztott képviselő választása ügyében eszközölt vizsgálat tárgyában, melynek alapján

Ormos Sándor mint Arad megye Pécska kerületének képviselője átalános szótöbbséggel végleg igazoltatott; a vizsgálati költségeknek a vesztes fél általi megtéritése elrendeltett, és a költségjegyzék a költségvetési bizottsághoz áttétetett.

1825. Ezen tárgyalások kapcsában az igazoló bizottság előadója kijelenti, miszerint a nevezett bizottság némely vizsgálati jelentésből azon tapasztalást meritvén, hogy a vizsgáló biró előtt való megjelenéstől magokat több oly egyének elvonván, kiknek tanuvallomásai a valódi ügyállásnak felderitésére szükségesek

Digitized by Google

lennének, és ez által a vizsgálat eredményétől várt sikert meghiusitják, az ily eseteknek jövőre kikerülése czéljából oda utasittatni inditványozza a házszabályok megvizsgálására kiküldött bizottságot, hogy az ily visszaélések meggátlása iránt tárgyalásai alkalmával szükséges intézkedést hozzon javaslatba.

Ezen inditványt a ház magáévá tevén, ebbeli határozatát, a szükségessé vált intézkedésnek javaslatba hozatala végett, a házszabályok megvizsgálására kiküldott bizottságnak figyelmébe ajánlva, részére kiadatni rendelte.

1826. A ház elnökének azon kijelentése folytán, hogy, miután az april hó 2-án tartott ülésben a pénzügyi miniszter által a szeszadó tárgyában előterjesztett törvényjavaslatot a ház tárgyalás végett az osztályokhoz rendelte áttétetni, nem lenne-e czélszerűbb ezen javaslatot is előleg a pénzügyi bizottsághoz áttenni tárgyalás és jelentéstétel végett, a hova a tegnapi ülésben előterjesztett, a pénzügyre vonatkozó törvényjavaslatok is kiadattak?

A ház határozata oda járult, hogy a szeszadóra vonatkozó törvényjavaslat is, mielőtt az osztályok tárgyalására bocsáttatnék, előleges tárgyalás és véleményezés végett, a pénzügyi bizottsághoz áttétessék.

Ezek után a holnapi ülés délelőtti 10 órára kitüzetvén, az ülés eloszlott.

Az 1868-ik évi april 18-án tartott

CCXVI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : **Szentiványi Károly**. Jegyző: Radics Ákos.

A folyó april 17-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

1827. A ház elnöke bemutatja Temesvár sz. kir. város közönségének kérvényét, melyben az egyes képviselők indokolatlan kimaradásának meggátoltatása iránt Szatmár-Németi szab. kir. város felterjesztését pártoltatni kéri.

Kiadatott a házszabályok átdolgozására kiküldött bizottságnak.

1828. Továbbá bemutatja Ugocsa megye közönségének kérvényét, melyben a honvédelem rendezésének sürgős elintézését kérelmező szab. kir. Pest város felterjesztvényét magáévá teszi;

ugyancsak Ugocsa megye közönségének folyamodványát, a Ludoviceum és Theresianum czimű intézeteknek eredeti rendeltetésök czéljára leendő forditása, a magyar testőrség helyreállitása, s a nevezett három intézet alaptőkéinek visszaszerzése tárgyában;

Temesvár szabad kir. város közönségeét, mely Krassó megyének a Temesvárról

Lugoson át Orsovára vezetendő vasutvonal kiépitése iránt beadott kérvényét pártoltatni kéri;

szab. kir. Szászváros kérvényét, melyben Szatmár-Németi sz. kir. város közönségének a debreczen-szatmár-szigeti vasut kiépitésére vonatkozó felterjesztését figyelembe vétetni kéri;

az országos magyar iparegyesület kérvényét, az ipar- és kereskedelmi kamaráknak külön tárgyalási és határozathozatali jog megadása iránt.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz utasittattak.

1829. Elnök felszólitja a ház tagjait, hogy részint a kormányhivatalokra történt kinevezések, részint lemondások folytán a házszabályok átdolgozására kiküldött bizottság hiányzó 8 tagjának megválasztására szükséges szavazatjegyeket a jövő hétfői ülésre hozzák be.

A ház ezen elnöki előterjesztéshez hozzájárulván, a házszabályok átdolgozására kiküldött bizottság hiányzó 8 tagjának megválasztására a legközelebb tertandó hétfői ülés kitüzetett.

1830. A kituzött napi rend szerint a "törvények kihirdetéséről" előterjesztett törvényjavaslat, valamint a központi bizottságnak ezen emlitett törvényjavaslat tárgyában tett jelentése felolvastatván, miután az átalános tárgyalásra senki sem volt feljegyezve, az elnök következő kérdésére: "a törvények kihirdetéséről" kéazült miniszteri törvényjavaslatot elfogadja-e a ház vagy nem átalánosságban a részletes tárgyalás alapjául?

A ház a kérdés alatti törvényjavaslatot átalánosságban a részletes tárgyalás alapjául egyértelmüleg elfogadta.

1831. Megkezdetvén a részletes tárgyalás:

A bevezetés a központi bizottság javaslatához képest következő röviditett szerkezettel elfogadtatott:

"Az 1848-ik évi IV-ik t. cz. 2-ik §-a folytán a törvények kihirdetésére nézverendeltetik."

Az 1-ső §. a központi bizotttság véleménye szerint ekként lőn megváltoztatva:

"Minden törvény, a mint ő felsége szentesitésével ellátva az országgyűlés mindkét házában kihirdettetett, az e végre alapitandó országos törvénytárban a kormány által azonnal köztudomásra hozatik."

A 2-dik §. 3-dik és 5-dik sorában található e szavak: alsó és felső helyett:

mindkét tétetett.

A 3-ik §-ból e szavak: a hivatalos lapban,

kihagyattak.

A 4-ik §. 2-ik sorában e szó a m a helyett

"a" tétetett

A 6-ik sorban e szavak: ország hivatalos lapjában,

országos törvénytár-ral cseréltettek fel.

A vég sorban "10" helyett

"15" iratett.

Az 5-ik S. utolsó sorában e szó helyett: koronkint,

A következő kitétel fogadtatott el: időről időre.

A 6-ik §. az előbbi pontokban tett módositások folytán feleslegesnek ta áltatván,

kihagyatni- határoztatott.

A 7-ik §. e szerint a 6-ik §. helyére kerülvén, az első két szó: minden évről helyett

ez tétetett: minden naptári évről.

A 8-ik §. a törvényhozás köréhez nem tartozó intézkedést foglalván magában, a központi bizottság javaslata folytán szintén kihagyatni rendeltetett.

A 9-ik §. a következő szerkezettel jön a 7-ik §. helyére:

"Az országos törvénytár, megjelenése után azonnal, minden törvényhatóság számára hivatalból megküldetik."

Végre 8-ikul a központi bizottság által javaslatba hozott következő pót §. lőn elfogadva:

"A miniszterium gondoskodni fog, hogy minden törvény, kihirdetése után azonnal, a magyar korona országaiban divatozó nyelveken hiteles forditásokban is köztudomásra hozassék s-az illető törvényhatóságoknak megküldessék."

A részletes tárgyalás befejeztetvén :

A napi jegyző a "törvények kihirdetéséről" szóló miniszteri törvényja vaslat eredeti szerkezetének a központi bizottság által ajánlt, és elfogadott módositványok szerint leendő kijavitására utasittatott, a házszabályokban előirt végszavazás a f. hó 20-án tartandó ülésre halásztatván.

1832. Ugyancsak napirend folytán felolvastatván a miniszterium által előterjesztett ily czimű törvényjavaslat: "a kereskedelmi és iparkamrákról," továbbá a központi bizottság előadojának e törvényjavaslatra vonatkozó jelentése,

az átalános vita megkezdésével Tisza Kálmán Debreczen 1-ső kerülete képviselője a kereskedelmi és iparkomrákra vovat kozó törvényjavaslat iránt a következő határozati javaslatot teszi le a ház asztalára:

Határozati javaslat

a kereskedelmi és iparkamrákra vonatkozó törvényjavaslat iránt. Mondja ki a ház, hogy:

a kereskedelmi és iparkamarákra vonatkozó törvényjavaslatot jelenben tárgyalás alapjául el nem fogadja, hanem oda utasitja a ministeriumot, hogy intézkedjék az iránt, hogy a hazánkbeli iparosok és kereskedők külön-külön a megállapitandó kerületekből küldötteket válaszszanak, mi ha megtörtént, a ház saját kebeléből egy 10 tagu enquette-bizottmányt fog kiküldeni, mely meghallgatva ama küldöttek véleményét általában, meg kivált az iránt, hogy:

együtt e az iparosok és kereskedők vagy külön-külön, s hogy

kereskedelmi és iparkamarákat, vagy pedig egyesületeket akarnak alkotni, hogy

mi módon vélik azok költségeit fedezendőknek, s minő hatáskörrel tartják felruházandóknak, a további teendőkre nézve a ház elé véleményes jelentést terjeszszen.

Befejeztetvén az átalános vita a törvény- és határozati javaslat felett, az elnök következő kérdésére :

"Elfogadja-e a ház a kereskedelmi és iparkamarákról szóló miniszteri törvényjavaslatot a részletes tárgyalás alapjául"?

A ház a kérdés alatt lévő törvényjavaslatot átalánoságban a részletes tárgyalás alapjául szótöbbséggel elfogadta.

1833. Megkezdetvén a részletes tárgyalás:

Az 1-ső §. második sorából e szavak : képviselésére és, ugy szintén a 3-ik sorban e szó törvényes, a központi bizottság javaslatához képest

Kihagyattak.

A 2-ik §. a központi bizottság következő módositott szerkezete szerint fogadtatott el:

A kereskedelmi és iparkamarák a földmivelési, ipar- és kereskedelmi miniszter alatt állanak, egyenesen veszik és teljesitik rendeleteit, s közvetlenül hozzá intézik előterjesztéseiket.

A §. második pontja változatlanul hagyatván.

A 3-ik S. a) pontjának 7-ik sorában e szó helyett : szaknevelést

szaképzést tetetett, a közvetlenül reá következő szónak : elősegiteni kihagyásával.

Ugyan e §. c) pontjában előforduló e szó helyett : miniszternek,

m in is z terhez iratott, a vég sorban levő adni szó tenni-vel cseréltetvén fel.

Szintén e §. e) alatt e szók után : megvizsgálni s felvétetni határoztatott:

ha alkalmasaknak találja a; a reá következő az szó mellőztetvén, ez tétetett : helybeli.

Ugyan e §. f) pontjának 1 ső sorában e szó elé kereskedelmi ez tétetett: helybeli.

S végre a g) pont a központi bizottság következő szabatosabb szerkezete szerint lett elfogadva:

g) A miniszter által véleményezés végett időnkint összehivott egyetemes kamarai gyülésekbe vagy bizottságokba tagokat küldeni.

A 4-ik §-ra nézve, miután a kereskedelmi miniszter az osztálybeli tárgyalások folyama alatt s egyszersmind a központi bizottságban kifejezésre jutott nézetek figyelembe vételét megigérte, a ház Kautz Gyula kepviselő által beadott módositvány mellőzésével a központi bizottság által ajánlt következő uj szerkezetet tette magáévá:

4. §.

Az ipar- és kereskedelmi kamarák száma, székhelyei és alkerületei az ipar- és kereskedelmi érdekek koronkinti fejlődése szerint a miniszterium által határoztatnak meg, időről időre.

Az 5-ik §. 2-ik pontja helyett a ház hozzajárult a központi bizottság következő uj szerkezetéhez :

Kamarai kültagok. A kültagok száma a beltagokéval egyenlő lesz.

A 6-ik §. 2-ik pontjának első sorában olvasható e szavak : a z o k által helyett

azokkal tétetett.

A 7-ik §. változás nélkül

elfogadtatott

A 8-ik §. 1-ső sorában található eme szó után: mindazon e szavak vétettek fel:

benszülött vagy megtelepült.

Az c) alatti 2-ik sorban a ki szó helyett

vagy tétetett.

S végre a c) alatti 4-ik sorban ettől kezdve k i a pontot berekesztő megbizottja szóig az egész tétel mellőztetni határoztatott.

Ugyan e §. d) pontjául a központi bizottság által javaslatba hozott következő pótszerkezet vétetett fel:

d) Választási jog illeti a kamara területén levő kereskedelmi vagy iparos részvénytársulatokat is, melyek e jogot igazgatóik vagy más megbizottjaik által gyakorolhatják.

A 9-ik §. 1-ső sorában beltagul helyett:

beltaggá iratott, s az erre következő 2-ik szó minden e szavakkal váltatott fel: mind azon benszülött vagy megtelepült.

Ugyancsak a 9-ik §. c) pontja alatt a 4-ik sorban e szó után fővezető a következő szavak lőnek beigtatva:

legalább ugyanannyi idő óta.

A 10-ik §. 2-ik sorában és pedig helyett

még pedig,

A 4-ik sorban osztályát helyett

osztály tagjait tétetett.

A 11-ik §. 2-ik sorában előforduló e szó elé: pedig ez iratott:

m é g.

A 12-ik §. változás nélkül lőn elfogadva.

A 13-ik §. vég sorában e szó alelnök

alelnökök-kel cseréltetett föl

A 14-ik §. tárgyalásánál Somossy Ignácz képviselő a következő módositványt teszi a ház asztalára:

Módositás.

14. §. Az elnök és alelnök megtörtént választása tudomás végett a miniszternek bejelentetik. Ha kilépés vagy halálozás által egyik vagy másik hely üresedésbe jőne, a lamara azonnal pótválasztást tart.

A kereskedelmi miniszter azonban a beadott módositvány elfogudása ellen nyilatkozván: a beadott módositvány szótöbbséggel mellőztetni, s az eredeti szerkezet megtartatni határoztatott.

A 15-ik §. felvételénél Somossy Ignácz képviselő az elnök hatáskörét és az egyes tagok inditványozhatási jogút illetőleg következő módositványát terjeszté elő:

Módositvány.

15. §. Az elnök vesz át minden beadványt, ő irja alá: titkárral együtt a kiadmányokat, közléseket stb. a tanácskozási tárgyak sorozatát megállapítja, s ezen sorozatban változás csak a többség kivánata folytán történhetik; inditványozási joggal minden egyes tag bir. Az elnök gondoskodik a kamara határozatainak és a kamara hatáskörén belül a miniszter rendeleteinek végrehajtásáról.

Miután a kereskedelmi miniszter ezen előterjesztett módositványt elvileg részéről is elfogadhatónak nyilvánitotta, rövid vita után a tárgyalás alatti §. 3-ik sorában e szó után stb. a kamarával egyetértőleg tétetvén, egyszersmind elhatároztatott, hogy a §. végére az inditványozási jogot biztositó következő uj pont csatoltassék: Inditványozási joggal minden egyes tag bir.

Ezen elfogadott módositványokon kivül a központi bizottság véleményéhez képest jelen §. első sorában e szavak: a kamara törvényes képviselője, ő kihagyatni határoztattak; az 5-ik sorban e szó után: tárgyakat, ez tétetett megállapitja; végre ugyan az 5-ik sorban e szótól kezdve: és a pont további része a következő módositott szerkezettel lőn felcserélve: a kamara hatáskörén belül a miniszterren deleteinek végrehajtásáról.

Ezen elfogadott módositványok szerint tehát a 15-ik S. igy hangzik:

15. §

Az elnök vesz át minden beadványt, valamint ő irja alá a titkárral együtt a kiadmányokat, közléseket stb. a kamarával egyetértőleg kijelöli a tanácskozási tárgyakat, megállapitja azok sorozatát, gondoskodik a kamara határozatainak, és a kamara hatáskörén belül a miniszter rendeleteinek végrehajtásáról. Inditványozási joggal minden egyes tag bir.

A 16-ik §-ban e helyett: az elnök által hozzá utasitott e szavak irattak:

a hozzá tartozó.

A 17-ik §. változás nélkül elfogadtatott.

A 18-ik §. tárgyalásánál Várady Gábor módositványt terjeszt elő, mely szerint: érvényes határozat hozatalára legalább 12, s az osztályülésekben legalább 6 szavazatképes tag jelenléte szükséges; e módositvány elfogadtatván, miután még a központi bizottság javaslata nyomán a 3-ik sorban előforduló eme szó: viszonylagos kihagyatott, és vég bekezdése a következő szerkezettel felcseréltetett: A külön vélemény egyes tag kivanatára jegyzőkönyvbe igtatandó; mindezen elfogadott módositványokhoz képest e §. a következő átalakitást nyerte:

18. §.

Érvényes határozat hozatalára legalább 12, osztályülésekbeni véleményadásra legalább 6 szavazatképes tag jelenléte szükséges. A határozatok a jelenlevő szavazók szótöbbségével hozatnak. Egyenlő szavazaztok esetében az elnök szavadönt.

A külön vélemény egyes tag kivanatára is jegyzőkönyvbe igtatandó.

A 19-ik §-on nem történt változtatás.

A 20-ik §. 2-ik sorának végéhez, sajtóhibából kimaradt e szó vétetett fel: ipar. кéрун. једуzőкönyv. 186% iv.

17

A 4-ik sorban előforduló nevez ki helyett:

választ iratott.

A 21-ik §. 2-ik sorában tárgyalásairól helyett:

tárgyalásáról tétetett.

A 22 és 23-ik §§-ok eredeti szerkezetökben meghagyattak.

A 24-ik §. 2-ik sorában ez: osztálygyülésekre a következő szóval lett kicserélve:

osztályülésekre.

A 4-ik és 5-ik sorban található e szavak: ha szükségesnek itéli elhagyattak; végre e szó után: a kamarát ez tétetett:

ha hivatásának nem felel meg, vagy ha törvényes hatáskörét tullépi.

A 25. és 26-ik §§-on nem történt változtatás.

A 27-ik §. tárgyalásánál Kuba János képviselő a következő módositványt adja be:

Módositvány.

A 27-ik §. 7-ik sora végéhez e szavak után: vála sztási joggal birnak tétessék: és jövedelmi s személykereseti adó fejében évenkint legalább 6 frtot fizetnek.

Miután ugy ezen, mint szintén Ivánka Imre képviselő által a 27. és az ezzel kapcsolatos 28-ik §-ra nézve előterjesztett következő módositványát:

"A kereskedelmi kamarák tagjai azok legyenek, a kik tagok akarnak lenni, és ne legyen ez kényszeritő. Következő módositásokat ajánl: az egyes kamaráknak tulajdon bevételei által nem fedezhető költségei a választokul jelentkező kerületbeli iparosok és kereskedők részéről fizetendők be. A kereskedelmi kamara maga határozza meg budgetét, tegye meg a miniszteriumnak az előleges számvetést, és ha az ezt tulságosnak találja, difficultálni fogja. E szerint tehát a 26-ik §-ban helyben hagyás helyett: tudomást kellene tenni; a 28-ik §-ban a "számadások közzététele elegendő lenne: mert itt nem szükség, hogy ezen számadások a magyar miniszterium elé fölterjesztessenek,"

a ház elejtette: a központi bizottság véleményével egyezőleg a 27-ik §. 2-ik sorából e szavak: a miniszter által

kihagyatni határoztattak.

A 28-ik §. első sorában: bevételeikről helyett:

bevételeik iratott.

A 2-ik sorban pedig e szó helyett a z t e szavak tétettek:

a meg vizsgált számadást.

A 29-ik és 30-ik §§-ok eredeti szerkezetők szerint lettek elfogadva.

Befejeztetvén ezek szerint e törvényjavaslat részletes tárgyalása, a megállapított uj szerkezetnek felolvastatása és ezen megállapított uj szerkezet elfogadására eszközlendő vég szavazás a házszabályok értelmében f. hó april 20-án tartandó ülésre határoztatott.

1834. Végül az elnök előterjesztése folytán

A gödöllői uradalomnak megvételéről és a koronai javak állományába sorozásáról, továbbá a magyar királyi pénzverdékben veretendő pénzek alakja,

belértéke és sulyáról szóló törvényjavaslatok. és ezen törvényjavaslatokra vonatkozó központi bizottsági jelentések tárgyalásaira, ugy a törvényjavaslatok, mint szintén a központi bizottság jelentései kinyomatva és a képviselők között kiosztva levén, a jövő hétfői ülés tüzetett ki.

Ezzel az ülés eloszlott.

Az 1868-dik évi april hó 20-án tartott

CCXVII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Szentiványi Károly**. Jegyző: **Gróf Ráday László.**

A f. é. april hó 18-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

1835. Az elnök által bemutattatott

- a) Abauj megye közönségének kérvénye, melyben a honvédelmi kérdést sürgetően és országos törvény által kéri megoldatni;
- b) Szegedi György és Rozs József nagy károlyi hegybirák kérvénye, melyben a bortermelőknek azon engedményét, miszerint a mult rendszer idejében saját termesztett boraikat lepecsételt üvegekben elárusithatták, jövőben is meghagyatni kérik; kérik egyszersmind, hogy azon esetben, ha a bordézma országos segély mellett váltatnék meg, azok, kik azt már előleg megváltották, ezen teherben ne részesittessenek, vagy pedig az általok fizetett összegek térittessenek meg.

Mindkét kérvény az állandó kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltetett.

1836. Mocsonyi Sándor képviselő bemutatta a folyó év és hó 16-án Temesvárt tartott román értekezlet kérvényét. melyben felkéretik a képviselőház, hogy a nemzetiségi nagyfontosságu kérdés mielőbb oldassék meg, és hogy ezen kérdés megoldásánál a képviselőház azon elvekből induljon ki, melyek a nemzeti képviselők által kidolgozott e részbeli javaslatban nyertek kifejezést.

A kérvény a nemzetiségi bizottsághoz utasittatott.

1837. Lónyay Menyhért pénzügyminiszter bemutatta a háznak a már előbb bemutatott államköltségvetés sommázatára vonatkozó részletes kimutatások 8 fűzetét, a részletezés még be nem mutatott kilenczedik, a sorozatban III. számmal jegyzett fűzetére nézve annak néhány nap mulva leendő utólagos bemutatását bejelentvén. Megjegyezvén, hogy a bemutatott részletezés három utóbbi fűzetében semminemű igazitás sem fordul elő, az elsőbb öt fűzetben a miniszterium utólagos megállapodásai folytán tetemes igazitások lettek szűkségessé, kivánja tehát, hogy az emlitett három fűzet a képviselőház tagjai között azonnal osztassék ki, a többi fűzetekben pedig a szűkséges kiigazitások a miniszterium részéről irásban eszközöltetvén, nehány nap mulva lesznek kiosztandók.

Digitized by Google

A képviselőház a pénzügyi miniszter szóbeli előterjesztése folytán, az illető három füzetnek azonnal, a kiigazitandóknak pedig az eszközölt kiigazitás utáni kiosztását rendelte el.

1838. Napirend folytán a törvények kihirdetéséről és a kereskedelmi és iparkamarákról szóló törvényjavaslat vég megszavazása ejtetvén meg,

A ház az előbbit egyhangulag, az utóbbit pedig szavazattöbbséggel egész terjedelmében elfogadván, az érintett két törvényjavaslatnak a főrendi házhoz leendő átvitelével Radics Ákos képviselő s a ház jegyzője bizatott meg.

1839. Napirend szerint a gödöllői uradalomnak megvételéről és a koronai javak állományába tartozásáról szóló törvényjavaslat vétetvén tárgyalás alá, felolvastatván az osztályok központi bizottságának e törvényre vonatkozó jelentése,

A ház egyhangulag a központi bizottság jelentésével egyezően ezen tör-vényjavaslatot átalánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadta.

1840. Megkezdődvén a részletes tárgyalás, olvastatott a központi bizottság e törvényjavaslat szerkezetére vonatkozó jelentése, mely szerint a törvényjavaslat első öt sora egészen e szóig: az egerszegi, igy lenne módósitandó: "A magyar koronai javak után a megszüntetett urbériség váltságdija, valamint a szólődézmavaltság s egyéb államjavak értékesitése fejében befolyt pénzösszegek egy részén megvett, s a Gödöllő mezőváros, Kerepes, Dány és Isaszeg helységek határaiban fekvő majorsági birtokokból s ezek tartozmányaiból, továbba az egerszegi".

A központi bizottság ezen módosítványa egyhangulag elfogadtatván, a részletes tárgyalás befejeztetett, a törvényjavaslat vég megszavazása a folyó hó 22-én tartandó országos ülésre napirendre tüzetvén ki.

1841. Napirend folytán tárgyalás alá véfetett a m. kir. pénzverdékben készitendő pénzek alakja, belértéke és sulya iránti törvényjavaslat, minek folytán felolvastatván az osztályok központi bizottságának e törvényjavaslatra vonatkozó jelentése,

Az idézett törvényjavaslat egyhangulag s a központi bizottság véleményes jelentésével öszhangzóan egész átalánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott.

1842. Megkezdetvén a részletes tárgyalás, felolvastatott a központi bizottságnak a törvényjavaslat czimére vonatkozó azon módositványa, hogy a czimben használt ezen kifejezés helyett "készitendő" tétessék "veretendő".

Mely módositvány egyhangulag elfogadtatott.

Olvastatott a központi bizottságnak a törvényjavaslat első szakaszára vonatkozó azon módósitványa, hogy az első szakasz egészen kihagyatván, helyébe bevezetéskép a következő szerkezet tétessék: "Az 1867-iki XII-ik t. cz. 66-ik és az ugyanazon évi XVI-ik t. cz. 12-ik szakaszai folytán a m. kir. pénzverdékben veretendő pénzek alakjára, belértékére és sulyára nézve rendeltetik". Mely szerkezet után következnék a törvényjavaslat második szakasza mint első szakasz.

A központi bizottság ezen módositványa egyhangulag elfogadtatott.

Megkezdetvén a harmadik szakasz feletti részletes tárgyalás, miután a központi bizottság azon módositványa, hogy e szakaszban "A pénzverdékben" szó után tetessék "e z u t t a l"

Egyhangulag elfogadtatott,

És miután gr. Zichy Nándor Fehér megye ráczalmási kerülete képviselőjének

benyujtott azon modósitványa, miszerint ezen szakasznak utolsó négy sora hagyassék ki,

Szótöbbség által elvettetett, a ház a felolvatott harmadik szakaszt a központi bizottság fenebbi modósitványával végleg elfogadta.

A törvényjavaslat negyedik és ötödik szakasza

Egyhangulag elfogadtatott.

A hatodik szakasz vétetvén tárgyalás alá, Kuba János Nyitra megye szakolczai kerülete képviselője azon módositványa, hogy e szakasz utolsó előtti sorának végéhez tétessék e szó "királyi"

Egyhangulag elfogadtatott, s a nevezett szakasz ekként kiegészittetni rendeltetett.

A törvényjavaslat hét, nyolcz és kilenczedik szakaszai

Változatlanul elfogadtattak.

A tizedik szakaszra nézve a központi bizottság azon módositványa, hogy a B betű helyett K. B. (jelezve Körmöczbányát) és az E betű helyett GYF. betűk és "Károly-Fehérvárt" helyett Gyula-Fehérvárt volna teendő,

Egyhangulag elfogadtatott és a szerkezet ekként kiigazittatni rendeltetik.

A tizenegyedik szakaszban a legutolsó sorban "veretik ki" helyett a központi bizottság által ezen kifejezés ajánltatván "veretik",

Ezen módositvány egyhangulag elfogadtatott.

A tizenkettedik szakaszban az 5-ik sorban "pénzjegyekkel" helyett a központi bizottság ezen kifejezést ajánlván "pénzekkel"

E módositvány egyhangulag elfogadtatott.

A tizenhárom és 14-ik szakasz

Változatlanul elfogadtatott.

Melyek után befejeztetvén a résztetes tárgyalás,

A törvényjavaslat a fentebbi határozatok nyomán ujból szerkesztetni rendeltetett; a törvényjavaslat vég megszavazása a folyó hó 22-én tartandó országos ülésre napirendre tüzetett.

1843. Detrich Zsigmond képviselő a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterhez következő interpellatiót intézett: "Mikor szándékozik a felelős kormány az ipar- és kereskedelmi ügyben a ház asztalára törvényjavaslatot tenni?"

Mely interpellatióra az interpellált miniszter kijelentette, hogy a kormány szándékában van és kötelességének ismeri még a jelen ülésszak alatt nem csak az ipar- és kereskedelem, hanem a részvény- és biztositótársulatokra nézve is törvény-javaslatot terjeszteni elő.

A kormánynak adott válasza a ház által tudomásul vétetett.

1844. Bemutattatott a költségvetéssel megbizott választmánynak a folyó april hóra készitett javaslata.

A felolvasott javaslat, miután különösen a gyorsirodára nézve beható változásokat tartalmaz, kellő számban kinyomatni s a ház tagjai közt kiosztatni rendeltetett, annak napirendre leendő kitűzésével az elnökség bizatván meg.

1845. Napirend folytán az utolsó tilés határozatához képest a ház szabályai átvizsgálásával megbizott küldöttséghez pótlólag választandó nyolcz tagra nézve történt a szavazás.

A beszedett szavazatok összeszámittatni s a szavazás eredménye a legközelebbi ülésben kihirdettetni rendeltetett.

1846. Melyek után a ház elnöke által a bizottságok és osztályok elnökei a bizottsági és osztály értekezletek ideje iránti intézkedésre szólittatván fel, a jövő ülés határidejéül folyó hó 22-ének d. e. 11 órája jelentetvén ki, s ugyanazon ülésben a pénzügyminiszter által az adó ügyében kért indemnitás tüzetvén napirendre,

Az ülés eloszlott.

Az 1868-ik évi april hó 22-én tartott

CCXVIII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly.

Jegyző: **Mihályi Péter.**

Az f. évi april hó 20-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

1847. A ház elnöke meleg szavakban kifejezést adott azon öszinte részvétnek, melylyel a haza a felséges királyi családban beállott örvendetes eseményt kisérte; azon körülmény, hogy a felséges uralkodóház magzatja Magyarország földén látta először a napvilágot, ujabb bizonyságát nyujtja azon magas hajlamnak, melylyel ő felségök Magyarország iránt viseltetnek, és ez esemény még szorosabbá fogja füzni azon boldogitó kapcsot, mely az uralkodó felség és hű alattvalói között létezik; és meghivja a ház tagjait a holnap délelőtti 11 órakor a budai vártemplomban tartandó hála-isteni tiszteletre.

A ház éljenzésével fogadott ezen kijelentés örvendetes tudomásul vétetett.

1848. Ezután elnök bemutatja Simonyi Ernő Baranya megye Német-Ürög kerületében megválasztott képvisclőnek eredeti megbizó levelét,

Mely az állandó igazolási bizottsághoz áttétetett.

1849. Továbbá bemutatja:

Komárom megyébe kebelezett Gúta mezőváros számos lakosainak kérvényét az 1807—1826—1846 és 1860-ik években pusztai birtokuk iránt kelt kedvező rendeleteknek kiadatása, és azok végrehajtásának elrendelése tárgyában;

ugyanazok egy más kérvényét, melyben az esztergomi érseki uradalom által 1862 és 1863-ik években tőlök elvett ingó és ingatlan vagyonuknak visszadatárát kérelmezik; és végre

ugyanazoknak abbeli kérvényét, hogy az esztergomi érseki uradalom által ellenök formált keresetek ellen mindaddig megvédessenek, mig ez iránt az 1848-ki törvények alapján a törvényhozási intéskedés meg fog történni;

Zámory Kálmán képviselő rövid felszólalásban a bemutatott 3 kérvényt tárgyalás végett a kérvényi bizottságnak kiadatni kérte:

Mindhárom kérvény tárgyalás és jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatott. 1850. Kovách László képviselő benyujtja Gyöngyös város vasuti bizottságának a hatvan-miskolczi vasuti vonal Hatvan Gyöngyös közötti részére vonatkozó kérvényét, azon kérelem kiséretében, hogy a mennyiben a hatvan-miskolczi vasutügy épen most van tárgyalás alatt a ház vasuti bizottsága előtt, e kérvény is egyenesen oda tetessék át.

Gyöngyös város vasuti bizottságának ezen kérvénye a vasuti bizottsághoz áttétetni rendeltetett.

1851. Keglevich Béla gr. képviselő a pénzügyi miniszterhez intézett irásba foglalt következő interpellatiót tett le a ház asztalára, kérvén annak felolvasását:

Interpellatió.

Tekintvén azon körülményt, hogy a mult évben az ország különböző vidékein nagyobb mennyiségben termeltetett dohány a külföld számára, de az mind eddig el nem adathatott azért, mert mig egyrészt a bevásárlásra szabadalmat nyert kereskedők igen alacsony árt kinálnak, 2—3 forintnál alig többet mázsakint, addig másrészt a kormány nem hajlandó — a több oldalról beadott folyamodványokban foglalt kérelem értelmében — a dohányt valamivel méltányosabb ár mellett beváltani; de tekintve továbbá azt is, hogy méltán követelhetjük a kormánytól, hogy gondoskodjék eszközökről, melyek lehetővé teszik azt, hogy az adóköteles honpolgárok adókötelezettségeiknek eleget tehessenek egyrészt, másrészt megkiméltessenek a jelen átmeneti időszak viszás helyzeteiből keletkezett oly károsodástól, mint a minő a tetemes mennyiségben termelt dohány el nem adhatása következtében rájok nehezedik és őket oly helyzetbe juttatja, hogy az állam iránt tartozó kötelezettségeik teljesitését nem csak megneheziti, de néhol egyidőre teljesen lehetetlené teszi:

Azon kérdést intézem a pénzügyminiszter urhoz, vajon szándékozik-e ez ügyben, s az általam jelzett irányban intézkedni? és ha igen, mennyi idő alatt, és mi módon?

A felolvasott interpellatió a pénzügyminiszterrel szokott módon közöltetni rendeltetett.

1852. A házszabályok átvizsgálására kiküldött bizottság hiányzó 8 tagjának megválasztatása végett a mult ülésben beadott szavazatok összeszámittatván, annak következő eredménye kihirdettetett: Beadatott 240. szavazat.

Ezekből nyert	Bónis Sámuel	22 3.
	Várady Gábor	22 0.
	Bujanovics Sándor	213.
	Szontagh Pál (gömöri)	21 0.
	Jankovics Antal	20 9.
	Kéthelyi József	201.
	Perczel Béla	200.
	Paiss Andor	187. szavazat

1853. Napirend folytán a gödöllői uradalomnak megvételéről és a koronai javak állományába sorozásáról szóló törvényjavaslatnak szabályszerű, egészben

megszavazása eszközlése végett felolvastatván az érintett törvényjavaslat, az elnök abbeli kérdésére, a most felolvasott törvényjavaslatot véglegesen elfogadja-e a ház?

Az egészben egyhangulag elfogadtatott,

1854. Ugyancsak a napirend folytán hason czélból felolvastatott a m. k. pénzverdékben veretendő pénzek alakja, belértéke és sulya iránt beadott törvényjavaslat, melynek egészben megszavazása végett az elnök feltett kérdésére

A ház e törvényjavaslatot egészen és véglegesen elfogadta; ugy ezen, valamint az előbbi határozatban megszavázott törvényjavaslatnak a főrendi házhoz leendő átküldését elrendelte, és azok átvitelével Radics Ákos jegyzőt bizta meg, kinek az ebbeli határozatokra vonatkozó, a jelen ülésszak alatt hitelesitett jegyzőkönyvi kivonat kiadatni határoztatott.

1855. Justh József képviselő, mint a kérvényi bizottság elnöke előadja, miszerint a nevezett bizottság a hozzá utasitott kérvények tárgyalásait befejezvén, azok előadhatása végett napirendet kér kitűzetni; egyszersmind a bizottság nevében felkéri a házat, hogy a szabályok értelmében a kérvényi bizottságnak uj választását rendelje el.

A ház kivánata folytán a kérvényi bizottság tagjai további munkálkodásra utasittattak; a bizottság tárgyainak, különösen a vasuti kérvényeknek előadására a napirend f. hó 25-ikén tartandó ülésre kitüzetik.

1856. Ezután a középponti bizottság előadója felolvasta ama bizottságnak az egyenes és közvetett adóknak az ideiglen elfogadott rendszer szerinti további érvényét megállapító törvényjavaslat tárgyában készitett eme jelentését:

Jelentése

az osztályok előadóiból alakult központi bizottságnak a pénzügyminiszter által előterjesztett törvényjavaslatra az egyenes és közvetett adóknak további érvényéről.

A központi bizottság a törvényjavaslatot elvileg helyesli, s a közterhek viselésére nézve 1867. XVIII. t. czikkben megállapított határidő meghosszab bitását szükségesnek tartja. A miniszteri javaslat helyett azonban azon oknál fogva, hogy a törvényjavaslat szövege az 1867. XVIII-diktörvény szövegével öszhangzóbb legyen, a következő szerkezetet ajánlja:

Törvényjavaslat.

az 1868. évi május hó elsejétől azon évi junius hó 30-dikáig viselendő közterhekről.

Az 1867. évi XVIII-dik törvényczik kben a közterhek viselésére kiszabott határidő f. évi april 30-án lejárván, s a miniszterium által beadott költségvetés s a közterhekre vonatkozó törvényjavaslatok tárgyalása be nem fejeztethetvén, rendeltetik:

1. §.

A magyar korona országaiban jelenleg fenálló összes egyenes és közvetett adók, ugy szintén az államegyedáruságok folyó 1868 évi május 1-től kezdve ugyanezen évi junius 30-ig, az 1867. évre országos határozat által ideiglen elfogadott rendszer szerint, érvényben maradnak.

2. §.

Ha ez idő közben is bármely adónemre nézve törvényhozási intézkedés jő létre, az a törvényben magában kijelölt napon és mód szerint életbe lép.

3. §

Az első §-ban megállapított idő alatt, s a mennyiben a törvényhozás ez idő közben máskép nem intézkedik, a pénzügyminiszter mind a közigazgatási, mind a közös költségek fedezésére szükséges összegeket a jelen év folytán gyakorlatban volt eljárás szerint fogja folyókká tenni.

A felolvasott jelentésnek kinyomatása és a ház tagjai között leendő szétosztása elrendeltetett és tárgyalása a f. hó 25-én tartandó ülésre kitüzetett.

1857. Olvastatott továbbá és tárgyaltatott az állandó igazolási bizottságnak két jelentése, és az azokban foglalt véleményhez képest

Dezső Szaniszló mint Bihar megye Tenke kerületének, és Domokos László mint Felső-Fehér megye belkerületének képviselője, mind kettő a szabályszerű 30 nap fentartása mellett, igazoltattak, és az elnök által eszközölt sorsolás folytán Domokos László a 2-ik, Dezső Szaniszló a 3-ik osztályba soroztattak.

1858. Elnök felszólitja a képviselőket, hogy miután a mai ülés előtt kiosztott, az államköltségvetésre vonatkozó mellékletekben hibák fedeztettek fel, ezeket kiigazitás végett hagyják a teremben, későbben fogván azok a képviselők között kiosztatni.

Tudomásul vétetett.

1859. Ezután a tenebbi két törvényjavaslat végleges elfogadásáról szóló határozatok

A törvényjavaslatoknak a főrendi házhoz leendő átvitele ezéljából az ülés alatt feltétetvén, felolvastattak és hitelesittettek.

Mire elnök a pénzügyi bizottság tagjait az együtt maradásra felhiván,

Az ülés eloszlott.

Az 1868. évi ápril 25-én tartott

CCXIX. ülés jegyzőkönyve.

Elnök:

Szentiványi Károly, utóbb Gajzágó Salamon.

· Jegyző:

Radics Akos.

A f. april hó 22-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

1860. A ház elnöke bemutatja gróf Andrássy Aladár és Harkányi Fülöp, mint a magyarország-galicziai vasuttársaság megbizottjainak kérvényét, melyben a kassa-csabi vasutvonal kiindulási, illetőleg csatlakozási pontjául Véke helyett Barancsot vagy esetleg Bodzás-Ujlakot kérik kijelöltetni.

Kiadatott a vasuti bizottságnak

1861. Elnök jelenti a háznak, hogy a felséges királyi család kebelében történt örvendetes esemény most már hivatalosan is tudtára adatván, egyuttal értesittetett, hogy a keresztelési szertartás ma d. u. 1 órakor fog megtartatni. Ezen hivatalosan vett értesités folytán felkéri a házat, miszerint ma d. u. 1 órakor tartandó keresztelési szertartásnál magát küldöttségileg képviseltetné.

A ház az elnöki jelentés értelmében a küldöttség által történendő képviseltetést elfogadván, a keresztelési szertartáshoz az elnök által kijelölt s egyszersmind általa vezetendő következő képviselőket küldi ki:

Szentiványi Károly mint elnök.

Bánffy Albert báró,

Ivánka Imre.

Ivánka Zsigmond,

Inkey József,

Nagy Péter,

Mihályi Péter,

ifj. Rudics József báró,

Székács József,

Somssich Pál,

Trifunácz Pál,

Várady Gábor,

Vucsetics István és

id. Zichy József gróf.

1862. Ezután a tisztelgő küldöttség vezetésével megbizott elnök távozni kénytelenittetvén, Gajzágó Salamon alelnököt a tanácskozások tovább vezetésére szólitja fel. Ezen felszólitás folytán alelnök elfoglalván az elnöki széket, napirend szerint felvétette és felolvastatta az egyenes és közvetett adóknak az ideiglen elfogadott rendszer szerinti további érvényéről szóló miniszteri törvényjavaslatot s egyszers-

mind a központi bizottság előadójának Kacskovics Ignácznak e törvényjavaslat átalakított uj szerkezetére vonatkozólag teendő jelentését.

Az átalános vitára nem levén senki feljegyezve, az elnök következő kérdésére: "elfogadja-e a ház a napirenden levő törvényjavaslatot a központi bizottság által ajánlt uj szerkezetében a részletes tárgyalás alapjául vagy nem?"

A központi bizottság által ajánlt uj szerkezetű miniszteri törvényjavaslat a részletes tárgyalás alapjául egyértelmüleg elfogadtatott.

Megkezdetvén a részletes tárgyalás:

A központi bizottság által ajánlt uj szerkezetű törvényjavaslat czime, bevezetése, ugy szintén 1-ső §-a

Változás nélkül elfogadtattak.

A 2-dik §. kihagyása iránt beadott inditvány elvettetvén, a képviselőház többsége a tárgyalás alatti §. meghagyása mellett nyilatkozott.

A 3-dik S. szintén változatlanul megtartatni határoztatott.

Az átalánosságban és részletenkint elfogadott eme törvényjavaslat feletti vég szavazás a f. april hó 27-én tartandó ülésben fog eszközöltetni.

1863. Ez alkalommal felemliti az elnök, hogy az 1868-dik évi april havára készitett költségvetésnek a gyorsiroda állandósitására vonatkozó kivonata kinyomatva és a képviselők között kiosztva levén, tárgyalására napirend lenne kitüzendő.

Ezen elnöki előterjesztés következtében a gyorsiroda állandósitására vonatkozó költségvetési bizottsági jelentésnek tárgyalása a folyó april hó 27-én tartandó ülés napirendjére kitüzetett.

1864. Végezetül gömöri Szontagh Pál előadó felolvasta a kérvényi bizottságnak a vasutak és csatornák iránt beadott, következő kérvényekre tett véleményes jelentését, melyben

Borsod megye közönségének a pest-keresztes-kövesd-csát-miskolczi;

Szepes megye közönségének a miskolcz-sajóvölgy-dobsinai;

Vas megye közönségének a győr-molnári-grätzi és kottori-zágrábi;

Veszprém megye közönségének a buda-székesfehérvár-veszprém-molnári-grätzi;

Temes megye közönségének a debreczen-szatmár-szigeti;

Kraszna megye közönségének a nagyvárad-kolozsvári és debreczen-szatmár-szigeti;

Brassó, Megyes városi iparegylete, Aranyos szék, Felső-Fehér megye és Fogaras vidék közönségének a nagyvárad-kolozsvár-tövis-bodzaszorosi vasuti vonalak iránti folyamodványait;

Aranyos szék és Torda megye közönségeinek kérvényét, melyben a nagyvárad-kolozsvár-brassói vonalat, a mennyiben gyakorlatilag kivihető lenne, Aranyos szék és Torda városok határain keresztül kérik vezettetni;

Maros-Vásárhely város közönségének a kolozsvár-hadrév vásárhely-nyárádvölgy-szovát-parajd-udvarhely-brassói;

Bártfa város közönségének a kassa-bártfa-szekcső-biala-tarnovai;

a barsmegyei gazdasági egyletnek az esztergom-nána-garamvölgy-oderbergi;

Szabolcs megye közönségének a nyiregyház-nagykárolyi;

Nagy-Becskerek város közönségének a nagybecskerek-ujvidéki;

Torda megye közönségének az erdélyi;

18*

Beszterczebánya város számos polgárainak a pest-losoncz-beszterczebányai;
Beszterczebánya város közönségének a miskolcz-putnok-pelsőcz-jólsvanagyrőcze-murány-, illetőleg tiszolcz-garamvölgy-bresznobánya-beszterczebányai;

Kassa város közönségének a pest-przemisli és a kassa-csap-szigeti;

Veszprém város vasuti bizottságának a buda-fehérvár-veszprém-molnári-grätzi;

Arad megye közönségének az aradmegyei;

Gömör megye összes érdekeltjei képviselőinek a gömörmegyei;

Losoncz város és vidéke számos lakosainak a pest-oderbergi vonalak kiépitése iránti kérvényeit;

Esztergom város közönségének folyamodványát, melyben a garamvölgyi vasutat Esztergomnál a Dunán át a buda-fiumei vonallal kéri kapcsolatba hozatni;

Máramaros, Temes. Zemplén, Arad és Somogy megyék, továbbá Temesvár-Debreczen, Szatmár-Németi és Eszék városok közönségeinek folyamodványait, melyekben a magyar tengerparti város Fiume kérvénye pártoltatván, az alföldfiumei vonalat gombos-erdőd-eszék-sziszek-károlyváros-fiumei legegyenesebb irányban a déli vasuttársaság vonalainak érintése nélkül egyetlen külön önálló társaság által kérik kiépittetni;

Torontál megye közönségének folyamodványát, melyben Poroszkay Ignácz mérnöknek a hasznosabb csatorna és az olcsóbb és tartosabb vasutak épitése iránti emlékiratát figyelembe vétetni kéri;

Pozsony város közönségének kérvényét a Duna szabályozása iránt;

Pest megyébe kebelezett Alsó-Némedi, Gyón, Tatár-Szent-György, Alsó- és Felső-Dabas, Sári, Ocsa, továbbá a békesmegyei Gyoma város, Szent-András, valamint Tisza-Inoka községek közönségeinek a pest-csongrádi;

nem különben Kiskun-Dorozma város közönségének a pest-szegedi csatorna kiépitése iránti kérvényeit a közmunka- és közlekedési miniszteriumhoz kivánja áttétetni.

A kérvényi bizottságnak eme véleményes jelentése felett hosszabb vita fejlődvén ki, végre az elnök következő kérdésére: "kivánja-e a t. ház, hogy minden a vasuti ügyre vonatkozó kérvények oly utasitással tétessenek át a vasuti bizottsághoz, hogy azokat, melyek a tárgyalása alatt levő vasuti törvényjavaslatokban foglalt vonalakkal kapcsolatban vannak, vagy azoknak megállapitására befolyással lehetnek, tárgyalván, a többieket a csatornák tárgyábani kérvényekke együtt a m. kir: közmunka- és közlekedési miniszterhez tegye át"?

A ház a feltett kérdés értelmében a kérvényi bizottság véleményétől eltérőleg mindezen kérvényeket azon utasitással határozza a vasuti bizottsághoz áttétetni, hogy azokat, melyek a tárgyalás alatti törvényjavaslatokban foglalt vonalakkal öszeköttetésben nem lennének, a m. k. közmunka-és közlek edési miniszterhez tegye át.

Egyéb tárgy hiányában az ülés eloszlott.

Az 1868. évi april hó 27-én tartott

CCXX. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Somssich Pál.

Jegyző: Horváth Lajos.

A folyó év és hó 25-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett-

1865. Elnök bemutatja a pest-, kassa-, arad-, nagyvárad- és temesvárkerületi szesziparosok választmányának a szeszadóra vonatkozó kérvényét.

Tárgyalás és jelentéstétel végett az állandó pénzügyi bizottságnak kiadatik.

1866. Ugyancsak az elnök bemutatja:

a) biharmegyei Csokaly községe, és

b) békésmegyei Szarvas városa kérvényét, melyben a felső tisza-ér-kő-rösi cs atornának országos költségen kiépitését kérik.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

1867. Ugyancsak az elnök bemutatja Vas megyének a győr-grätzi vasutvonal tárgyában kelt feliratát.

A folyó hó 25-én 1864. szám alatt kelt határozat értelmében a vasuti törvényjavaslatok tárgyában kiküldött bizottságnak kiadatik.

1868. Bemutattatott a bodrogközi tiszaszabályozási társulat kérvénye, melyben vállalatát országos segélyben kéri részesiteni.

Előzetes tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

1869. Bemutattatott Kubinyi Dezső magy. k. pénzügyminiszteri számtiszt kérvénye, melyben a Buttler-alapitványból őt megillető 2000 frtnak utólagos kiszolgáltatását elrendeltetni kéri.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

1870. Bemutattatott Kecskemét városának 3 rendbeli kérvénye, t. i.

hogy a duna-tiszai csatorna pest-csongrádi vonala a város közvetlen közelében vezettessék;

hogy az urbéri váltságra forditott összegekért az 1848. XII. t. i. 9. §. értelmében kártalanittassék;

hogy az adózás és adóalap kiigazitása tárgyában benyujtott folyamodványai folytán elrendelt vizsgálat valahára fejeztessék be.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

1871. Bemutattatott Duna-Pataj városának kérvénye, melyben az általa

100,882 pfr. 41 kron megvett birtok után eső, már fel is számitott urbéri kárpótlást utalványoztatni kéri.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

1872. Bemutattatott Loschan József Sándor kérvénye, melyben az adókataster tárgyában készitett emlékiratát a ház figyelmébe ajánlja.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

1873. Indokolt inditvány folytán

A ház elhatározta, hogy a sopron-pozsony-nagyszombat-trencsén-zsolnai vasut ügyében beadott, s folyó évi 1791. szám alatt kelt határozattal a közlekedési miniszteriumhoz áttett kérvény onnan visszavétetvén, a f. évi 1867. szám alatt hozott határozat alapján, a vasuti törvényjavaslatok tárgyában kiküldött bizottságnak adassék ki.

1874. Csiky Sándor Eger városa országos képviselője a belügyminiszterhez következő felhivást intézett:

Miután belügyi országlár úr által folyó hó 8-án szab. kir. Pest városa közönségéhez intézett rendelet alapján, a buda-pesti demokrata kör ugyancsak f. hó 16-án fegyveres erővel betiltatott és feloszlattatott:

kérdem: melyik hazai törvénybe gyökerezte tisztelt belügyi országlár úr azon jogát és hatalmát, mely szerint a többi között az 1848-diki évi III-dik t. cz. 32. §-a által is biztositott egyéni s ezzel válhatatlan kapcsolatban álló társulhatási szabadságnak fegyveres erő alkalmazásával is elnyomatását Pest városa hatósága által foganatba vétetni rendelte, és ezen erőhatalmas feloszlatási rendelkezését az országban alakult többi demokrata körök irányában is folytatja? — Kelt Pesten, april 21-én 1868.

A belügyminiszterrel szokott módon közöltetni rendeltetik.

1875. Napirenden levén az 1868. május hó 1-sejétől ugyanazon évi junius hó 30-káig viselendő közterhekről szóló, átalánosságban és pontonkint tárgyalt miniszteri törvényjavaslat fölött a házszabályokban megszabott vég szavazás, a törvényjavaslat felolvastatott s az elnök azon kérdésére: elfogadja-e a ház a törvényjavaslatot vég szerkezetében?

A ház a törvényjavaslatot vég szerkezetében egyhangulag elfogadta s annak a főrendi házzal leendő szokásos közlésével Radics Ákos jegyzőt megbizta.

1876. Napirend folytán fölvétetvén és fölolvastatván a költségvetési bizottság folyó év és hó 20-án kelt jelentésének az országgyűlési gyorsiroda állandósitására és szervezésére vonatkozó része, ennek alapján Várady Gábor, a técsői választó kerület országgyűlési képviselője következő határozati javaslatot olvasott fel és adott be:

Határozati javaslat

az országgyűlési gyorsiroda tárgyában.

Az országgyttlési gyorsiroda állandósittatik.

Az országgyűlés megbizza a két ház elnökeit annak szervezésével.

Állandó gyorsiróknak csak olyan egyéneket nevezhet ki az elnökség, kik letett szigorlat után alkalmasaknak találtatnak.

orsiyoda személyzete és fizetése ekként állapittatik meg:

2 gyorsirodafőnök

2000 frttal 4000 frt.

1 naplószerkesztő

2000 ,, 2000

4 revisor gyorsiró

1500 6000 ,

10 rendes gyorsiró 900 frttól 1100 frtig

terjedő fizetéssel átlagban

10,000 ,,

2 turnusvezető

480 **,,** 960 ,,

ezenkivül irodai szükségletre

1740 ,,

és irnokok fizetésére

összesen: 24,700 "

Az ekként kinevezett gyorsirók az országgyűlés hivatalnokai, s állandó évi fizetéssel, s annak idejében a nyugdijazás átalános szabályai szerint nyugdijjal láttatnak el.

Az országgyülés elnapolásának és szünetelésének idején a miniszterium rendelkezése alatt állanak.

Pesten april 27-én 1868.

A ház a felolvasott határozati javaslatot egész terjedelmében változtatás nélkül elfogadta, s annak a főrendi házzal leendő szokásos közlésével Radics Akos jegyzőt megbizta; egyszersmind az april havi költségvetést a költségvetési bizottságnak a 217-ik ülésben felolvasott, de akkor nem tárgyalt jelentéséhez képest 68,519 frt 8⁴/₂ krban megállapitotta.

1877. Ezután jelen jegyzőkönyvnek az ülés folyama alatt föltett 1875. számu pontja felolvastatván,

Hitelesittetett.

Az 1868-ik évi ápril 29-én tartott

CXXI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök:

Szentiványi Károly.

Jegyző: Horváth Lajos.

A folyó év és hó 27-én tartott tilés jegyzőkönyve, a már hitelesített 1875. sz. pont kivételével, felolvastatott és

Hitelesittetett.

1878. Olvastatott a főrendi ház folyó év és hó 27-én tartott LXXXIV-ik tilésének főrendi jegyző ifjabb gróf Ráday Gedeon által szokott módon közlött két rendbeli jegyzőkönyvi kivonata, melyek szerint a főrendi ház

a gödöllői uradalom megvételéről és a koronai javak állományába sorozásáról,

- a törvények kihirdetéséről,
- a kereskedelmi és iparkamarákról, végre
- az 1868. évi május hó elsejétől ugyanazon évi junius hó 30-ig viselendő közterhekről szóló törvényjavaslatokat változtatás nélkül elfogadta.

. Kedves tudomásul vétetett.

1879. A ház elnöke jelenti, hogy Vukovics Sebő, Bács megye bácsi választó kerületének orsz. képviselője a képviselőségről lemondott, mi is

Tudomásul vétetvén, a ház elnöke megbizatott, hogy a szükségessé vált uj választás eszközlésére Bács-Bodrog megye középponti választmányát szokott módon hivja fel.

1880. Ugyancsak az elnök jelenti, hogy Kossuth Lajos Pécs városa országgyűlési képviselője, folyó év és hó 14-éről hozzá intézett levele szerint a képviselői állást el nem fogadja, s uj választást kér eszközöltetni.

Azon inditvány, hogy a levél, melyből az elnöki jelentés merittetett, egész terjedelmében olvastassék fel, szótöbbséggel mellőztetvén, a ház az elnöki jelentést tudomásul vette s az elnököt megbizta, hogy a szükségessé vált uj választás eszközlésére Pécs városa középponti választmányát szokott módon hivja fel.

1881. Ugyancsak az elnök jelenti, miszerint Manojlovics Emil országgyűlési képviselő a folyó hó 21-én lejárt szabagságidőt jövő május hó 15-ik napjáig meghosszabbitani kéri.

A kért szabadságidő megadatik.

1822. Az elnök bemutatja:

Fehér megye,

a Hajdu kerület és

Kővár vidék közönsége feliratát, melyekben az orsz. képviselőknek az országos ülésekből gyakori kimaradását gátoltatni kérik.

Kellő tárgyalás végett a házszabályok tárgyában kiküldött bizottságnak kiadatnak.

1883. Az elnök bemutatja:

- a) Kővár vidék közönsége feliratát, melyben a nemzetiségi kérdést, a nemzetiségek jogos és méltányos igényei kielégitése s az ország integritásának megóvása mellett, mielőbb megoldani kéri:
- b) temesmegyei Dinyás községe kérvényét, melyben a nemzetiségi kérdést a szerb kiváltságok tekintetbe vételével mielőbb megoldani kéri.

Kellő használat végett a nemzetiségi kérdés targyában kiküldött bizottságnak kiadatik.

1884. Az elnök bemutatja:

Békés,

Fehér,

Szabolcs,

Győr megyének; továbbá

Temesvár városának és

Duna-Földvár mezővárosának a honvédelmi kérdés mielőbbi megoldására vonatkozó feliratát; nem különben

Kővár vidéke közönségének a Ludoviceum tárgyában kelt feliratát.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

1885. Az elnök bemutatja

Ung megye feliratát és

Ungvár városa kérvényét, melyben az éjszak-keleti vasutvonal Csap-Kászony-Beregszász felé vonuló ága helyett a Csap-Ungvár-Munkács-Beregszász felé vezető vonal kiépitését kérik;

a szepesmegyei gazdasági egylet feliratát, melyben a közmunka- és közlekedési miniszterium által közlött vasuthálózati tervezetre vonatkozó észrevételeit előadja;

Zólyom megye feliratát, melyben a salgótarján-szucsányi vasut mielébbi kiépitését eszközöltetni kéri.

A vasuti törvényjavaslatok tárgyában kiküldött bizottságnak a folyó évi 1864-ik szám alatt kelt határozat értelmében kiadatnak.

1886. Az elnök bemutatja:

Szepes megye feliratát, melylyel a szeszadó tárgyában készitett emlékiratát bemutatja s a ház figyelmébe ajánlja.

Kellő használat végett az állandó pénzügyi bizottságnak kiadatik.

1887. Az elnök bemutatja:

Sáros.

Turócz,

Veszprém megye,

a Hajdu kerület és

Nagybánya városa feliratát, melyekben a kassai magyar szinházat országos segélyben részesittetni kérik; továbbá

Béla-Bánya városa kérvényét, melyben Selmecz városától elválasztását s törvényes autonomiájának helyre állitását elrendelni s foganatosittatni kéri;

Felső-Tárkány községe kérvényét, melyben az iránt esedezik, hogy Borsod megyéből Heves és Külső-Szolnok megyébe kebeleztessék át;

Zombor városa feliratát, melyben törvénykezézi és közrendőrségi költségeit a multra nézve megtérittetni, jövőre pedig az állam pénztárából fedeztetni kéri;

a Hajdu kerület közönségének az 1863-ik évi adó egészben vagy részben való elengedése tárgyában kelt feliratát ;

Fecsér József, görbedi róm. kath. néptanitó kérvényét, melyben felhívja a ház figyelmét a néptanitók szánandó anyagi helyzetére ;

özvegy Kovács Antalné szül. Miskolczi Rozália csikszerdai lakos folyamodványát, melyben Bocskor Ádám elleni pörében a hétszemélyes táblához beadott rendkivüli felülvizsgálati kérelmét sürgősen elintézni kéri ;

Bag község kérvényét, melyben a pesti cs. k. térparancsnokság által 1849ben a községtől beszedett 74 fr. magyar bankjegynek megtérítéseért esedezik;

Zsigárd községe folyamodványát, melyben szenvedett kárai miatt 4 évi adójának elengedéseért esedezik;

Jánosi István, Fabián Péter, Mihály, Orsolya és György fajszi közbirtokosok folyamodványát, melyben elrendeltetni kérik, hogy a fajszi curialis birtokokra vonatkozó örökösödési perökben a pestmegyei helyett egy más törvényszék mint delegált biróság hozzon itéletet;

Leicht Bernát tepliczi lakos két rendbeli folyamodványát, melyben Oltlik András és neje ellen inditott perének átvizsgálásáért s a hozott sérelmes itélet megváltoztatásáért esedezik;

képvh. jegyzőkönyv. $186^{6}/_{a}$. IV.

Suhajda József és társai folyamodványát, melyben fölemlitvén, hogy az általok Irsán épitendő gőzmalomra az ipar- és kereskedelmi miniszter csak azon feltétel alatt adta meg az engedélyt, hogy a földes uri jogok csorbát ne szenvedjenek, a kért, de megtagadott föltétlen engedélyt megadatni kérik.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

1888. Az állandó igazolási bizottság felolvasott véleményes jelentése folytán s azzal egyezőleg

Simonyi Ernő, a német-ürögi választó kerület orsz. képviselője föltételesen egyhangulag igazoltatott s mint ilyen a IV-ik osztályba soroztatott.

1889. Somossy Ignácz a bogdányi vál. kerület orsz. képviselője a belügyminiszterhez következő felhivást intézett:

"Azon megdőbbentő hir jutott a közönség elé, hogy Magyarországon bizonyos Holl-Stahlberg nevezetű pápai huszár a pápai hadsereg részére toborzást indit meg, és ez a t. belügyminiszter úr által aláirt engedély folytán történik. Bátor vagyok tehát kérdést intézni a belügyminiszter urhoz, hogy mennyiben áll ezen hirnek valósága? fentartva, az adandó nyilatkozathoz képest, további előadásomat."

Ezen felhivásra a belügyminiszter következőleg válaszolt:

Köszönettel tartozom felszólaló s interpelláló t. képviselő urnak, hogy alkalmat szolgáltat ez ügyben nyilatkoznom, annál is inkább, miután egy lapban czikk is jelent meg ezen felirással: "A belügyminiszter kegyelméből," melyben az mondatik, hogy a pápai hadsereg részére, nem ugyan nyilvánosan, hanem, mi annál roszabb, titokban toborzások kezdődnek, s hogy az engedély hozzá már meg van adva s az okmány a belügyminiszter aláirásával van ellátva. Kapok az alkalmon ünnepélyesen kinyilatkoztatni, hogy mind ezen hirek valótlan és hamis állitásokon alapulnak, s ekként azon czikk kitételeit rágalomnak vagyok kénytelen nyilvánitani.

Határozottan kijelentem, hogy hasonló, de különösen a pápai hadsereg számára toborzás iránti engedélynek kérése s erre vonatkozó bármely hivatalos okirat hozzám mint belügyminiszterhez fel nem terjesztetett. Ennélfogva ennek akár engedelyezése, akár megtagadása nem is volt lehetséges. Volt alkalmam, azon emlitett Holl-Stahlberg urral találkozni, ki mint magán egyéniséget felszólitott ezen ügy pártolására. Megragadtam ekkor az alkalmat annak kijelentésére, hogy a kormány engedelyezése nélkül semmiféle toborzások az országban nem eszközölhetők, s hogy ezen engedély valósággal meg fogna tagadtatni; ennélfogva komolyan figyelmeztettem mind azon következésekre, a melyeket egy netaláni toborzás megkisértése által magára háritana. Ily toborzás netaláni valóságos megkisértése esetében, ily értelemben eljárni kötelességemnek tartandom.

A ház a belügyminiszter válaszát helyeselvén, napi rendre tért át.

1890. Olvastatott a vasuti és pénzügyi bizottságnak folyó év és hó 29-én kelt, s a nagyvárad-eszéki vaspálya, és ebből kiágazó baranyavár-villányi szárny-vonal engedélyokmányának tervezetére s a törvényjavaslatra vonatkozó együttes jelentése.

Kinyomatni, szétosztatni s az osztályok tárgyalása után napirendre tüzetni rendeltetett.

1891. Ezután az ülés felfügesztetvén, majd folytatólag megnyittatván, a vallás- és közoktatási miniszter bemutatja

- az 1868. évi május hó elsejétől ugyan azon évi junius hó 30-áig viselendő közterhekről; továbbá
- a gödöllői uradalomnak megvételéről és a koronai javak állományába sorozásáról; végre
- a törvények kihirdetéséről szóló, ő cs. és ap. királyi felsége által folyó hó 29-én szentesitett törvényezikkeket

A bemutatott törvényczikkek egész terjedelmökben felolvastattak s kihirdettettek, egyszersmind Radics Ákos jegyző megbizatott, hogy azokat a főrendi házzal szokott módon közölje.

1892. A pénzügyminiszter gróf Keglevich Bélának a monori kerület országgyülési képviselőjének a folyó évi CCXVIII. ülésben tett interpellatiójára következőleg válaszolt:

T. képviselőház! A monori választókerület érdemes képviselője a folyó évi apr. 22-én tartott ülésben a külföld számára termelt dohánynak a kincstár részéről leendő átvétele végett hozzám egy interpellatiót intézett; ezen interpellatióra akkor azonnal azért nem válaszoltam, mert óhajtottam az ezen tárgyra vonatkozó adatokat a válasz alkalmával elősorolni. Mellőzve az interpellatio alkalmával felhozott indokokat, magára a kérdésre röviden válaszolhatnék; azonban tekintve azon érdekeltséget, melylyel bizonyára mindazon termelők, kik külföldre dohányt termelnek, ezen kérdés iránt viseltetnek, a tárgy fontossága bővebb választ igényel: engedje meg tehát a t. ház, hogy röviden elmondjam a külföldi kivitelre termelt dohányra vonatkozó körülményeket.

A dohány-egyedáruságnak hazánkba történt behozatala előtt, tehát a 40-enes években, midőn még a dohánytermelés egyik ágát képezte a foldmivelésnek, a hazánkban termelt dohánynak azon része, mely a belfogyasztásra nem igényeltetett, leginkább az örökös tartományokban már régebben behozott regie számára vétetett meg, még pedig az akkori körülmények szerint kedvező árak mellett; a kivitt dohány, mely midőn a kivitel az emlitett évtizedben a legnagyobb fokra hágott, sem haladta tul a 60-70,000 mázsát, leginkább a franczia és olasz álladalmak egyedáruságai számára vétetett meg; behozatván pedig a dohányegyedáruság Magyarországba is, a m. dohánynak külföldre való kivitele a magán kereskedés által megszünt, a kincstár által azonban Rómába 10,000, a többi olasz államokba 30,000 s igy öszszesen 40,000 mázsa vitetett ki, a franczia regie számára pedig egy évben 30,000 mázsa adatott el, és csak az utóbbi években, különösen a magyar gazdasági egyesület felszólalása folytán, adatott ismét engedély a külföld számára való termelésre, különösen azon vidékekben, a hol a kincstár számára is termeltetik a dohány. A pénzügyminiszteriumnál feltalálható adatok szerint ezen évtizedben a külföldi kivitelre szánt dohánynak termelése a következő területeken volt engedélyezve: 1860-ban 476 holdon, 1861-ben 1806, 1862-ben 4465, 1863-ban 16,266, 1864-ben 25,586, 1865-ben 47,579, 1866-ban 20,191 és végre 1867-ben 11,000 catastrális holdon. A kivitel pedig, mely még az 1962. évben csak 20,032 mázsát tett, 1863-ban 39,795, 1864-ben 133,375, és 1865-ben 223,243 mázsára emelkedett; 1866-ban azonban ismét 31,854 mázsára szállt le.

A külföld számára termelt dohánynak árára nevezetes befolyást gyakorolt, mint ez minden árunál tapasztalható, a kereslet és kinálatnak egymáshozi aránya, és valóban, az 1863 és 1864. években, sőt 1865. év kezdetén is a kivitelre ter-

melt dohánynak az ára magasabb volt, mint ugyanakkor a kincstár által a beváltás alkalmával fizetett áraknak átalánya. Mindenki, ki dohányt termelt, saját tapasztalásából is tudhatja, hogy azon években, mig a kincstár által adott beváltási árak középszámitás szerint alig mentek többre 10 fttal mázsákint, a kivitel számára jó minőségű dohány mázsákint 13 ftjával vasároltatott. Ezen nevezetes áremelkedést okozta az amerikai háboru, melynek folytán az európai piaczokon az amerikai dohány csak igen csekély mennyiségben jelenhetett meg, tehát a kevésbbé kitűnő dohányfajok is, melyek közé tartozik a magyar dohány, nagycbb árkelet mellett voltak eladhatók; de hozzá járult még azon körülmény is, hogy ugyanazon években a Pfalzban, Markban és Nürnberg táján a dohánytermés nagy nem volt. A dohányáraknak emelkedése hatással volt nem csak a magyar dohánytermelésre, hanem mindazon vidékek termelési mennyiségére is, melyek Európában azzal foglalkoznak. A dohánytermelésre szánt terület ezen években Németországban is nevezetesen emelkedett. Befejeztetvén azonban idő közben az amerikai háboru, az amerikai dohány ismét megjelent az európai piaczon s a kisebb kereslettel szemben előállt a nagyobb kinálat, mi, mint minden árunál, természetesen a dohánynál is, az áraknak nevezeles csökkenését eszközölte.

Hogy e tekintetben is példával szolgáljak, a kitünő minőségű hollandi do-hány-szivar-takaró levelek, melyek oly gondosan szoktak termeltetni, hogy 70—80% valóságos takaró levelet adnak, mig a magyar szivartakaró levelek mázsájából alig kerül ki 20—40 font, és melyek az előbbeni években az amerikai háborunak ideje alatt 48 frttal fizettettek mázsánkint: most a sedeczi gyárig szállitva a szállitási költséggel együtt 28 frttal fizettetnek, tehát az előbbeni évekhez képest több mint ½ árcsökkenés mutatkozik a legkitűnőbb minőségű dohánynál.

A dohánytermelőkre, kik a külföldre kivitel végett termelnek, ezen változott viszonyok azt eredményezték, hogy midőn 1863-65-ig a kincstár által adott árak néhány forinttal csekélyebbek voltak, mint az európai piaczi árak, ugy jelenben a kincstár legalább 100%-tel magasabb árt fizet a dohányért a magyar termelőknek, mint azon dohány az európai piaczi árak szerint valóban ér. Ennélfogva a kivitellel foglalkozó kereskedők a termelőknek koránsem fizethetik azon árakat, melyeket a kincstár a termelőknek még folyvást ad; és igy bővebben ki van pótolva azon árkevesebblet, mely a mult években a kincstár számára termelőknél előállt; és ha tekintetbe veszszük azon nevezetes mennyiségü dohányt, mely a kincstár által beváltatik: valóban több millióra menő haszonban részesülnek az egyedáruság számára termelők. Szolgáljanak ennek bizonyitására következő adatok. A kincstár által vásárolt dohányért kaptak a termelők az utóbbi 4 évben következő összegeket: 1864-ben 6,805,799, 1865-ben 9,569,617, 1866-ban 5,267,223 és az 1867. évben 7,710,235 frtot. Az előbbi évek közt legnevezetesebb volt az 1858. év, midőn az azon évi beváltási ár 11,863,539 ítra emelkedett. De ha veszszük a beváltási ár átlagát, 1865-ben az átlag volt mázsánkint 10 ft 36, kr. egy holdra esett 86 ft 60 kr. 1866-ban a szivarlevelek átlaga volt 17 ft 20 kr., az átlag 8 ft 87 kr., egy holdra esett 51 frt 1 kr. 1867 a szivarlevelek átlaga 16 ft 80 kr., az átlag 8 ft. 73 kr., egy holdra esett 69 ft 31 kr. Tehát az utóbbi években az európai piaczi árakhoz képest legalább kétszerte jobb árak fizettettek a kincstár által, mi legaláhb 3 millió többletet adott a magyar termelőknek.

Ez a dolog valódi állása. T. képviselő úr interpellatiójának értelme az, hogy azok, kik azon határozott feltétel alatt kértek és nyertek dohánytermelési engedélyt, miszerint termelt dohányukat külföldre fogják eladni, az államtól azt kivánják, hogy termelt dohányukat a külpiaczon jelenben divatozó áron felül vegye meg. Ezen kivánatot jogosultnak annyival kevésbbé lehet tekinteni, miután 1866-ik évben, midőn a dohányárak leszállani kezdettek, és sok termelő nem volt képes a külföld számára termelt dohányát eladni a termelők ismételt kérelme folytán az akkori cs. kir. pénzügyminiszterium által az eladatlan maradt dohánynak a kincstár számára való átvétele elrendeltetett, az ezen alkalommal történt beváltás 59,000 mázsára ment, de ezen beváltást azon határozott feltételhez kötötte, miszerint a külföld számára termelők jövendőre semmi szin alatt sem számithatnak arra, hogy az állam netán fenmaradandó feleslegöket be fogja váltani, és ezen feltétel minden egyes termelőnek nem csak az egyes beváltások alkalmával, hanem az ajabb engedélyek kiadásakor is határozottan kijelentetett. Részemről szivesen járulnék ahhoz, hogy — noha ezen előzmények után, ugy hiszem, senki sem állithatja, hogy az állam kötelezve volna a felesleges eladatlan dohánynak beváltására — a jelenben még fenmaradt felesleg mérsékelt ár mellett váltassék be, leginkább azon indokból, mert az ily készletek, ámbár felügyelet alá vannak helyezve, csempészetre adnak alkalmat. Azonban két körülmény van, mely ezen kivánat teljesítése ellenében akadályozólag áll. Az egyik nehézség az, hogy jelenben a birodalom mindkét felében levő kincstári dohányraktárakban oly nevezetes mennyiségű dohány van összehalmozva, hogy az nehány évi rosz termés esetében is a birodalomban levő szükségletnek teljesen megfelelni képes, miután a termelési terület aránylag nagy. Ugyanis midőn még az 1863-ki évben csak 49,257 holdon termeltetett a kincstár számára dohány, 1864-ben már 84,247 holdon történt a termelés, mi 1865-ben 108,302, 1866-ban, 102,305, és 1867-ben pedig 111,207 holdra emelkedett, a jelen évben pedig 109,920 holdra adatott engedély; és miután az utóbbi években a termés kielégitő volt, f. é. márczius hó végével az összes raktárakban levő, a jövedék számára bevásárolt dohány 2.004,355 mázsát tett, mi majdnem 3 évi fogyasztás fedezésére elegendő. Már maga ezen körülmény eléggé indokolja a kivánat teljésitésének nehézségét; de van ezenkivül még egy másik akadály, s ez az, hogy a magyar miniszterium e tekintetben nem járhatna el önállóan, ha ezen, az európai piaczi áron felüli bevásárlásból származó kárt nem kivánná egyenesen a magyar kincstár rovására venni. Mert ámbár a beváltást a magyar kincstár eszközli, de nagyobbrészt ő felsége többi országai pénzügyminiszteriumának megbizásából. A 6 évi átalány azt mutatta, hogy a dohányjövedelmekből esik 27% Magyarországra, 73 százalék pedig ő felsége többi országaira; ha tehát azt kivánjuk, hogy ezen beváltás közös veszteségre történjék, az esetben 73 százalék abból nem bennünket, de őket érné. Nem tartom tehát valószintinek, hogy azon, legalább 60,000 mázsára tehető eladatlan dohánykészlet megvételéhez, melynek beváltását a tisztelt képviselő úr követeli, s melyért mérsékelt ár mellett is nevezetes pénzösszeg igényeltetnék, azért, mert a termelők tultermesztés folytán áruikat az általok remélt áron eladni nem képesek, a birodalom másik fele hozzájárulni és az abból származó veszteséget oly nagy arányban viselni hajlandó volna, az egész veszteségnek a magyar kincstár által leendő elvállalását pedig javaslatba hozni saját érdekeinkkel nem tartanám megegyezőnek. Ez a dolog pénzügyi oldala, melyből következik, hogy ez ügyben a t. képviselő urnak kedvező választ nem adhatok; és a mint

egy részről teljesen méltánylom az interpellatió által szándékolt gondoskodást a termelőkről, ugy más részről reménylem, hogy a t. képviselő úr is méltányolni fogja, ha a pénzügyminiszter oly vásárlástól idegenkedik, mely szaporitaná azon készletet, mely már ugy is nagyobb, mint rendesen igényeltetik, kivált ha ezen feleslegnek beváltása csak a piaczi árakon felül, tehát nyilván való veszteséggel kivántatik azok részéről, kiknek határozottan előre ki volt jelentve, hogy a kincstár nem fogja az el nem adott mennyiséget meg vásárolni.

Az interpellatio motivumait pedig, átalában véve, nem oszthatom. Elismeri a t. képviselő úr, hogy a külföld számára vásárló kereskedők az eladatlan dohányért nem igérnek többet mázsánkint 2—3 forintnál. Miután azonban minden termelőnek módjában áll dohányt nem csak a dohánykereskedéssel foglalkozó belföldi kereskedőknek eladni, de engedély mellett a külföldi piaczra is kivinni: minden termelő előtt nyitva áll az ut, áruját annyiért, mennyit az valóban ér, el is adhatni.

Ugy hiszem, legczélszerűbb lesz, ha a termelők, nem támaszkodva a kincstárra, termékeiket vagy eladják a kivitellel foglalkozó kereskedőknek, vagy pedig egyesülve, sőt a nagyobb termelők magok is, kisértik meg az eladást külföldre; a miniszterium egész készséggel fogja a termelőket kiviteli engedélyekkel ellátni, s e kivánat folytán a piaczi árak és körülményekről felvilágositásokat adni.

Egyébiránt ugy hiszem, ezen bajon segitve lesz jövőre, miután itt is igazolva lesz azon nemzetgazdasági tapasztalás, hogy minden tultermelés, vagy kelletén tul emelkedett készités sajnos következményei magokban hordozzák az orvoslást, mert a mint valamely tultermelés ki nem fizeti magát, leszáll a termelés, a szükséglet nagyobb lesz a kinálatnál s igy a piaczi árak emelkedni fognak. Bizonyitja ezt már is azon tény, hogy a külföldre való termelés jelenben, hasonlitva az 1865-ivel, annak ½-re szállt alá, ugyanis 47,000 holdról 11,000 holdra. E szerint nem lenne tanácsos a termelésnek a kereslet és kinálat közti természetes egyensulyát az állam részéről való beavatkozás által megzavarni. A könnyebbség, melyet a termelőknek nyujtani lehetne, alig terjedhet másra, mint hogy a pénzügyiminiszterium saját raktáraiba engedné meg a dohány berakását, arra a folyó ár egy részét, például felét, előlegezné, s ha megbizást kapna termelőktől, a dohányt a lehető legczélszerűbb módon dijmentesen igyekeznék eladni.

Ezen válaszra az interpelláló képviselő következőleg nyilatkozott:

"Fentartom magamnak a pénzügyminiszter válaszára annak idején észrevételemet megtenni."

Tudomásul vétetett.

1893. Jelen jegyzőkönyvnek az ülés folyama alatt fölvett 1891-dik számu pontja felolvastatván,

Hitelesittetett.

Az 1868. évi május hó 1-én tartott

CCXXII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Szentiványi Károly.** Jegyző: Mihályi Péter.

Az april 29-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

1894. Keglevich Béla gr. képviselő a dohány beváltása tárgyában intézett interpellatiójára a pénzügyminiszter által az utolsó ülésben adott válaszra észrevételeit a következőkben adja elő:

Az általam igen t. pénzügyminiszter urhoz a dohány beváltása tárgyában intézett interpellátióra volt szerencsém az igen t. miniszter úr válaszát a dolog komolyságához mérten figyelemmel kisérni, és az orzzággyűlési tudósitásokból tanulmányozni a válaszában felhozott mindazon adatokat, melyeket a miniszter úr nézetei indokolásaira felhozni szükségesnek talált.

Meg fogja engedni az igen t. miniszter úr, ha azok bővebb fejtegetésébe nem bocsátkozhatom: mert a mennyire elismerem, hogy azok nagy fontosságuak és helyesek, ép oly szükségesek azon álláspont indokolására, melyet az igen t. miniszter úr e tárgyban elfoglal.

Én részemről más szempontból indulok ki, és azért más indokok figyelembe vételére és használatára vagyok utalva. Felemlitem mindenekelőtt azt, hogy teljes elismerést szavazok az igen tisztelt miniszter urnak, azon nyilatkozatáért, mely szerint ő ezen tárgyat olyannak tekinti, melyen minden esetre segiteni óhajtana; de másrészt sajnálattal kell kijelentenem, hogy az általam igen tisztelt miniszter úr nyilatkozatának azon részében, melyben elmondja, hogy miképen segithet az általam jelzett bajon, azok érdekében, a kiknek tigyében felszólaltam, meg nem nyughatom.

Az igen tisztelt miniszter úr főleg azon három következtetést vonta el elő-adásából:

1-ör, hogy Magyarországon jelenleg a dohányra nézve tultermelés létezik;

2-or, hogy a dohánynak európai piaczi ára jelenleg nagyon alacsony;

3-or, hogy ezen a bajon maga a baj fog segiteni, a mennyiben t. i. a termelők, okulva a jelen tapasztalatain, jövőben kevesebb dohányt fognak termeszteni.

Ez áll; de nem segit a bajon, mely maig is fenáll.

Hiszem, hogy jövőben nem fognak annyi dohányt termeszteni; nem is bocsátkozom annak taglalásába: mennyire lesz ez czélszerű államgazdasági tekinetből, mennyire nem? csak azt jegyzem meg, hogy mig a jelen calamitáson nincs

segitve, addig nem csak directe a termelők érdeke van fenyegetve, sőt indirecte fenyegetve van az államé is, mert ez által az adóképesség csökken.

Fenyegetve van a termelők érdeke, mert csakugyan akár rászánják magokat a termelők a dohányt a magok révén eladni, akár az igen t. miniszter úr által kilátásba helyezett módon fog ezen kérdés megoldatni: minden esetre igen csekély árt fognak a dohányért kapni.

Ha tehát azon eljárás követettetik, melyen az igen t. miniszter úr a termelő-kön segiteni óhajt, a mely szerint megengedtetnék, hogy a termelők dohánya a kincstári raktárakba letéteményeztethetik, ott az dij nélkül őriztetik, sőt a dohány jelenlegi folyó árának fele arra előlegeztetik, azontul — ha lehet eladni — dijtalanul a termesztők részére lehetőleg legjobban eladatik, ha, mondom, ezen eljárás szándékoltatik: akkor talán e részben azt lehetne eredményként elérni, hogy a termelők érdekei jobban meg lennének óva, ha t. i. tisztába jönnénk az iránt, a mire nézve látszik a fő véleménykülönbség lenni a miniszter úr és énközöttem.

Ő t. i. mint tényt fogadja el, hogy azon ár, a melyet én is fölemlitettem, és a melyet jelenleg a kereskedők kinálnak, t. i. egy mázsáért egy-két forint, a valódi piaczi ára a dohánynak. Én nem vagyok azon véleményben, és erre nézve bátor leszek felhozni egy-két adatot, mely mig egyrészt azt mutatja, hogy talán jobb árt lehetne elérni a dohányért, másrészt bizonyitja azt is, hogy a dolog sürgetős, és hogy elintézetlenül nem maradhat.

Sok helyen, hol dohány termeltetett, az most is a termelők által őriztetik; igy például saját kerületemnek egyik mezővárosában Nagy-Kátán, hol szintén a helyviszonyokhoz képest tetemesb, nagy mennyiségű dohány található. A dugárusok ily helyeken folytonosan járnak-kelnek, meg akarják venni a dohányt, és 5—6-szoros árt igérnek a termelőknek — megengedem, csak egyes mázsákért — ahhoz képest, a mit a kereskedőktől érhetnének el a termelők.

És ha sikerült a község józanságának és az előljáróság óvatos eljárásának azokat, kiket részint a nyereség miatt, részint talán azért, mert a körülményeket nem egészen ismerik, és kik hajlandók volnának dohányukat ily módon elárusitani, nehogy a község ennek sulyos következményei által sujtassék, hasonló alkutól visszatartóztatni: erkölcsi szempontból is bizonyitó adat arra, hogy ezen állapot tovább fön ne maradjon és mielőbb elintéztessék.

Másrészt mutatja ezen adat azt is, hogy nagy különbség van ezen ár között, melyet a dugárusok ajánlanak, és a között, melyet a rendes kereskedőktől elérhetni. De tudjuk azt is, hogy ujabb időben maga a kormány is tett némely esetben kivételt, a mennyiben egyes termelőknek a külföld számára termelt dohányát ennél magasabb árért váltotta be.

Igy például tudjuk, hogy a tisza-roffi kincstári dohány-beváltó hivatal Heves megye főispánjának gr. Szápáry Gyulának a külföldre termelt dohányát 9 frt 50 krért váltotta be. Ezt például hozom fel arra, hogy ha alacsony az ár, melyet a kereskedők kinálnak, hogy ha nagyon magas az ár, melyet a dugárusak ajánlanak, lehetne egy közép árt alapitni meg a raktárakban leteendő dohányra nézve, magasabbat, mint azon egy-két frtot, melyet a kereskedők jelenleg ajánlanak, és akkor talán ez intézkedés megnyugvással és köszönettel találkoznék.

Megnyugodnának talán a termelők, ha pl. alapul 6-7 frt vétetnek fel; erről azonban nem kivánok szólani.

Mindezeket felhozni kötelességemnek tartottam; és csak azt vagyok bátor

még megjegyezni, hogy a dolog érdemére nézve, arra nézve, t. i., hogy a miniszter úr miként oldandja meg ezen kérdést, csak akkor lehet tüzetesen szólani, ha a kormány e tárgybani rendelete megjelent, vagy intézkedése köztudomásra jutott, vagy foganatba vétetett; és minden esetre azon időre tartom fentartandónak ezen tárgy érdeméhez való szólást, és előre engedelmet kérek a t. háztól, hogy az intézkedés megtörténte után észrevételeimet megtehessem, és erre a ház figyelmét felkérhessem.

Melyekre Lónyay Menyhért pénzügyminiszter ezen nyilatkozatot teszi:

T. ház! Ugy hiszem, a külföld számára termelt dohánykészlet beváltásának vagy be nem váltásának kérdését vitatás tárgyává tenni a t. ház annyival kevésbbé fogja kivánni, miután ezen tárgy körüli teendők a végrehajtás köréhez tartoznak, a létező s törvényesitett szabályok értelme szerint.

Azon válaszban, melyet tegnapelőtt a t. képviselő urnak adtam, előadtam mindazon körülményt, mely ezen tárgy eldöntésére befolyással lehet, és jeleztem azon álláspontot, melyet a pénzügyminiszterium e tekintetben elfoglalhat, és azon eljárást, melyet követni kiván és eddig is követett. Megengedem, hogy ezen válasz azoknak érdekére nézve, kiknek érdekében képviselő úr felszólalni méltőztatott, kielégitő nem volt; de viszont azt hiszem, hogy akkor fogja fel a pénzügyminiszterium teendőit helyesen, ha az ily intézkedéseknél nem egyes magánosok érdeke, banem a közös kincstárnak érdeke vezérli.

A mi egyébiránt azon indokokat illeti, melyeket a t. képviselő úr felhozni méltóztatott, és a melyek közt, megvallom, legfontosabb az, a mely a dugárusságra vonatkozik, tegnapelőtti nyilatkozatomban kiemeltem, hogy épen ezen ok miatt magam is óhajtanék ez iránt akkép intézkedni, hogy a beváltás létesitése folytán a dugárusság lehetlenné tétessék, és ezért sajnálom, hogy e tekintetben a beváltást az egész meglevő készletre nem eszközölhetem, azon okokból, melyeket tegnapelőtt részletesen emliték. Megmaradván ennélfogva tegnapelőtti előadásom mellett, csak azt vagyok bátor még t. képviselő úr előadására megjegyezni, hogy a piaczi ár, mint azt én értelmezem és a mint az az egész világon átalában értelmeztetik, más nem lehet, mint az, a mennyiért ezen árut a külföldön valósággal el lehet adni azoknak, kik a dohányt épen azon czélra termelik, hogy külföldre eladják; miután pedig mindenkinek jogjában áll terményét minden nagyobb nehézség nélkül a külföldre kivinni, és ezen ut senki előtt elzárva nincsen, alapos panaszra ok nem lehet.

Azon értelmezést, hogy az árra befolyással lehet a dugárusság, nyomaték-kal biró argumentumnak annál kevésbbé fogadhatom el, miután megtörténhetik ugyan ily dugárusság utjáni eladás, de az aladó ezzel nyerni bizonyára nem fogna, miután minden termelőnek dohánykészlete össze levén irva, ha a dugárusság utján eladott dohány hiányoznék, a termelő nagyobb veszteséget szenvedne, mint a mit a kéz alatt eladott dohányból bevehetett. Hivatkozva tehát tegnapelőtti előadásomra, részemről el fogok követni mindent, a mit az illetők könnyebbségére tenni lehet; a mi azonban tovább nem terjedhet, mint hogy a miniszterium — ha az érdekeltek kivánnák — egyrészt a termelt és a raktárakba elhelyezett dohányokra előleget adand, másrészt pedig a miniszterium azoknak, kik dohányukat a külföldön akarják értékesiteni, mindazon segédeszközöket kész nyujtani, a melyekkel rendelkezik.

Engedje meg a t. ház, hogy még a t. képviselő úr egy észrevételére — melyre κέρνικειόμ. μεσνζόκδην 1865 ζ. ιν.

felvilágositást adni elfeledék — utólagosan válaszoljak, s ez vonatkozik azon általa idézett esetre, mely szerint egy külföldre termelő készlete megvásároltatott. Tudva levő dolog, hogy a magyarországi dohánytermelés inkább a mennyiségre, mint a minőségre nézve kitünő; nagy mennyiséget termelűnk, hanem minőség tekintetében jó fajtáju dohány, különösen pedig szivartakaró levelek termelésében az ország oly annyira hátra van, hogy ámbár a termelt mennyiség igen nevezetes, a Magyarországban termelt dohány a szivargyárak számára nem ad elegendő szivartakarólevelet; ennélfogva — mint tegnapelőtt is emlitettem — a regie Hollandiából kénytelen szivartakaróleveleket vásárolni, s csak igy képes a gyárakat a szükséges készlettel ellátni.

Ha a külföld számára termelők közt akad egy vagy más termelő, a kinek termelt dohánya nagy mennyiségű jó szivartakaróleveleket tartalmaz, mint az idézett esetnél történt s más esetekben is megtörténhetik, az ilyen, a külföld számára termelt dohány minden nehézség nélkűl, sőt a kincstár hasznára átvéterhetik. A t. képviselő úr által felhozott eset épen ilyen volt, mig viszont számos más esetben, midőn nagyobb termelők hasonló kérvényt adtak be, a kincstár készletöket meg nem vette, mert dohányuk nem volt oly kitűnő minőségű. Ily folyamodások beérkezésekor ugyanis a dohány mindig meg szokott elébb az illető beváltó hivatalok által vizsgáltatni, s csak azon esetben vétetik át, ha minőség tekintetében is kitűnőnek találtatik. Igy történt az a t. képviselő úr által felemlitett esetben is.

1895. Branovacsky István képviselő benyujtja az ujvidéki szerb nemzeti szinház igazgató választmányánk kérvényét, a nevezett szinház számára az országos alapból évi segélyezésnek engedélyezése iránt, kérvén azt egyenesen a pénztigyi bizottságnak kiadatni, vagy oly utasitással a kérvényi bizottsághoz áttenni, hogy azt soron kivül tárgyalja.

A benyujtott kérvény soron kivüli tárgyalás és jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltetett.

1896. Ivánka Zsigmond képviselő leteszi a ház asztalára Bakabánya szab. kir. város közönségének a kegyuri jog s kötelezettségek eltörlése iránti feliratát,

Mely tárgyalás végett a kérvényi bizottságnak kiadatott.

1897. Napirend folytán tárgyaltattak a kérvényi bizottság jelentései, és az azokban foglalt véleményhez képest elintéztettek a következő kérvények:

Szab. kir. Beszterczebánya város közönségének a városok rendezését tárgyazó törvényjavaslat mielőbbi tanácskozás alá vételét kérő folyamodványa;

Abauj megye közönségének a kassai magyar szinház évi segélyezését kérelmező Kassa város feliratát pártoltatni kérő kérvénye;

Nagy Ferencz Csontos községbeli lakosnak, az 1848. év előtt szolgálatban volt városi tisztviselők nyugdijazását az azóta szolgálatba jutottakéval egyenlő arányban megállapittatni kérő folyamodványa;

Pozsony szab. kir. város közönségének a törvénykezés és államrendészeti kiadások megtéritése iránt beadott kérvénye, a tárgy sürgetőségénél fogva mielőbbi elintézése végett;

Tonyos József zarándmegyei bradi lakosé, ki a blezsényi községben vesztett urbériségért a törvényben gyökerező teljes kárpótlást megitéltetni kéri:

Elintézés végett a belügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1898. Eperjes város közönségének Buda szab. kir. város közönsége által a budai népszinház részére engedélyezendő 18,000 frtnyi országos segély tárgyában

felterjesztett kérvényét az abban kifejtett indokoknál fogva pártoló kérelme; ugy nem különben

Szatmár megye,

Temesvár sz. kir. város,

Abauj megye,

Csanád megye,

Pest megye,

Kraszna megye,

Veszprém megye és

Máramaros megye közönségének szintén ez iránti kérelme;

Sáros megye közönségéé, mely a megye rendezésére vonatkozó javaslatát pártolás végett felterjeszti;

Békés megye közönségének ugyan e tárgyban felterjesztett javaslata;

Csongrád megye közönségéé, mely e felelős parlamenti kormány és megyék közötti viszonyt mielőbb szabatosan körüliratni és törvénynyel meghatároztatni kéri;

Zemplén megye közönségéé, mely Kassa sz. kir. város közönségének, a nevezett város kebelében állandósitandó magyar szinészetnek országos segélyezése iránt tett felterjesztését pártolja, úgy

Győr város és

Máramaros megye közönségének szint ez iránti kérelme:

Használatul a belügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1899. Liptó megye közönsége kéri, hogy az országban több helyen létező kórházak példájára Liptó megyében is országos költségen egy közkórház szereltessék fel.

A közegészségi ügy rendezésénél való felhasználás végett a belügyminiszteriumhoz áttetetni rendeltetik.

1900. Az erdélyi muzeumegylet igazgatóságának ezen intézet épületének felállitása és belső felszerelésére 250,000 frt országos segélynek megszavazása iránti kérelme

Lehető figyelembe vétel végett a cultus- és oktatásúgyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetett.

1801. A szentesi, kecskeméti és pesti görög-keleti egyház több tagjainak a vallás- és közoktatásügyi miniszter által a görög-keleti vallás ügyében előterjesztett törvényjavaslat ellen beadott észrevételeit figyelembe vétetni kérő folyamodványa

Az előterjesztésben foglaltak méltányos figyelembe vétele s a netalán ez érdemben javaslatba hozni szükségelt módositások eszközlése végett a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1902. Hevesmegyei Kaál község 323 zselléreinek az elviselhetlenné vált papi bért leszállittatni kérő folyamodása

A vallás- és közoktatási miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1903. A debreczeni ügyvédegylet a debreczeni ügyvédi karnak a hazai törvénykezés ügyében szerkesztett és az egylet által magáévá tett emlékiratot pártolás végett felterjeszti;

Kraszna megye közönsége a királyi itélő táblának felosztását és ily osztályoknak az ország több pontján leendő felállitását kéri;

Kőszeg sz. kir. város közönségének a királyi táblának egyik osztályát Kőszegben elhelyeztetni kérő folyamodása;

Bács-Bodrog megye több közönségei kérik, hogy a megyében felállitandó törvényszékek egyike Ujvidék helyett Palánka mezővárosába helyeztessék át:

Mely kérvények az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltettek.

1904. Hevesmegyei Deménd község lakosainak a tagositás alkalmával küllönösen a maradványföldekben szenvedett sérelmeik orvoslása iránti kérelme;

özv. Stiassny Istvánné és Stiassny Pál tordasi lakosok, Stiassny István első házasságbeli gyermekei ellen lefolyt, már a hétszemélyes tábla által is eldöntött örökösödési perök megujitását és a végleges elintézéseig a végrehajtás felfüggesztését kérik.

Elintézés végett az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1905. Bereg megyében kebelezett Volócz, Hukliva, Szkotárszka, Kánora, Talamos és Almamező helységek több lakosai, az 1847. évben az uradalmi tiszt kegyetlen zsarnokoskodása folytán 125 jobbágy által elhagyott telkek viszszaadatását kérik;

Veszprém megyébe kebelezett Urkut pusztán 1824. évben telepített contractualis zsellérek a törvényhozás intézkedéseig mostani szerződésöket fentartatni és birtokviszonyaikat törvény által rendeztetni kérik;

Uj-Kécske Pest megyébe kebelezett község a háztaksa fizetés alól magát felmentetni kérő folyamodványa:

Elintézés végett az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1906. Tordai lakos Csiki Imréné, Amberbói Mária, maga és két gyermeke nevében kéri néhai férje által 1849-ben a haza oltárára kölcsönzött 1700 frt tőkét, kamatával együtt megtérittetni;

Gyöngyös-Püspöki község kérvénye, melyben magát a togyasztási adó tekintetében Gyöngyös városától törvényesen elkülönittetni kéri;

budai lakos Szuboliczai Kiss János kérvénye, melyben 1848-ban a cs. kir. hadsereg részére tőle vett, tetemes értékű requisitióknak, s a tulajdon szerb ajkuvolt jobbágyai által történt kiraboltatása folytán, az ezt elkövetők ellen megrendelt bűnfenyitő pörnek hivatalos megszűntetésénél fogva kipótolhatlanul szenvedett kárának megtéritését kéri:

A pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1907. Liptó megye közönségének, a burgonya szeszfogyasztási adó leszálitását eszközöltetni kérő folyamodása;

Czegléd város közönségének kérvénye abbeli panasza orvoslásáért, hogy Pestre szállitott sertéshusaiktól kétszeres fogyasztási adó fizetésre kényszerittetnek;

sz. kir. Pozsony város közönségének a borfogyasztási adónak lejebb szállitása és ezen városnak a zárt városok köréből leendő kivétele iránti kérvénye:

Használat és figyelembe vétel végett a pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1908. Békés város képviselő testületnek kérvénye, a katonaszállasolásnak az 1848. évi VIII t. cz. értelmében leendő szabályozása tárgyában;

Eger városa képviselő testületének szintezen tárgybeli kérelme:

Minthogy az itt elpanaszlott bajok az országban átalánosan éreztetnek, és azok teljes orvoslása csakis törvényhozás utján létesithető, a honvédelmi miniszte-

riumhoz azon felhivással áttétetni rendeltetik, hogy a honvédelmi törvény kidolgozásánál a katona-szállásolás közterhének az 1848. VIII. t. czikkben kimondott elvek szerinti rendezésére figyelmét különösen kiterjeszsze.

1909. Knorr Mihály nagyváradi lakos, az 1848/49-évi honvédelmi hadseregnél alkalmazott kardgyári igazgató egy Lukács Sándor kormánybiztos által kiadott utalvány alapján 2249 pft. követelését utalványoztatni és kifizettetni kéri;

Arad sz. kir. város számos polgárai a magyar pénzjegyekről szóló nyugtáknak lehető leggyorsabb beváltását országgyűlésileg elhatároztatni kérik;

Dobos János dr. Fischer Kálmán ügyvéd által képviselt győri lakos, az általa 1849. évi augusztus 14-én a magyar hadsereg számára kölcsönadott 400 frt. tőke s kamatai kifizetését kéri;

Vick János nagyidai lakos, a magyar hadsereg részére 1849. évben kiszolgáltatott 406 köböl zab árának megtéritését kéri;

Pratscher János vargamester, vasmegyei borostyankői lakos, a honvédsereg számára elkészitett, de a cs. kir. osztrák hadsereg által elkobzott 74 pár bakancs árát 248 frt. 64 krral utolványoztatni kéri;

Németh András pestmegyei Izsák község jegyzője az 1848. évben a magyar kincstárnak egy évre kamat nélkül kölcsönadott 40 pfrtot és 18 évi kamatait a magyar kincstárból viszafizettetni kéri:

A pénzügyminiszteriumhoz elintézés végett áttétetni rendeltettek.

1910. Laczko Mihály nyugalmazott honvédőrnagy, a neki 1848-ban adományozott nyugdijon felül még 300 frt pótdijt utalványoztatni kérő folyamodványa

Elintézés végett a honvédelmi miniszteriumhoz ájánlattal áttétetni rendel-

1911. Zemplém megye közönsége kérvénye, melyben a honvédelmi rendszert tárgyazó javaslatot még ez ülésszak alatt tanácskozás végett előterjesztetni, és az alkotmányra felesketendő hadsereget nemzeti alapon szerveztettni kéri;

szab. kir. Beszterczebánya város közönséges kérvénye, melyben a honvédelmi rendszer és a hadsereg nemzeti lábra leendő allitását s eszel szoros kapcsolatban a Ludoviceum katona nevelőintézett rendeltetése czéljára általadatását kéri:

A honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1912. Sáros megye gazdasági egyesülete a magyarországi felső vidék számára tervezett gazdasági és erdészeti tanintézetet Eperjesen kéri felállittatni;

Honez Ede János, daruvári lakos, volt honvédhuszár-kapitány, egy királyi postahivatalnál altiszti vagy egyéb más állomásért folyamodik;

a pécsi mészáros czéhtársulat, az őstermelés előmozditásához annyira szükségelt marhaállomány fentartása czéljából a fiatal szarvasmarha levágatását átalánosan eltiltatni kéri;

Pest megye közönsége Győr szab. kir. városnak az elemi károk országos biztositása tárgyában felterjesztett javaslatát pártolja:

Használatul a földmivelési, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1913. Szeged szab. kir. város közönségének, Szeged város és a mindszentapátfalvi tiszaszabályozási társulat közt fenforgó viszonyoknak egy országos küldöttség általi nyomozását és sérelmeinek megszüntetését kérő folyamodványa:

Ez ügy nem a törvényhozás, de a közigazgatás körébe tartozván, a közlekedés- és egyszersmind belügyi miniszteriumhoz annak érdemleges megvizsgálása után a végleges közrejárulási kulcsnak évek óta várt mielébbi megállapitására avagy esetleg azon részben már kiigazitott ideiglenes kulcsnak teljesebb kiigazitására kellő intézkedés végett áttétetni rendeltetik.

1914. Bélabánya város közönségének kérvénye, mely szerint Selmecz városától különválasztásáért és törvényes autonomiájának helyreállitásáért esedezik,

A törvényhatóságok rendezésénél leendő tekintetbe vétel végett az összes miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1915. Szab. kir. Beszterczebánya város közönsége kérvénye, melyben a fenállott cs. kir. orsz. pénzügyi igazgatóság által 1867. évre 6572 frtban megállapitott, s kényszerrel a városra hivatalból átutalt fogyasztási adó beszedéséből felmerült 410 frt 69 kr. hiányt, mely a pénzügyminiszterium által kegyelemből elengedett 1000 frton felül még terhére maradt, elengedtetni kéri,

Az összes miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1916. Abauj megye közönségének a nemzetiségi kérdést a képviselőház véleményétől eltérőleg megoldatni kérő folyamodása,

Máramaros megye közönsége a nemzetiségi kérdést Trencsén és Zemplén megyék felterjesztése értelmében megoldatni kéri:

A nemzetiségi bizottsághoz áttétetni rendeltetnek.

1917. Szab. kir. Beszterczebánya város közönségének a királyi itélőtábla mint másod biróságnak szab. kir. Beszterczebányán leendő felállitását kérő folyamodása

A polgári törvénykezési rendtartás tárgyában kiküldött bizottsághoz áttétetni rendeltetik.

1918. Nagy István és több hódmezővásárhelyi lakosok, a gróf Károlyi nemzetség által ellenök követelt malombérszedési jog megszüntetését kérő folyamodványa

Az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

1919. Abauj megye közönségének kérvénye a nemzetiségi hadsereg felál- litása és a Ludoviceum intézet saját eredeti czéljára forditása eszközlése iránt;

Bács megye közönségének a honvédelmi rendszert törvényhozásilag mielébb elintéztetni kérő folyamodása;

Sáros megye szintez iránti kérelme;

Szatmár megye közönségének szintez ügyben Arad város és Szepes megye kérvényeit pártoló felirata;

Szatmár megye közönségének a nemzeti hadsereg felállitása tárgyában előterjesztett kérelme;

Nyitra megye közönségének Pest és Arad városának a hadsereg nemzeti lábra állitása és a Ludoviceum intézet eredeti czéljára forditása tárgyában beadott feliratokat pártoló kérelme;

Győr város közönségének Pest városának a honvédelmi miniszteriumnak hatáskörébe behelyeztetését és a hadsereg nemzeti alapon szerveztetését tárgyazó felterjesztését pártoló kérvénye;

Liptó megye közönségének addig is, mig a honvédelmi rendszer megállapittatik, az ujonczok 1000 frtnyi váltságdiját leszállitani és az ujonczok helyettesitését megengedtetni kérő folyamodása;

Szatmár-Németi város közönségének Pest városának a honvédelmi miniszterium hatáskörébe visszahelyeztetése és a sereg nemzeti alapon szervezete iránt benyujtott felterjesztését pártoló fölirata;

Hajdu-Nánás város közönségének kérvénye, mely szerint a hadsereg és honvédelemnek törvény utján mielőbb leendő rendezését, illetőleg szab. kir. Pest város közönségének ide vonatkozó feliratát pártolja;

Komárom város közönségének Pest városának a honvédelmi miniszter törvényes hatáskörébe behelyeztetése s a hadsereg nemzeti alapon szervezése érdemében beadott kérvényét pártoltatni kérő folyamodása;

Liptó megye közönségének a honvédelmi kérdést mielőbb elintéztetni kérő folyamodása;

Pozsony sz. kir. város közönségéé, mely Pest városa közönségének a hadsereg és honvédelemnek törvényhozás utján rendezése érdemében tett felterjesztését támogatja:

Használat és figyelembe vétel végett a honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

1920. Érsekujvár város közönségének, az 1845-dik évi julius hó 16-án 25,224 sz. a. kibocsátott elemi tanodai rendszabályok 66-dik §-nak, melylyel eddig gyakorlott tanitóválasztási joga megtámadtatott, hatályon kivül helyezése iránti kérelme:

A vallás- és oktatásminiszterium intézkedése e tárgyban az 1848. év előtt törvényesen fenállott szabályokon alapulván, jelen kérvény a levéltárba eltétetni rendeltetik.

1921. Eger városa közönsége az 1867. évi XVI. t. cz. foglalt vám- és kereskedelmi szövetségről szóló, és minden más törvényeket mihez tartás végett hivatalból megküldetni kérő folyamodása:

Ezen kérdés a törvények kihirdetéséről hozott törvényezikk által elintéztetvén, jelen kérvény a levélvárban fentartatni rendeltetik.

1922. Gömör megye közönségének a mostani törvényes állapotot megelőző uralom alatt a megye sajátját képező középületek eladását megsemmisiteni és azokat a megye birtokába visszabocsáttatni kérő folyamodása:

Minthogy az iratokból ki is tünik, hogy a kérdéses épületek adás-vevés, és igy magánjogi jogczim alapján jutottak a mostani birtokosok birtokába, és hogy ezek javára a tulajdonjog már telekkönyvileg is bekebeleztetett; minthogy továbbá oly magánjogi uton szerzett jogok felett az ideiglenes törvénykezési szabályok I. 21. 145. §§-ai által fentartott telekkönyvi rendeletek mellőzésével közigazgatási uton rendelkezni nem lehet: a belügyminiszteriumnak ez érdemben hozott végzése helyeseltetni, és az iratok annak utján a folyamodó megyei közönségnek visszaküldetni rendeltetnek.

1923. Berzeviczy Miksa kassai lakos özv. Berzeviczy Eleonóra elleni telekkönyvi ügyében a képviselőházhoz beadott kérvényére utóbbi által márczius hóban hozott végzéssel nem elégedvén meg, kéri a fenebbi kérvényt ujolag felvétetni, és az igazságügyi miniszteriumot oda utasitani, miszerint az utóbbi által csak átalánosan emlitett perorvoslatok közül azt határozottan kijelölje, melyet ő jelen esetben még igénybe vehet, és hogy az 1848. év előtt törvényes gyakorlat alapján a miniszterium a per uj felvételét megengedje.

Minthogy ily magánjogi természetű ügyben a miniszterium a törvényes

eljárástól eltérés megengedésére jogositva nincsen, és az 1848. év előtt gyakorlatban volt birói parancsok az ideiglenes törvénykezéi sszabályok I. 88. §., illetőleg 1840. XV. t. cz. II. Rész 143. §. által végkép meg lőnek szüntetve, végre, minthogy annak meghatározása, vajon és mily perorvoslatot használhatna még folyamodó, szintén nem tartozhatik a miniszterium hatásköréhez: a képviselőház által hozott első végzés megváltoztatásának szüksége fen nem forog, miért is jelen kérvény a levéltárba eltétetni és folyamodónak kérésére kiadatni rendeltetik.

1924. Schweiger szül. Pfeiffer Klára pesti lakos a diósgyőri uradalom ellen egy 1827. évben hozott haszonbéri szerződésből eredő, 36,932 ftra menő kártéritést követelvén, minthogy az ez érdemben beadott, és a képviselőház által a pénzügyminiszteriumhoz áttett kérvényére utóbbi őt ezen mivel sem igazolt követelésével elutasitotta, országgyűlési bizottság által kéri czen igényét megvizsgáltatni.

Minthogy a fenálló törvények szerint a kir. kincstár ellen is a magán jogon alapuló keresetek csak is a rendes biróságok utján érvényesithetők, és az országgyülés ilyenek megvizsgálására és elintézésére hivatva nincsen, és minthogy a pénzügyi miniszterium végzésében folyamodónak igényei törvényes uton érvényesitése el nem záratott: jelen kérvény a levéltárba eltétetni és folyamodónak kértére visszaadatni rendeltetik.

1925. A ház elnöke bemutatja a közmunka- és közlekedési miniszterne': f. 1868. évi april 20-án 4973. szám alatt a magyar korona területén létesitendő mindennemű magán vaspályák épitésére szükséges engedélyek tárgyában kelt rendeletét,

Mely felolvasottnak vétetvén, kinyomatása és a képviselők közötti kiosztása elrendeltetik és annak az engedélyezendő vasuti vonalak tárgyában előterjesztett törvényjavaslatokkal együttes tárgyalására az osztályok utasittattak.

1926. Eötvös József báró vallás- és közoktatásügyi miniszter a görög-keleti vallásuak ügyében előterjesztett és az osztályok tárgyalásait már áthaladott törvényjavaslatot napirendre kitüzetni kérvén, azon törvényjavaslat szövegéhez a következő pótszakaszt hozza javaslatba:

A két metropoliának görög és más, nem szerb, illetőleg nem román ajku hivei ezentul is teljes élvezetében maradnak mindazon jogoknak, melyeket a görög-keleti egyház törvényei szerint egyházközségi, iskolai és szertartási nyelvök, valamint egyházközségi vagyonuk kezelésére nézve eddig is gyakoroltak.

A felolvasott pótszakasznak kinyomatása és szétosztása elrendeltetvén, a törvényjavaslatnak tárgyalása f. évi május hó 6-án napirendre kitűzetett.

Végre elnök a pénzügyi bizottság tagjait rövid időre együtt maradásra felszólitván, az ülés eloszlott.

Az 1868. évi május hó 4-én tartott

CCXXIII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök:

Szentiványi Károly.

Jegyző:

Horváth Lajos.

A folyó év és hó 1-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

1927. Az elnök bemutatja Péchy Tamás, a szikszói kerületben megválasztott országos képviselő eredeti megbizó levelét.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett az állandó igazolási bizottságnak kiadatik.

1928. Az elnök bemutatja gróf Degenfeld Gusztáv országos képviselő kérvényét, melyben két havi szabadságidőt kér.

A két havi szabadságidő megadatik.

1929. Az elnök bemutatja

Torna megye és

a Jász-Kun kerületek feliratát, melyben megszüntetni kérik azon viszás állapotot, hogy a képviselők nagy számmal maradnak el az ülésekből.

Figyelembe vétel végett a házszabályok tárgyában kiküldött bizottságnak kiadatnak.

1930. Ugyancsak az elnök bemutatja

Esztergom és

Zólyom megye feliratát, melyben a megyei önkormányzatnak a parlamenti felelős kormányrendszerrel öszhangzatba hozatalára vonatkozó nézeteiket közlik;

Esztergom és

Arad megyének,

a Jász-Kun kerületek közönségének,

Szabadka,

Magyar-Óvár,

Nagy-Kanizsa városának a honvédelem tárgyában kelt feliratait;

Alsó-Fehér megye feliratát, melyben az erdélyi gazdasági egyletnek a só ügyében fölterjesztett emlékiratát pártolja;

Győr megyének a Duna szabályozása tárgyában kelt feliratát;

a Jász-Kun kerület közönsége feliratát, melyben a törvénykezésre fordított költségeit az országos alapból megtérittetni kéri;

ugyanazon kerület feliratát, melyben a budai népszinházat 18,000 frt évi államsegélyben részesiteni kéri;

Torna megye és

a Jász-Kun kerületek feliratát, melyben a kassai magyar szinházat 18,000 frt évi államsegélyben részesíteni kérik;

KÉPVISELŐH. JEGYZŐKÖNYV. 1868⁵ IV.

21

Szatmár-Németi város feliratát, melyben a királyi itélő tábla felosztása esetében a főtörvényszék egyik székhelyéül Debreczen városát kéri kijelölni;

- a gyöngyösi,
- a karczagi és tokaji görög-keleti egyházközségek kérvényét, melyben a vallás- és közoktatási miniszter által a görög-keleti vallásuak ügyében beadott törvényjavaslatra nézve a pesti, kecskeméti és szentesi egyházközség részéről benyujtott kérvényt pártolják;

báró Lo-Presty Henrika özvegy Ukerman báróné folyamodványát, melyben néhai báró Lo-Presty Lajos hagyatékát, a Ludoviceum mint várományos örökös részére biztosittatni kéri;

báró Szekendorf Oskárné, szül. Guzich Francziska folyamodványát, melyben Zichy Antal képviselőnek bizonyos bünvádi ügyben való kihallgatására engedélyt kér, s ezzel kapcsolatban Zichy Antal képviselőnek e tárgyra vonatkozó nyilatkozatát;

szatmármegyei Keéri község lakosai folyamodványát, melyben a keéri urbéri perben hozott itéletek végrehajtásának felfüggesztéseért esedeznek;

kézdi-szentléleki Baróthi András rokkant lovas-tizedes folyamodványát, melyben a már 1849-ben 20 pkrra határozott napdijának kiszolgáltatásáért esedezik;

Babics István egri érsekségi jogigazgató és Eisenmann János ügyvéd demendi földbirtokosok folyamodványát, melyben a demendi tagositási egyesség ellen nehány lakos által beadott panaszra vonatkozó észrevételeiket előadják s figyelembe vétetni kérik;

Nagy Menyhért tordamegyei besorozott tanuló folyamodványát, melyben f. évi marczius 14-én történt besoroztatását panaszolván, magát a katonáskodás alól fölmentetni kéri;

Bényei István szinész folyamodványát, melyben a magyar szinészeket választói joggal felruháztatni kéri;

özv. Tömöri Miklósné nádudvari lakos folyamodványát, melyben lakházának elárvereztetését panaszolván, azt visszaadni kéri.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

1931. A miniszterelnök bemutatja a kereskedelmi s' iparkamarákról szóló, ő cs. és apostoli királyi felsége által 1868. évi april 30-án Budán szentesitett eredeti törvényezikket.

A bemutatott törvényczikk egész terjedelmében felolvastatván, s kihirdettetvén,

Mihályi Péter jegyző megbizatott, hogy azt kihirdetés végett a főrendi házzal szokott módon közölje.

1932. Bemutattatott Pest város közönsége kérvénye, melyben azt, hogy a városi közköltségen épitendő vizvezetékhez szükséges vasat dijmentesen vagy leszállitott áron hozathassa be, kieszközöltetni kéri.

Előzetes tárgyalás és jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

1933. A belügyminiszter Csiky Sándor Eger város országgyűlési képviselőjének a CCXX-dik ülésben tett felhivására következőleg válaszolt:

Csiky Sándor Eger városa képviselője folyó év april 27-én interpellatiót intézett hozzám, mint belügyminiszterhez, a pesti demokrata kör betiltására és feloszlatására nézve. Ő azt a kérdést veti föl, hogy melyik hazai törvényben gyökerezik

a miniszterium azon joga és hatalma, mely szerint a többi között az 1848. III. t. cz. 32. §. által is biztositott egyéni és ezzel válhatatlan kapcsolatban álló társulási szabadságnak fegyvererő alkalmazásával elnyomatását Pest városa hatósága által foganatba vétetni rendeltem és ezen erőhatalom feloszlatási rendelkezést az országban alakult körök irányában is folytatom?

Ezen interpellatióra és illetőleg hozzám intézett kérdésre van szerencsém az összes miniszterium nevében következő választ és felvilágositást adni.

Tudja a t. háznak minden tagja, hogy hazánkban az irott törvényeken kivül a törvényszerű szokás és folytonos gyakorlat is törvény erejével birnak; hiszen még a koronázási hitlevelekben és fejedelmi eskükben is régibb időktől a legujabb korig világosan ki van mondva, hogy ő felsége a király szentül és szigoruan megtartandja Magyarország törvényeit és törvényszerű szokásait.

Ily törvényszerű szokások nélkül, Magyarországban a rendet és közbiztosságot lehetetlen volna fentartani, mert nem csak a rendőrségi, hanem még a büntető ügyekben is törvényszerű szokás és gyakorlat pótolja az irott törvény hiányát, minthogy irott törvények ezek nagy részéről vagy épen nem szólanak, vagy a régi korból fenmaradoít rendeletek, részint elégtelenségök, részint tulszigoruságuk miatt, ma már nem alkalmazhatók. Sőt nem egy alkotmányos jogunk van, a melyet irott törvény világosan nem határoz meg, de mint az alkotmányból folyó jog, a folytonos gyakorlat és törvényszerű szokás által megerősitve, kétségtelenül fenáll, és fen is kell állania.

Ilyen többek közt az egyesületi jog, melyet nem irott törvény állapitott meg, de mely az alkotmányosság eszméjének és a törvény által is biztositott egyéni szabadságnak természetes következménye.

Azonban a társulati szabadság korlátlanul odáig nem terjedhet, hogy az gyakorlatban magára az államra is veszélyt hozhasson, s ezt meggátolni joga a fejedelemnek, kötelessége a kormánynak, és e jog és kötelesség épen ugy az alkotmányból foly, mint a társulási szabadság meg van a törvényszerű szokás és folytonos gyakorlat által erősitve.

Nem akarok hivatkozni az 1715. évi XXXI. t. cz. 2-dik szakaszára, mely azt mondja, hogy minden részletes nagyobb számu gyülekezetek, bármi név és ürügy alatt volnának is tartandók, ő felsége tudta és megegyezése nélkül tartatni törvényes büntetés alatt tiltatnak; nem akarok idézni más, ehhez hasonló régibb törvényeket: mert felhozhatná valaki, hogy azok mostani helyzetünkre és jelen esetre nem alkalmazhatók, minthogy akkor még egyesületek és társulatok olyalakban és értelemben, minőben most léteznek, szokásban még nem voltak. Elégnek tartom a törvényszerű szokásra és folytonos gyakorlatra hivatkoznom, mint e részben kétségtelen jogalapra.

Törvényszerű gyakorlat volt az hazánkban, hogy az egyesületek és társulatok alakulásánál azok czélja és alapszabályai a kormánynak felterjesztessenek, és pedig nem csak tudomás, hanem megerősités végett is. Hiszen a puszta tudomás végetti felterjesztésnek, ha ő felsége és illetőleg annak kormánya még a fejedelmi legfelsőbb felügyelés alapján azon jogot sem gyakorolhatta volna, hogy a veszélyes czélu és alapszabályu társulatok alakulását meggátolhassa, sem czélja, sem értelme nem volna.

E törvényerejű gyakorlat fenállott már 1848. előtt, nem változtatta meg azt 1848-ban sem törvény, sem ellenkező gyakorlat, fenáll az szakadatlanul jelen alkotmányos helyzetűnkben is, mióta a miniszterium a kormányzást átvette, sőt

maga a demokrata kör is Pest városához adott folyamodványában felterjesztette alapszabályait, jóváhagyás és megerősités végett.

Valamint tehát az egyesülési jogot, habár azt irott törvények nem biztositják is, köteles a kormány sértetlenül hagyni, miután ezen jog az alkotmányosság eszméjéből foly és törvényszerű folytonos gyakorlaton alapul: ugy viszont más részről szintoly kötelessége a kormánynak a végrehajtó hatalom azon jogát is, mely hasonlóul a törvényszerű szokáson alapul, és az alkotmányos legfőbb fejedelmi felügyelési jogból származik, ama jogot t. i., a melyet a kormány eddig a társulati alapszabályok átvizsgálása és megerősitése körül gyakorlott, továbbra is teljes épségben fentartani.

Senki sem óhajtja inkább, mint a kormány, és különösen én, mint annak szerény tagja, ki annyi száz meg száz egyesülettel hivatalos érintkezésben állok, hogy az egyesületi jog szabatos törvény által szabályoztassék, s épen azért készen is van a kormány egy e tárgyra vonatkozó törvényjavaslattal, melyet legközelebbi alkalommal a ház asztalára letenni szerencséje lesz; de addig, mig ezt a törvényhozás tárgyalás alá nem veheti, addig is, mig a fenálló törvényes gyakorlat helyébe positiv törvény nem lép, a miniszteriumnak joga és kötelessége egyszersmind az eddigi törvényszerű szokáshoz ragaszkodni, mert ha ezt nem tenné, nem volna képes megfelelni az interpelláló képviselő úr által is felhozott 1848. évi III. t. cz. 32. §. c) pontjának, mely azt rendeli, hogy a miniszterium felelős a törvények végrehajtásában vagy a közcsend és bátorság fentartásában elkövetett mulasztásokért, a mennyiben ezek a törvény által rendelkezésére bizott végrehajtási eszközökkel elhárithatók volnának.

Nem sértetett meg tehát a törvény akkor, midőn az irott positiv törvény hiányában a törvényszerű, törvényes erejű szokáshoz és gyakorlathoz tartottuk magunkat, hanem megsértetett volna akkor, ha a közcsend és bátorság fentartásában elmulasztotta volna a miniszterium felhasználni azon eszközöket, melyeket irott törvény hiányában a törvényszerű és törvényerejű gyakorlat kezére bizott.

Csiky Sándor úr interpellatiójára tehát a jogalapot illetőleg azt válaszolom, hogy rendelkezésünk alapja a törvényszerű szokás és gyakorlat, és ezen felül 1848. III. t. cz. 32. §-a c) pontjának világos rendelete.

A mi már különösen a pesti demokrata kör eltiltását magát illeti: a dolog lefolyása a következő volt.

Pest városában többen megállapodtak magok között abban, hogy Pesten egy kört alakitanak "demokrata kör" név alatt, kidolgozták annak alapszabályait és benyujtották e szabályokat Pest városához, mint illető hatósághoz, azon kéréssel, hogy a hatóság ezen alapszabályokat a miniszteriumhoz helyben hagyás és megerősités végett terjeszsze fel. Pest városa polgármestere felterjesztette ezen szabályokat, és a miniszterium gondosan megviszgálta azok tartalmát.

Az alapszabályok 3. §-ából, mely a társulat czéljáról szól, főleg pedig ennek indokolásából a miniszterium félreismerhetlennek látta azon törekvést, hogy a társulat alkotmányunk azon alaptörvényeit, melyek 1867-ben alkottattak, ugy tüntesse föl, mint a szabadság, testvériség és egyenlőség kifejlődésével ellenkezőket, és e téren izgasson az országnak jelenleg fenálló alkotmánya ellen. Ily izgatások pedig, kivált, ha az ország több részeiben más, hasonló irányu politikai klubbok jönnek létre, és azok egymással folytonos összeköttetésben, az országot izgatásaikkal mintegy behálózzák, keserűséget, sőt gyűlölséget szórva mindenütt

a jelen alkotmány lényeges részei ellen, nem az állam javára szolgálnak, hanem a közcsendet, biztosságot veszélyeztetik, és azon higgadt megfontolást, mely nélkül törvényhozás czélszerűen nem működhetik, lehetetlenné teszik.

A következés csakhaman igazolta a miniszterium ezen előrelátását, mert az ország több részeiben már is készültek hasonló demokrata köröket alakitani, és ezek alakitásánál oly izgatások, a hon polgárainak békés nyugalmát zavaró jelenetek adták elő magokat, melyek méltő megdöbbenést okoztak mindazoknak, kik nem a zavargások féktelenségétől, hanem a csend és rend fentartása melletti higgadt tanácskozásoktól várják a haza ügycinek kifejlődését és boldogságát. Nem szükséges e részben egyes esetekre hivatkoznom, ámbár számos példákat hozhatnék fel; nem szükséges, mondom, mert e házban és hazában mindenki tudja a történteket, és ezek által alkalma volt a kormánynak és mindenkinek meggyőződni a felől, hogy a demokrata körök ily módon, ily irányban, ily izgatások mellett veszélyeztetik a közrendet és közbátorságot, sőt magát a szabadságot is, és előbb-utóbb a szabadságra meg nem érett népet annyira demoralizálják, hogy az utba igazitás már csak erőszakos eszközök által válik lehetségessé, mi többnyire a legártatlanabbak sujtásával jár.

Nem tagadom, sőt elismerem, hogy rendes és nyugodt viszonyok között a honpolgároknak joguk van egyleti uton is az ország törvényeinek megváltoztatása, módositása vagy megszüntetése iránt is tanácskozni és esetleg a törvényes tényezők által azt szorgalmazni; de egy országnak alkotmányát és annak alaptörvényeit egyleti uton megváltoztatni akarni, mindig komoly veszélylyel jár, sőf lehetnek oly viszonyok és körülmények, midőn ily egyleti működés magára az államra végzetteljes és veszélyes lehet, főleg, ha oly eszközök használtatnak, és az izgatás oly cynismussal és a tények ferditésével, a törvényhozó testület hazaárulási, jogfeladási, alkotmányeladási gyanusitásával történik, mint ezt épen a demokrata körök némely apostolai és agensei szóval és irásban, sajtó utján és proclamatiókban gyakorolták. Kötelességét teljesíti nézetem szerint azon kormány és törvényhozás, mely meg nem engedi, hogy ily kérdések egyleti működés czéljául tűzessenek ki, főleg oly országban, hol széles képviseleti alapon és felelős rendszeren áll és létezik tulajdonképen azon nagyszerű nemzeti egylet, mely az ország képviselőiből és választottjaiból áll, s ha még ezek irányában ily politikai klubbok által tévutra vezetett népes rendszeresitett nyers erő pressiót és befolyást kiván gyakorolni, akkor a követeknek hivatását bitorolja, akkor a nép visszaveszi átruházott-megbizását és a képviseleti rendszer meg van sértve. Oly kormány, mely ezt eltűri, nem érdemli meg nevét, mert hivatásáról lemond, ily kormány tehetetlenségének – bátran kimondom – politikai gyávaságának bélyegét süti önmagára. Ily kormány bizalomra nem számithat s bármely pártnak támogatására érdemetlen.

Kötelességének tartotta tehát a miniszterium teljesiteni az 1848. III. t. cz. 32. §. c) alatti rendeletét, és a veszély elháritására és a közcsend és bátorság fentartására használni azon eszközöket, melyek a törvény által rendelkezésére bizattak.

Ezen eszközök között, ha nem egyedüli, de bizonyosan a legszelidebb. legalkotmányosabb és törvényszerű eszköz volt az, hogy az eddigi törvényszerű gyakorlathoz támaszkodva, követelje a miniszterium a fölterjesztett alapszabályok megváltoztatását.

Ezt a miniszterium Pest városa hatósága által tudtokra adta is a pesti demokrata kör alakitóinak, kijelentvén, hogy a szabályok megváltoztatása nélkül a társulat alakulása meg nem engedtetik. Ezek azonban a szabályok megváltoztatását egyszerűen megtagadták, és a pestvárosi hatóság utján hozzám felterjesztett feliratukban határozatilag kijelentették, hogy tervezett egyletőknek rendőri uton feloszlatása esetében csakis a hatalom nyilt erejének fognak engedni.

Nem maradt tehát egyéb hátra, mint a nevezett kör tagjainak legelső összejövetele alkalmával a betiltó rendeletnek érvényt szerezni, mi meg is történt a városi hatóság által kiküldött kapitányság által, mely két fegyveres városi őrnek alkalmazásával, előmutatásával, az együttlevőket a szétoszlásra fölszólitotta, kik ennek folytán szét is oszlottak.

Az ország több részeiben alakulni készült hasonló demokrata körök, minthogy alapszabályaik ugyanazon okokból helyben nem hagyattak, sőt nagy része azokat fel se terjesztette és igy alakulásuk meg nem volt engedve, alakulási kisérletökben az illető hatóságnak miniszteri rendelet folytán történt közbejöttével szintén meggátoltattak.

Itélje meg a t. ház, hogy eljárásunk sértette-e a törvényt és az országnak valamely alkotmányos jogát, midőn a demokrata körök izgatásainak a közrend és közcsend érdekében elejét venni és a fenyegető veszélyt ily módon igyekeztünk elháritani.

A ház többsége által helyesléssel fogadott ezen válaszra az interpelláló képviselő következőleg nyilatkozott:

A belügyminiszter urnak most adott feleletével szóló aggodalma egészen eloszlatva nincs. Ennélfogva aggodalmának kifejezést adni, és ahhoz képest a törvény, rend és szabadság megóvására teendő lépéseinek jogát érvényesiteni magának fentartja.

Tudomásul vétetett.

1934. Gull József Segesvárszék országos képviselője következő felhivást adott be:

Interpellatió

a bel- és igazságügyi miniszter urakhoz.

Több hirlapban ismételt a feletti panaszok folytán, hogy Erdélyben a napi sajtó illetlen korlátok között tartatik, bátorkodik az alólirt a következő kérdéseket az igen t. bel- és igazságügyi miniszter urakhoz intézni:

- 1. Van-e tudomásuk a t. miniszter uraknak arról, hogy Erdélyben és különösen N.-Szebenben a napi, s nevezetesen az ezen városban német nyelven megjelenlő politikai hirlapok irányában a kormány közegei intésekkel vagy is inkább fenyegetésekkel s főleg előző vizsgálatot üznek?
- 2. Intézkedtek-e már az igen t. miniszter urak, s ha nem, hajlandók-e azonnal kellően intézkedni, hogy Erdélyben is a sajtórend kivétel nélkül minden hirlap irányában egyaránt az alkotmányosság és szabadság szellemében kezeltessék, s nevezetesen az intések minden következményeikkel, s főleg az előző vizsgálatok semmi esetre többé ne alkalmaztassanak?

Buda-Pest, máj. 1-én 1868.

A bel- és igazságűgyminiszterrel szokott módon közöltetni rendeltetik. 1935. Deák Ferencz Pest belvárosi képviselő, Gull Józef képviselő inter-

pellatiója folytán s arra vonatkozólag, következő felhivást intézett az összes miniszteriumhoz:

Ezen kérdésekre kétségkivül az illető miniszterek fognak felvilágositást adni; de azt hiszem, hogy ezen kérdésekkel és az azokra adandó felvilágositással a baj még koránsem lesz orvosolva: mert Erdélyben jelenleg a Bach-féle sajtórendszer áll fen, legalább nagy részben az van gyakorlatban. Mig e rendszer ott fenáll, minden ilyen panaszokra alkalmat szolgáltató cselekvések ezután is elő fognak fordulni. E rendszerben alapszanak a megintések, figyelmeztetések és egy neme a praeventiv censurának, bár nem tökéletes praeventiv censura. Nem ott keresendő tehát a baj, hanem abban, hogy Erdélyben nincs sajtószabadság. Én tehát azon kérdést vagyok bátor felvetni: nem lehetne-e Erdélyben szintugy behozni a sajtószabadságot, mint Magyarországban? Ha a t. ház kivánja, ezt irásban is, mint interpellatiót, be fogom adni, de talán az elmondott szó is elég lesz. A miniszterium bizonyosan fog e részben is felvilágositást adni. Lehetnek nehézségek, kivált addig, mig az erdélyi viszonyok részletes rendezése meg nem történik; azt azonban nem vagyok képes elhinni, hogy addig is, mig a részletes rendezés megtörténik, Erdélyben a sajtószabadságot létesiteni ne lehessen. Rendelkezzék a miniszterium, adjon javaslatot, hogyan lehetne a sajtótörvényeket ott is behozni, hogyan lehetne a biróság okat, esküdszékeket és más efféléket elrendezni. De minden esetre történjék valami, mert szomoru dolognak tartom, hogy Erdély, mely velünk testvérileg egyesült, a szabadság egyik fő kellékét, a sajtószabadságot már annyi idő óta nélkülözi. Nem lehetetlen, hogy Erdély részletes rendezése még hosszabb időt vesz igénybe, ha azonnal hozzá fogunk is, hogy pedig Erdély addig sajtószabadság nélkül legyen, azt e házban bizonyára senki sem fogja kivánni. Én tehát azt óhajtanám, hogy a miniszterium, midőn a tett kérdésekre felelni fog, ne csak felvilágositást, hanem javaslacot is adjon, hogyan lehessen a sajtószabadságot Erdélyben azonnal létrehozni. Ha ezen javaslat oly rendszabályokat foglalna magában, melyek a végrehajtó hatalom körébe tartoznak, ezt teljesitse tüstént; ha pedig valamiben még törvényhozási intézkedés lenne szükséges, azt terjeszsze elő, és nem kétlem, hogy a ház azt meg fogja szavazni. Bátor voltam ezen észrevételemet itt előadni: ha a miniszterium szükségesnek látja, hogy irásban adjam be mint interpellatiót, be fogom azt adni; ha pedig ezen szóbeli észrevételemet kegyes lesz figyelembe venni, ugy az irásbeli beadás nem lesz szükséges.

Ezen felhivásra a miniszterelnök következőleg válaszolt:

Miután a t. ház azt méltóztatott határozni, hogy a t. erdélyi képviselő urnak interpellatiója a miniszteriumnak adassék át, az igazsátigyminiszter, ki most nincsen jelen, a kormány nevében erre bizonyosan nem sokára válaszolni fog.

A mi a dolog állását illeti, én csak azon felvilágositást vagyok bátor épen az igen t. barátom, Deák Ferencz által mondottak következtében adni, hogy midőn a miniszterium Erdély kormányzatát átvette, azon szándékból indult ki, hogy minden elváló és különböző eljárások homogenné tételét az unio kérdésének tárgyalása alkalmával és azzal összekötve fogja elintézni. Miután azonban az unio kérdésének megoldására kiküldött bizottság idő közben megszünvén, a miniszterium vette át ez iránt is a kezdeményezést, a teendők halmaza miatt azonban még ez ideig nem volt aikalma ez iránt javaslatot tenni: azon megnyugtatást és felvilágositást vagyok bátor adni a t. háznak, hogy ezzel összeköttetésben a miniszteriumnak mindig szándoka volt egyszersmind az ott feuálló sajtóviszonyok

iránt is javaslatot tenni le a ház asztalára. Miután az erdélyi unióra vonatkozó javaslat nagy terjedelmű, és igy több időt fog igénybe venni, azt hiszem, czélszerűnek fogja az igazságügyminiszter tartani a sajtóügy iránt külön javaslatot tenni le a ház asztalára.

Még csak azt bátorkodom hozzá tenni, hogy ha a kormány ez iráut előbb nem intézkedett, annak oka koránsem azon szándok volt, hogy Erdélyben a sajtótigyekre nézve sokáig kivánta volna fentartani a jelenleg divó rendszert, hanem ennek oka oly akadályokban található, melyeket minden erdélyi bizonyára ismer. Módról van tehát itt szó, s igy fogtam fel t. barátom felszólalását, mely szerint nem várva be az unió végleges rendezését, a sajtószabadságot Erdélyben létesiteni lehessen.

A ház a miniszterelnök nyilatkozatát helyesléssel fogadván, s azt, hogy Erdélyre nézve az unió kérdésére vonatkozó törvényjavaslattól elkülönitve fog törvényjavaslatot előterjeszteni a miniszterium, tudomásul vévén, napirendre tért át.

1936. Napirend folytán felolvastatott a központi bizottságnak az alföldi vasutengedély s arra vonatkozó miniszteri törvényjavaslat tárgyában f. év és hó 3-án kelt véleményes jelentése.

Kinyomatni, szétosztatni rendeltetett, s az alföldi vasut tárgyában beadott miniszteri törvényjavaslat tárgyalása a f. év és hó 6-án tartandó ülés napi rendére kitüzetett.

Az 1868-ik évi május 6-án tartott

CCXXIV. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly. Jegyző: Dimitrievics Milos.

A f. év és hó 4én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

1937. A képviselőház elnöke által bemutatott kérvények, jelesen:

a miskolcsi görög-keleti vallásu egyházközségnek folyamodványa, melyben több görög-keleti vallásfelekezetű községek által a vallás ügyében beadott emlékiratot pártolván, azt kérik, hogy a görög községek a szerb és román községek jogaiban részesittessenek;

Cseresznyés Károly ügyvéd és nagykárolyi lakosnak panasza a szatmári pénzügyi hivatalnokok ellen vizsgálat elrendeltetése és a szatmárvárosi tanácsnak hivatalától felfüggesztése végett:

A kérvényi bizottmánynak véleményes jelentéstétel végett kiadattak.

1938. Bónis Sámuel képviselő mint a jogügyi bizottságnuk elnöke jelenti, hogy a nevezett bizottság a polgári törvénykezési rendtartásra nézve munkálkodását befejezte, mely terjedelmes munkálkodásnak eredményét a ház asztalára további intézkedés végett, azon megjegyzéssel teszi le, hogy a bizottság ez ügyben az igazságügyminiszter ur által kidolgozott törvényjavaslatot nem csak birálta, módositotta és pótolta, hanem, a hol az alkotás szüksége mutatkozott, a tudomány és tapasztalás utmutatása szerint alkotott is.

A jogi bizottság elnökének e jelentése közhelyeslés és elismerés kifejezése nellet udomásul vétetett, és a jelentés és munkálatnak kinyomatása és szétosztása elrendeltetvén, tárgyalás végett az osztályokhoz utasittatott.

1939. Rannicher Jakab képviselő bemutatja Segesvár közönségének folyamodványát, melyben azt kéri a nevezett közönség, hivatkozva f. évi február hó 28-án beadott feliratára, hogy a szász nemzet alkotmányos jogaiba a szász gróf megválasztására nézve visszahelyeztessék; továbbá

Fabritius Károly képviselő által bemutatott folyamodvány, melyben számos segesvári közönségi tagok a kormánynak Schmidt Konrád nyugdijazása és Conrád Mór ideiglenes szász ispánnak kineveztetésére vonatkozó eljárását helyeslik.

Véleményezés végett a kérvényi bizottsághoz utasittattak

1940. A főrendi háznak jegyzője báró Nyáry Gyula áthozza a főrendi háznak a magyar királyi pénzverdékben veretendő pénzek alakja, belértéke és sulyáról szóló törvényjavaslat tárgyában hozott határozatát.

Mely határozat felolvastatván, annak kinyomatása és szétosztása a végett elrendeltetett és az osztályokhoz utasittatott, mivel a főrendi ház a törvényjavaslatnak 13-ik §-ban módositást tett.

1941. Báro Simonyi Lajos képviselő a közoktatási miniszter urhoz következő interpellatiót intéz:

Interpellatio.

Szándékozik e a kormány az 1848. XX. t. cz. 3·ik. §-a folytán, az illető hitfelekezeteket meghallgatván, az egyházak és iskoláknak az állam részéről segélyezése tárgyában kimeritő törvényjavaslatot előterjeszteni?

Báró Eötvös József közoktatási miniszter kijelenti. hogy az interpellatió elvben helyesli, és arra annak idejében válaszolni fog.

1942. Napirend szerint olvastatott a görög keleti vallásuak ügyére vonatkozó törvényjavaslat, és a központi bizottságnak e tárgybani jelentése, ugy szintén báró Eötvös József közoktatási miniszter urnak ez ügygyel összefüggésben levő módositványa, és miután felszólalás következtében szavazattöbbséggel elhatároztatott, hogy az imént emlitett módositvány a törvényjavaslattal együttesen tárgyaltassék:

Az átalános tárgyalás megindittatott és befejeztetett, s a napirenden levő törvényjavaslat a részletes vita alapjául egyhangulag elfogadtatott.

1943. A részletes tárgyalás ugyane törvényjavaslatra megkezdetvén, olvastatott a törvényjavaslat czime, és erre vonatkozólag Branovácsky István és több képviselő által beadott következő:

Módositvány.

A czimen "a görög-keleti vallásuak" helyett álljon: "keleti orthodoxa vallásuak" ügyében.

Az eredeti szerkezet szavazattöbbséggel megtartatott, és a módositvány elvettetett.

1944. Az elnük jelentése, hogy a kérvényi bizottság jelentését beadta, és annak tárgyalása f. hó 8-ra napirendre fog kitűzetni.

Tudomásul vétetett.

Az ülés oloszlott.

Az 1868-ik évi május hó 7-én tartott

CCXXV. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Szentiványi Károly**. Jegyző:
Dimitrievics Milos.

A folyó hó 6-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

1945. A képviselőház elnöke bemutatja a kir ügyek igazgatója és a magyar szent korona ügyvéde mint sajtóügyi közvádlónak két rendbeli kérvényét, melyekben engedélyért folyamodik, hogy Román Sándor országgyülési képviselő, mint a "Federatiunea" czimű politikai lapnak szerkesztője ellen, a bűnvádi vizsgálatot lázitás miatt megindithassa.

E kérvények felolvastatván, véleményezés végett a tizes tagu bizottsághos utasittattak.

1946. Az előterjesztett kérvények, jelesen:

Sopron kir. város közönségének folyamodványa, hogy Sopron városa a királyi tábla egyik osztályának székhelyéül kijelöltessék;

a Hegyaljához tartozó Sátoralja-Ujhely városa szőlőbirtokosainak folyamodványa, hogy viszonyaik az urbéri rendezésnél figyelembe vétessenek;

Balla Bálint kérvénye, hogy nyugdija felemeltessék;

özv. Halassy Ignáczné pesti lakosnak folyamodványa, 876 frt 45 kr. p. követelésének és járulékainak utalványozása végett;

Pozsony megye Maászti községnek folyamodványa, hogy a maradékföldek megváltására vonatkozó rendeletek megváltoztassanak; és végre

Nagy János volt honvédőrnagy és esztergomi lakosnak kérelme, állami ellátás és 2100 frtnyi kárnak megtéritése végett:

A kérvényi bizottságnak véleményezés végett kiadattak..

1947. Napirend szerint részletes tárgyalás alá vétetett a görög-keleti val-

lásuak ügyében beadott törvényjavaslat, és az eredeti szerkezetnek 1-ső §-a, ugy szintén Branovácsky István képviselő és társainak erre vonatkozó következő módositványa:

Az 1864. és 1865-ik évben Karloviczon tartott szerb nemzeti congressus, a mennyiben az 1847—48-ik XX. t. cz. 8-ik §-től eltérőleg egybehivatott, törvényesnek ismertetik el,

Felolvastatván és tárgyalás alá vétetvén, az elnök, miután a központi bizottság e szakaszra nézve módositást nem ajánlott, felteszi a kérdést következőleg: "elfogadja-e a képviselőház a törvényjavaslat 1. §-nak eredeti szerkezetét vagy nem?"

Felállás és ülvemaradás által a szavazás megtörténvén, az eredeti szerkezet megtartatott.

1948. Olvastatott és tárgyaltatott a 2-ik §. és a központi b zottságnak következő módositványa:

A 2-ik §. kezdetén "magyar és erdélyországi" kifejezés, mint felesleges, kihagyandó; "püspöki egyház" helyett: "püspökségnek", az "érsekségnek" helyett "érsekségre" teendő;

ugyszintén Branovácsky István képviselő és társainak következő módositványa:

"A keleti orthodox vallásu románok részére felállitott öná'ló, a fenálló szerb metropoliával coordinált metropolia, nem különben az erdélyi keleti orthodoxa vallásu püspökségnek érsekségre emeltetése törvénybe igtattatik."

Az eredeti szerkezet a központi bizottságnak javallata szerint szavazattöbbséggel

Módosittatni és kiigazittatni rendeltetett.

1949. Olvastatott és tárgyaltatott a 3-ik §. és a központi bizottságnak következő javallata:

A 3-ik §. ötödik sorában a szórendet ekkép óhajtja változtatni: "gyakorlatát teszi szükségessé";

az utána jövő szó "ugyanazért" kihagyandó;

a 8-ik sor végén az "iskolai" után lenne teendő: "iskolai és ezekre vonatkozó alapitványi ügyeket az ország törvényeinek korlátai között";

ugyszintén Branovácsky István képviselő és társai által beadott következő módositvány:

"Fentartatván ő felségének alkotmányszerűen gyakorlandó legfelsőbb felűgyeleti joga, a szerb és román metropoliának hivei, önkormányzatuk biztositása mellett, jogositva vannak egyházi, iskolai és alapitványi ügyeiket, az illető metropoliák által, avagy a congressus szervezetét rendező szabályok értelmében, ő felségének teendő előleges bejelentés mellett, időszakonkint egybehivandó saját congressusaikban (egyházi gyűléseikben) önállóan intézni, rendezni és a congressusokon alkotandó és ő felsége által jóváhagyandó szervezet értelmében, saját közegeik utján önállóan kezelni és igazgatni";

és a meginditott vita befejeztetvén, e szakaszra nézve a határozatnak hozatala

A holnapi ülésre elhalasztatott, mivel a képviselőház a ház szabályainak 66. §. értelmében határozatképes nem volt

Ezzel az ülés eloszlott.

Az 1868. évi május hó 8-án tartott

CCXXVI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly. Jegyző:
Dimitrievics Milos.

A f. év és hó 7-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

1950. A képviselőház elnöke által előterjesztett kérvények, jelesen:

Bereg megye közönségének felirata, a képviselői részvétlenség megszüntetése, és intézkedés végett. hogy kormányhivatalnok képviselő ne lehessen;

ugyane megye közönségének felirata, melyben ajánlja, hogy a Tisza alsóbb részén számos folyónak Jándnál történő beszakadásán alól egy vizi csatorna létesittessék;

Székelyhid mezőváros folyamodványa, a tisza-ér-körösi csatorna létesitése végett;

szatmármegyei Iriny községnek folyamodványa ugyane tárgyban;

gróf Zichy Ferencz biharmegyei birtokosnak kérvénye szintazon ügyben;

a Jászkun kerület közönségének felirata, hogy Debreczen városa a királyi tábla egyik osztályának székhelyeül tűzessék ki;

a pesti egyenlőségi körnek folyamodványa, a polgári honosságnak mielőbbi behozatala tárgyában;

Neuman Vilmos folyamodványa, hogy a kolozsvári tanács hátralevő fizetésének beszedésére köteleztessék ;

Oláh Gábor aradi ügyvéd folyamodik az iránt, hogy Gogor Emánuel hagyatékából a jutalom utalványoztassék; és

Szontagh Pál képviselő által nógrádmegyei balassa gyarmati iparosoknak bemutatott folyamodványa, az iránt, hogy a czéh- és iparrendszer a törvény-hozás által korszerűen szerveztessék:

A kérvényi bizottságnak véleményzés végett kiadattak.

1951. Gorove István kereskedelmi miniszter bemutatja Poroszország, az ejszak-német szövetség és a német vám- és kereskedelmi egyletnek ezen szövetséghez nem tartozó tagjaival kötött kereskedelmi és vám-, ugy Nagy-Britannia és Irhon egyesült királyságokkal kötött hajózási szerződéseket.

E szerződéseknek kinyomatása és szétosztása elrendeltetvén, az osztályokhoz tárgyalásra utasittattak.

1952. Csengery Antal, mint a Magyarország és Horvát-, Dalmát- s Tótországok közt fenforgó kérdések ügyében kiküldött országos küldöttségnek tagja

és előadója, bemutatja ugyane küldöttségnek az alföld-fiumei vasutvonalra vonatkozó jelentését, mely jelentés felolvastatván.

Kinyomatása és szétosztása elrendeltetett.

1953. Napirend szerint a görög-keleti vallásuak ügyében beadott és tegnapi napon részletesen tárgyalt törvényjavaslatnak 3-ik §-a szavazás alá bocváttatván,

Az eredeti szerkezet szavazattöbbséggel megtartatott és a központi bizottságnak javallata szerint kiigazittatni rendeltetett, s e szerint Branovácsky István és képviselő társainak módositványa elejtetett.

1954. Olvastatott a 4-ik §. és a központi bizottságnak következő jelentése :

A 4-ik §. ötödik sorából e szó: "továbbá" kihagyandó, a congressus szó elébe pedig mindenütt e magyarázat: "egyházi gyülekezet" teendő; továbbá

Branovácsky István és képviselőtársainak következő módositványa:

"Mindkét metropolia hiveinek joguk van, ugyancsak a legfelsőbb jóváhagyási jog fentartása mellett, congressusaikat szervezni."

Mely módositvány egyhangulag elfogadtatott, és a szerkezet ekképen kiigazittatni rendeltetett.

1955. Tárgyaltatott az 5-ik §. és a központi bizottságnak következő javallata:

Az 5-ik §. 4-ik sorában a görögkeleti után "vallásu" teendő; és

Branovácsky István és képviselőtársai által beadott következő módositvány:

"E czélból a miniszterium megbizatik, hogy a rég fenálló gyakorlat szerint az illető főpásztorokon kivül 25 egyházi, 50 világi és ezek közé választandó 25 határőrvidéki követből álló görög-keleti szerb nemzeti egyházi congressus összehivását a karloviczí érsek és szerb patriarchia által eszközölje."

Előbb az eredeti szerkezet és később a központi bizottság jelentése szavazat alá bocsáttatván és elejtetvén, e módositvány

Egyhangulag elfogadtatott, és a szakasz ekként kiigazittatni rendeltetett.

1956. Olvastatott és tárgyaltatott a 6-ik §. és erre vonatkozó javallata a központi bizottságnak, és pedig:

A 6-ik §. első sorában az összehivni helyett "eszközölni", a 2-ik és utolsó sorban "keleti" után teendő "vallásu", nemzeti congressus helyett "egyházi gyűlekezet", végül lenne "mielőbbi összehivását".

Ez alkalommal, hivatkozva az 5-ik §-ra, miután az eredeti szerkezet a központi bizottság javallatával elfogadtatott, ajánltatott, hogy a központi bizottságnak jelentésében a 6-ik sorban e szó után román tétessék "nemzeti".

Mely módositvány szavazattöbbséggel elfogadtatván, az eredeti szöveg és a központi bizottságnak jelentése ekként kiigazittatni rendeltetett.

1957. Olvastatott és tárgyaltatott a 7-ik §. és a központi bizottságnak következő jelentése:

A 7-ik §-ban congressus elébe teendő "egyházi gyülekezet"; "legelső" kimarad, valamint a "lészen" két utolsó betűje.

Szávazattöbbséggel az eredeti szerkezet a központi bizottság javallata szerint, e szónak "legelső" megtartása mellett, elfogadtatott.

1958. Olvastatott és tárgyaltatatt a ö-ik §. és a köponti bizottságnak javallata, és pedig:

"A két metropolia különválásából eredő mindennemű követelések, a menynyiben kölcsönös egyesség utján kiegyenlithetők nem lennének, ugy az egész metropoliát, mint a püspöki megyéket vagy egyházközségeket vagy netalán egyes egyéneket illetők is, választott biróság előtt bélyeg- és illetékmentesen lesznek érvényesitendők, mely birósághoz mindegyik fél válaszszon két-két tagot, s ezek közösen egy elnököt, meg nem egyezhetés esetére elnököt, valamint a három hó alatt választani vagy összeülni késedelmezők helyett az illető tagokat nevezze a királyi tábla; s ezen biróság végzése és itéletei ellen — mellőzve minden perorvoslatokat — egyedül a hétszemélyes táblára leend felebbvitel, hol is az ügy soron kivül az igazság és méltányosság alapján lesz eldöntendő; "

ugy szintén következő módcsitványok:

Branovácsky István és köpviselőtársainak módositványa:

"A román metropolia felállitásából eredhető mindennemu követelések, a mennyiben a congressusok, illetőleg a felek által egyesség utján kiegyenlithetők nem lennének, rendes biróság előtt bélyeg- és illetékmentesen érvényesitendők, mely biróság végzése és itéletei ellen mind azon perorvoslatok alkalmazhatók, melyeket a polgári perrendtartás egyéb perekben megenged;"

Manojlovics Emil képviselőnek módositványa:

"A két metropolia különválásából eredő" szavak helyett: "A román metropolia felállitásából eredhető" szavak tétessenek; "az igazságügyi miniszterium által e czélra delegálandó" passus helyett tétessék:,,az e czélra törvény értelmében delegálandó;"

Halász Boldizsár képviselő módositványa:

"A két metropolia különválásából eredő" mindennemű követelések, a menynyiben egyesség utján kiegyenlithetők nem lennének, ugy "az egész metropoliát, mint a püspöki megyéket vagy egyházközségeket, vagy netalán egyes egyéneket illetők is, az 1836. XIV. és 1840. XIII. t. cz. által kijelölt, az 1715. XVII. t. cz. értelmében erre feljogosított rövidutu osztoztató biróság előtt lesznek érvénycsitendők";

Maniu Aurél képviselőnek módositványa:

"A román metropolia különválásából eredő mindennemű követelések, éspedig az egész metropoliát, vagy az egyes püspöki megyéket illetők, a mennyiben a legközelebbi, mindkét congressuson megkisértendő egyesség utján kiegyenlithetők nem lennének, az egyházközségeket, vagy netalán egyes egyéneket illetők pedig azonnal egy, a királyi tábla által saját kebeléből e czélra különösen alakitandó 7 tagu tanács előtt bélyeg- és illetékmentesen érvényesithetők. E biróság végzései és itéletei ellen, mellőzve minden más perorvoslatot, egyedül a hétszemélyes táblára leend felebbvitel, hol is az ügy soron kivül az igazság és mél tányosság alapján lesz eldöntendő;"

Deák Ferencz képviselőnek módositványa:

"A két metropoliának különválásából eredő mindennemű követelések, a mennyiben kölcsönös egyesség utján kiegyenlithetők nem lennének, ugy az egész metropoliát, mint a püspöki megyéket, vagy egyházközségeket, vagy netalán egyes egyéneket illetők is, ő felsége által az illető miniszter ellenjegyzése mellett delegálandó valamely rendes biróság előtt bélyeg- és illetékmentesen érvényesitendők, és ezen eljárásnál minden perorvoslatok mellőzésével egyedül a két fokozatu rendes felebbvitel tartatik fen";

végre

Wlád Alajos képviselőnek módositványa:

"S az ilynemű felebbezett perek a felebbviteli biróságok által soronkivűl intézendők el."

Miután a vita befejeztetett, és a Branovácsky István és nehány képviselő társai, Manojlovics és Halász képviselők által beadott módositványok visszavonattak, szavazás által az eredeti szerkezet és a központi bizottságnak jelentése elejtetett,

Deák Ferencz képviselőnek módositványa szavazattöbbséggel elfogadtatott, a 8. §. Wlád Alajos módositványának hozzáadása mellett a szerint szerkesztetni elrendeltetett.

1959. A 9-ik §. felolvastatott

és az eredeti szerkezet megtartatott.

1960. Az elnök bemutatja végre a vasuti és pénzügyi bizottságnak a hatvan-miskolczi, zákány-zágrábi és az éjszak-keleti vasutvonalak tárgyában beadott jelentését.

E jelentés és mellékleteinek kinyomatása és szétosztása elrendeltetvén, az osztályokhoz utasittatott.

Az 1868. évi májushó 9-én tartott

CXXXVII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : **Szentiványi Károly**. Jegyző: Horváth Lajos.

1961. A folyó év és hó 8-kán tartott ülés jegyzőkönyve felo vastatván, annak 1955-dik száma, indokolt inditvány folytán, szótöbbséggel akként igazittatott ki, hogy az 5-dik §. megállapított szövegében előforduló azon szó elébe "congressus" a 3-dik és 7-dik §. megállapított szövegével összehangzólag, e szó tétetett "egyházi"; máskülönben a jegyzőkönyv helybenhagyatván,

Hitelesittetett.

1962. Az elnök bemutatja:

Lehoczky Mór volt honvéd huszár tőhadnagy folyamodványát, melyben néhai édes atyjának az 1848 9-ki hadjáratban szenvedett kárát, 20,000 ftot megtérittetni, avagy magát a kassai kerületben pénzügyőri biztosnak kineveztetni kéri;

Ürmös községe volt urbéres lakosai folyamodványát, melyben a községi közös erdő felosztása és a legelő elkülönitése tárgyában hozott sérelmes határozatokat megsemmisittetni s az 1848-ki tényleges állapotot fentartatni kérik.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadattak.

1963. Bemuttatott Ónod mezőváros lakosainak folyamodványa, melyben az urbéri rendbeszedési és tagositási pörben szenvedett sérelmeiket orvosoltatni kérik.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

1964. A mult 1867-dik évi október hó 23-kán 1253 sz. alatt kiküldött 10 tagu bizottság egyik tagja Gozsdu Manó a képviselőségről idő közben leköszönvén, indokolt inditvány folytán

Elhatározta a ház a bizottság kiegészitését.

Ehhez képest a hiányzó egy tag szabályszerű megválasztása a folyó év és hó 17-én tartandó ülés napirendére kitűzetett.

1965. Az állandó igazolási bizottság felolvasott véleményes jelentése folytán, és azzal egyezőleg

Pechy Tamás a szikszói kerületben megválasztott országgyűlési képviselő feltételesen igazoltatott, s mint ilyen az V-dik osztályba soroztatott.

1966. Napirenden levén a görög-keletti vallásuak ügyében előterjesztett miniszteri törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása, fölvétetett és felolvastatott a törvényjavaslat uj utolsó szakaszául a CCXXII-dik ülésben pótlólag beadott miniszteri módositvány:

"A két metropoliának görög és más, nem szerb, illetőleg nem román ajku hivei ezentul is teljes élvezetében maradnak mindazon jogoknak, melyeket a görög-keleti egyház törvényei szerint egyházközségi, iskolai és szertartási nyelvök, valamint egyházközségi vagyonuk kezelésére nézve eddig is gyakoroltak."

Ezután felolvastattak a ház asztalára letett következő módositványok:

Nyáry Pálnak ráczkevi kerület országgyűlési képviselőjének következő módositványa:

Módositvány" czim alatt szerkesztett utolsó §-ra:

"A görög-keleti vallásuak görög és más, nem szerb, illetőleg nem román ajku hivei ezentul is teljes élvezetében maradnak mindazon jogoknak, melyeket a görögkeleti egyház törvényei szerint egyházközségi, iskolai és szertartási nyelvök, valamint egyházközségi vagyonuk kezelésére nézve eddig is gyakoroltak. Egyébiránt jogosultaknak nyilvánittattak arra is, hogy a két metropoliátul különváltan egyházi, iskolai és ezekre vonatkozó alapitványi ügyeiket külön és önállóan intézhessék, rendezzék, és a 3-ik §-ban meghatározott uton és módon alkotandó szabályok értelmében saját közegeik utján önállóan kezeljék és igazgassák. A különválásból eredő mindennemű követelések ez esetben is szintén a 8-dik §-ban felállitott biróság előtt lesznek érvényesitendók ;"

továbbá:

Vadnay Lajos, Horváth Lajos, Kerkapoly Károly, Son sich Pál képviselők következő módositványa:

"A miniszteri módositvány következő szövegezés szerint fogadtassék el:

"A görög-keleti vallás se nem szerb, se nem román ajku hivei ezentul is meghagyatnak mind azon jogaikban, a melyeket egyházközségi és iskolai ügyeik önálló intézésében, szertartási nyelvök szabad használatában, mint szintén egyház-községi vagyonuk és alapitványaik kezelésében eddig gyakoroltak."

Felolvastatott továbbá a vita folyama alatt Babes Vincze országos képviselő által beadott következő

Módositvány:

"A szerkezet egy pár szavainak megváltoztatásával ekként lenne módositandó:

"A két metr opoliának görög és más, nem szerb, illetőleg nem román ajku hivei ezentul is fentartatnak mindazon jogokban, melyek őket a görög-keleti egyház-törvényei szerint egyházközségi, iskolai és szertartási nyelvök, valamint egyházközségi vagyonukra nézve illetik."

Befejeztetvén a részletes tárgyalás, miután a vallás- és közoktatási miniszter a Vadnay Lajos és társai által beadott módositványt magáévá tette, az elnök azon kérdésére: "elfogadja-e a ház a Vadnay Lajos és társai által beadott s a miniszter által elfogadott módositványt?"

A ház a módositványt szótöbbséggel elfogadta, s azt, az elnök indokolt kijelentése folytán, nem utolsó, hanem 9-ik §. gyanánt a törvényjavaslatba fölvétetni rendelte.

Az 1868-dik évi május hó 11-én tartott

CCXXXVIII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : **Szentiványi Károly**. Jegyz**š:** Chengery Imre.

A folyó évi május hó 9-dikén tartott ülés jegyzőkönyve felolvaslatván,

Hitelesittetett.

1967. A ház elnöke előterjesztette az idő közben érkezett iratokat, a következő tartalommal, ugymint:

Pozsony vármegye közönsége közli azon nézeteit, melyeknek a megyék rendezése iránti törvény hozatalakor leendő figyelembe vételét kéri;

sz. k. Újvidék város tanácsa és képviselő testülete, a szerb nemzeti szinház képvh. Jegyzőkönyv. 1865/, iv.

23

javára, az országos pénztárból akkora évi segélyt kér rendeltetni, a mennyit a budai népszinház fog nyerni;

Nádudvar mezőváros több lakosai, az urbéri szabályozás folytán szenvedett károsodásaikat panaszolva, a maradvány-földeknek és urbéri természetű szőlő-dézmának országos kárpótlás melletti megváltatásáért esedeznek;

békesmegyei Endrőd községe előljárói, a tisza-lök-gyomai, ugy a csongrádpesti csatornák létesítését, országos költségen, vagy kamat-biztosítás mellett, minél elöbb eszközöltetni kérik;

a Torontál megyében fekvő Rábé község előljárósága folyamodik, hogy a község részére, a szomszédos szőregi kincstári pusztában, mérsékelt évi bér és 20 évre terjedő szerződés mellett, 1280 láncz föld adományoztassék;

Mandics János huszti lakos, a magyar honvéd-sereg számára 184%-ik évben általa eszközlött szállitmányozások árául, 610 forintot s 57½ krajczárt kér utalványoztatni;

Müller József pestvárosi lakos azon 3000 forintot meghaladó követelésének megtérittetéséért esedezik, melyet a magyar hadjárat végén, az állami fegyvergyári munkások bére fejében sajátjából előlegezett volt;

lovag Czechovszky Leo magyar honvédezredes, a mult évben beadott s a honvéd-alapból segélyeztetését tárgyazó folyamodványát pártoltatni, és az eredményrő¹ magát értesittetni kéri.

S ezeken fölül bemutattatott még:

Breznóbánya sz. k. város közönségének kérvénye, melyhez képest a nemzetiségi kérdést, a nemzetiségi jogok illő méltánylásával ugyan, de egyszersmind az ország egységének és épségének sértetlen fentartásával, kivánja törvényileg szabályoztatni;

Jász-Berény város képviselő testületének az iránti felterjesztése, hogy a jászkúnok által 1745-ik évben lefizetett örökváltsági összeg, akár földtehermentesitési adójokba leendő betudás, akár államkötvények általi kártalanitás mellett, térittessék vissza; és végre

sárvári báró Eötvös József hétszemélynöknek, ugy Havas Ignácznak és Strohmayer Ferencznek folyamodványa, minélfogva a pesti vakok intézetének alap-tőkéjét évenkinti államsegély által gyarapittatni, s igy a vakok ápoló intézetének létesitését lehetővé tétetni kérik.

Sz. k. Breznóbánya város kérvénye, figyelembe vétel tekintetéből, a nemzetiségi kérdésben munkálkodó bizottsághoz lévén átteendő, a többi folyamodvány vélemény-adás végett a kérvényi választmánynak rendeltetett kiadatni.

1968. Napirend folytán az alföldi vasút tárgyában a közmunkaiés közlekedési miniszterium részéről benyujtott, s a vasuti és pénzügyi bizottságok szövegezése szerint átidomitott törvényjavaslatnak és engedély-okmánynak átalános tárgyalása kezdetvén meg; s ezekkel kapcsolatban az osztályok előadóiból alakult központi bizottság jelentése, és ugyanennek "az alföld-fiumei vasut-vonal tárgyában", s "a vasutépitési engedélyezések iránt átalában" bemutatott határozati javaslatai is felolvastatván:

mindenekelőtt "az alföld-fiumei vasut-vonal tárgyában" keletkezett határozati javaslat, s ezután "a vasutépitési engedélyezések iránt átalában" benyujtott határozati javaslat, továbbá "az alföldi vastu engedély-okmányának tervezete," és végre a "törvényjavaslat az alföldi vasut épitése tárgyában", átalánosságban, és

a részletes tanácskozás alapjául elfogadtattak, s a czikkenkinti tárgyalás a holnapi ülésre tüzetett ki.

1969. Miután azon 10 tagu bizottság kiegészitéséül, mely a ház tagjai ellen kért vizsgálat és közkereset alá vétel tárgyában véleményes jelentéstétellel van megbizva, a hiányzó egy tagra nézve, a mai napra kijelölt szavazás név szerinti felhivás folytán végrehajtatott:

A szavazatoknak a napi jegyző általi összeszámitása, és az eredménynek a holnapi ülésre leendő bejelentése elhatároztatott.

1970. A görög-keleti vallásuak ügyében készült törvényjavaslat, a czikkenkinti targyalás során megállapított szerkezetben, a mai napra kitűzött vég szavazás tekintetéből felolvastatván:

Az, a szabályok értelmében, végleg elfogadtatott, és a főrendekhez, hozzá járulás végett, Mihályi Péter jegyző által átküldetni rendeltetett.

Az 1868 évi május 12-kén tartott

CCXXIX. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Gajzágó Salam**on.

Jegyző: Csengery Imre.

A tegnapi ülés jegyzőkönyve felolvastatott,

És meghitelesittetett.

1971. Az elnök által bemutattattak:

Máramaros vármegye közönségének fölterjesztése, minélfogva Pest, Pilis és Solt t. e. vármegyéknek a teljhatalmu királyi biztosok kiküldéséből, és a törvényhatóságok felfüggesztéséből keletkezett sérelmét orvosoltatni kivánja;

Aranyos szék állandó bizottságának kérvénye, melyhez képest az erdélyi gazdasági egyesület feliratában a sóár szabályozására nézve előadott inditványt magáévá teszi, és erre a képviselőház figyelmét felhivja;

Zemplén vármegye egyetemének kérvénye, mely szerint a néhány görögkatholikus lelkész izgatásai folytán kierőszakolt, több község pecsétével ellátott, s a képviselőházhoz a "zempléni oroszok kivánatai" gyanánt benyujtott folyamodványt, további vizsgálat és eljárás tekintetéből, eredetiben közöltetni kéri;

huszti özvegy Mandics Andrásné Oroszi Anna az iránti esedezvénye, hogy a néhai férje által a volt honvédsereg részére kiszolgáltatott élelmi szerek ára, öszszesen 5000 pfrtban, maga és gyermekei javára fizettessék ki;

Szabó Gábor, Hajdu Péter és több fülöpszállási lakos folyamodványa.

23*

melyben a magyar pénzjegyekben szenvedett káraik megtérittetéséért, s e részben mult évi junius 26-án beadott kérvényök pártoltatásáért esedeznek;

Beke Gábor kérvénye, a pest-ujvidéki vasut és mellékágai kiépitése iránt mult évben benyujtott folyamodványának tárgyaltatását illetőleg.

S ezekkel kapcsolatban előterjesztettek még:

Jánossy Lajos erdélyi megyei áldozárnak, és a tömösi határszélen alkalmazásban volt lelkésznek folyamodványa, melynek folytán a tömösi veszteglési intézet igazgatójától, s az erdélyi katonai főparancsnokságtól szenvedett sérelmeit panaszolja, és orvosoltatni kéri;

Mihály Gergely volt alkirálybirónak, és csikszéki 1861-ik évi több tisztviselőnek kérvénye, miszerint az azon évről elmaradott hat hónapi tiszti fizetéseik kiadatása iránt intézkedésért folyamodnak; és végre

Heves megyében fekvő Tisza-Nagyrév község számos lakosainak folyamodványa, melynél fogva, a szőlő-dézmának országos közköltségen leendő megváltását illetőleg, törvényt kivánnak alkottatni.

Ezen folyamodványok, véleményes jelentéstétel meghagyása mellett, a kérvényi választmányhoz rendeltettek áttétetni.

1972. Bemutattatott Miskolcz város közönségének folyamodványa, melynél fogva a jelenleg fenálló közvetett és közvetlen adók irányában, s különösen az eddig, alig egy-két városban létezett házbérjövedelmi adónak "házosztály-adó" czége alatt tervezett átalánositása ellenében, aggodalmait előadja, és azokat tekintetbe vétetni kéri.

A pénzügyi bizottsághoz kiadatni határoztatott.

1973. Előterjesztetett Gömör és Szepes vármegyék számos községeinek, egyleteinek és lakosainak abbeli kérvénye, hogy a kassa-oderbergi vasut Poprádnál kezdve, Kézsmárkon és Zdaron át, Neumarkt, Spytkovice, Tordanow, Makow, Sucha, Wadowice és Frydrychowice felé vezetendő vonal által, Oswiecimmel kapcsoltassék össze.

A vasuti bizottsághoz áttétetni rendeltetett.

1974. A 10-es bizottság hiányzó egy tagjára nézve tegnap végbe ment szavazás eredményéről, a napi jegyző általi egybeszámitás folytán, a következőkben tétetett jelentés, ugymint:

A jelenleg igazolva levő 404 képviselő közől az elnök nem szavazott, egy tag pedig szavazni nem akart;

távol volt 193 tag;

beadatott 209 szavazati levélke, melyekből Ivácskovics György 72 szavazatot, Véghső Gellért 53 szavazatot, Popovics Zsigmond pedig 46 szavazatot nyertek, mig a többi szavazatok több képviselő között oszlottak meg.

Ivácskovics György képviselő, a többség által a 10-es bizottság tagjává megválasztatván: ez iránt, a végzés kiadása mellett, mind ő, mind a nevezett bizottság értesitendő lesz.

1975. Az osztályok előadóiból alakult központi bizottság jelentése folytán, az alföld-fiumei vasutvonal tárgyában" bemutatott, s napirenden levő "határozati javaslat" részletes tanácskozás alá kerülvén:

S Ghyczy Ignácz képviselőnek módositványa, miszerint ezen határozati javaslat utolsó szava után, ezen tételt: "a szárnyvonalak csak a fővonal megkészülte után épittetvén ki," pótlólag beigtatandónak inditványozta, huszonegy tag-

nak irásban bejelentett kivánatára név szerinti szavazás alá bocsáttatván: az elnök által föltett azon kérdésre, ha vajon "elfogadja-e a ház Ghyczy Iguácz módosit-ványát, avagy nem?" 404. igazolt képviselő közől az elnök nem szavazott, egy tag nem akart, 122 tag távol volt, s "igen"-nel 91, "nem"-mel pedig 189 tag szavazott; és igy a többség a módositványt el nem fogadta, hanem a központi bizottság javaslatát, a bevezető sorok kihagyásával, ekként emelte végzés erejére, a miként következik:

"Határozat

az alföld-fiumei vasut-vonal tárgyában.

"Gondoskodjék a kormány, hogy a nagy-várad-eszéki vaspálya, Eszéktől, Sziszeken és Károlyvároson át, Fiumeig, a legrövidebb vonalon, függetlenül minden más társaságtól, és minél előbb épittessék ki."

1976. "A vasut-épitési engedélyezések iránt átalában" előterjesztett "határozati javaslat," a központi bizottsági jelentés során vétetett folytatólag részletes tárgyalás alá.

Ezen javaslat, a kezdő sorok elhagyásával, egyhangulag elfogadtatott, és következő határozattá alakittatott:

"Határozat

a vasut-épitési engedélyezések iránt átalában.

- "1. Vasut épitésére egyedül részletes és kimeritő vizsgálat után biztosaknak elismert oly kiszámitások alapján adassék engedély, melyek kielégitők arra, hogy a törvényhozás a vonalt megállapithassa, hogy elhatározását azok segélyével mindig biztos alapokra fektethesse, és hogy akként minden határozatlanság s később eldöntendő kérdések felmerülése minél inkább elkerültessék.
- "2. Bármely engedélyt kérő társulat kivétel nélkül köteles legyen, az épités helyességére, czélszerűségére, valamint annak a kitűzött határidő alatti befejezésére nézve, megfelelő tettleges biztositékot letenni.
- "3. Szintén kivétel nélkül minden engedélyt kérő érdek-társulat köteles legyen, az engedély megnyerése után, hat hét alatt kimutatni, miszerint a vállalat egész részvény-tőkéje 30 százalékának befizetése biztositva van."

1977. A napirend folytán "az alföldi vasut engndély-okmányának tervezete", a vasuti és pénzügyi bizottságoknak a miniszterium részéről is elfogadott szövegezése szerint, czikkenkint tárgyaltatván:

Ezen okirat czime, Tisza Kálmán képviselőnek egyértelmüleg elfogadott módositása szerint ekként állapittatott meg: "Az alföld-fiumei vasut nagyváradeszéki része engedély-okmányának tervezete."

Az 1-ső §. első pontjának 12-ik és 13-ik sorában eme szavak helyett: "Baranyavárról Villányra", a központi bizottság véleményéhez képest, ezen kitétel igtattatott be: "Eszékről Baranyaváron át Villányra..."

Ugyanezen 1-ső §. második pontjának 5. és 6. soraira nézve, egyhangulag elfogadtatott a központi bizottság azon javaslata, miszerint "Bezdánt" helyébe "Erdődöt", és "Baranyavárt" helyébe "Eszéket" kivánta bevezettetni. S ehhez képest aztán Szakál Lajos képviselőnek egyhangulag elfogadott módositványa nyo-

mán, eme második pont 1-ső és 2-ik sorából kihagyatott a következő tétel: "a vállalkozók részéről bemutatott terv szerint..."

Szintén az 1-ső §. harmadik pontjának 1-ső sorában, a központi bizottság módositása szerint, e szó után "szárnyvonal", eme szó: "Eszékről" tétetni, s az utána következő következő "Baranyavárról" helyett "Baranyaváron át" iratnihatároztatott.

Hasonlag az 1-ső §. ötödik pontját illetőleg, a központi bizottság véleményével öszhangzólag, az 1-ső sorban előjövő "Nagy-Váradnál" szó után ez a szó: "és" igtattatott be, mig eme tétel: "és Baranyavárnál" kihagyatni rendeltetett.

Továbbá a 2-ik §. harmadik pontjának 4-ik sorában eme szó után: "april" ezek igtattatván be: "20-án 4973. sz. a.", s ugyanezen pont 6. sorában a "terjesztendő" szó ezzel cseréltetvén ki: "terjesztett . . ." a központi bizottságnak idevonatkozó javaslatai is megállapodásokká váltak.

Ugyancsak a 2. §. hatodik pontjában, s a második sorban előjövő e szó után: "brutto-jövedelem", Somossy Ignácz képviselő előterjesztéséhez képest, közakarattal ez iratott be: "évenkint..."

A 3. és 4. §-ok észrevétel nélkül elfogadtattak.

Az 5-ik §. harmadik pontjában, és a 3. sorban, a központi bizottság módositása szerint, az "Eszék" előtt az "és" szócska beigtatandó, s a nyomban következő "és Villány" szavak kihagyandók; másfelől pedig a 4. pont utolsó sorában előforduló eme szó: "pályavonalt..." ezen tétellel cserélendő ki: "pályaszakaszt, és az eszék-villányi szárnyvonalat".

A 6., 7. és 8. §-ok változatlanul helybenhagyattak.

A 9. §. negyedik pontjának 2. sorában "póznáira" szó helyett ez vétetett be: "oszlopaira".

A 10. §-ra nézve a központi bizottság következő változtatásai fogadtattak el:

A harmadik pont 4-ık sorában eme kifejezés: "osztrák és magyar" ezzel váltatott fel: "magyar és osztrák...".

Ugyancsak a harmadik pontban és az utolsó sorban e szó helyébe: "lassúbb..." ez tétetett: "csekélyebb..."

A kilenczedik pont 2. sorában pedig a "közül" után ez a szó: "legalább" pótlólag beszúratott.

S ezen pontnál, az ülés berekesztése miatt, a czikkenkinti tárgyalás félbe szakadván: annak folytatása a holnapi ülésre tétetett át.

Az 1868-ik évi május hó 13-án tartott CCXXX. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : **Gajzágó Salamon**.

Jegyző: Csengery Imre.

1978. Megtörténvén a közelebbi ülés jegyzőkönyvének hitelesitése, az elnök bemutatta:

sz. k. Kassa város közönségének kérvényét, mely által sz. k. Szatmár-Németi város felszólalását, az országos képviselőknek az ülésekből tapasztalt gyakori elmaradásaira vonatkozólag magáévá teszi, és kellő figyelembe ajánlja;

Alsó-Ausztriának Bécs-Ujhely és Bruck táján lakozó számosabb malom- és gyáriparosainak esedezvényét, miszerint a győr-soproni, s illetőleg czenki vasut-vonalra nézve épitési engedélyért a közlekedési miniszteriumhoz folyamodott társulatnak kérvényét tekintetbe vétetni kérik;

békesmegyei Gyoma város előljáróinak, továbbá

biharmegyei Ér-Diószeg mezőváros közönségének az iránti folyamodványát, hogy a felső tisza-ér-kőrösi hajózási csatorna kiépitése országos segélyezés mellett eszközöltessék;

altorjai Mike Józsefnek és Mike Juliánának kérlevelét, a néhai atyjok Mike Elek által a volt székely huszár-családok ló-táppénzéből kivett 200 p. forintnak és kamatainak visszafizetését, a kir. kincstári ügyvédség felpörössége folytán. elrendelő kezdi-széki egyes biróság itéletének megsemmisitése tárgyában;

Thuránszky Nándor aranyosmaróti lakosnak folyamodványát, minél fogva az állami jövedelmek mi móddal kezeléséről beadott emlékiratát tekintetbe vétetni kéri.

Kassa sz. k. város kérvénye a ház-szabályok átvizsgálásával foglalkozó választmányhoz, s az alsó-ausztriai némely iparosok esedezvénye a vasuti bizottsághoz tétetvén át: a többi folyamodvány, vélemény-adás végett, a kérvényi választmánynak rendeltetett kiadatni.

1979. A czikkenkinti tárgyalás, "az alföldi vasut engedély-okmányának tervezete" fölött, a napi rend során tovább folytattatván:

A 10-ik §. tizenharmadik és tizennegyedik pontjai, a központi bizottság javaslatához képest, akként cseréltettek föl, hogy a tizennegyedik pont jövén a tizenharmadiknak helyére, ez viszont tizennegyedikké lőn átváltoztatva.

A 11-ik §. egészben jóváhagyatott.

Majd a 12-ik §. harmadik pontjában, és pedig a 3-ik sorban levő "egyéb" szó helyett "más" kifejezés, s a 7-ik sorban nyomdai hibául benmaradt "áttérités" helyett "ár-térités" szó igtattatott be, s igy a központi bizottság véleménye e részben is elfogadtatott.

A 13-ik, és 14-ik, valamint utóbb a 16-ik, 17-ik, 18-ik, és 19-ik §§-ok változtatás nélkül megtartattak.

Közben esőleg azonban, a 15-ik §-t érdeklőleg, a 3-ik sorban találtató ezen szavak: "a fuvarbéreket...," a központi bizottság által előadott javaslat értelmében, ekként módosittattak: "azok fuvarbérét..."

A 20-ik §. első pontja helyett, Radics Ákos képviselő részéről, ily tartalmu szerkezet inditványoztatott:

"Az engedélyezett vasut-vonalra, ennek megnyitása zapjától számitva, az engedély tartamáig, évi 1,258,400 o. é. forint tiszta jövedelmet ezüstben akképen biztosit az állam, hogy ha az évi tiszta jövedelem a fentebbi biztositott összeget el nem érné, a hiányt pótolni tartozik."

S a kifejlett tanácskozás folytán, egyfelől ezen módositványra, másfelől pedig az eredeti szerkezetre nézve, szavazás válván szükségessé: a felállás utján mutatkozott többség az eredeti szerkezetet meghagyandónak határozta, és igy a módositványt elejtette.

Egyébiránt ugyanezen 20-ik §-ban még a következő változtatások történtek: ugymint:

az ötödik pont 2-ik sorában előforduló "pálya" szó ezzel cseréltetett ki: "pályához";

a hatodik pont alatt pedig, és a 3-ik sorban a "helyettesitése" kitétel után, a központi bizottság érszrevétele nyomán, ezen szavak: "a kormány által," pótlólag beigtattattak.

A 21-ik §, a központi bizottság véleményével egyezőleg, merőben változást szenvedett, és ennek helyében a következő uj szerkezet állapittatott meg:

"21. §. Jelen engedély-okmány kiadása után az engedélyesek lehető legrövidebb idő allatt kötelesek a zombor-erdőd-eszéki pályaszakaszra vonatkozó részletes terveket, és az ezek alapján készülő költségvetéseket a kormány elé terjeszteni.

"És ha ezen előterjesztésből kitűnnék, hogy a zombor-erdőd-eszéki pályaszakasz, az engedély-kérők által eredetileg tervezett zombor-bezdán-eszéki pályaszakasz ellenében, több vagy kevesebb költséget igényelne, e szerint fog a mérföldenkinti kamatbiztositás, a kiállitási tőke arányához képest, fölemeltetni vagy leszállittatni."

Továbbá a 24-ik §. első pontjának ezen utolsó szava: "mellőztessenek", Somossy Ignácz képviselő javaslatára, ezen kifejezéssel: "pótoltassanak," váltatván fel: ugy ezt megelőzőleg a 22-ik és 23-ik, valamint következőleg a 25-ik, 26-ik, 27-ik, 28-ik, 29-ik és 30-ik §§-ok is, változtatás nélkül, helyben hagyattak.

Ezután a "függelék" 1-ső §-a, szintén a központi bizottság javaslata szerint, elfogadtatott.

A függelék 2-ik §-ának második pontjára, melyet a központi bizottság megtartatni kivánt, a tanácskozás során két módositvány talált pártolásra. Az egyik módositvány szerint, melyet Szontagh Pál gömörmegyei rozsnyói kerületi képviselő adott elő, ezen második pont igy lett volna változtatandó: "Minthogy azonban, tekintve azon nagy sin-szükségletet, mely előre láthatólag a belföldön épitendő vasutakhoz közelebb kivántatni fog, kénytelenek lesznek külföldi terméket is használni: a külföldről behozott sinek és kapocs-eszközökért fizetett beviteli vám felének visszafizetése czimén, a 20-ik §-ban 36,500 frtra kitett jövedelembiztosi-

tási összeg részökre 250 frttal mértföldenkint fölemeltetik." A másik módositvány pedig, melyet Nyáry Pál képviselő fejtett ki, ezen második pontnak teljesen és egészben leendő kihagyására vonatkozott. S ily helyzetben a kérdés eldöntése, felállás és ülve maradás utján, szabályszerű szavazást igényelvén; és az első izben tett kisérlet, mely szerint a szerkezet pártolói hivattak fel elnökileg a felállásra, kétes eredményünek mutatkozván: utóbb, a másod izben történt ellen-kisérlet következtében, a többség által Nyáry Pál módositványa fogadtatott el, és igy a 2-ik §. második pontja egészen kihagyatni rendeltetett.

Végre, miután a "külön czikk," a központi bizottság véleménye szerint, változás nélkül meg lőn állapitva: az engedély-okmány részletes tárgyalása befejeztetett, és az ülés eloszlott.

Az 1868-ik évi május hó 14-én tartott

CCXXXI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Gajzágó Salamon.

Jegyző: Csengery Imre.

1980. Az elnök, a mult ülés jegyzőkönyvének hitelesitését követőleg, bemutatta a Bukurestben lakó számos magyar alattvalóknak az iránti kérvényét: hogy a Rumuniában levő konzulság, politikai és kereskedelmi szempontokból, a magyar érdekeknek megfelelőbb módon szerveztessék, s annak személyzetében elegendő számu magyarok is legyenek alkalmazva.

A kérvényi választmányhoz, véleményes jelentéstétel czéljából, kiadatni rendeltetett.

1981. Az alfoldi vasut épitése tárgyában készült törvényjavaslat részletes tárgyalása, a vasuti és pénzügyi bizottságok szövegezése szerint, levén napirenden:

Mindenekelőtt a czimzet, az engedély-okmányban történt módositással egybehangzólag ekként alakittatott át: "Törvényjavaslat az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része épitése tárgyában."

Ezután az 1ső §. 4-ik sorában előforduló "valamint" szó után, a központi bizottság véleményéhez képest, ez igtattatott be: "Eszékről."

A következő 2-ik, 3-ik, 4-ik, 5-ik, 6-ik, 7-ik, 8-ik és 9-ik §§-ok, melyeket a központi bizottság is megtartatni javasolt, változtatás nélkül elfogadtattak.

A 10 ik §. második pontja, a központi bizottság által ajánlott szerkezet szerint, ekképen m(dosittatott:

"Mindkét félnek azonban jogában áll a polgári eljárásban meghatározott bizonyitékok által igazolni azt, hogy a kisajátitott terület a fent megjelöltektől különböző minőségü volt."

KÉPVH. JEGYZŐKÖNYV. 1865/4. JV.

24

Hasonlóan, és a központi bizottság nézetével egyezőleg, átidomittatni rendeltetett a 11-ik §. szerkezete is, mely következőleg fog hangzani:

"A kártalanitási összeg után a kártalanitandó részére azon időponttól kezdve jár öt százaléknyi kamat, melyben a kisajátított ingatlan tettleg birtokba vétetett."

A 12-ik §-ban használt "hatóság" szó, a központi bizottság részéről ajánlott ezen kifejezésel határoztatott fölcseréltetni: "törvényhatóság."

Majd a 13-ik § utolsó négy sorát, ezen szótól: "a kisajátitási..." kezdve egészen végig, Halmosy Endre képviselő kihagyatni, s helyébe a következő szerkezetet igtattatni inditványozta:

"A kisajátitási eljárás, befejezése után pedig a megállapított kártalanitási összeg, a vasutak és csatornák telekkönyvezéséről szóló törvényczikk értelmében, az ebben kiszabott határidők alatt, a törvényesen jogosultnak kész pénzben kifizetendő, illetőleg részére a birói letéti pénztárba leteendő."

S ezen módositvány és a tárgyalásnak alapjául szolgáló szerkezet fölött szavazás eszközöltetvén, a felállás által kitünt többség, a módositvány mellőzésével, az eredeti szerkezetet határozta megtartatni.

Végre a 14-ik §. 6-ik sorában, eme szó után: "alapján", ezen mondat: "a 6-ik §-ra való tekintettel", redeltetett pótlólag beiratni, s igy a központi bizottság veleménye e részben is elfogadtatott.

És ily módon a czikkenkinti tárgyalás befejeztetvén, mind ezen vasuti törvényjavaslatra, mind az engedély-okmányra nézve, a házszabályok 74-ik szakasza értelmében, a végleges szavazás a holnaputáni ülés teendőjéül tüzetett ki.

1982. Ivánka Imre pestmegyei duna-pataji kerületi képviselő, a közlekedési és pénzügyi miniszteriumokhoz, a következő, s irásban is benyujtott interpellatiót intézte:

"Miután a képviselőház az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki részének épitése iránt kötött szerződést helyben hagyta, ugyanezen vasut végleges kiépitése iránt következő kérdéseket vagyok bátor a közmunka- és közlekedési, továbbá a pénzügyi miniszter urakhoz intézni:

"1. Való-é, hogy egyrészt a "Licot de Nimes" consortium, másrészt azon consortium, mely a nagyvárad-eszéki vonalrész épitkezésére szerződött, készeknek nyilatkoztak a vasutat Eszéktől Sziszeken át Károlyvárosig, ugyanazon föltételek alatt, és mértföldenkint ugyanannyi árért fölépiteni, mint az most e vasut nagyvárad-eszéki részére megállapittatott?

"Ha igen: van-e a miniszteriumnak kilátása, hogy e része a vasutnak 1871-ik évben szintén át fog adatni a forgalomnak?

- "2. Eltekintve minden folyamatban levő alkudozásoktól: mikor kezdi meg a kormány, és hány szakaszban egyszerre, az alföld-fiumei vasut károlyváros-fiumei részének tettleges épitését, és hány év alatt véli befejezhetni?
- "3. A különböző társulatokkal folytatott alkudozásoknál szem előtt tartotta-e a miniszterium azon körülményt, hogy a forgalom az egész alföld-fiumei vasuton ugyanegy társulat kezében pontosuljon össze, s az, Sziszektől Károlyvárosig ne tétessék át a déli vaspálya-társulat kezébe, hanem külön, függetben vonalon kezeltessék?"

A közmunka- és közlekedési, s a pénzügyi miniszter urakkal közöltetni rendeltetett.

1983. Olvastattak a kérvényi választmány jelentései, melyeknél fogva

a) Ugocsa vármegye közönségének, továbbá

- b) Abauj vármegye egyetemének kérvényét, a honvédelmi rendszernek törvény által kivánt szabályoztatása tárgyában, s végre
- c) ugyancsak Ugocsa vármegye közönségének kérvényét, a Ludoviceum és a magyar királyi testőrség helyreállitását, úgy a Therezianumbeli alapitványok felhasználását illetőleg, a honvédelmi miniszteriumhoz, használat és figyelembe vétel végett, áttétetni véleményezi.

A vélemény elfogadtatván, a kérvények, annak értelmében, a honvédelmi. miniszteriumhoz átteendők lesznek.

1984. A nagykárolyi szőlőbirtokosoknak a hegyvám országos megváltását eszközöltetni és a bor palaczkokban való elárusitását engedélyeztetni kérő folyamodványa, a kérvényi választmány javaslatával egyezőleg,

A földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszteriumhoz határoztatott áttétetni.

1985. A kérvényi választmány véleménye, Winter Gyula mártonfalvai lakos folyamodványára vonatkozólag, miszerint az 1848. XXIII. törvényczikk 16-ik szakaszának nyugdijazási intézkedését a fizetés nélkül szolgált városi tisztvéselőkre is kiterjesztetni kéri, tárgyalás alá vétetvén:

Ezen folyamodványnak a belügyminiszteriumhoz javaslatba hozott áttétele elhatároztatott.

1986. Előadatott a kérvényi választmány véleményes jelentése

- a) komárommegyei Guta mezőváros tanácsa és lakosai folyamodványát illetőleg, minél fogva az angalai, ó-gutai, bálványszakálosi és több pusztai birtokok iránt 1807-ik, 1826-ik, 1846-ik és 1860-ik években részökre kedvezően keletkezett legfelsőbb királyi végzéseket s itéleteket kiadatni kérik;
- b) ugyanezen város közönségének esedezvényére, s a több ottani lakostól az esztergomi érsekség számára elfoglalt ingó és ingatlan javak visszaadásának eszközlésére vonatkozólag;
- c) ismét ezen város közönsége folyamodványa tárgyában, miszerint az esztergomi érsekség által ellene törvénytelenül inditott pereket megvizsgáltatni, s az urbéri viszonyok iránt hozandó részletes törvény létrejöttéig megszüntetni kéri.

A folyamodványok, az elfogadott véleményhez képest, az igazságügyi miniszteriumhoz intézkedés végett át fognak tétetni.

1987. Szalacsy Antal jelenlegi pesti lakosnak a magyar kormány részére 1849-ik évben átvett 3029 pozsonyi mérőnyi búza árát megtéríttetni kérő, sa kérvényi választmány jelentése során előterjesztett folyamodványa

A pénzügyi miniszteriumhoz, elintézés tekintetéből, áttétetett.

1988. A kérvényi választmány, sz. k. Pest város közönsé gének folyamodványára nézve, minél fogva ez; az általa létesitendő vizvezetékhez szükséges vaskészitményeknek külföldről vámmentesen lehető behozatalát, vagy legalább a vascsöveknek egyszerű öntvények gyanánti megvámoltatását engedélyeztetni kérő, s a pénzügyi miniszterhez benyujtott esedezvényét a képviselőháznak pártfogásá ba ajánlja, véleményes jelentését bemutatja.

A választmány véleménye helyeseltetvén, a folyamodvány, különös tigyelembe vétel végett, és ajánlással, rendeltetett a pénzügyminiszteriumhoz áttétetni.

1989. A kérvényi választmány, az országos magyar ipar-egyesület bizottságának az ipar- és kereskedelmi kamarákról szóló törvényjavaslat iránti folyamod-

ványát, azon okból, mivel az idő közben szentesitett törvénynél fogva a kérelem tárgya már elintéztetett, levéltárba helyezendőnek véleményezvén:

Ezen vélemény határozat erejére emeltete:t-

1990. Tárgyaltatott a kérvényi választmány jelentése, melynek értelmében Nagy-Szeben város képviselő testületének, ugy az erdélyi szász egyetemnek és Segesvár város több lakosának az iránti folyamodványát, hogy Schmidt Konrád volt szász ispánnak nyugalomba tétele, s helyére Conrád Mórnak kineveztetése irányában, a képviselőliáz részéről ő felségéhez fölterjesztés intéztessék, nem támogathatónak, és az irattárba leteendőnek véleményezi.

A vélemény, felállással történt szavazás következtében, a többség ál al elfogadtatván; s igy Gull József képviselőnek elleninditványa, miszerint a kérvényeket törvényszerű ellátás végett az összes miniszteriumhoz javasolta áttétemi, mellőztetvén: az iratoknak levéltárba helyezése elhatároztatott.

Az 1868. évi május hó 16-án tartott

CCXXXII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : **Szentiványi Károly**.

Jegyző: Mihályi Péter.

A folyó évi május hó 14-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

1991. A ház elnöke előterjeszti:

Ráth Károly a kir. ügyek igazgatója, mint sajtóügyi közvádlónak Pesten 1868. évi május 14-én 1699. sz. alatt kelt, a képviselőház elnökéhez intézett hivatalos megkeresését, melyben előadván, hogy a Böszörményi László országgyűlési képviselőnek felelős szerkesztése alatt megjelenő "Magyar Ujság" czimű politikai napilap f. évi april 22-ről kelt 94, és april 24-ikei 95 számaiban "a katonai vérengzés Félegyházán" felirattal megjelent vezérczikkek közzététele által sajtóvétség követtetett el, mely miatt a megkeresvényben felhozott indokok alapján a felelős szerkesztő lenne feleletre vonandó. minthogy azonban az illető felelős szerkesztő mint országgyűlési képviselő a képviselőháznak engedelme nélkül vizsgálat alá nem vonathatik, ezen kérvényét azon czélból kéri a képviselőház elé terjesztetni, hogy a ház előleges engedelmét arra megnyerhesse: hogy Böszörményi László képviselő ellen a fenebb jelzett czikkekben foglalt sajtóvétség miatt a vizsgálatot, és annak eredményéhez képcst a keresetet is megindithassa, a képviselőháznak ez iránt hozandó határozatát, a közleményeknek visszarekesztése mellett, vele közöltetni kérvén;

ugyan annak f. évi május 14 én 1771. sz. alatt ugyancsak a képviselőház elnökéhez intézett egy második hivatalos megkeresését, melyben az ottan előadott

indokok alapján a képviselőház előleges engedélyét kéri ki arra, hogy Böszörményi László képviselő, mint a "Magyar Ujság" czimű politikai lap felelős szerkesztője ellen, a nevezett lapnak f. évi május 9 ikén kelt 108-ik számában Kossuth Lajos aláirással, Szentiványi Károly urnak a képviselőház elnökének felirat alatt, közzétett, és sajtóvétséget megállapitó levél miatt, a vizsgálatot és ennek eredményéhez képest a keresetet is megindithassa; a háznak ebbeli határozatát, a közlemények visszarekesztése mellet, részére kiadatni kérvén.

A benyujtott két megkeresés felolvastatván

Azok véleményes jelentéstétel végett a ház 10 tagu bizottságának kiadatni rendeltettek.

1992. Továbbá elnök bemutatja:

Vojnics Barnabás képviselőnek kérvényét, melyben egészsége helyreálitása szempontjából 3 heti szabadságot kér magának adatni.

Folyamodónak a kért 3 heti szabadság megadatott

1993. Felsőbánya sz. k. város közönségének a nemzetiségi ügyben előterjesztett feliratát;

ugyan e tárgyban Három és Miklósvár szék közönségének felterjesztését.

Melyek a nemzetiségi ügyben kiküldött bizottságnak aadatni rendeltettek.

1994. Eperjes sz. k. város közönségének feliratát a képviselőknek az ülésekből elmaradása megszüntetése tárgyában.

Mely a házszabályok átvizsgálására kiküldött bizottsághoz tétetett át.

1995. Három és Miklósvár szék közönségének a hadsereg nemzeti lábra állitását, és a honvédelem szervezését kérelmező felterjesztését;

és végre

biharmegyei Szalacs község kérvényét a tisza-ér-kőrösi csatőrna kiépitése tárgyában.

> Ez utóbbi két kérvény véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltetett.

- 1996. Radics Ákos képviselő ezen interpellatiót intézi az összes miniszteriumhoz:
- "1) Miután a fiumei szabad tengerparti kerület Magyarországba történt közvetlen bekebelezése előtt önálló államterületet képezett, fuggetlen önkormányzati joggal birt, statutumait szabadon alkotta és ezeket épen ugy, mint a szomszéd Horvátország, egyenesen a fejedelem elé terjesztette megerősités végett, kereskedelmi érdekeinek védelmére külön konzulokat tartott, a pragmatica santiót mint önálló államterület külön irta alá, szóval a sorsa feletti önrendelkezési jog minden atributumával birt; miután saját elhatározása, óhajtása és beleegyezése, az 1779. april 23-án kelt királyi oklevélben kifejezett fejedelmi hozzájárulás és az 1807: IV-ik törvényezikk alapján lőn Magyarország közvetlen kiegészitő része;
- "2) Miután a belviszályok idején a védelem nélkül maradt szabad tengerparti kerületnek erőszakos elfoglalása a birtoklási jog alapjául annál kevésbbé szolgálhat, minthogy a fiumei szabad tengerparti kerület Magyarországhoz közvetlen közjogi kapcsolatának tettleges csorbitását jogosnak soha el nem ismerte, sőt az alkalmazott erőszak ellen minden alkalommal ünnepélyesen tiltakozott;
- "3) Miután az 1851-ik évi ápril 7-én kiadott császári patens, melynek 7-ik pontjában a szentesített alaptörvények ellenére e szabad tengerparti kerület Ma-

gyarországtól el és Horvátországhoz csatoltatni rendeltetik, Magyarország felfüggesztett államjogainak helyreállitása folytán hatályon kivül helyeztetett;

- "4) Miután a Magyarország és Dalmát-, Horvát-, Szlavonorszá gok között fenforgó kérdések ügyében kiküldött magyar oszágos bizottság 1866. aprilis havában ünnepélyesen kinyilatkoztatta, hogy: "Mind ezeknél és azon határozott utasitásnál fogva, melyet nekünk a magyar országgyülés adott, ujra kijelentjük, hogy Fiumét illetőleg Magyarország közvetlen területének 1848 előtti állapotát kivánjuk jövendőre is fentartani és helyreállitani, s annak Magyaroszágtól a belviszályok idején fegyveres erővel véghez vitt elszakitását jogosnak el nem ismerhetjük";
- "5) Miután az országgyülés mult évi aprilis 9-én hozott hátározatában ezen kiküldött országos bizottság jelentését magáévá tevén, világosan kimondja, hogy: "Azon nehézségekre nézve, melyek a területre vonatkozólag felhozattak, a magy. országgyülés ragaszkodik saját küldöttségének e részben az ország jogaira nézve kifejtett nézeteihez;"
- "6) Miután az 1848-ik V-ik t. cz. 5-ik szakaszának 104-ik pontja, a XXII-ik t. cz. 6-ik szakasza, a XXVII-ik t. cz. sat. az 1867-iki törvények VII, VIII, IX, X és XI-ik törvényezikkei által meg nem változtattak és meg nem változtathattak;
- "7) Miután a koronázás megtörtént és a megkoronázott fejedelem az ország területi épségének fentartása és helyreállitására ünnepélyesen megesküdött;
- "8) Miután a fiumei szabad tengerparti kerületnek Magyarországhoz történt közvetlen bekebelezéséről szóló szentesitett alaptörvényt csak a koronázott fejedelem, Magyarország és Fiume kölcsönös megegyezése folytán lehetne megváltoztatni; de a mely alaptörvény megváltoztatását Fiume maga részéről soha sem óhajtotta, sőt ahhoz minden körülmények között ezentul is rendületlenül ragaszkodik;
- "9) Miután a fiumei szabad tengerparti kerület független önrendelkezési és önelhatározási jogánál fogva szabad akaratból lett Magyarország közvetlen kiegészitő része; és igy saját beleegyezése nélkül el sem ismerheti a magy. országos küldöttség abbeli jogát, hogy a horvátországi küldöttséggel a fiumei szabad tengerparti kerület felett még csak tárgyalásokba is bocsátkozhassék;
- "10) Miután a fiumei szabad tengerparti kerület jogilag Horvátországhoz soha sem tartozott, mert tartozni nem is akart:

"Ennélfogva:

"Felkérem a t. miniszteriumot, méltóztassék nekem felvilágosítást adni az iránt: minő alapon és indokok folytán sorozta a fiumei szabad tengerparti kerületet az országgyűlés elé terjesztett 1868-ik államköltségvetés 5, 8 és 9-ik füzetének 36, 59 és 69-ik fejezetében Horvátország rovata alá?"

Mikó Imre gróf közlekedési miniszter ezen interpellatiót a miniszterium részére irásban kiadatni kérvén,

Az a miniszteriummal szokott módon közöltetni rendeltetett.

1997. Berzenczey László és Dózsa Dániel képviselők a következő interpellatiót nyujtják be irásban:

"Interpellatió az erdélyi vasut tárgyában.

"Tekintetbe véve, hogy az Aradon és Nagy-Váradon át Erdélybe vezetendő, s az országot határaig középen átmetsző vasutvonalak kiépitésének s az oláhországi vonalakkal összekötésének kérdése még mind vég határozatra vár;

"tekintetbé véve, hogy az erdélyi vaspályának a határszélekig való kiépittetése nemzetgazdasági szempontból is égető szükséggé vált;

"tekintetbe véve, hogy az 1867. évben 867. szám alatt kelt miniszteri emlékirat ezen szükséget felismerte, midőn abban az erdélyi vasut kiépitését a legelsőnek határozta;

"tekintetbe véve, hogy a Csernovicztól Moldván át Galacznál a Dunáig, eshetőleg a Fekete tengerig vezetendő vasutvonalak épitésének előbb megkezdésétől az erdélyi vasutra káros következményektől lehet tartani;

"tekintetbe véve, hogy az egész ország valamint az irányválasztásra, ugy a gyors keresztülvitel szükségességére nézve kivánatát tisztán és kétségtelenül nyilvánitotta;

"végre tekintve azt, hogy a miniszterelnök ő nagyméltósága által folyó év márczius 30-án a magas képviselőház elé terjesztett vasuti törvényjavaslataiban az Erdélyt illető vasuti javaslat hiányzik;

"bátorkodnak alólirtak a magyar közlekedési miniszteriumhoz a következő méltányos kérdést intézni:

"Mikor szándékozik a magas kormány az erdélyi vaspályaépitési kérdést a magas képviselőháznak előterjeszteni alkotmányos megvitatás végett?"

Mire Mikó Imre gróf közlekedési miniszter ezekben válaszol:

"Tudva lévő dolognak mondja, hogy a nagyvárad-brassói vasutvonal Nagy-Várad-Kolozsvárra eső részén az előmunkálatok és számitások már a befejezés pontján állanak. A mint ezen előkészületi és mérési munka be fog fejeztetni, a kormány azon helyzetbe jövend, hogy a mérnöki erők egy részét, mely eddig ott volt elfoglalva, a Kolozsváron tul eső rész tanulmányozására és a leghelyesebb irány kipuhatolására forditandja. Ezen munkálatok eredménye fogja meghatározni az időt, melyben a miniszterium a törvényjavaslatot a ház elé terjesztheti."

Ugyancsak Mikó Imre gróf közlekedési miniszter Ivánka Imre képviselő által az eszék-fiumei vasutvonal tárgyában a f. évi május 14-én tartott ülésben hozzá intézett interpellatióra a következő feleletet adta:

"A miniszterium a Vilermont-féle Licot de Nimes nevű képviselőjével több idő óta érintkezésben van, a fiumei vasutvonal engedélyezése czéljából. Az alkudozások már több hó óta folynak, de máig sem fejeztettek be. Eddig odáig fejlődtek, hogy a concessio alapjaiban megállapittatott. Még csak a szlavoniai vonalnak reambulatiója van hátra, hogy az elvállalandó tiszta jövedelem biztositási összegét alku utjan megállapitani lehessen. Az alföld-fiumei vasut engedélyesei az Eszéken tul Szlavonián keresztül folytatásra nézve nem tettek ajánlatot. Vannak mások, kik arra reflectálnak, kikkel azonban a tárgyalások komolyan sem megkezdve, sem folytatva nem lettek. Hogy mikor fog a vonal elkészülni, és mily szakaszokban megkezdetni, mind ez a létesitendő egyesség föltételeitől függ. Azonban 4—5 évi hataridőnél kevesebbet kikötni nem lehet. A ház intentióinak s a haza érdekeinek megfelőleg fogja a kormány az épitést és üzleti berendezést elintézni."

Mindkét miniszteri válaszban a kérdést intéző képviselők a magok megnyugvását találván,

Azokat a ház örvendetes tudomásul vette.

1998. Napirend folytán felolvastatott az alföld-fiumei vasut nagyváradeszéki része épitése tárgyában előterjesztett törvényjavaslat, a mult ülésekben megállapitott szerkezetben, és ennek szabályszerű végleges megszavazása czéljából, az

elnök által feltett eme kérdésre: "az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része épitése tárgyában előterjesztett törvényjavaslatot végleg elfogadja-e a ház?"

A felolvasott törvényjavaslat egészben és végleg egyhangulag elfogadtatott.

1999. Hason czélból olvastatott a fenebbi törvényjavaslattal kapcsolatban levő vasuti engedélyezési okmány. Ez alkalommal Madocsányi Pál képviselő annak 26-dik szakaszát a törvényjavaslat 3-dik szakaszától eltérőnek találván, inditványozza, hogy a neheztelt 26-dik szakasz 4-dik és 5-dik soraiban ezen tétel "a z tizletnek az egész engedélyezett vonalon megnyitása napjától" kihagyatván, helyébe a törvényjavaslat 3-dik szakaszában foglalt rendelkezéshez képest igtattassék be: "a jelen törvény szentesitésétől." Az elnök által feltett kérdésre: ha elfogadja-e a ház a felolvasott engedélyokmányt a 26-dik szakaszra tett módositvány szerint kiigazitott szerkezetben?

Az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része engedélyokmányának tervezete végleg és egészben elfogadtatott.

2000. Továbbá az elnök kérdést intéz az iránt a házhoz, ohajtja-e, hogy a most elfogadott vasuti törvényjavaslat tárgyalását megelőzőleg a ház által "a vasutépitési engedélyezések iránt átalában", nem különben "az alföld-fiumei vasutvonal tárgyában" hozott határozatok a főrendi házhoz átküldessenek?

A ház azoknak országos határozatokká emelése czéljából a főrendi házzal való közlését elrendelte, és ezeknek, valamint az imént elfogadott törvényjavaslat és engedélyezési okmánynak a főrendi házhoz leendő átvitelével Radics Ákos jegyzőt bizta meg.

2001. Ez utóbbi 3 pontban foglalt határozatokról a jegyzőkönyvi kivonat felolvastatván,

Hitelesittetett.

2002. Ezután tanácskozás alá vétetett a főrendi háznak f. évi május 5-én tartott ülésében hozott, a mai ülés napirendjére kitűzött abbeli határozata: hogy a magy. kir. pénzverdékben veretendő pénzek alakja, belértéke és sulya iránt alkotott törvényjavaslat 13-ik szakaszában, az eddigi szokás tekintetbe vételével, e szavak "a magyar királyi" kihagyassanak.

Az érintett törvényjavaslatnak 13-ik szakasza a főrendi ház által, "a magyar királyi" szavak kihagyásával módositott szerkezetben, átalános szótöbséggel elfogadtatott, miről a főrendi ház Radics Ákos jegyző által szokott módon értesittetni rendeltetett.

2003. A napirend folytán olvastatott a Magyarország s Horvát-, Dalmátés Tótországok közt fenforgó kérdések ügyében kiküldött országos bizottságnak azon jelentése, melyben előterjeszti a horvát küldöttségnek a nevezett bizottság előtt nyilvánitott abbeli óhajtását: hogy a magyar országgyülésen jelenleg tárgyalás alatt levő alföld-fiumei vasutvonal kérdése, miután az Horvát-, Dalmát- és Tótországokra életkérdés, és saját országgyülésök által közös érdekü tárgynak jelentetett ki, nevezett országokkal közösen és egyetértőleg döntessék el; e végből kivánságuk oda járul, hogy a vonalnak lehető rövidsége tekintetéből a nagyváradeszéki vonal a Dunán Erdőd helységénél hidaltassék át; továbbá, hogy ezen áthidalás mellett, az eszék-fiumei vonal Sziszek, eshetőleg Zágráb és Károlyváros érintésével Szlavonia közepén vezettessék Fiuméba mint vég pontba.

A horvát küldöttség kivánatának azon része, mely az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki vonalának irányára, és ennek a Dunán Erdőd helységénél való

áthidalására vonatkozik, a képviselőházban elfogadott törvényjavaslat által elintézve levén, a ház csak örömét fejezi ki arra nézve, hogy ebbeli határozata a nevezett országok óhajtásával találkozott.

A kivánat azon részét illetőleg, mely az eszék-fiumei vasutvonal irányát tárgyazza, a küldöttségnek ez iránti óhajtása a közlekedési miniszteriumhoz áttétetni rendeltetett, hogy e vonal kijelölésénél Horvátország méltányos kivánságát figyelembe vegye.

2004. Napirendre levén még kitűzve a kérvények tárgyalása, olvastatott a kérvényi bizottságnak jelentése és az abban foglalt véleményezés alapján elintéztettek a következő kérvények:

Jeszny János gömörmegyei kokovai lakos testvére ellen folytatott osztályos perének ujonan leendő felvételének megengedése iránti kérelme;

Mohai János n.-ölvesi lakos és birtokos az erdélyi legfőbb törvényszék előtt lefolyt perét a magyar királyi curia általi ujabb felvételét megengedtetni kéri;

Könczey Sándor altorjai lakos, édes atyjától 1848-ban a szász-zalaknaiak által elrabolt, s 2513 frt. 70 kr. értékű vagyonának azok általi megteritését kiesz-közöltetni kérő folyamodványa;

Domonkos János mohácsi lakos s szücsmester kérelme, Goócs Gyula mohácsi ügyvéd által ellene elkövetett igazságtalanságok orvoslása iránt;

Máramaros megye több úrbéres község lakosságának kérelme, az úrbéri rendezési törvények hozatala tárgyában;

Ferenczi Samu kolosmegyei középlaki birtokos az absolut kormány alatt az 1848-ki IX. t. cz. 3. §. megsértésével hozott önkényes rendelet megszüntetését s a legelő arányositását Erdélyre nézve is elrendeltetni kérelmezi.

Mindezen kérvények elintézes végett az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

2005. A temesvári ipar- és kereskedelmi kamara emlékirata, az ország közigazgatási és közgazdasági átalakitására vonatkozó törvények hozatala iránt.

Használatul a közlekedeti miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

2006. Csongrád megye közönségének kérvénye, melyben a hódmezővásárhelyi sorozó járásnál az 1867-ki ujonczállitás alkalmával a provisorius hivatalnokok hibás eljárása folytán szenvedett rendkivüli sérelmök orvsolotatása tárgyában;

Horváth Pál és István, Német István és Győri András orosházi lakosoknak, az ujonczozás alkalmával a megváltást vagy a helyettesitést megengedtetni kérő folyamodása:

Elintézés végett a honvedelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

2007. Somogy megye közönségének a honvédelmi ügyben, Arad városa felterjesztését pártoló felirata;

Rosnyó bányaváros közönségének kérelme, a honvédelemnek törvény általi megoldása iránt;

a szepesi 16 városoknak a honvédelmi kérdést Arad és Pest városok felirata értelmében megoldatni kérő folymodása;

Kis-Kun-Laczháza községe a honvédelmi miniszteriumnak törvény szabta jogaiba leendő visszahelyezése iránt Pest város feliratát pártoló kérelme;

Bars megye közönségének a honvédelem életbe léptetését, a hadsereg nemképvh. jegyzőkönyv 186% iv.

zeti alapon szervezését, és a Ludoviceum intézet eredeti czéljára forditását eszközöltetni kérő folyamodása:

Használat végett a honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

2008. Bars megye közönsége a budai népszinháznak évi 18,000 frt országos segélyben leendő részeltetését kérő folyamodása;

Bács megye közönségének szintén azt kérő folyamodása;

Nógrád megye közönsége Kassa városának az ottani magyar szinház évi segélyeztetését kérő felterjesztését pártoltatni kérő folyamodása;

Somogy megye közönsége a köztörvényhatóságok önkormányzati jogkörének a felelős miniszteri rendszerrel kiegyeztetését tárgyazó emlékirata;

Megyeri Kálmán és Natalia a szinészi pályán édes atyjok érdemeinél fogva segélyezést kérő folyamodványa:

Használatul a belügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

2009. Balás Illés az 1849-ben a magyar hadsereg számára adott élelem és takarmány árának kifizetését kérő folyamodványa;

Bors János nagy-kun-madarasi volt ref. lelkész, több év alatt 109 frt 67 krra felszaporodott adóhátralékának és az 1863. évi inség alkalmával 465 frt 99 krra menő kormányi kölcsönbeli tartozásának elengedését, s részére bizonyos évi segélynek elrendeltetését eszközöltetni kéri;

Liptó megye közönsége a dohányegyedáruság minden azon megszüntetését elhatároztatni kérő folyamodása;

Traun Károly kassai elszegényedett czipész, az általa 1849-ben a hadsereg számára készitett lábbeliek áranak kifizetését kéri;

Használat és intézkedés végett a pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

2010. Somogy megye közönsége Zemplén megyének a nemzetiségi kérdés megoldását tárgyazó felterjesztését pártoló kérelme;

Liptó megye közönsége a nemzetiségi kérdést mielőbb megoldatni kérő folyamodása;

Rudna községe, a nemzetiségi kérdést minden nemzetiségek megelégedére megoldatni kéri:

Használatul a nemzetiségi törvényjavaslattal foglalkozó országos bizottsághoz áttétetni rendeltetnek.

2011. Torda megyében kebelezett több mezőségi község birtokosai az Erdélyben keresztül vinni czélba vett kolozsvár-brassói vasuti hálózatnak a már kibocsátott miniszteri terv szerinti megállapitását kérik.

Használatul a kirendelt vasuti országos bizottsághoz áttétetni rendeltetik.

2012. A kikindai kerület a nemzetiségi kérdést törvény által mielőbb megoldatni kéri.

Használatul a nemzetiségi törvényjavaslattal foglalkozó országos bizottsághoz áttétetni rendeltetik.

2013. Kraszna megye a megyék rendezése tárgyában készitett tervezetet figyelembe vetetni kéri.

A beadott javaslat a hatóságok rendezésére vonatkozó törvényjavaslat tárgyalásanál figyelembe vétel végett a belügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

2014. Kraszna megye a só árát alább szállitani és az aknáknál egyenlősittetni kéri.

A képviselőház a fent nyilvánitott javaslatot az abban foglalt nézetnek jelen viszonyaink által megengedhető alkalmazásnak javaslatba hozatala czéljából a pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeli.

2015. B. Kemény Lajos hunyadmegyei dévai lakos kérvénye, melyben Makray Laszló képviselő ellenében a házhoz azon kérdést intézi, vajon az emlitett képviselő a kérelemlevélben felterjesztett bünvádi keresetek mellett lehet-e képviselő avagy nem? az országgyülés által kimondatni kéri.

A kérvényben felhozott, de semmivel nem igazolt vádak, mint a megtörtént igazolás alkalmával föl sem hozattak, figyelembe nem vétethetnek, ugy szintén nyilatkozónak az őt vádoló b. Kemény Lajos irányában emelt, törvényszék elébe állitási kérelmének érvényesitése ez utra nem tartozván, az összes tárgyiratok visszavételig levéltárba tétetni rendeltetnek.

Ezután az osztályok felhivatván, hogy az utóbb kinyomatva szétosztott három vasuti törvényjavaslat feletti tárgyalásaikat holnap délelőtti 10 órakor kezdjék meg, annak kijelentése mellett, hogy a következő ülés ideje szokott módon közzé fog tétetni,

Az ülés eloszlott.

Az 1868-dik évi május hó 23-kán tartott CCXXXIII-ik ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Szentiványi Károly.** Jegyző: Mihályi Péter.

A folyó évi május 16-ikán tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

A ház elnöke bemutatja az idő közben érkezett következő irományokat:

2016. Péchy Tamás szikszókerületi képviselőnek kérvényét, melyben 3 heti szabadságért folyamodik.

A kért 3 heti szabadság megadatott

2017. Turócz megye közönségének feliratát, melynek mellékletében figyelembe vétel végett beterjeszti a megyék és a felelős kormány közötti viszony szabályozása tárgyában szerkesztett emlékiratát.

Mely a kérvényi bizottsághoz jelentéstétel végett áttétetett.

2018. Zólyom megye közönségének abbeli feliratát, hogy a nemzetiségi kérdés a képviselőháznak alválasztmánya által készitett munkálattól eltérőleg kielégitőleg intéztessék el.

Mely a nemzetiségi ügyben kiküldött bizottságnak kiadatni rendeltetett.

2019. a) Zala megye közönségének azon feliratát, melyben a győr-gratzi vasutvonal helyett, a buda-gratzi vasut megállapitását kéri;

25*

ugyan annak abbeli felterjesztését, hogy az alsó-ausztriai gottviczi apátságba kebelezett zalavári apátság, az emlitett apátságtól törvény által elválasztassék; és a jezsuita rendnek adómányozott kapornoki apátság a magyar katholika egyháznak visszaadassék;

Árva megye közönségének feliratát, melyben Kassa város közönségének a nevezett város szinházának országos segélyezése tárgyában előterjesztett kérelmét pártoltatni kéri;

a jászkunkerületi lakosok kérelmét, az 1848. évi XXII. t. cz. 4. §-ában érintett qualificatióknak kiterjesztése iránt;

ugyan azoknak kérvénye, az 1848. évi II-ik t. cz. 2, és XXVIII. t. cz. 3. §S-ainak kiczikkelyezése tárgyában;

a Jászkun kerület közönségének pártoló kérelmét. a Jász-Berény város közgyülése által benyujtott, a Jászság által 1745-ben fizetett 515,000 frt váltsági öszszeg igazságos és méltányos megtéritése iránt;

Pest város közönségének feliratát, melyben Vas megye által a Ludoviceumnak eredeti rendeltésére alkalmaztatása, és 1849-ik évben lefoglalt vagyonának visszaadatása tárgyában benyujtott felterjesztését pártoltatni kéri;

Hód-Mező-Vásárhely város közönségi bizottmányának felterjesztését, melynek mellékleteiben megküldi nevezett város bizottmányi ülésében a magyar honvédelmi miniszteriumnak jogaiban leendő viszahelyezése, valamint a nagyvárad-brassói vasutvonal tárgyában hozott határozatait jegyzőkönyvi kivonatban;

Pest sz. kir. város közönségének feliratát, melyben a Duna folyam szabályozására még e. f. évi országos költségvetésbe bizonyos összeg felvételét, és a folyam szabályozásának Buda-Pest környékén azonnali megkezdését elrendeltetni kéri;

Szatmár-Németi sz. kir. város kérvényét a felső-ér-kőrösi csatornának országos segélylyel leendő kiépitése iránt;

Kiskereki község lakosainak ugyan e tárgyban benyujtott kérvényét;

Nagybánya sz. kir. bányaváros közönségének feliratát, melyben a királyi itélő táblának szétosztása alkalmával, ennek egyik osztályát Debreczen városában kérik elhelyeztetni;

ugyan annak a bordézsma-kárpótlás megtéritése tárgyában előterjesztett feliratát;

Pozsony sz kir. város közönségének az iránti kérvényét, hogy az uj épitvények ideiglenes adómentességére nézve lakosai a buda-pestiekkel hasonló kedvezményekben részeltessenek;

torontálmegyei Porgány község birtokosainak kérvényét, melyben az urbéri maradványföldeknek kárpótlását a földtehermentesitési alapból kérik eszközöltetni;

Szikszó községbeli volt urbéres lakosok folyamodványát a tagositás alkalmával rajtok ejtett sérelmek orvoslása iránt;

abaujmegyei Komlós, Hollóháza, Kajáta és Pusztafalu községek összes lakosai abbeli kérvényét, hogy általok Bodnár Bertalan volt főszolgabiró kezéhez befizetett vizifecskendők árának ujból megfizetése alól felmentessenek;

Barai Pál, Erdei István örökösei és Ter Sámuel örökösei nagykárolyi

szijgyártók, a magyar hadsereg részére 1849. évben kiszolgáltatott szijgyártói munkák megfizetését kérelmező folyamodványát;

Nagy Sándor hódmezővásárhelyi lakos kérvényét, melyben a honvédsereg részére 1849. évi julius 24-én kiszolgált felszerelések 3613 ft. 8 kr. pp tevő árát megfizettetni kéri;

Filó Antal kerepesi lakos folyamodványát az általa 1849-ik évi julius havában a magyar hadsereg részére kiszolgáltatott 687 font marhahus árának 91 frt 36 kr. p. p.-ben leendő kifizetése iránt;

Weinmann Lipót ungvári lakos kervényét, a magyar álladalom részére 1849-ben teljesített több rendű szállitmányokért ki nem fizetett 12,713 frt 49 kr. kifizetése iránt.

Mindezen kérvények véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatni rendeltettek.

2019. b) Tisza-Ujlak város közönségének feliratát, melyben a vasuti vonalat nevezett város étintésével vezettetni kéri.

E kérvény a vasuti bizottságnak adatott ki.

2020. Berde Mózes képviselő leteszi a ház asztalára az erdélyi unitárius vallásközönségnek abbeli kérvényét, hogy az 1848-ik évre előterjesztett állam-költségvetés megállapitása alkalmával, az unitárius vallásfelekezet egyházi- és iskolai szükségei méltő figyelembe vétessenek.

Mely a pénzügyi bizottsághoz áttétetni határoztatott.

2021. Stoll Károly képviselő előterjeszti Dumbravitie községe lakosainak felette terhes megadóztatásukat panaszló kérvényét, felvilágositást adván a nép elszegényedésének okairól, és kimutatja annnak szükségét, hogy a nazybányai kincstári uradalomhoz tartozó Lacz, Baj, Nyegre, Sürgye, Györke, Sándor, Oroszfalu pusztatelek és Dumbravitie községek földbecslési munkálatai mielőbb felülvizsgáltassanak, és az adóalap a tényleges álláshoz idomittassék;

Nyáry Pál képviselő benyujtja Promontor község előljáróinak az 1856-ban létrejött szőlődézsma-váltság terheitől törvényileg leendő felmentés iránt, valamint Kis Ferencz ráczkevi lakosnak több társai nevében is, az orosz hadsereg részére 1849. évben teljesitett előfogatozási dijaiknak megfizetése végett, a képviselőházhoz intézett kérvényét.

Melyek a kérvényi bizottságnak kiadatni rendeltettek.

2022. Dobrzsánszky Adolf képviselő beterjeszti számos liptómegyei tót lakosnak a nemzetiségi kérdésnek mielőbbi tárgyalását szorgalmazó kérvényét;

Andreánszky Boldizsár képviselő benyujt Szepesmegye közönsége által hozzá küldött, a szláv petitió ellen tiltakozó több rendbeli nyilatkozatokat és folyamodványokat.

Mely két utóbbi beadvány a nemzetiségi ügyben küldött bizottsághoz áttétetni rendeltetett.

2023. Ezután az elnökség utasittatván a házszabályok 79. §-ra azon intézkedésének, mely a kérvényeknek csak tárgyait rendeli bejelentetni, megtartása felett őrködni, Deák Ferencz maga és több képviselők nevében egy irásba foglalt inditványt nyujt be a háznak a sz. kir. városok, kerületek és rendezett tanácscsal biró városok törvénykezési költségeire nézve, annak kinyomatását, a képviselők között való kiosztását és tárgyalására határnapot kitüzetni kérvén.

A benyujtott inditványnak kinyomatása és a képviselők között leendő szétosztása elrendeltetvén, annak tárgyalására a határnap későbben fog kitüzetni.

2024. Besze János képviselő fölszólamlásában előadván, miszerint az úrbéri maradványföldek iránti intézkedés tárgyában határozati javaslatot adott be még a múlt ülésszak alatt, ennek tárgyalása végett napirendet kér megállapittatni.

Az elnök által megjegyeztetvén, miszerint ugy e tárgyban, valamint az ezzel rokon egyéb kérdésekben is rövid idő alatt törvényjavaslat fog a ház asztalára tétetni,

Elhatároztatott, miszerint a kérdéses határozati javaslat az ezen ügyekben beadandó törvényjavaslattal együtt fog napirendre tüzetni.

2025. Tinku Abrahám képviselő a következő interpellatiót intézi a vallásés közoktasügyi miniszterhez :

"Szándékozik-e a cultusminiszterium azon esetre, ha Erdélyben egyetem állittatnék föl, a szebeni államtanodát feloszlatni?"

A jelenlevő közoktatási miniszternek kifejezett óhajtása folytán az interpellátió vele irásban közöltetni határoztatott.

2026. Ezután Sztáray Antal gróf a főrendi ház jegyzője áthozta a főrendi ház f. 1868. évi május 18-án tartott ülése jegyzőkönyvi kivonatát, mely felolvastatván, annak egyik határozata folytán a képviselőháznak az országgyülési gyorsiroda állandósitása tárgyában hozott határozati javaslata a főrendi ház által változás nélkül elfogadtatott;

az abban foglalt második határozat szerint a görög-keleti vallásuak ügyében hozott törvényjavaslat átalánosságban a főrendi ház által is elfogadtatott, azonban annak részletes tárgyalása alkalmával, a törvényjavaslat 2-ik §-a végéhez ezen szavaknak "és az 1792. X. t. cz. rendelete erre kiterjesztetik" beigtatása, és a 3-ik §. vég szavaiban az a szónak e z en szóval leendő felcserelése elhatároztatott.

A főrendi ház üzenetének első része tudomásul vétetvén, annak második része kinyomatni, és a képviselők között kiosztatni rendeltetett, ennek tárgyalása napirendre fog kitüzetni.

2027. Napirend folytán Királyi Pál előadó felolvassa a középponti bizottságnak a Zákánytól Zágrábig, és Hatvantól Miskolczig, valamint a magyar éjszakkeleti vasuti vonalakra vonatkozó törvényjavaslatokról és ezek mellékleteiről szóló jelen: ését.

Ugy a felolvasott jelentés, valamint mellékleteinek kinyomatása és szétosztása elhatároztatván, azok tárgyalása a jövő kedden tartandó ülés napirendjére kitüzetett.

Végre elnök a 10-es bizottság tagjait együttmaradásra felhiván,

Az ülés berekesztetett.

Az 1868-ik évi május hó 26-án tartott

CCXXXIV. ülés jegyzőkönyve.

Elnök:

Szentiványi Károly.

Jegyző: **Ráday László, gr.**

Az utolsó ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittette tt

2028. Bemutattatott az elnök által: Sulyok Mór a temesvári kerület országos képviselőjének a képviselőházhoz intézett, képviselői állásáról lemondását tárgyazó levele.

A lemondás elfogadtatván, a temesvári központi bizottság elnökileg ujabb képviselőválasztás eszközlésére felhivatni rendeltetett.

2029. Bemutattatott továbbá Nicolics Sándor képviselőnek a házhoz intézett kérvénye, melyben egészségi szempontból két heti szabadságidőt kér.

A kivánt két heti szabadságidő megadatott.

2030. Bemutattattak az elnök által a következő kérvények, jelesen:

Trencsén megye kérvénye, melyben a képviselőknek az országos ülésekből kimaradását szigoru intézkedés által megszüntetni kéri;

Három szék bizottmányának kérvénye ugyanezen tárgyban;

Három szék bizottmánya kérvénye, melyben a budai népszinházat országos évi segélylyel kéri gyámolittatni;

Munkács város közönségének kérvénye, melyben a m. kir. pénzügyi felügyelőségnek Munkácson leendő meghagyatását kéri;

Nyiregyház város közönségének kérvénye, melyben a hazai honvédelmet törvény által mielőbb rendeztetni kéri;

Kun László pesti lakos kérvénye, melyben a bélyegadó kérdésének czélszerű megoldásáról irt emlékiratát tekintetbe vétetni kéri.

A ház eddigi gyakorlata szerint a bemutatott 1-ső és 2-ik kérvény a házszabályok átvizsgálása tárgyában kiküldött bizottsághoz, az utóbbi a pénzügyi bizottsághoz, a többi kérvények pedig az állandó kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltettek.

2031. Nánásy Ignácz képviselő a háznak bemutatja Heves megye mátrai járásában fekvő Dorogháza község lakosságának kérvényét, melyben az ott foganatba vett határtagositást felfüggesztetni s ebbeli sérelmeiket orvosoltatni kérik;

Domahidy Ferencz képviselő bemutatja szatmármegyebeli Nyir-Megyes község lakosságának kérvényét, melyben az urbéri rendezés keresztül vitele körül állitólag elkövetett visszaélések, felhasznált terrorizálás és szabálytalanságokból származott sérelmeik orvoslását kérik;

továbbá szintén szatmármegyei Sürgyefalva közönségének kérvényét, az ot-

tani faizási és legelői joggyakorlatuknak az 1848-iki állapotban fentartása tárgyában.

Mind a három kérvény az állandó kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltetett.

2032. Horvát Boldizsár igazságügyminiszter bemutatja a háznak a honpolgárságról szóló törvényjavaslatot.

A bemutatott törvényjavaslat egész terjedelmében kinyomatni és a ház tagjai között kiosztatni rendeltetett, annak majdan napirendre leendő kitűzése iránti intézkedéssel az elnökség bizatván meg.

2033. Gróf Sztáray Antal, mint a főrendi ház jegyzője, átnyujtja a képviselőház elnökének a felsőház f. évi május hó 23-án tartott ülése jegyzőkönyvének kivonatát az alföld-fiumei vasutvonal nagyvárad-eszéki részét tárgyazó, a képviselőház által a felsőházzal közölt törvényjavaslatot, továbbá a vasutépitési engedélyezések iránti javaslatot illetőleg.

A főrendi ház átnyujtott jegyzőkönyvi kivonata felolvastatván, kinyomatni és a ház tagjai között kiosztatni rendeltetett, annak napirendre leendő kitűzése iránti intézkedéssel az elnökség bizatván meg.

2034. Napirend folytán tárgyalás alá vétetett a Zákánytól Zágrábig és Hatvantól Miskolczig terjedő vasutvonalak tárgyában előterjesztett törvényjavaslat s az ugyanezen törvényjavaslatnak alapul szolgáló épitési szerződés. A midőn is felolvastatván az osztályok előadóiból alakult központi bizottságnak e tárgybeli jelentése,

A központi bizottság azon kifejezett óhaja, miszerint jövőben a szakbizottságok az osztálytárgyalások gyorsasága és könnyitése czéljából a tanácskozás alá vett tárgyakról teendő észrevételeiket ne jegyzőkönyv alakjában, hanem a többszöri tárgyalásokat egybefoglaló jelentés alakjában terjeszszék elő, a ház által egyhangulag elfogadtatván, a szakbizottságok elnökei erről ezen jegyzőkönyvi kivonat által értesittetni rendeltettek.

2035. Tárgyalás alá vétetvén a nevezett vonalak iránti épitési szerződés, az egész terjedelmében felolvastatott, ennekutána felolvastatott a központi bizottság jelentésének ezen szerződésre átalánoszágban vonatkozó része, melyek után

Az épitési szerződés a központi bizottság véleményével öszhangzólag átalánosságban, a részletes tárgyalás alapjául egyhangulag elfogadtatott.

2036. Megkezdetvén a részletes tárgyalás, az épitési szerződésnek 1. 2. 3.

4. 5. és 6-ik szakaszára nézve a központi bizottság által ajánlott módositványok

Egyhangulag efogadtattak.

Az épitési szerződés 7-ik szakasza a központi bizottság e részbeli jelentésétől eltérőleg Nyáry Pál képviselő inditványa folytán a ház többsége által egészen

Kihagyatni rendeltetett.

Tisza Kálmán képviselő benyujtott inditványa szerint következő határozati javaslat lett egyhangulag elfogadva:

Utasittatik a miniszterium, hogy a vállalkozókkal a reájok e miatt háramló nagyobb költség kiegyenlitése iránt egyességre lépjen.

Az épitési szerződés 8. 9. 10. 11. szakaszai a központi bizottság által ajánlott módositványokkal

Egyhangulag elfogadtattak.

Mi által befejeztetvén a részletes tárgyalás, az épitési szerződés az elfogadott módositványok szerint

Kiig azittatni rendeltetett, annak vég megszavazása a f. hó 28-án tartandó ülésre a házszabályok értelmében napirendre tüzetvén ki.

2037. Tárgyalás alá vétetett az ezen vonalat illető törvényjavaslat, mely alkalommal felolvastatván az eredeti törvényjavaslat, valamint a központi bizottságnak erre nézve tett jelentése,

A törvényjavaslat átalánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott.

2038. Ugyan ez alkalommal azonban a központi bizottság által javaslatba hozott következő határozati javaslat:

"Határozza el a ház, hogy:

- "1. Mihelyt a buda-fiumei vonalnak forgalma oly mértékben élénkül, hogy ez által a kiágazási pontnak Zákányból Nagy-Kanizsára leendő általtétele indo-kolva lesz: a kormány ezen kiágazási pont áttételét, illetőleg a zákány-zágrábi vonalnak a surdi völgyön Nagy-Kanizsáig leendő kiépitését azonnal eszközölje.
- "2. Intézkedjék a kormány, hogy a buda-fiumei vonalba eső, a közforgalomnak már átadott s jelenleg a déli társaság tulajdonát képező zágráb-károlyvárosi pályaszakasz mielébbi kisajátitása iránt a most nevezett társasággal egyezkedés kezdessék meg, s ennek alapján az érintett pályaszakasz kisajátitásáról az országgyülés elé törvényjavaslat terjesztessék."

Tárgyalás alá vétetvén ezen határozati javaslat, miután Sümeghy Ferencz Zala megye kanizsai választó kerülete képviselőjének következő módositványa, miszerint

"1-ször. A czimezésnél a "Zákánytól Zágrábig" helyett teendő a Nagy-Kanizsától Zákányon át Zágrábig.

"2-szor. Az 1-ső §. vég szava után beigtatandó "azon hozzáadással, hogy a budapest-fiumei vasutvonal kiágazása Zákánytól Kanizsára áttétetvén, a Kanizsát Zákánynyal legrövidebb irányban összekötő vasutvonal is tárgya leend a vállalkozó által kötelezett épitésnek," szótöbbséggel elvettetett,

Egész terjedelmében ugy átalánosan, mint részletesen a ház többsége által elfogadtatott.

2039. Ezek után a tárgyalás alá vett törvényjavaslat 2-ik részét illetőleg, a központi bizottság által javallott következő határozati javaslat vétetett tárgyalás alá:

"Mondja ki a ház határozatilag, hogy:

képvh. jegyzőköntv. 186⁵/₃. iv.

"1-ször. Meghatalmaztatik a közmunka- és közlekedésügyi miniszter, hogy a hatvan-miskolczi vasutvonal végleges megállapításánál birálat alá véve Gyöngyös városnak előterjesztett kérelmét, mely a most nevezett vonalat a városhoz közelebb vezettetni kivánja, ha e kérelmet olyannak találná, mely a kormány által javaslatba hozott vonalnak sem hosszát, sem költségeit tetemesen nem neveli, s az országos forgalom érdekeit se veszélyezteti: az épitést Gyöngyös város kivánságának megfelőleg eszközöltesse.

"2-szor. Hogy ezen vonal épitésénél Eger város és vidékének érdekei szintén számitásba jőjenek, de e mellett az épités azon fő szempontja se szenvedjen, hogy a fő vonal Kápolna és Mező-Kövesd közt a legegyenesebb irányban vezettessék: meghatalmaztatik a közmunka- és közlekedésügyi miniszter, Eger várost a hatvanmiskolczi vonallal, valamely legalkalmasabbnak mutatkozó ponton, szárnyvonal által hozni kapcsolatba oly módon, hogy ezen vonal a szükség és körülmények

szerint idővel Egerből a gömöri vasipartelepek felé folytattathassék; ez okból az egri pályaudvar hova épilése ministeri elhatározásnak tartatik fen."

Mely határozati javaslat, miután Keglevich Béla képviselő erre vonatkozólag beadvtt következő módositványa, miszerint

"A határozati javaslat 1-ső számmal jelelt szakaszában, a 7-ik sorban ezen szavak "a kormány által javaslatba hozott" hagyassanak ki s e helyelt tétessék "hatvan-miskolczi,"

ugyan e szakasz végén pedig folytatólag mondassék

"az az oly módon intézkedjék, hogy a fentebbi szempntok figyelembe vétele után, akár egy szárnyvonal által szándékolkatnék Gyöngyös városa a fő vonallal összeköttetni, akár pedig a fővonal fogna Gyöngyös városához közelebb vezettetni, ekét módozat közül minden esetre az alkalmaztassék, mely Gyöngyös városa igényeinek kielégitése mellett a fővonal lehető legrövidebb irányának megfelel, s az országnak aránylag legkevesebb költségébe kerül." szótöbbséggel elvettetett,

A ház többsége által egész terjedelmében elfogadtatott-

2040. A törvényjavaslat iránti átalános tárgyalás már előbb befejezve lévén, megkezdetett a részletes tárgyalás, s ennek folyamán a központi bizottság minden e részbeli módositványai

Egyhangulag elfogadtattak, a törvényjavaslat azok szerint szerkesztetni rendeltetett, annak végmegszavazása határidejéül a szabályok értelmében a f. hó 28-án tartandó országos ülés tüzetett ki.

2041. Napirend folytán tárgyalás alá vétetett az éjszak-keleti vasutvonal engedélyezése tárgyában a kormány által bea ott törvényjavaslat, mely a ház előtt felolvastatván, olvastatott a központi bizottság erre vonatkozó jelentése;

Melyek után a törvényjavaslat a ház által egész átalánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadtatott.

2042. Ugyan ez alkalommal a központi bizottság javaslata folytán az éjszak.keleti vasutvonal csap-munkácsi szakaszának a határszél felé leendő tovább épitése, valamint a csap-sátoralja-ujhelyi vonal bodrogközi részének mikénti kiépitése és terület kisajátitása tárgyában

következő határozati javaslat hozatott:

"Intézkedjék a kormány, hogy a csap-sátoralja-ujhelyi vonal bodrogközi része ugy épittessék, hogy az ott időszakonkint bekövetkezni szokott vizáradások a vaspályára rombolólag ne hathassanak s az állam e tekintetben is megőva legyen a károsodásoktól, nemkülönben intézkedjék a kormány, hogy a földterület kisajátitása a c) pont alatt megnevezett vonalra nézve egyelőre csak egy vágányu töltésre eszközöltessék. Minthogy az éjszak-keleti vasutvonal csap-munkácsi szakaszának a határszélig leendő kiépitése a jövő teendője, ennek akkor leendő eldöntésénél, az elhatározás szabadságát az ország magának tartja fen."

2043. Felolvastatott ezek után az ezen vasutvonalra nézve a központi bizottság által a kormány közreműködése mellett készitett és bemutatott engedélyezési okmány;

Mely átalánosságban a részletes tárgyalás alapjául egyhangulag elfogadtatott 2044. Megkezdetvén pedig az engedélyokmány iránti részletes tárgyalás,

annak 1. 2. §-ai

Észrevétel nélkül elfogadtattak.

A 3-ik §. utolsó kikezkedése Nyáry Pál képviselő benyujtott módositványa folytán a vámvisszatéritéseket illetőleg a zákány-zágrábi és hatvan-miskolczi vasutakra nézve elfogadott épitési szerződésben a ház által hozott határozat értelmében

Kihagyatott.

Az engedélyokmány 4-ik §-a

Egyhangulag elfogadtatott.

Az 5-ik §-ra nézve Tisza Kálmán képviselő inditványa folytán, miután hihetőleg tévedésből az abban, az egyes vasuti szakaszok megnyitásának kitett határnapok nem felelnek meg az alapul szolgáló f. évi márczius hó 4-én a vasuti engedélyt szorgalmazókkal felvett jegyzőkönyv határozata értelmének,

Oda utasittatott a közp. bizottság előadója, hogy ezen szakaszt azon fentérintett határozat értelmében kiigazitván, azt a holnap tartandó orsz. ülésben ujból mutassa be.

Az engedélyokmány 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29-ig terjedő §-ai

Egyhangulag egész terjedelmökben elfogadtattak.

2045. Befejezve lévén már előbb az alapul szolgáló törvényjavaslat feletti átalános tanácskozás, megkezdetett a részletes, és a határozati javaslatnak czime, 1.
2. 3. és 4-ik §-aira nézve

A központi bizottság által ajánlatba hozott módositások egyhangulag elfogadtattak.

A törvényjavaslat 5. §-ában a határidőket illetőleg, egyhangulag elhatároztatott,

Hogy azok az engedélyokmány tárgyalása alkalmával annak 5-ik §-ára nézve a ház által hozott határozat értelmében igazittassanak ki.

A törvényjavaslat 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. és 14. §§-aira nézve a közp. bizottság által ajánlott módositványok

Egyhangulag és egész terjedelmökben elfogadtattak.

Mi által befejezve lévén a törvényjavaslat részletes tárgyalása,

A törvényjavaslat az elfogadott módositványok szerint szerkesztetni és a f. hó 28-án tartandó országos ülésben felolvastatni, ugyan akkor vég megszavazás alá bocsáttatni rendeltetett.

2046. Ezek után a törvényjavaslathoz mellékelt az átalányösszegekért kiadandó vonalak épitését és felszerelését szabályozó feltételek füzetére nézve a központi bizottság ajanlata folytán az általa beadott határozati javaslat, miután Szakál Lajos képviselő következő módositványa:

"Azon szó után "megalkothatná" a tárgy tisztább kimagyarázása kedvéért közbe szuratni inditványozom a következőket: "az átalányösszegekért kiadandó vonalak épitését és felszerelését szabályozó általa bemutatott feltételkönyve";

"e szót pedig "szabályokat" kihagyatni inditványozom";

Szótöbbség által elfogadtatott, következőkép lett elfogadva:

"Mivel a kormány nevében tett kijelentés szerint a közmunka- és közlekedésügyi miniszteriumnál egy átalános vasuti törvényjavaslat már nem csak munkában van, de az rövid idő alatt az országgyűlés elé is fog terjesztetni:

"felhatalmaztatik a közmunka- és közlekedésügyi miniszter, hogy addig, mig a törvényhozás az átalános vasuti törvényt megalkothatná, az átalányösszegekért kiadandó vonalak épitését és felszerelését szabályozó, általa bemutatott, s a ház elé terjesztett rendeletet kormányhatoságilag léptesse életbe."

2047. Végül a kitűzött napirend folytán felolvastatott a ház költségvetési bizottságának f. évi május hóra készitett költségvetése.

A felolvasott s 152,264 ft 8⁴/₇ kr. megállapított májushavi költségvetés egyhangulag elfogadtatott.

Az idő későre haladván, az ülés eloszlott, annak folytatása határidejéül a holnapi nap reggeli 10 órája

Tüzetvén ki.

Az 1868-ik évi május hó 27-én tartott

CCXXXV. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : Szentiványi Károly. Jegyző : **Ráday László gr.**

Az utolsó ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

- 2048. Bemutattattak az elnök által a következő kérvények, jelesen:
- a) Tóth Mátyás, Varga Bálint, Somodi József és Tóth István Pest, Pilis és Solt t. e. megyékbe kebelezett ordasközségi lakosok kérvénye, melyben az 1849-ik évi márczius havában a csász. hadsereg által elégetett 3 teherszállitó hajójok megtéritéseért esedeznek;
 - b) szatmármegyei Pálfalu községnek;
 - c) szatmármegyei N.-Károly mezőváros közönségének;
- d) biharmegyebeli Otomány községének a tisza-ér-kőrösi csatorna létre hozatala iránti kérvénye;
- e) Bojthor Endre képviselőházi irodaigazgatónak a képviselőház hivatalnokai és tisztei nevében és megbizásából beadott kérvénye, melyben a képviselőház hivatalnokai és tisztjeinek állandósitását és nyugdijazását a ház által határozatilag kimondatni kéri;
- f) Gömörmegyében kebelezett Sajó-Keszi község több volt urbéres lakosainak kérvénye, melyben földesuraik által urbéri természetű birtokaik törvénytelen elfoglaltatását meggátoltatni kérik;
- g) Mellyes Belizár Nagy-Maros mezővárosi lakos és ottani hites jegyző kérvénye, melyben az országos gyarmatositás általa készitett tervezetét a képviselőház rendelkezésére beszolgáltatja.

Az e alatti kérvény az állandó költségvetési bizottsághoz, a többi kérvények pedig a kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltettek.

2049. Olvastatott az osztályok előadóiból alakult központi bizottságnak a Poroszországgal kötött kereskedelmi és vám-szerződés, a hozzá csatolt A) B) és

C) alatti mellékletek és azon szerződésre vonatkozó jegyzőkönyv tárgyában tett jelentése, ugy mint következik:

Jelentése

az osztályok előadóiból alakult központi bizottságnak, a Poroszországgal kötött kereskedelmi- és vámszerződés, a hozzá csatolt A), B) és C) alatti mellékletek, és azon szerződésre vonatkozó jegyzőkönyv tárgyában.

A központi bizottság tárgyalva a Poroszország- és a vámegyleti államokkal kötött kereskedelmi és vámszerződést, az ahhoz A) B) és C) alatt mellékelt be- és kiviteli vámtariffával, a C) alatti vámkartellel, és a Berlinben 1868-ik évi márczius 9-ikén felvett zárjegyzőkönyvvel együtt, annak tartalmát, és egyes vámtételeit, mint Magyarország anyagi érdekeire nézve az eddigi állapotnál kedvezőbbet, s a kereskedelmi s vámpolitika terén előhaladást tanusitót, elfogadta, s jóváhagyás végett a képviselőháznak ajánlja.

Tekintve azonban ezen kereskedelmi és vámszövetség alaki részét, különösen az abban és mellékleteiben használt czimezéseket és területi elnevezéseket, a központi bizottság nem találta ezen czimezések és területi elnevezésekben Magyarország közjogi állását és államiságát, különösen pedig az 1867. évi XII. t. cz. 28-ik §-ban világosan körülirt dualismus és paritás elvét kifejezve, ennélfogva a szerződés és mellékleteiben használt czimzések és területi elnevezések elfogadását nem ajánlhatja. Ugyanazért megnyugvással vette a miniszterium azon nyilatkozatát, hogy ő felsége idő közben legmagasabb beleegyezését adta ahhoz, hogy a szerződésben neheztelt czimek és területi elnevezések az alább elősorolandókkal váltassanak fel, mely módositások a szerződés és mellékletei szövegén a következők:

A főszerződés bevezetésében ő felsége czimére nézve, a következő elnevezés "ő csász. királyi apostoli felsége" helyett tétessék:

"Ő felsége az ausztriai császár és Magyarország apostoli királya."

A második bekezdés első sorában "ő császári királyi apostoli" helyett eendő: "ő csász. és kir. apostoli."

A harmadik czikk második bekezdésének 3-ik sorában foglalt azon szavak helyett "az osztrák monarchia államaiban" teendő: "ő csász. és kir. apostoli felsége mindkét állama területén."

A 4-ik czikk 7-ik bekezdésének első sorában a "császári királyi" szavak közé, az "és" szó beszurandó.

A 24-ik czikk harmadik bekezdésének második sorában előforduló "kölcsönös értesítés" szavak helyett teendő: "közös egyetértés."

Az A) alatti mellékletben a czimirat második sorában azon szó "Ausztriába" helyett teendő: "ő csász. és királyi apostoli felsége mindkét állama területére."

A B) alatti mellékletben a czimirat második sorában azon szó "Ausztriából" helyett teendő: "ő csász. és kir. apostoli felsége mindkét államterületéről."

A C) alatti mellékletben a 2-ik §. kilenczedik sorában azon szó "Ausztria" helyett tétessék: "ő csász. és kir. apostoli felsége mindkét államterületén."

A zárjegyzőkönyvben az első pont első sorában ezen szó "Ausztria" helyett tétessék: "ő csász. és kir. apostoli felsége"; a második pont első sorában a "csász. királyi" szavak közé "és" teendő.

A harmadik pont első sorának azon szavai helyett: "az osztrák meghatalmazottak" tétessék: "ő csász. és királyi apostoli meghatalmazottai."

Ugyan a 3-ik pont második sorában foglalt "Ausztria" szó helyett tétessék: "ő csász. és kir. apostoli felsége."

A 8-dik pont második bekezdése első és második sorában előforduló "Ausztria és az érdeklett vámegyleti államok" helyett teendő: "a szerződő felek"

ugyszintén a 8-ik pont utolsó bekezdésének 3-ik sorában foglalt: "az Ausztria" szavak helyett tétessék: "ő cs. és királyi apostoli felsége."

A 9-ik pont 5-ik alpontjának második sorában előforduló: "Ausztria és vele" szavak helyett teendő: "Ő csász. és kir. apostoli felsége és a".

A 10-ik pont utolsó bekezdésének első sorában foglalt "Ausztriában" szó helyett teendő: "Ő csász. és kir. apostoli felsége mindkét államterületén"; a 12-ik pont második sorában ezen szó "Ausztriával" helyett teendő: "Ő csász. és kir. apostoli felsége mindkét államterületével."

Továbbá a 12-ik pont 7-ik és 8-ik sorában ezen szó, "Ausztria" helyett tétessék: "Ő csász. és kir. apostoli felsége."

A 13-ik pont bekezdése második sorában előforduló "vámegyleti állam és Ausztria" szavak helyett teendő: "a szerződő felek."

A 16-ik pont után mellékelt A) minta második sorában foglalt ezen szó "Ausztriában" helyett tétessék: "Ő cs. és kir. apostoli felsége mindkét államterületén."

Végül a B) minta harmadik pontjának harmadik sorában foglalt "Ausztriában" szó helyett teendő: "Ő csász. és kir. apostoli felsége mindkét államterületével."

A központi bizottság ezen alaki módositásokkkal, a kereskedelmi és vám. szerződést és mellékleteit átalában és részleteiben a képviselőháznak elfogadás végett ajánlja.

A központi bizottság abbeli óhajtását, hogy a czimkérdés Magyarország közjogi állását és államiságát kifejező, s minden félremagyarázást kizáró módon mielébb szabályoztassék, kijelentvén, erre nézve a kereskedelmi miniszter ur azon nyilatkozata által, miszerint e tárgyban a lehető legrövidebb idő alatt a kellő intézkedések meg fognak tétetni, megnyugtatva lőn.

A jövőre nézve kijelenti a központi bizottság még azon óhajtását is, hogy a megkötendő kereskedelmi és vámszerződések, a támadható kétségek eloszlatása végett, azon eredeti nyelven is, melyen köttetnek, a képviselőháznak bemutattassanak.

Végül azon kérdésre nézve, minő formában nyilatkoztassa ki a képviselőház azon kereskedelmi és vámszerződés elfogadását, a központi bizottság e szerződésnek jóváhagyását, s ő felsége szentesitése hozzájárultával utólag törvénybe igtatását ajánlja.

Kelt Pesten, 1868, évi május 27-én.

A felolvasott jelentés a ház elnökének e részbeli gondoskodása folytán már kellő számban kinyomatva levén, az a tagok között kiosztatni rendeltetett, annak tárgyalása a holnap, azaz f. hó 28-án tartandó ülésre tüzetvén.

2050. Ugyan ez alkalommal jelentés tétetvén a ház elnöke által az iránt, hogy a tegnapi ülésben a felsőház által megküldött jegyzőkönyvi kivonatok, jelesen a felsőháznak a görög-keleti vallásuak ügyében, a nagyvárad-eszéki vasutvonalat tárgyazó törvényjavaslatot illetőleg, és végül a képviselőháznak a vasutépitési engedélyezések iránt hozott határozatát illetőleg hozott, a képviselőház határo-

zataitól eltérő határozatai kellő számban kinyomatva levén, az még az ülés folyama alatt a képviselők között ki fogván osztatni,

Ennek folytán ezen jegyzőkönyvi kivonatok tárgyalása hasonlóul a holnapi ülésre napirendre kitüzetett.

2051. Hasonlóul jelenté az elnök, hogy a képviselőház több tagjai által a szabad királyi városok, kerületek és rendezett tanácscsal biró városok törvény-kezési költségeinek megtéritésére nézve tett inditvány hasonlóképen kinyomatva levén, még ez ülésben ki fog a ház tagjai között osztatni.

Ennek folytán ezen inditvány tárgyalása is a holnapi ülésre napirendre kitüzetett.

2052. Továbbá jelenti a ház elnöke, miszerint a tegnapi napon tartott ülés jegyzőkönyvének 2044. számu határozata által az éjszak-keleti vasutvonal engedélyokmánya tárgyában a központi osztály előadója oda volt utasitva, hogy az engedélyokmány 5-dik §-ában a nevezett vonal egyes szakaszai megnyitásának határidejét illetőleg, azok folyó évi márczius 4-dikén a vasuti engedélyt szorgalmazókkal felvett jegyzőkönyv határozata szerint levén kiigazitandók, tegyen a mai ülésben jelentést, azonban a jelentés el nem készülvén, az a holnapi napon, ugyanazon engedélyokmány és törvényjavaslat vég megszavazása alkalmával, fog megtétetni.

Tudomásul vétetett.

2053. Székely Gergely képviselő a sepsi-szentgyörgyi "Militar-Normal-Schule" nevű elemi iskolának az ottani helvét hitvallásu egyház birtokába bocsátása tárgyában következő interpellatiót nyujtott be a vallás- és közoktatási miniszterhez:

Interpellatio

a nagyméltóságu magyar királyi közoktatási miniszter urhoz.

Miután köztudomás szerint az erdélyi volt határvéd ezredek czéljaira alapitott elemi iskolák még 1858-ban a különböző vidékek polgárainak többsége arányában, vallásfelekezeteknek osztatván ki, a sepsi-szent-györgyi "Granz-Normal-Schule" név alatt ismeretes katonai német elemi iskola a helvét hitűek illetékébe juttatni határoztatott, s annak tettleges átadása 10 év óta csak is azon szin alatt halogattatott, mert r. kath. püspökség az alaptőkének egy részéhez jogigényt formált, de a helvét hitűeknek a helyiség iránti teljes jogát nyilvánosan soha senki kétségbe nem hozta;

s miután ezen helyiség megkaphatása a sepsi-szent-györgyi, 1859-ben életbe lépett ev. reform. algymnasiumra nézve fontos életkérdés:

szándékozik-e a m. közoktatási miniszter ur akadály és haladék nélkül igazságot szolgáltaini oly formán, hogy valamint más ehhez hasonló iskolák még 1858-ban az illetékesnek itélt felekezeteknek átadattak, ugy ezen sepsi-szent-györgyi "Gränz-Normal-Schule"-nak helyisége (az alaptőkére nézve talán tán még függőben levő kérdések méltányos megoldása előtt is) a helvét hitüeknek tanodai czéljaira átadassék? hogy már a folyó évi szeptember 1-ső napján kezdendő tanévre az ev. ref. igazgatás alatti nevelő intéztek tanterve ahhoz képest alkalmaztassék.

Pest május 27. 1868.

A felolvasott interpellatió az illető miniszternek kiadatni rendeltetett.

Digitized by Google

2054. Végül az igazságügyminiszter a folyó hó 4-dikén tartott országos ülésben Gull József képviselő által az Erdélyben jelenben is fenálló sajtóügyi eljárásra nézve hozzá intézett,

továbbá a mult év deczember 30-dikán tartott ülésben Stoll Károly képviselő által Lázár Salamon réz-sikkasztási ügyében szintén hozzá intézett interpellatiókra következőleg válaszolt :

Gull József képviselő ur a május 4-én tartott országos ülésben az erdélyi sajtóviszonyok tárgyában interpellatiót intézett a miniszteriumhoz.

Ezen interpellatió két kérdésre oszlik:

1-ször kérdi a t. képviselő ur, van-e tudomása a kormánynak arról, hogy Erdélyben, különösen pedig Nagy-Szebenben a sajtó irányában az előző vizsgálat, a megintés gyakoroltatik?

2-szor vajon hajlandó-e a kormány az erdélyi sajtóviszonyokat a mai kor követelményeihez és az alkotmányosság igényeihez képest átidomitani?

Mi az 1-ső kérdést illeti, köztudomásu dolog, hogy Erdélyben még az 1852-dik évi sajtórendszabályok vannak hatályban. E sajtórendszabályokat nem a magyar miniszterium léptette életbe, hanem átvette azokat, mint a korábbi kormányrendszer hagyományait.

E rendszabályok értelmében a kormány közegeit megilleti azon jog, hogy a sajtó irányában a megintést gyakorolják.

A kormány egyes esetekre vonatkozólag soha sem adott utasitást közegeinek az iránt, hogy a megintés eme jogával éljenek; azonban nem veheti rosz néven a kormány sem a törvényhatóságoktól, sem pedig saját közegeitől, hogy ezen jogot mindazon esetekben gyakorolják, melyekben az alkotmány és közrend érdekei azt követelik.

E joghoz kénytelen a kormány egyelőre még ragaszkodni azon elvénél fogva, mely szerint nem akar fönállót lerombolni addig, mig helyébe jobbat nem képes állitani.

Meglehet, hogy ezen elv mellett még egy ideig itt-ott oly intézményekkel kell megküzdenünk, melyek a kor követelményeit nem elégitik ki; de sokkal nagyobb rosz volna tabula rasat csinálni, még mielőtt ujabb alkotásainkat képesek volnánk létrehozni.

Hogy az erdélyi hatóságok e megintés jogával visszaélést követtek volna el, vagy hogy ezen jogot nagyobb szigorral gyakorolták volna Nagy-Szebenben, mint Erdély egyéb részeiben, arról a kormánynak semmi tudomása nincs.

Meglehet, hogy nagyobb száminal fordulnak elő e megintések Nagy-Szebenben, mint Erdélyben másutt, mit nem tudok, de nem is akarok tagadni. Biztosithatom azonban a t. képviselő urat, hogy ezen esetben a megintésnek oka bizonyosan nem a kormány közegeiben és nem a törvényhatóságokban, hanem az ottani hirlapirodalom kezelőiben fekszik.

Egyébiránt különös örömmel constatálja a kormány, hogy nemes szász testvéreink az 1852-ik évi sajtórendszabályokat, melyeket eddig nyugalommal és resignatióval tűrtek, megunták, és hogy az alkotmányos szabadságnak egyik fő követelményét, biztositékát: a sajtószabadságot, elvégre Erdélyben is meghonosittatni óhajtják. És legyen meggyőződve a t. képviselő ur, hogy szász testvéreinknek eme nézetei és vágyai a kormány nézetei- és vágyaival teljesen találkoznak.

CCXXXVI. ÜLÉS

Ennélfogva második kérdésére vonatkozólag van szerencsém kijelenteni a t. háznak, hogy a kormány már ezelőtt nehány hónappal megtette a kellő előintéz-kedéseket az iránt, hogymihelyt a polgári perrendtartásban tervezett birósági szervezet törvény erejére emelkedik és mihelyt a kormány tudni fogja, hogy Erdélyben hol és hány főtörvényszék lesz felállitandó: a sajtóbiróságokat azonnal életbe léptethesse, dig ugy, hogy az 1848-ik évi XVIII. t. czikk az esküdtszéki intézménynyel együtt Erdélyre is kiterjesztessék.

Ezelőtt nehány hónappal Stoll Károly képviselő úr bizonyos Lázár Sándor sikk asztása iránt szintén interpellatiót intézett az igazságügyi miniszterhez.

Én ezen tárgyban a fejlemények egy részéről magán uton értesitettem Stoll Károly képviselő urat. A másik részről most magán uton szintén szerencsém lesz őt értesiteni, elvül azt tartván, hogy mind azon interpellátiókra, melyek nem vonatkoznak országos érdekü tárgyakra, hanem inkább magántermészetűek, ezen magán uton fogom megadni a felvilágositást, és a t. háznak csak akkor fogok felelettel alkalmatlankodni, hogy ha az illető interpelláló képviselő úr a magán uton adott felvilágositással nem volna megelégedve.

Ezután az ülés eloszlott

Az 1868. évi május 28-án tartott

CCXXXVI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly. Jegyző: Csengery Imre.

2055. A ház elnöke, a tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után, előterjesztette Kudlik Istvánnak a m. kir. itélő tábla birájává kineveztetése következtében képviselői állásáról lemondó levelét.

Ezen lemondás elfogadtatván, Trencsén vármegye központi választmánya, a szükségessé vált újabb választás eszközlése végett, az elnökség által fel fog hivatni.

2056. Az elnök által folytatólag bemutattatott:

Krassó vármegye közönségének fölterjesztése, minél fogva a nemzetiségi kérdést, az ország területi épségének s állami egységének fentartása mellett, az igazság és teljes jog-egyenlőség alapján, minél elébb hozandó törvény által szabálytatni kéri;

nyitramegyei Vittencz és Dejte községek előljáróinak és lakosainak az iránti kérvénye, hogy a határukban elszaporodott magas vadak kiirtása rendeltessék el, és az ezeknek menhelyekül szolgáló erdők bekeritésére gróf Pálffy József köteleztessék:

képviselőh. jegyzőkönyv 186⁵/₈. iv.

27

Nagorszki Bódog rzezsowi lakosnak folyamodványa, melyhez képest, mint meghonosult magyar polgár, a magyarországi telekadótagositási hivatalhoz leendő áttételéért esedezik.

Krassó vármegye fölterjesztése, lehető figyelembe vétel végett, a nemzetiségügyi bizottsághoz, s a többi folyamodvány, megv zsgálás és véleményezés tekintetéből, a kérvényi választmányhoz rendeltetett kiadatni.

2057. Napirend folytán a Poroszországgal és a vám-egyleti államokkal kötött kereskedelmi és vámszerződés, s ezzel kapcsolatban az osztályok előadóiból alakult központi bizottság jelentése kerülvén tárgyalás alá:

A szerződés és mellékletei, átalánosságban és a részletes tanácskozás alapjául, a többség által elfogadtattak.

Azután a czikkenkinti részletes tárgyalás vette kezdetét, és annak következtében:

A fő szerződés bevezetésében, a központi bizottság véleményével egybehangzólag, ő felsége czime ily módon fog beigtattatni: "ő felsége, az ausztriai császár, és Magyarország apostoli királya."

Szintén a bevezetés második pontjának első sorában, e helyett: "ő császári királyi apostoli", ezen mondat teendő: "ő császári és királyi apostoli."

A 3-ik czikk második pontjában, és a 3-ik sorban, "az osztrák monarchia államaiban" tétel, ezen tétellel cseréltetett fel: "ő császári és királyi apostoli felsége mindkét állama területén."

A 4-ik czikk hetedik pontja 1-ső sorában előforduló "császári királyi" szavak közé ez a szó: "és" rendeltetett beiratni.

A 24 ik czikk harmadik pontjában, s a 2-ik sorban, "kölcsönös értesités" helyett ez a kifejezés teendő: "közös egyetértés."

Továbbá az A) alatti mellékletben, a czimirat második sorában, "Ausztriába" helyett beigtattatott: "ő császári és királyi apostoli felsége mindkét állama területére."

- A B) alatti mellékletben, a czimirát 2-ik sorában használt ezen szó: "Ausztriából" ezen szóval váltatott fel: "ő császári és királyi apostoli felsége mindkét államterületéről."
- A C) alatti mellékletben, a 2-ik czikk kilenczedik sorában, "Ausztriában" helyett ez a tétel hozandó be: "a császári királyi országokban, és a magyar korona országaiban."

Majd a zárjegyzőkönyv részletes tárgyalására térvén át a ház: ennek első pontja alatt, s az 1-ső sorban használt "Ausztria" helyett teendő: "ö c-ászári és királyi apostoli felsége";

- a 2-ik pont első sorában előjövő "császári királyi" szavak közé beszúrandó ez a szó: "és";
- a 3-ik pont első sorában "az osztrák meghatalmazottak" helyébe ez határroztatott bevezettetni: "ő császári és királyi apostoli felsége meghatalmazottjai";

ugyancsak a 3-ik pont második sorában "Ausztria" helyett teendő: "ő császári és királyi apostoli felsége";

- a 7-ik pont utolsó előtti sorában, ez az elnevezés: "Ausztria" fölcserélendő ezzel: "ő császári és királyi apostoli felsége";
 - a 8-dik pont második bekezdése 1-ső és 2-ik soraiben ez a mondat: "Auszt-

ria és az érdeklett vámegyleti államok" ezen tételnek: "a szerződő felek"; és az ezen pont utolsó bekezdésének 3-ik sorában foglalt "Ausztria" szó ezen szavaknak: "ő császári és királyi apostoli felsége" fog helyet adni;

- a 9 ik pont ötödik alpontjának 2-ik sorában, "Ausztria és a vele" szavak a következő szavakkal cserélendők fel: "ő császári és királyi apostoli felsége és a...";
- a 10-ik pont utolsó bekezdése 1-ső sorát illetőleg, az "Ausztriában" szóigy módositandó: "ő császári és királyi apostoli felsége mindkét államterületén";
- a 12-dik pont alatt, s a 2-ik sorban "Ausztriával" helyett "ő császári és királyi apostoli felsége mindkét államterületével", továbbá a 7-ik és 8-ik sorokban "Ausztria" helyébe "ő császári és királyi apostoli felsége" veendő fel;
- a 13-ik pont hatodik bekezdésének 2-ik sorában, ezen szavak: "vámegyleti állam és Ausztria", ezekkel fognak felváltatni: "a szerződő felek";
- a 16-ik pont után mellékek A) minta 20-ik sorában, "Ausztriában" szó helyett irandó: "ő császári és királyi apostoli felsége mindkét államterületén"; a B) minta harmadik pontjában pedig, szintén az "Ausztriában" szó helyében, használandó ez: "ő császári és királyi apostoli felsége mindkét államterületén."

Végre a központi bizottság abbeli óhajtását is, hogy a jövőben kötendő vám- és kereskedelmi szerződések azon eredeti nyelven is, melyen szerkesztetnek, terjesztessenek elébe az országgyűlésnek, a képviselőház magáévá tévén: a Poroszországgal és a vámegyleti államokkal kötött és utólag törvénybe igtatandó kereskedelmi és vámszerződés, a fentebb megállapított módositásokkal, jóváhagyatott, és a főrendekkel, hozzájárulásuk végett, szokott módon közöltetni rendeltetett.

Az 1868-ik évi május hó 28-án folytatólag tartott

CCXXXVI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly. Jegyző: Mihályi Péter.

2058. Az előbbeni tárgyalás folytán a kereskedelmi és vámszövetségnek jóváhagyásáról szóló határozatokról a jegyzőkönyv elkészitésével a napi jegyző megbizatván, a képviselőház áttért a napirenden levő egyéb tárgyaknak tanácskozás alá vételére,

Ez alkalomra a jegyzőkönyv vitelére elnökileg Mihályi Péter jegyző felhivatott.

2059. Mindenek előtt Királyi Pál mint a középponti bizottság előadója jelentést tesz a folyó hó 26-ik napján tartott ülésben a magyar éjszak-keleti vasut engedélyokmánya 5. §-a azon részének, mely vonalrészek megnyitását állapítja meg, valamint a magyar éjszak-keleti vasut tárgyában előterjesztett törvényjavaslat ide vonatkozó 5-ik §-ának az e tárgyban f. évi márczius 4-én az azt szorgalmazókkal felvett jegyzőkönyvvel egyezőleg való kiigazitásáról, és felolvassa az engedélyokmány 5-ik §-át ezen szerkezetben:

Az éjszak-keleti vasut engedélyokmánya 5-ik szakaszán'ak szerkezete a f. é. márczius hó 4-kei jegyzőkönyv értelmében.

Az engedélyesek kötelezik magokat, hogy a vonalozási munkálatokat az engedély keltétől számitandó három hét alatt megkezdik, az engedélyezett pályáknak épitését az engedély keltétől számitva hat hó alatt foganatba veszik s azoat következő sorrendben befejezik és a forgalomnak átadják, ugymint:

- a debreczen-szatmár-németi-tekeháza-szigeti vonalat 1870-dik évi október hó 1-én;
- a tekeháza-csapi vonalon valamennyi alépitménynek 1870. október 1-én késznek kell lennie, azonban ezen vonalnak közlekedésképessé tétele 1871-ik évi május haváig elhalasztathatik.

A többi, az 1-ő §-ban emlitett vonalra nézve pedig a megnyitási határidő 1871-ik évi október hó 1-jére tüzetik ki, azon megjegyzéssel, hogy ezen pályák megnyithatók lesznek, mihelyt a közbiztosság tekintetéből a szükséges intézkedések megtétettek, a kisebb felszeszerelések utólagos pótlására 3 havi határidő engedtetvén.

Ha ezen kijelölt vonalaknak valamely szakaszai elébb elkészülnének, az engedélyesek ezen vonalakat a kijelölt határidők előttis a forgalomnak átadhatják és a megfelelő biztositott összeget igénybe vehetik; minden ilyen esetben azonban a kormány engedélye lesz kieszközlendő.

Nem különben a törvényjavaslat 5-ik §-át ily szerkezetben :

Az éjszak-keleti vasut kiépitése iránti törvén yjavaslat 5. §-nak szövege a f. é. márczius 4-ikei jegyzőkönyv értelmében.

Az engedélyesek kötelesek a vonalozási munkálatokat az engedély keltétél számitandó 3 hét alatt megkezdeni, az engedélyezett vonalak épitését az engedély keltétől számitandó hat hó alatt foganatba venni, s azokat, még pedig a debreczen-szatmár-németi-tekeháza-szigeti vonalat 1870-dik évi október hó 1-éig, a tekeháza-csapi vonalrészt 1871-dik évi május 1-éig, a többi a 2-dik §-ban megnevezett vonalakat pedig 1871-dik évi október 1-ig befejezni és a forgalomnak átadni, azon megjegyzéssel, hogy a tekeháza-csapi vonalon valamennyi al-épitménynek 1870. évi október 1-éig késznek kell lennie.

A két kiigazitott szerkezetet a ház helyben hagyván, azt hitelesitette.

2060. Ezután a napirend folytán olvastatott a Zákánytól Zágrábig, és a Hatvantól Miskolczig terjedő vasutvonalnak épitéséről szóló történyjavaslat, mely az elnök által feltett kérdésre

A ház által egyhangulag egészben elfogadtatott.

2061. Olvastatott hason czélból a magyar éjszak-keleti vasutra vonatkozó törvényjavaslat, az előbbi határozat folytán az 5-dik §-ra kiigazitott szerkezet szer

rint, és az elnök abbeli kérdésére: a magyar éjszak-keleti vasut kiépitése tárgyában felolvasott törvényjavaslatot egészben és végleg elfogadja-e a ház?

Az egyhangulag végleg elfogadtatott, és mindkét törvényjavaslat és mellékleteinek a főrendi házzal leendő közlése elrendeltetvén, azok átvitelével Mihályi Pétèr jegyző bizatott meg.

2062. Tanácskozás alá vétetett a főrendi háznak azon üzenete, mely a görög-keleti vallásuak tárgyában a képviselőház által elfogadott törvényjavaslat 2-ik és 3. Ş-saiban eszközölt módositványokra vonatkozik.

A kérdéses törvényjavaslat 2-ik és 3-ik §-szaiban a főrendi ház által eszközölt módositványok elfogadtattak, és a szerkezetnek azok értelmében lett kiigazitása a képviselőház által helyben hagyatott.

2063. Olvastatott a napirend folytán a főrendi háznak f. évi május 23-án tartott XCI. ülésében hozott 377. számu abbeli határozata, hogy az alföld-fiumei vasut-nagyvárad-eszéki része kiépitése tárgyában a képviselőház által elfogadott törvényjavaslat 3-ik §-ában előforduló azon kitétel helyett "a jelen törvény szentesitésétől", tétessék! "az üzletnek az engedélyezett vonalon leendő megnyitása napjától".

Azon elvnek kijelentése mellett, miszerint oly módositásokat, melyek folytán az országra, illetőleg az adózókra nagyobb terhek háramolnak, a felsőháznak tenni jogában nem áll; annak előre bocsátása mellett, hogy a kérdéses módositvány a képviselőház által is elfogadott egyezményben ki van fejezve, és csak ezutóbbi által elkövetett azon tévesztést pótolja, hogy az egyezmény ezen rendelkezése a törvényjavaslat erre vonatkozó szavaival nem egyezik meg: a képviselőház ezen módositványt elfogadta.

2064. Végre olvastatott a főrendi háznak a fenebb emlitett ülésben hozott abbeli határozata, mely a képviselőháznak az alföld-fiumei vasutnak Eszéktől Fiumeig terjedő kiépitése tárgyában hozott határozatában eszközölt azon modósitványra vonatkozik, mely a legrövidebb vonal helyett, a czélba vett közlekedés gyorsaságával megegyező lehető legrövidebb vonal kitételnek beigtatására vonatkozik.

A képviselőház az emlitett határozati javaslatban a főrendi ház által tett eme módositáshoz szavazattöbbséggel hozzá járult, és a főrendi ház üzeneteinek tárgyalása folytán hozott ezen határozatokról azt szokott módon értesittetni rendelte.

2065. Napirend folytán olvastatott a sz. kir. városok, kerületek és rendezett tanácscsal biró városok törvénykezési költségei tárgyában benyujtott inditvány, mely a pénzügyminiszter által kifejezett óhajtáshoz képest

A pénzügyminiszteriumhoz áttétetik a végből, hogy ez az ezen inditványra vonatkozó adatokat nézeteinek kifejtésével együtt a pénzügyi bizottsággal mielőbb közölje, és e bizottság véleményes jelentésének beérkezése után fog ez inditvány tárgyalás végett napirendre tüzetni.

2066. Ezután elnök a főrendi házhoz átviendő törvényjavaslatok elfogadásáról szóló jegyzőkönyv elkészitéseig az ülést egy fél órára felfügeszté; rövid várakozás után az ülés folytatólag megnyittatván, a mai ülés kezdetén tárgyalt és jóváhagyott kereskedelmi és vámszerződés jóváhagyásáról szóló jegyzőkönyv felolvastatván,

Hitelesittetett.

Mire elnök a pénzügyi bizottság tagjait ma délutáni 4 órára tanácskozás végett egybehiván, a következő ülést holnap déli 12 órára kitüzvén,

Az ülést berekesztette.

Az 1868. évi május hó 29-én tartott

CCXXXVII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly.

Jegyző: **Mihályi Péter.**

Az f. évi april hó 28-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2067. A ház elnöke bemutatja:

Trencsén megye közönségének feliratát, melyben a honvédelmi kérdés megoldását törvényhozásilag mielőbb eszközöltetni kéri;

ugyanazon megye közönségének felterjesztését, a kassai magyar szinháznak országos segélyezése tárgyában ;

dr. Schaller székesfehérvári lakos és orvosnak kérvényét, a himlőoltás megszüntetése iránt.

E kérvények tárgyalás és veleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatni rendeltettek.

2068. Borcsányi János képviselő következő interpellatiót intéz a belügyi miniszterhez:

"Van-e az igen t. belügyminiszter urnak tudomása a felől, hogy mialatt a bécsi és prágai orvosi egyetemben tudori fokot nyert orvosok a magyar államterület bármely helyén szabadon és akadálytalanul gyakorolhatják orvosi hivatásukat, viszont a pesti orvosi egyetem által graduált orvosok ezen jog gyakorlatától Bécs városának területét illetőleg eltiltvák? és ha van erről tudomása, szándekozik-e a t. belügyminiszter ur a lajtántuli kormánynál ez érdemben a teljes viszonosságot kieszközölni?

"Kelt Pesten 1868. május hó 26-án."

Mire Szlávy József képviselő, mint belügyminiszteriumi államtitkár, a távollevő miniszter helyett ekkép válaszolt:

"A belügyminiszter ur jelen nem lévén, szabadságot veszek magamnak, ezen interpellatióra, a mennyire a tényállást ismerem, rögtön felelni. A gyakorlat, ha jól tudom, jelenleg következő. A Pesten graduált orvostudorok nincsenek ugyan kizárva teljesen Bécsben, és illetőleg a lajtántuli tartományokban a gyakorlattól, hanem ha egy Pesten graduált tudor Bécsben vagy a lajtántuli tartományokban gyakorló orvos akar lenni, előbb colloquiumot tartatnak vele a bécsi egyetemen,

és ha ennek megfelel, megkapja az engedélyt. A reciprocitas nem igy gyakoroltatik nálunk, mert a bécsi egyetemen graduált orvostudorok itt minden colloquium nélkül bocsáttatnak gyakorlatra.

"Ez, a mennyire tudom, a régi időből származó gyakorlat, midőn t. i. a pesti egyetemen nem tanittattak mind azon tárgyak, melyek a bécsi egyetemen tanittatnak.

"E szerint Magyarországon sem engedttetik meg mindazon külföldi egyetemeken graduált orvostudoroknak, a melyeken mindazon tanulmányok nem adatnak elő, melyek itt tanittatnak, a gyakorlat. E különbség a bécsi és pesti egyetemek közt most már nem létezik, és én azt hiszem, hogy nem fogok a belügyminiszter úr szándéka ellen nyilatkozni, midőn azt mondom, hogy megszünvén azon ok, melynél fogva eddig Bécsben colloquiumot kivántak, a belügyminiszterium meg fogja a maga utján a lépéseket tenni arra nézve, hogy ne hozzuk be mi is azon megszoritást, hanem hogy inkább a bécsiek szüntessék azt meg; és ugy hiszem, e tekintetben nem lesz semmi akadály."

A kormány részéről tett ezen nyilatkozatot, ugy a kérdést intézett képviselő, valamint a ház megnyugvással fogadván, azt tudomásul vette.

2069. Berzenczey László képviselő által irásban beadott ezen interpellatio:

"A hirlapok szerint gróf Bánfy Miklós és gróf Károlyi Ede az erdélyi fővasutvonalra egy évi engedélyt kaptak előmunkálatok tehetése végett.

"Tisztelettel kérem a közlekedési miniszteriumtól, adjon felvilágositást aziránt, ha ezen engedély kirekesztő természetű-e avagy ehez hasonló engedélyek más concurrenseknek kértére is adatnak?

"Pest, 29. május 1868."

A közmunka- és közlekedési miniszternek irásban kiadatni rendeltetett.

2070. Ezután elnök az ülést a főrendi ház egy üzenetének megérkeztéig felfüggesztette, azonban azt rövid szünetelés után ujra megnyitván, felolvastatott a főrendi háznak a mai napon tartott üléséből küldött jegyzőkönyvi kivonata, melyben arról értesittetik a képviselőház, hogy a Poroszorság és a német vámegylethez tartozó államokkal kötött kereskedelmi és vámszerződést a képviselőház által módositott szerkezetben, a főrendi ház is elfogadta, melyben továbbá kijelentetik, hogy a főrendi ház f. hó 16-án tartott ülésének a képviselőházzal közlött 361. sz. jegyzőkönyvi pontjában ezen kifejezés tudomás végett, tévedésből használtatott szives hozzájárulás helyett, mit helyre igazitani a főrendi ház kötelességének ismeré.

A főrendi háznak ezen üzenete örvendetes tudomássul vétetett.

Ezután elnök a kevetkező ülés napját, a bekövetkező ünnepek miatt, a jövő junius hó 4-ikére kitüzvén, annak kijelentése mellett, hogy a pénzügyi bizottság ezen párnapi szünetelés alatt is folytatandja tanácskozásait,

Az ülést berekesztette.

Digitized by Google

Az 1868. évi junius hó 4-én tartott

CCXXXVIII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Szentiványi Károly**.

Jegyző: **Mihályi Péter.**

A f. évi májús hó 29-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

A ház elnöke bemutatja:

2071. Czebrián László gf. kérvényét, melyben egy havi szabadságidőt kérelmez.

A kért egy havi szabadság megadatott.

2072. Zilah mezőváros lakosainak kérvényét, melyben a honvédelem rendezését s a Ludovicenm katonai intézetnek eredeti czéljára fordittatását eszközöltetni kérik:

ugyanazoknak folyamodványát a város törvénykezési költségeinek az országos pénztárból leendő megtéritése iránt.

Mindkét kérvény tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatni rendeltetett.

2073. A verbői kertilet választóinak kérvényét, melyben a nemzetiségi kérdésnek mielőbbi elintézését és törvénybe igtatását kérelmezik,

Mely kérvény a nemzetiségi bizottsághoz áttétetni rendeltetett.

2074. Temesvár város közönségének felterjesztését, melyben a törvénykezési rendtartás tárgyalásánál a királyi táblának kerületek szerinti szétosztását pártoltatni kéri;

Dejte mezőváros több lakosainak kérvényét, melyben az urasági erdőkben felette elszaporodott vadak által okozott károkat panaszolván, a vadászati jogot törvény által szabályoztatni kérik;

Mitmann Sámuel bányabirtokosnak kérvényét, az érczkutatás megnehezitését eszközlő akadályoknak megszüntetése iránt,

Mely kérvények véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadattak.

2075. Somssich Pál, mint a pénztigyi bizottság elnöke, leteszi a ház asztalára a nevezett bizottságnak a jövedékek, fogyasztási adónemek és az illetékek tárgyában készitett jelentését, és ez adónemekre vonatkozó törvényjavaslatokat, a bizottság által megállapított szerkezetben, nem különben ezen adónemek kezelését tárgyazó szabályokat, kijelentvén, hogy ezek előadásával a bizottság részéről Kerkapoly Károly lett megbizva. A benyujtott jelentés az előadó által felolvastatván,

A jelentés, valamint a bizottság által megállapított szerkezete a törvényjavaslatoknak kinyomatni és a ház tagjai között kiosztatni rendeltetett, minek eszközlése után, elnöki felhivásra, azok tárgyalása az osztályoknak meghagyatott, a beterjesztett szabályok egy-egy példánya minden osztály részére kiadatni rendeltetvén.

2076. Madarász József képviselő benyujtja a képviselőházhoz az 1867-es állapot megváltoztatása, és az 1848. 1827. 1790. törvényekkel biztositott független enálló állami élet teljes visszaállitása, s következései végett intézett kérvényeit a következő városok és községek számos választói és lakosainak; és pedig:

Aba, Abony, Alap, Al-Csut, Algyő, Asztély, Bakony-Tamási, Balmaz-Ujváros, Bana, Magyar-Bánhegyes, Báránd, Büsü, Tisza-Becs, Békés, Bicske, Bodmér, Bodola, Bölcske, Bőny, Buzaháza, Büd-Szt.-Mihály, Csajág, Csabdi, Csákvár, Csanád, Csécse, Csicsó, Csongrád, Usősz, Czecze, Dárdás, Derecske, Duna-Pataj, Egres, Erdőhegy, Érkeserű, Fokszabadi, Fülöpszállás, Felcsut és Ó-Barok, Furta, Gárdon, Gergelyi, Gölle, Gyoma, Gyopárhalmi szőlőhegy, Hajdu-Böszörmény, H.-Hadház, H.-Nánás, Felső- és Alsó-Ireg, Jánd, Jászalsó-Szt.-György, Kádárta, Káloz, Kapolcs, Kárád, Ó-Kécske, Kis-Harsány, Kis-Ujszállás, Kolta, Leányfalva, Lovász-Patona, Madarász, Magyar-Ittebe, Maja, Majdány, Mány, Márkod, Meuschel, Mező-Berény, Milota, Mohács, Kölked és Babarcz, Nádudvar, Nagy-Kun-Karczag, Nagy-Kun-Madaras, Nagy-Dobra, Nagy-Demi, Orosháza, Paks, Pálteleki puszta, Perkáta, Rácz-Almás, Rákos-Palota, Rápolt, Rima-Szombat, Rétszilás és Sár-Szent-Miklós, Sárbogárd-Tinód, Sár-Keresztur, Sarkad, Solt, Soponya, Somogy-Hatvan, Szabadka, K.-Kun-Szabadszállás, Szabad-Szt-Tornya, Szalk Szt.-Márton, Nagy-Szalonta, Szárszó, Alsó- és Felső-Szécsényke, Szill, Szeged "Szent_ András, Szt-Lőrincz. Szilas-Balhás. Hajdu-Szoboszló, Nagy-Szokoly, Szuhafő, Tácz, Tamási, Tisza-Földvár, Tisza-Kürt, Tisza-Sas, Tokaj, Torda, Török-Szt.-Miklós, H. Vámos-Pércs, Nagy-Vázsony, Viszló és Csertő, Zalkad, Viss és Kenyérlő és Zamoly községek.

Stoll Károly képviselő benyujtja saját kérvényét, melyben tudomásra hozza, hogy a pénzügyminiszter nevében hozzá az o. gy. képviselőhöz érkezett felhivásra, a felsőbányai sérelmes ügyben meggyőződés szerint mondott vélemény, a miniszteri jogosztály roszalására találván, e roszalásnak m. é. 7249—199. sz. a. egy titkos jegyzékben adatott kifejezés; és miután oz becsületbe vágót tartalmaz, alkalmat kér a háztól: ugyanazon iratokból, melyekből a roszalás merittetett, kimutatnihogy a titkos jegyzéknek ide vonatkozó tartalma koholmány.

Halmosy Endre képviselő beterjeszti abbeli kérvényét, hogy Sopron megye felvidéke több községeinek kérvénye folytán, a katonaszállásolási közteher, az 1848. VIII. t. cz. elvei szerint, mielőbb törvényileg rendeztessék.

A beterjesztett kérvények tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltettek.

2077. Csanády Sándor képviselőnek az 1848-ik XX. t. czikk életbe léptetése tárgyában beadott ezen interpellatiója:

"Tekintve azt, hogy az 1848-ki XX-ik törvényczikk által e hazában levő minden vallásfelekezetekre nézve megállapított tökéletes jogegyenlőség és viszonosság tényleg még mai napig sincsen életbe léptetve, sőt a jogegyenlőség és testvériség magasztos eszméjének ellenére és a méltányossági közérzet valóságos botránkoztatására, az uralkodó egyház még mai nap is fenáll, a mennyiben az, az 1848 előtt birt előjogait és kiváltságait most is tényleg teljes mértékben gyakorolja;

KÉPVH. JEGYZŐKÖNYV. 1865/a IV.

Digitized by Google

"tekintve azon körülményt, hogy ily állapot az állam czéljával ellenkezve, az egy haza polgárai között a meghasonlás és gyülölködés magvait hinti el:

nyilatkozatra hivom fel a vallás s közoktatásügyi miniszter urat az iránt, szándékozik-e ez ülésszak alatt az országgyülés elébe az 1848-ki XX-ik törvényczikk értelmében egy a vallási jogegyenlőség szent elvének életet adó törvényjavaslatot terjeszteni?

"Pesten, 1868. junius 4-én."

A vallás- és közoktatásügyi miniszternek irásban kiadatni rendeltetett.

2078. Borlea Zsigmond a következő interpellatiót intézi a földmivelés-, iparés kereskedelmi miniszterhez:

- "1. Van-e a tisztelt miniszteriumnak tudomása arról, hogy a postahivataloknak felebbvaló hatóságaik által megengedve lenne, miként némely magán levelek pecsétjeit vagy magok törjék fel, vagy azokat feltörés végett más valamely policziális hatóságnak engedjék át, s csak ezen műtétek után kézbesittessenek tulajdonosaiknak?
- "2. Miután tény, hogy némely postahivataloknál ily visszaélés történik, hajlandó-e a t. miniszterium intézkedni, miszerint az ily visszaélések gyökeresen megszüntessenek, s hogy a posták hivatalnokai, esküjöket megtartva, a levelek illető tulajdonosainak, mint alkotmányos országban illik, sértetlenül kézbesitessenek?

"Pesten, 1868. junius 4-én."

Mire Gorove István miniszter ekkép válaszol:

"A t. képviselő urnak azonnal válaszolhatok. Először, a mi magokat azon tényeket illeti, melyeket felhozott, a nélkül, hogy a háznak ebbeli határozatát bevárnám, kötelességszerüleg meg fogom vizsgáltatni, meg fogom pedig vizsgáltatni a képviselő úr részvételével és közbejöttével, méltóztassék annak utána az eredményrőlitten a házban szót tenni, vajon a vizsgálat részrehajlatlan volt-e vagy sem?

"A mi magát az interpellatio tárgyát illeti, arra nézve kinyilatkoztathatom, mikép nekem semmi tudomásom sincs arról még csak mint tényről is, hogy egyes postahatóságok levelek felbontását, pecsétek feltörését követték volna el.

"Arra pedig, azt hiszem, csak nem fog felszólitani a t. képviselő úr, hogy a részben adjak nyilatkozatot, vajon a minisztertől ily rendelet kibocsáttatott-e? Felelős minister ezt soha tenni nem togja, és ha a vizsgálatból, vagy különben is ily körülménynek tudomására tetszik jönni, méltóztassék azt a t. képviselő úr itt e ház szine előtt constatálni."

2079. Manojlovics Emil képviselő ezen interpellatiót nyujtja be és kéri felolvastatni:

"Interpellatio

az igazságügyi miniszteriumhoz.

"A tőke szabad forgalmát akadályozó uzsoratörvények azon államokban, melyekkel Magyarország üzleti tekintetben kiválólag érintkezik, részint teljesen eltörülve vannak, mint például Angol- és Olaszországban, és az éjszak német szövetség egész területén, részint pedig legközelebb hatályon kivül tétetni fognak,

mint a szomszéd osztrák birodalomban, melynek parlamentje az uzsoratörvények feltétlen eltörlését mult napokban elhatározta.

"Szemben ezen lett dolgokkal, és tekintettel arra, hogy tapasztalás szerint a tőke rendesen oda szokott vonulni, hol szabad mozgásának a legtágabb tér engedtetik,

"hogy a végrehajtó hatalom a vállalkozási szellem előmozditása érdekében a korszerütlen uzsoratörvényeket concret esetekben engedélyek alakjában tettleg hatályon kivül helyezni kénytelenittetvén, ezen expediens által a törvényhozás jogai és a törvény előtti egyenlőség elve egyaránt sérelmet szenvednek;

"hogy végre a közvélemény a bérencz kémek és feladók ellen határtalan gyűlölettel viseltetvén, az uzsoravétség alattomos feljelentőit nevezetes pénzjutalomban részesiteni rendelő 1715. LI-ik törvényczikknek további fenállásra nincs jogosultsága:

"ugy vagyok meggyőződve, hogy az uzsora-törvények eltörlésével és az áruczikkel identicus fogalom alá tartozó készpénznek minden megszoritás alóli felszabaditásával, Magyarországnak többé késnic nem lehet, késnie nem szabad.

"Szeretem hinni, hogy az előadott és számos más, nem kevésbbé döntő okoknál fogva ebbeli nézetemet a magas királyi kormány is osztani méltóztatik, és ha még is az iránt interpellalnia bátorkodom, hogy:

"fog-e az országgyűlés jelen időszaka alatt az uzsoratörvények eltörlése végett törvényjavaslatot előterjeszteni? ezt csak azért teszem, mivel nem tudhatom, hogy a tömegesen hiányzó törvények kidolgozásával mód nélkül igénybe vett igazságügyi miniszterium a javaslatok elkészitése és előterjesztése körül minő sorrendet méltóztatik követni? részemről pedig az uzsoratörvények haladéktalan megszüntetésének oly fontosságot tulajd onitok, miszerint teljesen meg nem nyugtató felelet esetében törvény engedte kezdeményezési jogomat használni szándékozom.

"Pest, 1868. junius 4-én."

A felolvasott interpellatióra Horvát Boldizsár igazságügyi miniszter ezekben válaszol:

"A mennyiben felfoghatta az interpellatio tárgyát, a választ azonnal ő is megadhatja. Teljesen osztja az interpellaló nézetét, hogy az átalános szabadságból a tőke szabadságát sem lehet kizárni: ép azért van szerencséje megnyugtatólag kijelenteni, hogy az uzsoratörvény eltörlésére vonatkozó törvényjavaslat az igazságügyminiszterium kebelében készen van, s tán még e hó folytán lesz szerencsés azt a háznak bemutatni."

E két kérdésre adott miniszteri feleletek megnyugvással tudomásul vétettek. Ezután elnök annak kijelentése mellett, hogy a következő ülés határnapja szokott módon ki fog hirdettetni, az ülést eloszlatta.

Az 1868-ik évi junius 13-án tartott

CCXXXIX. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly.

Jegyző: Csengery Imre.

A folyó hó 4-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Meghitelesitetett.

2080. A ház elnöke előterjesztette: miképen

- a) gróf Keglevich Béla képviselő, halaszthatatlan magán ügyei elintézése végett, több hétre;
 - b) báró Vay Sándor képviselő, családi körülményei miatt, hat hétre;
- c) gróf Zichy Ferraris-Viktor képviselő, fontos családi ügyei tekint etéből hat hétre;
- d) Rónay Mihály képviselő, szembajának orvosolhatása végett, négy hétre, s végre
- e) Lovassy Ferencz képviselő, rongált egészségi állapota helyrehozása czéljából, négy hétre

távozhatási engedélyt kérnek adatni.

Az engedély a felhozottokoknál fogva megadatatott

2081. Az elnök bemutatta az idő közben érkezett kérvényeket, a következő tartalommal:

- 1) Krassó vármegye közönsége, az egyes országgyűlési képviselőknek az ülésekből elmaradása ellenében intézkedést kér tétetni;
- 2) Szabolcs vármegye közönsége kéri, hogy egyfelől a képviselőknek az országos ülésekből indokolatlan kimaradása gátoltassék meg, s másfelől oly törvény alkottassék, miszerint országgyűlési képviselő, a miniszteri és államtitkár helyek kivételével, semmi más, s különösen kormányi kinevezéstől függő hivatalt ne viselhessen;
- 3) szab. kir. Temesvár város közönsége, a vidéken és Erdélyben még fenálló állami ut- és hid-vámok eltöröltetését, és a vámsorompók megszűntetését kéri;
- 4) a nagykikindai királyi kiváltságolt kerület tanácsa, a Jász-Kun kerületek abbeli fölterjesztését, minélfogva az általok megfizetett 515,000 forintnyi váltsági dijnak országosan leendő visszatéritéseért folyamodtak, részéről is különös figyelembe ajánlja;
- 5) a hazai egyesült ó-hitű magyarok népgyűlése, s annak nevében Farkas Lajos elnök és H.-Dorog város főhadnagya, kéri, hogy H.-Dorogon önálló ó-hitű magyar püspökség alapittassék, és körében a magyar nyelv oltári nyelvvé emeltessék;

- 6) Hajdu-Nánás város közönsége pártoltatni kéri H.-Dorog város közönségének azon folyamodványát, melyet ez, egy magyar görög-kath. püspökség felállitása és a magyar nyelvnek oltári nyelvvé tétele végett nyujtott be a képviselőházhoz;
- 7) Kis-Kun-Dorosma város képviselőtestülete folyamodik, hogy a Jász-Kunság által 1745-dik évben fizetett örök-váltsági összeg visszatéritése iránt törvényhozásilag tétessék rendelkezés;
 - . 8) Péterfalva község tanácsa Ugocsa vármegyében, ugyszintén
- 9) Vasad község előljárói Bihar vármegyében, a felső-tisza-ér-kőrösi hajózási csatornának országos segély melletti kiépittetéséért esedeznek;
- 10) felső-fehérmegyei Bodola községe számos lakosai, az erdő- és legelő-elkülönités alkalmával szenvedett sérelmeiket panaszolván, azokat megvizsgáltatni, orvosoltatni és ügyöket a legsürgősebben elintéztetni kérik;
- 11) Jeszenák Eduárd, és a szomolnok-bányavárosi kir. elemi kath. főiskola többi tanitói, csekély fizetéseik fölemelésének eszközöltetéséért folyamodnak;
- 12) Irányi Dániel kéri a testi büntetést, a fenyitő törvénykönyv átvizsgálása előtt is, még a jelen ülésszak alatt eltöröltetni;
- 13) Kolosy Gerő, mint a nemzeti szinház volt pénztárnoka, esedezik, hogy ezen országos intézetnél levő pénz-készlete és fizetési hátralékai, ugyszintén az intézet által okozott kárai és 20 évi per alatt tartásból eredett hátrányai perlekedés nélkül rendeltessenek részére megtérittetni;
- 14) Darszon Alajos budai lakos, a Dalos Erzsébet és Májer Karolina ellen általa még mult évi október 31-én támasztott bünügynek elintézésére, Pest város fenyitő törvényszékét utasittatni kéri;
- 15) Ujházy Klementin, Paulina és Tivadar, mint Ujházy László gyermekei, még 1848-ik évben lezárolt birtokaikban szenvedett káraik megtéritéséért folyamodnak;
- 16) Hegedus Péter Komárommegyebeli apácza-szakálosi lakos, a magyar hadsereg részére általa még 1849-ik évben szállitott 32 mázsa szénának árát, 128 pengő forintban, kifizettetni kéri; s végre
- 17) Törő János, mint biharmegyei Diószeg város főbirája, és több ottani lakosok kérik, hogy a debreczen-szigeti vasuti vonal Nagy-Károlyig és az Ér-völgyön Diószeg felé vezettessék, vagy legalább a Nagy-Váradon összejövő vaspályák, a szigeti vonallal, Diószegen át Ér-Mihályfalvánál kapcsoltassanak egybe.

Krassó és Szabolcs vármegyék fölterjesztései, figyelemben tartás végett, a házszabályok átvizsgálásával foglalkozó bizottsághoz, s Törő János és diószegi lakostársai folyamodványa, annak idejében teendő véleményes jelentés czéljából, a vasuti bizottsághoz rendeltetvén kiadatni: a többi kérvények, megvizsgálás és véleményadás tekintetéből, a kérvényi választmányhoz tétettek át.

2082. Bemutattatott az elnök által a pesti közuti vaspálya-társaságnak az iránti folyamodványa: miszerint a közuti vaspályavállalatokat, a jövedelmi adón kivül, minden más illeték fizetésétől mentesittetni kéri.

Ezen kérvény, a pénzügyi bizottsághoz, oly utasitással rendeltetett áttétetni: hogy erre vonatkozó véleményes jelentését, a bélyeg és illetékek iránti törvényjavaslat tárgyalása idejére, nyujtsa be.

2083. Kovalcsik József, mint az egri érseki jogi lyceum igazgatója, az

országgyűlési naplókat, jegyzőkönyveket s irományokat a lyceumi könyvtár részére megküldetni kérvén:

A kellő intézkedés megtétele, az átalános határozat értelmében, az elnökségre bizatott.

2084. Az elnök előterjesztette veszprémmegyei Nagy-Vázsony város számos lakosainak folyamodványát: melyben ezek, a Madarász József képviselő által folyó hó 4-én több községnek, s ezek között Nagy-Vázsony városnak neve alatt is benyujtott kérvény tartalma ellenében, tiltakozásukat nyilvánitják.

Tudomásul vétetett

2085. Bemutattattak:

- a) Madarász József képviselő által Kecskemét sz. k. város, továbbá Köte-Gyán, Csepeli, Tisza-Kóród, Szenna, Kaposmérő, ugy Szent-Benedek és Kapos-Ujlak, Bürüs, Molvány és Tót-Szent-György, Öcsöd és Nagy-Alásony községek, s végre Kún-Szent-Márton város választóinak és lakosainak kérvényeik, az 1867 és állapot megváltoztatása, és az 1848, 1827 és 1790. évi törvényekkel biztositott független önáiló állami élet teljes visszaállitása végett;
- b) Czorda Bódog képviselő által, Zomborcsevics Ferencznek, és szabadkai több ügyvédnek kérvénye, a törvénykezésnek a közigazgatástól elkülönitésére, az igazság-szolgáltatásnak minden fokozaton kinevezett birák általi kezelésére, ugy a királyi táblának felosztására, és a birói fizetések javitására vonatkozólag;
- c) Stojacskovics Sándor képviselő által Zombor sz. kir. város közönségének kérvénye, az ujonan szervezendő pénzügyi igazgatóság székhelyének Szeged helyett Zomborra kivánt áttétele tárgyában.

A kérvényi választmányhoz, megvizsgálás és véleményezés tekintetéből, kiadatni határoztattak.

- 2086. Báró Nyáry Gyula, mint a főrendi ház jegyzője, átnyujtotta a főrendi háznak határozatait: melyekhez képest
- a Zákánytól Zágrábig, és a Hatvantól Miskolcsig terjedő vasutvonalakra vonatkozó törvényjavaslat, és épitési szerződés, továbbá
- a buda-fiumei vasutvonal zákonyi kiágazási pontjának Zákányból Nagy-Kanizsára leendő áttételét, s a zágráb-károlyvárosi pályaszakasz kisajátitását, ugy Gyöngyös és Eger városoknak a hatvan-miskolczi pályával való összeköttetését tárgyaló határozati javaslatok, s végre
- a magyar éjszak-keleti vasut engedély-okmányának tervezete, s az ezen vasut kiépitése iránti törvényjavaslat,
 - a főrendek által, átalánosságban és részleteikben, elfogadtattak.

Tudomásul vétetett.

2087. Az osztályok előadóiból alakult központi bizottságnak a jövedékek, fogyasztási adók és illetékek iránti törvényjavaslatokra vonatkozó véleményes jelentése, s ennek folytában a 7-ik osztálynak a dohány-jövedék megszüntetését, és a 9-ik osztálynak a só-árnak az egész országban egyenlően leendő megállapitását tárgyazó külön véleménye, felolvastatván:

Ezek kinyomatni és a ház tagjai között kiosztatni rendeltettek, egyszersmind a folyó hó 16-ára, szabályszerű tárgyalás végett, napirendül kitűzettek.

Digitized by Google

Az 1868. évi junius hó 16-án tartott

CCXL. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Gajzágó Salamon. Jegyző: Horváth Lajos.

A folyó év és hó 13-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2088. Az elnök bemutatja Acs Károly országgyűlési képviselőnek 3 heti, Prónay József országgyűlési képviselőnek 4 heti szabadságidő engedélyezése tárgyában beadott kérvényét.

A kért szabadságidő megadatik.

2089. Ugyancsak az elnök bemutatja Sipos Ferencz országgyűlési képviselőnek a sójövedékre vonatkozó emlékiratát.

Miután a pénzügyi bizottság a sójövedékről szóló törvényjavaslatra nézve már beadta véleményes jelentését, sőt maga a törvényjavaslat a mai napirend egyik tárgyát képezi, a bemutatott emlékirat, mint olyan, tudomásul vétetik.

2090. Ugyancsak az elnök bemutatja:

Pest városa feliratát, melyben a pesti közuti vaspályatársaságnak a bélyegről, illetékekről és dijakról szóló pénzügyminiszteri törvényjavaslat 24-ik §-a félretétele iránt a képviselőházhoz beadott kérvényét pártolja.

Sietős tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett, az állandó pénzügyi bizottságnak kiadatik.

2091. Ugyancsak az elnök bemutatja:

Szatmár városa feliratát, melyben Hajdu-Dorog városa lakosainak egy magyar görög-katholikus püspökség felállitására s a magyar nyelvnek oltári nyelvvé emelésére vonatkozó kérelmét pártolja;

Borsod megye felirását az iránt, hogy jövőre a kormányhivatalnokok, a miniszterek kivételével, egyszersmind képviselők is ne lehessenek;

Zemplén megye feliratát, melyben Bereg megyének a képviselőség és kormányhivatal összeférhetlensége tárgyában kelt feliratát pártolja;

ugyancsak Zemplén megye feliratát, melyben Abauj megyének a honvédelem s a Ludoviceum tárgyában kelt feliratát pártolja;

'ugyancsak Zemplén megye feliratát, melyben Hajdu-Dorog városa lakosainak egy magyar görög-katholikus püspökség felállitására s a magyar nyelvnek oltári nyelvvé emelésére vonatkozó kérelmét pártolja;

Borsod megyének ugyanezen tárgyban kelt feliratát;

Sopron megyének a törvényhatóságok rendezése tárgyában kelt feliratát; Meisels Herman beregszászi lakos kérvényét, melyben a magyar hadsereg számára 1849-ben általa kiszolgáltatott ruhaneműek árából még fizetetlen 5000 frtot s annak 6% kamatait kifizettetni kéri; Hamari János voldorfi lakos, volt huszár százados kérvényét, melyben elvett huszár századosi rangját visszaadatni, 600 pfrt nyugdiját pedig folyóvá tétetni kéri;

Galiczer Márk szerbkeresztturi lakos folyamodványát, melyben az 1849iki hadjáratkor a császári hadsereg számára hadi sarcz utján általa a községért kiszolgáltatott élelmi szerek árának 3309 pfrtnak kamatostul visszafizetését eszközöltetni kéri;

Nagybánya város feliratát, melyben Hajdu-Dorog városa lakosainak egy magyar görög-katholikus püspökség felállitására s a magyar nyelvnek oltári nyelvvé emelésére vonatkozó kérelmét pártolja;

Szerencs városa lakosainak folyamodványát, melyben a bordézma megzzüntetéséről szóló miniszteri törvényjavaslat mielőbbi tárgyalását kérik;

Müller Luiza bukare ti lakos folyamodványát, melyben az iránt kér közbenjáró intézkedést, hogy a Ruscsukban letartóztatott, s onnan Bécsbe kisért Müller Lajos magyar honpolgár ellen a bécsi törvényszék által folyamatba tett bünvádi ügy hagyassék abban, személye pedig a pestmegyei fenyitő törvényszék, mint illetékes biróság elé állittassék;

Ráczkevics Gyula Porubszky János név alatt besorozva volt honvéd, mádi lakos folyamodványát, melyben bizonyos pörére nézve, a képviselőház közbenjáró intézkedéseért esedezik.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett, a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

2092. Ugyancsak az elnök bemutatja Ér-Mihályfalva városa folyamodványát, melyben az alföld-fiumei, és debreczen-szatmár-szigeti vasutakat, Nagy-Váradtól, Ér-Mihályfalváig vezetendő szárnyvonal által összekötni kérik.

Figyelembe vétel végett, a vasuti bizottságnak kiadatik.

2093. A magyar nemzet képviselete nem maradhat néma szemlélője a szomszéd szerb államban f. hó 10 én történt megdöbbentő eseménynek.

Orgyilkos kezek fosztották meg a hős szerb nemzetet bölcs vezérétől, egy olyan fejedelemtől, ki Szerbia államéletének alapjait már is oly fényes sikerrel rendezgeté.

A nemzet képviselete osztozik a szerb nemzet méltő fájdalmaiban, s megbizza a miniszteriumot, hogy a magyar képviselőház élénk részvétét, melynek átalános felállással adott egyhangu kifejezést, a szerb állam ideiglenes kormányához juttassa el.

2094. Az ipar- s kereskedelmi miniszter tárgyalás s jóváhagyás végett bemutatja a tiroli Jungholz községnek Bajorország vám- és közvetett adórendszeréhez kapcsolása iránt f. évi május hó 3-án kötött államszerződést, s a hozzá tartozó okmányokat.

A bemutatott szerződés és mellékletek felolvasottaknak vétetvén,

Kinyomatni és szétosztatni rendeltettek.

2095. Csiky Sándor Eger városa országos képviselője a f. évi CCXXIII. ülésben 1933. sz. alatt kijelentett fentartás folytán a következő határozati javaslatot terjesztette elő:

Határozati javaslat.

Tekintve, hogy belügyi országlár úr magából az alkotmáyosság eszméjéből

kifolyó, de ezen felül a világos hazai törvények által is biztosított egyéni, és ezzel elválaszthatlan kapcsolatban álló társulhatási szabadságot, azon rendeletével, melyet folyó évi april hó 8-án a Buda-Pesten nyilvánosan alakult demokrata körnek fegyveres erővel feloszlatása végett, szab. kir. Pest városa közönségéhez intézett, és ezt ugyanazon april hó 16-án tényleg végre is hajtatta, megsértette;

tekintve, hogy a midőn belügyi országlár úr a budapesti demokrata körnek fegyveres erővel feloszlatását foganatositotta, és ezen önkényes intézkedését az országban számosabb helyeken is szintén nyilvánosan alakult, részben pedig alakuló félben volt, következve meghatár zott alapszabályokkal még el sem látott demokrata köröket, melyek által készitendő alapszabályoknak minősége előtte még tudva se lehetett, kiterjesztette, ezen tettével a magyar államélet egyik alapfeltétele, a nyilvános társulhatási szabadság ellen támadólag lépett fel;

tekintve végre, hogy belügyi országlár urnak törvény adta végrehajtási joga kizárólag a már meghozott törvények értelmébeni közigazgatásra szoritkozik, és igy az egyszersmind birói itéletek hozatalára is semmi szin alatt ki nem terjesztethetik, a fenforgó esetben mégis a békésen együtt, saját fogadott helyiségökben tanácskozó honpolgárokat előleges idézés és kihallgatás nélkül büntettesek módjára, és magára birói szerepet öltve, nem csak elmarasztalta, de sőt ellenök a karhatalommali fegyveres végrehajtást eszközlésbe vette:

mondja ki ezeknél fogva határozatilag a képviselőház, miként a kormány sem az egyéni, sem az ezzel választhatatlan kapcsolatban álló társulhatási szabadságot önhatalmilag meg nem szorithatja, és igy ezen, magából az alkotmányosság természetéből kifolyó, s minden honpolgárral vele született elidegenithetetlen jogát a társulhatási szabályoknak jóváhagyás végett maga elébe terjesztése követelésével se korlátolhatja.

Pesten, junius 4-én 1868.

Kinyomatni és szétosztatni rendeltetett.

2096. A miniszterelnök bemutatja a magyar királyi pénzverdékben veretendő pénzek alakjáról, belértékéről és sulyáról szóló, ő cs. és apostoli királyi felsége által folyó év és hó 11 én szentesitett törvényczikket.

Mely is felolvastatván,

Kihirdettetett, s egyszersmind Mihályi Péter jegyző megbizatott, hogy azt kihirdetés végett a főrendi házzal szokott módon közölje.

2097. A jegyzői kar részéről szóba hozatván, miszerint az alfold-fiumei vasut nagyvárad-eszéki részének kiépítésére vonatkozó törvényjavaslat 3-ik szakasza a főrendi ház által tett módositványhoz képest az engedély időtartama az tizletnek az engedélyezett vonalon megnyitása napjától számitandó 90 évre terjesztetett ki, de az elfogadott engedélyokmány 26-ik szakaszának azon rendelete, hogy az évek száma a törvény szentesitésének napjától számittassék, ezen módositással öszhangzólag, azon alkalommal ki nem javittatott, s a legfelsőbb szentesités alá terjesztendő két szövegben az engedély tartamára nézve eltérés mutatkozik,

a ház elhatározta:

Hogy az alföld fiumei vasut nagyvárad-eszéki része engedélyokmányának 26-ik szakasza a törvényjavaslatnak mind a két ház által megállapított szövege szerint pótlólag javittassék ki.

Ehhez képest az engedélyokmány 26-ik szakasza első bekezdésének szövege következő lesz:

KÉPVISELŐH. JEGYZŐKÖNYV. 1868⁵/₈ IV.

29

"Az engedély tartama, a 2-ik szakaszban idézett ideiglenes vasutengedélyezési szabvány 9-dik szakaszának 6-ik pontja alatt kimondott ótalommal uj vasut felállitása ellen, az üzletnek az engedélyezett vonalon leendő megnyitása napjától számitandó 90 évre állapittatik meg, mely időszak lefolyásával elenyészik. Az engedély" s a t:

Elrendelte egyszersmind a ház, hogy ezen határozatról a főrendi ház Mihályi Péter jegyző által szokott módon értesittessék.

2098. Olvastatott a mentelmi jog tárgyában kiküldött 10 tugu bizottságnak f. év és hó 4-én kelt, s a királyi ügyek igazgatója, mint közvádló által folyó évi május hó 5-én 1624 és 1642, s folyó évi május 14-én 1699, és 1771. szám alatt a képviselőházhoz intézett azon 4 rendbeli kérvényére vonatkozó véleményes jelentése, melyekben Román Sándor és Böszörményi László képviselők, mint felelős szerkesztők ellen, a "Federatiunea" politikai lap f. é. 25, 28, és 38-ik, s a "Magyar Ujság" politikai lap f. é. 94, 95 és 108-ik számában állitólag elkövetett sajtóvétségek miatt, inditandó vizsgálatra, s annak eredményéhez képest a közkeresetre, a háztól engedélyt kér.

Vita fejlődvén ki a fölött, vajon kinyomassanak-e a 10-es bizottság jelentésén és a királyi ügyek igazgatójának 4 rendbeli kérvényén felül egyszersmind a kérvényekhez csatolt,,Federatiunea"és,,Magyar Ujság"politikai lapokban megjelent azon czikkek is, a melyekben a közvádló sajtóvétséget lát: a ház 20 tagjának irásban beadott kivánatára, a név szerinti nyilvános szavazás elrendeltetett, s az elnök következő kérdésére:

"kivánja-e a ház most előzetesen elrendelni, hogy a kérdéses czikkek kinyomassanak?"

következő eredménynyel végbe isment: a 403 igazolt képviselő közül az elnök nem szavazott, egy képviselő szavazni nem akart. 206 képviselő nemmel, 80 képviselő igennel szavazott, 115 képviselő pedig jelen nem volt; és igy:

A képviselőház 126 szótöbbséggel elhatározta, hogy ez idő szerint csupán a 10-es bizottság felolvasott véleményes jelentése s a királyi ügyek igazgatójának mint közvádlónak 4 rendbeli kérvénye nyomassék és osztassék ki.

Továbbá indokolt inditvány folytán elhatározta a ház azt is, hogy név szerinti szavazás alkalmával külön számláltassanak elő azon képviselők nevei, kik engedélylyel vannak távol.

2099. Napirenden levén a só-, a dohány- és lotto-jövedékről, a ser- és szeszad óról, a bor- és husfogyasztási adóról, a czukorgyártás megadóztatásáról, az arany- és ezüstáruk finomsági tartalmának ellenőrzéséről és fémjelzéséről, végre a bélyegről és illetékekről, valamint a dijakról szóló miniszteri törvényjavaslatok tárgyalása;

miután a ház elhatározta, hogy az egyes törvényjavaslatok átalános és részletes vitatását az összes törvényjavaslatok átalános tárgyalása előzze meg:

felolvastatott a pénzügyi bizottságnak a jövedékekre, fogyasztási adókra és illetékekre vonatkozó miniszteri törvényjavaslatok tárgyában folyó év és hó 4-én kelt jelentése, nem különben a központi bizottságnak ugyane tárgyban folyó év

és hó 13-án kelt jelentése, s megnyilt az átalános tanácskozás az összes törvényjavaslatok fölött; de a megkezdett vita be nem fejeztethetvén,

Folytatása a folyó év és hó 17-én tartandó ülésre halasztatott.

Az 1868. évi junius hó 17-én tartott

CCXLI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : **Gajzágó Salam**on. Jegyző: Horváth Lajos.

A folyó év és hó 16-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2100. Az elnökbemutatja Glatz Antal országos képviselőnek a mult 1867. évi junius 5-dik és 6-dik napján Oraviczán végbe ment képviselőválasztás ellen beadott panasz megvizsgálására vonatkozó jelentését.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett az állandó igazolási bizottságnak kiadatik.

2101. Ugyancsak az elnök bemutatja:

Draskóczy Gyula országos képviselőnek két havi,

Teutsch György országos képviselőnek szintén két havi szabadságidő engedélyezése iránt beadott kérvényét.

A kért szabadságidő megadatik.

2102. Ugyancsak az elnök bemutatja:

Abauj megye feliratát, melyben Bereg megyének a tisza-ér-kőrösi csatorna tárgyában kelt feliratát pártolván, a képviselőházat az iránt keresi meg, hogy a tisza-ér-kőrösi csatorna helyett a Tisza alsóbb részén a Szamos folyó beszakadásán alul épitendő csatorna létesitésére hatalmazza fel a miniszteriumot;

Bize község több lakosa folyamodványát, melyben az 1790—1827. és 1848-diki törvényeknek s azok értelmében az ország önálló független állami életének teljes visszaállitását kérik;

Marczali község több lakosának ugyan ilyen tartalmu folyamodványát;

békésmegyei Szent-András község több lakosa nyilatkozatát, melyben megütközésöket jelentvén a felett, hogy a Madarász József országos képviselő által f. év és hó 4-én benyujtott kérvények halmazában Szent-András községe is szerepel, tiltakoznak a kérvény ellen, s kifejezik tiszteletöket a hozott törvények, s bizalmokat a képviselőház magatartása iránt;

Konstantinápolyban lakó nehány magyar polgár folyamodványát, melyben hivatkozva a képviselőház mult 1867-ik évi november 13-án tartott ülésében beadott kérvényökre, az idő közben Konstantinápolyból Pestre szállitott szerencsétlen

Digitized by Google

leányokat kihallgattatni és Kiratovszky ügynök helyettes megbüntetését eszközöttetni kérik;

dr. Opolczernek, a bécsi tanuló ifjuság beteg-segélyező-egylete előljárónak indokolt kérvényét, melyben a vezérlete alatt álló egyletet a felhozott indokoknál fogva évi országos segélyben részesiteni kéri;

Gór Péter egervárosi volt adóbehajtó folyamodványát, melyben kiérdemelt nyugdijazását elrendeltetni kéri;

Honecz Ede, volt honvéd-százados folyamodványát, melyben posta-tiszti állomásra való alkalmaztatásáért esedezik.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

2103. Bemutattatott Erdőhegy községe több lakosának a képviselőházhoz intézett nyilatkozata, melyben tiltakozván az ellen, hogy a Madarász József országos képviselő által folyó év és hó 4-én benyujtott kérvények között Erdőhegy községének kérvénye is emlittetik, kijelentik bizalmokat a képviselőház és tiszteletöket a hozott törvények iránt.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

2104. Nicolics Sándor, a torontálmegyei párdányi kerület országgyűlési képviselője, a pénzügyminiszterhez következő felhivást intézett:

Interpellatió.

- 1) Igaz-é, hogy a temesmegyei kincstári fausztató csatorna, az ezen szállitandó fával együtt, két bécsi kereskedőnek 10 évre visszavonhatlanul bérbe adatott?
- 2) Mi inditotta a pénzügyminiszteriumot arra, hogy ezen fontos és messzeható szerződést minden előleges kihirdetés és árverés nélkül megkösse?
- 3) Ha valóban visszavonhatlanul megköttetett e haszonbéri szerződés, mikép gondoskodott a pénzügyminiszterium, hogy Temesvár városának, Temes és Torontál megyék nagy részének lakói nélkülözhetlen tüzifájokra nézve a haszonbérlők nyerészkedő egycdáruskodása ellen megóvassanak?

Pesten, 1868. junius 17-én.

Ezen felhivásra a pénzügyminiszter következőleg válaszolt:

Miután Nicolics képviselő úr szives volt tegnap előlegesen értesiteni arról, hogy mai nap interpellatiót fog hozzám intézni, a begaparti kincstári erdőségek fája iránti eladási szerződés tárgyában, módomban volt az ezen ügyre vonatkozó iratokat magammal hozni, és ennélfogva a t. ház engedelmével most mindjárt képes leszek az interpellatióra válaszolni.

Örömmel ragadom meg az alkalmat, hogy a tett kérdésekre adandó válaszomban saját szempontomból, t. i. a magyar pénzügyminiszter szempontjából akkép válaszolják, miszerint némely, ugy látszik, még irányadónak tekintett eszme iránt tisztába jőjjünk. És miután az eddigi gyakorlat szerint a képviselő úr az adott válasz után, bizonyára élni fog azon jogával, miszerint kijelenti, vajon meg van-e az általam adott válaszszal elégedve, vagy nem, engedje meg, hogy ezen esetnél használjam azon módot, mely gyakran a kérdések tisztába hozatalára a legjobb módnak mutatkozik, t. i. hogy én is állitsak fel egy pár kérdést, melyre

ugyan saját nézetem szerint a választ megadandom, de viszont a t. képviselő urat is felkérem, hogy midőn meg vagy meg nem elégedését fogja nyilvánitani válaszomra, sziveskedjék az általam feltett kérdéseket és a magam által ezekre adott feleleteket is tekintetbe venni.

Az első kérdés, melyet felteszek, az: mit gondol képviselő úr, mi a pénztgyi miniszternek mindenek feletti kötelessége az államvagyon kezelésénél?

Ugy hiszem, nem tévedek, ha azon meggyőződésemet nyilvánitom, miszerint erre a t. képviselő úr sem adhatja máskép a választ, mint hogy mindenek felett kötelessége a gondjaira bizott államvagyont a lehető legnagyobb lelkiismeretességgel és pontos szigorusággal oly módon kezelni, hogy az államvagyon ne csak megőriztessék, hanem hogy abból a lehető legnagyobb jövedelem folyjon. Miután ezen kérdést feltettem, és arra ekképen válaszoltam, méltóztassanak megengedni, hogy egy pár szóval megérintsem azon állapotot, és azon körülményeket, melyek között találtam a magyar államnak egy nevezetes, t. i. az erdőségben fekvő vagyonát és annak jövedelmét. Midőn átvettem a kinestári uradalmakat, azt tapasztaltam, hogy, nem számitva ide a határőrvidéki erdőségeket, a több mint 2 millió holdra menő roppant terjedelmű erdőségek egyre-másra felvéve az eddigi 5 évi átlag szerint katastralis holdankint 14½ krnál többet nem hoztak. Ily körülmények között első kötelességemnek tartottam, hogy a jövedelem szaporittathassék, kipuhatolni ezen csekély jövedelmezésnek okait, s azok alapján azután a reformokat léptetni életbe.

Az eddig elért eredményt, miután az önálló magyar pénzügyi kezelés csak nem rég vette kezdetét, nagynak nevezni bizonyára nem lehet: mert, midőn az előbbeni években az államerdőségeknek összes tiszta jövedelme nem tett többet, mint 291,000 forintot, az idei költségvetésben 387,000 frt vétetett előszámitásba, tehát az eddig elért jövedelemszaporulat alig tesz százezer forintot.

A reformok keresztülvitelére bizonyára hosszabb idő igényeltetik: még is meg vagyok gyűződve arról, hogy sikerülend a jövedelmeket lépcsőzetesen emelni, mindenek felett pedig, hogy sikerülend az évenkinti fatermelés összegét, melynek nagy része jelenben ugy szólván haszonvehetetlenül elrothad, egészen értékesiteni, és ez által nem csak az egyenes jövedelmet emelni, de egyszersmind az összes hazai faszükségletnek is nagyobb összegű tüzelő anyagot nyujtani.

Egy gyökeres reform egyszerre minden irányban ki nem vihető: gondoskodásom tehát mindenek előtt oda terjedt, hogy legalább azon erdőségeknél, melyeknek jobb jövedelmezésére nézve már most meg lehet tenni a lépéseket, a jövedelem szaporitására szükséges intézkedések időhaladék nélkül foganatba vétessenek.

Mit gondol a t. képviselő úr, vajon teljesitette volna-e a pénzügyminiszter a fenebb emlitett kötelességét, ha visszautasítja az olyan ajánlatot, mely szerint magánál ezen erdőségnél, mely az összes kincstári erdőségeknek ²⁰/₁₀₀-ad, azaz ¹/₅-öd részét tészi, 157,000 frt jövedelemszaporulat áll elő, mely szerint tehát nem csak ezen erdőségnek jövedelme, mely még a kedvezőbbek közzé tartozott, miután az 5 évi átlag szerint ezen bégamenti erdőség 18 ¹/₂ krt tett, nevezetesen szaporodnék, de tekintetbe véve az összes államerdőségek jövedelmét az előbbeni években, mely mint már emlitém 291,000 frt volt, 157,000 frtal fog nevekedni, tehát oly nevezetes jövedelemszaporulat áll elő, mely az összes magyar kincstári erdőség jövedelméhez arányositva annak 54 % -ját teszi?

Ugy hiszem, t. ház, hogy azon felelősségnél fogva, melylyel az ország és törvényhozás iránt tartozom, épen akkor mulasztottam volna el kötelességemet teljesiteni, ha ilyen kedvező ajánlatot, különösen midőn a vállalkozók teljes biztosságot nyujtanak, és a szerződés szerint még több más kedvező feltételekre álltak reá az elvállalt kötelezettségek teljesitésére nézve, visszautasitom.

A második kérdés, — en gedje meg a t. képviselő úr, miután ő 3 kérdést intézett hozzám, hogy én is szabadságot vegyek magamnak hozzá egy második, sőt, ha szükséges lesz, még egy harmadik kérdést is intézni — a második kérdés tehát az:

Mit gondol a t. képviselő úr, minő viszonyban áll a kincstár uradalmaira nézve a magánosok irányában?

Nézetem szerint a kincstár, mint birtokos, mind az adózás, mind a magán jog tekintetében a kincstári uradalmakra nézve ugyan azon szabályok alá esik, mint bármely magán földbirtokos; és ugy hiszem, azon körülményből, hogy valamely terület a kincstár tulajdonához tartozik, azon következtetést, hogy a vidék lakosai irányában bizonyos szolgálmánynyal tartozik, annyival kevésbbé lehet vonni, mert, ha egyes magánosnak, ki saját vagyona felett szabadon rendelkezik, jogában áll is, bár kinek tetszése szerint kedvezményeket nyujtani, azoknál, kik közvagyont kezelnek, ilyen különös kedvezményeknek nyujtása a meg nem engedhető dolgok közé tartozik. Vajon képzelhető-e, hogy valakinek komolyan eszébe jutna, miszerint a Béga mentében eső valamely más magán uradalom birtokosának szabad rendelkezési jogát meg kell kötni, a közte, és más üzlettel foglalkozók közt kötendő szerződésekre nézve?

A harmadik kérdés, a melyre egyébiránt a gyakorlat is megfelel, az: mikép méltőztatik felfogni, hogy mennyit ér valamely tárgy és mi határozza meg annak értékét? Minden tárgy átalában annyit ér, a mennyiért eladható, és annak értékét meghatározza a kinálat és kereslet. Ezen kérdésre elméletileg és gyakorlatilag máskép felelni nem lehet.

Miután az interpellatiónak egész súlya, ugy látszik, arra van fektetve, hogy az eddigi kevés gonddal folytatott èrdei gazdálkodás folytán élvezett, a piaczi árakon aluli faáraknak előnyét egy bizonyos vidék számára biztositsa: erre csak azt válaszolhatom, hogy, mint már fenebb emlitém, a pénzügyminiszternek mindenek előtt az a kötelessége, hogy az államvagyonból a lehetőleg legnagyobb jövedelmet eszközölni igyekezzék azon czélból, hogy az összes adózóknak teherviselése az által is könnyittessék; és ugy hiszem, hogy ezen magasabb érdekkel szemben az egyes vidékeknek jogosult igényök alig lehet.

Egyébiránt az állam jövedelmének biztositása mellett a vidéki érdekeknek is kellő kimélése bizonyára figyelemre méltő szempont a teendő intézkedéseknél; és miután Temesvár városa és vidékének érdekeltsége ezen szerződés ellen hozzám és a minisztertanácshoz intézett felszólalása, és a t. házhoz beadott kérelme által figyelmemet felhivta az iránt, vajon mennyire indokolt a város által kifejezett aggodalom Temesvár városa és vidékének tüzelő szerrel való ellátása tekintetében: ezen ügyet megvizsgáltattam, és a következő eredményre jutottam.

Eddig, 10 évi átlag szerint, Temesvár városának összes fogyasztása kincstári fából tett 18,000 ölet, a Béga mentében elterülő vidéké pedig 692 ölet. Ennyire ment körülbelül azon mennyiség, melyet a kincstár átlagban eladni képes volt, és e szerint koránsem értékesithetett annyi fát, mennyi évenkint vágás alá ke-

rülhetett volna, miután ezen erdőségeknek évenkinti termő képessége legalább 70,000 ölre tehető. Ellenben a fa értékesítése végett szerződő fél biztosította az államot az iránt, hogy évenkint legalább 50,000 öl fát, és azon kivül a vágásokban levő épület- és haszonfát is hasznosítani fogja; és e mellett az általa igért faár magasabb, mint a mely az utóbbi időben elérhető volt. Ugy hiszem tehát, hogy azon vidék, mely eddig csak 18—20,000 öl fát használt fel. faszükségben szenvedni bizonyára nem fog, ha ugyanazon erdőségből majdnem háromszor annyi fog évenkint eladás végett kiszállittatni, még pedig annyival kevésbbé, miután a szerződésben gondoskodva van arról, hogy Temesvár város szükségletére 18,000 öl fa adassék el Temesvárra. Továbbá a temesvári piaczot nem csak kincstári fával lehet ellátni, mert a közel fekvő csakovai alapitványi uradalom is évenkint 15,000 öl fát képes előállitani; még közelebb fekszik hozzá a kalocsai érsekségnek sági erdősége, és végre báró Ambrózynak 6000 katastrális holdat haladó barosi erdeje.

Faszükségről panaszkodni teliát Temesvár város és vidékének ezután sem lesz oka, és miután concurrentia is lehetséges, azon esetre, ha az állammal szerződő vállalkozók a faárakat talán felebb emelnék is, a szabad verseny a dolog természete szerint az árakat bizonyára csakhamar lejebb fogja szállitani. Végre a Maros, melynek vidéke oly nagy kiterjedésű erdőségekkel van ellátva, szintén nincsen messze Temesvártól, s ha egyszer a vasuti összeköttetés Arad és Temesvár közt létesül, az bizonyára a faáraknak még további lejebb szállását fogja eredményezni.

De mindenek felett meggyőző indok előttem arra nézve, hogy ezen panaszoknak alapos oka nem lehet, az, hogy biztos adatok alapján állithatom, miszerint Temesváron a legjobb hazai kőszénnek, t. i. az oraviczai kőszénnek mázsája 60-70 krért kapható. Ily körülmények között, midőn a fára nézve a szabad verseny lehetősége fenáll; midőn a város és vidéke a legjobb kőszénnel magát a pesti árhoz képest majdnem fele áron elláthatja: a pénzügyminisztert még is arra kárhoztatni akarni, hogy az államnak az erdőségekben fekvő vagyonának jövedelmét ne emelje, ez oly követelés, melyet az átalános közérdek világos megsértése nélkül teljesiteni nem lehet.

Egyébiránt a mellett, hogy a szerződésben ki van kötve, miszerint annyi fát, a mennyit eddig a kincstár Temesvárra eladott, a vállalkozók is eladni kötelesek, a kincstár fentartotta magának azon jogot, hogy a saját, és a hivatalok szükségletét, valamint a hivatalnokok failletékét, továbbá a két erdei hivatal kerületében levő községeknek, azok lákóinak és iparosainak házi szükségletök fedezésére megkivántató epületi és dorong tüzifát kiszolgáltathassa.

Végre még az ügy állásának felvilágositására meg kell emlitenem, hogy midőn Temesvár városa arról értesült, hogy a pénzügyminiszteriumnál a faeladási szerződés már pontozva és jóváhagyásom alá terjesztve van, küldöttei által előttem megjelent; midőn azonban felajánlottam, hogy az általam jóváhagyni szándékolt szerződést kellő biztositás nyujtása mellett vegye át maga Temesvár városa, a küldöttség ezen ajánlatomat visszautasitotta. 18,000 ölfának átvételére hajlandónak nyilatkozott ugyan, de mindenki, ki az erdei kezeléssel ismeretes, tudni fogja, hogy az erdő értékesitésénél nem az a feladat, az évi termelésnek egy részét biztosan eladni, hanem a jövedelem csak akkor eszközölhető [teljes mértékben, ha az összes évi termelés biztosan eladható. A megkötött szerződésben még azon előny is foglaltatik a kincstárra nézve, hogy az évenkinti vágásokban

találtató épület- és haszonfa a vállalkozok által köb-lábonkint 10 krjával vétetik át.

Ily nagy mennyiségti fának megvételére és haszonfának átvételére Temesvár város küldöttei hajlandóknak nem mutatkoztak, sőt azt nem is vállalhatták, s ha vállalják, bizonyára rosz üzletet csinálnak, mert ilyen nagy üzletre haszonnal csak valóságos üzletemberek, s nem törvényhatóságok vállalkozhatnak.

Ezek után, ugy hiszem, a t. képviselő úr meg lesz arról győződve, hogy ámbár igen sajnálom, hogy Temesvárra nézve elmult azon idő, midőn talán kivételes árak mellett kapta fasztikségletét, de a kincstárnak ilyen nevezetes érdekével szemben, máskép nem cselekedtem, nem cselekedhettem.

Ezeknek előrebocsátása után a kérdésekre válaszolok, ámbár azokra, úgy hiszem, a válasz magától értetik.

Az első kérdés: igaz-e, hogy ezen szerződés megköttetett? Válaszolom: Igaz.

A második kérdés: mi inditotta a pénzügyminisztert erre? Feleletem: az állam java, az állam érdeke. A mi azt illeti, hogy miért nem szerződött licitatió utján? Ugy hiszem, t. ház, az iránt intézkedni, mely uton hiszi a pénzügyminiszter az állam érdekeit legjobban előmozditani, ez egyenesen bizalom kérdése, s azon felelősség tehernél fogya, melylyel minden alkotmányos országban az állam vagyonát a pénzügyminiszter kezeli, és azon bizalomnál fogva, mely feltétlen képes megitélni azt, hogy mely tárgyaknál hasznos a nyilvános árverés, és melyeknél nem, és melyeknél van az állam érdekében — nem mondom "kéz alatt", mert hogy igy adatott volna ki. ezt egyenesen visszautasitom — hanem egyezkedés utján azoknak kiadni, kik a legczélszerübb ajánlatot teszik és a legnagyobb biztositékot képesek adni, annyival is inkább, mert a tapasztalás számtalanszor azt tanusitotta, hogy a nyilvános árverés a mennyiben mindenütt, hol számosak a versenyzők, czélszerű, gyakran káros is. midőn oly tárgy iránti szerződésről van szó, melynél verseny nem levén, összejátszástól lehet tartani. Ezen kérdés a felelősség, a bizalom kérdése; s mindaddig, mig a t. ház többségének bizalmát birni szerencsés vagyok, mindig azon utat és módot fogom magamnak választani, melyet az állam érdekében legczélszerűbbnek tartok.

A mi a harmadik kérdést illeti, vajon visszavonhatlan-e a már megkötött szerződés? arra azt felelem: hogy igen. Egyébiránt előadtam azon körülményeket, melyek szerint gondoskodva van, hogy, neni ugyan privilegiális, de rendes árak mellett a vidék háromszor annyi fát kaphat, mind eddig.

Ezen válaszra Nicolics Sándor képviselő következőleg nyilatkozott:

A pénzügyminiszter úr előadására lesz szerencsém némelyeket válaszolni, miből ki fog tűnni, hogy nem érzem magamat a mondottak által megnyugtatva. Először is a t. pénzügyminiszter úr azon kérdést intézte hozzám, hogy a pénzügyminiszternek mi a feladata? nem-e az, az államnak legtöbb jövedelmet szerezni? Erre azt félelem: hogy az állam nem nyerészkedésre alapult társaság, mely azért áll össze, hogy valamely primae necessitatis czikkből legtöbb jövedelmet sajtoljon ki. Ha még magán embert is, ki ily czikknek árát, ha concurrense nincs, szerfelett felcsigázza, uzsorásnak nevezünk: nem lehet az államnak feladata ily czikkeket oly magas áron eladni, vagy még inkább oly szerződés mellett bérbe adni, hol az állam haszna igen csekély, a vállalkozóké roppant nagy, a vidék kára pedig igen nagy.

Azt mondotta pénzügyminiszter úr, hogy eddig nem tudtak eladni többet 18,000 [ölnél, most azonban a vállalkozók szerződés szerint kötelezve vannak megvásárolni 50,000 ölet.

Először is az a kérdés, képes lesz-e a kincstár ezen 50,000 ölet kiállitani, és a csatornára szállitani? A kincstár 10 évre adta át ezen csatorn kat és erdőket a vállalkozóknak, s évi haszna ölenkint 40 kr. Kérdés: 10 év alatt nem fog-e a munku, és a fának a csatornához szállitása 40 krnál többe kerülni? Igy, a mig a kincstár kárt valland, a vállalkozók 10 év alatt kényök-kedvök szerint az ölfa árát oly magasra emelhetik, mint nekik tetszik.

Azt mondotta a t. pénzügyminiszter úr, hogy megvan a verseny, mert az alapitványi uradalmaknak otterdeik vannak, azonkivül ott vannak a magánosok erdei, mint Ambrózy báróéi. Az alapitványi uradalmaknak erdei nem versenyezhetnek soha az államkincstár erdeivel: mert ezek csatornán úsztatnak fát Temesvárra, azok pedig tengelyen; azonkivül a magán birtokosok is, és mint hallom, Ambrózy, ugyanazon vállalkozóknak adták bérbe erdeiket; ugy, hogy valóban ezen erdők monopoliuma tisztán ezek kezébe került.

Azt mondotta t. pénzügyminiszter úr, hogy a temesváriak tudták, mikor köttetett ezen szerződés, és nem tettek semmit erre nézve. Bocsánatot kérek, de én máskép vagyok értesülve. A szerződés april 12-én köttetett; Temesvár város közgyülése april 15-én tartatott, és azonnal telegrammot is inditott a miniszter urhoz, melyet hallomás szerint a tisztelt miniszter úr nem kapott meg. A küldöttség pedig 16-án volt ott a t. miniszter úrnál, mikor már a szerződés meg volt kötve.

Arra nézve, hogy mennyire előnyös, vagy mennyire hátrányos ezen szerződés megkötése? a válasz tiszta és világos, melyet most adni fogok.

Azóta összeállott Temesvárt tekintélyes pénzemberekből és kereskedőkből álló consortium, mely bizonyára szintannyi biztositékot adhat, mint a mennyit a bécsi kereskedők nyujtanak, e consortium a pénzügyminiszter urnak a következő ajánlatot tette: ök készek a bécsi vállalkozóknak 30,000 frtot adni, ha a szerződéstől elállanak; azonkivül kötelezik magokat azon szerződést elfogadni, azon különbséggel, hogy az ölfa árát 5 perczenttel fogják drágábban fizetni, mint ezek, az épületfa árát pedig 15 perczenttel; e felett arra is kötelezik magokat, hogy Temesvárt a fát 10 perczenttel drágábban soha sem fogják árulni, mint a hogy a kincstártól megveszik. Innen tehát világos az hogy ha nyilvános árverés tartatik és az kellőleg kihirdettetik, a kincstárra nagyobb haszon és a vidékre kevesebb kár háramlott volna.

Azon argumentumot, hogy a vállalkozók összebeszélhettek volna, el nem fogadhatom: mert a mostani pénzbőség idejében bizonyosan a bécsi kereskedők ellenében lettek volna magyar kereskedők, kik megkötötték volna e szerződést.

Mindezeket előre bocsátva, az én egyéni véleményem az, hogy a t. pénzügyminiszter úr feladata az volna: vagy felbontani a szerződést, s jövőben, mint eddig, házilag kezelni az erdőt; vagy pedig oly társulatnak adni bérbe, mely meghatározná a maximumot, melyen felül a fát nem fogja árulni.

Miután e nyilatkozatra a pénzügyminiszter megtette észrevételeit, viszont Nicolics Sándor képviselő arra nézve, hogy e tárgyban annak idejében inditványát megtehesse, jogát fentartotta volna: a felhivás és az arra adott miniszteri válasz folytán keletkezett vita berekesztetett, s

A ház a napirendre tért át.

2105. Napirend folytán a jövedékekre, fogyasztási adókra és illetékekre vonatkozó miniszteri törvényjavaslatok alapelvei fölött a folyó év és hó 16-án tartott ülésben megkezdett átalános tanácskozás folytattatott.

ќрун. JEGYZŐKÖNYV. $186^{5}/_{2}$. IV.

30

Befejeztetvén az átalános vita, az elnök azon kérdésére:

"elfogadja-e a ház a jövedékekről, fogyasztási adókról és illetékekről szóló miniszteri törvényjavaslatokat átalánosságban a további tárgyalás alapjául?"

A ház a jövedékek, fogyasztási adók és illetékekre nézve a pénzügyminiszter által előterjesztett törvényjavaslatokat átalánosságban a további eljárás alapjául elfogadta.

Ehliez képest:

2106. Felolvastatott az állandó pénzügyi bizottság által szövegezett miniszteri törvényjavaslat a sójövedékről.

Azután kijelentvén a központi bizottság előadója, hogy a bizottság részéről a törvényjavaslatra nézve átalánosságban észrevétel fen nem forog, felolvastatott a központi bizottságban kisebbségben maradt 9-ik osztály következő:

Külön véleménye.

A sójö vedék iránti törvényjavaslat 4-ik szakasza a sóárakat a termelési helyeken 5 frtra szabta; azonban a sószállitás és egyéb mellék költségek hozzá számitása által azon eredményre jutunk, hogy a termelési helyek távolsága szerint a só ára 6 frt 88 krra, sőt 7 frt 18 krra emelkedhetik a sóárulási helyeken.

Minthogy azonban az ország minden lakosai a közteherviselés elve szerint az ország minden terhei- és költségeihez egyenlőn tartoznak járulni: az élet és egészség fentartására szolgáló oly czikknek, melyet a közös haza sódus hegyei bőséggel nyujtanak, megadóztatásánál más elvet, mint az egyenlő osztó igazságét, követni nem helyes.

Másrészt figyelembe véve, hogy a fogyasztási adó megszabásánál a velünk szövetséges tartományok irányában együttesen meghatározandó elveket kell követni:

azon óhajtását fejezi ezen osztály: mondja ki a ház jegyzőkönyvileg, hogy jövőre a só árát az egész országban egyenlőre kivánja megállapittatni, s egyszersmind oda utasitja a pénzügyminiszteriumot, hogy az e czélra szükséges előintézkedéseket tegye meg.

Megkezdődvén és befejeztetvén az átalános vita,

A ház a sójövedékről szóló miniszteri törvényjavaslatot, ugy a mint azt az állandó pénzügyi bizottság a pénzügyminiszter hozzájárulásával szövegezte, a részletes vita alapjául átalánosságban elfogadta.

2107. Megkezdetvén ugyanezen törvényjavaslat részletes tárgyalása, felol vastatott a törvényjavaslat bévezetése és 1-ső szakasza, és

Változtatás nélkül elfoga dtatott.

2108. Tárgyalás alá vétetvén a törvényjavaslat 2-ik szakasza,

a központi bizottság részéről annak előadója a szakasz 4-ik sorában előforduló "Máramarosban" "és" két szót, ugyszintén az 5-ik sorban előforduló "Erdélyben" szót kihagyatni kivánta.

Azután Bujanovics Sándor képviselő tette meg és adta be következő módositványát:

Módositvány

a sójövedék iránti törvényjavaslathoz

A törvényjavaslat 2-ik szakasza utolsó előtti és utolsó sorában ezen szavak helyett: 5 frt 63 kron" tétessék "4 frt 50 kron":

Vita fejlődvén ki ezen módositvány fölött, a szavazás elrendeltetett, s az elnök azon felhivására, hogy "a kik a 2-ik szakaszt a központi bizottság módositásával együtt, ugy a mint van, elfogadják, álljanak fel," a mutatkozott kétes eredmény miatt ismételve megkisérlett felállás és ülve maradás által végbe is ment, s a ház a 2-ik szakaszt, ugy mint az a központi bizottság által módositott szövegezés szerint áll, szótöbbséggel el nem fogadta.

Elesvén ekként a központi bizottság által módositott eredeti szerkezet, a pénzügyminiszter következő módositványt tett és adott be:

"Sóvárott pedig mind a máramarosi, mind a főzött só mázsája 5 frt 60 kron fog árultatni".

Mely módositvány, valamint a Bujanovics Sándor képviselő módostiványa felolvastatván, a tárgyalás további folyama, s a szavazásra kitűzendő kérdés fölött vita keletkezett, de az előre haladt idő miatt be nem fejeztethetvén,

Folytatása a folyó év és hó 18-ikán tartandó ülésre halasztatott.

Az 1868-ik évi junius hó 18-án tartott

CCXLII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Gajzágó Salamon**. Jegyző: **Horváth Lajos**.

A folyó év és hó 17-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván.

Hitelesittetett.

2109. Az elnök bemutatja: Széll Kálmán, Vas megye szent-gothárdi kerületében megválasztott országgyűlési képviselő eredeti megbiző levelét.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett az állandó igazolási bizottságnak kiadatik.

2110. Ugyancsak az elnök bemutatja:

Báró Perényi Zsigmond nagyszőlősi kertileti országos képviselőnek, három heti szabadságidő engedélyezése tárgyában beadott kérvényét.

A kért szabadságidő megadatik.

2111. Ugyancsak az elnök bemutatja:

Szabolcs megye feliratát, melyben Hajdu-Dorog lakosainak egy magyar görög-katholikus püspökség felállitása, s a magyar nyelvnek oltári nyelvvé emelése tárgyában a képvis-lőházhoz benyujtott kérvényét pártolja;

ugyanazon megye feliratát, melyben Jász-Berény városának a Jász-Kunság által 1745-ben fizetett 515,000 frt váltság megtéritését tárgyazó kérvényét pártolván, azt a törvény és méltányosság szerint kéri elintéztetni;

30*

Csik-Gyergyó-Kászon szék feliratát, melyben utasittatni kéri a miniszteriumot, hogy érvényesítse az urbéri törvényszék elhelyezésére nézve tett azon előbbi intézkedését, melynélfogva székhelyül Csik-Szerda lőn kijelölve;

ugyanazon szék feliratát, melyben közölvén a törvényhatóságok rendezéssére vonatkozó nézeteit, azon óhaját fejezi ki, hogy a megyerendezés tárgyában készitendő miniszteri törvényjavaslat előzetesen a törvényhatóságokkal közöltessék;

Széleskut községe kérvényét, melyben határozatilag kimondatni kéri, hogy az 1866-diki cholera-járvány alkalmával kivetett gyógyszerészi költségek az országos alapból fedeztessenek.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

2112. Bemutattatott:

Szécs községe több lakosa folyamodványa, melyben Szécs községét a felhozott indokoknál fogva Közép-Szolnok megyéből Kraszna megyébe átkebeleztetni kérik.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

2113. Napirend folytán a sójövedékről szóló miniszteri törvényjavaslat 2-ik szakaszának tárgyalása folytattatván:

a pénzügyminiszter következő módositványt tett és adott be:

"A 2-dik szakaszra nézve tegnap beadott módositványomat visszavonván, inditványozom: hogy a 2-dik szakasz utolsó sorában előforduló "60 kron" maradjon ki. Ehlez képest következő szerkezetet ajánlok: "Sóvárott a főzött sóbécsi mázsája szintén 5 frton fog árultatni."

Azután Vállyi János Fehér-Gyarmat kerüléte országos képviselője tette meg és adta be következő módositványát:

"A magyar korona országainak területén különbség nélkül a só mázsája 3 frt 60 kron fog árultatni."

A pénzügyminiszter módositványa folytán visszavevén tegnap beadott módositványát Bujanovics Sándor országos képviselő, s a 2-dik szakaszra nézve beadott módositványok fölött a vita befejeztetvén:

A ház Vállyi János képviselő felosvasott és szavazás alá bocsátott módositványát felállás és ülve maradás utján szótöbbséggel elvetette, a pénzügyminiszter felolvasott és szintén szavazás alá bocsátott módositványát pedig szótöbbséggel elfogadta.

Ehhez képest a második szakasz szövege következő lesz:

2. §.

"E szerint kellő tekintettel az ő felsége többi országaiban egyezmény utján megállapított árleszállitásokra, a sótermelési helyeken, név szerint Sugatagon, Szlatinán, Rónaszéken, Déésaknán, Parajdon, Maros-Ujvárt, Tordán és Vizaknán a darabsónak és a hordóba rakott morzsaléksónak bécsi mázsája 5 fton, Sóvárott a főzött só bécsi mázsája szintén 5 fton fog árultatni".

2114. Felolvastatván és tárgyalás alá vétetvén a 3-ik szakasz:

A ház a 3-ik szakaszt vita és változtatás nélkül elfogadta.

2115. Felolvastatván és tárgyalás alá vétetvén a 4-ik szakasz:

a központi bizottság részéről annak előadója a 2-ik sorban előforduló "máramarosi és erdélyi" szavakat kihagyatni kivánta.

Befejeztetvén a vita:

A ház a 4-ik szakaszt a központi bizottság módositása szerint, t. i. a "máramarosi és erdélyi" szavak kihagyásával, szótöbbséggel elfogadta.

2116. Ezután gróf Sztáray Antal, a főrendi ház jegyzője nyújtotta át a főrendi ház mai napon tartott XCV-ik ülésének jegyzőkönyvi kivonatát, mely szerint a főrendi ház a képviselőháznak folyó év és hó 16-án 2097. szám alatt hozott azon határozatához, hogy az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része engedélyokmányának 26-ik szakasza a mindkét ház által elfogadott törvényjavaslat 3-ik szakaszával öszhangzólag javittassék ki, elfogadta.

Tudomásul vétetett, s a jegyzői kar utasittatott, hogy a legfelső szentesités alá terjesztendő engedélyokmány 26-ik szakaszát az elfogadott határozat értelmében javitsa ki.

2117. Felolvastatván és tárgyalás alá vétetvén a sójövedékről szóló miniszteri törvényjavaslat 5-ik szakasza:

A ház az 5-ik szakaszt vita és változtatás nélkűl elfogadta.

2118. Felolvastatván és tárgyalás alá vétetvén a 6-ik szakasz: a központi bizottság véleményezése folytán, és azzal egyezőleg,

Az első sorban előforduló ezen szó után "déli" ezen szó tétetett: és "keleti".

2119. Felolvastatván és tárgyalás alá vétetvén a 7-ik szakasz:

A ház a 7-ik szakaszt vita és változás nélkül elfogadta.

2120. Felolvastatván és tárgyalás alá vétetvén a 8-ik szakasz:

a kifejlett vita folyamában a pénzügyminiszter az 1-ső sorban olvasható "eddigi" szó kihagyását hozta javaslatba.

Azután Urbanovszky Ernő bicsei kerületi, Kvassay László kis-ujhely-varinyi kerületi, és Vitolay József zsolna-rajeczi kerületi országos képviselők tették meg és adták be következő módositványukat:

"A 8-ik szakasz végéhez hozzáteendő "és Trencsin vármegyére is kiterjesztetnek."

Végre Deáky Lajos zilahi kerületi országgyülési képviselő tőn következő módositványt:

"A sójövedék iránti törvényjavaslat 8-ik szakaszából e kitétel "az e tekintetben fenálló rendszabályok és megszoritások épségben tartása mellett" kihagyandó.

Miután a tárgyhoz senki többé szólni nem kivánt,

az elnök azon kérdésére: elfogadja e a ház a 8-ik szakasz eredeti szövegét a pénzügyminiszter által javallatba hozott módositással?

A ház a 8-ik szakaszt az első sorban előforduló "eddigi" szó kihagyásáva szótöbbséggel elfogadta, mi által a benyujtott módositványokra való szavazás szüksége elenyészett.

Az 1868. évi junius hó 19-én tartott

CCXLIII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : Gajzágó Salamon.

Jegyző: **Horváth Lajos**.

A folyó év és hó 18-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván

Hitelesittetett.

2121. Az elnök bemutatja:

Szatmár megye feliratát, melyben pártolva Bereg megyének a képviselőség és kormányhivatal összeférhetetlenségére vonatkozó feliratát, törvényhozási intézkedést kér arra nézve, hogy a kormányhivatalnokok egyszersmind képviselők ne lehessenek;

ugyanazon megye feliratát, melyben a felső-tisza-ér-völgy-kőrösi csatornának országos segélylyel való létesitését kérik.

Tárgyalás és jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

2122. Ugyancsak az elnök bemutatja Tarnow városa kérvényét, melyben a Kassáról, Eperjesről, vagy más pontról Tarnow városához vezetendő vasut előnyeit fejtegeti.

Figyelembe vétel végett az állandó vasuti bizottságnak kiadatik.

2123. Felolvastatott az állandó pénzügyi bizottságnak a pesti közuti vaspályatársaság által a bélyegről is illetékekről, valamint a dijakról szóló miniszteri törvényjavaslat XXIV-ik czikke ellen beadott folyamodványa s Pest városának e folyamodványra vonatkozó felirata tárgyában folyó év és hó 18-án kelt jelentése.

A felolvasott jelentés egyelőre tudomásul vétetvén, a bélyegről és illetékekről, valamint a dijakról szóló miniszteri törvényjavaslat tárgyalásakor felvétetni rendeltetett.

2124. Hodosiu József rádi, Varga Flórián szent-annai, Wlád Alajos nagy-zorlenczi, Babes Vincze szászkai, Borlea Zsigmond nagy-halmágyi, Mocsonyi Antal világosi, Mocsonyi Sándor rittbergi, Medán Endre remétei kerületi képviselők következő felhivást intéztek az összes miniszteriumhoz:

"Interpellatio

"az összes miniszteriumhoz a nemzetiségi ügyben.

"Tekintettel a mult évi deczember hó 19-én 1512. naplószám alatt, alulirottak s több képviselőtársaik aláirásával a képviselőház elé terjesztett határozati javas latra, mely szerint az abban felhozott indokoknál fogva inditványba hozatott, hogy a képviselőház a nemzetiségi ügyben kiküldött bizottságot oda utasitsa,

miszerint ebbeli munkálatát folytatva, azt jelentésével egyetemben 1868-ik év január hó végéig mulhatlanul a háznak terjeszsze be;

"tekintettel arra, hogy a ház azon inditványt elfogadva, határozatilag kimondotta, miként a nemzetiségi ügyben kiküldött bizottság, emlitett 1868-ik év január hó végéig, javaslatát a ház elé terjeszsze;

"tekintettel arra, hogy emlitett bizottság még f. évi január hóban azzal kivánta magát igazolni, legalább jegyzője által hirlap utján azt állitotta, miként a bizottság több tagjai a delegatióban elfoglalva lévén, s igy a nemzetiségi kérdés megvitatásában és tárgyalásában részt nem vehetvén, a bizottság mint olyan nem működhetett;

"tekintettel arra, hogy a delegatió működése folyó évi márczius havától megszünvén, a bizottságnak a nemzetiségi ügyben nem működhetése is ugy erkölcsileg, mint physicailag megszünt;

"tekintettel arra, hogy mindezek daczára a bizottság mai napig sem terjesztette a ház elé nemzetiségi törvényjavaslatát;

"tekintettel arra, hogy alulirottak magán tudomása szerint, a nemzetiségi ügyben kiküldött bizottság csak is a miniszteriumnak azon kivánalma folytán. mely szerint az a tanácskozásban részt venni óhajt, de más, állitólag sürgősb teendőkkel lévén elfoglalva, a részt vehetésre ideje nincsen, függesztette fel határozatlan időre munkálkodását;

"tekintettel arra, hogy megyőződésünk szerint a nemzetiségi kérdésnél más sürgősebb és fontosabb tárgy alig létezik, és hogy ezen kérdésnek a nemzeti jogegyenlőség alapján leendő megoldása halasztást nem szenvedhet;

"tekintettel arra, hogy ezen kérdés megoldásának elhalasztása bennünk azon mély aggodalmat költötte, miszerint az országgyülésnek talán szándékában sem lenne az annyiszor és oly ünnepélyesen adott szavát beváltani;

"tekintettel mindezekre, interpellaljuk az összes miniszteriumot az iránt:

"1-ör: való-e, hogy a miniszterium akadályozza a nemzetiségi ügyben kiküldött bizottságot munkálkodásában s ekként a háztól vett kötelességének teljesitésében? ha igen,

2-or. szándékozik-e a miniszterium ezen akadályokat akként elháritani, hogy a nemzetiségügyi bizottság munkálatát mielőbb folytatva, azt e hó végéig bevégezhesse?

"Pest, 1868-ik évi junius hó 19-én."

A miniszteriummal szokott módon közöltetni rendeltetik.

2125. Bobory Károly Czegléd városa országos képviselője következő felhivást intézett a pénzügyminiszterhez:

"Interpelláltatik a t. pénzügyminiszter úr, való-e, hogy a mult kormány által kötött szerződéseknél fogva némely bécsi tözsérek Szerbia- s Boszniába való kiszállitásra oly olcsó áron kapják a magyar sót, hogy ez onnan visszacsempészve hasznos üzletül zzolgálhat?"

Ezen felhivásra a pénzügyminiszter következőleg válaszolt:

"A mi a t. képviselő urnak most felolvasott interpellatióját illeti, arra nézve megjegyzem, hogy fenállott ugyan egy szerződés, mely szerint már régibb gyakorlat szerint Magyarország déli részével határos országokba, különösen Szerbiába és Boszniába évenkint bizonyos mennyiségű, különösen máramarosi só szállittatott. Ezen szerződés azonban nem a magyar pénzügyminiszter által, hanem még ré-

gebb időben köttetett; most pedig jelenthetem a t. háznak, hogy az f. évi april havában már le is járt, s igy jelenleg fen nem áll.

"A mi különösen magát a kérdést illeti, igaz, hogy a déli határszéleken a só ára olcsóbb s egyedáruságnak tárgya nem levén, az ország déli határszélein a csempészet gyakoroltatik; de biztosithatom a t. házat, hogy e tekintetben mindent el fog követni a pénzügyminiszterium, hogy, mint minden csempészet, ugy ezen csempészet is meggátoltassék. Ha magyarországi só nem szállittatik oda, franczia vagy tengeri só fog oda szállittatni s a csempészet megszűnni nem fog.

"E kérdés már magában olyan, a mely minden esetre megérdemli a pénzügyi igazgatás gondoskodását, annyival is inkább, miután gondoskodni kell módokról, hogy ezen bizonyára tetemes jövedelem, mely eddig az állam pénztárába befolyt ezen sóeladásból, jövőre is biztosittassék. A szerződés szerint t. i , a mely köttetett, az utolsó időkben Szegeden évenkint átvétetett 200,000 mázsa só; fizettetett pedig mázsája 2 frt. 50 krral; tehát körülbelűl fél milliót tett azon öszeg, mely ezen szerződés folytán az állampénztárba befolyt. Miután megszünt ezen szerződés, gondoskodni fogok az iránt, hogy ezután is annak eladása ezen tartományok részére megtörténhessék, s ez által a magyar állampénztárnak ezen összeg biztosittassék oly módon, hogy minden gondoskodásomat oda fogom irányozni, hogy a csempészet, mely eddig ezen határon át is üzetett, bizonyos, magába a szerződésbe beteendő pontok által korlátoltassék.

"Nem akarom a részleteket felemliteni, csak azt jegyzem meg, hogy eddig ezen só Szegedtől a vállalkozó által szállittatván át a határon, könnyebb volt a csempészet. A mód, melylyel ezt megakadályozni lehet, az: hogy az illetők csak a határnál vevén át a sót, az mindjárt a határon átszállittassék.

"A t. ház bizonyára csak helyeselni fogja, ha azon fogok igyekezni, hogy azon jövedelem, a mely eddig a magyar sóaknák javára vált, jövőre nézve is biztosittassék."

Ezen miniszteri válaszra Bobory Károly képviselő kijelentette, a mint következik:

"T. miniszter úr feleletére van szerencsém válaszolni, hogy ezen felelet ke serű érzést szül a haza polgáraiban, midőn a külföldieknek még egyszer oly olcsó áron adatik a só, e legszükségesebb élelmi szer, mint a haza lakóinak. Ennélfogva az én aggodalmaim megszüntetve nincsenek, s felhíva érzem magamat legközelebb egy határozati javaslatot terjeszteni a ház elé."

2126. Napirend folytán a sójövedékről szoló miniszteri törvényjavaslat részletes tárgyalása folytattatván, fölvétetett s felolvastatott a törvényjavaslat 9-ik szakaszának 1-ső és 2-ik bekezdése s a központi bizottság ezen bekezdésre vonatkozó véleménye.

Azután id. gróf Teleki Domokos marosszéki képviselő tett és adott be következő módositványt:

"A 9-ik szakaszban ezen szó után "Vizaknán" 4 frt. helyett tétessék 3 frt. 80 kr. Ezen szó után "Maros-Portuson" 4 frt. 30 kr. helyett tétessék 4 frt. 10 kr. Minek következtében a 9-ik szakasznak második bekezdése következőleg állana: "Erdély, továbbá Kraszna, Zaránd, Közép-Szolnok megyék és Kővár vidéke lakói saját szükségletére Déésaknán, Parajdon, Maros-Ujvárt, Tordán és Vizaknán 3 frt. 30 kr. Maros-Portuson 4 frt. 10 kr."

Utána Hosszu József mó csi kerületi képviselő adta elő és adta be következő módositványát:

"Tekintve, hogy Erdély, Kraszna, Közép-Szolnok, Zaránd megyék és Kővár vidék területén, a pénzügyminiszter úr által javaslatba hozott 4 frt. 60 és 4 frt. 90 kr, a központi bizottság részéről pedig 4 frt. és 4 frt. 30 krra leszállitott só ára nem áll arányban az ottani pénzviszonyokkal;

"tekintve, hogy a sóár felemelése óta, a csempészet annyira ment, hogy annak megakadályozására a több százezer forint fizetéssel ellátott pénzügyőrök nem képesek; és végül

"tekintve, hogy a nép nem képes tovább is hordozni a vagyoni erejét meghaladó közterheket: inditványozom, hogy a sójövedék tárgyában előterjesztett törvényjavaslat 9-ik szakaszának 2-ik bekezdése következőleg változtassék meg:

"Erdély, továbbá Kraszna, Zaránd, Közép-Szolnok megyék és Kővár vidéke lakói saját szükségletére Déésaknán, Parajdon, Maros-Ujvárt, Tordán és Vizaknán 3 frt. 41 kr. Maros-Portuson 3 frt. 51 kr., a máramarosi lakosság saját szükségletére Sugatagon, Szlatinán és Rónaszéken 4 frt. 90 kr. Pesten 1868-ik évi junius 16-án."

Végre Szaplonczay József m.-szigeti kerületi képviselő tőn következő módositványt:

"A sójövedéki törvény 9-ik szakaszának a központi bizottság által javalt szerkezete végén, ezen szavak helyett: és "Rónaszéken 4 frt. 90 kr." ez igtattassék: "Rónaszéken és Bustyaházán és a szigeti kamarán 3 frt. 80 kr."

Befejeztetvén a részletes tárgyalás, az elnök azon kérdésre: elfogadja-e a ház a 9-ik szakasz 2-ik bekezdésének Erdélyre és Kraszna, Zaránd, Közép-Szolnok és Kővár vidék lakosságára vonatkozó részét a központi bizottság által javasolt szerkezetben?

A ház felállás és ülve maradás által eszközlött, s a kétes eredmény miatt ujból megkisérlett szavazás utján a központi bizottság szerkezetét szótöbbséggel elejtette; ellenben id. gróf Teleki Domokos képviselőnek szintén szavazás alá bocsátott módositványát szótöbbséggel elfogadta.

Folytattatván a 9-ik szakasz második bekezdésének a máramarosi lakosságra vonatkozó 2-ik pontja fölött a megkezdett tárgyalás,

az elnök azon felhivására, hogy a kik a 9-ik szakasznak a máramarosi lakosságra vonatkozó pontját a központi bizottság szerkezete szerint elfogadják, álljanak fel!

A ház felállás és ülve maradás, sőt a mennyiben az eredmény az ellenpróba után is kétesnek mutatkozot, fejenkinti összeszámlálás által eszközlött szavazás utján, 128 szavazattal 117 szavazat ellen a központi bizottság szerkezetét elvetette.

Folytattatván a megkezdett tárgyalás, annak folyamában Szaplonczay József képviselő akként módositotta módositványát, hogy abból e szavak "Bustyaházán és a szigeti kamarán" maradjanak ki.

A módositvány ezen módositása ellenében Markos István huszti kerületi képviselő a Szaplonczay József eredeti módositványát magáévá tévén, az elnök azon felhivására, hogy a kik a Szaplonczay József képviselőnek Markos István képviselő által magáéva tett eredeti módositványát elfogadják, álljanak fel,

A ház az credeti módositványt, és utóbb az elnök azon kérdésére: "elfoképv. jegyzőkönyv. 1865 iv. 31 gadja-e a ház a módositott módositványt?" a módositott módositványt is szótöbbséggel elvetette.

Folytattatván a megkezdett tárgyalás, Bónis Sámuel tiszalöki kerületi képviselő következő módositványt tett és adott be:

"A 9-ik szakasznak Máramarosról szoló részében 4 frt. 90 kr. helyett irassék 4 frt."

Utána Kurcz György paksi kerületi képviselő tette meg s adta be következő módositványát:

"A 9-ik szakasznak ezen szava után "Rónaszéken" 4 frt. 90 kr. helyett 4 frt. 50 kr. tétessék."

Ezen módositványok ellenében inditványoztatván, hogy a 9-ik szakasz második bekezdésének Máramaros lakosságára vonatkozó része ujabb tárgyalás végett az osztályokhoz utasittassék:

A ház szótöbbséggel elrendelte, hogy a tárgy ujabb eljárás végett az osztályokhoz utasittassék.

Az 1868. évi junius hó 20-án tartott

CCXLIV. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : **Gajzágó Salamon**.

Jegyző : **Horváth Lajos**.

A folyó év és hó 19-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2127. Az elnök bemutatja:

Zólyom városa feliratát, melyben az 1847. V. t. cz. 5-ik szakaszának azon intézkedését, hogy Zólyom megye egyik választó kerületének székhelye Korpona városa legyen, akként kéri modosittatni, hogy jövőre a kerület székhelyéül Zólyom városa tüzessék ki;

Zala megye tapolczai járása lakosai folyamodványát, melyben a Sümegre áttétetni rendelt adóhivatalnak a járás székhelyén Tapolczán meghagyását kérik;

Szent-Benedek község több lakosa nyilatkozatát, melyben kifejezvén megütközésöket a felett, hogy a Madarász József képviselő által folyó év és hó 4-én az 1867-iki törvények megváltoztatása iránt beadott kérvények között Szent-Benedek község kérvénye is előfordul, kijelentik, hogy a kérvényt egyetlen egy választóképes tagja a községnek sem irta alá, s hogy teljesen megbiznak képvis előjök s a képviselőház hazafiuságában és bölcseségében;

Horváth József volt honvédfőhadnagy folyamodványát, melyben a magyar tábor számára 1849-ben kiszolgáltatott élelmi szerekért kárpótlást, a honvédalapból segélyt, s ezen felül államhivatalt kér.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

2128. Ugyancsak az elnök bemutatja a buda-pesti ügyvédi egyletnek a bélyegre, illetékekre, valamint a jövedelmi adóra vonatkozó miniszteri törvény-javaslatok tárgyában beadott előterjesztvényét;

Brassó városának az egyenes adókról szóló miniszteri törvényjavaslatokra vonatkozó feliratát.

Az állandó pénzügyi bizottságnak kiadatnak.

2129. Felolvastatott az állandó pénzügyi bizottságnak az egyenes adókra vonatkozó törvényjavaslatok tárgyában folyó év és hó 20-án kelt jelentése.

Kinyomatni, szétosztatni, s annak idején tárgyaltatni rendeltetett.

2130. A pénzügyminiszter indokolt előterjesztése folytán

A ház utasitja és megbizza az állandó pénzügyi bizottságot, hogy az 1868-dik évi május hó 1-től ugyan azon évi junius 30-áig viselendő közterhekről szóló törvényben adott felhatalmazás meghosszabbitására nézve törvényjavaslatot készitsen, s azt a folyó év és hó 22-én tartandó ülésben terjeszsze elő.

2131. Bemutattattak: Boleraz, Stefanova, Casta, Halmes, Pudmerice, Szuchá, Zwoncin, Kotolna, Kaplna, Borova, Dubova és Visteck Pozsony megyebeli községek folyamodványa, melyben a függőben levő urbéri kérdéseket az 1848-ik évi törvények szellemében mielőbb megoldani kérik;

továbbá:

Németi.

Sályi,

Polgárd községének,

Győr és Czegléd városának több lakosa által a képviselőházhoz intézett 5 rendbeli kérvény, melyekben az 1848, 1827, 1790. törvényekkel biztositott független önálló állami élet teljes visszaállitását kérik.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

2132. Bobory Károly czeglédvárosi országgyülési képviselő, a folyó év és hó 19-én tartott ülésben kijelentett fentartás folytán a következő határozati javaslatot mutatta be:

"Határozati javaslat.

"A só iránt a lemult korszakban oly szerződések lévén köttetve egyes vállalkozókkal, miszerint a só idegen országok s államokba szállittatva többszörösen alacsonyabb áron juttatott a külföldnek, mint a hon saját fiainak, s onnan visszacsempészetre alkalmul szolgált; inditványozom: határozza el a ház:

"1-ör hogy ilyen, az absolut s provisorius kormány által egyébiránt is jogérvényes alap nélkül kötött netalán eddig fenálló szerződések ezennel megszüntetvék;

"2-or hogy a miniszterium ily ujabb szerződések kötésére fel nem jogosittatik.

"Pesten, junius 20-án 1868."

Kinyomatni és szétosztatni rendeltetett.

2133. Napirend folytán a sójövedékről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása folytattatván,

31*

felolvastatott a törvényjavaslat 9-ik szakaszának 3-ik bekezdése:

Vita és változtatás nélkül elfogadtatott.

- 2134. Felolvastatván és tárgyalás alá vétetvén ugyanazon szakasz 4-ik bekezdése,
- a központi bizottság részéről annak előadója tőn jelentést a bizottság által javasolt módositásokra nézve.

Azután felolvastatott a pénzügyminiszter által beadott következő módositvány:

"A 9-ik szakasz utolsó bekezdése helyett tétessék:

"Árva, Liptó és Turócz megyék mindenikében felállitandó raktáraknál a zöld és spiza só ára 5 frt 40 kr".

A vita folyamában a pénzügyminiszter e módositványt akként módositván, hogy e szavak "és spiza" kihagyassanak:

A ház a központi bizottság módositásait mellőzvén, a törvényjavaslat szövege helyett a pénzugyminiszter módositott módositványát egyhangulag elfogadta.

2135. Felolvastatván és tárgyalás alá vétetvén a törvényjavaslat 10-ik szakasza,

Vita és változtatás nél kül elfogadtatott.

2136. Felolvastatván és tárgyalás alá vétetvén a törvényjavaslat 11-ik szakasza,

A központi bizottság felolvasott véleménye folytán és azzal egyezőleg a 2-ik sorból e szavak: "mivel ennél" kihagyattak, máskülönben az eredeti szöveg vita nélkül elfogadtatott.

2137. Felolvastatván és tárgyalás alá vétetvén a 12-ik szakasz,

Változtatás nélkül elfogadtatott.

- 2138. Felolvastatván és tárgyalás alá vétetvén a 13-ik szakasz,
- a központi bizottság előadója felolvasta a bizottságnak e szakaszra vonatkozó módositványát.

A ház az eredeti szöveg helyett a központi bizottság által ajánlott szerkezetet szótöbbséggel elfogadta.

2139. Ezután Simay Gergely szamosujvárvárosi képviselő tette meg és adta be következő inditványát:

"Inditván**y**

"a sójövedék iránti törvényjavaslathoz.

"A 13-ik szakasz után

"14-ik szakasz.

"Mindazon sóskutak, melyek 1848-ban egyes helységekben az illető lakosság számára nyitva állottak, a szokott felügyeleti rendszabályok mellett jövőben is szabadon lesznek használhatók".

A ház a módositvány érdemére nézve a 13-dik szakasz elfogadott szövegében már intézkedvén, az inditványt mellőzte.

2140. Felolvastatván és tárgyalás alá vétetvén a törvényjavaslat 14-dik és 15-dik szakasza,

A ház mind a két szakaszt vita és változtatás nélkül elfogadta.

Digitized by Google

2141. Napirend folytán felvétetvén és felolvastatván a dohányjövedék tárgyában az állandó pénzügyi bizottság által szövegezett miniszteri törvényjavaslat,

a központi bizottság előadója felolvasta a bizottságnak e tárgyra vonatkozó véleményét,

azután a központi bizottságban kisebbségben maradt 7-ik osztály külön véleménye olvastatott fel.

Megnyilván az átalános vita, annak folyamában Madarász József, Csanády Sándor, Vállyi János, Almásy Sándor, Vidacs János, László Imre, Pap Pál, Deáky Lajos, Bobory Kárcly, Csiky Sándor, Lukynich Mihály és Markos István a következő inditványt adták be:

"Inditvány

"a dohányjövedékről szóló törvényjavaslat ellenében.

"Tekintettel arra, hogy a nemzet közvéleménye, ugy a közerkölcsiségre, mint a nemzetgazdaságra nézve, a dohányegyedáruságot károsnak nyilvánitja;

"tekintettel, önmagának a pénzügyminiszternek már mult 1867-ik évi deczember 19-én tartott országos ülésben tett azon nyilatkozatára is, mely a dohányegyedáruság megszüntetésének lehetőségét, és e jövedelmi ágnak más, az ország kivánataival megegyező módon átalakitását kilátásba helyezte: és e nyilatkozattól a jelen év végéig levő egy évi időkőz, a kellő tanulmányozás és előintézkedések megtételére nem keveselhető:

"határozza el a ház, hogy:

"a pénzügyminiszter felhatalmaztatik az 1868-dik évi deczember 31-ig bezárólag indemnity utján a dohányjövedéknek bevételére az állam kiadásai pótlásának tekintetéből; egyszersmind azonban oda utasittatik, tegyen meg minden szükséges lépéseket és előintézkedéseket, hogy a dohányegyedáruság megszüntetése, és e jövedelmi ágnak 1869-dik évi január 1-sejétől más, az ország kivánatának inkább megfelelő adónemek által pótlása iránti javaslatát ideje korán a ház elé terjeszsze.

"Pesten, 1868-dik évi junius hó 20-án."

Azután Török Sándor szécsényi kerületi képviselő adott be következő határozati javaslatot:

"Határozati javaslat.

"Kimondja a képviselőház határozatilag, hogy a midőn a dohányegyedáruságnak 1869-dik év végéig leendő fentartását törvénybe igtatja, azt egyrészt azon elkerülhetlen szükség érzetéből teszi, melyet az ország pénzviszonyai szabnak elébe; de másrészt azt hiszi, hogy ily fontos nemzetgazdasági elvek felett döntőleg és czélszerűen csak bővebb adatok és felvilágositás nyomán határozhat, szükségesnek látja kebeléből egy 15 tagu bizottmánynak kiküldetését oly czélból elrendelni: hogy az a miniszteriummal egyetértőleg az illető szakemberek és érdekeltek kihallgatása után, e tárgyban véleményes jelentését az 1870-diki évi adókivetés tárgyalását megelőzéleg a következő pontokra terjeszsze elő:

"1) Szükséges-e nemzetgazdasági szempontból a dohányegyedáruságnak eltörlése vagy nem? Ha nem szükséges,

"2) Utasittassék a pénzügyminiszter, hogy különös figyelmét forditsa oly pénzügyi müveletekre és adózási módokra, melyek nyomán a dohányegyedáruság megszüntetéséből az állam bevételeiben eredendő hiány kipótolható legyen.

Pest junius 20. 1868."

A megkezdett átalános vita az előre haladt idő miatt be nem fejeztethetvén, Folytatása a folyó év és hó 22-én tartandó ülésre halasztatott.

Az 1868-ik évi junius hó 22-én tartott CCXLV. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Gajzágó Salamon. Jegyző: Horváth Lajos

A folyó év és hó 20-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2142. Az elnök bemutatja:

Csanád megye feliratát, melyben Arad városának a honvédelmi rendszer, s azzal kapcsolatban a hadsereg nemzeti lábra állitása tárgyában beadott kérvényét pártolván, fölkéri a képviselőházat annak eszközlésére, hogy addig is, mig a honvédrendszer életbe lépne, a magyar ezredek az alkotmányra s a király iránti hűségre eskettessenek fel;

Abauj megye feliratát, melyben Hajdu-Dorog városa lakosainak egy magyar görög katholikus püspökség felállitására, s a magyar nyelvnek oltári nyelvvé emelésére vonatkozó kérelmét pártolja;

Ujvidék városa kérvényét, melyben Zombor városának a pénzügyi felüg yelőség Zomborban meghagyására vonatkozó kérelmét pártolja;

Kőszeg városa kérvényét, melyben egy városi telektulajdon jogának a Szent Domokos-rend javára közelebbről történt telekkönyvi bekeblezését hazai törvényeink értelmében megsemmisittetni, s a birtokszerzést érvénytelenittetni kéri;

Mihályos községe folyamodványát, melyben a földesuri folytonos zaklatás ellen panaszkodik;

Tolnay János hadházi lakosnak a jogügyi bizottság által átdolgozott miniszteri törvényjavaslat 87-ik és 1-ső szakaszára vonatkozó észrevételeit;

Andics Tádé, volt nemzetőrségi őrnagy folyamodványát, melyben Szatmár-Németi városa által utalványozott, de ki nem fizetett őrnagyi szállásbérét, 750 ftot kifizettetni kéri;

Hackensmiedt Károly őrmester folyamodványát, melyben a budai városkapitány sérelmes eljárása ellen panaszkodik.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak ki adatnak.

2143. A vallási és közoktatási miniszter bemutatja az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki része épitése tárgyában hozott, ő felsége a király által folyó év és hó 20-án szentesitett törvényt,

mely is felosvastatván

Kihirdettetett, s egyszersmind Mihályi Péter jegyző utasittatott, hogy az ugyancsak kihirdetés végett a főrendi házzal szokott módon közölje.

2144. Bemutattatott Kraszna megye több választmányi tagja kérvénye, melyben a folyó évi május 11-én végbement 2-od alispányi választás alkalmával elkövetett sérelmes eljárás ellen panaszkodnak.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

2145. Felolvastatott a központi bizottságnak az Angolországgal kötött hajózási szerződés, és a tiroli grófsághoz tartozó Jungholz községének a bajor vámés közvetett adórendszerhez csatolása iránt Bajorországgal kötött szerződés tárgyában, továbbá a sójövedékről szóló miniszteri törvényjavaslat 9-ik szakasza második bekezdésének, a máramarosi só áráról szóló, a folyó év és hó 19-én tartott ülésből további eljárás végett az osztályokhoz utasitott 2-ik pontja tárgyában folyó év és hó 22-én kelt két rendbeli jelentése.

Kinyomatni, szétosztatni, s tekintettel a gyors elintézés szükségességére, a folyó év és hó 23-án tartandó ülésben fölvétetni rendeltetett.

2146. Napirend folytán a dohányjövedékről szóló törvényjavaslat fölött a folyó hó 20-án tartott ülésben megkezdett átalános tárgyalás folytattatván, annak folyamában gróf Bethlen Farkas küküllőmegyei képviselő következő határozati javaslatot inditványozott és adott be:

"Határozati javaslat

"a dohányegyedáruságról.

"Minthogy azon óhajtás, hogy a sok nehézséggel és kellemetlen surlódásokkal járó dohányegyedáruság az országnak, s különösen a szegényebb népnek érdekében minél előbb megszüntettessék, s az államjövedelmeknek ezen megszüntetéséből eredő hiánya más, czélszerübb, igazságosabb és kevesebbé terhes módon pótoltassék, most rögtön nem teljesithető, mert se oly biztos módot azonnal találni, se az állam szükségeit ideiglen fedezés nélkül hagyni nem lehet, s egyébként is a vég megszüntetés oly előintézkedéseket igényel, melyek rögtön nem teljesithetők, s melyek nélkül mind az ország, mind a honpolgárok, különösen a termelők sulyosan károsodnának:

"a ház elfogadja jelenleg a dohányegyedáruságról szóló, s 1869-ik év végéig terjedő törvényjavaslatot; de hogy a minél előbbi megszüntetés lehetősége törvényszerűen előkészittessék, a miniszterium ezennel megbizatik: hogy

"állitson össze minden e tárgyra vonatkozó adatokat, hivjon össze a pénzügyi bizottság közreműködésével szakértőket, és ezek kihallgatása után, pontosan megtartva az 1867-ik évi XVI-ik törvényczikknek rendeletét, készitsen javaslatot az iránt, hogy miképen s mikor lehetne a dohányegyedáruságot az állam szükségeinek igazságos, méltányos és biztos fedezése mellett megszüntetni."

Befejeztetvén a vita, az elnök azon felhivására, hogy a kik a dohányegyedáruságra nézve a központi bizottság által formulázott végzést elfogadják, álljanak fel,

A ház a központi bizottság javaslatát szavazattöbbséggel elvetette

Azután a hetedik osztálynak ujból felolvasott határozati javaslata következvén szavazás alá, miután a ház 20 tagja név szerinti szavazást kivánt, a név szerinti nyilvános szavazás elrendeltetett, s az elnök azon kérdésére: "elfogadja-e a ház a 7-ik osztálynak a dohányjövedéki törvényjavaslatra vonatkozó határozati javaslatát?" a következő eredménynyel végbe is ment:

igennel szavazott 101,
nemmel " 194,
szavazni nem akart 5 képviselő,
az elnök nem szavazott,
a többi képviselő pedig távol volt. Ehhez képest

A ház a 7-ik osztály határozati javaslatát 93 szótöbbséggel elvetette; ellenben gróf Bethlen Farkas képviselőnek szintén szavazás alá bocsátott határozati javaslatát felállás és ülve maradás által eszközlött szavazás utján szótöbbséggel elfogadta. Mihez képest kimondja a ház határozatilag, a mint következik:

"Minthogy azon óhajtás, hogy a sok nehézséggel s kellemetlen surlódásokkal járó dohányegyedáruság az országnak, s különösen a szegényebb népnek érdekében, minél előbb megszüntettessék, s az államjövedelmeknek ezen megszüntetéséből eredő hiánya más, czélszerübb, igazságosabb és kevesebbé terhes módon pótoltassék, most rögtön nem teljesithető, mert se oly biztos módot azonnal találni, se az állam szükségeit ideiglen fedezés nélkül hagyni nem lehet, s egyébként is a vég megszüntetés oly előintézkedéseket igényel, melyek rögtön nem teljesithetők, s melyek nélkül mind az ország, mind a honpolgárok, különösen a termelők sulyosan károsodnának:

"a ház elfogadja jelenleg a dohányegyedáruságról szóló, s 1869-ik év végeig terjedő törvényjavaslatot; de hogy a minél előbbi megszüntetés lehetősége törvényszerűen előkészittessék, a miniszterium ezennel megbizatik, hogy

"állitson össze minden, e tárgyra vonatkozó adatokat, hivjon össze a pénztigyi bizottság közreműködésével szakértőket, és ezek kihallgatása után, pontosan megtartva az 1867-ik évi XVI-ik törvényczikknek rendeletét, készitsen javaslatot az iránt, hogy miképen s mikor lehetne a dohányegyedáruságot az állam szükségeinek igazságos, méltányos és biztos fedezése mellett megszüntetni."

2147. Felolvastatott az állandó pénzügyi bizottságnak az 1868-ik évi XVIII-ik törvényezikk hatályának meghosszabbitása tárgyában folyó év hó 21-én kelt véleményes jelentése.

A ház a felolvasott véleményes jelentés sietős kinyomatását és szétosztását elrendelvén, az osztályok a bemutatott törvényjavaslat azonnali tárgyalására utasittattak.

Az 1868-ik évi junius 23-án tartott

CCXLVI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Gajzágó Salamon. Jegyző: Csengery Imre.

- 2148. Megt örténvén a tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesitése, az elnök bemutatta:
- a) Heves és Külső-Szolnok vármegyék közönségének feliratát, miszerint ez a nemzetiségi kérdést, a nemzetiségek méltányos igényeinek kielégitésével, de egyszersmind az ország politikai egységének s területi épségének megőrzésével és a magyar nyelvnek törvényhozási és kormányzati hivatalos nyelvül fentartásával kéri megoldatni;
- b) Pest, Pilis és Solt t. e. vármegyék közönségének fölterjesztését, az egyesületi jognak törvény által kivánt szabályoztatására vonatkozólag;
- c) Heves és Külső-Szolnok vármegyék egyetemének az iránti feliratát, hogy a független nemzeti hadsereg felállitása, ugy a honvédelemnek a nemzeti önállással egybeférhető szervezése, és a Ludoviceumnak s alapitványainak eredeti czéljaikra leendő fordittatása minél előbb eszközöltessék;
- d) sz. kir. Korpona város közönségének fölterjesztését, minél fogva Zólyom sz. kir. városnak a képviselőházhoz benyujtott, s a korponai választókerület székhelyéül Zólyom várost kitüzetni kérő folyamodványa ellenében, tiltakozását jelenti ki, és törvényes jogát megóvatni kivánja;
- e) a "budapesti demokrata kör" czimű társulat elnökének, Vidacs Jánosnak folyamodványát, melyben a nevezett körnek erőhatalommal eszközlött feloszlatása által az egyéni szabadságon s ebből folyó társulati jogon ejtett sérelmet orvosoltatni, és a kör alkotmányos és törvényes működését visszaállittatni kéri; s végre
- f) Mohács város számosabb lakosainak kérvényét, melyhez képest a Madarász József képviselő által, a folyó évi junius 4-kei ülésben, és Mohács város nevében beadott kérvény tartalmát illetőleg, óvásukat és tiltakozásukat nyilvánitják.

A kérvényi választmányhoz, megvizsgálás és véleményezés tekintetéből, kidatni rendeltettek.

2149. Bemutattattak:

- a) idősb gróf Teleki Domokos képviselő által Maros szék képviselő bizottságának fölterjesztése, melyben a Csik szék részére engedélyeztetni javasolt pálinkafőzési jognak Maros szék lakosai számára is leendő kiterjesztése kéretik;
 - b) Somssich Pál képviselő által Somogy vármegye községi jegyzői testüleкéрvн. лесуzőkönyv. 186⁵/₈. iv.

Digitized by Google

tének folyamodványa, anyagi és hivatali helyzetőknek, s a községi rendezéssel kapcsolatban álló sorsuknak szabályozása és javitása érdemében.

Az utóbbi folyamodvány jelentéstétel meghagyása mellett a kérvényi választmánynak adatván ki, Maros szék kérvénye véleményezés és előleges jelentés czéljából a pénzügyi bizottsághoz tétetett át.

2150. A "sójövedék"-ről szóló törvényjavaslat 9-dik szakasza 2-dik bekezdésének a máramarosi sóárra vonatkozó, s a folyó hó 19-kei ülésből ujabban az osztályok tanácskozása alá utasitott végső pontja fölött a megkezdett s mai napra ismét napirendül kitüzött részletes tárgyalás folytattatván; s az osztályok előadóiból alakult központi bizottságnak ez iránti véleményes jelentése, ugyszintén Bónis Sámuel képviselőnek, a ki ezen árt 4 forintra kivánta meghatároztatni, és Kurcz György képviselőnek, a ki ugyanezt 4 forintban és 50 krajczárban megállapitandónak javasolta, már a folyó hó 19-én beadott módositványai is felolvastatván:

Ez alkalommal még Várady Gábor képviselő terjesztette elő a következő ujabb módositványt:

"A 9-dik szakasz második alineája vég pontjában, e szavak után: "Sugatagon, Szlatinán és Rónaszéken" tétessék a "4 forint 90 krajczár" helyett "4 forint 10 krajczár."

S az ekként kifejlett részletes vita befejezése után, az elnök által szabályszerűen föltett azon kérdésre, ha vajon elfogadja-e a ház a központi bizottság véleményét avagy nem? a felállás és ülve maradás, s majd a kétes eredmény miatt fejenkinti összeszámitás által is eszközlött szavazás utján 134 szavazattal 114 szavazat ellenében, a ház a központi bizottság módositványát fogadta el, s ehhez képest a sójövedék iránti törvényjavaslat 9-dik szakaszának első és második bekezdéseit, a már megelőzőleg történt határozatokkal is egyezőleg, következőképen állapitotta meg:

"Ezen kedvezményi árak a következők:

"Erdély, továbbá Kraszna, Zaránd, Közép-Szolnok megyék és Kővár vidéke lakói saját szükségletére, Déésaknán, Parajdon, Maros-Ujvárott, Tordán és Vizaknán 3 forint 80 krajczár, Maros-Portuson 4 forint 10 krajczár; a máramarosi lakosság saját szükségletére Sugatagon. Szlatinán és Rónaszéken 4 forint 80 krajczár."

S véget érvén ekként a szóban forgó törvényjavaslat czikkenkinti tárgyalása, az egészre nézve történendő végleges szavazás, a szabályok 74-dik szakasza értelmében, a holnapi ülés napirendéül tüzetett ki.

, 2151. A tegnapi határozat nyomán a mai napirendbe előleg fölvett és Angolországgal kötött hajózási szerződés, s ezzel kapcsolatban az osztályok előadóiból alakult központi bizottságnak erre vonatkozó jelentése kerülvén tanácskozás alá:

Az átalános tárgyalás a kalmával Tisza Kálmán képviselő által a következő határozati javaslat hozatott inditványba:

"Mondja ki a képviselőház, miszerint megvárja a miniszteriumtól, hogy a Poroszországgal kötött vám- és kereskedelmi szerződés alkalmával tett igéretéhez képest, a czimzések és elnevezések kérdését ugy hozza tisztába, hogy ezentul az egyes szerződésnél ne kelljen azok meghatározása felett tanácskozni, s azon eset többé ne fordulhasson elő, hogy ugyanazon szerződés külön példányai különböző czimzéseket és elnevezéseket tartalmazzanak."

Azonban ezen határozati javaslat, az elnök felhivására felállás és ülve ma-

radás által végbe ment avazás következtében, a többség által elvette tárgyalás alatt levő szerző s átalánosságban és a részletes tanácskozás alapjául elfogadtatott.

S az ezután megkezdett czikkenkinti részletes tárgyalás során és a központi bizottság véleményével egybe hangzólag,

a szerződés czimében előforduló "ő császári királyi apostoli felsége" helyett ez rendeltetett iratni: "ő császári és királyi apostoli felsége".

A bevezetés első sorában eme czimzés: "ő császári királyi apostoli felsége", ezzel cseréltetett föl; "ő felsége az ausztriai császár és Magyarország apostoli királya".

A bevezetés negyedik pontjának első sorában, a "császári királyi" szavak közé "és" szócska ékelendő be.

Ugyanezen negyedik pont második sorába, a "tanácsosát" szó elől sajtóhibából kimaradott "titkos" szó beigtatandónak jelentetvén ki: egyszersmind a harmadik és negyedik sorokban ez a czim: "birodalmi kanczellárt", merőben kihagyatni, s majd eme tétel: "az uralkodóház és a külügyek miniszterét", ezen kifejezéssel: "az uralkodóház és közös külügyminiszterét", felváltatni határoztatott.

A bevezetés ötődik pontja alatt, és a hetedik sorban a "császári királyi" szavak közé "és" tétetett.

Továbbá a szerződés 1-ső czikke első sorában a "császári királyi" szavak közé "és" szurandó, s az "államai" helyett "mindkét államterülete" teendő; ezen czikk negyedik sorában pedig a "császári királyi" szavak ismét "és" szóval választandók szét.

A II-ik czikk második pontjának negyedik sorában használt "a császári királyi államok" elnevezés ezzel váltatott fel: "ő császári és királyi apostoli felsége mindkét államterülete".

Az 5-ik czikk első sorában e helyett: "császári királyi", iratni rendeltetett: "császári és királyi".

Ugyanezen 5-ik czikk második sorának eme szava: "államainak", ezzel cserélendő fel: "mindkét állama területének"; s másfelől a hatodik sorban a "császári királyi államok" helyében ezen elnevezés rendeltetett használtatni: "ő császári és királyi apostoli felsége két államterülete".

Végre e befejezésben a kelet-idő kitétele folytán ez a szó: "az udv", ennek fog helyet adni: "urunk."

S az ily módon átalánosságban és részleteiben elfogadott szerződésnek harmadik felolvasása és végleges megszavazása a holnapi ülésre tétetett át.

2152. A tiroli grófsághoz tartozó Jungholz községnek a bajor vám- és közvetett adózási rendszerhez csatoltatása iránt Bajorországgal kötött szerződésnek, és a központi bizottság ez iránti jelentésének tárgyalása levén előleges napirenden:

Ezen szerződés, a hozzá tartozó nyilatkozattal, jegyzőkönyvvel és zárjegyzőkönyvvel és zárjegyzőkönyvel és zárjegyzőkönyvel

1. A fő szerződés bevezetése harmadik pintjának 6-ik és 7-ik soraiban, a "birodalmi kanczellárját" kifejezés egészen kihagyandó, s ezen szavak helyett: "az ural-

Digitized by Google

kodóháznak és a külügyek miniszterét", ezen czimzés irandó: "az uralkodó ház és közös külügy miniszterét."

2. A fő szerződésben, a II-ik czikk második és ötödik sorában nyomdai hibául előforduló "adók" szó "vámok" kifejezéssel, ugy szintén a XI-ik czikk negyedik sorában a hibásan becsuszott "adó" szó "vám" szóval, és XIV-ik czikk második sorában látható "adók" kitétel "vámok" kitétellel, s az ugyanezen czikk 14-dik sorában "adó" szó hasonlókép "vám" szóval, s végre a zárjegyzőkönyv 1-ső czikkének 3-dik pontjában ismét sajtóhibát képező "adók" kifejezés is "vámok" kifejezéssel cserélendő fel.

2153. A vallás- és közoktatásügyi miniszter, báró Simonyi Lajos képviselőnek folyó évi május 6-án hozzá intézett, s az egyházak és iskolák állami segélyezésére vonatkozó interpellatiójára a következő választ adta:

Kis-Jenő kerülete t. képviselője interpellatiót intézett a kormányhoz: szándékozik-e a kormány az 1848-ki XX-ik t. czikk 3-ik szakasza folytán, az illető hitfelekezeteket meghallgatván, az egyházak és iskoláknak az állam részéről segélyezése tárgyában kimeritő törvényjavaslatot előterjeszteni.

Megengedi a t. ház, hogy miután az interpellatió két tárgyra vonatkozik, t. i. először a különböző egyházak egyházi, másodszor azoknak iskolai szükségeik czéljából való segélyezésére: én e két tárgyat egymástól elválaszszam, s először csak az egyházak segélyezéséről szóljak.

Igen tisztelt barátom interpellatiója hivatkozik az 1848-ki XX-ik t. czikk 3-ik szakaszára; de legyen szabad megemlitenem, hogy ez interpellatiójának tartalma eme t. czikk tartalmával nem egyezik meg, miután t. barátom a különböző egyházak segélyezésére szólitotta fel a kormányt, az 1848-ki XX-ik t. czikk 3-ik szakasza pedig egészen mást foglal magában. E harmadik szakasz t. i. világos szókkal ezt mondja: "Minden bevett vallásfelekezetek egyházi és iskolai szükségei közálladalmi költségek által fedeztessenek". Itt tehát nem egyedül segélyezésről van szó, hanem ezen költségeknek az állam által való teljes fedezéséről.

A mi t. barátom kérdését illeti, szándékozik-e a kormány az egyháznak segélyezésére nézve kimeritő törvényjavaslatot a ház elé terjeszteni? én azt hiszem, hogy magának a segélyezés szónak értelme egy kimeritő és részletes törvény alkotását bizonyos tekintetben kizárja. Az egyházak segélyezése csak budget utján, azaz oly módon történhetik, hogy a kormány az egyes egyházak segélyezésére, a mennyiben ennek szükségét látja, egy évre bizonyos összeget inditványoz. Ez azon ut, melyet a kormány követett, midőn, a mennyiben a kincstárnak megszorult állapota engedte, az egyes egyházaknak ily módon segélyezésére budgetjében bizonyos összegeket vett fel, melyek ha nem is oly nagyok, hogy az egyes egyházak szükségeit teljesen pótolhatnák, legalább bebizonyitják azt, hogy a kormány, a mennyire az ország financzialis állapota engedi, az országnak 1848-ban tett igéretét a lehetőségig beváltani törekszik.

A mennyiben a tett interpellatió által azon kérdés intéztetett akormányhoz szándékozik-e még a törvényhozásnak jelen folyama alatt kimeritő törvényjavaslatot terjeszteni a ház elé, mely által az szabályoztassék, hogy az ország pénztára minden egyes egyháznak egyházi szükségeit teljesen fedezze? arra nézve bátor vagyok kijelenteni, hogy a kormánynak ily törvényjavaslat előterjesztése szándékában nincs és nem is lehet, mivel a jelen körülmények közt ezt sem az ország financziális állapota nem engedi, sem a kellő előkészületek, melyek e kér-

dés tisztába hozatalára szükségesek volnának, nem léteznek. Mert ha az ország minden egyes egyháznak egyházi szükségei fedezését akarná magára vállalni: akkor mindenek előtt ezen szükségek teljes ismerete lenne szükséges; már pedig a jelen pillanatban azon elveknél fogva, melyeket több egyház legfőbb kincseként őriz, azaz, az egyházi autonomia elveinél fogva a kormány jelenleg nincs azon helyzetben, hogy magának az egyes egyházak jövedelmeiről és szükségeiről oly tudomást szerezhessen, mely egy a ház elé terjesztendő törvényjavaslat alapjául szolgálhatna.

Ennyi az, a mennyit t. barátom interpellatiójának azon részére válaszolnom kellett, mely az egyházak segélyezését illeti.

Interpellatiójának másik részére, mely a különböző egyházi felekezetek iskoláinak szükségeit illeti és igy a népnevelés kérdésével áll összeköttetésben, e tárgya által oly nagy fontosságu interpellatióra nem adhatok jobb választ, mint midőn ezennel a népiskolai tanintézetek ügyében a kormány által készitett törvényjavaslatot a ház asztalára tisztelettel leteszem.

Ezek után áttért a nyilatkozatot adó miniszter a törvényjavaslat indokolására, a melynek minél előbbi tárgyaltatására kérte fel a házat.

Ezen választ mind a kérdést tevő képviselő, mind maga a ház teljes megelégedettséggel fogadván: a népiskolai közoktatás tárgyában benyujtott törvényjavaslatnak kinyomatása, szétosztása s annak idejében napirendre leendő kitüzetése elrendeltetett.

2154. Napirend során a "dohány-jövedék" iránt készült, s a pénzügyi bizottság által a pénzügyminiszterrel egyetértőleg átidomitott törvényjavaslat és ezzel összeköttetésben a központi bizottság jelentése folytatólag és részletesen tárgyaltatván:

Az első szakasz a központi bizottság javaslatához képest ekként rendeltetett átalakittatni:

"A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a dohányjövedék iránt jelenleg fenálló szabályokat 1869-dik évi deczember 31-éig érvényben tarthassa a következő szakaszokban foglalt módositásokkal."

Ezután a 2-dik és 3-dik szakaszok, melyekre nézve a központi bizottságnak sem volt észrevétele, változtatás nélkül hagyattak helyben.

Majd a 4-dik szakaszt illetőleg olvastatott mindenekelőtt a központi bizottság véleménye, melyhez képest az 5-dik sorban előforduló "az illetékes jövedéki törvényszékek által" szavak helyett "illetékesen" szónak használása, s a kilenczedik sorban e tétel után: "tulajdoni," ezen kifejezésnek: "vagy telekkönyvezett használati", beigtatása hozatott javaslatba. Utóbb pedig Vállyi János képviselő által oly tartalmu módositvány adatott be, mely szerint eme 4-dik szakasz egészen kitörlendő levén, helyébe ezen uj szerkezet ajánltatott: "Dohányt szabadon termelhetnek mindazok, a kik a polgári törvény rendelkezése szerint terhes szerződést köthetnek." Miután tehát, a szabályok értelmében, a központi bizottsági vélemény és ezen módositvány iránt szavazásnak kellett dönteni: a felállás által mutatkozott többség a köponti bizottság módositásaival az eredeti szerkezetet fogadta el, és igy az utóbbi módositványt elejtette.

Az 5-dik szakasz tárgyalása alkalmával, Halász Boldizsár képviselőnek módositványához képest, a harmadik sorból e szó: "férfi" és a negyedik sorból e té-

tel: "s egyedül pipa-dohánykép," kihagyatni inditványoztatott ugyan, de szótöbbséggel az eredeti szerkezetnek megtartása határoztatott el.

A 6-dik szakaszra nézve egyfelől ismét Halász Boldizsár képviselőnek módositványa, miszerint a 6-dik sorból a "férfi" szót kitöröltetni kivánta, s másfelől Csiky István képviselőnek abbeli módositványa, melyhez képest ezen szakasz első pontja helyett ennek beigtatását javasolta: "Saját használatra dohánytermelési engedély csak 10 oltól 20 olig adatik a jelentkező félnek," ujolag vitát és végezetre szavazást idézvén elő: a háznak felállás utján kitünt többsége az eredeti szerkezetet a maga épségében tartotta meg.

Továbbá a 7-dik szakasz fölötti tanácskozásra tért át a ház, és Kuba Ján os képviselő módositványa ellenében, minélfogva az első sorba, a "saját" szó után, be lett volna igtatandó ez: "s közös háztartásban élő férfi család-tagjai," szótöbbséggel eme szakaszt is az eredeti szerkezet szerint állapitotta meg.

A 8-dik szakasz irányában Opicz Sándor képviselő lépett fel e következő módositványával: "A 15-dik sorban, eme szavak után: "egyes feles kertészek," pótlólag irassék: "és ezeknek legalább 16 éves férfi családtagjaik..." S ezen módositvány a felállás és ülvemaradás által eszközlött szavazás folytán a többség által elfogadtatván: a szerkezet ehhez képest bővittetni, s egyebekben megtartatui határoztatott.

A 9-dik szakasz, mint semmi észrevétel alá nem eső, egészben meghagyatott; és a többi szakaszok tárgyalása, az idő előhaladása miatt, a holnapi ülésre halasztatott.

Az 1868. évi junius hó 24-én tartott

XXXLVII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : **Gajzágó Salamon**.

Jegyző: **Csengery Imre**.

- 2155. Az elnök, a tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesitése után, előterjesztette a házhoz intézett iratokat, melyek a következő tartalmuak:
- 1) Közép-Szolnok vármegye közönsége kéri a nemzeti hadseregnek felállitását eszközöltetni és az országban levő várakat s erődöket magyar parancsnokok felügyelése s magyar honvédek védelme alá helyeztetni;
- 2) Szentes város közönsége folyamodik, hogy a pest-csongrádi csatorna létesítésének a pest-szegedi csatorna fölött adassék elsőbbség;
- 3) beregszászi özvegy Gönczy Sámuelné Cserniczky Teréz kéri magát és néhai férjétől, mint a nemzeti szinháznak 23 éven keresztül volt sugójától származott kiskoru gyermekeit a nemzeti szinházi nyugdijalapból évenkinti segélyben részesittetni; s végre

4) debreczeni Boka József esedezik, hogy a debreczeni vasuti állomáson szállitás végett feladott, de soha rendeltetése helyére nem érkezett holmije árának 600 forintban, s okozott hátramaradási kárainak 400 forintban leendő megtéritésére a tisza-vidéki vasuti igazgatóság sürgetőleg szorittassék.

Ezen folyamodványok megvizsgálás és véleményadás végett a kérvényi választmányhoz rendeltettek áttétetni.

2156. Trefort Ágoston képviselő benyujtotta báró Wenckheim Lászlónak, mint a hosszúfoki kőrösszabályozási társulat elnökének folyamodványát, minél fogva a Kőrös folyónak az országos költségen szabályozandó folyók közé soroztatása kéretik.

A kérvényi választmányhoz kiadatni határoztatott.

2157. A vallás- és közoktatásügyi mińiszter azon interpellatió folytán, mely a folyó hó 4-én az 1848. XX. t. cz. által kimondott vallásbeli egyenlőség életbe léptetése iránt Csanády Sándor képviselő által intéztetett hozzá, a következő nyilatkozatban válaszolt:

Bihar megye berettyó-ujfalusi kerülete t. képviselője nyilatkozatra hivta fel a kormányt az iránt, szándékozik-e ezen ülésszak alatt az 1848. XX. t. cz. értelmében, egy a vallási jogegyenlőség szent elvenek életet adó törvényjavaslatot az országgyülés elé terjeszteni? Nem osztozhatom azon nézetekben, melyekkel t. képviselőtársam ezen felszólalását indokolta.

Én részemről, habár az 1848. XX. t. cz. rendeletének azon részében, melynél a teljes jogegyenlőség csak a törvény által léptethetik életbe, a teljes jogegyenlőség elve még létesitve nincs, a vallások között létező viszonyokat nem tekinthetem olyanoknak, melyek a méltányosság és közérzület valóságos botránkoztatására szolgálnának. Én nem hiszem, hogy ezen állapot az egy haza polgárai közt a meghasonlás és gyülölség magvait hintené el.

Megengedem, lehetnek, sőt tán vannak is némelyek, kik abban, mert a vallás tekintetében, mint más tekintetekben is, az 1848-diki törvények minden czéljai még tökéletesen nem létesittethettek, izgatás anyagát keresik. Meglehet, vannak egyesek, kik ezen állapotjainkat is arra használják fel, hogy e haza polgárai közt a gyülölség magvait hintsék el; de én meg vagyok győződve, hogy e hon polgárainak keble, bármely vallásfelekezethez tartozzanak is, nem azon talaj, melyen a gyülölségnek magvai kifognának kelni. Nem hihetem, hogy e nemzet, mely még akkor is, mikor külső befolyások következtében vallási kérdésekért fegyverben állott, soha nem feledkezett meg arról, hogy különböző egyházakban csak az egy hazára kéri Isten áldását, ezen nemzet, mely oly korszakban, midőn egész Európának majdnem minden népei a vallás következtében ketté váltak, soha egységének érzetét nem vesztette el, hogy ezen nemzet azért, mert az 1848. XX. t. cz.-ben kimondott jogegyenlőség mindeddig tökéletesen létesitve nincs, egymástgyülölni, egymástólelválni fogna.

De ha az indokolásra nézve t. képviselőtársunkkal egyet nem érthetek, tökéletesen egyet érték vele arra nézve, hogy vallási kérdéseinknek törvényhozásilag való teljes befejezésénél alig ismerek fontosabb feladatot. Feladatunk ez azért, mert először az 1848. XX. t. cz. ezt világosan rendeli; feladatunk azért, mert a vallások tökéletes egyenjoguságának életbe léptetése szükséges következménye azon elveknek, melyeken egész alkotmányunk 1848 óta alapszik; szükséges következése helyzetünknek: mert oly országban, melynek alkotmánya az egyenjoguság elvére alapittatott, még a legegyszerűbb logikával sem fér össze, hogy azon viszonyok, melyek minden egyes polgárt legközelebb érdekelnek, ne az egyenlőség elve szerint intéztessenek el; és mert oly országban, hol az alkotmányos államnak minden biztositékai megvannak, hol sajtószabadság létezik, egyes vallásoknak uralkodása nem ezen vallásoknak szolgál javára, hanem azokat csak örökkévaló és pedig ellenállhatlan megtámadásoknak teszi ki.

Meggyőződésem szerint tehát érdekében fekszik az országnak, hogy az 1848-diki törvény elvei minél előbb létesittessenek minden következéseikben; érdekében fekszik a haza minden egyes polgárainak, hogy az, mi köztünk surlódásokra adhatna alkalmat, mentül előbb eltávolittassék; és érdekében fekszik minden egyes vallásfelekezetnek — és e tekintetben biztossá tehetem a t. házat, a katholikusok épen nem képeznek kivételt, mert ők azt, mit a t. képviselő úr a katholikus vallás uralkodásának méltóztatott nevezni, inkább oly állapotnak tekintik, melyben a katholikus vallás az őt megillető szabadságot nem élvezheti.

Hogy azonban, bár ez a kormánynak szintugy, valamint kétségkivül a t. háznak nézete, az 1848-ki törvény által kimondott jogegyenlőség még eddig létesitve nincs: ennek két oka van.

Az első: rendkivüli helyzetünk, melynélfogva a törvényhozás, midőn a legszükségesebb és elhalaszthatatlanabb teendőkkel el van halmozva, néha azon szomoru kénytelenségbe jut, hogy oly tárgyakat is, melyeknek hasznosságáról, sőt valóságos szükségéről meg vagyunk győződve, megoldani nem áll hatalmunkban, mert az idő hiányzik.

És a t. képviselő úr, ha azon tárgyakat méltőztatnék figyelembe venni, melyekkel eddig törvényhozásunk foglalkozott, azon ügyeket, melyek most tanácskozásaink tárgyát képezik, és azokat, melyeknek mint előlegeseknek tárgyalása határozat által a törvényhozásnak kötelességévé tétetett: maga a t. képviselő talán nem egészen a cultusminiszteriumot fogná felelőssé tenni, hogy a vallási kérdések eddig nem oldattak meg.

De a másik ok, miért ezen kérdésnek megoldása még eddig nem is kisértethetett meg, csakugyan a miniszterium nézeteiben és azon álláspontban fekszik, melyet az minden vallási kérdésekben elfoglalni szándékozik.

Meggyőződésem szerint a természetes állás, melyet az államnak és a törvényhozásnak a különböző vallásfelekezetek irányában el kell foglalnia, nem a közöny: az, mi azon moralis elveket hirdeti, melyek az államnak alapjait képezik, az, miben a polgárok milliói megnyugvásukat keresik és találják, a törvényhozás előtt soha közönyös nem lehet. Tehát nem a különböző vallások irányában alkalmazott közönyösség a törvényhozás és a kormánynak feladata; nem ez azon szempont, melyből a vallási kérdéseket tárgyalnunk kell; hanem az egyenlő tisztelet minden vallás irányában, belátása annak, hogy az átalános vallásosság a legszorosabb összeköttetésben áll az állam jóllétével is, hogy az állam soha nem áll biztosabban, mint midőn a polgárok vallásos érzületére támaszkodhatik.

A feladat tehát, mely az 1848-diki törvény végrehajtásánál a kormány előtt áll, e szerint nem lehetett az, hogy ezen törvényt bármi módon végrehajtsa, mert kétségtelen, hogy a vallásegyenlőség és viszonyosság elvei oly módon is végrehajthatók, mely által vagy egyes vallások, vagy pedig minden vallások a magok érzületében sértve éreznék magokat. De nem ez, felfogásom szerint, a kormány feladata.

A kormány az 1848. törvények rendeletét nem ugy fogja fel, hogy az által

csak az egyenlőség létesitése czéloztatott, bár mennyire sértve érezze magát ez által az egyes confessio.

A kormány feladatát abban találja, hogy az 1848-ki törvények szándékát teljesitse. E szándék pedig az volt, hogy teljes megnyugvás szereztessék e hon minden felekezetű polgárainak.

Erre pedig nem elég, hogy csak bizonyos szabályok mondassanak ki a törvényben, és hogy ezek minden felekezetre egyaránt alkalmaztassanak; hanem felfogásom szerint kötelessége a kormánynak arra törekedni, hogy az egyenlőség ne csak átalánosan, hanem oly módon létesittessék, hogy az által minden felekezet, ha tökéletesen kielégitve nem érzi is, legalább sértve ne érezze magát egyik vallásfelekezet sem. Erre nézve pedig szükséges, hogy az egyes kérdésekben az egyes vallásfelekezeteknek nézetei a kormány előtt tökéletesen ismerve legyenek.

Méltőztassék az egyes kérdéseket tekintetbe venni, melyekre nézve az egyenlőség még nem létezik.

Ilyen például az áttérés kérdése. Erre nézve ugy lehet határozni, hogy az áttérés minden formaság nélkül megengedtessék mindenkinek, s ha ezen törvény minden felekezetre szól, az egyenlőség helyre van állitva; ezt azonban lehet helyre hozni ugy is, ha kimondatik, hogy ugyanazon megszoritások, melyek most a katholikusoktól követeltetnek, ha más vallásra mennek át, követeltessenek a más vallásuaktól, ha katholikus hitre térnek át.

A vegyes házasságokból született gyermekekre nézve, mi a legfontosabb kérdések egyikét képezi, van három mód. Az egyik az, mely Poroszországban létezik, hogy a gyermekek vallásának meghatározása a szülékre bizatik, s a törvényes intézkedés csak akkor foglal helyet, ha a szülék a gyermekek nevelésére nézve nem egyeznek meg. Lehet továbbá elhatározni, hogy a gyermekek mind az apjok vallását kövessék; lehet ismét elhatározni, a mi nálunk Erdélyben divatozik, hogy a gyermekek nemök szerint, a lányok anyjok, a fiuk apjok vallását kövessék.

Ha a törvény ezen intézkedéseknek bármelyikét, de átalánosan, elfogadja, az 1848-diki törvény létesitve van; de tagadom, hogy a kormánynak jogában állana, s nem hiszem, hogy a törvényhozásnak feladata volna, ezen kérdésekben határozni a nélkül, hogy tekintetbe venné az egyes vallásfelekezetek nézeteit, kivánalmait, érzületét: mert vallási kérdéseknél puszta többség a kérdést eldöntheti, de nem oldja meg; a kérdéseknek pedig megoldása kivánatos.

Ha tehát azon egyes viszonyokra nézve, melyeknél az 1848-iki XX. t. cz. eddig teljesitve nincs, törvényjavaslatot nem terjesztettem még a ház elé: annak oka — s itt ismét hivatkozom t. képviselőtársunkra — némi részben abban kereshető, mert egyes egyházaknak nézetei, melyeket tekintetbe venni kötelességem, csak igen rövid idő óta jutottak tudomásomra.

Egyébiránt remélem, hogy ezen kérdések némelyikére, főkép azokra nézve, melyeknél a teljes viszonyosság s egyenlőség hiánya legtöbb nehézségre ad alkalmat, még a törvényhozás jelen szaka alatt törvényjavaslatot fogok a ház elé terjeszteni.

Egyre azonban figyelmessé teszem t. képviselőtársunkat: arra, hogy ha mind azon egyes esetekre nézve, melyeknél a viszonyosság hiánya panaszokra alképve. jegyzőkönyv. 186% iv.

Digitized by Google

kalmat ad, törvényjavaslatokat hozunk is a házba, ez által az 1848-ki törvények szándéka még tökéletesen teljesitve nem lesz. A vallásoknak valóságos egyenlőségét, a valóságos viszonyosságot, átalában azon viszonyt, melyben a vallásnak alkotmányos államban az államhoz állnia kell, csak ugy lehet létesiteni, ha egy minden felekezetekre egyaránt szóló átalános törvény hozatik: oly törvény, melyben a különböző vallásfelekezeteknek egymás közti viszonya és viszonyai az államhoz az egyenlőség elve szerint tökéletesen egyformán határoztatnak el.

Igy fogta fel a kormány feladatát a vallási kérdésekre nézve.

Azonban ily törvény hozatalának első föltétele, hogy a viszony, melyet a kül önböző vallások az állam irányában elfoglalnak, tökéletesen ugyanaz legyen.

Már ha hazánk állapotát tekintjük, valamennyien tudjuk, hogy mig a protestans egyházak teljes autonomiája törvény által biztositva van, mig ugyanazon autonomia a görög-keleti egyháznak épen a t. ház bölcsesége által kevés héttel ez előtt biztosittatott: a katholikus egyház — épen, mert elébb privilegiált állást foglalt el az országban — ily törvényes biztositást még nem bir. Tekintve a mozgalmakat, melyek a katholikus egyház körében történnek, tekintve azt, hogy az autonomia utáni törekvéseknél maga a felsőbb egyházi rend lépett fel mint kezdeményező, teljes jogom van hinni, hogy a katholikus egyház körében a világiaknak az egyház vagyonára és az iskolára az őket megillető befolyás megadatván, a törvényhozásnak lehetővé fog tétetni, hogy a katholikus egyház autonomiáját épen ugy törvény által biztositsa, mint azt tette más egyházak irányában.

Egyébiránt mielőtt ez történnék, egy átalános vallástörvény, minőt az egyenlőség és viszonyosság tökéletes biztositása kiván, a ház elé nem terjeszthető, és igy én egy ily törvénynek a ház elé terjesztését a törvényhozásnak ezen szaka alatt nem is igérhetem.

Egyről azonban t. képviselő társunkat és az egész házat biztosithatom: hogy azon perczben, melyben ily törvénynek a ház elé terjesztése lehetségessé válik, a kormány egy óráig nem fog késni annak előterjesztésével: mert először az 1848-ki XX. törvény teljesitését kötelességének ismeri; mert meg van győződve, hogy oly országban, melynek polgárai különböző vallásokhoz tartoznak, az egyetértés csak a különböző felekezetek függetlensége és viszonyossága mellett tartathatik fen; végre, mert valamint ujabb időben minden egyház átlátta, hogy a vallási érzelemnek és a vallásosságnak fentartása semmi által nem biztosittatik ugy, mint a szabad egyház által a szabad államban: ugy a vallásosság, melylyel az egyesek saját egyházukhoz ragaszkodnak, csak akkor nyujt valóságos támaszt az államnak, ha a haza polgárai saját egyházuk körében épen oly szabadoknak érzik magokat, mint az államban, és e két szabadságban nem az egymással való ellentétet, hanem a közös szabadság biztositását látják."

S ennek következtében viszont a kérdést tevő Csanády Sándor képviselő kijelentvén, hogy a válaszban megnyugtasást nem talál, s ehhez képest maga részére a további kezdeményezést fentartja:

A ház a napirendre tért át.

2158. Simonyi Ernő képviselő a következő felhivást intézte az igazságtigyi miniszterhez:

"Adjon a miniszter úr világos magyarázatot a háznak, mi legyen az ő általa, az országgyülés megbizásából, 1867. évi május 17-én, a sajtóvétségek fölött

itélendő esküdt-székek felállitása iránt kiadott miniszteri rendelet 82-ik szakaszának valódi értelme?"

Az igazság-ügyi miniszterrel közöltetni rendeltetett.

2159. Az elnök bemutatta Missics Jánosnak, mint sz. kir. Temesvár város képviselőjének megválasztatásáról szóló jegyzőkönyvét.

Az állandó igazolási bizottság a választási jegyzőkönyv kiadása mellett utasittatott, hogy ez iránt tegyen véleményes jelentést.

2160. Az állandó igazolási bizottság jelentése, Gränzenstein Gusztávnak, mint krassómegyei oraviczai kerületi képviselőnek, mult évi junius 5-ik és 6-ik napjain végbe ment, és a folyó évi 1663. számu végzés által megvizsgáltatni rendelt választatása ügyében, tanácskozás alá vétetvén:

Granzenstein Gusztáv képviselő, a jelentésben kifejtett véleménynyel egy behangzólag, végleg igazoltatott; a kérvényezők pedig, mint vesztes felek, a vizsgálati költségek megtéritésében elmarasztaltattak, s ezek megállapitása végett a költségvetési választmányhoz az iratok áttétetni határoztattak.

2161. Az állandó igazolási bizottság jelentése folytán s annak véleményével egyezőleg

Széll Kálmán, mint Vas vármegye szent-gothárdi kerületének képviselője, a panaszok benyujthatására szabályszerűen megállapított, s a folyó hó 12-étől számitandó 30 napi határidő fenhagyása mellett, föltételesen igazoltatott és a 8-ik osztályba besoroztatott.

2162. A só-jövedék iránti törvényjavaslat; továbbá

az Angolországgal kötött hajózási szerződés; s végre

a tiroli grófsághoz tartozó Jungholz községnek a bajor vám- és közvetett adózási rendszerhez csatoltatása iránt Bajorországgal kötött szerződés, a czikkenkinti tárgyalás folytán megállapított szerkezetben harmadszor olvastatván fel:

Az egészre nézve tegnap elrendelt szavazás végrehajtatott, s mind a törvényjavaslat, mind a szerződések a többség által végleg elfogadtattak; és ezeknek a főrendi házzal, hozzájárulás végett, és szokott módon leendő közléseelhatároztatott.

2163. Tárgyaltatott a költség-vetési választmány jelentése, melyhez képest a ház kiadásainak tervezete a folyamatban levő junius havára 69,039. pengő forintban és 8⁴/₇. krajczárban meghatározandónak véleményeztetik.

Ezen előirányzat minden részben elfogadtatván, a junius havi költségek a kitett összegben megállapittattak és utalványoztattak.

2164. A költség-vetési választmánynak a ház hivatalnokai és szolgái állandósitására, s az állami hivatalnokokkal és szolgákkal egyenlő kedvezményekben részesitésére vonatkozó jelentése előterjesztetvén:

Kinyomatni és a ház tagjai között, későbben meghatározandó tanácskozás alá vétel tekintetéből, kiosztatni rendeltetett.

2165. Olvastatott az osztályok előadóiból alakult központi bizottságnak jelentése, mely a folyó 1868-ik évi julius 1-sejétől szeptember 30-áig viselendő közterhekről szóló törvényjavaslatra vonatkozik.

Miután ezen jelentés elnöki intézkedés következtében előleg kinyomatott, és ez uttal a ház tagjai között szét is osztatott: tárgyalása a holnapi ülés napirendéül tüzetik ki.

Digitized by Google

2166. A napirenden levő, s a dohányjövedékről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása, mely a tegnápi ülésben félben maradott, tovább folytattatván:

A 10-ik §. ugyan változtatás nélkül, a 11-ik §. pedig a központi bizottság részéről ajánlott azon hozzáadással, miszerint az ötödik sor végén levő "azt" szó után ezen tétel: "január végéig" igtatandó be, vita nélkül elfogadtattak.

A 12-ik §. második pontját Bónis Sámuel képviselő merőben kihagyandónak inditványozta. De ez az inditvány nem találván elfogadtatást, a felállás folytán mutatkozott többség, a központi bizottság javaslatához képest, ezen §. első pontját második, és a második pontot első ponttá átváltoztattatni, s egyébiránt a szerkezetet megtartatni határozta.

A 13-ik §-ra nézve észrevétel nem fordult elő.

Majd a 14-ik §. első sorában "pénzügyminiszterium" helyett "pénzügyminiszter", s a 16-ik §. negyedik sorában "pénzügyminiszterium" helyébe ismét "pényügyminiszter" rendeltetett iratni.

Közben esőleg a 15-ik §. végéhez pótlólag beigtattattak a központi bizottság által ajánlott s egyhangulag elfogadott ezen szavak: "a tulajdonosnak a kijelölt határidőig bejelentett szándékához képest."

Végezetre, a 17-ik és 18-ik §§-ok szerkezetének jóváhagyása mellett a czikkenkinti tárgyalás befejeztetett, és a végleges szavazásnak az egész törvény-javaslatra nézve a holnapi ülésben leendő eszközlése elrendeltetett.

2167. Napirend folytán a szesz-adóról szóló törvényjavaslat, a pénzügyi bizottság által a pénzügyminiszter hozzájárulásával átalakitott szerkezet szerint, és a kilencz osztály előadóiból alakult központi bizottságnak erre vonatkozó jelentése vétetvén tanácskozás alá:

Az átalános vita Tisza Kálmán képviselőnek ezen adó tárgyában inditványozott, és következő tartalmu határozati javaslatával vette kezdetét:

"Tekintve a szeszfőzésnek hazánkban némely nyers terményeink értékesithetése és a czélszerű gazdálkodás szempontjából egyaránt fontos voltát, a miniszterium oda utasittatik, hogy enquête-t hiván össze, beható tanulmányozás tárgyává tegye azon kérdést, s a jövő évi költségvetés előterjesztésekor indokoltan nyilatkozzék az iránt: nem lehetne-e a szeszfőzési ipar felvirágzását, az azt terhelő adó mérsékelt leszállitása által, a kincstárnak a szeszadóból vett jövedelmei csökkentése nélkül, eszközölni?"

Miután azonban, az elnök felhivására történt szavazás következtében, a ház többsége ezen inditványnak el nem fogadására nyilatkozott volna: a központi bizottságnak ezen és a czukoradóra eggyüttesen tett, és a bizottság előadója által ez uttal kibővitett javaslata fogadtatott el határozatul, mely egész terjedelmébeu igy hangzik:

"A szesz- és czukor-ipar képezvén a földmivelési ipar két legfontosabb ágát, s az ország anyagi jólléte egyik főbb tényezőjét: elhatároztatik, hogy a szesz és czukor adóztatása tárgyában már a közelebbi költségvetésbemu tatásának idejéig enquéte tartassék, s annak eredménye azon időben a törvényhozás elé terjesztessék, és hogy azután is időről időre enquêt-ek tartassanak, oly czélból, hogy ez ipar-ágaknak minden lehető könnyebbitések folyton megadathassanak. S addig is utasittatik a kormány, hogy különös tekintettel legyen azon kisebb városi vagy

falusi gazdákra, kik gazdaságaik érdekében kivánnak saját termékeikből kisebb kazánokban szeszt égetni, lehetően kiméletes bánásmódban részesitvén őket."

S befejeztetvén ekként az átalános vita, és elfogadtatván átalánossagban a törvényjavaslat: áttért a ház a czikkenkinti tárgyalásra. És pedig

Az 1-sőtől egészen a 11-dikig terjedő §§-ok, melyek iránt a központi bizottság sem tőn észrevételt, változtatás nélkül és egyértelmüleg megállapittattak.

A 12-ik §. második pontjának ezen kezdő szavait: "a székely föld azon vidékein", Tisza László képviselő a következő szavakkal: "az ország azon vidékein", s másfelől Kacskovics Ignácz képviselő, mint a 9 ik osztály külön véleményének előadója, eme tétellel: "a székelyföldi s más hason természetű azon vidékeken", javasolták fölcseréltetni. De a felállás által mutatkozott többség ezen módositványokat elvetette, és az eredeti szerkezetet rendelte megtartatni.

A 13-ik §. b) pontjának első sorában "s egyéb" helyett "és", s d) pontjának szintén első sorában "magvas" helyett "csontáros" szavaknak használata, s igy e részben is a központi bizottság javaslata fogadtatott el. Elejtetett ellenben a 9-ik osztály részéről tett, s Kacskovics Ignácz előadó által előterjesztett azon külön vélemény, mely szerint a 13-ik §. után pótlólag ez lett volna beigtatandó: "Magánosoknak, kik szesz folyadékkal nem üzérkednek, megengedtetik, hogy ön-termesztette anyagokból, önmagok és háznépök szükségére, két osztrák akó pálinkát adó-mentesen főzhessenek."

A 14-ik §. a maga épségében hagyatott meg.

A 15-ik §., a központi bizottság véleménye értelmében, ekképen szerkesztetett:

"A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a szesz-adóra különben fenálló azon rendszabályokat, melyeket jelen törvény nem érint, a további intézkedésig hatályban tarthassa."

Végre a 16-ik §., utolsó szava után ezen tétel: "s végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg", pótlólag beirandó levén: egyszersmind elhatároztatott, hogy ezen törvényjavaslat végleges megszavazása, a szabályokhoz képest, a holnap tartandó ülésben eszközöltessék.

Az 1868-ik évi junius hó 25-én tartott

CCXLVIII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : Gajzágó Salamon. Jegyző : Csengery Imre

2168. Az elnök, a közelebbi ülésről vezetett jegyzőkönyv hitelesitése után, bemutatta a pesti kerületi sajtóbiróság elnökének a ház elnökéhez intézett hivatalos levelét, mely mellett a pesti kerületi sajtó-biróságnak Böszörményi László kép-

viselő ellen hozott elmarasztaló itélete, és a hétszemélyes táblának, mint sajtóügyekben semmitőszéknek ezen itéletet érvényében meghagyó határozata közöltetik.

Azonban ezen közlésnek egyfelől tudomásul vétele, s másfelől részint tárgyalás végett napirendre kitüzése, részint ezt megelőzőleg véleményezés tekintetéből a 10-es bizottsághoz utasitása hozatván javaslatba, és ez értelemben többféle inditvány terjesztetvén elő; s majd a tanácskozás során, a ház kivánatára, a közléshez mellékelt birói itéletek is felolvastatván:

Végre az elnök által föltett azon kérdésre, ha vajon elfogadja-e a hás a közlésnek tudomásul vételét vagy nem? a ház többsége felállás és ülve maradás által eszközlött szavazás következtében, az elfogadás mellett nyilatkozott; és igy a közlés tudomásul vétetett.

2169. A fölebbi tárgy iránti tanácskozás közben Simonyi Ernő képviselő az igázságügyi miniszterhez a következő interpellatiót intézte:

"Van-e a miniszter urnak tudomása arról, hogy tegnap, junius 24-én, Bözzörményi László képviselő urnak a pesti sajtóbirósági elnökség által egy végzés kézbesittetett, mely szerint neki meghagyatik, hogy mai napon reggeli 10 órakor Pest város hatóságánál az ellene hozott esküdtszéki itélet által kiszabott fogsági büntetést azonnal önként megkezdje, különben ellene kényszeritő mód fog alkalmazásba vétetni?

"Ha igen: mondja meg a t. miniszter úr, miképen lehet ezen eljárást a képviselői immunitással megegyeztetni? és miképen lehet ezt a miniszter úr által mult évi május 17-én kiadott s törvény erejével biró sajtóügyi rendeletének 83-dik szakaszával megegyeztetn:?"

Erre, ugyszintén a tegnapi jegyzőkönyv 2158. száma alatt, ugyancsak Simonyi Ernő képviselő által, s ugyanazon ügyben tett interpellatióra, az igazságügyi miniszter ekképen válaszolt:

"Tisztelt ház! Én teljesen osztozom Nyáry Pál és Bónis Sámuel képviselőtársaink azon elvében, hogy a képviselői immunitásnál fogva a ház megkövetelhette, hogy tagjai ellen hozott bármely birói itélet a ház asztalára letétessék.

"Hogy ezen elvet nem csak ma adoptálom, hanem mi gaménak vallottam már ezelőtt is, kitünik abból, hogy két-három hónappal ezelőtt a biróságokat utasitottam, hogy minden esetekben, midőn valamely közkereset folytán a képviselőház vagy átalában a törvényhozás valamely tagja ellen elmarasztaló itélet hozatnék, ezen itéletet a törvényhozó testtel közöljék. Hogy ezen közlés a jelen esetben csakugyan megtörtént, arról meggyőződést szereztem magamnak, mert — ugy gondolom — junius 21-ről van beadva a t. ház elnökségének a sajtóbiróság jelentése, hozzá mellékelve mind a sajtóbirósági, mind — ugy gondolom — a hétszemélyes táblának, mint a jelen esetben törlesztő széknek itélete.

"Ennyiben tehát mi kötelességűnknek eleget tettűnk.

"Van azonban a t. képviselő urak előadásában sok, a mit én magamévá nem tehetek. Ilyen különösen azon elv, mintha a ház joga kiterjedne itélni azon kérdés felett is, vajon az itélethozás és a végrehajtás terén a formák megtartattak-e vagy nem?

"Ez oda vezetne bennünket — mint előb b volt szerencsém kimondani — hogy megsértené a birói függetlenséget. Bocsánatot kérek, nem vonom kétségbe, hogy lehetnek esetek, midőn a biró is — mint gyarló ember — hibát követ el a törvények alkalmazása körül, akár az itélethozás, akár a végrehajtás terén; hanem nem ismerhetném el azt, hogy ily sérelmek ellen orvoslást itt a képviselőházban lehetne keresni.

"A mennyire én a fenforgó concret esetet figyelemmel kisértem, azon meggyőződést szereztem magamnak, hogy a vádlott csakugyan a remediumnak minden lehető nemét felhasználta, és hogy bármivel lehet inkább vádolni a sajtóbiróságot, mint azzal, hogy ezen ügyelintézését praecipitálta volna. Elismerem, mondom, hogy akár az itélethozás, akár a végrehajtás terén bizonyos sérelmeket szenvedhet a fél; de ezen sérelmeket orvosolni ismét az alkotmányos törvények korlátai között lehet és kell; és semmi esetre sem ismerhetem el, hogy a képviselőháznak joga lenne ily formai kérdések felett itélni, különben ebből az következnék, hogy tulajdonképen nem a hétszemélyes tábla a törlesztő szék, hanem maga a képviselőház, mint a mely a hétszemélyes tábla határozata felett ujabban határozhatna.

"Van Szontagh t. képviselő ur állitására is észrevételem. Én tisztelem a képviselőház immunitását, és nem leszek az utolsó azok közt, kik ezen immunitás védelmére, ha kell, sorompóba fognak szállni; hanem én nem sorozom az immunitás közé azt is, hogy valamely, a törvényes biró által hozott itéletnek végrehajtása felett a ház itélhessen. Átalában a ház megadja engedélyét az iránt, hogy a vizsgálat megkezdethessék. Ekkor csak a felett itél, ha vajon azon vád, azon kereset, mely egyik vagy másik képviselő ellen intéztetik, nincs-e pusztán zaklatásból ellene intézve? de az itélethozás és végrehajtás terén a képviselőház tagjai semmi privilegiumot nem vehetnek igénybe azon jogokon tul, melyek az állam egyéb polgárait megilletik.

"Tisztelt képviselőtársaim azon oldalon egyuttal áttértek azon, szerintem imparlamentális térre, hogy önkényesnek nevezték a biróságnak eljárását, és véleményt nyilvánitottak egy alkotmányos biróságnak törvényes uton hozott itélete fölött.

"Nem akarok erre nézve hosszasabban kiterjedni; csak egyszerűen kénytelen vagyok kinyilatkoztatni, hogy én ily kifejezéseket nem tartok a parlamentális illem szabályaival megegyezőknek. Meglehet, hogy vannak a t. képviselőház tagjai közt, a kik azon meggyőződést táplálják, hogy a hozott itélet a törvényékkel ellenkező, hogy törvények alkalmazása a jelen esetben hibásan történt.

"Nem akarom senkinek meggyőződési jogát kétségbe vonni; csakhogy maradjon ez az egyéni meggyőződés korlátai között, és ne akarja azt itt, mint a törvényhozás tagja érvényesiteni.

"Ma megtörtént, hogy egy képviselőtársunkat az esküdtszék elitélte; holnap megtörténhetik, hogy egy képviselőtársunkat az esküdtszék fel fogja menteni.

"Ha önöknek joguk van helyteleniteni az elmarasztaló itéletet, akkor a ház magának jövőre követelhetné azon jogot, kogy a fölmentő itéletre is kárhoztató itéletet mondjon, vagy hogy azt cassálja.

"Egyébiránt a t. képviselő urak ma szintugy, mint Simonyi képviselő úr tegnap, oly térre akarták átterelni a discussiót, melyre én a t. képviselő urakat nem követhetem, azon térre t. i., hogy az általam kiadott rendeletnek 82. és 83-dik §-ait értelmezzem.

"Miután mindnyájan gyarlók vagyunk, megtörténhetik, hogy valamely, nem

csak s miniszter, hanem a legbölcsebb törvényhozás által alkotott törvény egyik vagy másik intézkedésében hibásan, homályosan van formulázva, homályosan annyira, hogy a törvények szavaiból a törvényhozónak intentióját kimagyarázni nem lehet; ily esetekben szokásuk a biróságoknak a törvény applicatiója előtt a törvényhozóhoz fordulni, és azt intentiója iránt megkérdezni.

"Ha a hétszemélyes tábla, mint az országnak legfőbb törvényszéke, a mely hivatva van kétes esetekben mintegy decisio által a törvény hézagát, hiányát pótolni, a törvények applicatiója előtt kérdést intézett volna hozzám, bizonyosan nem késtem volna intentiómat, melyet én a 82. és 83-ik §§-ban letettem, nyiltan és határozottan közölni.

"Mihelyt azonban a hétszemélyes tábla nem tartotta szükségesnek ezen kérdést hozzám intézni, fel kell tennem róla, hogy világosnak tartotta a 82. és 83-ik §S-t, vagy legalább nem tartotta oly homályosnak, hogy per analogiam legis ne tudta volna alkalmazni. Mihelyt azonban az országnak legfőbb törvényszéke valamely concret esetben a törvényt annak tettleges applicatiója által magyarázza: nekem, mint az igazság felelős őrének, nem áll többé jogomban akár helyeslő, akár kárhoztató vélemény által az ország legfőbb alkotmányos törvényszékének praejudicálni.

"Nem akarom a drága időt több szóval elfecsérelni. Higyjék el a képviselő urak, hogy én az országra nézve lehető legnagyobb veszteségnek tartok minden perczet, melyet most mellékes kérdésekre pazarlunk el.

"Befejezem észrevételeimet, t. képviselőház, és csak arra vagyok bátor a ház némely tagjait figyelmeztetni, hogy ha tiszteletben akarjuk tartatni saját jogainkat, arra az első követelmény, hogy példát mutassunk, miszerint más testületeknek, alkotmányos testületeknek jogait is sértetlenül tudjuk és akarjuk fentartani."

S viszont az interpelláló képviselő Simonyi Ernő kinyilatkoztatván, miképen az igazságügyi miniszter által adott válaszban meg nem nyughatik, és reméli, hogy a háznak lesz alkalma ezen kérdést tüzetesen tárgyalnia:

A ház áttért a na pirendre.

2170. Az elnök által folytatólag bemutattattak:

- a) sz. kir. Ujvidék város közönségének felterjesztése, melyben a kérvényi választmányt a szerb nemzeti szinház állam-segélyben leendő részesitése iránti folyamodványának előterjesztésére kéri utasittatni;
- b) Somlyó-Vásárhely és Devecser mezővárosok előljáróinak az iránti kérvénye, hogy a kebelökben már 18 év óta szállásoló lovas katonaság rendeltessék el s jövőre a katonaszállásolás tárgyában czélszerű törvény alkottassék;
- c) özvegy bárő Győrffy Zsigmondné Macskási Annának folyamodványa, minélfogva az 1849-ik évi szabadság-harczban megsebesült honvédek ápolására kormányilag már akkor utalványozott, de kezeibe nem jutott 2000 ezüst forintnak és kamatainak részére leendő megtérittetését kéri;
- d) aradi ügyvéd Oláh Gábornak az iránti kérvénye, hogy, a néhai Sógor Emánuel hagyatékából járuló, s az állam-kincstár által fizetendő jutalmi illetőségét tárgyazó folyamodványa érdemében, végleges intézkedés eszközöltessék; és végre
- e) torontálmegyei Jánosföld község szerződéses lakosainak folyamodványa, miszerint az 1860—1864. évi földadó alól leendő fölmentetésökért esedeznek.

A kérvényi választmányhoz, véleményes jelentésének bevárása mellett, kiadatni rendeltettek. 2171. A dohányjövedékről és szesz-adóról szóló törvényjavaslatokra nézve a házszabályok 74-ik pontja értelmében a mai napra kitűzött végleges szavazás vétetvén eszközlésbe:

Az emlitett törvényjavaslatok, a czikkenkinti tárgyalás folytán megállapitott szerkezet szerint, szótöbbséggel és végleg elfogadtattak és a főrendekkel, hozzájárulás tekintetéből, szokott módon közöltetni határoztattak.

2172. Az 1868-ik évi junius 1-ső napjától szeptember 30-káig viselendő közterhekről szóló törvényjavaslatnak, s ezzel kapcsolatban a központi bizottság jelentésének tárgyalása kerülvén napirendre:

Ezen törvényjavaslat előbb átalánosságban, s utóbb részleteiben is, egyhangulag elfogadtatott a következő és a központi bizottság által ajánlott változtatásokkal, ugymint:

A törvényjavaslat czimébe tévedésből becsuszott "junius" helyett "julius" rendeltetett iratni.

A bevezetés utolsó sorában előforduló "tárgyalásra" szó után pótlólag beigtattatott: "addig."

Továbbá az 1-ső §. harmadik sorában ez a kitétel: "állam-egyedáruságok", ezen kifejezéssel: "államjövedékek" váltatván fel: ugyanezen sorban "junius" helyett ismét "julius" tétetett.

Végre a 2-ik §. harmadik sorából ez a szó: "magában", kihagyatni határoztatott.

S az ekként kijavitott egész szerkezetre nézve a szabályokhoz képest a végleges szavazás a holnapi ülés napirendéül tüzetett ki.

2173. Napirend folytán a lottojövedék iránti törvényjavaslat, s az erre vonatkozó központi bizottsági jelentés vétetvén tanácskozás alá:

A törvényjavaslat átalánosságban és a részletes vita alapjául egyértelmű leg elfogadtatott.

Majd a czikkenkinti tárgyalás során a központi bizottság javaslatához képest az 1-ső §, ily módon rendeltetett átalakittatni:

"A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a lottojövedék iránt jelenleg fenálló szabályokat, a törvényhozás további intézkedéseig, érvényben tarthassa a következő módositásokkal."

A hátralevő, s szám szerint 2-ik, 3-ik és 4-ik §§-ok pedig észrevétel és változtatás nélkül, az eredeti szerkezet szerint megtartatni határoztattak.

2174. A ser-adóztatás iránt bemutatott és napirenden levő törvényjavaslat

Átalánosan és a czikkenkinti tárgyalás alapjául elfogadtatván: a részletekben, a bevezetésnek és a 2-ik §-nak épségben hagyása mellett, a központi bizottság javaslata következtében következő kiigazitások állapittattak meg.

1-ör. A törvényjavaslat czimében, a "ser-adóztatásról" szó helyett: "a ser-adóról" kifejezés rendeltetett használtatni.

2-or. Az 1-ső §. ujonan és pedig ekképen szerkesztendő:

"A pénzügymniszter felhatalmaztatik,hogy a ser megadóztatása, valamint a vámvonalon kivitt sertől járó fogyasztási adónak visszatéritése iránt jelenleg fenálló szabályokat továbbra is érvényben tarthassa, azon módositással, hogy a ser-lé után fizetendő fogyasztási adó az 1868-ik évi augusztus 1-ső napjától kezdve akón-

képv. jegyzőkönyv. 1865₈ iv.

kint, a czukormérő (sacharometer) minden egyes foka után 10 krajczárban állapittatik meg."

2175. Napirend során a czukor-gyártás megadóztatásáról szóló törvényjavaslat, s ezzel összeköttetésben az osztályok előadóiból alakult központi bizottság jelentése olvastatván:

A ház átalánosságban és a részletes vita alapjául a törvényjavaslatot közakarattal elfogadta.

A részletes tanácskozás eredményéül pedig, melyre a ház nyomban áttért, a központi bizottság véleményével egyezőleg határoztatott, hogy:

egyfelől a czim e helyett: "törvényjavaslat a czukorgyártás megadóztatása iránt", ekképen igazittassék ki: "törvényjavaslat a czukor-adó iránt";

s másfelől az 1-ső §., a többi törvényjavaslatoknál is használt szövegezés szerint, következőképen szerkesztessék: "A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a czukor-gyártás megadóztatása iránt eddig fenálló szabályokat és adótételeket az 1869-ik évi deczember 31-ik napjáig érvényben tarthassa."

2176. Az arany- és ezüstáruk finomsági tartalma, ellenőrzése s fémjelzése iránt benyujtott és napirendre kitűzött törvényjavaslat

Előbb átalánosságban, és a részletes tanácskozás alapjául elfogadtatván: utóbb, a czikkenkinti tárgyalás következtében, a központi bizottság részéről javaslatba hozott módon, az 1-ső §. a következő uj szerkezetet nyerte:

"A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy az 1867-ik évi január hó 1-ső napjától hatályban levő, s az arany- és ezüst-készitmények finomsági tartalmát, annak ellenőrzését és e végett eszközlendő fém-jelzését tárgyazó szabályokat, a törvénykezés további rendelkezéseig ideiglen érvényben tarthassa."

Egyebekben pedig a szerkezet helybenhagyatván, mind a jelen, mind a főnebbi 2172, 2173, 2174 és 2175. számok alatt megállapított törvényjavaslatokra nézve elhatároztatott, hogy azok végleges szavazás tekintetéből a holnapi napirendbe vétessenek föl.

Az 1868. évi junius hó 26-án tartott

CCXLIX. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Gajzágó Salamon.**

Jegyző: Csengery Imre.

A közelebbi ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Meghitelesittetett.

2177. Az elnök előterjesztette a tegnap óta érkezett iratokat, melyeknek tartalma a következő:

1. Győr vármegye közönsége, Hajdu-Dorog városnak egy magyar görög-

katholikus püspökség felállitására és a magyar nyelvnek oltári nyelvül használtatására vonatkozó fölterjesztését pártolésba ajánlja;

- 2. hódmezővásárhelyi Szamecz András és társai, azon polgár-társaiknak, a kik a képviselőházhoz intézett, s az 1848-diki törvények visszaállittatását tárgyazó folyamodványt aláirták, elfogatása által a polgári jogokon és a személyes szabadságon ejtett sérelmeket megvizsgáltatni, és az ily hivatali visszaéléseket jövőre meggátoltatni kérik; s végre
- 3. Maybaum Zsigmond és több társai, a boroszlói izraelita pap-növelde magyar hallgatóinak a katonai kötelezettség alól leendő fölmentetésökért folyamodnak.

A kérvényi választmányhoz oly utasitással adattak ki, hogy ezék iránt tegyen véleményes jelentést.

2178. Madarász József képviselő bemutatja Nagy-Váty község számosabb választóinak és lakosainak az iránti kérvényét, hogy az 1867-diki közösügyi törvény megszüntettetvén, az ország állami önállósága és függetlensége az 1848-ik évi törvények értelmében állittassék vissza.

Attétetett a kérvényi választmányhoz.

2179. Várady János képviselő, a maga és Borcsányi János, Plachy Lajos, Besze János, Rudnyánszky Flórián, Halmosy Endre, Somogyi László, Botka Tivadar és Szelestey László képviselőtársai nevében, az igazságügyi miniszterhez a következő felhivást intézte:

"Szándékozik-e az igazságügyi miniszter úr a hűbéri viszonyokból hátramaradott birtokviszonyok feletti kérdésekben törvényjavaslatot az országgyülés elé terjeszteni mielőbb, és még oly időben, hogy a törvényhozás ezen sürgős ügyet még a jelen törvényhozási időszak lefolyása előtt elintézhesse?"

Erre a jelen volt igazságügyi miniszter a következő nyilatkozatban felelt:

"Azon helyzetben vagyok, hogy a t. képviselő urnak interpellatiójára azonnal megadhatom a választ. A kormány teljesen osztja a képviselő úr nézetét arra nézve, hogy nem csak statusgazdasági, de egyszersmind politikai okok is sürgős követelménynyé teszik, hogy az ugynevezett urbéri, vagy más néven hűbéri viszonyokból az ország kibontakozzék, és a szabad föld és birtok eszméje tetté váljék az országban.

"Miután azonban ezen viszonyok olyan különbözők, hogy rendezésőket egy törvény keretébe bele foglalni nem lehet, a kormány nem együttesen, hanem egyesleg fogott e kérdések megoldásához; és egy részét azon törvényjavaslatoknak, melyek e tárgyakra vonatkozólag az igazságügyminiszterium kebelében munkában vannak, már a jövő hét folytában lesz szerencsém a ház asztalára letenni.

"A mi pedig a többi törvényjavaslatokat illeti, gondja lesz a kormánynak arra, hogy, minden esetre még ezen évi ülés folyama alatt, ezen kérdések végleges megoldást nyerjenek az országgyülésen."

S ezen válaszban a kérdést tevő képviselők megnyugvásukat jelentvén ki:

A ház a napirendre tért át.

2180. Csanády Sándor képviselő az 1848-ik évi 21-ik törvényczikk azonnali életbe léptetése tárgyában határozati javaslatot mutatván be:

Annak kinyomatása és a ház tagjai között leendő kiosztatása elrendeltetett.

2181. Pap Máté és Puskariu János képviselők, az általok benyujtott határozati javaslatnál fogya, a szesz-adóról szóló törvényjavaslat 12-ik szakaszában

34*

körvonalozott kedvezményt Fogaras vidékére is kiterjeszteni, és e végett osztályonkinti tanácskozást rendeltetni kérvén:

Ezen javaslat, mint a mely a szesz-adó íránt már végleg megszavazott törvényjavaslattal áll ellentétben, nem tárgyalhatónak jelentetett ki.

2182. Az 1868-ik évi julius 1-sejétől ugyanazon év szeptember 30-áig viselendő közterhekről, ugy

a lotto-jövedékről, továbbá

a ser-adóról, majd

a czukor-adóról, s végre

az arany- és ezüstáruk finomsági tartalmáról, ellenőrzéséről és fémjelzéséről szóló, s a czikkenkinti tárgyalás folytán megállapított és jelenleg újabban felolvasott törvényjavaslatok,

A mai napra kitűzött szavazás alkalmával, a ház többsége által egészben és végleg elfogadtatván: azok a főrendi házhoz hozzájárulás végett szokott módon átvitetni rendeltettek.

2183. Napirend folytán a bor- és hús-fogyasztási adó iránt benyujtott törvényjavaslat, s az erre vonatkozó központi bizottsági jelentés tárgyaltatván:

A törvényjavaslat átalánosságban és a részletes vita alapjául a többség által elfogadtatott.

Ezután a czikkenkinti tárgyalás kezdetett meg, s az 1-ső §-ra nézve előterjesztetett mindenek előtt a központi bizottság véleménye, mely szerint ezen szakasznak megváltoztatása javasoltatik a következő módon:

"A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a bor- és hús-fogyasztás iránt jelenleg fenálló rendszabályokat és árszabásokat 1868-ik évi deczember 31-éig érvényben és hatályban tarthassa."

S ennek ellenében Madarász József képviselő azon inditványnyal lépvén föl, hogy "a bor- és hús-fogyasztási adó iránti törvényjavaslat 1-ső §-a, az érdekek bővebb megvizsgálása végett, az osztályokhoz utasittassék vissza"; másfelől pedig Horváth Döme képviselő, maga és több társa nevében, a központi bizottság által ajánlott szerkezetbe az "árszabásokat" szavak után, eme módositványt kivánván beigtattatni: "azon kivétellel, hogy a bortermelő a folyó félévre saját bortermékéből házi fogyasztásra öt akó bort adó-mentesen tarthat fen": ily helyzetben a központi bizottság szerkezete és az ellen-inditványok iránt felállás és ülve maradás általi szavazás vétetett eszközlésbe, melynek eredménye az lett, miszerint a többség, az ellen-inditványok elejtésével, a központi bizottság által ajánlott szerkezetet fogadta el.

Következett most Vadnay Lajos és Horváth Lajos képviselők módositványa, minél fogva a mostani 2-ik §-nak 8-ikká változtatása, és a következő újabb 2-ik §-nak beigtatása javasoltatott:

"2 §. Kivétetik mindazáltal a szőlő-törkölyre öntött vizből készitett, s a bortermelő szőlős gazdák és ezek napszámosai által használtatni szokott lőre, mely fogyasztási adó alá nem esik. Nehogy azonban ezen mentesség az államkincstár adó-jövedelmét csökkentő visszaélésekre szolgáltasson alkalmat, a lőre-fogyasztási adómentesség csupán a bortermelő szőlős gazdák, ezek családtagjai és napszámosai használatára, és csak a szüreteléskor általok eleve bejelentendő szükséges mennyiségre érthető."

És eme módositvány, ugyszintén az eddigi 2-ik, s most már 3-ik §. is szótöbbséggel elfogadtatván: az ily módon átalakított egész törvényjavaslat a holnapi ülésben végleges szavazás alá bocsáttatni rendeltetett.

2184. A bélyeg és illetékek, valamint a dijak tárgyában bemutatott törvényjavaslat, a pénzügyi bizottság által és a pénzügyminiszter hozzájárulásával átalakitott szerkezetben jövén napirendre:

Tóth Kálman képviselő az átalános tanácskozás során a következő határozati inditványt terjesztette elő:

"Tekintettel arra, hogy a jelenlegi hirlapi háromszoros bélyegadó a politikai napilapokra csaknem elviselhetlen terheket ró;

"tekintettel arra, hogy e hármas teher a vállalatok szellemi minőségére s a közönség igényeinek kielégitésére hátrányosan hat;

"tekintettel arra, hogy ezen adók a hirlapoknak, a politikai és tudományos mivelődés eszközeinek terjedését s átalában keletkezését is lényegesen akadályozzák:

"ezeknél fogva a képviselőház határozatilag kimondja, hogy a háromszoros hirlapi bélyeg-adó közől az egyik, a tulajdonképeni lap-bélyeg, nem rögtön ugyan, hanem lehetőleg mielőbb megszünjék, s megbizza a pénzügyminiszteriumot, hogy az államtól ekként elesendő jövedelem pótlásáról gondoskodjék, s e tekintetben a ház elé a jövő évi budget alkalmával törvényjavaslatot terjeszszen."

Ezen inditványt illetőleg, a felállás és ülve maradás által eszközlött és ismételve megkisérlett szavazások következtében, a többség az elnök által biztosan kivehetőnek nem találtatván: a szavazóknak a jegyzők általi összeszámitása rendeltetett el, és ennek eredményeül az jelentetett ki, hogy az inditvány elfogadása mellett 84-en, elfogadása ellen pedig 90-en szavaztak.

S miután ezen összeszámitás folytán figyelmeztetés és felszólalás történt az iránt, miszerint a háznak tagjai,ann yi számmal, a mennyi a határozat hozatalára szabályszertten megkivántatik, nincsenek jelen a házban: az elnök öt percznyi idő-közre az ülést felfüggesztte.

Az öt percz elteltével aztán az elnök az ülést folytatólag megnyitván, és a ház már ekkor határozat-képesnek találtatván: mindenek előtt Tóth Kálmán képviselőnek függőben maradott inditványára nézve húsz tagnak irásbeli kivánatához képest a név szerinti nyilvános szavazás elrendeltett; és ennek következtében azon elnöki kérdésre, ha vajon elfogadja-e a ház Tóth Kálmán képviselőnek inditványát, avagy nem? 403 igazolt képviselő közől, egy tagnak szavazni nem akarása s az elnöknek nem szavazása mellett, 103. tag igenlőleg, 124. tag tagadólag szavazott, 174. pedig távol volt; s igy az inditvány a többség által melllőztetvén, a törvényjavaslat lőn átalánosságban elfogadva, és annak részletes tárgyalása a holnapi ülésre tétetett át.

2185. Ezek után a fentebbi 2182 szám alatt végleg megszavazott törvényjavaslatokra vonatkozó, s a szünidő alatt elkészitett jegyzőkönyvi kivonat előlegesen hitelesittetvén:

A holnapi ülésre még, a függőben levő törvényjavaslaton kivül, Bobory Károly képviselőnek a külföldre szállitandó só iránti szerződéseket, és Csiky Sándor képviselőnek az egyéni és társulati szabadság kérdését tárgyazó, s kinyomva szétosztott határozati javaslata, ugy szintén a kérvényi választmánynak jelentése is napirendül jelöltetett ki, és az ülés eloszlott.

Az 1868-ik évi junius hó 27-én tartott

CCL. ülés jegyzőkönyve.

Elnök:

Gajzágó Salamon.

Jegyző:

Csengery 1mre.

A tegnapi ülés jegyzőkönyve, az ugyanakkor már előlegesen hitelesített czikk kivételével, felolvastatván:

Meghitelesittetett.

2186. Az elnök által előterjesztettek:

- a) Baranya vármegye közönségének felirata, miszerint az ülésekből gyak-rabban elmaradó országgyűlési képviselők irányában intézkedést kér tétetni;
- b) Győr vármegye közönségének fölterjesztése, melynél fogva Hajdu-Dorog városnak az egyesült ő-hitű magyar püspökség alapitására és a magyar nyelvnek oltári használatára vonatkozó kérvényét a törvényhozó test figyelmébe ajánlja;
- c) a királyi kiváltságolt nagy-kikindai kerület tanácsának folyamodványa, melyben a budai és kolozsvári magyar, ugyszintén az ujvidéki szerb nemzeti népszinészeteket országos pénzalapból segélyeztetni kéri;
- d) torontálmegyei ó-bessenyői Nakov Péternek és több lakostársainak kérvénye, mely szerint az ó-bessenyői kir. kincstári uradalomhoz tartozó majorsági földeknek 10-15 évre részökre haszonbérbe leendő adatásáért folyamodnak; s végre
- e) pesti Schweighofer Anna Amáliának az iránti esedezvénye, hogy ő, mint az 1849-iki szabadságharcz egyik áldozatául kivégzett herczeg Woronieczkynek éltében mindig volt bizalmas nője és sirjának hiv ápolója, segélyben részesittessék.

Baranya vármegye felirata a házszabályok vi zsgálatával foglalkozó bizottsághoz, s a többi kérvény, véleményes jelentéstétel czéljából, a kérvényi választmányhoz rendeltetett áttétetni.

2187. Piller Gedeon képviselő egészsége helyreállitása tekintetéből egy havi távozhatásra szabadságot kérvén adatni,

Az engedély részére megadatott.

2188. A miniszterelnök a védrendszerről, ugy a honvédségről és a n épfelkelésről, továbbá a magyar ezredekhez 1868-ik évben szükséges ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatokat a ház asztalára azon előterjesztés kisér etében tette le, miszerint ezek átvizsgálására és előterjesztésére, az osztályok által eszközlendő tárgyalást megelőzőleg, 15 tagból álló bizot tságot kér kiküldetni.

Ezen előterjesztés elfogadtatván, s a tizenöt tagu bizottság megválasztása és a szavazati levélkék beadása folyó hó 30-án tartandó ülésre napirendül kitüzetvén: a bemutatott négy rendbeli törvényjavaslatok előlegesen kinyomatni és a ház tagjai között szétosztatni rendeltettek.

2189. Bemutattatott és olvastatott ő császári és apostoli királyi felségének Bécsben, f. hó 24-én kelt legkegyelmesebb leirata, mely szerint az országgyűlés részéről a görög-keleti vallásuak ügyében fölterjesztett törvényczikk ő felsége által szentesittetett.

A szentesitett törvényczikk a képviselőházban kihirdettetvén, egyszersmind a főrendi házban is leendő meghirdetés végett, szokott módon a főrendekkel közöltetni határoztatott.

2190. A főrendiház, báró Nyáry Gyula jegyzője által, közli tegnapi ülése jegyzőkönyvének azon kivonatait, melyeknél fogva

az 1868-ik évi julius 1-től szeptember 30-áig viselendő közterhekről, ugy

a só-jövedékről szóló törvényjavaslatok, továbbá

az Angolországgal kötött hajózási szerződés, és végre

a tiroli grófsághoz tartozó Jungholz községnek a bajor vám- és közvetett adózási rendszerhez csatoltatása érdekében Bajorországgal kötött szerződés a főrendek által minden részben elfogadtattak.

Tudomásul vétetett.

2191. A bor- és husfogyasztási adó iránti törvényjavaslat a czikkenkinti tárgyalás folytán megállapított egész szerkezetére nézve szabályszerű szavazás alá kerülvén:

A ház a szavazatok többségével ezen törvényjavaslatot véglegesen elfogadta, és a főrendi házzal, hozzájárulás tekintetéből, szokott módon közöltetni rendelte.

2192. Napirend folytán a bélyeg és illetékek, valamint a dijak tárgyában készült törvényjavaslat részletes tanácskozás alá vétetvén:

Az 1-ső és 2-ik §§-okra nézve Csiky Sándor képviselő által a következő inditvány adatott elő:

"Utasittassék a kormány, hogy oly mérsékelt és határozott bélyeg-illeték és dijszabályokat készitsen és terjeszszen a ház elé tárgyalás végett, mely jövőre minden kételyt és homályt kizárjon, s igy világos is és érthető is legyen; addig pedig ezen pontok tárgyalása függesztessék fel."

De a felállás általi szavazás utján kitünt többség ezen inditványt el nem fogadván, az 1-ső §-t, a központi bizottság javaslatához képest, ekképen szerkesztendőnek határozta:

"A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a bélyegeket s illetékeket, valamint a dijak megszabására, mérvére és lerovási módjára nézve fenálló szabályokat, az 1869-ik évi deczember 31-ik napjáig, érvényben tarthassa, a következő §S-okban elősorolt módositásokkal."

A 2-ik §-t illetőleg pedig Halász Boldizsár képviselő eme módositványt tette:

"Tekintve, hogy ezen szakasz három utolsó sorában a fokozatos adó behozatala, de annak természetével ellenkezőleg a csekélyebb vagyonu polgárokra alkalmaztatnék: ugyanazért, a 7-ik sorban "azonban" szó "pedig" szóval cseréltetvén föl, a 9-ik és 10-ik sorban ezek helyett: "ezen csekélyebb illeték jár a többi példánytól is," eme szabály tétessék: "a többi példánytól ezen csekélyebb illetéknek csak fele jár."

És ez a módositvány közakarattal elfogadtatott, s a 2-ik §. ily értelemben átalakittatni rendeltetett.

Majd a 3-ik §-ban s mindjárt annak kezdetén nyomdai hibából becsuszott "szerző felek" helyett "szerződő felek", továbbá az 5-ik sorban, "a srintén" szavak

helyébe, a központi bizottság által ajánlott "az egyidejüleg" szavak tétetvén: egyébiránt az ugyanezen §. második sorára nézve különösen két módositvány lőn előterjesztve. Ugyanis ezen kitétel helyett: "de csak 50 kr állandó bélyegilletékkel ellátott", egyfelől Vadnay Lajos képviselő ezen kifejezést hozta javaslatba: "50 kr, s illetőleg csekélyebb állandó bélyegilletékkel ellátott"; másfelől Horváth Lajos képviselő ugyanazt eme mondattal inditványozta felváltandónak: "s az ugyanazon §. szerint illetékes bélyeggel ellátott." S miután az elsőbb módositvány a felállás és ülve maradás által megkisérlett, de kétesnek mutatkozott szavazást követőleg fejenkinti összeszámlálás következtében, szótöbbség által nem fogadtatott el: Horváth Lajos képviselőnek ezután szavazásra kitüzött módositványát tette magáévá és rendelte beigtattatni a ház többsége.

A 4-ik §. észrevétel nélkül megtartatott.

Az 5-ik §-nál a "mezővárosi és falusi" kezdő szavak helyett Horváth Döme képviselő által ajánlott "szabad királyi s mezővárosi és falusi" kitétel nem nyerhetvén többséget: ezen §. második és harmadik sorában előforduló eme szavak: "más ipar-vagy kereskedelmi üzlettel," Somossy Ignácz képviselő inditványára, ezen kifejezéssel eseréltettek föl: "más üzlettel állandóan."

Egyébiránt e §-ban még a központi bizottság véleményével egybehangzólag következő szerkezeti kiigazitások állapittattak meg:

- a 6-ik sorban "részletes hagyaték kimutatása helyett" irandó: "hagyaték részletes kimutatásának";
 - a 14-ik sorban "telek és ház" helyett teendő: "föld";
- a 17-ik sorban "hagyatéki ingóságok" helyett beigtatandó: "hagyaték gazdasági ingóságai;"
- a 18-ik sorban pedig ezen szó elé: "hozzá" pótlólag bevezetendő: "s a lakház becsértéke."

A 6-ik §. változatlanul meghagyatott.

A 7-ik §. mint a melyben a házbér alá tartozó épületeknél az állami házbér-adó azon összege, mely ezen §. szerint a hagyatéki esetekben legkisebb értékül volna tekintendő, szám szerint kitéve nincsen, a központi bizottsághoz oly czélból utasittatott vissza, hogy ez, a kellő adatok alapján, e részben határozott javaslatot terjeszszen elő.

A 8-ik §. ugy, a miként a központi bizottság véleményezte, egészen kihagyatni rendeltetett.

A 9-ik §-ra nézve semmi észrevétel nem forgott fen.

A 10-ik §. irányában a IX-ik osztálynak Kacskovics Ignácz előadó által kijelentett azon külön véleménye, miszerint ezen szakasz végéhez eme szavakat: "Az örökséget terhelő igazolt adósságok levonandók". hozzá kivánta tétetni, a többség által mellőzendőnek találtatván: ezen §. szerkezete, valamint a következő 11-ik, 12-ik és 14-ik §§-ok szövege is, a maga épségében tartatott meg.

Közbenesőleg a 13-ik §. harmadik és negyedik sorában e helyett: "az ingatlan vagyon teljes értékének csak felétől," Vállyi János képviselő által ezen tételnek: "csak a ráfizetett örökösitési összegtől," beigtatása inditványoztatott ugyan, de a többség által, a szerkezet megmaradása mellett, el nem fogadtatott.

A 15-ik §. ugy a mint van, jóváhagyatván, nem fogadtatott el Kacskovics Ignácz képviselőnek, mint a IX. osztály előadójának inditványa, miszerint ezen §-hoz pótlólag eme szavak lettek volna beigtatandók: "Per-egyezségeknél, nem

CCL. ÜLÉS. 273

a per tárgyát tevő követelési összegek, hanem az egyesség utján megállapitott öszszegek vétetnek bélyeg alá."

A 16-ik §. észrevétel nélkül helybenhagyatott.

A 17-ik §. helyébe, Popovics-Desseanu János képviselő által, ezen uj szerkezet hozatott javaslatba: "Miután az előjegyzés csak föltételes jogot ad, az ettől fizetendő telekkönyvi bejegyzési illeték csak az előjegyzés igazolása után követeltethetik; az előlegesen fizetett illeték azonban a végleges bejegyzési illetékbe betudatik." De a többség, ezen javaslat ellenében, a szerkezetet rendelte megtartatni.

A 18-ik §. tárgyalása folytán, egy részről ezen kezdő szó után: "váló," a központi bizottság még ezeket is beigtatandóknak véleményezte: "becstelenitési és erőszakossági ..."; más részről pedig Tinku Ábrahám képviselő ezen egész §-t ily módon kivánta módosittatni: "Váló perekben a beadványok és az ezekben hozott itéletek illetékmentesek, ha azon perek az egyházi biróságok előtt tárgyaltatnak."

Azonban a felállás és ülve maradás által eszközlött szavazás következtében mind két módositvány elfogadhatatlannak nyilvánittatván, szótöbbség által, Tisza Kálmán képviselő inditványa folytán, ezen §-nak eredeti szerkezete hagyatott meg

A 19-ik §. változatlanul elfogadtatott.

A 20-ik §. viszont, az eredeti szerkezetnek félretételével, Vállyi János és Vucsetics István képviselőknek ugyanazon egy értelemben tett, s a pénzügyminiszter által az ajándékokra is kiterjesztett módositványához képest, következőleg rendeltetett átalakittatni: "A tudományi, közoktatási és közjótékonysági czélokra tett hagyományok és ajándékozások illeték-mentesek."

A 21-ik és 22-ik §§-okat illetőleg, együttesen adta elő módositványát Bánó Miklós képviselő, a melyhez képest a 21-ik §. igy lett volna megváltoztatatandó: "Egyenes és házastársak közötti örökösödések illetékmentesek;" vagy azon esetre, ha ez illetékmentesség elfogadásra nem találna, a 21-ik és 22-ik §§. egybefoglalva, ekkép volna módositandó: "Egyenes és házastársak közötti örökösödések 100 forintig illetékmentesek. Nagyobb örökösödések esetében is, mely a jelen törvény életbe lépte napjától kezdve egyenes örökösödéseknél szülők és törvényes gyermekek, unokák és házastársak közt megnyilt, az 1% s illetőleg 1 ½% rendes illetékhez a 25% rendkivüli pótlék nem számitandó."

Ennek folytában aztán, a 22-ik §-ra vonatkozólag, Borcsányi János képviselő azon módositványnyal lépett fel, hogy a harmadik sor ezen első szava után: "közt," pótlólag irassék be ez: "nem különben anyjok után a törvénytelen gyermekek részére."

De sem ezen módositványok, sem Vállyi János képviselő inditványa, a ki a 22-ik §. szerinti egyenes örökösödéseknél szintén az illeték-mentességet kivánta megállapittatni, a többség pártolásában nem részesülvén: a kérdéses 21-ik és 22-ik §§-ok eredeti szerkezetökben tartattak meg.

A 23-ik §. vétetvén tárgyalás alá, ez iránt különféle módositványok terjesztettek elő.

Vállyi János képviselő módositványa szerint az utolsó két sorban látható eme szavak helyett: "csak felét fizetik a szabályszerű illetéki egyenértéknek," ez tétetnék: "illetéki egyenértéket nem fizetnek."

Vucsetics István képviselő ezen szakasz végéhez kivánta a következő adaképvil jegyzőkönyv. 186⁵/₈. iv. 35 lék beigtatását: "Az isteni tiszteletre szánt helyek és az isteni szolgálathoz szükségelt eszközök és ékszerek egyenérték fizetése alá nem vonathatnak."

Kacskovics Ignácz képviselő a szakasz elé, mely aztán a többire nézve változatlanul maradna, ezen uj bekezdést hozta javaslatba: "Országos tudományos és köztanintézetek, továbbá az isteni tisztelet helyei és fölszerelései, hitfelekezeti különbség nélkül, illetékmentesek."

Majd Édes Albert képviselő az egész szakasz helyébe a következő uj szerkezetet inditványozta: "Az ingatlan javak az érték-illetéki adótól olyan egyházakban, melyeknek az ingatlanokból való bevétele a rendes szükségletek födözésére sem elegendő, és legalább 600 frttal nem birnak, teljesen fölmentetnek."

Végre Dobrzánszky Adolf képviselő inditványa oda terjedett ki, hogy e szakasz egészen kihagyandó.

S a vélemények ily szétágazása mellett szükségessé vált szavazás, a szabályok értelmében, első sorban az eredeti szerkezetre nézve vétetvén eszközlésbe azonban a felállás és ülve maradás kétes eredményü kisérletei után, a szavazóknak összeszámitásából az tünvén ki, hogy a szerkezet elfogadása mellett 95-en, s ellene 84-en szavaztak, és igy a ház a tagok elégtelen száma miatt határozási képességgel nem bir: az elnök ez uttal az ülést feloszlatta, és a tanácskozás folytatását a közelebbi ülésre tette át.

Az 1868. évi junius hó 30-án tartott

CCLI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : **Gajzágó Salamon**. Jegyző: Csengery Imre.

A folyó hó 27-én tartott ülés jegyzőkönyve, azon czikk kivételével, mely már ugyanazon ülés alatt hitelesitve lőn, felolvastatván:

Hitelesittetett.

- 2193. Az elnök előterjesztette az idő közben érkezett iratokat, melyek a következő tartalmuak:
- 1. Torontál vármegye közönsége a Jász-kún kerület kérvényét, az 1745-ik évben váltsági dijul fizetett 515,000 forintnak országosan eszközlendő visszatérittetése iránt, részéről is figyelembe ajánlja;
- 2. Bereg vármegye közönsége, az óhitű magyar püspökség felállitására és a magyar nyelvnek szertartási nyelv gyanánti használatára vonatkozólag. Hajdu-Dorog városnak fölterjesztését pártolásba vétetni kéri;
- 3. máramarosmegyei Hidegpatak községe lakosai az erdő- és legelé-adónak fizetése alól leendő föloldatásukért és az e czim alatt eddig helytelenül behajtott összegnek visszatérittetéséért folyamodnak;

- 4. beregmegyei Asztély község előljárói, azon kérvény ellenében, melyet Madarász József képviselő Asztély község nevében is az 1867-ik évi törvények megszüntetése végett nyujtott be, kijelentik, hogy az hirok és tudtok nélkül keletkezett;
- 5. a bécsi egyetemi bölcsészeti osztály segély-egyletének választmánya a segélyegyletet évenkinti segélyezésben kéri részesittetni; s végezetre
- 6. Prasszer János pécsi asztalosmester esedezik, hogy 4000 forintnyi magyar pénzjegyeinek elkobzása és más csapások folytán lett eladósodása tekintetbe vétetvén, házának kirendelt árverezése gátoltassék meg, s részére 1600 frtból álló segély eszközöltessék.

Ezen folyamodványok megvizsgálás és vélemény-adás végett a kérvényi választmányhoz adattak ki.

2194. Az elnök bemutatván Hoffmann Pálnak, mint a sopronmegyei nagýmártoni kerület részéről megválasztott képviselőnek megbizó levelét:

Az, véleményes jelentés-tétel czéljából, az állandó igazolási bizottsághoz rendeltetett áttétetni.

2195. Az elnök értesítette a házat, miképen a vallás- és közoktatás-ügyi miniszter azon fölterjesztéséből, melyet a felügyelése alatt álló köz alapitványi alapok és jószágok 1867-diki állapotáról, s a vallásos, tanulmányi és egyetemi alapok 1868-ik évi költségvetési előirányzatáról, ő felségéhez intézett, a ház tagjai számára 300 példányt küldött át, és ezen példányok a tagok között már szét is osztattak.

Tudomásul vétetett.

2196. Horváth Elek képviselő, gazdasági ügyei tekintetéből, 15 napra; továbbá Vitolay József képviselő, egészsége helyreállithatása végett, egy hónapra; s végre

Branovácsky István képviselő, családi viszonyainak elintézésére, egy hónapra távozhatási engedélyt kérvén adatni:

Az engedély megadatott.

2197. Az állandó igazolási bizottság jelentése folytán, és annak véleményével egybehangzólag,

Missics János, mint sz. kir. Temesvár város képviselője, a panasz beadhatására szabályszerűen kitűzött harmincz napi határidő fenhagyása mellett, föltételesen igazoltatott és a 7-ik osztályba soroztatott be.

- 2198. Bemuttattattak a miniszterelnök által, és olvastattak ő császári és apostoli királyi felségének, Ischlben, folyó hó 28-án kelt legkegyelmesebb le ratai, melyek szerint
- az 1868-dik évi julius 1-sőjétől szeptember 30-áig viselendő közterhek iránt; továbbá

a só-jövedék iránt fölterjesztett törvényjavaslatok ő felsége által szentesittettek.

Ezen szentesitett törvényczikkek a képviselőházban kihirdettetvén: azoknak a főrendi házhoz kihirdetés végett és szokott módon leendő átküldése elrendeltetett.

2199. A mai napra határozatilag kitüzött szavazás azon bizottság megválasztása tekintetéből, mely a védrendszerről, ugy a honvédségről, népfelkelésről és a magyar ezredekhez kivántató ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatok előleges átvizsgálása végett rendeltetett kiküldetni, név szerinti felszólitás során végrehajtatván:

Digitized by Google

A beadott szavazati levélkék még ezen ülés folyamata alatt összeszám ittatni és bejelentetni határoztattak.

2200. A napirenden levő, s a bélyeg és illetékek, valamint a dijak tárgyában készült törvényjavaslat részletes tárgyalássa folytattatván:

A 23-ik §-ra nézve, mely iránt a folyó hó 27-dikei ülésben a tanácskozás élben maradott, az ugyanezen ülés alkalmával benyujtott, s jelenleg ujabban felolvasott módositványokon kivül, a pénzügyi miniszter részéről azon javaslat tétetett, hogy a 23-ik §. a szerkezet szerint hagyassék meg ugyan, de utána mindjárt egy uj, és pedig következő tartalmu szakasz igtattassék be:

"Az illetéki egyenértéktől mentesek:

"a) mind azon ingatlan javak, melyek a föld- és ház-adónak nincsenek alávetve;

"b) a szentegyházaknak s imaházaknak isteni tiszteletre szánt ingóságai."

S igy ezen két szakasz irányában összefüggőleg eszközöltetett az ujabb szavazás, melynek eredménye lőn, hogy a felállás által mutatkozott többség, a többi módositvány mellőzésével, mind a 23-ik §. szerkezetét megtartatni rendelte, mind az ez után következendő s a pénzügyminiszter által inditványozott uj §-t elfogadta.

A 24-ik §-nál Bónis Sámuel képviselő azon módositványt terjesztette elő, miszerint az utolsó sorban, e helyett: "fél krajczárt", ez lett volna teendő: "¼ krajczárt." De a többség által, szavazás következtében, ezen módositvány nem fogadtatott el, és az eredeti szöveg hagyatott meg.

A 25-ik §. a központi bizottság véleményéhez képest a törvényjavaslatból egészen kitöröltetett.

A 26-ik §-ban, a központi bizottság javaslata értelmében, mindenek előtt az 1-ső sorban "kölcsön" helyett "kölcsönnél" iratván, s aztán az 5-ik sorban, az "okmányoknál" szó után, eme szavak: "s átalában minden bélyeg- és illeték-köteles beadványnál," pótlólag bevezetendők, s ugyanezen sorban "fokozatos" helyett "bélyeg és" szavak irandók levén: egyébiránt e szakasz végéhez még Nicolics Sándor hépviselő inditványára a következő adalék beigtatása rendeltetett el:

"a nélkül azonban, hogy a lelet fölvételéért bármily illeték vagy jutalom járna."

A 27-ik §-t illetőleg Horváth Döme képviselő azon módositványával lépett föl, miszerint a 4-ik sorban előforduló "törvény" szó után, a szerkezet megváltoztatásával, ezen uj szöveget kivánta bevétetni:

"hatályba léptével, minden egyes esetnél előbb eszközlendő hivatalos felszólitástól számitandó hat heti határidő szabatik meg, mely alatt az egyszeres illetéket minden fokozás nélkül befizethetik."

Azonban eme módositvány többséget nem nyerhetvén, a 27-ik §. eredeti szerkezete tartatott meg a következő kiigazitásokkal:

a) az 1-ső sorban idézett "25. s 26" szakasz-számok helyett, a központi bizottság hivatkozásától eltérőleg, egyedül "25" teendő, mint az a szám, melyet némely §§-ok kihagyása s egy uj §-nak behozatala következtében, viselni fog a felhivott szakasz;

b) az 5-ik sorban pedig "hat heti" helyett "három havi" irandó.

A 28-ik S. változatlanul maradand.

A 29-ik §. két elsőbb sora, a szerkezet többi részének épségben hagyása mellett, a pénzügyminiszter előterjesztése folytán, a következő módon rendeltetett átalakittatni:

"Azon pénzintézetekre, részvénytársulatokra és egyletekre nézve, melyek jelenleg bélyegmentességet élveznek, ezen mentesség a folyó 1868-ik év végéig fentartatik."

Közbenvetőleg és a 29-ik §. után Vállyi János képviselő ezen uj §-t hozta javaslatba: "Kétes esetekben a legkisebb illeték szabandó meg." S másfelől Csik Endre képviselő, szintén ujabb §. gyanánt, ezeket inditványozta beigtatandóknak: "A leszállitott bélyeg-illetékek és megszabott dijak csak ezen törvénynek kihirdetése után létrejött esetekre alkalmazandók; a leszállitott illetéki egyenérték pedig 1868-ik évi január 1-sejétől veszi kezdetét." Azonban a többség ezen inditványok egyikét sem találta elfogadhatónak, hanem áttért a 30-ik §-ra, mely aztán észrevétel nélkül meghagyatott.

S ekként, az eddig volt 8-ik §. kimaradása folytán, a korábbi 9-23-ik szakaszok már most egy-egy számmal kisebb számot, s az ujonan beigtatott §. a 23-ik számot kapván; továbbá, a 24-ik §. számának megtartása mellett, s az eddig volt 25-ik §-nak kitöröltetése következtében, a 25-iktől 30-dikig terjedett §§-ok innentul egy-egy számmal ismét kisebb számuaknak, és igy az utolsó §. 29-ik számúnak levén jegyezendők: a függőben hagyott 7-ik §. iránti megállapodás, a központi bizottság jelentésének előterjesztése után, a holnapi ülésben fog eszközöltetni.

2201. Csiky Sándor képviselő határozati javaslata "demokratak örök" erőhatalommal eloszlatására, s az egyéni és társulati szabadság meg nem szorithatására vonatkozólag, s ezt követőleg

Bobory Károly képviselő határozati javaslata, a külföldre szállitandó só iránt eddigelé kötött és jövőre meg nem engedhető szerződéseket illetőleg, a napirend szerint fölvétetvén:

A többség által felállás és ülve maradás általi szavazás következtében, a ház-szabályok 35-ik pontjához képest elhatároztatott, hogy ezen inditványok tárgyalás alá ne vétessenek.

2202. A fentebbi 2199. szám alatt végrehajtott, s a 15-ös honvédelmi bizottság tagjainak megválasztása végett eszközlött szavazás eredményéül, a szavazatok szabályszerű összeszámitása után azon jelentés terjesztetett elő, miképen: 403 igazolt képviselő közől az elnök nem szavazván, s 134 tag távol lévén, összesen 268 szavati levélke, és ezek között 12 üres adatott be, melyeknek folytán legtöbb szavazatot nyertek, s igy bizottsági tagokká megválasztattak:

• •		_	_		•		
Ivánka Imre .						2 53,	
Klapka György						240,	
Hollán Ernő .						236,	
Várady Gábor						236,	
Horváth Lajos						234,	
Perczel Mór .					••	233,	
Hertelendy Kálma	án					209,	
Báró Kemény Istv	ván	ı				207,	
Justh József .							
Kerkapoly Károly							

Zichy Antal	•			•		•	198,	•
Bittó István	•					•	193,	
Várady János		•	•				191,	
Szabó Imre, za	lai			•			188, és	•
Báró Huszár K	ár	olv					151	szavazattal.

Tudomásul vétetett.

Az 1868-ik évi julius 1-én tartott CCLII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Gajzágó Salamon. Jegyző: **Mihályi Péter**.

A f. évi junius 30-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2203. A ház elnöke bemutatja:

Ifj. báró Rudics József bácsmegyei almási ker. képviselőnek kérvényét, melyben egészségi szempontból hat heti szabadságidőt kér magának adatni.

Folyamodó részére a kért hat heti szabadságidő megadatott.

2204. Bemutatja továbbá:

Liptó megye közönségének feliratát az iránt, hogy a megye lakói részére engedélyezett kedvezményi árban kiszolgáltatandó kősó nem gácsországi, hanem máramarosi sóból adassék ki;

somogymegyei Kapos-Ujlak község előljárói és számos lakosai kérvényét, melyben nyilvánitják, hogy a múlt hó 13-kán Madarász József képviselő által az 1867-ki törvények ellen beadott, a község néhány lakosa által aláirott kérvény nem az ottani közvélemény kifolyása, azt semmisnek tekintik, és kijelentik, hogy az alkotott törvényekhez szorosan ragaszkodnak, felkérvén Somssich Pál képviselőházi alelnököt, hogy e nyilatkozatot a ház tudomására juttassa;

Mészáros Sándor, Makó István, Csaplár István és több györmegyei csiliz-radványi lakosok folyamodványát a tagositás utján 1860-ik évben elvett urbéri természetű birtokaik iránt.

Ezen kérvények tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz áttétettek.

2205. Stoll Károly képviselő a következő két kérdést intézte a pénzügyminiszterhez:

Interpellatio

a nagy-bányai kereszthegyi vizvezeték, tó és vizoszlopgép és gőzgép épitése ugyében.

1-6r. Helyeselhető-e mult évi szeptember 25-én 50846/2146. sz. alatt 6788 ftnak oly czélra történt utalványozása, melyre, mint mult évi auguszt 6-kai felszóla-

lásommal kimutattam, már több mint 260,000 ft. pazaroltatott el, de mely czél az eddig járt uton és követett móddal soha, sőt kellő ovatosság mellett, még ezentul hozandó nagy, igen nagy áldozatok után is alig lesz elérhető, miután az eszköz, mely a czélt biztosithatná, az erő, a bevezetendő viz hiányzik?

2. Helyeselhető-e a haza kincsének pazarlása bármikor, kiválólag pedig jelenleg, midőn, mert a nehéz terheken könnyiteni nem lehet, minden krajczárra szükség van?

Helyeselhetők-e azon intézkedések, melyek ahivatalos mulasztások, visszásságok felderitését, és a csak igy lehetséges orvoslást nehezitik, lehetlenitik, és az e czélra törekvést megakadályozzák?

- 3. Helyeselhető-e a bánya-igazgatási elnök hatáskörének a kerületre megdöbbentőleg hatott szélesbitése akkor, midőn annyi káros mulasztás, annyi visszásság vár igazolásra?
- 4. Az államköltségvetés részletezése III. füzetének 228 9 lapján előforduló 10,000 és 48,800 ftnyi kiadás, a kereszthegyi bányavizeknek 260 300 ezer forint áldozattal a vizoszlopgép által eddig nem biztositott, ezentul is gőzgép által biztositandó kiszivattyuzására és a bányanyeremények kihuzására lévén elősitve, lesz-e intézkedve, hogy ezen uj és nagy kiadás által a siker teljesen és állandóan biztosittassék?

Pesten, 1868 jun. 28.

2-ik Interpellatio

- a pénzügyminiszterhez hivatalos eljárásokra vonatkozó ügyben.
- I. Türheti-e Gombossy ur által a nyilvánosságba dobott gyanusitást, ki mint diósgyőri praefectus, be nem várva a kért vizsgálat eredményét, a "Hon" 148-ik számában a nagybányai bányaigazgatóság és annak tiszti személyzete ellen intézett insinuatiónak bélyegzi indokolt azon tiszta fellépést, mely felett ő, mint előadó titkár, a pénzügyminiszteriummal solidaritásban állva, referált, és melyről tudta, hogy korántsem insinuatio, hanem oly véleményeknek döntő birálat alá bocsátása, melyek lényegileg egymástól eltérve, a képviselt ügyre károsan hatottak?
- II. Miután a képviselő és hivatalnok becsületének tetőzőtt sértése elégtételt igényel, hajlandó-e a t. pénzügyi miniszter úr a tényállás felderitését már a hivatalos eljárások szabályozása czéljából is elősegiteni, az ez ügyre vonatkozó 38704/867 és 7249/867. számu ügyiratokat most, azoknak előiratait a lehetőség szerint a képviselőház kérvényi bizottságának, vagy függetlenül választandó más bizottságnak beható birálatra átadni?
- III. Helyesli-e a t. miniszter úr az osztálynak fontos ügyekben oly intézkedését, mely a hatalmaskodókat legyezgetve, azok ugy a kincstárra, mint a kincstárral összeköttetésben álló népre káros eljárásának felderitését, következésképen az orvoslást is nehezitik?
- IV. A junius hó 9-én t. miniszter úr kezeihez szolgáltattam május 25-k ei jegyzőkönyv 10-ik pontjából, mely a titok elárulóját nyomozta, kitünvén az, hogy a kérdéses előadói véleménynek titokban kellett volna maradni: aggodalmas azon

kérdés támad: türhet-e egy alkotmányos kormány a titkos jegyzékekkel azonos oly titkos előadói véleményt, mely kizárva az igazolás lehetőségét, a szerencsétlen megjegyzett, megbélyegzett ellen bármikor felhasználható? A tényállás részrehajlatlan teljes felderitését a tisztelt pénzügyi miniszter úr magas állása és bizton léte is igényli, mert a közvélemény, nem tekintve a miniszter úr túlterheltetését, a rosz tanács rosz következményeit neki rója fel.

Pesten, 1868 jul. 1-én.

Mindkét kérdésre Lónyay Menyhért pénzügyminiszter ekkép válaszolt:

"Nincs szándékom ezen hozzám intézett interpellatióra bővebben válaszolni, annyival kevésbbé, miután, a mennyire kivehettem, Stoll úr nem oly ügyet hozott elő, mely őt mint képviselőt érdekli, hanem olyan ügyet, mely közte, mint a pénztügyminiszteriumnak egyik hivatalnoka, és a miniszteriumnak egy másik hivatalnoka közt felmerült. Ezen differentiát hozza a ház elé. Azt tartom, hogy az ily ügyek a ház tanácskozásának tárgyát nem képezhetik. Ennélfogva nem is szólaltam volna fel, csupán csak a képviselő úr által használt egy kifejezés ellen kell határozottan tiltakoznom, azon állitása ellen, hogy a pénzügyminiszteriumnál titkos jegyzékek vannak gyakorlatban. Ez nem áll: ilyenek nincsenek és nem is voltak soha. Ha az illető referens véleményt ad, ez csak is vélemény, de nem titkos jelentés, miután minden egyes tárgyra nézve, s minden miniszteriumnál, nem csak a pénzügyinél, de más miniszteriumoknál is, az előadók véleményszabadsága megvan, és minden illető referens köteles bárki irányában önállóan nyilatkozni. Titkos jegyzékek tehát nem voltak, s nincsenek: ennélfogva kikérem a képviselő úrtól, hogy ily kifejezésekkel a pénzügyminiszteriumot ne illesse."

Mely miniszteri nyilatkozat után

A ház a napirendre való áttérést határozta.

2206. Simonyi Ernő képviselő a következő interpellatiót intézi a belügyi s illetőleg igazságügyi miniszterekhez:

Interpellatio.

Alólirott tisztelettel kéri a bel- és igazságügyi miniszter urakat, adjanak kimeritő tudósitást a képviselőháznak:

- 1) A mult husvéti napokban Félegyháza városában, a helybeli biró rendeletéből igénybe vett katonai erő és lőfegyver használata következtében történt vérengzésről: kik, és hányan lettek annak áldozatai? kik, és hányan voltak a megölettek, vagy megsebesültek egy és más részről?
- 2) Volt-e a kormánynak előleges tudomása arról, hogy Félegyházán a husvéti ünnepek alatt valamely törvényellenes tény elkövetése szándékoltatik?

Miből állott ezen tudósitás, mi uton vette azt, s mi intézkedéseket tett annak folytán a kormány?

3) Történtek-e ezzel összefüggésben Félegyházán vagy más helyeken, a husvéti és husvét utáni napokban elfogatások? A elfogottak mi okból, s mely törvény megsértéseért fogattak el? Mi történt az ott vagy másutt elfogottakkal? Vannak-e köztök, kik szabadon bocsáttattak? kik azok, és hányan? Vannak-e, kik még most is elfogva tartatnak? ha igen, kik azok, és hányan? mi okból, és mely törvény alapján

vannak elfogva? miért nem állittattak harmadfél hónap óta biróság elé, s mi eljárást szándékozik a kormány irányukban követni?

4) Rendelt-e a kormány a félegyházi vérengzés ügyében vizsgálatot? ha igen, mi annak eredménye, s mi eljárást szándékozik a kormány az illető bünösök ellen követni?

Tegye le a kormány a ház asztalára mind azon jelentéseket, rendeleteket és levelezést, mely közte és az illető hatóságok, egyes tisztviselők, vagy katonai parancsnokok közt, ezen ügyre vonatkozólag folyt.

Pesten 1868 jul. 1-én."

E kérdésre báró Wenckheim Béla belügyi miniszter ezekben válaszol:

"Simonyi Ernő képviselő urnak, miután szives volt velem előre közölni az interpellatio egyes pontozatait, a félegyházi esetre vonatkozólag, a hivatalos adatok s jelentések alapján csak ismételhetem azon tények elősorolását, melyek már ezelőtt két hóval az összes közönségnek tudomására jutottak, s melyeket a hirlapokban mindenki olvasott.

Méltóztatnak emlékezni azon Asztalos Jánosféle proclamatióra, melynek izgató és lázitó kitételeinél fogva, a közvádló beadott panasza folytán, a sajtóugyi bünvizsgáló biró általi lefoglalása elrendeltetett. Ezen Asztalosféle proclamatio több ezer példányban kinyomatott, s Félegyházán és környékén, a Kunságban, s némely alföldi megyében elterjesztetett. És leginkább ezen proclamatióknak lehet tulajdonitani azon rendetlenségeket, lázongásokat és kitöréseket, a melyek Félegyházán történtek, s az ottani szomoru szerencsétlen sajnos eseményeket.

Hogy ezen proclamatio példányai egész erélylyel nem koboztattak el, azt bizonyára nem azon vizsgáló birónak, sem a kormánynak, hanem leginkább némely hatóság és városi előljárók hanyagságának lehet tulajdonitani: mert jelesen Szeged városban, midőn az elkobzási rendelet megérkezett, mig ez egyrészt a városnak egyik egyéne által a templom előtt kihirdettetett, addig másrészt ugyancsak közhelyeken egy város cselédje által ezen proclamátiók felolvastattak, magyaráztattak, az előljáróság szeme láttára, a nélkül, hogy ez hozzászólott volna.

Igen természetes, hogy azon helyeken, hol ezen proclamatiók nagyobb számmal terjesztettek és egyes izgatók által még szóval is magyaráztattak, a népnek bizonyos osztálya még inkább felizgattatott és hajlam ébresztetett benne a tüntetésekre.

Azon kérdésére a t. képviselő urnak, mikép jutott a kormány annuk tudomására, hogy épen Félegyházán s vidékén némi törvényellenes tények és tüntetések czéloztatnak? azt felelem, hogy az ujságokból, minden egyes, azon vidékből ide érkező egyéntől, de hivatalos jelentésekből is, melyek a kormányt figyelmeztették azon szomorú viszonyokra és azon izgatott állapotra azon vidéken, felhiván a kormány erélyes intézkedését e tekintetben. Ezen hivatalos jelentések alapján rendeletileg felhivtam a Jász-Kun kerület főkapitányságát, és Békés, Csanád és Csongrád főispánjait, hogy a vezetésök alatt álló megyék közegeit oda utasitani sziveskedjenek, hogy a proclamatiók terjesztői ellen erélyesebb szigorfal járjanak el, s azon esetben, ha izgatások szóval is történnének, tetten kapás esetében az ilyen izgatókat fogassák el.

Félegyháza birája, midőn két ilyen — proclamátiót terjesztő — egyént letartóztatott, másnap pedig az oda érkező Asztalos Jánost, ezen proclamátiók szerképvh. Jegyzőkönyv. 1865/s. iv. zőjét, ki, bár a félegyházi biró felszólitása folytán figyelmeztetve Kecskemét város polgármestere által, hogy tartózkodjék és ne jelenjen meg Félegyházán, mégis megjelent és a proclamatiót felolvasta, s azután hosszabban tartó beszéddel a népet fellázitotta, ezen intézkedésről táviratilag azonnal tudósitott és intézkedést kért mind Asztalosra nézve, mind pedig, mivel még további lázitásoktól és izgatásoktól tartott, a fegyveres erő kiállitására nézve. Én azonnal táviratilag értesitettem, hogy az Asztalosra vonatkozó iratokat és jegyzőkönyveket az igazságügyminiszter utján a királyi ügyek igazgatójához küldje fel; a katonaságra nézve pedig értesitettem, hogy szükség esetében, ha a csend és közbátorság veszélyeztetve volna, a kecskeméti vagy szegedi hadparancsnokság utján katonai erőt vegyen igénybe.

A mitől tartott, csakugyan bekövetkezett.

A következő napon — húsvét hétfőjén — midőn az ott alakulóban lévő demokrata kör életbe léptetése volt czélul kitüzve, és ennek ünnepélyes megalakulására Pestről és a vidékről vendégek várattak, a nép egy része a vasuthoz kiment őket várni; de miután azok meg nem jelentek, husvét hétfője öntöző nap lévén, boros állapotban a nép nagy része a városház előtti téren összecsoportosulván, az elfogottak kibocsátását erőszakosan szorgalmazta és az oda érkező katonaságot ingerelte. Erre Félegyház város főbirája a nép közé menvén, nyugtatta és szétoszlásra szólitá fel; minden felszólitása sikeretlen maradt, sőt a felbőszült nép két városi csendbiztost le is ütött. Ennek folytán a főbiró a városházába visszahuzódott, a katonaságot, valami nagyobb szerencsétlenség elkerülése végett, az udvarba rendelte és a városháza kapuit bezáratta.

Ekkor a nép a városházát tömegesen ostromolni kezdé, az ablakokat betörte és a kaput befeszité, és ekkor történt azon szerencsétlenség, melynek egy ember is áldozatul esett. Az ott levő katonatiszt t. i. megtámadtatván és bántalmaztatván, a város birájának beleegyezésével tüzet adatott, s a megtámadó megsebesittetvén, sebei folytán meg is halt. Más sérülés nem történt, mert ezen tüzelés után a néptömeg szétoszlott s a csend többé megháboritva nem volt. Ez a szerencsétlen eseménynek hivatalos jelentések és adatok alapján hű tényállása. Ezen eseményekről a főbiró természetesen hivatalos jelentését mind hozzám, mind a jászkunkerületi közgyüléshez beadta; ezen jászkun kerületi közgyülés pedig a tények és büntettek megvizsgálására egy kerületi törvényszéket a hely szinére delegált, mely törvényszék hivatásában eljárván, 60 vádlottat kihallgattatott, kik közül 30-an részint kisebb, részint 2—3 évre terjedő börtönre itéltettek. A törvényszék ezen eljárása ellen kifogást tenni és azt kérdésbe vonni nézetem szerint nem lehet.

A mi Asztalost illeti, miután az ő reá vonatkozó iratok és jegyzőkönyvek a kir. ügyek igazgatójához áttétettek, s miután a kir. ügyek igazgatója meggyőződött, hogy itt a nota esete forog fön, melynek megvizsgálása és megtorlása az ő hatáskörébe tartozik: ő e tekintetben közegei által és a hatósági közegek közbejöttével a vizsgálatot a hely szinén megtétette, és ennek folytán Asztalos és a vizsgálatból kiderült büntársa Madarász Vilmos elfogattak, Pestre szállittattak, és a vizsgálat befejezése után a vádlevél a kir. táblához beadatott. A kir. tábla az illetőknek a vádlevelet kézbesitette, és a per megkezdését és tárgyalását f. hó 13-ra kitüzte.

Ezenkivül még H.-M.-Vásárhelyen, hol a nép bizonyos rétegében hasonló izgatottság uralkodott, 14 egyén fogatott el, miról a jelentés hozzám az erre vonat-

kozó iratokkal együtt felterjesztetett. Ezen iratokat szintén közöltem a kir. ügyek igazgatójával, ki azonban kijelentvén, hogy ezen tények nem olyanok, melyek criminalis eljárást, annál kevésbbé pedig a nota esetét vonhatnák magok után, hanem csak rendőri uton lennének megfenyitendők, oda utasitottam Csongrád megye alispánját, hogy saját hatáskörében intézze el az ügyet, és a mennyiben az illetők még el volnának fogva, ha különben a csend nincs háboritva, szabad lábra helyeztessenek.

Volt még két elfogott egyéniség, egyik Kecskemétről Császár nevezetű, a másik valami Fodor nevű Szegedről, kik szintén az illető hatóság utján vonattak vizsgálat alá és fenyittettek meg.

Tehát azon két egyénen, Asztalos Jánoson és Madarász Vilmoson kivül, kik ellen notae per indittatott, és a félegyházi elitélteken kivül, tudtommal jelenleg elfogva senki sincs.

Ezeknek egész átalánosságban való előadására érzém magamat hivatva képviselő úr interpellatiója folytán; azon kivánságának és követelésének azonban, hogy ez ügyre vonatkozó minden iratokat és jelentéseket, aktákat és leveleket, melyek a polgári hatóságokkal s a katonai hadparancsnoksággal folytak, a ház asztalára letegyem, eleget tenni csak akkor fogom magamat kötelesnek érezni, ha a t. ház többsége ezt elhatározza. Akkor fogok ezen interpellatióba némileg vallató modorban foglalt pontozatokra részletesen válaszolni. Mindaddig azonban, mig a t. ház ezt el nem határozza, ezek részletes előterjesztésére magamat kötelesnek nem érzem."

A miniszteri nyilatkozat után vita támadván az iránt, ha vajon az interpellatio és az arra adott válasz azonnal tárgyalás alá vétessék-e vagy ne?

A ház szótöbbséggel a kérdéses interpellatiónak azonnali érdemleges tárgyalását elhatározta.

2207. A fentebbi határozat folytán az érdemleges tárgyalás közben Horvát Boldizsár igazságügyi miniszter a maga részéről ez ügyre vonatkozólag a következő felvilágositást adja:

"A mennyiben Simonyi Ernő t. képviselőtársunkat a belügyminiszter úr válasza nem egészen elégitette ki, a mennyiben t. i. vannak némely pontok, a melyekre nézve ő felvilágositást magának nem birt meriteni: csak ezen pontokra vonatkozólag leszek bátor némely észrevételeket elmondani.

Egy kérdést intéz a t. képviselő úr a miniszteriumhoz, mely tagadás alakjában van faglalva. Ő t. i. kétségbe vonja a belügyminiszter úr azon állitását, hogy Asztalos szónoklata lett volna közvetlen oka a félegyházi zavaroknak.

Erre nézve tartozom azon felvilágositást adni, hogy Asztalos János april 13-ra hirdetett egy népgyülést az illető hatóságok beleegyezése nélkül, sőt a nélkül, hogy az illető hatóságoknak azt bejelentette volna; miután azonban már korábbi proclamatiói oly izgalmat gerjesztettek az egész vidéken, hogy zavaroktól méltán lehetett tartani, a félegyházi főbiró alkotmányos és a törvény iránti kötelességének tartotta, Asztalos Jánost a kecskeméti törvényhatóság utján felszólitni, hogy az april 13-ra hirdetett népgyüléssel hagyjon fel. Mindamellett Asztalos János april 11-én, tehát két nappal előbb — bocsánatot kérek, nem tudok egész határozottan dátumra hivatkozni — 11-én vagy 12-én, de minden esetre husvé hétője előtt Félegyházán megjelent.

Digitized by Google

A félegyházi pályafőnél nagyobb néptömeg fogadta, ott ahhoz lázitó beszédet tartott, melyben kikelt az országgyűlési majoritás ellen, a melyben kimondotta, hogy nem kell stempli, sem financz. sem fogyasztási adó, sem statusadósság stb., a melyben hazaárulással vádolta azon képviselőket, kik az 1867-iki törvényekre szavaztak. Figyelmeztetve több jelenvoltak által, hogy itt a népgyűlések el vannak tiltva, s hogy izgatásaival hagyjon fel, e felhivásra azzal felelt szónoklata további folyamában, hogy: "jelenjék bár meg az összes 8 miniszter, jelenjék meg a császár az összes haderővel, a népgyűlést még is meg fogjuk tartani."

Ezeket a hivatalos adatokból van szerencsém a ház elé terjeszteni. Vajon milyen adatai vannak Simonyi Ernő képviselő urnak, arról nem felelhetek. A nélkül, hogy akár egyik, akár másik forrásnak feltétlen és kizárólagos csalhatlanságot akarnék vindícálni, elégnek tartom egyszerűen arra hivatkozni, hogy mindezen adatok a biróság előtt forognak, s csak az illető biróság van és lehet hivatva azokat megbirálni s azok felett itélni.

Egy másik kérdést is intézett a t. képviselő úr a miniszteriumhoz: hogy vajon mi inditotta a félegyházi birót Asztalos János elfogatására? Erre igen sok ok forgott fen, a melyeknek elősorolásába nem akarok bocsátkozni, nehogy hosszas és meddő discussióra alkalmat szolgáltassak; elég egyet felemlitenem: azt, hogy midőn a félegyházi birónak felszólitására Asztalos megtagadta az engedelmességet s a tilalom daczára is a népgyülés megtartása mellett izgatott, már abban magában ellenszegülés foglaltatik az alkotmányos közegek ellen. Már maga ezen ellenszegülés oly törvényes ok, a mely untig elégséges arra, hogy az, a ki igy in flagranti éretik a lázitásban, a törvényhatóság elleni engedetlenségért azonnal elfogassék.

Hogy egyébiránt az irományokat, a melyek ezen esetre vonatkoznak, a kormány nem teszi a ház asztalára, annak oka nem az, mintha a kormány a nyilvánosságtól félne, mintha oka volna a kormánynak tartózkodni ezen irományoknak napfényre bocsátásától; hanem egyedüli oka az, mert azon adatok már az illető törvényes biróság, a kir. tábla előtt vannak, s ezen irományokat onnan elvenni s a t. ház asztalára tenni két nehézséget vonna maga után: 1-ször eldöntését halasztaná; 2-szor oly kérdésben, a mely felett az illető biróság van hivatva itéletet mondani, a ház mintegy előzetesen itélne, a mit tenni nem állhat a ház intentiójában."

Az interpellatio felett folytatott tárgyalás befejezése után szavazás alá bocsáttatott Deák Ferencz képviselő által beadott ezen motivált napirendi javaslat: "Simonyi Ernő képviselőnek a félegyházi eseményekre vonatkozó interpellátiojára a belügy- és igazságügyi miniszterek által adott felvilágosító felelettel a ház meg levén elégedve, elhatározza, hogy a napirendre tér át."

Mely átalános szótöbbséggel elfogadtatván, a ház a miniszterek által adott felvilágositó feleletekkel meg levén elégedve, a napirendre tért át.

2208. Zichy Antal, mint a középponti bizottságnak előadója felolvasta a nevezett bizottságnak a föld- és házadókat tárgyaló törvényjavaslatokra vonatkozó jelentését.

5 }-1

Melynek kinyomatása és a ház tagjai között való szétosztása elrendeltetvén, tárgyalás végett a f. hó 4-én tartandó ülésre napirendre kitüzetett. 2209. A bélyeg és illetékek, valamint a dijak tárgyában beadott törvényjavaslat 7-ik §-a a f. hó 27-ikei ülés 2192. számu határozatában kifejtett hiány pótlása végett a központi bizottsághoz utasittatván vissza; s ennek folytán a pénzügyminiszter a központi bizottsággal egyetértőleg történt tanácskozás és megállapodás következtében, és azon okból, mivel a kérdéses §-ban ki nem tett házbér-adói összeg csak a házadóról szóló törvényjavaslat tárgyalása során lesz meghatározható, ezen egész §-nak ezuttali kihagyását hozván javaslatba:

Ezen javaslat elfogadtatott, és a 7-ik §. az emlitett törvényjavaslatból kihagyatni rendeltett.

Egyszersmind elhatároztatott, hogy a mennyiben ez által a §§-ok sorszámai is, melyek a tegnapi ülés jegyzőkönyvének 2200. sz. alatt megállapittattak, ismét változást szenvednének, a §§-ok, a 6-ik §-t követőleg ujolag egygyel kisebb számot kapjanak; továbbá az 5-ik §. 14. és 15. sorában, a kitörölt 7. és 8. §§-okra történt hivatkozás módositásával e helyett: "a 7. és 8. §§-ban" ezen szavak igtattassanak be: "a föld- és ház-adóról szóló törvényczikkekben", s végre az eredetileg volt 27-ik s most már 25-ik §. első sorában e helyett "25—26" egyedül "24" mint az idézett §-nak legujabban megállapitott száma irassék.

És az ezek szerint kiigazitandó egész szerkezet irányában a szabályszerű végleges szavazás a holnapi ülés napirendéül tüzetett ki.

Ezután az elnök kijelentvén, miszerint a kérvényi bizottságnak jelentései a holnap délelőtti 10 órakor tartandó ülésben fognak tárgyalás alá vétetni,

Az ülést berekesztette.

Az 1868-ik évi julius hó 2-án tartott

CCLIII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Gajzágó Salamon.** Jegyző: **Mihályi Péter.**

A folyó évi julius 1-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

A ház elnöke előterjeszti:

2210. Zsámbokréthy József képviselőnek folyamodványát, melyben egészsége helyreállitása tekintetéből egy hónapi szabadságot kér magának adatni.

Folyamodónak a kért egyhavi szabadság megadatott.

2211. Markos István képviselőnek kérvényét, melynek mellékletében a b. Perényi Zsigmond képviselő választásának megvizsgálása alkalmával tett, és ér-

Digitized by Google

dembe hozott napi dij és utazási költségjegyzéket beterjesztvén, az abban felszámitott összegnek kifizetését eszközöltetni kéri.

E kérvény mellékleteivel együtt véleményes jelentéstétel végett a ház költségvetési bizottságának kiadatni rendeltetett.

2212. Továbbá bemutattatott:

Pécs városbeli Madarász-párti több választók kérvénye, melyben a f. évi junius 21-kén történt képviselőválasztást sérelmesnek panaszolván, addig, mig az ellen kérvényöket a képviselőházhoz beterjesztenék, előre jelen tiltakozásukat bejelentik.

Egyelőre tudomásul vétetik, és ha a folyamodvány bejön, azzal együtt az állandó igazolási bizottsághoz át fog tétetni.

- 2213. Ujvidék sz. kir. város közönségének kérvénye, melyben a belügyminiszter által oda küldött és az alkotmányfelfüggeszthetési hatalommal felruházott kormánybiztosnak kiküldetését sérelmesnek vallván, sarkalatos jogaiban magát megvédetni kéri;
- a turócz-sz.-mártoni szláv Matica társulat abbeli kérvénye, hogy évenkint 20,000 ftnyi államsegélyben részeltessék.

Mely kérvények tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadattak.

2214. Stoll Károly képviselő benyujtja saját az iránti kérvényét, hogy a Splényi báró miniszteri biztos által f. évi május 25-én felvett jegyzőkönyv 10. pontjának tartalma hiteles kiadásban megrendeltessék.

A kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltetett.

2215. Gubody Sándor képviselő a következő interpellatiót intézi a miniszteriumhoz:

Interpellation

az 1848-ik év előtt kiváltakozott községek kárpótlása kérdésében.

Az 1848-iki XII. törvényezikk 9-ik §-ban ez áll: "A már eddig kötött urbéri örökváltsági szerződésekre nézve a jelen törvény alapján a körülményekhez képest a miniszterium fog igazság és méltányosság szerint intézkedni." Ennélfogva bátor vagyok a t. miniszteriumhoz azon kérdést intézni: vajon a hivatolt törvény alapján eljöttnek látja-e az időt, hogy az 1848 előtt kiváltságolt községeknek kárpótlásáról az igazság és méltányosság szerint gondoskodjék? és szándékozik-e még ezen ülésszak alatt arra vonatkozó törvényjavaslatot a képviselőház elé terjeszteni?

Pesten, jul. 2-án 1868.

Ezen interpellatio felolvastatván, irásban az igazságügyi miniszterrel közöltetni határoztatott.

2216. Nagy Ignácz képviselő rövid indokolás kiséretében benyujtja Somlyóhegy összes birtokosainak azon kérvényét, hogy a győr-pápa- és molnári vasutvonal Nagy-Szőlősön keresztül a Somlyóhegy alatt vezettessék.

Mely egyenesen a vasuti bizottsághoz áttétetni rendeltetett.

2217. Olvastatott Bobory Károly képviselőnek irásban benyujtott, a ház elnökéhez intézett eme kérdése:

"Értesülvén, hogy több t. képviselőtársaim több idő előtt a kormány kinevezésétől függő hivatalokra neveztetvén, s mindeddig nem adták be leköszönésöket: interpellálom a t. elnökséget figyelmeztetni őket, hogy a t. ház által elfogadott követelményhez alkalmazkodjanak.

"Kelt Pesten, jul. 2-án 1868."

Melyre válaszolólag az elnök előadja:

"Midőn a t. ház a tudvalevő határozatot hozta, akkor nem imperative hozta, hanem ezen szavakkal: "elvárja minden képviselőtől." Azt hiszem, nincs ok abban kétkedni, hogy a ház minden tagja ezen erkölcsi kötelesség sulya alatt meg fogja tenni azt, a mivel a háznak tartozik. Ennek folytán azt hiszem, hogy a t. ház ezen nyilatkozattal meg lesz elégedve."

Ezen elnöki választ a ház helyesléssel fogadván, abban megnyugvást lelt.

2218. Zichy Nándor gr. képviselő, mint a 3. osztály előadója, előterjeszti és felolvassa a nevezett osztálynak a földadóra vonatkozó törvényjavaslat 8. és 14-ik §§-ai, valamint a házadó iránti törvényjavaslat 29-ik §-tól a 47-ik §-ig terjedő része tárgyában a központi bizottság megállapodása- és jelentésétől eltérő külön véleményét.

Melynek foganatositása és szétosztása oly időben, hogy azt a képviselők az illető törvényjavaslatoknak tárgyalása előtt megkaphassák, elrendeltetett.

2219. A mai ülés napirendjére levén kitüzve a bélyeg és illetékek, valamint a dijakról szóló törvényjavaslatnak végleges és egészben való megszavazása, a törvényjavaslat az eddigi határozatok folytán kiigazitott szerkezetben felolvastatván és szavazásra bocsáttatván,

Az végleg és egészben elfogadtatott és annak a főrendi házzal szokott módon leendő közlése elrendeltetett.

Ezután elnök a megelőző határozatnak feltételeig az ülést felfüggesztette, mely pár percznyi szünetelés után ujra megnyittatván, felolvastatott és hitelesittetett a jegyzőkönyvnek azon pontja. Minek eszközlése után olvastatván és tárgyalás alá vétetvén a kérvényi bizottságnak jelentései, elintéztettek a következő kérvények:

2220. Tóth Mátyás, Varga Bálint és több pestmegyei ordasközségi lakosok kérvénye, melyben az 1849. évben a császári hadsereg által elégetett 3 teherszállitó hajójok megtérittetését kérik;

Munkács város közönségének a m. kir. pénzügyfelügyelőségi hivatalnak Munkácson leendő meghagyását kérő folyamodványa;

Kis Ferencz pestmegyei ráczkevi lakos 28 lakostársa nevében is beadott kérvénye, melyben az orosz császári hadsereg részére 1849-ben teljesitett előfogatozási dijak megtéritését, vagy az államadóba betudatását kéri.

Stoll Károly Szatmár megye nagybányai választókerülete országgyűlési képviselőjének, Dobravicza község kérvénye folytán, a nagybányai kincstári uradalomhoz tartozó több községek földbecslési munkálatait hova hamarább felülvizsgáltatni és az adóalap tényleges állásához képest átidomittatni kérő folyamodványa;

Raics Alajos bajai lakosnak a tőle 1849. évben elvett 318 ft 15 krt tevő magyar bankjegyeket megtérittetni kérő folyamodványa;

Lapu Sándor, Szeme Dániel, Oláh János, Rolkó Samu és Rácz Lajos öcsödi lakos és szücsmesterek 1849. évben a magyar honvédsereg részére szerződésileg

készitett, s később a cs. kir. csendőrök által elkobzott 487 darab bornyu-tarisznyának árát 3664 ft 67½ kr értékben magoknak megtérittetni kérik;

Jeney István kolozsvári lakos az 1848-ik évben a magyar kir. kormánynak kölcsönzött 12 ezer forintjából még megtéritetlen 4000 frtot 6% kamatjával együtt visszafizettetni kérő folyamodványa;

Alsó-Fehér megye közönsége az erdélyi gazdasági egyesületnek a sóügyben terjesztett emlékiratát pártoltatni kérő felirata;

a Jászkun kerület közönsége egy mellékelt kimutatásban kitüntetett 299 ezer frtnyi törvénykezési költségének, az 1861 — 66-ig terjedő időszakra megtéritését kéri ;

Oláh Gábor aradi ügyvéd néhaiGogor Emánuel hagyatékából őt illető jutalmazás kifizetése iránt érvényes intézkedést tétetni kér;

Bag község előljárósága azért folyamodik, hogy az 1849-ben a pesti cs. kir. térparancsnoksághoz beadott 74 ft. magyar bankó, mint árvapénz a folyamodó község árvapénztárának megtérittessék;

Müller József pesti sorsjátékgyűjtő a magyar hadjáratban a fegyvergyárra forditott mintegy 3000 frt követelését megtérittetni kérő folyamodványa;

özvegy Mandics Andrásné szül. Oroszi Anna huszti lakos kérvénye a sza badságharcz bajnokai részére kiszolgáltatott élelmi czikkekért járó 5250 frt követelése kifizetése iránt;

Szabó Gábor fülöpszállási lakos s több érdektársai, a magyar pénz beszedése által szenvedett káraik megtéritése iránt még mult évben beadott kérelmöknek sikert eszközöltetni kérő folyamodása.

Mindezen kérvények a pénzügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

2221. Rábé község Torontál megyében a szőregi kir. kincstári földekből 20 évi bérlet mellett 1280 láncz földet kér magának átengedtetni, minthogy a családok szaporodása következtében az eddig használt 474 láncz földből meg nem élhetnek;

Mándics János huszti lakos az 1848—49-ben a szabadságharcz alatt kiszolgáltatott 610 ft 57½ kr. megtérittetését kéri;

Kecskemét város közönsége kérvénye az iránt, hogy illetéktelenül megadóztatása miatt beadott kérelme valahára elintéztessék és sérelmei orvosoltassanak;

Lehoczky Mór volt honvédhuszárfőhadnagy az 1848—49 évi szabadságharcz ideje alatt a ráczok által elpusztitott és 20 ezer frt értékű vagyonát megtérittetni, vagy a kassai kerületben pénzügyőri biztosi állomásra magát kineveztetni kéri;

nemes Csik szék 1861. évbeli tisztikara kérvénye, 1861. évről hátramaradt fizetései kiszolgáltatása végett;

Borai Pál, Erdei István és Jer Sámuel örökösei nagykárolyi szijgyártómesterek a magyar hadsereg részére 1849-ben átszolgáltatott szijgyártó-munkák kegyes kifizetése iránti kérvénye;

Weinmann Lipót ungvári lakos kérelme az 1849-ben a magyar álladalom részére teljesített több rendbeli szállitmányokért az állampénztárból utalványozott, de ki nem fizetett 12,713 ft 49 kr. ezüstpénzbeli összeg kifizetése iránt;

Nagy Sándor hódmezővásárhelyi lakos kérelme, az országos honvédség részére 1849-ben kiszolgált felszerelésekért járó 3613 ft 8 kr p. p. megtéritése iránt;

Zsigárd község az iránti folyamodása, hogy miután 1849-ben a határban

vi vott csata alkalmával a teljesített becsű szerint 171,067 ftra menő kárt szenvedett, utóbb árviz és más elemi csapások által is több éven át sujtatott, 4 évi adóelengedésben részesíttessék;

Bolla Bálint nyugalmazott állami bánya-tiszt fizetésrövidités által okozott 3200 frt megtéritésének elrendelését kéri;

özv. Halasy Ignáczné, szül. Tallián Mária az iránti kérelme, hogy az 1848b an a haza szükségeire készpénzben kölcsönzött, és a magyar kormány által kincstá rilag utálványozott 876 ft 45 kr követelése kifizettessék;

Filó Antal pestmegyei kerepesi lakos kérelme, 1849-ik évben a magyar hadsereg részére kiszolgáltatott marhahus árának 91 ft 36 krral leendő kifizetése iránt.

Mindezen kérvények elintézés végett a pénzügyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetnek:

2222. Nádudvar községe a maradványföldeknek és urbéri természetű szőlőknek országos megváltását törvény által meghatároztatni k éri

Kér község lakosai az urbéri perökb en hozott itélet végrehajtását a törvényhoz ás intézkedéseig felfüggesztetni kérik;

Babics István és Eisenmann János deméndi földbirtokosoknak nyilatkozata a Deménd helységbeliek által a képviselőházhoz benyujtott és innen az igazságtgyminiszteriumhoz áttett, a tagositás alkalmával szenvedett állitólagos sérelmek orvoslását tárgyazó kérvény ellen; folyamodók az ebben felhozott panaszokat alaptalanoknak kijelentvén, észrevételeit figyelembe vétetni kéri;

Miskolczi Rozália férjezett Kovács Antalné csikszeredai lakos kérvénye az iránt, hogy Bocskor Ádám elleni, a hétszemélyes táblához felterjesztett perének sürgősen leendő ellátása és leküldése elrendeltessék;

Porgány község(Torontál megyében)kérvénye, melyben az urbéri maradványföldeknek kárpótlását az országos földtehermentesitési alapból elrendeltetni kéri;

János István és érdektársai Pest megye Fajsz községbeli lakosok az iránti kérvénye, hogy curialis birtokuk iránti perökben egy érdekeletlen biróság kinevezése elrendeltessék;

a szikszói volt urbéres telkes és zsellér lakosok kérelme, a tagositás alkalmával rajtok elkövetett sérelmeik orvoslása iránt.

Mindezen kérvények elintézés végett az igazságügyminiszterhez átté tetnirendeltetnek.

2223. Maszti pozsonymegyei volt urbéres község kérelme, a maradványföldek megváltására vonatkozó rendeletek megváltoztatása iránt;

Nagorszki Bódog meghonosult magyar polgár kéri magát Gácsországból a magyarországi telekadóhivatalhoz áttétetni;

Gömör megyébe kebelezett Sajó-Keszi község több volt urbéres lakosai földesuraik által urbéri természetű birtokaik törvénytelen elfoglaltatását meggátoltatni kérő folyamodása;

Hevesmegyébe kebelezett Dorogháza községében lakó Bakos család számos tagjai, a már törvény utján régebben ellátott urbéri ügyök ujból elintézését megrendelni, s addig a teljesitésbe vett határtagositást felfüggeszteni, vagy ha ez már teljesithető nem lenne, igy az ugynevezett majorsági földre telepitett, 1848 előtt háboritlanul birt földeknek, az azok hasznát élvezőkbirtokában megképyh. Jegyzőyv. 186⁵/₈. IV.

37

hagyása s illetőleg visszahelyezése iránt az érdekek kielégitésére szolgáló törvényt alkotni kérő folyamodványa;

nyitramegyei Farkasd mezőváros közönsége a maradványföldek váltsági kérdését mielőbb törvény által szabályoztatni kérő folyamodása;

Mike József és Juliána altorjai lakosok kérelme az iránt, hogy miután atyjok által az 1848 előtt fenállott székely huszár lóvásárlási pénzalapból kölcsönzött 200 frtot 1849. szept. 4-én Kossuth-pénzjegyekben beszolgáltatták, a m. kir. kincstári ugyészség beperesitése folytán ellenök hozott elmarasztaló itélet megsemmisittessék;

Thuránszky Nándor aranyosmaróti lakos, az államjövedelmek kezeléséről beadott emlékiratát figyelembe vétetni kérő folyamodása;

Ónod város lakossága a tagositás alkalmával urbéri és remanentiális földeiktől lett elszakitásuk által szenvedett sérelmök orvosoltatását kéri;

Ürmös Felső-Fehér megyébe kebelezett község volt urbéres lakosai kérelme, volt földesuraik ellen a községi közös erdő és legelő használatában leendő megvédése végett;

özv. Tömöri Miklósné nádudvari lakos kérelme, lakházának volt földesura által lett elárvereztetés megsemmisitése iránt;

Leicht Bernát trencsénmegyei tepliczi lakos az iránti három rendbeli kérelme, hogy Otlik András és neje elleni pere átvizsgáltassék és részére kedvezően elintéztessék.

Mindezen kérvények az igazságugyminiszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

2224. Zala megye közönsége kérelme, hogy a megye területén fekvő, s jelenleg az alsó-ausztriai gottviczi apátsághoz kebelezett zalavári apátság hozandó törvény által az emlitett apátságtól elválasztassék, és a jezsuita rendnek adományozott kapornaki apátság a magyar katholika egyháznak visszaadassék;

Nagybánya város közönsége kérvénye, melyben a részére mint kegyuriságot gyakorló testület részére járandó bordézsma-kárpótlás megtéritése iránt az 1848. XIII. törvényezikk 3-ik §-a értelmében utólag teljesitendő intézkedések mielőbbi foganatositását kéri.

Elintézés végett a vallás- és közoktatási miniszteriumnoz áttétetni rendeltetik.

2225. Bakabánya sz. kir. város közönsége kérelme, a kegyuri jogok és kötelezettségek eltörlése iránt;

Neuman Vilmos kolozsvári lakos a kolozsvári tanácsot hátralevő tanári fizetésének beszedésére köteleztetni kéri;

Jánossy Lajos erdélymegyei áldozár a tömösi veszteglő hivatal idegen katonai hivatalnoka által szenvedett zaklatásait, s papi hivatalának elvesztését panaszolván, kiállott hét évi sulyus börtön és négy évi internálás után nehéz betegséggel és szükséggel sulyosbitott jelenlegi számadó állapotja tekintetéből ügyének megvizsgálásáért, s addig is némi segedelemért folyamodik.

Mindezen kérvények a cultusminiszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

2226. Fecser József biharmegyei görbedi községi tanitó a népnevelés és néptanitói helyzet tárgyában javaslatát a törvényalkotásnál figyelembe vétetni kéri.

Jelen javasIat figyelembe vétel s használat végett a közoktatási miniszteriumnak kiadatni rendeltetik.

2227. Pest sz. kir. város hatósága a Dunaszabályozásra még a folyó évi országos költségvetésbe bizonyos összeg felvételét és a szabályozásnak Buda-Pest környékén azonnali megkezdését elrendeltetni kérő folyamodása

Elintézés végett a közlekedési miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

2228. Beregmegye közönsége a Duna-Tisza közti csatornázás ellenében benyujtott javaslata szerint az alsó-tiszai csatornázást pártoltatni kérő folyamodása;

Iriny szatmármegye község kérvénye a tisza-ér-körösi csatorna létesitése iránt;

Székelyhid Bihar megyébe kebelezett mezővárosi község szintén az iránti kérelme;

Nagy Károly szatmár megyei mezőváros ugyancsak ily tárgyu kérelme;

Ottomány község Bihar megyében szintazon ügybeli kérvénye;

Pálfalu szatmármegyei község szintily tartalmu kérelme;

Szalacs biharmegyei község ugyancsak e tárgybeli kérelme;

Szatmár-Németi város kérvénye szintén e tárgyban;

Kis-Kereki község képviselői szintén ez ügybeli kérvénye;

gróf Zichy Ferecz biharmegyei birtokosnak szintezen tárgyu kérelme;

Győr megye közönsége a Duna főfolyamának ármentesitéssel összekapcsolt szabályozását és egész hosszában biztos hajókázható karba helyeztetését országos költségen mielőbb eszközöltetni kérő folyamodása:

Mindezen kérvények a közlekedési miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

2229. A bodrogközi tiszaszabályozási társulat közönségének kérvénye az iránt, hogy miután maga erejéből a szükséges és már nagy költséggel megkezdett szabályozást létesiteni a társulat nem képes, országos segélyben részesittessék:

Ezen kérelem figyelembe vétel s intézkedés végett a közlekedési miniszteriumnak kiadatni rendeltetik.

2230. Pozsonymegye közönsége a megyék rendezése alkalmával észrevételeit figyelembe vétetni kérő felterjesztése;

Turócz megye közönsége a megyék és a felelős kormány közti viszony miképen leendő megoldása tárgyában beadott emlékirata;

Torna megye közönsége a kassai magyar szinház évi 18,000 frttal segélyeztetését megállapittatni kérő folyamodása;

a Jászkun kerület közönsége a kassai magyar szinházat állandósittatni és segélyeztetni kérő folyamodása;

Ujvidék sz. kir. város közönsége kérvénye, melyben a szerb nemzeti szinházat országos alapból ségelyeztetni kéri;

az ujvidéki szerb nemzeti szinház igazgató választmánya kérvénye szintén ez iránt :

Használat végett a belügyminisztériumhozáttetni rendeltetnek.

2231. Jász-Berény város képviseleti közgyülésnek kérvénye a Jászkuńság által 1745-ben fizetett 515,000 frt váltsági összegnek igazságos és méltányos megtéritése iránt;

Digitized by Google

a Jászkun kerület közönségének szintén ez iránti kérelme;

Árva megye közönségének kérvénye, a kassai szinháznak országos alapból leendő segélyezése iránt Kassa város közönségének feliratát pártoló kérvénye tárgyában;

Abaujmegyebeli Komlós, Hollóháza, Kajáta és Pusztafalu községek lakosainak az iránti kérelme, hogy az általok Bodnár Bertalan volt főszolgabiró kezéhez lefizetett, s ez által elsikkasztott vizi fecskendők árának ujból megfizetése alól felmentessenek:

Intézkedés végett a belügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

2232. Dr. Schaller székesfehérvári lakos a himlőoltást megszüntetni kérő folyamodása;

Trencsén megye közönsége a kassai magyar szinházat országos segélyben részesiteni kéri;

Szab. kir. Arad város közönsége szintén ez iránti kérelme;

Szabolcs megye szintezen tárgybeli kérelme;

Liptó megye ugyancsak ez iránti kérvénye;

Sáros megye közönsége ugyancsak ily értelemben készitett kérelme;

Turócz megye közönsége szintezen tárgybeli felirata;

a Hajdu kerület közönsége ugyancsak ezt kérő folyamodványa;

Veszprém megye közönsége szintez iránti kérelme;

a Jászkun kerületek közönsége a budai népszinházat 18,000 ftban segélyeztetni kérő folyamodása;

Liptó megye szintez iránti kérelme;

Torna megye szintezen tárgybeli kérelme;

Gredig Jeremiás és Teszler Antal nyiregyházi czukrászok kérvénye, melyben Nyiregyháza város tanácsa visszaélései ellenében vizsgálatot tétetni kérnek;

Bényey István szinész, a magyar szinészeket választó polgári joggal felruháztatni kérő folyamodása;

Zólyom megye közönségének a köztörvényhatóságok önkormányzati jogkörének a miniszteri rendszerrel leendő kieegyeztetése iránt beadott emlékirata;

Esztergom megye közönségének szintezen tárgybeli emlékirata;

Bereg megye közönségének szintez ügybeli felirata;

Megay G. A. fogarasi gyógyszerész Fogarasban egy második gyógyszertárnak felállitását eltiltatni kérő folyamodása;

Melyes Belizár nagymarosi h. jegyző emlékirata az orsaágos gyarmatositás iránt;

Vittencz és Dejte községek kérvénye, a határukban elszaporodott magas vadak kiirtása iránt;

Felső-Tárkány község előljárói és lakosai községöknek Borsod megyétől leendő elválasztását és Heves megyébe kebeleztetését kérő folyamodványa;

a jász-kunkerületi lakosok kérelme az 1848. évi II. t. cz. 2. és XXVIII. t. cz. 3. §§-nak kiczikkelyezése iránt ;

a jász-kunkerületi lakosok kérelme az 1848. évi XXII. t.cz. 4. §-ában megérintett qualificatióknak a kijelölés és képviselővé választhatásra vonatkozólag is leendő kiterjesztése iránt;

Nagy-Bánya szab. kir. város közönsége kérelme, a kassai magyar szinháznak országos alapból leendő segélyezése iránt;

Zemplén megye közönsége a nehány görög-kath. lelkész által elkövetett izgatások megfékezése miatt, az ezek által kierőszakolt aláirással, s községi pecséttel ellátott s a képviselőházhoz beadott, "a zempléni oroszok kivánalmát" tárgyazó folyamodványt áttekintés végett eredetiben visszaküldés mellett megküldetni kéri;

Cseresnyés Károly köz- és váltóügyvéd, jelenleg nagykárolyi lakos kérelme, melyben a szatmári financz-hivatalnokok ellen szigoru vizsgálatot rendeltetni, Szatmár város jelenlegi tanácsát felfüggesztetni, a város ügyei rendezése végett országos küldöttséget neveztetni és teljes kártéritését eszközöltetni kéri:

Mindezen kérvények a belügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

2233. Nagy János volt honvédőrnagy és esztergomi lakos kérvénye, öreg napjaira kiérdemlett ellátása, 2100 frt kára megtéritése iránt

A honvédelmi és pénzügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

2234. Báróti András kézdi-szent-léleki lakos kérvénye, már 1849-ben részére meghatározott 20 kr. rokkanti tápdij utalványozása iránt;

Nagy Menyhért tordamegyei alsó-járai születésű tanuló és besorozott, jelenleg szabadságos katona törvényellenes besoroztatása alóli felmentése iránti kérelme;

Báró Lo-Presty Henrika özvegy Ukermann bárónénak temesmegyei földbirtokosnak az iránti kérelme, hogy idősb néhai báró Lo-Presty utáni hagyaték a Ludoviceum részére biztosittassék;

Kubinyi Dezső m. k. pénzügyminiszteri számtiszt az iránti kérvénye, hogy miután ő az 1861-ben a Butler-féle m. kir. katonai akademiai alapitványból részesülésre megválasztatott és mégis Kassán és St. Pöltenben a katonai intézetekben szülői fizetése folytán neveltetett, azon 2000 ft., mely az akademiában léte alatt nevelésére forditandó lett volna, neki kifizetessék;

Pest város közönsége a Ludoviceumnak eredeti rendeltetésére leendő alkalmaztatása és 1849-ik évben lefoglalt vagyonának viszadása iránt Vas megye által ben yujtott felterjesztést pártolja:

Mindezen kérvények intézkedés végett a honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

2235. Temesvár város közönsége a magyar hadsereg nemzeti lábra állitás a és a honvédelmi rendszer mielőbbi életbe leptetése iránti kérelme ;

Trencsén megye közönségének szintez ügybeli kérelme;

Nyiregyháza városa közönségének szintezen tárgybeli kérelme;

Torna megye közönsége szintilynemű kérvénye;

Bereg megye közönsége szintez ügybeli kérelme;

Dunaföldvár mezőváros közönségének szintezen tárgybeli kérelme;

Három és Miklósvárszék közönségének ugyancsak ily tartalmu kérelme;

Fehér megye közönségének szintez ügybeli felterjesztése;

Szabolcs megye közönségének szintezen tárgybeli kérelme;

Győr megye közönségének szintily értelmű kérelme ;

Békés megye közönsége szintez ügybeli kérelme;

Esztergom megye közönségének szintezen tárgybeli felterjesztését;

Arad megye közönségének ugyancsak ezen tárgybeli kérelme;

a Jászkun kerületek közönsége szintez ügybeli felirata;

Szabadka város közönségének szintezen tárgybeli kérelme;

Magyar-Óvár mezőváros előljáróinak szintezen tárgybeli kérvénye;

Nagy-Kanizsa város közönsége szintezen ügybeli felterjesztése;

Kővár vidék közönsége szintezen tárgyban, valamint a Ludoviceumnak eredeti czéljára leendő alkalmaztatása iránti kérelme:

Mindezen kérvények a honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetnek.

2236. Loschán József Sándor, segéd a kassai catastralis felügyelőségnél, az iránti kérelme, hogy az ezennel benyujtott, a catastralis felmérési reformokat tárgyazó tervei elfogadtassanak.

Ezen fontos ügyben beadott jelen kérelem és tervezet figyelembe vétel és eshetőleg használat végett a pénzügyminiszteriumnak kiadatni rendeltetik.

2237. Több pesti polgár által a pesti orsz. vakok intézete alapjának bővitése és egy "vakokat ápoló intézetnek" felállitása ügyében beadott kérelme

Az ügy fontosságánál fogva figyelembe vétel végett az összes miniszteriumhoz áttétetni rendeltetett.

2238. A Hajdu kerület közönségének az iránti kérelme, hogy miután az 1863. évi adó elengedése végett beadott kérelme a pénzügyminiszteriumtól elutasittatott, igazságos kérelme teljesítése végett a képviselőház intézkedjék.

Miután ez ügyben a pénzügyminiszterium már rendelkezett, de ezen rendelkezéssel a folyamodó kerület meg nem elégszik, jelen kérelem intézkedés végett az összes miniszteriumhoz áttétetni rendeltessék:

2239. Duna-Pataj mező-város az iránti kérelme, hogy az őt illető, már fel is számitott urbéri kárpótlási összeg, kamataival kifizettetni rendeltessék:

Miután a folyamodó községnek 1867-ik évben a képviselőházhoz beadott, innét 1867. évi junius 26-án hozott határozat folytán az igazságügyminiszteriumhoz áttett hasonló kérvényére a belügyminiszteriumnál 1867. augusztus 29-én elutasító II. sz. a. végzés hozatott, a jelen kérvény mellékleteivel együtt kellő intézkedés végett az összes miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

2240. Nógrádmegyei balasa-gyarmati iparosok kérvénye, melyben a czéhés iparrendszert törvényhozásilag rendeztetni kérik:

Használatul az ipar- és kereskedelmi miniszteriumnak átadatni rendeltetik.

2241. Pestmegyei Promontór község előljárói, az 1856-ban létrejött szőlődézsmaváltság terheitől törvény által leendő felmentetésök iránti kérelme.

A kérvény érdemét illető intézkedések eszközlése végett az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

2242. Sátoralja-ujhelyi szőlőbirtokosok a hegyvám megszüntetése iránt intézkedést kérnek tétetni.

A beadott kérvény a hegyvám megszüntetését tárgyazó törvényjavaslat készitésekor figyelembe vétel végett az igazságügyi miniszteriumnak kiadatni rendeltetik.

2243. Heves- Szolnok megyébe kebelezett Tisza-Nagy-Rév község lakosai kérelme a szőlődézsma országos közköltségen leendő megváltása iránt:

Az idézett törvényczikk hordereje folyamodók szerződési viszonyáig ugyan ki nem terjedvén, mindazonáltal lehető használat végett e kérvény az igazságügyi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

2244. A Bukarestben lakó számos magyar alattvalók, a Romániában levő konzulságot politikai és kereskedelmi tekintetből a magyar érdekeknek megfele-

lőbben szerveztetni, és a hivatalnokok közé a dualismus- és paritásból kifolyólag magyarok alkalmaztatását kérik.

E figyelemre méltó kérelem intézkedés végett a kereskedelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

2245. Kecskemét város közönségének kérvénye, melyben azért esedezik, hogy a földesuri váltságra fordított összegekért az 1848. XII. t. cz. 9. §. értelmében kártalanittassék:

Miután a kérelemben felhozott 1848. törvény a magokat már előbb megváltott községek kártalanitása iránti intézkedések megtételének a miniszteriumot bizta meg, jelen kérelem a miniszteriumnak kiadandó.

2246. Bélabánya város közönségének kérvénye, mely szerint Selmecztől külön választásaért és törvényes autonomiájának helyreállitásaért esedezik:

Jelen kérvény tartalma szerint a kérelmező város közönségének hasonló folyamodása következtében a m. kir. belügyminiszter által intézkedés tétetvén, ugyanazért a jelen ujabb kérvény az összes m. kir. miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik, megjegyeztetvén, miszerint a hivatkozott okmányok a kérvényhez nem csatoltattak.

2247. Lovag Czehovszky Leo 1849-ben magyar ezredes galicziai przemysli községi lakos, a honvédalapból segélyeztetése iránt mult évben beadott kérvényét pártoltatni s az eredményről magát értesittetni kéri.

Nevezettnek kérvénye már a honvédelmi miniszteriumhoz rég áttétetvén, és kérelme a hivatalos lapban közzé tett értesülés szerint el is levén intézve, kérelmezőnek hivatalos uton értesitése végett, ha még ez eljárás szükségeltetnék, e kérvény szintén a honvédelmi miniszteriumhoz áttétetni rendeltetik.

2248. Bereg megye közönsége a képviselőknek az orszégos ülésekből gyakori kimaradását meggátoltatni kérő folyamodása

A házszabályok iránti törvényjavaslattal foglalkozó bizottsághoz áttétetni rendeltetik.

2249. Pozsony vármegye a nemzetiségi kérdést az alválasztmány véleményétől eltérőleg kéri elintéztetni.

A nemzetségi kérdés tárgyában kiküldött választmányhoz áttétetni rendeltetik.

2250. A pesti "egyenlőségi kör" kérvénye, a polgári házasság intézményeinek mielőbbi behozatala tárgyában;

a Jászkun kerület közönsége kérvénye, melyben a királyi táblának kerületenkinti felosztása esetére Debreczen városát egy olyannak székhelyéül kitüzetni kéri:

Nagy-Bánya sz. kir. város közönségének szintez ügybeli kérelme ;

Szatmár-Németi város közönségének szintezen tárgyu kérelme.

Debreczen város közönségének szintez iránti kérelme;

Sopron szabad királyi város közönségének kérelme, melyben a királyi táblának felosztása folytán alakitandó dunántuli kerületi másod biróság székhelyéül Sopront kéri kijelöltetni:

Mindezen kérvények a törvénykezési bizottság által a polgári perrendtartás tárgyában beadott iratokhoz csatoltatni rendeltetnek.

2251. Aranyos szék közönségének a sőügyben az erdélyi gazdasági egyesület által beadott javaslatát pártoltatni kérő folyamodása

A ház levéltárába letétetni rendeltetik.

2252. Szatmármegyei Sürgye falu közönségének a faizási és legelői joggyakorlatnak az 1848-ki állapot fentartása iránt beadott kérvénye,

Mint a belügyminiszterium által már elintézett ügy, az irattárba tétetni rendeltetik.

2253. Szatmár megyében kebelezett Nyirmegyes község lakosainak az urbéri rendezés keresztül vitele körül elkövetett viszaélések és szabálytalanságokból kifolyó sérelmeik orvosoltatása tárgyában beadott azon kérvénye, mely már az igazságügyi miniszterium által is átvizsgáltatott és elutasitó végzéssel ellátattott,

Levéltárba tétetni rendeltetik.

2254. Hód-Mező-Vásárhely város községi bizottmánya kérvénye, a hazai honvédelmi miniszter hatáskörének törvényhozás utján mielőbbi szervezése iránt

A védrendszer és honvédség tárgyában előterjesztett törvényjavaslatokhoz csatoltatni és azok tárgyalása alkalmával figyelembe vétetni rendeltetik.

2255. Pozsony sz. kir. város közönségének az iránti kérvénye, hogy lakói az uj épitmények ideiglenes adómentességére nézve a budapestiekkel hasonló kedvezményben részesittessenek,

A házadó iránti előterjesztett törvényjavaslathoz csatoltatni rendeltetik.

2256. Beke Gábor a pest-ujvidéki vasut és mellékágai kiépitése iránt beadott kérvényének elintézését szorgalmazó kérvénye;

Ér-Diószeg Bihar megyébe kebelezett m.-város község kérvénye, a tiszaér-körösi csatorna létrehozatala iránt;

Gyoma m.-város Békés megyébe kebelezett község kérelmé szintezen tárgyban;

Csokaly község Bihar megyébe szintez ügybeli kérvénye;

Szarvas m.-városnak szintazon tárgyu kérelme;

Endrőd Békés megyébe kebelezett község kérvénye, a tisza-lök-gyomai és a pest-csongrádi csatorna létesítése iránt ;

Kecskemét város közönségének kérvénye, hogy a tervezett pest-csongrádi hajózási csatorna a kérelmező város közvetlen közelében vitetni rendeltessék ;

Zala megye közönsége a győr-grätzi vasutvonal helyett az országos érdeknek is inkább megfelelő buda-grätzi megállapitását eszkzöltetni kérő folyamodása;

Jánosháza és vidéke a győr-grätzi vasutvonalnak pápa-molnári részét a Raba völgy iránya ellenében N.-Szőlős-Jánosháza felé vezettetésének megállapítását kérő folyamodványa;

Békés megyebeli Szeghalom község lakossága egy tisza-körösi hajózási és öntözési csatornát, államsegélyezéssel községe közelében kér létesittetni;

Békés megyebeli Füzes-Gyarmat községének ugyanazt kérő folyamodása; Temesvár város közönsége Krassó megye feliratát egy Temesvárról Lugosnak Orsovára vezetendő pályára vonatkozólag maga részéről is pártolván, a képviselőház figyelmébe ajánló kérvénye;

Szászváros közönsége a gyulafehérvár-nagyszeben-verestoronyi vonalat, a vasuthálózati tervbe felvétetni kérő folyamodványa:

Mindezen kérvények a vasuti bizottsághoz áttétetni rendeltetnek.

2257. Szab. kir. Zombor város közönsége az iránti kérvénye, hogy közrendészeti és törvénykezési költségei a városnak a multra meg térittessenek, jövőre pedig az állampénztárból fedeztessenek.

Ezen kérvény, a mennyire a multra vonatkozó meg téritést illeti, a pénzügyi miniszteriumhoz, a mennyiben pedig a jövőre való rendelkezést illeti, az állandó pénzügyi bizottságnak kiadatni rendeltetik.

- 2258. A miskolczi görög-keleti egyház község kérvénye, a vallás- és közoktatásminiszter által előterjesztett törvényjavaslat ellen a pesti, kecskeméti és szentesi görög-keleti egyházközségek részéről benyujtott felszólalás s illetőleg kérvény pártolása iránt;
- a gyöngyösi görög-keleti egyházközség előljárói szintén e tárgybeli pártoló kérelme;
- a karczagi és tokaji görög keleti egyházközségeknek kérvénye szintén a fenebbi tárgyban:

Miután ez ügyben a törvényczikk már az országgyűlés által megállapittatott, jelen kérvények már figyelembe nem vétethetvén, viszavételig a levéltárba letétetni rendeltetnek.

2259. Segesvár város a Schmidt Konrád szász ispán nyugalmaztatása tárgyában hozott szász universitási kérvényhez csatlakozva, a comesválasztási jog viszaállitását kérelmező folyamadványa;

segesvári több lakosok Schmidt Konrád szász gróf iránti eljárását a kormánynak helyeselve, az ezen érdemben a szász universitás által beadott kérvényt figyelem nélkül hagyatni kérő folyamodása:

Miután ezen ügy legközelebbi határozat által meghaladtatott, jelen két rendbeli kérvény tudomásul vétetvén, levéltárba tétetni rendeltetik.

2260. Suhajda József és társai az iránti kérvénye, hogy Pest megyében kebelezett Irsa községben épitendő részvénytársulati gőzmalomra a regalejogok tekintetbe vétele nélkül engedély adassék:

Miután ezen kérvény tárgyában az illető kereskedelmi miniszterium az A és B alatti mellékletek szerint már rendelkezett, ezen kérvény ezuttal törvényhozási intézkedés tárgya nem lehetvén, mellékleteivel együtt visszavételig a levéltárba letétetni rendeltetik.

2261. Báró Szekendorff Oszkárné szül. Guzub Franciska tabi lakos az iránti kérvénye, melyben Zichy Antal somogymegyei zalaközségi birtokos és tabválasztókerületi országos képviselő elleni ügyében az iránt folyamodik, hogy a somogymegyei fenyitő törvényszéknek 1867. november 29—1334. sz. a. kelt végzésével elrendelt bünvizsgálatra a nevezett képviselőnek személyes előállitatása engedélyeztessék;

Miután a közvád alá eső bünügyekben a képviselői immunitás alóli felmentést csak a közvádló, jelen esetben tehát csak a megyei tiszti ügyész kérhetné; miután továbbá a folyamodó által felhozott tények, ha hitelesen be is győzettek; volna, közvád alá eső bünténynek tényálladékát Zichy Antal képviselő ellen meg nem állapitának, és Somogy megye törvényszékének folyamodó által hivatkozott 1867. november 29-én kelt végzésében, de az általa becsatolt főbirói idézésben is a vizsgálat csak is Hecs Károly ellen rendeltetetett el, s igy azon állitása, hogy az a nevezett képviselő ellen is elrendeltetett, valótlannak tünik ki; miután végre Somogy megye főügyészének hivatalos bizonyitványa szerint nevezett képviselő ellen Somogy megye fenyitő törvényszéke előtt bünvizsgálat sem ezen, sem egyéb tárgyban folyamatban nincsen: a folyamodás teljesen alaptalannak bebizonyult.

képvh. Irományok. 186⁸/₈IV.

Miért is az visszautasittatni és a visszavételig a levéltárba eltétetni rendeltetik.

Ezen tárgyalások befejezése után az elnök annak kijelentése mellett, hogy a következő ülés f. hó 4-én délelőtti 10 órakor fog tartatni, melyben az egyenes adókról szóló törvényjavaslatok fognak tárgyalás alá vétetni, az ülést berekesztette.

Az 1868-ik évi julius 4-én tartott CCLIV. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Somssich Pál. Jegyző: **Mihályi Péter**.

A folyó évi julius 2-kai ülés jegyzőkönyve a már hitelesített pont kivételével felolvastatván,

Hitelesittetett.

2262. A ház elnöke bemutatja:

Dózsa Dániel Maros-Vásárhely város egyik k pviselőjének levelét, melyben kormány kinevezéstől függő hivatalba lett alkalmazása folytán képviselői állomásáról lemond.

A lemondás tudomásul vétetvén, Maros-Vásárhely város központi választmánya uj képviselőválasztásnak eszközlésére elnökileg felszólittatni rendeltetett.

2263. Simay Gergely képviselőnek kérvényét, melyben családi ügycinek rendezése tekintetéből rövid időre történt indokolt eltávozását bejelenti.

Tudomásul vétetik.

2264. Felsenburg Sámuel rimaszombati liqueurgyáros és vegyes kereskedőnek abbeli kérvényét, melyben gyárában a csapon eladásnak eltiltását panaszolja;

Máramaros megye közönségének, továbbá

Er-Adony, Otomány és Gálos-Petri biharmegyei és

Endréd szatmármegyei községeknek kérvényeit, a tisza-ér-kőrösi csatornának létesítése tárgyában;

Hönig Frigyes aradi lakos kérvényét az 1849-ben a magyar kincstár részére sajátjából kiadott 7771 frt p. p. költségnek megtéritése iránt.

Ezen kérvények tárgyalás és jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadattak.

2265. Olvastatott a szerb fejedelemség külügyminiszterének a magyar képviselőház által, a belgrádi gyászos esemány folytán kifejezett részvétnyilatkozatra vonatkozó, a belgrádi cs. kir. főkonzulsághoz intézett irata magyar forditásban.

A szomszéd szerb nemzet kormányának ezen válaszirata szives tudomásul vétetvén, annak kinyomatása és a képviselők között való kiosztása elhatároztatott.

2266. Bánffy Albert b. képviselő előrebocsátott indokolás mellett benyujtja Kraszna megye közönségének azon felterjesztését, melyben a képviselőválasztási jogára nehezülő sérelmét törvényhozásilag orvosoltatni kéri.

A kérvényi bizottsághoz áttétetett.

2267. Simonyi Ernő interpellatiót intéz az igazságügyi miniszterhez:

"Mondja meg az igazságügyi miniszter úr, ha vajon a királyi és hétszemélyes táblák birái, a törvény és jelesen az 1847—8-ki III-ik törvényczikk által megkivánt miniszteri ellenjegyzés mellett lettek-e birói tisztjökre, illető leg méltóságukra kinevezve?

"Pesten julius 4-én 1868."

Az interpellatio felolvastatván, az, irásban az igazságügyi miniszterrel közöltetni rendeltetett.

2268. Báró Nyáry Gyula a főrendi ház jegyzője áthozza a főrendi háznak folyó évi julius 2-án tartott XCIX-ik ülésében 415. és 417. számok alatt hozott határozatait tartalmazó jegyzőkönyvi kivonatokat, melyek szerint a dohány- és lottojövedék, valamint a szesz-, sör- és czukoradók, az arany- és ezüstáruk finomsági tartalma, ellenőrzése és fémjelzése, végre a bor- és husfogyasztási adó iránt, a képviselőház által átküldött törvényjavaslatokat a főrendi ház elfogadta; és

Az átküldött üzenetek felolvastatván, tudomásul vétettek és a törvényjavaslatok a szentesités eszközlése czéljából szokott módon a kormánynak átadatni rendeltettek.

2269. A napirend folytán tárgyalás alá vétetvén a központi bizottság jelentése mellett beterjesztett törvényjavaslatok a föld- és a házadóról, e czélból felolvastatott mindenekelőtt a pénzügyi bizottságnak jelentéséből azon rész, mely a földadó iránti törvényjavaslatra vonatkozik; azután olvastatott maga a törvényjavaslat. Az e felett megkezdett átalános tárgyalás folyamában Pap Simon képviselőnek a következő pót-inditványai olvastattak:

Pót-indit ván yok

a földadóról szóló törvényjavaslathoz.

1-ör. Tekintettel arra, hogy a fogyasztó vidékek az absolut kormány által rájok aránytalanul és igazságtalanul kivetett adóterhet elviselni nem képesek, határozzael a ház az adórectificatiónak rögtöni foganatba vételét és annak befejeztéig az adóhátralékok behajtásának felfüggesztését, tekintettel a fogyasztó vidékekre.

2-or Tekintettel arra, hogy az absolut kormány által az adókivetésnél az eladási átlagok vétettek adóalapul, mi által a fogyasztó vidékekre elviselhetlen teher háramlott, figyelmeztessék a kormány, hogy a foganatba veendő adóreformnál a fogyasztó és termelő vidékek közti különbség vétessék figyelembe i ilyen például az éghajlat, a vidék fekvése, a föld minősége, annak termelő ereje stb.

3-or. Tekintve azt, hogy az adóreform nagy részben csökkentené a bevételt, és azon arányban növekednék a deficit, e hátránynak lehető pótlásául határozza el a ház takarékossági szempontból a következő tételeket:

Digitized by Google

- a) hogy a nyugdijak szigoruan átvizsgáltassanak, nehogy olyanok is részesittessenek e kedvezményben, a kik arra nem érdemesek, ilyenek például az absolut volt kormánynak szolgái, kik e kedvezményből kirekesztessenek;
- b) hogy a méltányosaknak találtatandó nyugdijak hazánknak ennyire kimerült és kizsarolt helyzetében a 300 frt maximumot egyelőre megne haladják, mert a nyugdijazás czélja nem a fényuzés, hanem a nélkülözhetlen élelmezés;
- c) hogy a 2000 frtot meghaladó államhivatali fizetések felökre leszállittassanak, ugy hogy a 6000 frt. maximumot meg ne haladják;
 - d) hogy a kettős államhivatali fizetések megszűntettessenek.
- 4-er. Tekintettel arra, hogy a teher igazságosan megosztassék, a szerint, mint azt mindenki elviselni képes, határozza el a ház:
 - a) a birtoknak fokozatos megadóztatását;
- b) minden czimek, legyenek bár világi vagy egyházi, hivatalos vagy születési czimek, aránylag megadóztassanak, kivéve a megkoronázott magyar királyt és annak családtagjait, és kivéve a tisztelet, tisztelendő és tiszteletes czimeket, melyek adómenteseknek nyilvánittassanak.
- 2270. A törvényjavaslat feletti átalános vitának berekesztése után az elnök által feltett ezen kérdésre: "elfogadja-e a képviselőház a pénzügyi bizottság által ajánlott és a központi bizottság részéről is helyeselt és előterjesztett, a földadóról szóló törvényjavaslatot átalánosságban a részletes tárgyalás alapjául?"

A ház átalános szótöbbséggel a földadóról szóló törvényjavaslatot átalánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadta.

2271. Lónyay Menyhért pénzügyminiszter benyujtja kihirdetés végett a magyar éjszak-keleti vasut kiépitésére, valamint aZákánytól Zágrábig és Hatvan-tól Miskolczig terjedő vasutvonalak épitése tárgyában szentesitett két rendbeli törvényezikket.

A benyujtott törvényczikkek felolvastatván, kihirdettettek, és hason czélból való kihirdetésnek eszközlése végett a főrendi házhoz átküldetni rendeltettek. Ezután elnök a következő ülés idejét a jövő hétfőre d. e. 10 órára kitüzvén,

Az ülést eloszlatta.

Az 1868-dik évi julius hó 6-kán tartott CCLV-ik ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly.

Jegyző: Mihályi Péter.

A folyó évi julius 4-kei ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2272. A ház elnöke előterjeszti a következő irományokat:

Irányi Dániel képviselő megválasztásáról szóló eredeti jegyzőkönyvet,

Mely az állandó igazoló bizottságnak tárgyalási és véleményes jelentéstétel
végett kiadatott.

2273. Barinyay József képviselőnek kérvényét, melyben egészségi tekintetből 4 heti szabadságidőt kér magának adatni.

Folyamodónak a kért 4 heti szabadság megadatott.

2274. Heves és Külső-Szolnok t. e. megyék közönségének fölterjesztését, melyben a jelenleg Borsod megyébe kebelezett Felső-Tárkány községnek azon megyéből Heves megyébe leendő bekeblezése iránti kérvényét pártolja;

ugyanazon megyék közönségének az iránt panaszt emelő felterjesztését, hogy a cs. kir. katonai hatóságok törvényhatóságukhoz német nyelven intézik megkereséseiket; ezen helyzet megváltoztatását eszközöltetni kérik;

Mailáth György a főrendi ház elnökének levelét, melynek csatlékában báró Mikes Ede és Kráta Dávid gyártulajdonosnak, a szeszgyártás megadóztatására vonatkozó kérvényét, mely a főrendi háznak folyó évi julius 2-án tartott ülésében bemutattatott, miután az országgyű'éséhez intézett iratok első sorban a képviselőház által tárgyalandók, alkalmas használat végett átteszi;

Mór mezőváros iparos testületének abbeli kérvényét, hogy az ipar jelenleg zilált állapotának megszüntetése iránt intézkedés tétessék;

végre Nagy Zsuzsána pesti lakosnak kérvényét, melyben vak és tébolyodott gyermekét valamely országos intézetnél felvétetni kéri.

A bemutatott kérvények tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadattak.

2275. Kéthelyi József, mint a középponti bizottságnak előadója előterjeszti és felolvassa a nevezett bizottságnak a jövedelemadóról, a személyes kereseti adóról, továbbá a közadók kivetése, befizetése, biztositása, behajtása és a pénzügyi törvényszékek felállitása, valamint az 1868-ik évben Horvát- és Tótországban viselendő közterhekről szóló törvényjavaslatokra vonatkozó jelentését.

A felolvasott jelentés kinyomatni és szétosztatni határoztatott; annak az illető törvényjavaslatokkal együtt eszközlendő tárgyalására, a napirend későbben fog kitüzetni.

2276. Jendrassik Miksa a 7-ik osztály előadója előterjeszti a nevezett osztálynak külön véleményét a közadók kivetése, befizetése, biztositása, behajtása és a pénzügyi törvényszékek felállitása iránti törvényjavaslat 60-ik §-ára nézve, mely felolvastatván,

Kinyomatni és a ház tagjai között kiosztani rendeltetett.

2277. Inkey József képviselő bemutatja Surd községének abbeli kérvényét, hogy a községre 1865-tól 1864. évig igazságtalanul kivetett adónak befizetése alól felmentessék.

A kérvényi bizottsághoz áttétetett.

2278. Tanácskozás alá vétetett a napirend folytán a földadóról szóló törvényjavaslat, melynek részletes tárgyalása czéljából megkezdetvén annak szakaszonkinti felolvasása,

Mindenek előtt a törvényjavaslatnak czime megtartatott.

Az 1-ső §-ra nézve a középponti bizottság által a második bekezdés helyett ezen kiigazitott szerkezet ajánltatott :

"A miniszterium felhatalmaztatik, hogy a földadó kivetésének, beszedésének és kezelésének módjára vonatkozó, eddig gyakorlatban levő szabályokat, a mennyiben ezen és a f. évi t. cz. által meg nem változtatvák, jövő 1870-ik évi 31-ig ideiglen érvényben tarthassa".

Ugyan ezen §-ra nézve beadattak és felolvastattak a következő módositványok:

Módositvány

a földadóról szóló törvényjavalatnak 1. §-ához.

Az első bekezdés után folytatólag ez tétessék:

"Miután pedig ez mégis több időt igényelhetne, a jövő évi költségvetés előterjesztése alkalmával javaslatot teend azon módok és elvek iránt, melyek szerint a catasteri becsű legszembeszökőbb hiányait ki lehetne javitni."

Beadja Pesten, jul. 6-án 1868.

Tisza László, Torda megye egyik képviselője.

M ó d o s i t v á n y.

"Addig is tehát a földadó kivetésének, beszedésének és kezelésének módjára vonatkozó eddig gyakorlatban lévő szabályok, a mennyiben ezen és a f. évi t. cz. által meg nem változtatvák, ideiglen érvényben maradnak."

Pesten, jul. 6-án 1868.

Bezerédj László, Vas megye rumi kerülete képviselője.

Módositvány

a földadóról szóló törvén yjavaslat 1-ső §. három első sorára vonatkozólag.

"A miniszterium az adórendszernek átalában, különösen a földadórendszernek a tényleg fenálló adókulcs lejebb szállitása megkezdésével, törvényhozás utján leendő megállapitása iránt, már az 1870-ik évi deczember 31-ke előtt kimeritő törvényjavaslatot terjesztend elő."

Nyáry Pál, pestmegyei ráczkevi kerületi képviselő.

Módositvány

a földadóról szóló törvényjavaslat 1. §. iránt.

Az 1. §. első mondata ekként módositandó:

"A földadó kivetésének hibás alapja mielébbi kiigazitása iránt törvény fog

alkottatni; miért is a miniszterium kötelességévé tétetik, hogy ez iránt törvényjavaslatot terjeszszen a ház elé.

Zichy Nándor, Fehér megye ráczalmási kerülete képviselője.

Módositás.

A földadóról szóló törvényjavaslat 1-ső §. első kikezdése helyett ez teendő:

1. §.

"Az adórendszernek törvényhozás utján leendő állandó megállapitására szükséges előmunkálatok mi előbbi megtételére nevezzen a képviselőház egy öt tagból álló bizottságot, mely az országgyülés szünetelése közben is munkálódván, szakértők meghallgatása és a megyei és városi hatóságokkal érintkezés után, készitsen az adó igazságos kivetése, beszedése és kezelése iránt egy kimeritő javaslatot, mely a jövő évi ülésszak alatt az országgyülésnek beadatván, alapul szolgáljon a pénzügyi miniszter által előterjesztendő törvényjavaslatnak."

Továbbá ugyan ezen §. második kikezdése negyedik sorában ezen szavak: "jövő 1870-ik" helyett tétessék: "a folyó 1868-ik."

Pest, julius 6-án 1868.

Simonyi Ernő, baranyamegyei német-ürögi képviselő.

Az ezek folytán előidézett tárgyalás befejezése után az elnök által szavazásra feltett azon kérdésre: a törvényjavaslat 1-ső §-át annak második bekezdésére nézve a központi bizottság által ajánlott kiigazitott szerkezet szerint elfogadja-e a ház?

Az 1-ső §. a második bekezdésre a központi bizottság által kiigazitott szerkezet szerint szótöbbséggel elfogadtatott, ez által a módositványok elesvén.

Olvastatván a 2-ik szakasz, erre nézve a következő módositványok adattak be:

Módositvány

a földadó tárgyában előterjesztett törvényjavaslat 2-ik §-hoz.

A 2-ik §. harmadik sorában ezen szó után "Magyarországban" tétessék: "Árva megye kivételével."

Az ötödik sorban a 29⁷⁶|₁₀₀ után tétessék: "Árva megyében pedig állami adó fejében 13, földtehermentesitési járulék fejében 9, összesen tehát 21" stb. stb.

A 2-ik §. tehát ekként fogna hangzani: "Az 1868-ik egész évre kivetendő földadó, a fenálló földsorozati munkálatban kimutatott egész évi tiszta jövedelemnek Magyarországban, Árva megye kivételével állami adó fejében 20⁷⁶100, földtehermentesitési járulék fejében 9, összesen tehát 29⁷⁶1100; Árva megyében pedig, államadó fejében 13, föltehérmentesitési járulék fejében 9, összesen tehát 22 százaléká-

ban; Erdélyben állami törzsadó fejében 10, az eddigi pótlékok helyett 3, földtermentesitési járulék fejében 9, összesen tehát 22 százalékban állapittatott meg.

> Stefanidesz Henrik, Árvamegye bobrói vál. kerülete ország. képviselője.

Módositványi javaslat.

Minekutána átalánosan tudva van, hogy Árvamegye egész Magyarország legszegényebb megyéje, már mostoha fekvésénél fogva is; de tudva van az is, hogy rosz, kopár földje nagyobb részben haszonnal nem mivelhető; tekintettel továbbá arra, hogy kedvezőtlen éghajlata bármily növények kifejlődésére is igen nyomasztóan hat: figyelemmel mindezekre, a 2-ik §-ban foglalt kedvezmény a földadóra nézve, mely Erdélyre vonatkozik, ezennel Árva megyére is kiterjesztetik.

Kelt Pesten julius 6-án 1868.

Zmeskál Mór Árvamegye alsó-kubini kerülete országgyűlési képviselője.

Módositvány,

Mely szerint a földadóról szóló törvényjavaslat 2. §-nak 4-ik sorában "29 16], 00 " helyett "16", az 5-ik sorban "9" helyett "8", és "29 46]100 " helyett 24 tésessék. A 7-ik sorból pedig "az eddigi pótlék helyett 3" hagyassék ki, és az utolsó előtti sorban a "9" helyett 8, a "22" helyett 18 tétessék.

Vállyi János Szatmár megye fehér-gyarmati kerülete képviselője.

A földadóról szóló törvényjavaslat 2-ik §-ára vonatkozó

Módositvány.

A második szakasz ezen szavai "Erdélyben állami törzsadó fejében 10 frt, az eddigi pótlékok helyett 3 frt" következőleg módosittatik: "Erdélyben állami adó 13 frt."

Pap Máté fogarasvidéki képviselő.

Inditvány

a földadóról szóló törvényjavaslat 2-ik §-ához.

A 4-ik sorban azon számok helyett "20⁷⁶/₁₀₀" tétessék: "16, rendkivüli adópótlék fejében 4, országos járulék fejében ⁷⁶/₁₀₀."

A 7-ik sorban ezen szavak helyett: "az eddigi pótlékok helyett 3,"tétessék: "rendkivüli adópótlék fejében 2⁵/₁₀, országos járulék fejében ⁵/₁₀".

Dobrzanszky Adolf, orsz. képviselő.

A beadott módositványok mellőzésével a 2-ik §., a szerkezet azon módositásával, hogy az utolsósorban az "állapitott" szó "állapittatik"-ra kiigazittatott, szótöbbséggel megtartatott.

A 2-ik szakaszbeli intézkedés indokából Tisza László a következő határozati javaslatot nyujtja be:

Határozati javaslat

a királyhágóntuli részek urbéri kármentesitési pótlékának a földadóról szóló törvény 2-ik §-ában elhatározott felemeltetése indokából.

Felhivja ezennel a képviselőház a miniszteriumot crélycs intézkedésre a végett, hogy az urbéri kártalanitás munkája, az államkötvényeknek kiadása, végre az országnak királyhágóntuli részeiben is vitessék át minden fokozatain s fejeztessék mielőbb be.

Pesten, julius 6-án 1868.

Mire Lónyay Menyhért pénzügyminiszter ezen nyilatkozatot tevén:

"T. ház! A mi az erdélyi földtehermentesitési ügyet illeti, a miniszterium részéről már meg vannak téve mindazon intézkedések, melyek a vég kielégitések gyorsitását, siettetését eszközölhetik, ugyszólván kétszerezve vannak azon hatóságok, melyek a leszámolás- és ugyanazonositással foglalkoznak, és bizonyára nem a magyar miniszterium hibája és mulasztása, ha azon érdekeltek, kiknek még követeléseik vannak, ki nem elégittettek. Jelenben az intézkedések akként vannak megtéve, hogy, ugy hiszem, egy év alatt teljesen be lesznek fejezve a kiszámitások-Ennélfogva a miniszteriumra végre mindegy, akár méltőztatnak határozatot hozni, akár nem: a miniszterium teljesiteni fogja kötelességét,"

A pénzügyminiszternek ezen megnyugtató nyilatkozata jegyzőkönyvbe igtattatni rendeltetvén, a határozati javaslat az azt benyujtott képviselő által visszavétetett

A 2-ik szakasz kapcsában Bónis Sámuel e §. és a következő közé igtatandó uj §-ra nézve ezen inditványt terjeszté elő:

Inditvány.

A 2-ik §. után igtattassék be egy uj §. következő szövege: "3-ik §. A földbirtokra telekkönyvileg bejegyzett, illetőleg betáblázott tőke adóilletéke a földbirtok adóilletékéből levonandó és az azt terhelő tőkére rovandó fel."

Pesten, jul. 6-án 1868.

KÉPVH. JEGTZŐKÖNYV. 186%.iv.

Digitized by Google

Az e felett folytatott tárgyalás befejeztével, ez inditvány szavaza alá bocsátatván,

Az szótöbbséggel el nem fogadtatott.

A következő 3-ik §-ra nézve beadatott két módositvány:

Módositvány

a földadóról szóló törvényjavaslat 3-ik §-hoz.

E szavak után "e) országos" igtattassanak be ezen szavak: "és egyházi, vagy világi."

Ghyczy Ignácz m. k., Komárom vármegye tatai vál. ker. orsz. gyül. képviselője.

Módositvány.

A 3-ik sorban e szó után: "községi", teendő "és határ beli dülő utak."
Paczolay János s. k.

E módositványok mellőzésével a 3-ik §. a szerkezet szerint változás nélkül elfogadtatott.

A 4-ik §. a központi bizottság jelentésében foglalt azon kiigazítással, hogy annak első sorában a 2. §-ra való hivatkozás helyett a 3. §. tétessék, elfogadtatott. Az 5-ik §-hoz Horváth Károlynak ezen módositványa:

Módositvány

a földadó 5-ik §-hoz.

Az 5. Ş. utolsó sorában e szó után "következik" tétessék: "kivéve a volt temetkezési helyeket.... évig"

Figyelembe nem vétetvén, az 5-ik §. azon módositás sal, hogy a negyedik sor ezen szava elé: "gazdasági", tétessék be "rendes," elfogadtatott.

A 6-ik szakasz a szerkezet szerint válto zatlanul megtartatott

A 7-ik §. helyébe Tisza László uj szerkezetet hoz javaslatba, melyhez a pénzügyi miniszter is, miután világosabbá teszi az értelmet, hozzájárulván, az ez iránt eszközölt szavazás folytán

A törvényjavaslat 7-ik §-a az eredeti szerkezet szerint elvettetvén, helyébe az inditványozott ezen uj szerkezet lett szótöbbséggel elfogad va:

7. §.

Oly területek, melyek termékenységöknél fogva eddig megadóztatva nem voltak, ha tulajdonosaik által költséges vizszabályozási, csatornázási, vagy más munkával haszonvehetőkké tétettek, azon évtől kezdve, melyben haszonvehetőségök beállott és bejelentetett, 15 évig adómentesek. A változás azonban még azon évben, melyben bekövetkezett, az adóhivatalnál bejelentendő, különben az adómentességi igény elenyészik.

A mely — már előbb mentesitett — területekre nézve a bejelentés eddig nem teljesittetett, annak ezen törvény szentesitésétől számitva egy év alatt kell eszközöltetnie, mely esetben a 15 évi adómentesség, a mentesités óta már eltelt éveknek betudásával, azokra is ki fog terjesztetni.

Ez után a törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása a holnapi ülésre halasztatván,

Az ülés berekesztetett.

Az 1868-ik évi julius hó 7-én tartott

CCLVI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : **Somssich Pál**.

Jegyző: Mihályi Péter.

A folyó évi julius 6-án tartott tilés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

- 2279. A ház elnöke bemutatja Mailáth György a főrendi ház elnökének levelét, melyben átküldi:
 - a) az alföld-fiumei vasut nagyvárad-eszéki részének kiépitése iránt;
 - b) a görög-keleti vallásuak ügyében;
 - c) a f. évi julius 1-től szeptember 30-ig viselendő közterhekről szóló, és
- d) a sójövedék iránti szentesitett s az országgyűlés mindkét házában kihirdetett törvényczikkek eredeti szövegének megőrzés végetti átvételéről az országos főlevéltárnoknak két rendbeli elismervényét.

Mely tudomásul vétetvén, az átküldött két elismervény a ház irattárába letétetni rendeltetett.

2280. Máramaros megye közönségének felterjesztését, melyben Hajdu-Dorog város közönségének egy magyar egyesült 6-hitű pűspökségnek nevezett városban leendő alapitása és abban a magyar nyelvnek oltári nyelvvé emelése tárgyában, a képviselőházhoz intézett feliratát pártoltatni kéri;

ugyanazon megye közönségének feliratát, melyben a képviselőknek az ülésekből való gyakori kimaradását, valamint a miniszterek és államtitkárok kivételével kormány kinevezésétől függő hivatalnoknak egyuttal képviselői állás elfoglalhatását törvényhozási intézkedés által megakadályoztatni kéri.

Mely kérvények tárgyalás és jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadattak.

2281. Hunyad megye bizottmányának feliratát, melyben Vajda-Hunyad és

39*

Hátszeg városai országgyűlési képviselőit állásaik elfoglalására köteleztetni vagy uj képviselőválasztás megengedését eszközöltetni kéri.

Mely véleményes jelentéstétel végett az állandó igazolási bizottságnak kiadatott.

2282. Tanácskozás alá vétetvén a földadóról szóló törvényjavaslatnak folytatólagos részletes tárgyalása,

A 8-ik §. változás nélkül szótöbbséggel elfogadtatott, a 3-ik osztálynak e §-ra előadott módositása figyelembe nem vétetvén.

A 9-ik §-ra nézve a középponti bizottság részéről e tétel helyébe: "az uj birtokkihasitástól" ajánltatott ezen kifejezés: "a birtok ba vételtől"; s ugyanezen §. helyébe beadatott a következő módositvány:

Módositvány

a 9-dik szakaszra.

Hol birtokrendezés, tagositás, legelőelkülönités, erdőkihasitás, vagy uj telepités folytán a birtokváltoztatásokkal az eddigi mivelési ágak is egészen vagy részben változtak, oly községekre az uj birtokkihasitástól számitandó hat hónap alatt az illetékes pénzügyi közegek által készitett uj adómunkálat nyomán fog az adó kivettetni.

Beadja:

Kalauz Pál.

A beadott módositvány mellőzésével a 9. §. a középponti bizottság által ajánlott azon kiigazítással, hogy az "uj birtokkihasitás" szavak helyébe tétessék "a birtok ba vételtől", elfogadtatott.

A 10, 11, 12. §§. a szerkezet szerint elfogadtattak.

- * A 13. §. a középponti bizottság azon módositásával, hogy a 6-ik sorban e szavak:,,eltitkolásnak tekintetvén",kihagyassanak,a szavazó képviselőknek a jegyzők által eszközlött egyenkinti megszámlálása mellett 120 szavazattal 90 szavazat ellenében elfogadtatott és ugyan e szakaszhoz mint bekezdés tétetett:
- "Az adóhivatalok a birtokos nevére való átiratást négy hét alatt teljesiteni kötelesek."

A törvényjavaslatnak utolsó előtti 14. §-ra nézve előadatott a 3-ik osztály részéről a következő uj szerkezet:

"Az adókivetés alapjának kiigazitása érdekében már beadott folyamodványok, akár a "térmérték, akár a becslés és osztályozás helytelenséségével legyenek indokolva, érdemök szerint elintézendők, a bennök kért adómegtéritésnek azonban a multra nézve helye nincs, hanem az csak a kérvény beadása idejétől számitandó. A pénzügyi közegek sem kereshetnek a becslés alacsonyabb volta czimén a multra nézve adóelengedést."

Az e felett folytatott tanácskozás folyamában beadatott még ugyan e Ş-ra következő két módositvány:

Módositvány

a földadóról szóló törvényjavaslat 14-ik §-ához.

Ezen szakász után tétessék: "a már függőben levő ily kérdések azonban elintézendők."

Beadja Pesten jul. 7-én 1868.

Nicolics Sándor s. k.

Módositás

a földadóra vonatkozó törvényjvvaslat 14-ik §-ra való vonatkozással.

A becslés helytelenségével indokolt tulterheltetés czimén a multra nézve kért visszafizetésnek helye nincs, valamint az alkotmány visszaállitását megelőző időből az adóhátralékok behajtása többé nem eszközölhető.

Makray László s. k.

Az ezek feletti vita berekesztése után a többség a felállás által történt szavazás alkalmával kivehető nem levén, és a szavazó képviselőknek az 1848-ki országgyülésen alkalmazott gyakorlat folytán szakaszonkint egyenkinti megolvasásával a jegyzők megbizatván,

A 14-ik §. 129 szavazattal 117 szavazat ellenében és igy 12 szótöbbséggel a szerkezet szerint megtartatott és elfogadtatott.

A végső 15. §. változás nélkül elfogadtatott.

A földadóról szóló törvényjavaslatnak részletes tárgyalása ekkép befejeztetvén, arra a szabályszerű végleges szavazás a folyó hó 9-én tartandó ülésre napirendre kitüzetett.

2283. Ezután tárgyalás alá vétetvén a házadó tárgyában előterjesztett törvényjavaslat, ennek átalánosságban való megvitatása czéljából felolvastatott a pénzügyi bizottság jelentésének e törvényjavaslatra vonatkozó része, maga a törvényjavaslat ez átalános tárgyalásnál felolvasottnak vétetvén, olvastatott a pénzügyi bizottság három tagja által a házadó iránt beadott külön vélemény, melyek megvitatása után az elnök által szavazásra feltett azon kérdésre: a házadó iránti törvényjavaslatot, a mint az a középponti bizottság által előterjesztetett, a pénzügyi bizottság által megállapitott szövegezésben átalánosságban a részletes tárgyalás alapjául elfogadja-e a ház?

A házadó iránti, a pénzügyi bizottság szövegezése szerint megállapitott törvényjavaslatot átalánosságban a részletes vita alapjául szótöbbséggel elfogadta. E törvényjavaslatnak részletes tárgyalása a holnapi ülésre halasztatván,

Az ülés berekesztetett.

Digitized by Google

Az 1868. évi julius hó 8-án tartott

CCLVII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Somssich Pál. Jegyző: Mihályi Péter.

A folyó évi julius hó 7-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2284. A ház elnöke bemutatja:

Szombathely város iparosainak kérvényét a hazai iparügynek törvényhozás utján mielőbbi szabályozása iránt;

Mosony megye közönségének kérvényét, melyben a köztörvényhatóságok rendezése tárgyában benyujtott emlékiratát figyelembe vétetni kéri;

Liptó megye közönségének felterjesztését, melyben kimondatni kéri, hogy az országgyűlési képviselő semmiféle, de különösen kormányhivatalt, a miniszteri és államtitkári állás kivételével, egyszerre ne viselhessen;

ugyanannak felterjesztését, melyben Hajdu-Dorog városának a magyar katholikus ó-hitüek részére egy magyar püspökség felállitása és a magyar nyelvnek szertartási nyelvvé emelése tárgyában beadott felterjesztését pártoltatni kéri;

ugyanannak azon feliratát, melyben a Jász-kun kerületek közönségének azon felterjesztését, melyben a német lovagrendtől való örökváltás fejében 1745-ik évben lefizetett 515,000 frtot megtérittetni kérelmezte, mint méltányos kérést eszközöltetni kéri:

ugyanannak feliratát az iránt, hogy Temesvár városának az állami utés hidvámnak az ország területén megszüntetése végett intézett felterjesztése a kért értelemben elintéztessék;

ugyanannak feliratát arra nézve, hogy a királyi táblának kerületenkinti szétosztása esetében Debreczen városának ez iránti felterjesztése figyelembe vétessék;

ugyanannak feliratát, melyben a hadsereg nemzeti lábra állitása és a honvédelmi rendszer megállapitása tárgyában Abauj megye felterjesztését pártoltatni kéri.

Ezen kérvények tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadattak.

2285. Csiky Sándor képviselő benyujtja a konstantinápolyi magyar gyarmatosok megbizottja szatmári Nagy Sándornénak levelét, melyben az ottani magyar leányok sorsát panaszolja, s ugyan e kérvény kapcsában beadja a következő határozati javaslatot:

Határozati javaslat.

Mivel a késedelem miatt több ártatlan erdélyi leánygyermekek kerülnek időnkint a konstantinápolyi üzérkedők rabszolgaságába, az oda kerültek élete pedig a tivornyaházak szivtelen gazdái kezében, egy perczre sem lenne biztositva, és igy itt a veszély elháritása végett gyors és erélyes intézkedésre levén szükség:

határozza el a képviselőház, hogy ezen kérvény a kérvényező bizottságnak oly utasitással adatik ki, miszerint ezt sürgősen tárgyalván, ebben egyenesen a dolog szoros érdemére szolgáló véleményét a képviselőház elé haladék nélkül bemutassa.

Pesten, julius 6-án 1868.

Ugy a kérvény, mint a határozati javaslat soronkivüli, együttes tárgyalás és véleményadás végett a kérvényi bizottsághoz áttétetett.

2286. A ház elnöke kijelenti, miszerint az osztályok előadóiból alakult középponti bizottságnak legutolsó jelentése, a még hátralevő két egyenes adónemek, valamint az adók kivetése és behajtása iránti és a Horvát- és Tótországokban 1868-ban viselendő közterhekről szóló törvényjavaslatok tárgyában már kinyomatva lévén, a ház tagjai között ki fog osztatni, kérvén azt napirendre tüzetni.

A beadott jelentés e törvényjavaslatokkal együtt a tárgyalás alatt levő törvényjavaslatnak elfogadása után folytatólagos tárgyalásra kitűzetett.

2287. Napirend folytán a házadóról szóló törvényjavaslatnak részletes tárgyalása czéljából annak szakaszonkinti felolvasása megkezdetvén,

A törvényjavaslat czime és 1-ső §-a elfogadtatott.

A 2-ik §. egyes pontjaira a következő módositványok adattak be irásban: Popovics Zsigmond, az i alatti pontban e szónak: "hivatalos" kihagyását, Babes Vincze az I pontban e szó után: "kórházak" "szegény sorsu tanulók" szavak beigtatását, Bobory Károly az m pontnak kihagyását, vagy kezdő ezen két szónak: "kolduló szerzetek" szerzetesek szóval leendő kicserélését hozván javaslatba, melyek közül az i és i betűk alatti pontokra vonatkozó módositványok valamint a középponti bizottságnak i pontra és egy utolsó n pontra tett javaslatai az elnök által a házszabályok értelmében pontonkint eszközölt szavazás folytán:

A 2-ik §. a), b), c), d), e) pontjai változás nélkül, az f) pont dolgozóházak és fegyintézetek szavak hozzáadásával, az i) pont a hivatalos szónak kihagyásával, a j) és k) alattiak változás nélkül, az l) pont a kezdő szó után: "szegény sorsú tanulók" szavak beigtatásával, az m) pont változás nélkül, és mint végső pont n) halottas házak, elfogadtatott.

A 3-ik §- ezen bekezdése helyébe "oly ház, vagy lakrész" ez tétetvén: Oly ház, lakrész és a háznak minden oly helyisége, a többi részében elfogadtatott.

A 4-ik §-ra nézve a középponti bizottság a "kamarák" szó kihagyását, Horváth Lajos ezen tétel helyébe: "hol a bérbeadott szobák, kamarák és boltok száma" a 8-ik §-szal öszhangzólag e szavak tételét: "hol a tényleg bérbe a dott lakrészek száma," hozták javaslatba, és ugyan ezen §. egy második bekezdésére Sebestyén László e módositványt adta be:

A bérbeadott lakhelyek számitásánál a földmivelés vezetéséhez szükségelt béresek, nem különben bizonyos mezőgazdasági szolgálmányokat teljesitő zsellérek lakhelyei számitásba nem veendők.

A beadott módositványok mellőzésével a 4-ik §. a központi bizottság által ajánlott "kamarák" szónak kihagyásával elfogadtatott.

Az 5-ik és 6-ik §-ok változás nélkül elfogadtattak.

A 7-ik §-ra Horváth Lajos és Vadnay Lajos azon módositványt teszi, hogy a "16 frt" helyett "14 ft." tétessék :

Ezen módositvány mellőzésével a 7-ik §. az eredeti szerkezet szerint szóttöbbséggel elfogadtatott.

A 7-ik S. második bekezdéseül ajánlott ezen módositvány:

M 6 dositvány.

A 7-ik S. után bekezdőleg igtatandó:

"A hol házzal kert vagy más fekvőség adatott bérbe egybefoglalva, ott a házadó meghatározásánál az ily mellék haszonvételeknek bérérteke a ház bérétől elkülönitendő lészen."

Kelt Pesten, julius 8-án 1868.

Szaplonczay József m. k., m. szigeti kerületi képviselő.

Lónyay Menyhért pénzügyminiszternek ezen nyilatkozata után:

"Azt hiszem, hogy ezen törvénynek értelme szerint is oly eseteknél, hol a bérszerződés nem csak házról, hanem kertről is szól, azon bér, mely a kert után fizettetik, házadónak tárgya nem lehet; ennélfogva ugy hiszem, hogy ha a szerkezet módositás nélkül elfogadtatik, minden egyes ily bérszerződés bemutatása alkalmával az illető fél ugy is követelheti azt, hogy azon adó, melyet a kert után mint földadót fizet, az illető összegből levonassék. Ez oly természetes és oly világosan következik a törvényből magából, hogy ez akként fog kezeltetni, ha nem méltőztatnak is módositást tenni,"

Feleslegessé válván, el nem fogadtatott.

A következő 8-ik §-nál annak a 4-ik §-szal való egyértelmű kiigazitása felett hosszasabb vita támadván,

A ház ezen 8-ik, valamint a már elfogadott 4. §§-oknak egybehangzó szerkesztése és a "lakrész" kifejezésnek körülirása végett mindkettőt az osztályok előadóiból alakult középponti bizottság tárgyalására utasitotta.

A 9-ik §. a lakrész szónak a központi bizottság által megállapitandó körülirásának fentartása mellett egyebekben elfogadtatott.

A 10-ik §-ra beadatott ezen módositvány:

Módósitás.

A házadói tör vényjavaslat 10-ik §-a helyébe ez tétesssék:

10. §.

Oly helyeken, hol az összes lakrészeknek egy harmada sincs bérbe adva, a házosztályadó kivetése következő táblázat szerint történik:

Lakrész		,		fizet frt		kr.			
1	•	•	•	•	•	•	•		60
2	•	•	•	• '	•	•	•	1	60
3	•	•	•	•	•		•	3	_
4	•	•	•	•	•	•	•	5	
5		•	•	•	•	•	•	7	
6	•	•	•			•	•	9	_
7	•	•	•	•	•	•	•	12	
8	•	•	•	•	•	,	•	15	
9		•	•	•	•	•	•	18	
10	•	•	•	•	•	•	•	22	

azontul minden felebbvaló lakrész 4 frttal többet,

ugymint 11 . . . 26,

12 . . 30 s ugy tovább.

Kelt Pesten, julius 8-kán. 1868

Szontagh Pál s. k.

gömör-rozsnyói ker. képviselő.

E módositás mellőzésével a 10-ik §., a fentebbi §-ra elfogadott fentartással, egyebekben elfogadtatott; ugy szintén e §-hoz a középponti bizottság által ajánlott ezen vég bekezdés:

"Élés kamrák, melyek csupán e czélra használtatnak, a fenebbi osztályozásnál lakrészek gyanánt nem számittatnak."

A 11-ik §-ra nézve beadattak ezen módositványok:

Módositvány

a 11-ik §. utolsó pontjára.

"Gazdasági s cselédházak házadó alá nem tartoznak." Kelt Pesten, 1868. julius 8-án.

> Gál János képviselő.

Inditvány

a házadóról szóló törvényjavaslathoz.

A 11-ik §. második kikezdése uj 12-ik §-t képezzen és következőleg változtattassék:

képvh. jegyzőkönyv. 186⁵/₈. iv.

40

"Azon házak, melyek a helységen vagy városon kivül legalább egy nyolczad mértföldnyire (500 ölre) feküsznek, bérbe adva nincsenek, ha 24, vagy 20% nyi béradó alá esnének, a 16% nyi béradót, ha az 50%-kal emelt házosztályadó alá tartoznának, az egyszerű házosztályadót fizetik; végre ha az egyszerű házosztályadót alá esnének, ezen adó ¼-dal leszállittatik."

Az utólsó pont szintén külön 13-ik §.-ként következőleg módosittassék:

"Gazdasági cselédházak, ha a helységen vagy városon kivül legalább 500 ölre feküsznek, felét fizetik annak, mit fizetnének akkor, ha másnemű rendes lakásra használtatnának."

Kelt Pesten jul. 8. 1868.

Horváth Károly m. k., képviselő.

Módositvány

a 11-ik §-hoz.

A hivatkozott §. utólsó tétele így fogalmaztassék: "Cselédházak, melyek kizárólag gazdasági cselédség lakására használtatnak, 30 krt. fizetnek minden szoba után."

Kelt Pesten jul. 8. 1868.

Jankovics Antal m. k., képviselő.

A 11-ik §. egész első bekezdése, és a második bekezdés ezen tételig:,,béres-házak" stb. elfogadtatott; ezen tétel helyébe "Béresházak a táblázatban fog-lalt tételeknek felét fizetik", a következő módositvány fogadtatott el:,,Cseléd házak, melyek kizárólag gazdasági cselédség lakására használtatnak, 30 krt. fizetnek minden szoba után."

A 12-ik §. változatlanul,

a 13-ik §. a 12-ik számnak 13-ra kiigazitásával a központi bizottság által ajánlott ezen szerkezetben fogadtatott el:

13. §.

Részben kiberélve lévő épületek osztályozásánál a bérbe nem adott lakrészeknek száma veendő alapul, a kibérelt részek pedig a bérösszeg után vonatnak adózás alá.

A következő 14, 15, 16, 17. §§-ok változatlanul megtartattak.

A 18. §-ra beadatott ezen módositvány:

Módositvány.

A házadóról szóló törvényjavaslat 18. §-nak 4 első sorául következő szerkezet ajánltatik:

"Oly háztulajdonosok, kik a 3. és 4. §§-ok szerint házbéradó alá esnek, vagy azok helyetteseik azon szabályokhoz képest tartoznak bérvallomást adni,

melyek a kormán ynak rendeletileg kiadott utasitásainál fogva eddig is gyakorlatban voltak. Az ily háztulajdonosok vagy helyetteseik az adóhatóság felszólitására" stb.

Kelt Pesten jul. 8. 1868.

Horváth Károly m. k., képviselő,

E módositás mellőztetvén, a 18-ik §. a szerkezet szerint megtartatott.

A 19, 20, 21, 22-ik §§-ok változás nélkül,

a 23. §. utolsó előtti 3-ik sorában e szó "adható" kiigazittatván "adatik" kifejezésre, egyebekben, valamint a 24. §. elfogadtattak.

Ezután a részletes tárgyalás folytatása a holnapi ülésre halasztatván,

Az ülés eloszlott.

Az 1868-ik évi julius hó 9-én tartott

CCLVIII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Somssich Pál. Jegyző: Mihályi Péter.

A folyó julius hó 8-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván, az abban azonnal eszközlött kiigazitás mellett

Hitelesittetett.

- 2288. Gróf Andrássy Gyula miniszterelnök, Hodosiu József és több képviselőnek a nemzetiségi kérdés tárgyában az összes miniszteriumhoz intézett interpellatiójára a következő feleletet adja:
- "T. ház! Távollétem alatt egy interpellatió nyujtatott be Hodosiu József és több képviselő úr által az összes miniszteriumhoz a nemzetiségi kérdés tárgyában. A t. képviselő urak kijelentik ezen interpellatió szövegében, miszerint azon körülmény, hogy a kiküldött bizottság javaslatát még be nem adta, aggodalmat gerjeszt bennök, hogy a miniszteriumnak vagy a háznak talán egyátalában nincs szándékában a nemzetiségi kérdésre nézve törvényjavaslatot terjeszteni a ház elé. E tekintetben tehát azon kérdést intézték az összes miniszteriumhoz: való-e, hogy a miniszterium akadályozta a bizottságot a javaslatnak előterjesztésében, és fog-e a miniszterium intézkedni az iránt, hogy ezen akadály megszünvén, a bizottság minél előbb a ház elé terjeszsze javaslatát?
- "T. ház! E kérdésre válaszolólag mindenekelőtt szükségesnek tartom határozottan visszautasitani azon feltevést, mintha a miniszteriumnak bármikor is szándékában lett volna, adott szavával a ház határozataival ellenkezőn, a törvényjavaslat előterjesztésének akadályozása. Igaz, hogy egy időben a miniszterium felszólitotta

40*

a bizottságot, függesztené fel rövid időre munkálkodását, azon egyszerű okból, mert a miniszterium minden oldalról el lévén foglalva, attól tartott, hogy ezen nagyfontosságu tárgy előbb kerül a ház elé, mintsem a miniszterium magát annak részleteire nézve tájékozhatta s azt kellőleg tanulmányozhatta volna. Ez azonban már régibb idő óta megtörtént s a miniszterium teljesen készen van a házban ebbeli nézeteit előadni; a miniszterium részéről e tekintetben semmi akadály nem forog fen.

"A mi a bizottságot illeti, a t. képviselő urak bizonyosan ugy, mint az egész ház, tudni fogják, hogy annak, hogy a bizottság működése megakasztatott, s hogy azt jelenleg folytatni nem képes, igen egyszerű oka van: t. i. a physikai lehetetlenség. Tudja a t. ház azt, hogy a bizottság tagjai meg vannak osztva három bizottság között: a horvát regnicolaris bizottság, a financzialis bizottság és a védrendszer tárgyában működő bizottság között. Ha tehát azt kivánná a t. ház, hogy a nemzetiségi tárgyban kiküldött bizottság rögtön folytassa működését, akkor nem lehetne másként eljárni, mint egy más bizottságot választani, a mit, azt gondolom, senki sem fog czélirányosnak ismerni.

"Én tehát azt hiszem, hogy a bizottságnak annyi időt minden esetre hagyni kell, hogy ezen halaszthatlan tárgyakat előbb bevégezhesse. Tehát a miniszterium, s — ugy gondolom — a bizottság részéről is tökéletesen megnyugtathatom a t. képviselő urakat az iránt, hogy ezen kérdés, ha a t. képviselő urak — a miben kétkedni nem akarok — épen oly melegen és őszintén óhajtják annak kiegyenlitését, mint a miniszterium és a bizottság: minél előbb és pedig kölcsönös megnyugvásra fog elintéztetni, hogy e tekintetben nincsen semmi akadály a kormány részéről, s hogy a kormány, habár a napot nem határozhatja is meg, a mi mindig téves eljárás olyankor, mikor egy bizottság teendői felett nem rendelkezhetik, nem csak hogy nem akarja e törvényjavaslat előterjesztését akadályozni, hanem azt melegen óhajtja, és minden esetre megmarad azon, már előbb adott igérete mellett, hogy e kérdés minél előbb, minden esetre pedig ez ülésszak alatt tárgyaltassék és bevégeztessék."

A ház ezen miniszteri nyilatkozat folytán a maga részéről is kijelenti, hogy a nemzetiségi ügyet még ez országgyülés alatt megoldatni kivánja.

2289. A ház elnöke bemutatja:

Székelyhid mezőváros több birtokosának kérvényét, melyben az érmihályfalva-székelyhid-diószeg-nagyváradi szárnyvonalnak kamatbiztositás mellett való kiépittetését eszközöltetni kérik;

Temesvár város közönségének feliratát, melyben Hajdu-Dorog város közönségének, egy egyesült magyar ó-hitű püspökségnek felállitása és ennek kebelében a magyar nyelvnek oltári nyelvvé emelése tárgyában, a képviselőházhoz intézett felterjesztését pártoltatni kéri.

Mindkettő tárgyalás és jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz áttétetik.

2290. Gróf Andrássy Gyula miniszterelnök előterjeszti felolvasás és törvényszerű kihirdetés végett az ő csász. és apostoli királyi felsége által idő közben szentesitett következő törvényczikkeket:

Törvényczikk: a dohány jövedék, Törvényczikk: a lottojövedék iránt,

Törvényczikk: a szeszadóról, Törvényczikk: a seradóról, Törvényczikk: a czukoradóról,

Törvényczikk: a bor- és husfogyasztási adó iránt,

Törvényezikk : az arany- és ezüstáruk finomsági tartalma, ellenőrzése és fémjelzése iránt.

E törvényezikkek egyenkint felolvastatván, kihirdettettek, és hason kihirdetés czéljából a főrendi házhoz átküldetni határoztattak.

2291. Napirend folytán a földadóról szóló törvényjavaslatnak végleges megszavazása eszközlésbe vétetvén, az elnök által feltett kérdésre

A földadóról szóló törvényjavaslat végleg és egészben szótöbbséggel elfogadtatott, és annak a főrendi házhoz való átvitelével gróf Ráday László jegyző megbizatott.

2292. Jelen jegyzőkönyvnek e két utóbbi határozatra vonatkozó része, a főrendi házzal való közlés tekintetéből, felolvastatván:

Hitelesittetett.

2293. Simonyi Ernő képviselő előterjeszti a következő határozati javaslatot:

"Határozati javaslat.

"Tekintve, hogy a bel- és igazságügyminiszter urak folyó hó 1-én e házban tett nyilatkozatai szerint Asztalos János és Madarász Vilmos honpolgárok ellen, kik a királyi ügyek igazgatója rendeletéből jelenleg a pestmegyei börtönben letartóztatva vannak, hűtlenségi kereset indittatott légyen a királyi tábla előtt, melynek megkezdése, és tárgyalása folyó hó 13-rá lett kitűzve;

"tekintve, hogy a hármas törvénykönyv 1-ső részének 9-ik czime az 1618-XIV-ik, az 1715-ik VII-ik és az 1723-ik V-ik törvényczikkek világos rendelete szerint a hűtlenségi bűnért bepereltek csak előleges idézés és birói elmarasztalás után lennének letartóztathatók:

"az igazság- s illetőleg belügyi miniszter urak oda utasittatnak, miszerint a fent nevezett vádlottak irányában az idézett törvények pontos megtartását eszközöljék.

"Pesten julius 9-én 1868."

Mely felolvastatván, kinyomatása és a képviselők között leendő szétosztása elrendeltetett, s felvételi ideje a már napirenden levő az egyenes adónemek tárgyában előterjesztett törvényjavaslatok feletti tárgyalások befejezése után kitűzetett.

2294. A napirenden levő, házadó iránti törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása előtt Zichy Antal előterjeszti a középponti bizottságnak jelentését a tegnapi ülésből a házadó iránti törvényjavaslat 4. és 8-ik §§-ainak ujabb szerkesztése végett nyert utasitáshoz képest, mely felolvastatván és tárgyaltatván,

Szótöbbséggel elfogadtatott, és ennek értelmében az érintett szakaszok ekkép lettek megállapitva:

A 4-ik §. kezdete e szóig "boltok" kitörültetett és helyébe tétetett:

"Azon városokban és községekben, hol a tényleg bérbe adott lakrészekt. i. szobák és boltok" stb.,

e §. többi része e szótól kezdve "száma" mindvégig megtartatván.

A 8-ik §-ra nézve a törvényjavaslatban foglalt szerkezet kihagyatván, ezen szerkezettel cseréltetett fel:

8. §.

A tényleg ki nem bérelt lakrészek házosztályadó alá esnek mindazon városokban és községekben, hol a tényleg bérbeadott lakrészek (4. §.) száma kevesebb a lakrészek összes számának felénél.

Hasonlóul a 9-ik §. második sorának kezdetén e szó után "lakrészekre" ez: "(4. §.)" mint azon szakaszra való hivatkozás beigtattatott.

2295. A napirenden levő, házadó iránti törvényjavaslatnak részletes tárgyalása folytattatván és a köv. §§-ok egyenkint olvastatván,

A 25-ik §-ra ezen két módositvány terjesztetett elő:

Módositvány

a 25-ik szakaszhoz.

Az első sorbeli "kedvezmény" szó után a következők igtattussanak be: "a jelen év elejétől már épittetni kezdett és épitendő házakra alkalmazandó."
Kelt Pesten jul. 9-én 1868.

Horváth Dome s. k., képviselő.

Módositvány

a 25-ik czikkre.

"Azon községekben, melyekben a béradófizetés és uj épületek kedvezményévei eddig is gyakorlatban voltak, a 23-ik és 24-ik czikkekben adott kedvezmény a jelen törvény kihirdetés után épitendő házakra alkalmazandó, az eddig béradómentes községekben pedig a kedvezményi évek az épületek használatba vétele óta számitandók."

Kelt Pesten jul. 9. 1868.

Székely Gergely s. k.

Melyek megvitatása után

a Horváth Dome által tett módositvány elfogadtatván, ennek értelmében a 25. §. ezen szerkezete lett elfogadva:

25. §.

A 23. és 24. §§-okban adott kedvezmény a jelen év elejétől már épittetni kezdett és épitendő házakra alkalmazandó.

A következő 26. és 27-ik §§-ok változás nélkül megtartattak.

A 28-ik §-nak kihagyására tett inditvány el nem fogadtatván, a 28-ik §.

A szerkezet szerint szótöbbséggel elfogadtatott.

A 29. 30. 31-ik §§-ok változás nélkül elfogadtattak.

A 32-ik §-ra tétetett ezen módositvány:

Módositvány.

A 32-ik S. szövegébe követkző módositást, illetőleg közzé igtatást inditványozok.

A szakasz 3-ik sorában ezen szavak után: "törvényhatóságot képező" igtattassanak ezen szavak: "és rendezett tanácscsal biró városokra stb." Pesten jul. 7-én 1868.

Bernát Zsigmond s. k., Ungmegye nagy-kaposi ker. képviselője.

E módositás el nem fogadtatván, a 32-ik §. a szerkezet szerint szótöbbséggel változás nélkül elfogadtatott.

A 33-ik §. változás nélkül elfogadtatott.

A 34-ik §. a központi bizottság által ajánlott azon módositással, hogy a 2. sorban ezen szó helyett, "bizalmi" tétessék "bizalomra méltó" elfogadtatott.

A 35. 36. §§-ok egyhangulag,

a 37-ik szótöbbséggel változás nélkül elfogadtattak.

A 38-ik változás nélkül,

a 39-ik §. a középponti bizottság azon módositásával, hogy az 1-ső sorban az absolut szó helyébe "átalános" kifejezés tétessék, elfogadtattak.

A 40. 41. 42. 43. §§-ok a szerkezet szerint megtartattak.

A 44. §. a b) alatti pontnak azon módositásával, hogy e szavak "hit alatt" kihagyassanak és a 2-ik sorban az "előtt" szó kihagyásával ugyan oda beigtattassék "által hit alatt" elfogadtatott.

A 45. 46-ik §§-ok változás nélkül negtartattak.

A következő 47. §. kihagyatván, helyébe mint uj szakasz tétetett:

47. §.

A bizottság elnöke működése ideje alatt az állampénztárból 5 frt napidijt huz, a melyben az utiköltségek is benfoglaltatnak.

A 48. Ş. változás nélkül megtartatott.

A 49. §. a középponti bizottság által ajánlott ezen uj szerkezettel cseréltetett fel, a határidő kiigazittatván:

49. §.

A miniszter felhatalmaztatik, hogy a házadó kivetésének, beszedésének és kezelésének módjára vonatkozó eddig gyakorlatban levő szabályokat, a mennyiben ezen és a f. é.t.cz. által meg nem változtatvák, jövő 1869. évi deczember 31-ik napjáig érvényben tarthassa.

Az 50-ik §. bekezdéséhez a pénzügyminiszter áltel beadott ezen módositvány "a kivetés az egész 1868-ik évre ezen törvény szerint történik" stb.

Szótöbbséggel elfogadtatván, az 50-ik szakasz ekkép lett megállapitva:

50. §

A kivetés az egész 1868-ik évre ezen törvény szerint történik, s ezen törvény érvényes 1869-ik évi decz. 31-ik napjáig. Végrehajtásával a pénzügyminiszter bizatik meg.

Ekképen befejeztetvén a házadó iránti törvényjavaslatnak részletes tárgyalása, annak szabályszerű végleges megszavazása

A folyó hó 11-kén tartandó ülésre ezennel kitűzetett.

2296. Előadatott és olvastatott az állandó igazolási bizottság jelentése a sopronymegyei nagymartoni kerületben eszközölt képviselőválasztás iránt, s a jelentés értelmében

Hoffman Pál mint Sopronymegye nagymartoni kerületében megválasztott képviselő egyhangulag igazoltatott és a ház 8-ik osztályába soroztatott.

2297. Ezután a ház elnöke előadván, miszerint a mindinkább szaporodó teendők az ülések gyakori tartását igénylik, mi által a munka nagy része a jegyzőkre nehezedik, miután a ház jegyzői közül kettő hosszabb idő óta betegség miatt nem működhetik, ez okból két helyettes jegyzőnek választását hozza javaslatba.

Mely elnöki kijelentés folytán két helyettes jegyzőnek megválasztását a ház is szükségesnek ismervén el, annak eszközlése czéljából erre a szavazatoknak a holnapi ülésben leendő beadása elhatároztatott.

2298. Végre tett inditvány folytán:

A jövedelemadóról szóló törvényjavaslat azon szerkezetben, a mint az a pénzügyi bizottság által előterjesztetett, valamint a pénzügyi bizottság 3 tagjának ez adónem tárgyában beadott külön véleménye felolvastatván, az ülés berekesztetett.

Az 1868-ik évi julius hó 10-én tartott.

CCLIX. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Somssich Pál.

Jegyző: Csengery lmre.

- 22 99. Az elnök, a tegnapi ülés jegyzőkönyvének hitelesítése után, bemutatta:
- a) sz. kir. Újvidék város közönségének fölterjesztését, melyben panaszolja, hogy a belügyminiszter által kiküldött kormánybiztos, az ország alkotmányának és az önkormányzati jognak megsértésével, a városnak törvényszerűen választott polgármesterét hivatalától felfüggesztette és helyettes polgármestert nevezett ki;
 - b) Szatmár vármegye közönségének; és
- c) a szepesi XVI. város kerületének feliratát, miszerint Hajdu-Dorog városának egy magyar görög-katholikus püspökség alapitására és a magyar nyelv oltári használatára vonatkozó kérvénye a képviselőháznak figyelmébe ajánltatik;
- d) Sáros vármegye egyetemének fölterjesztését, minél fogva sz. kir. Temesvár város kérvényét, az állami út- és hid-vámok megszüntetése tárgyában, pártoltatni kivánja;
- e) a gömörmegyei gazdasági egyesületnek az iránti kérvényét, hogy a felsőmagyarországi gazdasági felsőbb tanintézetnek Rima-Szombat városában leendő állandósitása eszközöltessék; és végre
- f) Nákófalva, Nagy-Kikinda. Konstantia és B.-Komlós községek számosabb lakosainak folyamodványát, melyhez képest a Galát puszta betelepitése iránt benyujtott kérvényök tárgyaltatásáért esedeznek.

Ezen folyamodványok, megvizsgálás és véleményezés tekintetéből, oly utasittással adattak ki a kérvényi választmányhoz, hogy sz. kir. Újvidék város közönségének fölterjesztését illetőleg, soron kivül és előlegesen tegyen jelentést.

2300. Zerdahelyi Incze nyitramegyei verbői kerületi képviselő, ő császári királyi felsége által osztály-tanácsossá lett kineveztetése folytán, képviselői állásáról lemondván:

A lemondás elfogadtatott, és Nyitra vármegye központi választmánya, az ekként szükségessé vált ujabb választás eszközlésbe vételére, az elnökség által felszólittatni rendeltetett.

2301. Az elnök bemutatta Kacziány Nándornak, mint pesti sajtóügyi vizsgáló-birónak hivatalos kérvényét, s ezzel kapcsolatban mezőturi Lepcsényi Istvánnak és érdektársainak folyamodványát, melynél fogva, az ezek által támasznápvn. Jegyzőyv. 186⁵/8. IV.

41

tott sajtóügyben, Böszörményi László képviselőnek, mint felelős lap-szerkesztőnek perbe fogathatására engedély adása kéretik.

Az iratok megvizsgálás és véleményes jelentés tétele vegett, a 10-es bizottsághoz rendeltettek áttétetni.

2302. A főrendi ház, báró Nyáry Gyula jegyzője által, közli a folyó hó 9-én tartott ülése jegyzőkönyvének azon kivonatát, melynek értelmében a bélyeg és illetékek, valamint a díjak iránti törvényjavaslathoz az 5-ik §-ra nézve tett szerkezeti módositás mellett, a főrendek hozzájárultak.

Ezen határozat annak idejében napirendre kitűzendő és tárgyalandó levén, előlegesen kinyomatni s a ház tagjai között kiosztatni rendeltetett.

2303. Pap Máté fogarasvidéki képviselő a pénzügyi miniszterhez a következő interpellatiót intézte:

"Tekintetbe véve, hogy Erdélyben, az urbériségek kárpótlására vonatkozó rendeletek kibocsátása után, minden földbirtokos, majd minden kivétel nélkül, azon birtokát, a mely a volt szolgáló emberei kezében volt, eleintén mint urbériséget bejelentette, a mely urbériségnek nyilvánittatván, azért az illető kárpótlást ki is kapta; később azonban, s illetőleg 1858-ban történt urbéri törvényszékek felállitása után számos azon földbirtokosok közül, ők magok vagy jogutódaik, az 1854-ik évben megjelent urbéri nyiltparancs alapján, a melyben az mondatik: hogy a székely föld mint székely örökség (siculica haereditas), urbérségi természettel nem bir, s az annak tekinthető nem lévén, a szolgáló embereiket a már urbériségnek nyilvánitott és kárpótolt birtokok visszaadása végett perrel támadták meg és annak folytán azon birtokokat per utján vissza is kapták; ezen eljárásnak azon sajátságos következése lett, hogy az érdeklett földbirtokosok mind a kérdezett fekvőségek, mind pedig az azokért kikapott kárpótlási összegek birtokába jutottak;

"tekintetbe véve, hogy ezen illetéktelenül kivett kárpótlási összegek, a melyek magasra rugnak, azon földbirtokosok által, a kik a kárpótolt fekvőségeik birtokába per utján visszakerültek, azonnal, vagy legalább az itéletek vagy egyezségek végrehajtása előtt, a földtehermentesitési pénzalapba visszafizetendők lettek volna; de azok visszafizetése körüli eljárás sok akadályokra találván, ezen viszály a nyilvánosságot s illetőleg az érdekelteket különböző értelemben nyugtalanitja;

"tekintetbe véve, hogy az erdélyi földtehermentesítési pénzalap, daczára annak, hogy a járulékok 7 ft. 70 król 9 frtra emeltettek, nem képes fedezni a fizetéseket,mely okból Magyarországnak is nem csekély összeggel kell hozzá járulnia; és végre

"tekintetbe véve, hogy ezen illetéktelenül kiszolgáltatott kárpótlások visszafizetésének teljesitését a kiváncsi nyilvánosság előtt a bizonytalanság fátyola fedi: bátor vagyok az igen tisztelt pénzügyminiszter urat teljes tisztelettel az iránt interpellálni:

- "1. mi oka annak, hogy az erdélyi földtehermentesitési pénzalap nem képes fedezni a kárpótlási fizetéseket, mit eddig fedezni képes volt?
- "2. tudomására van-e a tisztelt pénzügyminiszter urnak, hogy Erdélyben, azon földbirtokosainak, a kik a szolgáló embereik kezében volt birtokokat eleintén urbériségeknek jelentették be, azokért a kárpótlást is kikapták, később azonban volt szolgáló embereiket az emlitett és már kárpótolt fekvőségek visszaadása végett, perrel támadták meg és annak folytán azon fekvőségeknek is birtokába vissza-

kerültek, azokért illetéktelenül kikapott kárpótlási összegek földtehermentesitési pénzalapnak visszafizettettek-e? és hogy ha egészben vagy részben még visszafizetve nem lennének, vajon és minő intézkedést méltőztatott arra nézve tenni, hogy azon összegek a pénzalapba mentül előbb visszafizettessenek?

"Pesten julius 10-én 1868."

S ennek folytán a pénzügyminiszter azonnal a következőkben válaszolt:

"Ez interpellatio egyenesen hozzám van intézve; azonban a mint kivehettem a mostani felolvasás után, annak csak egy kérdése tartozik szorosan hozzám.

"Ugyanis a földtehermentesitési utalványozás és átalában a földtehermentesitési ügy vezetése, mely eddig a földtehermentesitési igazgatóságok által eszközöltetett, nem a pénzügyminiszter, hanem a belügyminiszter teendői közé tartozik.

"Továbbá, a mi a második kérdést illeti, ugy látom, hogy az jogügyi kérdés, és mint ilyen természetesen ismét nem hozzám, hanem az igazságügyminiszterhez tartozik: annálfogva bátor vagyok kérni a t. házat, hogy ezen interpellatiót, azon megnevezett két miniszter urhoz áttenni méltóztassék.

"Egy kérdés van azonban az interpellatióban, mely egyenesen hozzám tartozik: t. i. azt mondotta az érdemes képviselő úr, hogy Erdély az urbéri kárpótlásokat illetőleg nem képes maga fizetni a költségeket, mint képes volt eddig, és igy Magyarországnak is nevezetes összeggel kell hozzájárulnia.

Igaz, hogy ez igy áll, még pedig, a mint a költségvetési előszámitásban foglaltatik; erre az évre egy millió 680,000 frot kell Magyarországnak pótolni; hanem a t. képviselő urnak azon állitása nem igazolt, hogy Erdély eddig képes volt fedezni földtehermentesitési kiadásait: mert kezdettől fogva sem volt arra képes, miután az eddigi kimutatások szerint az erdélyi földtehermentesitési alap számára mindig nevezetes összegeket kellett évről évre folyóvá tenni, mely összegek, ha nem csalódom, eddig már közel hét milliót tesznek. A képviselő úr ezen állitása ellenében tehát azt jegyzem meg, hogy Erdély a multban sem volt képes ezen költségeket fedezni, és a mint én az erdélyi adózási viszonyokat ismerem, több évnek kell elmulnia, mig arra képes leend.

"A képviselő ur ezen kérdésére válaszolhattam; a másik két kérdést méltőztassék az illető két miniszterrel közölni."

A pénzügyminiszter nyilatkozata egyelőre tudomásul szolgálván, az interpellatio, ennek többi tárgyát illetőleg, a bel- és igazságügyi miniszterekkel is közöltetni határoztatott.

2304. A helyettes jegyzők választása végett tegnap elrendelt szavazás, a ház tagjainak név szerinti felhivatása mellett végrehajtatván:

A beadott szavazati levélkéknek a napi jegyző által eszközlendő összeszámitása, és az eredménynek a holnapi ülésben leendő kijelentése elrendeltetett.

2305. Napirend folytán a jövedelem-adóról szóló törvényjavaslat kerülvén átalános tárgyalás alá; s e közben, egy felől a pénzügyi bizottság részéről bemutatott szerkezetnek, más felől pedig az ezen bizottság kisebbsége által előterjesztott külön véleménynek elfogadása mellett történvén felszólalások:

A ház többsége végre a pénzügyminiszter inditványa folytán, felállás és ülve maradás által eszközlött szavazás következtében, abban állapodott meg, mi-

Digitized by Google

szerint a szóban forgó törvényjavaslat oly meghagyással utasittatott vissza a pénztgyi bizottsághoz, hogy ez tekintetbe véve mind a kisebbség külön véleményét, mind a tanácskozás során kifejlett nézeteket, ujabb és ezekhez képest átidomitandó törvényjavaslatot készitsen és terjeszszen minél előbb a ház elé.

Az 1868-ik évi julius hó 11-én tartott.

CCLX. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Somssich Pál**.

Jegyző: **Csengery Imre**.

A közelebbi ülésről vezetett jegyzőkönyv felolvastatván,

Meghitelesittetett.

- 2306. Az elnök bemutatta a tegnap óta érkezett iratokat a következő tartalommal:
- a) Torna vármegye közönsége, hivatkozással Abauj vármegye fölterjesztésére, a hadseregnek nemzeti lábra leendő átalakitásával összefüggő honvédelmi rendszer létesítése iránt törvényhozási intézkedést kér tétetni;
- b) sz. kir. Szabadka város közönsége, azon folyamodvány ellenében, melyet Madarász József képviselő, szabadkai több lakos nevében, és az 1867-ik évi törvények megváltoztatása tárgyában nyujtott vala be a házhoz, testületi tiltakozását és az országgyűlés eljárásáért hazafiúi háláját nyilvánitja;
- c) szepesmegyei lethanfalvi Kuna Mihály folyamodik, hogy a néhai kiskoru fia utáni örökösödés tárgyában a megyei törvényszék előtt lefolytatott perének fölterjesztése eszközöltetvén, az országbirói értekezleti ideiglenes törvénykezési szabályok életbe léptének ideje, s ezen szabályok 7-ik, 10-ik és 11-ik §§-ainak értelme magyaráztassék meg; s végre
- d) szepesmegyei tepliczi Kleiny, született Kukura Janka, és leánya Kleiny Róza, a község birája ellen törvénytelen és erőszakos megkorbácsoltatásuk miatt per utján követelt, de alaki hiányok tekintetéből meg nem itélt törvényszerű elég tételre nézve az érdemleges igazságszolgáltatást az igazságügyi miniszterium utján a biróságoknak meghagyatni kérik.

Ezen folyamodványok, megvizsgálás végett és véleményes jelentés bevárása mellett, a kérvényi választmányhoz tétettek át.

2307. Manojlovics Emil képviselő, beteges állapota miatt határozatlan időre, s ifjabb gróf Bethlen Gábor képviselő, egészségi tekintetből három hétre, távol maradhatásukat engedélyeztetni kérvén:

Az engedély határozatilag megadatott.

2308. Dapsy Vilmos képviselő benyujtotta Rima-Szombat város közönségének az iránti nyilatkozatát, hogy a Madarász József képviselő által némely ottani, s egy részben se nem önjogu, se nem választóképes lakosok nevében beadott, s az 1867-diki kiegyezkedési alapot roszaló kérvénynek tartalmát a város közönsége határozottan kárhoztatja, és az 1867-ik évi alaptörvényeket támogatni kötelességének tartja.

A kérvényi választmányhoz kiadatni rendeltetett .

2309. Az előadó jegyző, a helyettes jegyzők választása végett tegnap történt szavazás eredményéről azon jelentést terjesztette elő, miszerint összesen 263 szavazati levélke, s ezek között 2 üres lap adatván be, Bujanovics Sándor 186, Paizs Andor pedig 157 szavazatot nyertek, mig a többi szavazatok nagyon szétágazólag számos egyének között oszlottak meg.

Ezen jelentés tudomásul vétetett, s Bujanovics Sándor és Paizs Andor képviselők, mint megválasztott helyettes jegyzők, helyöket azonnal elfoglalták.

2310. A pénzügyminiszter, a bélyeg és illetékek iránti törvényjavaslat 8-ik §-ának kihagyása alkalmával történt megbizatásához képest, a házadóról szóló törvényjavaslat 12-ik §-a után két ujabb szakasznak beigtatását hozván inditványba:

Ezen inditvány kinyomatni, és a folyó hó 13-án tartandó ülésben tárgyaltatni rendeltetett; s addig egyszersmind a házadóról szóló törvényjavaslat iránti végleges szavazás is, mely különben e mai ülés napirendéül volt kitüzve, végzésileg elhalasztatott.

2311. A személyes kereseti adóról szóló törvényjavaslat, s ezzel kapcsolatban a központi bizottság jelentése kerülvén napirendre:

Ezen törvényjavaslat, átalánosságban és a részletes tanácskozás alapjául elfogadtatott.

A czikkenkinti tárgyalás folytán pedig, egy felől Csiky Sándor képviselő az 1-ső §-nak kihagyatását és ujjá szerkeztetését inditványozta, s más felől Hosszú József képviselő a következő módositványt terjesztette elő:

"A törvényjavaslat 1-ső §-ának ezen szavai után: "azon különbséggel", tétessenek a követketkező szavak: "hogy Erdélyre nézve az eddigi fej-, vagyoni nevekedési és legeltetési díjak eltöröltetnek, s helyökbe a magyarországi személyes kereseti adó lép életbe."

Azonban a ház többsége felállás és ülve maradás által eszközlött szavazás utján, a pénzügyi bizottság által tervezett s a központi bizottság részéről is ajánlott szerkezetet fogadta el; és igy az 1-ső §. a módositványok mellőzésével megtartatni rendeltetett.

Végre, valamint a 2-ik §. azon kijavitással, miszerint az első sorban sajtóhibából becsuszott "adóknak" helyett "adónak" szó lesz irandó, ugy a 3-ik §. is a szerkezet szerint hagyatván meg: a szabályszerű szavazás, a törvényjavaslat egészére nézve, a holnaputáni ülésben fog végrehajtatni.

S miután ez alkalommal még a központi bizottság részéről előterjesztett kivánat következtében a pénzügyi miniszter azon kinyilatkoztatást tette, hogy a személyes kereseti adóra nézve, melynek jelenleg gyakorlatban levő rendszerét ő maga sem tartja czélszerünek, mind Magyarországban, mind Erdélyben, és pedig már a jövő évben, nevezetes javitásnak létesitését s ez aránytalan adónak igazsá-

gosabb rendszer általi felváltását igyekszik eszközleni: ezen nyilatkozatnak jegyzőkönyvbe igtatása elhatároztatott.

2312. Napirend folytán a közadók kivetése, befizetése, biztosítása, behajtása és a pénzügyi törvényszékek felállitása iránt bemutatott, s a pénzügyi bizottság által a pénzügyminiszterrel egyetértőleg átalakitott törvényjavaslat tárgyalása vevén kezdetét:

Az átalános tanácskozás alkalmával Tisza Kálmán képviselő által a következő határozati javaslat inditványoztatott:

"Mondja ki a képviselőház, hogy:

"tekintve azt, hogy a törvényhozásilag megszavazott adók kivetése, befizetése, biztositása, behajtása s az ezek közben felmerülő kérdések eldöntése és a netaláni kihágások büntetése iránt haladéktalanul intézkedni kell;

"tekintve, hogy a folyó évre ez irányban gyökeres reformot behozni már az idő rövidsége miatt is lehetetlen;

"tekintve végre, hogy a gyökeres reform behozatala a törvényhatóságok rendezésének kérdésével szoros kapcsolatban áll:

"a törvényjavaslatot, mint csupán az 1868-ik évre szólót, részletes tárgyalás alapjául elfogadja ugyan, de egyszersmind oda utasitja a miniszteriumot, hogy:

"miután az állam tiszta jövedelmei emelésének legczélszerübb módja az adók körüli eljárások költségeinek kevesbitése;

"miután a törvényhatóságok által nem választott s azoktól független pénzügyi közegeknek jelen helyzetökben megtartása által, mind a törvényhatóságok jogköre és tekintélye csorbát szenved, mind számos összeütközésekre nyilik alkalom;

"miután az alkotmányos szabadság szempontjából nem helyeselhető az, hogy az adók kezelése körül felmerülő kérdések, és a hon polgárai ezen kérdésekre nézve a rendes törvényszékektől elvonassanak s különös pénzügyi törvényszékek alá vettessenek:

"még ez év folytán, figyelemmel a törvényhatóságok rendezésének kérdésére, terjeszszen elő törvényjavaslatot az adók kivetésének, befizetésének, biztositásának, behajtásának, s az e közben felmerülő kérdések eldöntésének, és a netaláni kihágások büntetésének oly módja iránt, mely szerint a pénzügyi közegek az egyenes adókra nézve fölöslegesekké válván, eddigi teendőik a törvényhatóságokra ruháztassanak; a közvetett adók körüli teendőik pedig czélszerübben ugy szabályoztassanak, hogy az által mind a pénzügyi kezelés költségei kevesbittessenek, mind a törvényhatóságok jogai megőriztessenek, mind végre a különböző eredetű hivatalos közegek egymás melletti működéséből eredő zavarok és összeütközések elkerültessenek; az adók tárgyában felmerülő kérdések elintézése és a netaláni kihágások megbüntetése pedig a rendes törvényszékek utján történjék, s minden kivételes, jelesen a pénzügyi törvényszékek eltöröltessenek."

De a többség, az elnökileg föltett kérdésekre nézve felállással és ülve maradással végbe ment szavazások folytán, Tisza Kálmán képviselő határozati javaslatának el nem fogadására nyilatkozván, a törvényjavaslatot átalánosságban és a részletes tanácskozás alapjául elfogadta.

Ezután a czikkenkinti tárgyalásra tért át a ház; s annak során mindjárt, Halász Boldizsár képviselő által, ezen szavaknak: "és pénzügyi törvényszékek felállitása", a törvényjavaslat cziméből leendő kihagyása inditványoztatott ugyan, de ezeknek benmaradása, és igy az egész czimnek megtartása szótöbbséggel elrendeltetett.

Majd a közadók kivetéséről szóló első fejezet tárgyaltatván,

az 1-ső, ugy a 3-ik, 4-ik, 5-ik, 7-ik, 8-ik, 9-ik és 10-ik szakaszok, melyekre vonatkozólag a központi bizottságnak sem voltak észrevételei, változtatás nélkül helybenhagyattak.

Közbe vetőleg a 2-ik szakasz 2-ik sorában, az "ezentül is" szavak kitöröltetni, és a "teljesitették" szó után, eme szavak: "vagy teljesiteni kivánják", a központi bizottság javaslatához képest, pótlólag beigtattatni határoztattak.

A 6-ik szakasz, Halász Boldizsár képviselő inditványa ellenében, a ki ezen szakasznak kihagyását javasolta, szótöbbséggel szintén megtartatott.

Az 11-ik szakasz pedig, a központi bizottság által ajánlott szerkezet szerint, ekként rendeltetett átalakittatni:

"Az elemi csapások által okozott károk rendkivüli eseteiben adóelengedésnek van helye, és pedig úgy, hogy a kérdéses tárgyra rótt adó-tétel azon arányban szállittassék le, melyben jövedelme csökkent."

A közadók befizetéséről szóló második fejezet folytán

A 12-ik szakaszt illetőleg Vállyi János képviselő módositványa, melyhez képest "az egyenes adók négy egyenlő részben fizetendők, mindig az évnegyed után, tehát aprilis, julius, október és januarius 15-éig", nem nyerhetvén többséget : mind ezen 12-ik, mind a következő 13-ik szakasz változatlanul elfogadtatott.

A 14-ik szakasznál két rendbeli inditvány adatott elő: melyeknek elseje szerint, az első sorban levő "határidőt" szó után, a központi bizottság eme szót: "önhibájából" ajánlotta bevezetendőnek; másika szerint pedig, Halász Boldizsár és Borlea Zsigmond képviselők részéről, ezen egész szakasznak kihagyása hozatott javaslatba. Miután azonban se egyik, se másik inditvány nem talált elfogadásra: a felállás folytán mutatkozott többség minden változtatás nélkül a pénzügyi bizottság által bemutatott eredeti szerkezetet állapította meg.

Következvén a 15-ik szakasz tárgyalása, annak kezdő szavai helyett Hodosiu József képviselő eme szavakat kivánta beigtattatni: "A ki az évnegyed eltelte után tizenöt nap alatt sem rója le adóját..." S ezen módositvány szintén mellőzendőnek találtatván, a szerkezetnek megtartása szótöbbséggel elhatároztatott.

A 16-ik szakasz irányában különböző javaslatok hozattak szőnyegre. Mig Vállyi János képviselő a harmadik sorban előforduló "évnegyedenkint egy" szavakat "havonkint fél" szavakkal vélte fölcserélendőknek: addig Csanády Sándor képviselő azon inditványnyal lépett fel, hogy az egész szakasz töröltessék ki. S az ekként szükségessé vált szavazás következtében, mindkét inditvány félretételével, a ház többsége a szakasz szövegének megtartását rendelte el.

S ezek után, az időnek előhaladása miatt, a tanácskozás folytatása holnaputánra tétetvén át : az ülés eloszlott.

Digitized by Google

Az 1868-ik évi julius hó 13-án tartott

CCLXI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Somssich Pál**. Jegyző: **Bujanovics Sándor**.

A f. hó 11-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2313. Elnök bemutatja a pécsvárosi Madarász-párti választók kérvényét a folyó évi junius 21-én tartott képviselő választás megsemmisitése érdemében.

Az állandó igazoló bizottsághoz utasittatott.

2314. Bemutattatott Kolba Józsefnek kérvénye, melyben az 1848. és 1849-ik években katonai szolgálmányok által szenvedett 10,411 ft. 65 krnyi kárának megtéritését kéri.

A kérvényi bizottsághoz utasittatott.

2315. Gróf Keglevich Béla képviselő egészsége helyreállıtása végett szabadságidejét szeptember végéig meghosszabbittatni kéri.

A kért szabadságidő megadatott.

2316. Zsedényi Ede képviselő bemutatja Szepes megye közönségének feliratát, melyben az 1867. évi márczius 2-án 653. sz. alatt hozott országos határozat 3-ik, a megyék önkormányzati jogainak biztositására vonatkozó pontjának végrehajtását kéri;

bemutatja továbbá Szepes megye kérvényét az 1848-ik évi IX-ik törvényczikk által megszüntetett urbéri rendszer maradványai iránt.

A kérvényi bizottsághoz utasittattak.

2317. Geduly Lajos képviselő bemutatja a brezovai ev. egyháznak kérvényét, a vallásszabadságnak törvény által mielébb leendő szabályozása iránt.

A kérvényi bizottsághoz áttétetni határoztatott.

2318. Kovách László képviselő bemutatja a hevesmegyei tarnavölgyi dohánytermesztő községek kérvényét, melyben a leszállitott dohányárra s egyéb sérelmeikre nézve orvoslásért esedeznek.

Szintén a kérvényi bizottsághoz utasittatott.

2319. Horvát Boldizsár igazságügyi miniszter, Simonyi Ernő képviselőnek a f. évi julius 4-én beadott interpellatójára következőkben felel:

T. ház! Simonyi Ernő képviselő úr a julius 4-ki ülésben egy interpellatiót intézett hozzám.

Ez interpellatio következő: "Mondja meg az igazságügyminiszter, ha vajon a királyi és hétszemélyes táblák birái a törvény és jelesen az 1847—8. III. törvényczikk által megkivánt miniszteri ellenjegyzés mellett lettek-e birói tisztökre, s illetőleg méltóságukra kinevezve?"

Ezen interpellátióra, t. ház, azon választ van szerencsém adni, hogy, mióta az igazságtigy élén állok, egy kinevezés sem történt birói hivatalra, mely nem az én befolyásom és ellenjegyzésem mellett keletkezett volna. Ellenben azon birói tagokra nézve, kik a mult rendszer korában lettek ott alkalnazva, a miniszteri ellenjegyzés igen természetesen hiányzik.

Hogy ez utóbbiakra nézve a miniszteri ellenjegyzést mintegy utólagozzam, arra nem éreztem magamat hivatva sem a törvénynél fogva, sem az opportunitás tekintetéből.

A t. interpelláló úr az 1848. III. törvényezikk 3-ik §-ra hivatkozik, melynek értelmében ő felségének semmiféle rendelete, parancsolata, kinevezése nem érvényes, ha csak azt egyike a minisztereknek ellen nem jegyzi.

Én is e törvényre hivatkozom, csak azon különbséggel, hogy felfogásom szerint e törvény szól a jövőre, de nincs visszaható ereje a multra nézve.

Hivatkozom ugyanezen törvény 27-ik szakaszára, mely azt mondja, hogy a biróságok és itélőszékek eddigi szerkezetökben a törvény további rendeltetéig fentartandók.

Hivatkozom az 1848-iki első magyar felelős miniszterium eljárására, mely a korábbi rendszer alatt alkalmazott birákat szintén meghagyta ideiglenesen a nélkül, hogy szükségesnek tartotta volna ezekre nézve ujabb kinevezést eszközölni és ezen kinevezést miniszteri contrasignatióval ellátni.

Ugy hiszem, t. ház! hogy nem követtem rosz példát, midőn az 1848-ik évi első magyar felelős miniszterium eljárását tartottam szem előtt; de habár e példa nem lebegett volna is szemem előtt: még akkor sem követhettem volna más eljárást, igen fontos okoknál fogva, melyeket a t. ház bizonyoson méltányolni és helyeselni fog, ha szives lesz azokat meghallgatni.

Alig vettem át ő felsége magas bizalmából a mult évben az igazságügy vezetését: már első pillanatban meg voltam győződve arról, hogy összes birósági szervezetünk sem a kor követelményeinek, sem pedig az igazság magas érdekeinek meg nem felel, és hogy e téren, és ezt hangsulyozva mondom, hacsak összes erkölcsi és anyagi hitelünket koczkára vetni nem akarjuk igen gyors és igen gyökeres reformra van szükségünk.

Ezen meggyőződéstől áthatva, nem is késtem azon polgári törvénykezési javaslatban, mely már körülbelül egy év óta a ház előtt fekszik, a felső biróságok szervezésére nézve egészen uj tervezetet terjeszteni elő,

Hogy ezt ugyan akkor nem tehetém az első biróságokra nézve is, ennek oka politikai körülményekben rejlik.

Az akkori hangulatot és az akkori viszonyok között a politikai opportunitás parancsolta azt, hogy a megyei kérdés megoldása előtt a törvényhatóságok jogkörébe eső első biróságokat érintetlenül hagyjam.

Azóta azonban a viszonyok kedvezőbbre változván és most már a közhangulat követelvén ezen tárgynak is mielőbbi rendezését: megragadtam ezen kedvező alkalmat, hogy meggyőződésem sugalmát követve, melyet azóta az országos közvélemény vett szárnyai alá, az első biróságok szervezetét is munkába vegyem.

És örömmel jelenthetem a t. háznak, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslatot még ez év folytán a ház asztalára leteszem.

Digitized by Google

És ekként Isten segélyével, és ha önnök ugy akarják, összes birósági szervezetünk a jövő év kezdetén már a kor szinvonalán fog állhatni.

Ez látszólag nem tartoznék a tárgyhoz, t. ház, és mégis szoroson hozzá tartozik.

Fel kellett ezeket emlitenem részint azért, hogy a t. háznak alkalma legyen megismerkedni a miniszterium nézeteivel és szándékával; fel kellett emlitenem azért, hogy igazoljam, miszerint nem a kormányon mult, hogy a felső biróságokra nézve készitett törvényjavaslat még eddig nem vált törvénynyé.

Távol legyen tőlem, hogy ezen késedelemért talán a t. házat okozzam.

Okozom az átmeneti korszak kiséretében járó nehézségeket. Okozom azon roppant teendőket, melyek mind fontosság, mind sürgősség tekintetében a tárgyalás napirendén elsőséget követeltek.

De fel kellett ezt hoznom, hogy constatáljam, miszerint a felső biróságok szervezetére nézve már van törvényjavaslat nem csak, sőt ezen javaslatot igen csekély eltéréssel az országos codificationalis bizottság is magáévá tevé.

Constatálnom kell ez által azt, hogy én naprólnapra biztosabb reménynyel várhatám, hogy ezen törvényjavaslat nem sokára a tárgyalás szőnyegére ke rül és törvény erejére emelkedik.

Vajon, t. ház, ily körülmények közötthelyes, igazolható eljárás lett volna-e tőlem a régi intézményt mellőznöm, még mielőtt az uj intézményt a törvényhozás rendelkezésemre adta volna?

Ha ezt teszem, vagy teljesen felakad az igazságszolgáltatás folyama, vagy pedig ideiglenesen egy uj gépezetről kell vala gondoskodnom, a mire azonban e törvényhozástól felhatalmazásom nem volt.

De valamint nem mellőzhetém a régi gépezetet, szintoly igazolhatlan és merőben következetlen eljárás lett volna tőlem, a ki a curiát mostani szerkezetében föntarthatónak nem hiszem és ki ennek gyökeres átalakitását magaminditványoztam a törvényhozás előtt, mondom, merőben következetlen eljárás lett volna tőlem ezen intézményt provisorius jellegéből kiemelnem és azt mintegy állandósitanom.

Tehát sem az egyiket, sem a másikat nem tehetvén, nem volt más választásom, mint a királyi curia mindkét tábláját, ugy a mint azt találtam, átvennem és az igazságszolgáltatás érdekében felhasználnom egy részről azért, mert azt nem nélkülözhettem, más részről azon okból, mert annak átalakitására a törvényhozás beleegyezése nélkül jogom nincsen.

A mit most magáról az intézményről mondottam, az áll, t. ház, és talán még nagyobb mértékben, ezen intézmény közegeiről, a királyi curia mindazon tagjairól, kik a mult rendszer alatt nyertek ott alkalmazást.

Ha én a királyi curiát mostani szerkezetében fentarthatónak hinném, ha én a királyi curiát, ugy a mint van. fentartani akarnám, vagy fentartani akartam volna, akkor, elismerem, némileg a következetesség szabályánál fogva első teendőim közé tartozott volna, szemlét tartanom annak a királyi kinevezéstől függő birósági tagjai fölött, és közülök azokat, kikért a felelősség sulyát magamra vállalhatni hiszem, ő felségének ujabb kinevezés végett felterjeszteni és ezen uj kinevezést miniszteri ellenjegyzésemmel ellátni.

De vajon, t. ház, helyes, előrelátó és következetes eljárás lett volna-e ez épen azon minisztertől, a kinek hite, hogy a curia mostani szerkezetében sem a kor követelményeinek, sem az igazságszolgáltatás érdekeinek meg nem felel, sőt a ki a curia gyökeres átalakitását maga munkába vette?

Nem volt-e sokkal természetesebb, sőt egyedül következetes eljárás az, ha már az intézvényt magát csak ideiglenesnek tekintem, annak közegeit sem helyezem át a provisorius állapotból a definitiv állapotba mindaddig, a mig az intézménynek sorsa el nem dől?

Nem akarom ugyan állitani, de lehetnének a kir. curia tagjai között, a kiknek további alkalmazására nézve a felelősséget magamra nem vállalhatnám, és e körülményre már tárczám átvételekor készen kellett lennem.

Tehát nem volt-e tanácsosabb várnom az ujabb rendezésig és ezen időt főlhasználnom a jellemek és tehetségek főlismerésére, mintsem elhamarkodva egy fait accomplit teremtenem, a mely kezemet megkötötte és cselekvésem szabadságát elölte volna?

Van ezen kivül még egy igen fontos tekintet, t. ház, melynélfogva legnagyobb inopportunitás lett volna a végleges kinevezésekbe belebocsátkoznom, mielőtt a curia átalakittatnék.

A curiához 1861-ben, azon évben, melyben a curia restituálva lett, mintegy 6 ezer per folyt be; ezen szám azóta évről évre növekedett, annyira, hogy a folyó évi május hó végéig, tehát öt hónap alatt, már több mint 16 ezer per érkezett be: ekképen a jelen év végéig a beérkezett perek száma valószinüleg meg fogja haladni a 40 ezeret.

A teendőknek ily roppant halmaza nagyon természetesen sok birót igényel és a curia — noha tagjai száma már megközeliti a 60-at — nem is lett volna képes azon feladatnak megfelelni, ha részint a titkárok szavazási és előadási joggal fel nem ruháztattak, részint pedig pótbirák ideiglenesen nem alkalmaztattak volna.

E helyzet minden esetre abnormis.

Ha körültekintem magamat, ezen abnormitásnak főbb okait a következőkben találom:

Első a visszaélés a felek részéről a felebbezés és semmiségi panasz jogorvoslásával, ugy hogy csak semmiségi panaszt kell emelni minden alap nélkül a félnek, ha azzal időt nyerni akar.

A másik ok az, hogy az itélő senatusok tagjainak száma nagy, a mi természetesen sok munkaerőt absorbeál.

A harmadik nevezetes ok az, hogy a királyi táblának tagjai egyszersmind a hétszemélyes táblának is referensei, s ekként, ugyszólván, két biróság teendőit végzik.

Csak azt akarom már most felemliteni, ha az uj törvénykezési javasslat elfogadtatik, e bajokon gyökeresen segitve lesz-e?

A cassationak azon rendszere, mely azon javaslatban le van téve, nem nyujt a semmiségi panaszoknak időnyerést, és igy az alaptalan semmiségi panaszoktól a rugót, az ösztönt teljesen elveszi.

Meg levén állapitva, hogy a felső törvényszékeknél öt, a legfőbb törvényszéknél pedig 7 tagu tanácsok alakittassanak, tehát ugyanazon személyzetből több tanács lesz alakitható, és végre megszüntettetik azon abnormitás, melynélfogva a királyi tábla tagjai a septemviratusnál még most is mint előadók szerepelnek.

Ime már a reformok ezen főbb pontjai is majdnem mathematikai bizo-

Digitized by Google

nyossággal engedik ezt következtetnem, hogy az uj rendszerben kevesebb számu biróra lesz szükség, mint a jelen rendszerben.

Már most, t. ház, ha én a curia rendezése előtt a végleges kinevezésekbe bele bocsátkozom, kérdem, a birói tagok számának megállapításában mit kövessek zsinórmértékül: vajon a mostani rendszer szükségletét-e, vagy pedig az uj rendszer követelményeit?

Ha a mostani rendszer követelményeit veszem irányadókul, akkor mit csinálok azon birákkal, kik az uj rendszer életbe léptetése következtében feleslegesekké válnak?

Ha pedig a jövendő rendszer követelményeit veszem zsinórmértékül, azaz csak annyi birót nevezek ki, a mennyit az uj rendszer fog követelni, akkor a perek halmaza annyira összegyül, hogy mire az uj biróságok életbe lépnek, azok csak ezen restantiák feldolgozásával lesznek elfoglalva, évek telnek el, mig az uj biróságok in currenti lesznek, és ez által nem csak az igazságszolgáltatás érdekeit támadjuk meg, hanem az uj biróságok hitelét is önhibájok nélkül már kezdetben aláássuk.

Ime, t. ház, ezek az élet, a gyakorlati kivitel, ezek az átmeneti korszak nehézségei, melyeket a távolból nem látunk, de melyeket, fájdalom, közelről szemlélünk mi, kiknek minden nap alkalmunk van ezen akadályokkal és nehézségekkel találkozni.

Ezek azon nehézségek, a melyek a kormányférfit néha alkura kényszeritik a körülményekkel, nem az elv felett, a mely szent, a melyet feladni nem szabad soha semmiféle viszonyok között, hanem azon időpontra nézve, melyben az elvet érvényesitheti.

Ugy kell tennünk, mint azon hadvezérnek, ki a terrenumnak legyőzhetetlen akadályaiba ütközve, azokat megkerüli, nem azért, hogy a czélt feladja, hanem hogy táborának erejét megkimélje és a czélt, bár lassabban, bár későbben, de annál könnyebben és biztosabban érje el.

Átalában, t. ház, azon szomoru tapasztalást tettem, hogy hazánkban igen sok félreértés, sok hibás következtetés és sok tulságos követelés létezik, melyeknek forrása az, hogy némely eszméket nem tisztáztunk.

A mint az alkotmány visszaállittatott, némelyek azon tévhitben éltek, azon hiu ábrándnak adták át magokat, hogy az által a 18 évi interregnum minden alkotásai egyszerre mintegy varázsütésre el fognak tünni, holott az alkotmány visszaállitásának gyakorlati hordereje csak az, hegy kezünkről lehullottak a bilincsek, hogy visszanyertük cselekvésünk szabadságát s hogy jövőnk, sorsunk ezentul saját kezünkbe van letéve.

Igy vagyunk a szabadság fogalmával is.

Sokan azt czélnak tekintik, holott az csak eszköz azon magasabb czélokra, melyek felé egyesek ugy mint államok a természet örök törvénye szerint gravitálnak: s ez az erkölcsi és anyagi jóllét.

A szabadság az én felfogásom szerint az erkölcsi világban ugyanaz, mi a testnek a szabadság és szabad mozgás. Valamint a nélkül a test elsatnyul, ugy szabadság nélkül egyesek és államok erkölcsi és anyagi jólléte rendesen hanyatlásnak indul.

S ebből mi következik? Nem az, hogy mihelyt valamely nemzet alkot-

mányos szabadságát visszanyerte, azonnal feltétlenül le kellene rombolnia mindazt mit a korábbi rendszer alkotott; hanem következik az, hogy lerombolhatja és' ujabb alkotásokkal pótolhatja mindazt, a mi czéljaival ellenkezik.

Az elv, t. ház, mindent lerombolni, a mi akaratunk nélkül keletkezett, igen sok esetben ellenkezik a szabadság czéljaival, magát a szabadságot pedig megsemmisitené, mert a szabadság épen cselekvésünk függetlenségében áll, a cselekvésünk azon függetlenségében, a melynélfogva tőlünk függ, valamint egy részről lerombolni mindazt, a mi czéljainknak nem felel meg, ugy viszont fentartani mindazt, a mi czéljainknak megfelel, vagy a mit nélkülöznünk nem lehet.

Már maga az, hogy a mult rendszer műveiből egyet vagy mást egy időre fentartunk, mondom, már ez maga az alkotmányos szabadság tettleges gyakorlását képezi.

E kérdés eldöntésénél pedig soha sem szabad szenvedélyeinknek, hanem mindig érdekeinknek sugalmát kell követoünk.

Ha puszta demonstratióból, ha csupán azért, hogy szabadságunknak életjelét adjuk, lerombolnók azt is, a mire szükségünk van, vagy idő előtt semmisitenők meg azt, a mit egyelőre még nem nélkülözhetünk: ez annyit tenne, mint a fegyvert, melyet az isteni gondviselés azért adott kezünkbe, hogy azzal magunkat védelmezhessük ellenséges megtámadások ellen, ezen fegyvert magunk ellen forditanunk.

Helyzetünk sokban hasonlit azon jószágtulajdonoséhoz, a kit hosszu évek előtt ősi birtokából erőszakkal kiforgattak, s kinek elvégre sikerült ezen birtokot hosszadalmas per utján visszanyernie; s midőn ennek következtében ősi birtokába ismét visszatér, egészen uj gazdasági rendszert, uj beosztást, uj lakot és gazdasági épületeket talál. Visszanyert rendelkezési jogát e jószágtulajdonos — ha józan — bizonyára nem azzal fogja kezdeni, hogy azonnal feltétlenül megsemmisitse mindazt, a mit birtokos elődje alkotott, hanem birálat alá veszi, ezen alkotások közől melyek felelnek meg czéljának, és melyek ellenkeznek azokkal.

Ha elhatározza is magát a létező épületek egyike vagy másika megszüntetésére, bizonyára óvakodni fog ezt tenni mindaddig, mig a maga czéljainak megfelelőbb uj épületet fel nem emelte.

Ezt tettem én is, t. ház, a királyi curiával. Beláttam én, hogy az mostani szerkezetében teljesen fentarthatatlan; ezt a t. ház előtt is őszintén bejelentettem, és már ezelőtt egy évvel előadtam egyuttal azon tervet, mely szerint én a curiát átalakitandónak tartom.

De addig, a mig ezen tervet önök birálat alá nem veszik, addig, mig én ezen tervezetet életbe nem léptethetem, hazafiui kötelességemnek ismertem a régintézményt megtartani.

Soha sem jutott nekem eszembe vitatni akarni, hogy e testületnek, melyről szó van, egybe alkotása törvényes, hanem igen is tekintem azt oly testületnek, a mely a törvényes birói hatalmát, habár ideiglenes, de teljes joghatálylyal gyakorolja.

És ezen elvet, ezen tételt nem engedhetem megtámadtatni, mert ha ez elvet meg lehetne támadni, akkor érvénytelenné válnának mindazon itéletek, melyek mától fogva visszamenve 1849-ig keletkeztek; akkor kétessé válnék minden jog és minden tulajdon, mely ezen itéletekben és átalában az 1849 óta kibocsá-

tott rendeleteken alapul; akkor a magánjog mezején oly forradalmat támasztanánk, melynek hordereje, következményei kiszámithatlanok.

Igy vagyunk törvényeinkkel is, ne csináljunk titkot belőle.

1861-ben visszaállitottuk a magyar törvényeket, de csak egy részben, mert a restitutio in integrum e téren a gyakorlati lehetetlenségek közé tartozik. Elfogadtuk, hogy egyebet ne emlitsek, az urbéri patenst; el a telekkönyvi rendeletet; el az alaki eljárás azon szabályait, melyeket az országbirói értekezlet javasol.

Türjük és elfogadjuk ezeket józanul és higgadtan, nem mintha alkotmányos értelemben törvények volnának, hanem mivel azokat a gyakorlati kényszerűség törvénye gyanánt tekintjük.

Türjük és elfogadjuk ezeket mindaddig, mig azon roppant ürt, melyet törvényhozásunknak 18 éves önkénytelen szünetelése okozott, alkotmányos uton betölthetjük; türjük és elfogadjuk azon magasabb szempontból, mert vannak a gyakorlati életnek oly követelményei, melyek halaszthatlan kielégitést igényelnek, a mit megtagadva collisióba h znók az alkotmányt magával a gyakorlati élettel; és ez épen az alkotmányosság érdekében nem volna kivánatos, mert csak az olyan kormány életrevaló, mely a gyakorlati élet szükségeinek megfelel.

Ez helyzetünk, t. ház! Az alkotmányos élet folyama az alkotmányos átalakulás munkája hála Istennek megindult; de ne engedjük át magunkat illusióknak: még évek fognak eltelni, mig az átalakulás munkája befejezve lesz.

Addig kénytelenek vagyunk a régi rendszer hagyományait itt-ott megtürni, elfogadni és felhasználni, nem azért, mintha nem állana jogunkban, hanem azért, mert nem állana érdekünkben azokat megsemmisitenünk.

Átalában a békés átalakulás jellege: alkura lépni a körülményekkel, az érdekekkel, a viszonyokkal. Ebben különbözik a forradalomtól; sőt mai világban már a civilisált népek forradalma sem romboló, sem pusztitó, hanem ezt csak a barbarismus teszi. A mivelt s miveltségre törő nemzetek jelszava: alkotni; és ha már kell rombolni, nem rombolni addig, mig a létező helyett nem alkottunk ujat.

Ezek, t. ház, azon vezérelvek, melyek eddigi eljárásomban irányadóul szolgáltak; ezek azon okok, melyek azon elhatározásra birtak, hogy a kir. curiai intézményt, ugy mint azt a mult rendszerből átvettem, ideiglenesen fentartsam; de egyuttal óvakodjam contrasignatura által arra az állandóság bélyegét sütni.

Ha ezt teszem, praejudicálok a kincstár érdekeinek és praeoccupálom a törvényhozásnak intézkedéseit a birói szervezet megállapitásának terén.

Eljárásom czélja nem volt más, mint egy részről megóvni magam számára a cselekvés szabadságát, más részről pedig a törvényhozásnak alkotásai számára tiszta terrenumot fentartani.

De viszont ünnepélyesen kijelentem a t. háznak, hogy mihelyt az uj birósági szervezetet ugy, a miat azt a t. ház bölcsesége megállapitandja, életbe léptethetem, azon pillanattól fogva az itélőszékek asztala körül nem fog helyt foglalhatni egy biró sem, kinek kinevezése miniszteri ellenjegyzéssel ellátva ne volna.

2320. Deák Ferencz képviselő az igazságügyi miniszter ezen válasza folytán következő határozati javaslatot tesz le a ház asztalára, annak kinyomatását, kiosztását, s annak napirendre kitüzését kérvén:

"Határozati javaslat.

"Az itélőszékek olyan tágjaira nézve, kik még a koronázás előtt s miniszteri ellenjegyzés nélkül lettek ő felsége által kinevezve, s birói állásukban koronázás után is meghagyattak, szükségesnek tekinti az országgyülés, hogy azok kineveztetésének alkotmányos kellékei az 1848-ik évi 3-ik törvényezikk rendeletéhez képest utólagosan pótoltassanak. De minthogy a miniszterium ezen utólagos pótlást eddip főkép azért halasztotta, mert czélszerübbnek vélte bevárni a biróságok szervezéséről már benyujtott törvényjavaslat elfogadását és szentesitését, s azzal kapcsolatban eszközölni a szükséges és alkalmatos birói tagok alkotmányszerű végleges kinevezését, s illetőleg megerősitését : kijelenti ezennel az országgyülés, miszerint elvárja a miniszteriumtól, hogy az mentül előbb, s a mennyiben az hamarabb teljesen meg nem történhetnék, a biróságok szervezésére vonatkozó, s már benyujtott törvény szentesitésekor azonnal, akképen fog intézkedni, hogy az 1848-ik évi 3-ik törvényezikk rendelete szerint azon itélőszékeknél. melyeknek tagjait ő felsége nevezi ki, minden kinevezés miniszteri ellenjegyzéssel el legyen látva, s ez által véglegesen meg legyen szüntetve azon ideiglenes állapot, melyben jelenleg vannak az itélőszékek számos tagjai hivatalos állásukra nézve. Kijelenti egyszersmind az országgyülés, hogy a biróságok szervezésére vonatkozó törvényjavaslatnak tárgyalását legközelebbi teendői közé sorolja; továbbá:

"tekintetbe véve, hogy a jelen átmeneti korszak sulyos nehézségei miatt sok fontos magánjogi törvényeinkre nézve sem lehetett még az ideiglenességet megszüntetni, mert mindenekelőtt közjogi viszonyaink végleges megállapitásáról, az ország czélszerű védelméről s az államháztartás rendezéséről kell vala törvényhozásilag intézkedni;

"tekintetbe véve, hogy az igazság kiszolgáltatása ideiglenesen sem sztnetelhet, a biróságok itéleteinek felforgatása pedig a vagyon biztosságát, s a honpolgárok jogviszonyait végtelen zavarba döntené: kijelenti az országgyűlés azt is, hogy a most fenálló itélő-székek által eddig hozott, és a biróságok törvény általi szervezéséig hozandó itéletei, határozatai, végzései, rendeletei ellen, egyedűl azon oknál fogva, hogy az itélőszék tagjai között olyan egyének is voltak s vannak, kik még a koronázás előtt, s miniszteri ellenjegyzés nélkül neveztettek ki, jogérvényes kifogást tenni nem lehet.

"Kelt Pesten jul. 13-án 1868."

Ezen határozati javaslat kinyomatni, a képviselőház tagjai közt kiosztatni, s annak idején napirendre kitüzetni határoztatott.

2321. A személyes kereseti adóról szóló törvényjavaslat harmadszori végleges megszavazása lévén napirenden,

A személyes kereseti adóról szóló törvényjavaslat harmadszor felolvastatott, és szabályszerű felállás és ülve maradással eszközölt szavazás utján a többség által véglegesen elfogadtatott; s az ekkép véglegesen megszavazott törvényjavaslatnak alkotmányszerű hozzájárulás végett a méltóságos főrendekkel a legközelebbi ülésben leendő közlésével Bujanovics Sándor jegyző megbizatott.

2322. A házadóról szóló törvényjavaslatba utólag beigtatandó, a képviselőház tagjai között kiosztott két uj, t. i. 13 és 14-ik §. kerülvén tárgyalás alá, ezen következő §§-ok felolvasása után Bónis Sámuel inditványozta, miszerint ezen §§-oknak amugy is a bélyeg, illetékek és dijakról szóló törvényjavaslatban lévén helyök, ezen törvénybe leendő beillesztés végett a központi bizottsághoz utasittassanak.

Mely inditvány közakarattal elfogadtatván, a tervezett két §. a központi bizottsághoz azon utasitással határoztatott áttétetni, hogy ezen §§-oknak a bélyeg, illetékek és dijakról szóló törvényjavaslatba beillesztése iránt véleményes jelentését a képviselőháznak bemutassa.

2323. Ezen határozat kapcsában Lónyay Menyhért pénzügyminiszter a bélyeg, illeték és dijakról szóló törvényjavaslatba beillesztendő következő uj §. tervezetét mutatja be azon kéréssel, miszerint ezen §. is a fentebbi határozat értelmében a központi bizottságnak kiadassék.

"Uj §. a bélyeg, illeték és dijak tárgyában alkotott törvényjavaslatba.

"S. Azon eddigi gyakorlat, melynélfogva az illetékek megszabásánál a földadónak alávetett ingatlanok értéke rendszerint nem vétethetik a földadó százszoros összegeknél kisebb összegben, akképen módosittatik. hogy a földadó alá tartozó ingatlanoknál az állami adónk (földtehermentesitési járulék nélkül) hetvenhétszeres összege tekintendő legkisebb értéknek."

A fentebbi határozat értelmében ezen §. is a központi bizottsághoz áttétetni határoztatott azon utasitással, hogy annak a bélyeg, illeték és dijak tárgyában alkotott törvényjavaslatba beillesztése iránti véleményes jelentését a képviselőháznak bemutassa.

2324. Az állandó igazoló bizottság részéről Antalfy Károly előadó jelentést tesz Hunyad megye bizottmányának a képviselőházhoz beadott, s attól az állandó igazoló bizottsághoz véleményezés végett áttett felterjesztése tárgyában, melyben Vajda-Hunyad és Hátszeg városok képviselőinek megbizatásuk teljesitésére való köteleztetését és esetleg uj képviselőválasztás elrendelését kéri.

Az állandó igazoló bizottság véleményezi, hogy Petko Lázár Vajda-Hunyad városa képviselője az országgyűlésen 14 nap alatti megjelenésre elnökileg felszólittassék;

továbbá inditványozza, hogy Hátszeg városa középponti választmánya uj képviselőválasztás eszközlésére elnökileg felhivassék;

végül, hogy a jövőben hasonló esetek kikerülése végett, az összes e tárgyra vonatkozó iratok felhasználás végett a házszabályok megvizsgálásával megbizott bizottsághoz áttétessenek.

A képviselőház az állandó igazoló bizottság véleményezését elfogadván, Petkó Lázár Vajda-Hunyad városa képviselője elnökileg az országgyülésen tizennégy napi határidő alatt kötelességszerű megjelenésre felszólittatni határoztatott;

Hátszeg városa középponti választmánya a képviselőház elnöke által uj képviselőválasztás eszközlésére felszólittatni rendeltetett;

végül az ezen ügyre vonatkozó iratok, hasonló eseteknek jövőben kikerülése érdekében, felhasználás végett a házszabályok megvizsgálására kiküldött bizottsághoz áttétetni határoztattak.

2325. A házadóról szóló törvényjavaslat végleges megszavazása levén napirenden:

A törvényjavaslat harmadszor felolvastatott, s szabályszerü szavazás utján a ház többsége által véglegesen elfogadtatott, s az ekkép megszavazott törvényjavaslatnak a méltóságos főrendekkel alkotmányszerü hozzájárulás végett a főrendek legközelebbi ülésében leendő közlésével Bujanovics Sándor jegyző megbizatott.

2326. Napirend folytán a közadók kivetése, befizetése, biztosítása, behajtása és pénzügyi törvényszékek felállitása iránti törvényjavaslatnak a mult ülésben a 17-ik §-nál félbeszakadt részletes tárgyalása felvétetvén, a 17-ik §. a pénzügyi bizottság szerkezete szerint

Elfogadtatott.

A 18-ik §-ra a központi bizottság következő módositványa, hogy a 4-ik sorban a "negyedév" szó helyett "évnegyed" tétessék,

Elfogadtatott.

A 19-ik §. szerkezetére a központi bizottság javaslata, hogy az 1-ső sorban előforduló "származó" szó után "s végleg megállapított" szavak tétessenek.

Közakarattal elfogadtatot

Ezen §. szerkezetére még Tisza Kálmán képviselő következő módositványt adott be:

Módositvány

a 19-ik §-hoz.

Az első bekezdés hatodik sorában ezen szó után "kötelességöknek" tétessék: "jelen törvény kihirdetése után egy hónap alatt."

Továbbá a második bekezdés végére ez tétessék:

"Miután pedig lehetnek ezen hátralékok közt olyanok, a melyek vagy helytelenül irattak az illetőkre, vagy teljes fizetési képtelenség folytán halmozódtak fel, ezeknek tisztába hozatalára egy bizottmány szerveztetik, melyhez két tagot a pénzügyminiszter nevez, kettőt az illető törvényhatóság, az elnököt pedig megyékben a főispán, sz. kir. városokban a belügyminiszter.

"Ezen bizottmány megvizsgálván a hátralékok végett a fentirt okokon hozzá megalakulásának közhirré tétele után egy fél év alatt beadott panaszokat, az oly hátralékok, melyekre nézve azokat alaposaknak és bebizonyitottaknak fogja találni, az adóhátralékok közül mint elenyészettek ki fognak törültetni."

Ugyan a 19-ik §-hoz Csengery Imre következő módositványt mutat be: A 19-ik §. első bekezdése hatodik sorában ezen szó "kötelességöknek" után tétessék: "jelen törvény kihirdetésétől számitandó 30 nap alatt eleget nem tesznek."

A képviselőház szabályszerű szavazás utján szavazattöbbséggel Tisza Kálmán módositványát nem, Csengery Imre módositványát pedig elfogadván, a 19. §. szövege következőkép állapittatott meg:

19. §.

Az 1867 előtti időkből származó s végleg megállapított egy évi adónak felét tevő részlet már az 1867-ik év folytán lévén béfizetendő, azon intézkedés szerint, melyet a miniszterium a nyert felhatalmazás folytán kiadott, azokra nézve, κέρν. Jegyzőκönyv. 1865/8. iv.

a kik ebbeli kötelességöknek jelen törvény kihirdetésétől számitandó 30 nap alatt eleget nem tesznek, a behajtási rendszabályok alkalmazandók."

A második bekezdés változatlanul marad.

A törvényjavaslat 20. 21. és 22-ik §-a

Változtatás nélkül elfogadtatott.

A 23-ik §-hoz a központi bizottság következő módositványt hoz javaslatba:

A 3-ik sorban, a "jegyző" szó kihagyandó, és "adószedő" utólsó betűjéhez "k" betű adandó.

Ezen §-ra még következő módositványok mutattattak be:

Vállyi János módositványa:

A közadók befizetéséről szóló 23-ik §. utólsó előtti sorában e szó után "adószedő" tétessenek ezek: "s az adókötelezetteknél levő adókönyvecskékkel igazolt, s általok bevett, de az illető adóhivatalhoz be nem szolgáltatott adótartozásokért a végrehajtás közvetlen ellenök intézendő."

Olgyay Lajos módositványa:

Az egész 23-ik §. kihagyatván, ekkép módosittassék:

"23. §. A községi előljárók által behajtott adóknak az adóhivatalhoz beszolgáltatásáért első sorban felelősek az adó beszedésével és beszolgáltatásával megbizott községi közegek, második sorban az összes előljáróság, azután pedig maga a község, vagy azok, kik a pénzkezelőket választják, illetőleg kinevezik."

Ghyczy Ignácz módositványa:

A 23. §. vég szavai után igtattassék:

"Az adóhivatal pénztárába már beszolgáltatott összegekre nézve, kár esetében a felelősség a pénztári hivatalnokokat illetvén, azoknak helyrepótlásával se az adózók, se a községek nem tartoznak."

Végre Csengery Imre módositványa:

A 23-ik §. ekkép szerkesztessék:

"A községi előljárók által behajtott adóknak az adóhivatalhoz beszolgáltatásáért felelősek első sorban az adó beszedésével és beszolgáltatásával megbizott községi közegek, s az ezek által bevett, és az adókötelezetteknél levő adókönyvecskékkel igazolt, de az adóhivatalba be nem szolgáltatott összegekre nézve a végrehajtás közvetlenül ezek ellen intézendő, második sorban a községi összes előljárók, azután pedig maga a község, vagy azok, kik a pénzkezelőket választják, illetőleg kinevezik."

A képviselőház ezen módositványok közül Csengery Imre módositványát elfogadta, s ehhez képest a 24-ik §. szerkezetét következőkép állapitotta meg:

23. §

A községi előljárók által behajtott adóknak az adóhivatalhoz beszolgáltatásáért felelősek első sorban az adó beszedésével és beszolgáltatásával megbizott községi közegek, s az ezek által bevett, s az adókötelezetteknél levő adókönyvecskékkel igazolt, de az adóhivatalba be nem szolgáltatott összegekre nézve a végrehajtás közvetlenül ezek ellen intézendő, második sorban a községi összes előljárók, azután pedig maga a község, vagy azok, kik a pénzkezelőket választják, illetőleg kinevezik.

A 24-ik §-hoz Bónis Sámuel következő módositványt ad be:

A 24-ik §. végére tétessék: "ily esetre a törvény 23-ik §-ának a felelősségről szóló rendelete nem értetik."

Mely módositvány közakarattal elfogadtatván, a 24-ik §. végéhez "ily esetre a törvény 23-ik §-ának a felelősségről szóló rendelete nem értetik" igtattatni határoztatott.

A 24-ik §-nál Somossy Ignácz következő módositványt ad be:

A 25-ik §. következő szavakkal megtoldandó:

"100 frton felüli összeget azonban idő közben is köteles elfogadni az adóhivatal."

Ezen módositvány közakarattal elfogadtatván, a 25-ik §. utolsó szavához következő toldalék rendeltetett igtattatni:

"100 frton felüli összeget azonban idő közben is köteles elfogadni az adóhivatał."

A 26-ik §-hoz Tisza László következő módositványt mutat be:

A 26-ik §. ekképen szerkesztessék:

"A pénzügyi igazgatóság minden évnegyed 2-ik havának utolsó napjáig átteszi az alispánhoz a községenkinti adóhátralékokról szóló kimutatásokat. Az alispán azokat azonnal megküldi az illető szolgabiráknak."

Szabályszerű szavazás utján a ház többsége ezen módositványt el nem fogadván, a 26-ik §. a pénzügyi bizottság szerkezete szerint változatlanul meghagyatott.

A 27. §-hoz Szaplonczay József következő módositványt inditványoz:

A 27-ik §. vége után a 28-ik §. kihagyásával ezen szavak igtatandók: "s erről a szolgabirónak záros határidő alatt jelentést tegyenek."

E módositvány szavazás utján a ház többsége által el nem fogadtatván, a 27-ik §. a pénzügyi bizottság szerkezete szerint megállapittatott.

A 28-ik §-nál Tisza Kálmán az ezen §. első sorában előforduló "személyes" szó kihagyását inditványozza.

Közakarattal elfogadtatott, s ennek folytán a 28-ik §. első sorából a "sze-mélyes" szó kitöröltetni határoztatott.

A 29-ik §-ra észrevétel nem tétetvén,

Az a pénzügyi bizottság szerkezete szerint elfogadtatott.

A 30-ik §-nál Somossy Ignácz a §. világosabb értelme tekintetéből a 2-ik sorban a "kiküldendő" szó után "pénzügyi" uj szó beigtatását inditványozza.

Kozakarattal elfogadtatván, a 30-ik §. 2-ik sorában a, kiküldendő" szó után "pénzügyi" tétetni rendeltetett.

A 31-ik §-ra észrevétel nem tétetvén,

Az a pénzügyi bizottság szerkezete szerint elfogadtatott.

A 32-ik §-nál a központi bizottság inditványozza, kogy ezen §. utolsó sorában "de a szolgabiró felelősségére" szavak kihagyassanak, s e helyett tétessék: "ki megjelenni tartozik."

Közakarattal elfogadtatott, s ehhez képest a 32-ik §. utolsó sorának ezen szavai: "de a szolgabiró felelősségére" kihagyatni, s e helyett "ki megjelenni tartozik" tétetni határoztatott.

A 33-ik §-nál a központi bizottság inditványozza, hogy az első sorban a "tisztviselőnek" szó után tétessék: "illetőleg községi előljárónak."

Tisza Kálmán e §-ra még következő módositványt hoz javaslatba: "A 33-ik §. utolsó sorában ezen szó helyett: "adóhivatal" tétessék: "pénzügyi igazgatóság."

43*

Mindkét módositvány közakarattal elfogadtatván, a 33-ik §. első sorában ezen szó után: "tisztviselőnek", "illetőleg községi előljárónak", s ezen §. utólsó sorában az "adóhivatal" szó helyett: "pénzügyi igazgatóság" tétetni határoztatott.

A 34. 35. és 36-ik §§-okra észrevétel nem tétetvén,

Azok a pénzügyi bizottság szövegezése szerint elfogadtattak. Ezek után az idő előre haladván, az ülés eloszlott.

Az 1868-ik évi julius hó 14-én tartott

CCLXII. ülés jegyzőkőnyve.

Elnök : Somssich Pál. Jegyző: Bujanovics Sándor.

A folyó hó 13-án tartott ülés jegyzőkönyvének

Hitelesitése után

2327. Elnök következő kérvényeket mutat be:

Purian Mózes postatisztnek kérvényét, melyben a m. kir. postaintézet főbbjeinek törvénytelen eljárásait, a közérdek megóvása szempontjából, megszüntetni kéri;

özvegy Piacsek Zsuzsána kérvényét fogadott fiának Domenik Györgynek a katonaságtól elbocsáttatása iránt;

Morzsányi Sándor a keleti marhavészt meggátló tervezetét figyelembe vétetn éri;

Losoncz mezővárosa közönsége a közös teherviselés elveinél fogva a szükséges katonai laktanyákat országos költségen felépittetni s az ott szállásoló katonaságot más helyre áttétetni kéri;

a szepesi XVI város kerületi közönsége, a Jászkun kerületek közönségének felterjesztését az általok fizetett váltságdij megtéritése iránt pártoltatni kéri;

Biharmegye sárréti járásabeli községek jegyzői a községjegyzői állás erkölcsi biztositását törvény által eszközöltetni kérik;

Krassó vármegye közönsége a temesvári kincstári faraktárba eddig osztatni szokott, most azonban bécsi kereskedőknek kibérelt kincstári fa tárgyában kötött bérleti szerződést megsemmisittetni kéri;

Liptó megye közönsége a szabad egyesülési és társulási jogot törvényhozásilag biztosittatni kéri;

Csongrád megye közönsége az ó-hitű magyarok részére felállitandó püs-

pökség és a magyar nyelvnek cultusnyelvvé emelése iránt Hajdu-Dorog városának beadott felterjesztését pártoltatni kéri;

Eperjes szabad kir. város közönsége hasonlóképen Hajdú-Dorog városa felterjesztését pártoltatni kéri ; végül

Eperjes sz. k. város közönsége kérvényét, melyben Temesvár városának az állami út- és hidvámok országszerte leendő megszüntetése iránti kérelmét pártoltatni kéri.

Mindezen kérvények a kérvényi bizottsághoz áttétetni határoztattak.

2328. Napirend folytán a közadók kivetése, befizetése, biztositása, behajtása és pénzügyi törvényszékek iránti törvényjavaslatnak a 37-ik §-nál megszakadt részletes tárgyalása folytatólag felvételvén,

a 37-ik §. felolvastatott

S észrevétel nélkül a pénzügyi bizottság szövegezése szerint elfogadtatott,

A 38-ik §-hoz Tokody Ágoston következő módositványt ad be:

E §. 3-ik sorában a "hanem" szó után tétessék: "a kincstárit megelőzött más birói foglalás esetén kivül."

Ezen módositvány a ház többsége által szavazás utján el nem fogadtatván, a 38-ik §. a pénzügyi bizottság szerkezete szerint megállapittatott.

A 39-ik §-hoz Tisza László módositványt nyujt be :

mely szerint ezen §. 12-ik sorából az "adózó" szó után kimaradna e két szó "legkönnyebben nélkülözhet" s helyébe jönne ez: "maga jelöl ki," folytattatván tovább az eredeti szöveg.

Mely módositvány közakarattal elfogadtatott, s ehhez képest a 39-ik §. 12-ik sorában a "legkönnyebben nélkülözhet" szavak helyett: "maga jelöl ki" tétetni határoztatott.

A 40-ik §-hoz a központi bizottság következő módositványt hoz javaslatba:

Ezen §. 10-ik sorában f) alatt e szó után: "ipar üzésére" tétessék: "vagy a napszámosnak munkájára," s

ugyanazon §. utolsó tételéül ajánlja a következőt : "h) a végrehajtást követő 15 napra szükséges élelem."

Ezen módositvány közakarattal elfogadtatván, a 40-ik §. 10-ik sorában f) alatt e szó után "ipar üzésére", "vagy a napszámosnak munkájára" s ugyanezen §. utolsó tételéül:

h) "a végrehajtást követő 15 napra szükséges ételem" igtattatni határoztatott.

A 41-ik §-ra észrevétel nem tétetett,

És az a pénzügyi bizottság szövegezése szerint elfogadtotott.

A 42-ik §-hoz Halász Boldizsár képviselő következő módositványt nyujt be:

A 42-ik §. ekkép szerkesztendő:

"A lezálogolt javaknak a zárlat feloldása előtti elidegenitése, vagy elsikkasztása, az 1840. évi XV. törvényczikk II. R. 153, és az 1844. évi VI. tczikk 17-ik §§. értelmében a legsulyosabb beszámitásu tolvajság büntetésével fenyittetik."

Mely módositvány szavazás utján el nem fogadtatván, a 42-ik §. a pénzügyi bizottság szerkezete szerint megállapittatott.

A 43-ik §-nál Bónis Sámuel inditványozza, hogy az első és 2-ik sorban ezen szavak : "minden részről" helyett tétessék : "az illetők által."

Közakarattal elfogadtatott, s ehhez képest a 43-ik §. 1-ső és 2-ik sorában ezen szavak: "minden részről" helyett: "az illetők által" tétetni rendeltetett.

A 44-ik §-nál Halász Boldizsár inditványozza, hogy az 1-ső és utolsó sorban előforduló "14 nap" helyett "15 nap" tétessék.

Közakarattal elfogadtatván, a 44-ik §. 1-ső és utolsó sorában "14 nap" helyett: "15 nap" igtattatni határoztatott.

A 45. 46. és 47-ik §§-ra észrevétel nem tétetvén,

Ezen §§-ok a pénzügyi bizottság szerkezete szerint változatlanul elfogadtattak.

A 48-ik §-hoz Somossy Ignácz következő módositványt mutat be:

A 48-ik §. d) pontja helyett ajánltatik:

"d) azon feltételt, hogy az első árverésnél a becsérték ¾ részénél olcsóbb áron csak az 50 frtnál kisebb értékü tárgyak, s ezek közül is csak azok adatnak el, melyeknek ¾ rész áron eladatása ellen a végrehajtást szenvedő nem tiltakozott."

Mely módositvány szabályszerű szavazás utján a ház többsége által el nem fogadtatott, s a 48-ik §. a pénzügyi bizottság szövegezése szerint meghagyatott.

A 49-ik §-hoz Szaplonczay József képviselő következő módositvány elfogadását ajánlja:

A 49-ik §. vége után következő szavak folytatólag igtatandók:

"és az erről szóló bizonyitványt a végrehajtásra kiküldött hivatalnoknak az árverés határnapja előtt megküldeni."

Ezen módositvány közakarattal elfogadtatván, a 49-ik §. vége után "és az erről szóló bizonyitványt a végrehajtásra kiküldött hivatalnoknak az árverés határnapja előtt megküldeni" beigtattatni határoztattak.

Az 50-ik §-hoz Tokody Ágoston képviselő következő modositványt mutat be:

Szabatosabb értelem tekintetéből az 50-ik §. 3-ik sorában e szavak helyett: "a községi előljáróság" e szavak lennének igtatandók: "azon községi előljáróság, melyhez az árverési hely tartozik."

Az elnök ugyan ez eszmét az által ajánlja kifejezni, hogy az 50-ik §. 3-ik sorában, a "megjelenvén" szó után "az ottani" szavak igtattassanak.

Az elnök ezen ajánlata közakarattal elfogadtatott, és ehhez képest az 50-ik §. 3-ik sorában a "megjelenvén" szó után "az ottani" felvétetni határoztatott.

Az 50-ik §. után Tokody Ágoston következő inditványa elfogadását ajánlja:

"Tekintettel arra, hogy midőn a kincstár rövidséget különben sem szenved, a honpolgárok vagyonaiban elfogadható ok nélkül meg ne rövidittessenek;

"tekintettel arra, hogy e joggal a honpolgárok, az 1840 XV. törvényezikk II. része 181-ik §-a szerint, a peres ügyekbeli árveréseknél már különben is birnak;

"tekintettel arra, hogy a magasabb jogfogalmak szerint a honpolgárok, senki másnak rövidségére nem szolgáló jogai, szükebb határok közé nem szorittathatnak: annálfogva

"Az 5-ik §. után ezen uj §. lenne beszövegelendő:

"A végrehajtást szenvedő félnek szabadságában áll kijelölni azon sort, melylyel összeirt s birói zár alá vett ingó javai egymás után árverésnek kitétessenek, sőt ha valamely, az összeirásban foglalt tárgyat különösen meg kivánna az eladástól menteni, helyette más olyan ingó javakat ereszthet árverés alá, melyekről szabadon rendelkezhetik, habár azok még összeirva nem voltak is, csak hogy a követelt

tartozási hátralék járulékaival együtt teljesen kikerüljön. Midőn pedig a végrehajtást szenvedő ezen jogával élni nem akar, az eladás az összeirás sora szerint történik.

"Önmagátél értetik, hogy mihelyt az árverésen a követelt tartozási hátralék járulékaival együtt befolyt, az árverés azonnal megszüntetendő, s a még netán foglalás alatti tárgyak a végrehajtás alól föloldandók."

Ezen inditványozott uj §. szabályszerű szavazás utján a ház többsége által el nem fogadtatott.

Az 51-ik §-nál Halász Boldizsár képviselő inditványozza, hogy a már egy esetben elfogadott módositáshoz képest az utolsó előtti sorban előforduló "14 nap" helyett: "15 nap" tétessék.

Közakarattal elfogadtatott, s ehhez képest ez utolsó előtti sorba "14 nap" helyett "15 nap" igtattatott.

Az 52-ik §-hoz Tisza László képviselő következő módositványának elfogadását ajánlja:

Ezen §. hatodik sorában a "pénzügyi" szó után jönne: "közegeknek, ha a zálogolás, becslés vagy árverés nem hivataluk szekhelyén hajtatik végre"; ezután folytattatnék az eredeti szöveg.

Ugyan e §-hoz Csengery Imre képviselő következő módositványt nyujt be:

A 2-ik sorban "dijilleték" helyett "illeték" s az ötödik sorban "megszabandó dijból" helyett "megszabandó dijaiból" tétessék.

Mindezen módositványok közakazattal elfogadtatván, ehhez képest az 52-ik §. 3-ik sorában "dijilleték" helyett "illeték", az ötödik sorban "megszabandó dijból" helyett "megszabandó dijaiból," és a hatodik sorban a "pénzügyi" sző után "közegeknek, ha a zálogolás, becslés vagy árverés nem hivataluk székhelyén hajtatik végre" igtattatni határoztatott.

Az 53. Ş. második sorában a központi bizottság az "egyenlő részben" szavak kihagyását, s e helyett: "illető hátralékaik arányában" igtatását javasolja.

Mi közakarattal elfogadtatván, az 53-ik §. 2-ik sorában "egyenlő részben" szavak helyett "illető adóhátralékaik arányában" tétetni rendeltetett.

Az 54. és 55-ik §§. észrevétel nélkül

A pénzügyi bizottság szövegezése szerint elfogadtatott.

Az 56-ik §-nál a központi bizottság az utolsó sorban előforduló "pénzügyminiszteriumhoz" helyett "pénzügyminiszterhez" ajánl tétetni.

Közakarattal elfogadtatott, s e szerint az utolsó sorban "pénzügyminiszteriumhoz" helyett "pénzügyminiszterhez", s a már elfogadott módositáshoz képest a 7-ik sorban "14 nap" helyett "15 nap" tétetni határoztatott.

Az 57-ik és 58-ik §. minden észrevétel nélkül

A pénzügyi bizottság szerkezete szerint elfogadtatott.

Az 59-ik §-hoz Somossy Ignácz képviselő inditványozza, hogy e §. utolsó előtti sorában a "czéljából" szó után "az alispán utján" tétessék.

Ez inditvány a többség által szavazás utján el nem fogadtatván, az 59-ik §. szerkezete változatlanul meghagyatott.

A 60-ik §-nál, a központi bizottság a 12-ik sorban előforduló "felvétetnek" szó helyett "vétetnek fel" igtatását inditványozza.

Jendrassik Miksa mint a VII. osztály előadója felolvassa a VII. osztály következő külön véleményét (mely szerint a 60-ik §. második sorában levő "alkalmazandók" szó után, ezen §. további szövege egészen kihagyandó):

"A mennyiben a pénzügyi bizottság törvényjavaslatának 60-ik §-ában a közadók s illetékek miképeni behajtásáról szóló szabályok némely, e törvény előtti időkben kötött szerződésekből származó kiváltságolt követelésekre, s a magyar földhitelintézet által egyes községeknek s más egyeseknek és testületeknek adandó, a 2000 frtot meg nem haladó kölcsönök egyidejüleg s együttesen a közadóval, pótadó alakjában való beszedésére kiterjesztetni javasoltatnak; miután e törvénynek ezime szerint is annak tárgyát egyedül a közadók iránti intézkedések képezhetik: a VII. osztály a kereten kivüli intézkedéseket e helyütt mellőztetni, s a 60-dik §-ban a második sorban levő "alkalmazandók" szó után annak többi szövegét kihagyatni, ellenben a kormányt arra felhivatni kivánja, miszerint az valamint a magyar földhitelintézetnek s netán némely egyéb hazai intézeteknek, ugy a multra nézve oly intézeteknek is, melyek hasonló előjogokban, habár törvényen kivül részesültek, ebbeli érdekeik biztosjtása tekintetéből külön törvényjavaslatot terjeszszen elő a képviselőháznak."

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter inditványozza, hogy a külön vélemény elfogadása esetén, a ház a miniszteriumot jegyzőkönyvi határozat által felhatalmazza, hogy az eddig a földhitelintézet irányában fenálló gyakorlatot addig is, mig e tárgyban a ház elé törvényjavaslatot terjesztene, ideiglen tovább is fentarthassa.

A képviselőház a VII. osztálynak a 60-ik §-ra vonatkozó külön véleményét közakarattal elfogadván, a 60. §. szövege a 2-ik sorban levő,, alkalmazandók" szó után kihagyatni határoztatott.

A miniszterium egyébiránt felhatalmaztatik, hogy addig is, mig e tárgyban a ház elé törvényjavaslatot terjeszt, a gyakorlatban levő szabályokat ideiglen alkalmazhassa.

A 61-ik §-nál Deáky Lajos az utolsó előtti sorban a "melyeket" szó helyett "kiket" javasol tétetni.

Elfogadtatott s ehhez képest a 61. §. utelsó előtti sorában a "melyeket, szó helyett "kiket" tétetni rendeltetett.

A 62, 63, 64, 65, 66. és 67-ik §§-ra észrevétel nem tétetvén,

Ezen §§-ok a pénzügyi bizottság szövegezése szerint elfogadtattak.

A 68-ik §. felolvasása alkalmával Tisza Kálmán a 68-ik §-tól kezdve a bezárólag 79-ik §-ig terjedő §§-okat, mint szoros összefüggésben levőket együttesen felolvastatni inditványozza:

Mi elfogadtatván, a 68-tól 79 ig terjedő szöveg együttesen felolvastatott.

E §§-ra nézve a központi bizottság következő módositásokat hoz javaslatba:

A 68. §. első sorában az "illetőleg" szó kihagyandó, a második sorban a "tisztviselők" szó után teendő, által".

A 77-ik §. 4-ik sorában a "68"után tétessék: "és 73."

Tisza Kálmán ezen §§-okra következő módositványokat inditványoz:

Módositvány

a közadók biztositásáról és behajtásáról szóló törvényjavaslathoz a 68-ik §-tól a 79-ik §-ig bezárólag.

Ezen szakaszok következőleg szerkesztessenek:

alterior of a 68 id 8. The problem of social

A megyék és kerületek közönségei oda utasitandják tisztviselőiket, hogy felügyeljenek arra, hogy a községek előfjárói mindazokat, mik a közadók kivetésére, beszedésére, behajtására és ugy azoknak, mint a jövedékeknek és illetékeknek biztositására nézve a törvény értelmében teendőikhez tartoznak, hatáskörük szerint teljesitsék.

A 69-ik §. maradjon meg azon sajtóhiba kiigazitásával, mely az első sorban van, hol is ezen szó helyett: "első", ez teendő: "előző". Azután a javaslat több szakaszai a 80. §-ig kihagyatván, helyettök következő szerkezet jőjön:

the track of 1,0 s. Start and the second of the

A törvényhatóságok kötelesek a törvény kihirdetése után azonnal ugy intézkedni, hogy-tisztviselőik:

a) a fogyasztási adókra, jóvedékekre és illetékekre vonatkozó törvények

- a) a fogyasztási adókra, jóvedékekre és illetékekre vonatkozó törvények ellen elkövetett kihágások eseteiben, az illetékes pénzügyi hivatal vagy kiküldött megkeresésére a leletről a jegyzőkönyvet felvegyék, a tényállás felderitése és a tettesék kinyomozása végett a tiszti vizsgálatot haladék nélkül végrehajtsák, a dugárunak, illetőleg az áthágás tárgyainak és eszközeinek lefoglalása, s a kincstár követelésének a tetten érettnél talált javakban, a mennyiben törvény vagy fenálló törvényes szabály rendeli, biztosítása iránt intézkedjenek;
- b) a fogyasztási adóknál, hol az átalány alkalmaztatik, különösen a bor- és husfogyasztási adó iránt kötendő bérleti szerződések megkötésénél közbenjárólag közreműködjenek;
- c) a sószállitásnál közbejövő akadályok eseteiben s itt megyékben a községi előljárók is a szállitmány vezetőjének, vagy más arra hivatottnak felszólitására, a tényálladék felderitése, a közbejött akadályok elháritása, a só széthordásának megakadályozása, s átalában a kincstár megkárosodásának eltávolitása iránt azonnal intézkedjenek, az általok e végre alkalmazandók munkabérét és időveszteségét a kincstár utólag megtériteni tartozván.

· 71. §.

A törvényhatóságok mindazt, mi — ide értve a pénzügyi hatóságok által a törvény értelmében kiszabott illetékek beszedését és a pénzügyi törvényszékek itéleteinek végrehajtását is — a törvényesen megszavazott és beszedetni rendelt adók kivetése, biztositása és behajtása körül ezen törvényezikk és a közadók tárgyában hozott egyéb törvények által kötelességökké tétetik, teljesiteni, végrehajtani s illetőleg végrehajtatni felelősség mellett tartoznak.

72. §.

Tartoznak továbbá ezen törvényekkel egyezőleg kiadandó miniszteri rendeleteket végrehajtani, s e törvény kihirdetése után azonnal ugy intézkedni, hogy tisztviselőik a dugáruk lefoglalását s az államkincstár követeléseinek biztositását, utólagos bejelentés mellett, a mulasztások miatt bekövetkezhető netaláni károsodásokért való személyes felelősség terhe alatt, minden esetben haladék nélkül eszközöljék.

Pesten julius 14-én 1868. képyh. jegyzőkönyv. 186⁵/₉. iv.

44

((())

61.23

7.7

Zichy Nándor gr. képviselő a tárgy bővebb megfontolása tekintetéből,ez inditvány kinyomatását és kiosztását ajánlja.

Közakarattal elfogadtatván, az inditvány kinyomatni s a ház tagjai közt a holnapi ülés előtt kiosztatni határoztatott.

Ezek után az ülés eloszlott.

Az 1868. évi julius hó 15-én tartott

CCLXIII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Somssich Pál**. Jegyző: Bujanovics Sándor.

A folyó hó 14-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatott

És hitelesittetett.

2329. Elnök bemutatja:

Pápa városa iparos osztályának felterjesztését, melyben a Szombathely városa iparos testületének az iparügy rendezése tárgyában beadott folyamodványát figyelembe vétetni kéri.

A kérvényi bizottsághoz utasittatott.

2330. Dapsy Vilmos, mint a központi bizottság előadója, felolvassa a központi bizottság jelentését a bélyeg és illetékekről szóló törvényjavaslat érdemében, a főrendi ház által tett észrevétel és a pénzügyminiszter által beterjesztett pót-,illetőleg kiegészitő szakaszok iránt.

E jelentés kinyomatni s a képviselőház tagjai közt kiosztatni határoztatott.

2331. Napirenden lévén a közadók kivetése, befizetése, biztosítása, behajtása és pénzügyi törvényszékek felállitásáról szóló törvényjavaslatnak a 68-ik §-nál félbeszakadt részletes tárgyalása, a mult ülés határozata folytán, a törvényjavaslat 68.§-tól a 79. §-ig bezárólag együttesen felolvastatott; ugyszintén a központi bizottságnak ezen §§-okra vonatkozó módosítványai, valamint Tisza Kálmánnak a mult ülésben bemutatott s a képviselőház tagjai közt immár ki is osztott módosítványa felolvastatván:

az ezen módositvány feletti átalános vita alkalmával Zichy Nándor gr. képviselő következő módositványt mutat be:

Módositvány

az adók kivetése, beszedése és kezelésére vonatkozó törvényjavaslat harmadik fejezetéhez, a közadók biztositásáról és behajtásáról.

A 73. §. ezen kitétele: "felelősség terhe alatt" kihagyandó.

A 74. §-ban kihagyandó e kitétel : "és felelősség."

A 76. §-ban "Ezen" bevezető szó után teendő: "törvényes kötelezettségek; "és "teljesítése" helyett e szó: "végrehajtása" teendő.

A 77., 78 és 79. §§-ok egészen kihagyandók és a következő szakaszok számai kijavitandók.

A 80. S. első szavai: "A törvényhatóságok" kihagyandók.

A 81. §. ekkép módositandó: "A pénzügyi közegek kötelesek a (80. §., illetőleg) 77. §-ban felsorolt hatóságok és hivatalok által kijelölendő időben a bélyegkötelezettség teljesitésének ellenőrzése érdekében eme hivatalos helyiségekben szemlét tartani."

Pesten julius 14-én 1868.

Ezen módositvány kinyomatni s kiosztatni határoztatott, s a tárgyalás folytatása a holnapi ülésre halasztatott.

Az 1868-dik évi julius hó 16-kán tartott

CCLXIV. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Somssich Pál. Jegyző: Paiss Andor.

A folyó hó 15-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2332. A ház elnöke által előterjesztett kérvények, jelesen :

Glósz Károly breznobányai lakosnak folyamodványa, melyben a pénzügyminiszteriumnál f. évi február 11-én beadott kérvényében kijelölt állások akármelyikére leendő kineveztetésének eszközlését, és a honvédsegélyző bizottmányhoz terjeszettt segélyt kérő folyamodványának elintéztetését kéri ;

Kassa sz. kir. város közönségének kérvénye, melyben Hajdu-Dorog városa által a magyar ó-hitüek részére magyar püspökség felállitása és a magyar nyelvnek oltári nyelvvé emelhetése iránt benyujtott felterjesztését pátoltatni kéri:

Tárgyalás és véleményes jelelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

2333. Dietrich Ignácz, pécsi lakos és választó, a Madarász-párt által f. évi junius 21-én tartott képviselőválasztás megsemmisitése végett beadott folyamodás elleni ellenkérvénye

Attétetik az állandó igazoló bizottsághoz.

44

2334. Missics János képviselő bemutatja Mehela temesmegyei község román ajkulakosainak a szerb ajku laktársaik által nemzetiségök ellen elkövetett, s most is folyamatban levő elnyomatás orváslása iránti folyamodványát.

A kérvényi bizottsághoz atasittatik.

2335. Nap rend szerint a közadók kivetése, befizetése, biztosítása, behajtása és pénzügyi törvényszékek felállítása íránti törvényjavaslat részletes tárgyalása közben, a 68-ik §-tól bezárólag a 79-ik §§-ok, és Tisza Kálmás képviselőnek ezen §§-okra vonatkozó módosítványa feletti együttes tárgyalás folytattatótt, de minthogy az idő előrehaladottsága miatt inditvány tétetett, hogy a tárgyalás befejezése a holnapi ülésre halasztassék, és az elnök által ennek folytán tett azen kérdésre : kivánja-e a ház az ülés feloszlatását, vagy nem? a többség felállás által igénnel nyilatkozván,

Az ülés feloszlott, és a tárgyalás alatt levő törvényjavaslat 68-ik §-tól bezárólag 79-ik §§-ai s ugyanaz ezekre tett módositvány feletti vita befejezése a f. hó 17-én délelőtt tizedfél órakor tartandó ülésre halasztatott.

Az 1868 ik évi julfus ho 17-én tartott

CCLXV. üles jegyzőkönyve.

Elnök: Somssich Pál. Jegyző: Bujanovics Sándor.

A képviselőház f. hó 16-án tartott ülésének jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2333

2336. Elnök bemutatja Veber Erzsébet kérvényét, az 1849 évről szénaszállitásból származó követelésének kifizetése iránt.

A kérvényi bizottsághoz utasittatott.

2337. Macellariu Illés és társai következő interpellatiót intéznek az összes miniszteriumhoz:

Interpellatio

az összes miniszteriumhoz, mint a magyar felelős kormányhoz.

Folyó évi május hó 15-én Balázsfalván majális tartatván, az ottan egybegyült román értelmiség egy pronunciamentumot készitett és irt alá.

Miután ezen pronunciamentum semmi olyast nem foglal magában, mi nem csak Erdély, de minden a Sz. István koronájához tartozó országok, sőt az összes ausztriai monarchia sarkalatos törvényeibe ütköznék, vagy akár melyikének állami lételét koczkáztatná;

Digitized by Google

and from a comment

1 160

miután a szabad gyttlés és a szabad véleménynyilvánitás, mint a szabadság legfőbb feltételei, semmi törvény által korlátozva nincsenek, és e szerint a kérdés alatti pronunciamentum sem tekinthető egyébnek, mint szábad pólitikal vallásnak, melyet az egész román nemzet magáénak vall, és vallott mindig 1848-tól fogva;

miután mindezek daczára Erdélyben, biztos tudomásunk szerint, azok, kik ama pronunciamentumot vagy csak aláirták, vagy magokévá tették - magának a román nemzet legmélyebb fájdalmára és sérelmére — a magyar felelős kormány közegei által üldöztetnek :

mindezeknél fogva feljogositva érezzük magunkat az összes miniszterium, mint magyar felelős kormányhoz a következő interpellatiót intézni.

- 1. van-e a t. miniszteriumnak tudomása arról, hogy Erdelyben azon egyének, kik f. évi május hó 15-én Balázsfalván tartott majális alkalmakor készített pronunciamentumot vagy aláirták, vagy magokévá tették, hivatalos közegek által (1996-1996) uldöztetnek? és ha igen,
- 2. szándékozik-e akként intézkedni, hogy mindezen tildőztetések mielőbb The second secon megszüntettessenek?

Pesten julius 17-én 1868.

Ezen interpellatióra Horvát Boldizsár igazságugyi miniszter következőleg válaszol:

Ha megengedi a t. ház, ezen interpellatióra azonnal megadom a választ.

Ez előtt néhány héttel, t. ház! hivatalos jelentés történt a kormánynál arról, hogy májusnak nem tudom 14-ik vagy 15-ik napján Balázsfalván majális ürügye alatt politikai gyülekezetet tartottak és ezen gyülekezetnek határozatait egy pronunciamento-kiáltvány alakjában kiadták. E kiáltványnak - mely. nek egy példánya a kormányhoz beküldetett — tartalma az, hogy abban a hazának államegysége ellen tiltakoznak; tiltakoznak az 1848-ki törvények, különösen pedig az unio ellen, és árulással vádolják azon román képviselőket, kik e házban ülnek, és kik — szerintök — a román nemzeti függetlenséget feladták.

A kormány távol volt ezen jelentésnek teljes hitelt tulajdonitani, s feltette, hogy a pronunciamentónak legalább ezen lényeges részei apokryphok Mielőtt tehát a kormány ez ügyben határozott volna, szükségesnek találta a kiáltványt az erdélyi közügyek igazgatójához előleges vizsgálat eszközlése végett átküldeni.

A vizsgálatról szóló jelentés épen a mai postával érkezvén be, az oly nagy terjedelmű, hogy nem voltam képes eddig végig tanulmányozni, és igy nem vagyok azon helyzetben, hogy részleteiről a t. háznak még ma felvilágositást

Elég az hozzá; hogy a kormány nem tett semmi torló lépést előleges vizsgálat nélküli discussi

Ellenben ha a vizsgálatból ki fogna tunni az, hogy a pronunciamentónak azon kifejezései valók, akkor igen is, a kormány ugy hiszi, hogy mulasztást követne el az ország jogai és a haza biztossága ellen, ha ama gyűlekezet és kiáltvány fő and the second of the second o tényezőit a törvény sorompói elé nem állitaná.

Egyébiránt engem nem annyira ezen pronunciamentónak kitételei lepnek meg, mint inkább a t. interpelláló urnak azon kifejezései, melyeket e teremben hallatott.'

Az állam egysége oly szent előttünk, hogy azt megtámadni senkinek, annál kevésbbé képviselőnek nem szabad.

Az interpelláló ur az ő felsége iránti tisztelet, hódolat köpenye alá bujt, nem gondolva meg, hogy ő felsége ellen nem lehet nagyobb sértést elkövetni, mint feltenni azt, hogy azon törvényeket, a melyeknek megtartására Isten szabad ege alatt megesküdött, megtartani nem akarná.

Figyelmeztetem a t. képviselő urat, hogy az unio szent és sérthetetlen.

Az 1848-ki törvény felhagyta az unio részleteinek elintézését; igen de csak ez van hátra, s ezen kötelességünknek meg fogunk felelni.

A kormányt nem vezette gyülölet a többi nemzetiség irányában.

A kormány békülékenységének nem adhatta világosabb tanuságát, mint a midőn a kormányszék s a királyi tábla tagjai között Erdélyben oly egyéneket tür, türt legalább eddig, a kik a magyar állam egysége ellen ilyen hangon mernek e teremben nyilatkozni.

A kormány ezentul sem fogja magát elsodortatni engedni a szenvedély sugalmai által; hanem kijelenti, hogy mindazt, a ki az állam egységét megtámadni merészli, szintoly ellenségnek tekinti, mint azt, a ki fegyveres erővel az ország territoriális épségét támadja meg.

A ház többsége által zajos tetszéssel fogadott ezen válasz után Macelláriu Illés jogát, a válasz folytán inditványt tenni le a ház asztalára, fentartja.

2338. Báró Nyáry Gyula a főrendi ház jegyzője, bemutatja a főrendi ház határozatát a földadó iránti törvényjavaslat 11-ik és 12-ik §-a közé illesztendő a főrendi ház által elfogadott uj §. tárgyában.

Kinyomatni s a képviselőház tagjai közt kiosztatni határoztatott.

2339. Napirenden lévén a közadók kivetése befizetése, biztositása, behajtása és pénzügyi törvényszék ek felállitása iránti törvényjavaslatnak 68-ik §-ától a 79-ik §-ig terjedő részletére, Tisza Kálmán és Zichy Nándor által beadott módositványok feletti tanácskozás, az inditványozók zárbeszédeinek előadása után 22 tagnak irásban beadott kérelmére név szerinti nyilvános szavazás rendeltetett. Mihez képest a ház elnökének a ház szabályok értelmében tett azon kérdésére:

kivánja-e a tisztelt ház az átalánosságban már elfogadott törvényjavaslatnak részletes tárgyalását a 68-ik §-tól kezdve a 79-ik § ig a pénzügyi bizottság szerkezete szerint folytatni : igen? vagy nem?

403 igazolt képviselő közől

igennel: 197,

nemmel: 94 szavazott,

távol volt 109,

nem szavazott 3, és e szerint 103 szavazattöbbséggel, a közadók kivetése, bifizetése, biztosítása és behajtása iránti törvényjavaslat részletes tárgyalásának a pénzügyi bizottság szerkezete szerinti, a 68-ik §-nál felveendő folytatása elhatároztatott.

2340. Ezután folytattatván a törvényjavaslat részletes tárgyalása, a 68 §. felolvastatott, s a központi bizottságnak ezen szakaszra vonatkozó azon módositása, hogy az 1-ső sorban "illetőleg" szó kihagyassék, s a 2-ik sorban a "tisztviselőik" szó után "által" szó hozzáadassék,

Közakarattal elfogadtatott, s e szerint az 1-ső sorban "illetőleg" kihagyatni, s a 2-ik sorban a "tisztviselőik" szó után "által" tétetni rendeltetett.

A 69-ik §-tól bézárólag a 78-ik §-ig Zichy Nándor a 73. 74. és 76-ik §§-okra tett módositványait visszavonván.

E szakaszok a pénzügyi bizottság szerkezete szerint változatlanul elfogadtattak.

A 77-ik §-hoz a központi bizottság következő módositványt hoz javaslatba: "a §. 4-ik sorában a "68" után teendő "és 73"; továbbá Zichy Nándor a 77. 78. és 79. §§. kihagyását inditványozza.

Szabályszerű szavazás utján a központi bizottság módositványa elfogadtatván, a 77-ik §. 4-ik sorában a "68" után "és 73" tétetni határoztatott.

A 78. és 79-ik §. észrevétel nélk ül

Elfogadtatott.

A 80-ik §-hoz Zichy Nándor inditvá nyozza, hogy a §. első szavai "a törvényhatóságok" kihagyassanak.

E módositvány szavazás utján a többség által el nem fogadtatott s a 80-ik §. szerkezete a pénzügyi bizottság szövegezése szerint meg hagyatott.

A 81-ik §-hoz következő módositványok ajánltattak:

Zichy Nándornak e §-ra vonatkozó kinyomatott módositványa, a központi bizottság módositványa, hogy az első sor bekezdő szavai "a pénzügyminiszteri" után "kiküldött" tétessék, és Somossy Ignácz módositványa, hogy a 81-ik §. kezdete "a pénzügyminiszteri közegek" helyett tétessék: "a pénzügyminiszter által kiküldött biztos a törvényhatóság küldöttével együtt".

Ez utóbbi módositvány közakarattal elfogadtatott, s ehhez képest a 81-ik §. első szavai "a pénzügyminiszteri közegek" helyébe: "a pénzügyminiszter által kiküldött biztos a törvényhatóság küldöttével együtt" igtattatni határoztatott.

A 82-ik §-nál inditványoztatott, hogy e §. 2-ik sorában a "s zemlét tartó közeg" helyett: "szemlét tartók" igtattassék.

Közakarattal elfogadtatván, a 82-ik §. 2-ik sorában a "szemlét tartó közeg" helyett: "szemlét tartók" tétetni rendeltetett.

A 83-ik és 84-ik §. észrevétel nélkül

Elfogadtatott.

A 85-ik §-nál a központi bizottság a 2-ik sorban "3" helyett "2" tételét, és Csengery Imre a 2-ik sorban az "évi" szó után "s ugyanazon birtokot terhelő" szavak igtatását ajánlja; továbbá Jendrassik Miksa következő módositványt hoz javaslatba:

Módositvány

a közadók kivetése s behajtása iránti törvényjavaslat 85. és 87-ik §§-aira.

A 85. §. szövege helyébe a következő szöveg ajánltatik:

"Az utolsó egy évi közadóhátraléknak némely más terhek felett törvény szerinti elsőbbsége jövőre ugy a magán birtokeladás, valamint a birói árverések folytáni vételárfelosztás és a csődeljárás eseteiben is, az ugyanazon egy birtokra kivetett utolsó két évi adóhátralékra terjesztetik ki, a telekkönyvi szabályok s csődtörvényekben megállapított osztályoztatás, soroztatás rende ezentulra is fentartatván."

A 87-ik §-ból pedig kihagyatván a két első sor, s a 3-ik sorból a "felé számitandó" szavak; e §. igy hangzik:

"Gsődesetekben a folyó adók mint rendes folyó kiadások a tulajdonost képviselő csődtömeggondnok által" sat.

E S. volna a 86. S. után sorozandó.

Következik azatán/a 86. §. helyett a 87. §., melyben az "adótartozás" és "behajtása" szavak közé be volna hozandó az "illetékhátralék" szó, mihez képest a §. szövege ekkép hangzanék:

"A mely adótartozás a illetékhátralék 3 éven át nem volt szorgalmazva, vagy biztositva: elévültnek tekintendő."

Pesten julius 17-én 1868.

A ház a központi bizottság és Csengery Imre módosítványait közakarattal elfogadván, e szerint a 2-ik sorban "3" helyett "2" tétetni, s ugyan e sorban az "évi" szó után "s ugyanazon birtokot terhelő" igtattatni határoztatott.

Breeze Commence

A 86-ik §-hoz következő módositvány ajánltatott: A 86-ik §. ekkép szerkesztendő:

86. §.

"A mely adótartozás behajtása három éven át nem volt szorgalmazva vagy biztositva: elévültnek tekintendő, s az államnak e részbeli kárát az tartozik megtériteni, a ki azt a szorgalmazás vagy biztositás elmulasztása által okozta."

Ezen módositvány közakarattal elfogadtatott, s e szerint a 86-ik §. szövege következőkép állapittatott meg:

86. Ş.

A mely adótartozás behajtása három éven át nem volt szorgalmazva vagy biztositva: elévültnek tekintendő, s az államnak e részbeli kárát az tartozik megtériteni, a ki azt a szorgalmazás vagy biztositás elmulasztása által okozta.

A 87-ik §-nál a központi bizottság ajánlja, hogy a 2-ik sorban "3" helyett "2" s az utolsó sorban "tömeggondnok" helyett : "csődtömeg" tétessék.

Közakarattal elfogadtatott, s e szerint a 2-ik sorban "3" helyett "2" s az utolsó előtti sorban "tömeggondnok" helyett: "csődtömeg" tétetni határoztatott.

A 88. S. változtatás nélkül

Elfogadtatott.

A 89-ik §. szerkezete helyett a központi bizottság következő szerkezet elfogadását ajánlja:

89. **§**.

"Bekeblezett adó- s illetéki követelések kifizetése után a kikeblezést a kincstár hivatalból eszközlendi."

Közakarattal elfogadtatván, a 89-ik §. szövege következőleg állapittatott meg:

89. §. which are visible objected to the

Bekeblezett adó- s illetéki követelések kifizetése után a kikeblezést a kincstár hivatalból eszközlendi.

A 90-ik §. észrevétel nélkül

Elfogadtatott.

A 91-ik §. kihagyatni inditványoztatott.

A ház többsége által azonban szavazás utján a 91. §. a pénzügyi bizottság szövegezése szerint elfogadtatott.

A 92-ik §-ra észrevétel nem tétetvén,

Változatlanul meghagyatott.

A 93.ik §-hoz Gábriel István következő módositványt mutat be:

A 93. §. végére e szavak igtatandók:

"És arra többé a bélyeg- és illetékekről szóló törvény 27-ik §-ában meghatározott fizetési kötelezettség sem terjed ki."

Mely módositvány szavazattöbbséggel el nem fogadtatván, a 93-ik §. a pénzügyi bizottság szerkezete szerint megállapittatott.

-A 94-ik és 95-ik §§-hoz Bónis Sámuel következő módositvány elfogadását ajánlja:

Módositvány.

A 94-ik és 95-ik §§-ok helyett tétessék e következő szöveg:

94. §.

"A ki a pénzügyi hatóságok küldöttjeinek, e törvényben kijelölt hivatalos eljárásukban, tettleg ellene szegül, fegyelmi uton fél évi, a ki pedig azokat tettleg bántalmazza, rendes bünvádi eljárás utján a vétség fokozatához mért büntetéssel lesz sujtandó.

"Viszont a pénzügyi közegek is, szabályellenes eljárásukért, a miniszterium által feleletre vonandók. Ha azonban szabályellenes eljárásukban erőszakot használnak, fegyelmi uton fél évi, ha pedig, bár szabályszerű eljárásnál, önvédelem esetén kivül testi bántalmazást követnek el, bünvádi eljárás utján a vétség fokozatához mért büntetés alá esnek.

"Mindkét esetben a hivatalos eljárásnál elkövetett vétség a birói beszámitásnál terhelő körülmény gyanánt vétetik."

Pesten julius 17. 1868.

Azonban a ház többsége szavazás utján ezen módositványt el nem fogadván, a 94-ik és 95-ik §§. a pénzügyi bizottság szövegezése szerint megállapittatott.

. A 96-ik §-hoz Somossy Ignácz következő módositványt mutat be:

A 96-ik §. 4-ik sorában e szavak helyett "mig az ellenkező be nem bizonyittatik" teendő: "mig a tett vallomás hitelessége ellenadatokkal meg nem ingattatik."

E módositvány közakarattal elfogadtatott, s ehhez képest a 96, §. 4-ik sorában.,mig az ellenkező be nem bizonyittatik" szavak helyett:,,mig a tett vallomás hitelessége ellenadatokkal meg nem ingattatik" tétetni határoztatott.

Ezek után a tárgyalás folytatása a holnapi ülésre halasztatott,

S az ülés eloszlott.

Az 1868-ik évi julius hó 18-án tartott

CCLXVI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök:

Somssich Pál.

Jegyző:

Bujanovics Sándor.

A f. hó 17-én tartott ülés jegyzőkönyvének felolvasása és

Hitelesitése után

2341. Elnök követköző kérvényeket mutat be:

Csanád megye közönsége az ó-hitű magyarok részére külön püspökség, és a magyar nyelvnek szertartási nyelvvé emeltetése iránti felterjesztését Hajdu-Dorog városának pártoltatni kéri;

Mosony megye közönsége az öreg Duna szabályozása iránt a pozsonymegyei gazdasági egyletnek felterjesztését figyelembe vétetni, s a Duna-szabályozást a mosonyi Duna-ágra is kiterjesztetni kéri;

Mosony megye közönsége saját közigazgatási költségvetését, a miniszteri előterjesztéstől eltérőleg, az országos költségvetés megszavazása alkalmával a kimutatott összegben kéri megállapittatni;

a szepesi XVI város körületének közönsége a köztörvényhatóságok jogkörének a felelős miniszteri rendszerrel öszhangzásba hozatalát, saját felterjesztésének figyelembe vétele által törvényhozás utján mielébb eszközöltetni kéri;

Nagybánya sz. kir. bányaváros közönsége, Temesvár városa közönségének az állami ut- és hidvámoknak az alvidéken és Erdélyben is mielőbb leendő eltöröltetése iránti felterjesztését pártoltatni kéri; végül

Pexa Lajos, Jankovich László Somogy megye főispánja ellenében, ennek állitólagos visszaélései megvizsgáltatását és elégtételt kér.

Mindezen kérvények a kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltettek.

2342. Soldos Imre képviselő betegeskedését a háznak bejelenti.

Tudomásul vétetett.

2343. Lónyay Gábor képviselő egészsége helyreállitása tekintetéből hat heti szabadságot kér.

A kért szabadságidő megadatott.

2344. Justh József képviselő mint a kérvényi bizottság elnöke bemutatja a kérvényi bizottság jelentését, a képviselőház által soron kivüli előleges tárgyalás végett a kérvényi bizottsághoz utasitott Ujvidék sz. k. városa két rendbeli felterjesztését, és Szatmáry Nagy Sándorné kérvényét s Csiky Sándornak ez utóbbi kérvényre vonatkozó határozati javaslatát illetőleg; jelenti továbbá, hogy a kérvé-

nyi bizottság a Madarász József által beadott kérvények feletti tárgyalást szintén bevégezte.

Ezen jelentések tárgyalása a képviselőház folyó hó 21-én tartandó ülése napirendére kitüzetett.

2345. Napirenden lévén a közadók kivetése, befizetése, biztosítása, behajtása és pénzügyi tövényszékek felállitása iránti törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása,

a törvényjavaslat 97-ik §-a, melynél a tárgyalás az utolsó ülésben megszakadt, felolvastatott,

S észrevétel nélkül a pénzügyi bizottság szerkezete szerint elfogadtatott.

A 98-ik §-nál inditványoztatott, hogy az első sorba "folyamodásu" szó helyett szabatosabb értelem tekintetéből "folyamodási" tétessék, s a 99, 100, 101 és 102. §§-ban hasonló kiigazitás eszközöltessék.

Közakarattal elfogadtatott, s ehhez képest a 98-ik §. első sorában a "folyamodásu" szó helyett "folyamodási" tétetni, s a 99, 100, 101 és 102. §. is e szerint kiigazittatni rendeltettek.

A 99-ik §-hoz következő módositványok adattak be:

Somogyi László módositványa:

A pénzügyi törvényszékekről szóló IV-ik fejezet 99-ik §-ának 3-ik és 4-ik soraiból e szavak: "egyik ülnöke a pénzügyi, másik pedig" kihagyásával tétessék ez: "mindkét ülnöke;"

és Tisza Kálmán módositványa:

Ezen §. a 2-ik sorában levő ezen szótól kezdve: "áll" igy szerkeztessék: "Ezen három birói tagot és a netán szükséges póttagokat az illető törvényhatóság törvényszékének tagjai közül az igazságügyminiszter jelöli ki, s ugyancsak ő alkalmazza a jegyzőt és a kezelési személyzetet is." E módositványok megvitatása után az eredeti szerkezetet senki sem pártolván, s a szavazás folyamában egyszerű felállással a többség kivehető nem lévén, a szavazatoknak a jegyzők által leendő összeszámitása elhatároztatott, minek folytán az elnök azon kérdésére:

elfogadja-e a t. ház Somogyi László képviselőnek a 99-ik §-hoz bemutatott módositványát?

Az elfogadás mellett 104, ellene 90 szavazat nyilatkozott s a ház elnöke abbeli kijelentése mellett, hogy bár a szavazatok száma azt mutatná, hogy a ház tagjai nincsenek határozatképes számmal, jelen azonban számosan lévén, kik épen nem kivántak szavazni, s a szavazók közé be nem vétethettek, de jelenlétök által a tagok számát nevelik, ezeket a szavazók számához sorozva, a ház határozatképessége kétségén kivül helyeztet tt, s ennélfogva a szavazás eredményeül kimondatik, hogy a ház Somogyi László módositványát elfogadta, s ehhez képest a 99-ik §. 4-ik sorában ezen szavak "egyik ülnöke a pénzügyi, második pedig" kihagyatni s e helyett "mindkét ülnöke" tétetni határoztatott.

A 100-ik §-hoz Tisza Kálmán következő módositványt ad be:

Ezen §. 2-ik sorában levő ezen szó után: "kiterjed" tétessék: "a 84-ik §. értelmében feljebbezett ügyeken kivül."

Ezen módositvány közakarattal elfogadtatott, s e szerint a 100-ik §. 2-ik sorában a "kiterjed" szó után: "a 84-ik §. értelmében felebbezett ügyeken kivül" tétetni határoztatott.

A 100-ik §. után Lónyay Menyhért pénzügyminiszter következő uj 101-ik §. beigtatását inditványozza:

"101. §. Ha a fél eleget tesz a szabályszerű feltételeknek, enyhitő körülmények felhozása mellett kérheti a pénzügyi igazgatóságnál a vizsgálat megszüntetését, melyet az igazgatóság elrendelhet, ellenkező esetben az ügy, további tárgyalás végett, a pénzügyi törvényszékhez átteendő."

Ez inditvány közakarattal elfogadtatott, s ehhez képest a a 100-ik §. után következő uj §. igtattatni határoztatott :

101. §.

Ha a fél eleget tesz a szabályszerű feltételeknek, enyhitő körülmények felhozása mellett kérheti a pénzügyi igazgatóságnál a vizsgálat megszüntetését, melyet az igazgatóság elrendelhet, ellenkező esetben az ügy, további tárgyalás végett, a pénzügyi törvényszékhez átteendő.

Az eredeti szerkezet 101-ik, illetőleg az uj §. elfogadása folytán 102-ik §-hoz következő módositványok mutattattak be:

Ghyczy Ignácz módositványa:

A 101-ig §. e szavak helyett: "jogositva lesznek abüntetést elengedni, h tározatukat azon ban oly hozzáadással" stb. ajánltatik: "büntetésnek helye nem lévén, határozatukat oly hozzáadással" stb.

Ugyanazon §-nak alulról 4-ik sorában 14 helyett ajánltatik 30 tétetni. Pesten julius 18-án 1868.

Horváth Lajos módositványa:

Módositvány

a közadók behajtását, befizetését stb. tárgyazó tövényjavaslat 101 §-hoz.

A §. végére a következő pont igtattassék:

"A pénzügyi törvényszék, a fél indokolt kérelmére, a 15 napi határidőt kivételesen meghosszabbithatja."

Pesten julius 18-án 1868.

Ugyancsak Horváth Lajos második módositványa:

Módositvány

a 101. §-hoz.

Ezen kifejezés helyett: "ha az illető fél az egyszeresen megjáró illetéket" a következő szavak tétessenek: "ha az illető fél az egyszeres illetéket."

Pesten jul. 18-án 1868.

Dapsy Vilmos módositványa:

Módositás

a közadók kivetése- és behajtásáról szóló törvényjavaslat 101-ik §-át illetőleg.

A §. első és 2-ik sorában e szavak: "törvényszékek is határoznak" az egyes számban "a törvényszék is határoz" szavakkal felcserélendők; és a 4-ik sorban álló e szó: "rosz" kihagyandó; majd az 5-ik sorban'a, "vélelmezhető" szó utáni szerkezet végig kihagyandó, és a következő szövegezéssel felcserélendő: "határozatában panaszkodó felet a reá rótt birság alól felmenté, és az egyszeres illetéknek 15 nap alatti befizetésére végrehajtás sulya alatt kötelezi; ha pedig az állam megröviditésének szándéka kitünik, a törvényt sértő felet, a körülmények szerint megszabandó birságban lemarasztja."

Kelt Pesten jul. 18-án 1868.

Csengery Imre módositványa, mely szerint a most már 102-ik §.következőleg lenne szerkesztendő:

"102. §. Az első folyamodási törvényszék minden egyes esetben először is a felett határoz : van-e a fenforgó kihágási ügyben az államkincstár megröviditését czélzó szándék?

"Ha ilyen nem vélelmezhető, a felet a büntetés alól fölmenti; határozatát azonban oly hozzátétellel adja ki, hogy azon esetre, ha az illető fél, az egyszeres illetéket, a kézbesitéstől számitandó 15 nap alatt, az államkincstár számára le nem fizetné, a kiszabott büntetésre nézve is végrehajtás eszközöltetik.

"A pénzügyi törvényszék, a fél indokolt kérelmére, a késedelmi kamat fizetésénék föltétele alatt, a 14 napi határidőt meghosszabbithatja."

A ház ez utolsó módositványt közakarattal elfogadván, a 102-ik §. szerkezete következőkép állapittatott meg:

102. §.

Az első folyamodási törvényszék minden egyes esetben először is a felett határoz: van-e a fenforgó kihágási ugyben az államkincstár megrövidítését czélző szándék? Ha ilyen nem vélelmezhető, a felet a büntetés alól fölmenti; határozatát azonban oly hozzátétellel adja ki, hogy azon esetre, ha az illető fél az egyszeres illetéket, a kézbesitéstől számitandó 15 nap alatt, az államkincstár számára le nem fizetné, a kiszabott büntetésre nézve is végrehajtás eszközöltetik.

A pénzügyi törvényszék, a fél indokolt kérelmére, a késedelmi kamat fizetésének föltétele alatt, a 15 napi határidőt meghosszabbithatja.

Az eredeti szerkezet 102-ik, most már 103-ik §-hoz Somogyi László következő módositványt hoz javaslatba:

A 102-ik §. 3-ik sorában ezen szavak után: "birtokon belül" igtatandó "az itélet kézbesitésétől számitandó 15 nap alatt."

Közakarattal elfogadtatott, és e szerint a 103-ik §. 3-ik sorában ezen szavak

után: "birtokon belül", "az itélet kézbesitésétől számitandó 15 nap alatt" tétetni határoztatott.

A 103-ik, illetőleg 104-ik §-ra észrevétel nem tétetvén,

A 104-ik §. változatlanul meghagyatott.

A 104-ik, illetőleg 105-ik §-nál következő módositvány elfogadása ajánltatott: A 104-ik §. ezen bevezető szavai: "A pénzügyi feltörvényszék határozata további joglépés alá nem esik" tétessék: "A pénzügyi feltörvényszék határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye."

Közakarattal elfogadtatott, s e szerint a 105-ik §. bevezető eme szavai: "A pénzügyi feltörvényszék határozata további joglépés alá nem esik" helyett: "A pénzügyi feltörvényszék határozata ellen további jogorvoslatnak nincs helye" tétetni határoztatott.

A szerkezet 105-ik, illetőleg 106-ik §-ához Horváth Lajos következő módositványt mutat be:

A 105-ik §.3-ik sorában előforduló ezen szó helyett "pénzügyminiszternél" te endő: "ő felségénél."

Közakarattal elfogadtatott, s ehhez képest a 106-ik §. 3-ik sorába ezen szó "pénzügyminiszternél"helyett: "ő felségénél" igtattatni rendeltetett.

A 106-ik, illetőleg 107-ik §-ra Somogyi László következő módositványt mutat be:

A 106. §-ban a ,,105" elé tétessék: ,,A 102. és"

Mely módositvány el nem fogadtatván, a 107-ik §. szerkezete változatlanul meghagyatott.

A 107, illetőleg a 108-ik §-hoz Horváth Lajos következő módositvány elfogadását ajánlja:

A 107-ik §. a 106 ik, illetőleg 107-ik §-hoz csatoltassék, és következőkép módo sittassék:

"Ellenben az idejében beadott folyamodványt, indokolt vélemény kiséretében, a pénzügyminiszterhez, a pénzügyminiszter pedig vég elhatározás végett ő felségéhez felterjeszti."

E módositvány közakarattal elfogadtatván, a szerkezet 107. (108.) §-a egészen kihagyatni, s az elfogadott 107-ik §-hoz következő tétel igtattatni rendeltetett:

"Ellenben az idejében beadott folyamodványt, indokolt vélemény kiséretében, a pénzügyminiszterhez, a pénzügyminiszter pedig vég elhatározás végett ő felségéhez felterjeszti."

Az eredeti szerkezet 108-ik §-a egészen kihag yatni inditványoztatott.

Közakarattal elfogadtatatván, a 108-ik §. egészen kihagyatott.

A szerkezet 109-ik, illetőleg most már 108-ik §-hoz Tisza Kálmán következő módositványt mutat be:

Ezen §. két első sora meghagyatván, a többi része helyett tétessék:

"az 1868-ik évi deczember 31-ig a pénzügyi biróságoknel is fentartani, és egyuttal oda utasittatnak, hogy az adók tárgyában felmrülő kérdések elintézésének, és a netalán elkövetett kihágások megbüntetésének a rendes törvényszékek utján eszközlése iránt, időközben törvényjavaslatot terjeszszenek elő."

Ezen módositvány szabályszerű szabályszerű szavazás utján el nem fogadtatván, a 109-ik, illetőleg 108-ik §. szerkezete változtatás nélkül meghagyatott.

Ezen §. után Nyáry Pál következő uj §. beigtatását inditványozza:

"Ezen törvény csak az 1870-ik évi deczember 31-ik napjáig érvényes."

Szavazattöbbséggel el nem fogadtatott.

Az utolsó 110-ik, illetőleg most márt 109-ik §. észrevétel nélkül

Elfogadtatott.

Befejeztetvén ekképen a közadók kivetése, befizetése, biztositása, behajtása és pénzügyi törvényszékek felállitásáról szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása,

Ezen törvényjavaslat harmadszori felolvasása és végleges megszavazása a f. hó 20-án tartandó ülés napirendjére tüzetett ki.

2346. Napirend folytán tárgyalás alá vétetett ezután a központi bizottságnak jelentése a bélyeg- és illetékekről szóló törvényjavaslat érdemében a főrendi ház által tett észrevétel, és a pénzügyminiszter által beterjesztett pót-, illetőleg kiegészitő §S-ok tárgyában. A képviselőház a központi bizottság véleményét átalánosságban és részleteiben közakarattal az utolsó §. némi stiláris módositványával elfogadván, a bélyeg- és illetékekről szóló törvényjavaslat 5-ik §, 14-ik sorában a "mellőzésével" szó után következő ezen szavak helyett: "a földadó alapján, a föld- és házadóról szóló törvényczikkben" a következő tételt:

"jelesen a földbirtok értékére nézve jelen törvény 7-ik, a lakbér értékére ézve pedig a jelen törvény 8-ik, illetőleg 9-ik §-ában"

tétetni, a törvényjavaslat 6-ik §-a után a követ kező §-ok, és pedig:

7-iknek:

"A földadó alá tartozó ingatlanoktól járó illeték megszabásánál az államadónak a földtehermentesitési járulékot hozzá nem számitva, 70-szeres összege tekintendő legkisebb értéknek."

8-iknak:

"A házbér alá tartozó ingatlanoktól fizetendő illeték megszabásánál, az államadónak a földtehermentesitési járulékkal együtt véve Buda-Pesten 50-szeres, más városokban 60-szoros összege tekintendő legkisebb értéknek."

9-iknek:

"A házosztályadó alá tartozó épületeknél az adó mennyisége az épületek értékének meghatározására csak jelen törvény 5-ik Ş-ában emlitett esetekben szolgál alapul, és ily esetben az összes házosztályadónak, a földtehermentesitési járulékkal együtt, 60-szoros összege tekintendő legkisebb értéknek."

beigtattatni, s ehhez képest a törvényjavaslat többi §§-ainak sorrendje meg változtatni határoztatott.

2347. Végül a főrendi háznak a földadó törvényjavaslatra tett módositványa

Veleményadás végett a központi bizottságnak kiadatni határoztatott.

Ez után az ülés eloszlott.

Az 1868-ik évi julius hó 20-án tartott

CCLXVII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Somssich Pál. Jegyző: Bujanovics Sándor.

A folyó hó 18-án tartott ülés jegyzőkönyvének felolvasása

És hitelesitése után

2348. Elnök következő kérvényeket mutat be:

Sáros megyébe kebelezett Zboró községének kérvényét a Bártfától Mirosóig épitendő utra kitüzött árverés felfüggesztése tárgyában;

Békés megye közönségének kérvényét a felső-tisza-ér-körösi csatorna, valamint a pest-csongrádi csatornának országos segély melletti kiépitése tárgyában;

Turócz megye közönsége a "Slovenska Matica" tudományos egyletnek segélyezése iránti kérvényét pártoltatni kéri;

Turócz megye közönsége továbbá Hajdu-Dorog város közönségének magyar görög-katholikus püspökség felállitása iránt beadott kérvényét pártoltatni kéri;

ugyancsak Turócz megye közönsége Bereg megye közönségének az iránti kérvényét, hogy a képviselőknek az ülésekből gyakori kimaradása meggátoltassék, és hogy a képviselők kormányhivatalt ne vállalhassanak, pártoltatni kéri;

Teper István miskolczi lakos a rajta katonai végrehatással megvett 105 ft. 53 krnak visszafizetése, vagy adójába betudása, s ujonan követelt 18 ft. 36 kr. házbéradónak elengedése iránt folyamodik;

az erdélyi távirdai hivatalnokok fizetésék javitása iránt folyamodnak; Zaránd megye közönsége a még fenálló hid- és utvámok megszüntetését kéri.

Mindezen kérvények a kérvényi bizottsághoz utasittattak-2349. A neuhausi nyilvános kóroda igazgatójának több rendbeli apolási dijaknak az országos alapból leendő megtéritése iránti kérvénye

Rövid uton a belügyminiszteriumhoz áttétetni határoztatott.

2350. Papfalvy Konstantin képviselő egyházi teendői és egészsége helyreállitása tekintetéből képviselői állásáról lemond.

Tudomásul vétetett, s Alsó-Fehér megye középponti választmánya a vingárdi választó kerületben uj képviselőválasztás eszközlésére a ház elnöke által felszólittatni határoztatott.

2351. Kardos Kálmán képviselő egészségi tekintetből két heti szabadságidő engedélyezéséért folyamodik.

A kért szabadságidő megadatott.

2352. Péchy Tamás, mint a központi bizottság előadója, felolvassa a központi bizottság jelentését a főrendi háznak a földadó iránti törvényjavaslatra tett módositványa tárgyában.

E jelentés kinyomatni, kiosztatni s a f. hó 23-án tartandó ülés napirendjére kitüzetni határoztatott.

2353. Prugberger József, mint a pénzügyi bizottság előadója, bemutatja a pénzügyi bizottság jelentését a jövedelmi adóra vonatkozó törvényjavaslat iránt, valamint az átidomitott jövedelmi adóról szóló törvényjavaslatot s a pénzügyi bizottság kisebbségének e tárgyra vonatkozó külön véleményét.

A jelentés a hozzácsatolt törvényjavaslattal és külön véleménynyel együtt kinyomatni és kiosztatni határoztatott, s szabályszerű tárgyalás végett az osztályokhoz utasittatott.

2354. Horvát Boldizsár igazságügyi miniszter a kisajátitásról és az uzsoratörvények eltörléséről szóló törvényjavaslatokat tesz le a ház asztalára.

E törvényjavaslatok kinyomatni és kiosztatni határoztattak.

2365. A közadók kivetése, befizetése, biztositása, behajtása és pénzügyi törvényszékek felállitása iránti törvényjavaslat végleges megszavazása levén napirenden,

A törvényjavaslatnak a részletes tárgyalás alkalmával megállapitott szövege felolvastatott s szabályszerű szavazás utján e törvényjavaslat a ház többsége által véglegesen elfogadtatott, egyuttal e törvényjavaslatnak a főrendi házzal alkotmányszerű hozzájárulás végett leendő közlésével Bujanovics Sándor jegyz megbizatott.

235 Hasonlóképen a bélyeg- és illetékekről szóló törvényjavaslat 5-ik §-ának a ház által ujabban eszközölt módositása, s az e törvénybe illesztendő elfogadott uj 7-ik, 8-ik és 9-ik §§-ok harmadszor felolvastatván,

Véglegesen megszavaztattak, s a bélyeg és illetékek iránti törvényjavaslat ekként történt módositásáról a főrendi ház alkotmányszerű hozzájárulás végett Bujanovics Sándor jegyző által értesittetni határoztatott.

2357. Napirend folytán a képviselőház költségvetési bizottságának jelentése a ház hivatalnokai állandósitása tárgyában vétetvén tárgyalás alá,

A képviselőház e jelentés folytán, s avval egyezőleg, a ház hivatalnokainak állandósitását elfogadja, s a költségvetési bizottságot utasitja, hogy a ház hivatalnokainak ez által szükségessé vált ujjá szervezésére vonatkozó véleményes jelentését a képviselőháznak bemutassa.

2358. Ezután Simonyi Ernőnek, a hűtlenségi kereset alatt álló Asztalos János és Madarász Vilmos letartóztatása alkalmából f.hó 9-éu beadott határozati javaslata tárgyalás alá vétetvén.

a ház többsége által szabályszerű szavazás utján el nem fogadtatott.

RÉPV. JEGYZŐKÖNTV. 1865/8 IV.

2359. Perczel Mór, mint a véderőre vonatkozó törvényjavaslatok tárgyalása előkészitésére kiküldött bizottság elnöke, bemutatja ezen bizottságnak jelentését s a véderőre vonatkozó törvényjavaslatokat.

A jelentés Kerkapoly Károly bizottsági előadó által felolvastatván, annak, s a mellékelt törvényjavaslatoknak kinyomatása és kiosztása elhatároztatott, s ezen törvényjavaslatok tárgyalás végett az osztályokhoz utasittattak.

2360. Végül a jövő julius 21-én tartandó ülés napirendjére:

Deák Ferencz határozati javaslata;

az állandó igazoló bizottságnak jelentése a pécs-városi választás tárgyában; végül

a kérvényi bizottság jelentése Ujvidék városa két rendbeli kérvénye, Szatmáry Nagy Sándorné kérvénye, s ennek kapcsában Csiky Sándor határozati javaslata, s a Madarász József által bemutatott kérvények tárgyában,

kitüzetvén,

Az ülés eloszlott.

Az 1868-ik évi julius hó 21-én tartott

CCLXVIII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : **Somssich Pál**.

Jegyző : Paiss Andor.

A f. hó 20-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2361. A ház elnöke bemutatja gróf Zichy Jenőnek, mint a sz. fehérvári egyházmegye kath. közönsége autonomiai értekezlete által kiküldött bizottság elnökének, folyamodványát, melyben a kath. egyházi autonomiának szabadelvű megalakitását elősegittetni kéri.

Előzetes tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

2362. Ugyan a ház elnöke által bemutatott következő kérvények :

Liptó megye közönségének felirata a Szepes megye által a szeszadó leszállitása tárgyában tett felterjesztés pártolása iránt;

Ugocsa megye közönségének felirata Temesvár sz. k. város közönsége által az alvidéken még fenálló ut- és hidvámok eltörlése végetti felterjesztésének pártolása iránt;

Ugocsa megyének felirata, melyben pártolva Bereg megye közönségének a képviselők gyakori elmaradásának meggátlása, és a kormány-hivatalnokoknak a képviselői állástól leendő kizáratása iránti felterjesztését, ezen kizáratást a megyei tisztviselőkre nézve is kiterjesztetni kéri;

Pécs város közönségének felirata, mely szerint Bereg megye közönségének a képviselők elmaradásának meggátlása irántij felterjesztését magáévá tevén, kéri, hogy a képviselők napidijainak kiszolgáltatása azoknak az országos ülésekben való jelenlététől tétessék függővé;

Ungvár város iparos testületének az iparügynek törvényhozás utján leendő re ndezése iránti kérvénye;

Bugarszky Miklós pesti lakos folyamodványa, melyben a pesti kir. postán az ő kezelése alatti szakban f. évi május 6-án történt 2000 frtos levélveszteség tárgyában mielőbbi intézkedést kér tétetni:

Tárgyalás és véleményezés végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

2363. Ugyan a ház elnöke előterjeszti Domahidy Ferencz képviselőnek kérvényét, mely szerint családi viszonyai tekintetéből két heti szabadságidő engedélyezése iránt folyamodik.

A kért két heti szabadságidő megadatik.

2364. Zeyk József képviselő előterjeszti nemes Fogaras város közönségének a szabad királyi városok sorába leendő felemeltetése iránti folyamodványát.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz. utasittatik.

2365. Madarász József képviselő, saját és társai nevében, a védrendszerre s véderőre nézve beadott törvényjavaslat tárgyában következő inditványt tett le a ház asztalára:

"Tekintve azt, hogy az állami lét első kellékei közé tartozik az, hogy Magya rország véderejét kizárólag önmaga rendezze és vele rendelkezzék; a törvényjavaslat pedig Magyarország és Ausztria e részbeli jogait 10 évre közös rendelkezésnek kivánja átszolgáltatni;

"tekintve azt, hogy minden állam országgyűlésének (parlamentjének) legfenségesebb joga az, hogy a katonaadást meg is tagadhassa; a törvényjavaslat pedig mind Magyarország, mind Ausztria parlamentjét e legfenségesebb jog gyakorolhatásától kivánja nagy időre megfosztani;

"tekintve azt, hogy Magyarország igaz érdeke nem a háborut, hanem a békét, tehát nem a támadó, de a védelmi rendszer alakitását követeli; a törvényjavaslattal tehát ellenkezőleg azt követeli, hogy béke idején a rendes hadsereg a szükségletnek megfelelő legkisebb számu, a hon védelmére kiképezetteké pedig legyen a legkiterjedettebb;

"tekintve azt, hogy az állam polgárai akkor teljesíthetik a haza és alkotmány védelme iránti kötelességöket, önrendeltetésöknek is megfelelre, ha a hon védelmére ugy képeztetnek ki, hogy földmivelési, ipari, kereskedelmi, tanulási vagy bár mily foglalkozásaiktól el ne vonassanak, a mi fiatalabbaknál czélszerűen eszközölhető, ha már gyenge koruktól kezdve a tanodákban e részben is korukhoz mért oktatást nyernek; a törvényjavaslat pedig a kor szabad szellemű haladásának ez eltagadhatlan követelményeit támadja meg;

"tekintve végre azt, hogy Magyarország területi épségének és alkotmányányának, ugy állami létének is biztosítása azt követeli, hogy rendes hadserege és

honvédsége mint Magyarország rendes hadserege és Magyarország honvédsége rendeztessenek és létezzenek :

"ez indokoknál fogva alulirt képviselők a következő határozatra hivják fel a képviselőházat:

"határozza el a ház:

"utasittatik a honvédelmi miniszter, hogy Magyarország véderejének rendezése iránti törvényjavaslatát, az itt jelölt elvek szerint, még ez ülésszak alatt a ház elé terjeszsze.

"Pesten 1868. julius 21-én."

Kinyomatása, és a ház tagjai között leendő kiosztása elrendeltetik.

2366. Pap Máté fogarasvidéki képviselő az igazságügyi miniszternek a f. hó 17-én Macellariu Illés által beadott, s általa is aláirt interpellatióra adott válaszával való elégedetlenségét kijelentvén, az interpellatio tárgyára nézve a következő határozati javaslatot terjeszti elő:

"Miután a kormány közegeinek azon eljárása, miszerint Erdélyben több románok, politikai hitvallásuk kifejezésére, perbe fogatásokkal üldöztetnek, sem a czélszerűség, sem az opportunitás szempontjából nem igazolható; és miután a kormányt magát terheli azon elmulasztás, hogy az unió azon legfőbb részének tisztába hozatalát s illetőleg feltételeinek megállapitását, a melyek Erdélynek közés egyéb jog viszonyait Magyarországhoz szabályozzák, még ki nem eszközölte; és végre, miután mindazon szomoru események, melyek most ottan előfordulnak, csak is ezen jogkérdések meg nem oldásának tulajdonithatók: mondja ki a ház:

"a képviselőház azon óhajtását fejezi ki. miszerint elvárja a kormánytól, hogy Erdélyben a románok ellen a politikai nézetek kifejezéseért elrendelt és jelenleg folyamatban levő vizsgálatokat lehető leghamarabb szüntesse meg."

Kinyomatni s a ház tagjai között kiosztatni rendeltetik,

2367. Napirend folytán Deák Ferencz pest-belvárosi képviselő által az itélőszékek koronázás előtt kinevezett tagjaira nézve a kinevezés kellékeinek az 1848. évi III. törvényczikk rendeleteihez képest leendő utólagos pótlása, ugy birói hatáskörükben tett eddigi intézkedéseik jogérvénye iránt beadott határozati javaslata felett az átalános tárgyalás megkezdetvén:

Bobory Károly czeglédvárosi képviselő annak ellenében következő módositványt nyujtja be:

"Az itélőszékek oly tagjaira nézve, kik még a koronázás előtt s miniszteri ellenjegyzés nélkül lettek ő felsége által kinevezve, s birói állásukban koronázás után is meghagyattak, szükségesnek tekinti az országgyülés, hogy kineveztetésöknek alkotmányos kellékei az 1848. évi III. törvényczikk rendeletéhez képest utólag pótoltassanak.

"Továbbá:

"tekintetbe véve, hogy az igazság kiszolgáltatás ideiglen sem szűnetelhet, a biróságok itéleteinek fenforgatása pedig a vagyon biztosságát s a honpolgárok jogviszonyait végtelen zavarba döntené:

"kijelenti az országgyttlés azt is, hogy a most fenálló itélőszékek eddig hozott itéletei, határozatai, végzései, rendeletei ellen egyedül azon oknál fogva,

hogy az itélőszékek tagjai között olyan egyének is voltak, kik még a koronázás előtt miniszteri ellenjegyzés nélkül neveztettek ki, jogérvényes kifogást tenni nem lehet.

"Kelt Pesten julius 21-én 1868."

Tisza Kálmán képviselő kijelenti, hogy a napirenden levő határozati javaslatot átalánosságban elfogadja ugyan, azonban a részletes vitánál leendő figyelembe vétel végett a következő módositványokat terjeszti elő:

Módositványok

a 285-ik számu határozati javaslathoz.

I-ör. Az első bekezdés igy szerkesztessék :

"Az itélőszékek olyan tagjaira nézve, kik miniszteri ellenjegyzés nélkül lettek ő felsége által kinevezve, birói állásukban a miniszterium által meghagyattak, különösen mindazokra nézve, kik hivatalaikban továbbra is meghagyatni szándékoltatnának, szükségesnek tekinti az országgyülés, hogy kineveztetésöknek alkotmányos kellékei az 1848-ik évi III-ik törvényczikk rendeletéhez képest utólag pótoltassanak."

II-or. A második bekezdés elé ez tétessék:

"Ezen utólagos pótlásnak a koronázás után azonnal kellett volna ugyan eszközöltetnie" s jőjön utána ugy, a mint ezen bekezdés az eredeti szerkezetben áll.

III-szor. A harmadik bekezdés harmadik sorába ezen szóután: "hamarabb" tétessék be ez: "teljesen" s ugyancsak ezen bekezdés ötödik sorába ezen szóután: "azonnal" ez tétessék: "minden esetre pedig a jelen ülésszak tartamának végéig." Kelt Pesten julius 20-án 1868.

Az átalános tárgyalás befejeztetvén, az elnök azon kérdésére: elfogadja-e a ház Deák Ferencz képviselő által beadott határozati javaslatot a részletes tárgyalás alapjául, vagy nem? a ház nagy többsége felállás által igennel szavazván,

A napirenden levő határozati javaslat átalánosságban a részletes vita alapjául elfogadtatott.

2368. Megkezdetvén az átalánosságban elfogadott határozati javaslatnak pontonkinti részletes tárgyalása, ennek első pontja helyébe Tisza Kálmán képviselő következő módositványt adott be:

"Az itélőszékek olyan tagjaira nézve, kik miniszteri ellenjegyzés nélkül lettek ő felsége által kinevezve, s birói állásukban a miniszterium által meghagyattak, különösen mindazokra nézve, kik hivatalaikban továbbra is meghagyatni szándékoltatnának, szükségesnek tekinti az országgyűlés, hogy kineveztetésöknek alkotmányos kellékei az 1848. évi III. t. cz. rendeletéhez képest utólag pótoltassanak."

Mely az elnök azon kérdésére: elfogadja-e a ház Tisza Kálmán képviselő által a határozati javaslat első pontja helyett ajánlott szerkezetet, vagy nem? a ház többségének igennel történt szavazása folytán

Elfogadtatván, ehhez képest a határozati javaslat eredeti szerkezete első pontjának kihagyásával a következő szerkezet állapittatott meg:

Az itélőszékek olyan tagjaira nézve, kik miniszteri ellenjegyzés nélkül let-

tek ő felsége által kinevezve, s birói állásukban a miniszterium által meghagyattak, különösen mindazokra nézve, kik hivatalukban továbbra is meghagyatni szándékoltatnának, szükségesnek tekinti az országgyülés, hogy kineveztetésöknek alkotmányos kellékei az 1848. évi III-ik t. cz. rendeletéhez képest utólag pótoltassanak.

A 2-ik bekezdés elé Tisza Kálmán képvisélő módositványa folytán következő szavak:

"Ezen utólagos pótlásnak a koronázás után azonnal kellett volna ugyan történnie" határoztatnak igtattatni.

A harmadik bekezdésre nézve Tisza Kálmán képviselő által beadott módositvány

Elfogadtatván, e szerint a harmadik bekezdés harmadik sorába ezen szó után: "hamarabb" ezen szónak: "teljesen", és ugyanezen bekezdés ötödik sorába ezen szó után: "azonnal" ezen szavaknak: "minden esetre pedig a jelen ülésszak tartamának végéig" beigtatása határoztatott.

A negyedik és ötödik bekezdés

Az erdeti szerkezet szerint elfogadtatott.

A hatodik bekezdésre nézve Csengery Imre módositványa

Elfogadtatván, e szerint a hatodik bekezdés harmadik sorában ezen szó helyett: "törvényeinkre" ezen szó "törvényre," és az ötödik sorban ezen szavak: "közjogi viszonyaink" helyett "a közjogi viszonyok" szavak határoztatnak tétetni.

A 7-ik bekezdés

Az eredeti szerkezet szerint elfogadtatott.

A 8-ik bekezdésre nézve Csengery Imre inditványa

Elfogadtatott s ehhez képest ezen bekezdés harmadik és 7-ik soraiban előforduló ezen szavak: "itéletei, határozatai, végzései, rendeletei" ezen szavakra; "itéletek, határozatok, végzések, rendeletek" határozatatka igazittatni.

A részleteiben ezek szerint megállapított határozati javaslat végső megszavazása a legközelebb tartandó ülésre halasztatott, s annak azután a főrendi házzal alkotmányos hozzájárulás végett leendő közlése elrendeltetett.

2369. Napirend szerint az állandó igazolási bizottság előadója Antalfy Károly által felolvasott, Irányi Dániel Baranya megye pécsi választókerületében megválasztott országos képviselő választására vonatkozó véleményes jelentés folytán, és azzal egyezőleg

Az 1868-ik évi junius hó 21-én Pécsen tartott képviselőválasztás ellen beadott panaszok tárgyában a vizsgálat elrendeltetett, s ennek teljesítésével felállási szavazás folytán Czorda Bódog képviselő bizatott meg.

2370. Szontagh Pál (gömöri) képviselő, mint a kérvényi bizottság előadója, olvassa Ujvidék sz kir. város közönségének a belügyminiszter ur által alkotmányfelfüggesztési ha talommal felruházott kormánybiztos kiküldetése tárgyában és a kiküldött kormánybiztos által az önkormányzati jog megsértésével az alkotmányosan választott polgármesternek hivatalától lett felfüggesztése tárgyában beadott folyamodványaira vonatkozó jelentését, mely szerint az elsőrendbeli kérvényt figyelembe nem vehetőnek, a másodikat azonban vizsgálat és netán szükséges intézkedéstétel végett az összes miniszteriumhoz áttétetni véleményezi.

Ezen jelentés tárgyait képező felterjesztésekre nézve a belügyminiszter következőkép nyilatkozik:

T. ház! A kérvényi bizottság véleményére nincs észrevételem; a t. ház többségétől függ azt elfogadni vagy máskép határozni ezen ügyre vonatkozólag.

De miután Újvidék városa két rendbeli kérvényében már magára a kormánybiztos kiküldésére és eljárására nézve panaszt emelt, hogy általa az alkotmány felfüggesztetett s a municipium sarkalatos jogaiban megsértetett volna és ezen panaszának orvoslását kérelmezi, az én feleletre vonatásomat pedig szintén szorgalmazza: hivatva érzem magamat, hogy a kormány eljárását, a kormánybiztos kiküldésére vonatkozó vezérlő indokaimat és a kormánybiztos működését a t. ház tudomására hozzam. Teszem ezt annál is inkább, miután ezen ujvidéki ügy a szomoru szerbiai események által még bonyolultabbá vált és számtalan ferde magyarázatokra és balfelfogásokra ad alkalmat, s ekként mind a kormánynak, mind különösen enmagamnak, kinek felelősségével és aláirásával bocsáttatott ki ama rendelet, kiváló érdekemben áll, hogy a tiszt. ház és az összes közönség hivatalos adatok alapján, az ügy állásáról, keletkezéséről és a kormánybiztos működéséről kellőleg értesülve legyen. És e czélra egy pár perczre igénybe veszem a t. ház figyelmét.

Ugyanis több hóna ppal ezelőtt Ujvidék városának nagyszámu polgárai és lakosai, osztály, vallás és nemzetiség különbség nélkül, szóval és irásban, személyesen és küldöttség által, számtalan aláirással ellátott kérvényben megkerestek a végett, hogy a közigazgatás és az igazság kiszolgáltatása tekintetében Ujvidéken tenforgó rendetlenségek megvizsgálására kormánybiztost küldjek ki, panaszosan előadván, hogy a személyi és vagyoni bátorság, az állami biztosság Ujvidék városában veszélyeztetve van, s ott a féktelenség és anarchia tetőpontját érteel, és ezen állapot az ottani előljáróság és városi hatóság elnézése, sok tekintetben palástja és auspiciuma alatt mindinkáb b elharapódzik és élesztetik. Én rögtön és mielőtt magamnak ezen pan aszok és vádak alaposságáról tudomást szerezhettem volna, intézkedni nem akartam.

Azon abnormis viszonyok közt, melyek Ujvidéken léteztek, hogy épen az ottani hatóság és előljáróság ellen voltak irányozva e panaszok, nem követhettem a rendes és correct törvényes utat, hogy az első felvilágositást a hatóságtól követeljem, mert ezzel czélt nem értem volna, annál kevésbbé, miután ismételve egyéb rendeleteimnek is csak hónapok mulva és akkor is intentióimnak teljes elferditésével tudtam érvényt szerezni.

Kénytelen voltam tehát más módhoz nyulni, a megyei közegek és részrehajlatlan férfiak által magamnak az ottani körülményekről tudomást szerezni, s ennek folytán a minden oldalról érkezett jelentések, közlemények és megujitott kérelmek az ottani panaszokat csak megerősiték, s ezekkel együtt a hivatalos acták adatai azon meggyőződésre vezérlettek, hogy Ujvidék városára nézve csakugyan rendkivüli intézkedések szüksége állott be. Mindezekhez járult még Mihály fejedelem meggyilkoltatása folytán a szerb kormánynak az ottani magyar-osztrák ügyvivőség utján a multkor magunkhoz intézett abbeli megkeresése, hogy miután már az eddigi vizsgálatokból kiderült, hogy ezen gyilkosság messze elágazó összeesküvésen alapult, melynek szálai Magyarországra és különösen Ujvidékre kiterjedtek: az Ujvidéken tartózkodó három, a gyilkosság bünrészességével vádolt egyénnek letartóztatását eszközöljem; végre miután azon közlemény is érkezett hozzám, hogy Ujvidék városának polgármestere azon gyilkosság bünrészességével gyanusított egyénekkel folytonos összeköttetésben áll, miután az ottani fondorko-

dásokat, a szerb államot és alkotmányt felforgatni czélzó törekvéseket, leggyöngédebben szólva, elnézéssel türte, sőt a szerb kormány közleményei szerint a nevevezett polgármester Radovanovics Pál főgyilkossal a gyilkosság elkövetése előtt 8 nappal s ugyanaz nap még 3 más compromittált egyénnel Ujvidék városában összejövetelt tartott, a mi azonban eddig tökéletesen constatálva nincs, a kormány továbbá azon felelősséget magára nem vállalhatta, hogy nevezett polgármestert azon városnak élén tovább is meghagyja, a mely Szerbiának tőszomszédságában van, s a mely városba átmenekült és ott tartózkodó egyének a szerb eseményekben közelről érdekelve voltak: mindezen körülményeket egybevéve, a rendkivüli intézkedések szüksége teljesen beállott, minélfogva a kormány elhatározta egy teljhatalmu kormánybiztos kiküldetését, s ezen minőségben Aszt Nándort, Bács megyének volt alispánját, s jelenleg a kir. táblának ülnökét, kiküldötte, megbizva és felhatalmazva őt, hogy a kellő vizsgálatot megtéve, azon 3 compromittált egyént tartóztassa le, Miletics polgármestert, az ellene felmerült vádak constatálása esetében, ideiglenesen polgármesteri állásától függeszsze fel, s a körülmények fejleménye és szükségéhez képest a város kormányzatát vegye át, némely tisztviselőt felfüggesztvén, mások által ideiglenesen, helyettesitsen, szóval mindent megtehessen, a mit a közrend, közbátorság, a város nyugalma és az állam biztossága érdekében jónak és czélszerünek tart.

A kormánybiztos kiküldetvén, mult hó 26-án megkezdette eljárását.

Mindenek előtt a kineveztetéséről szóló miniszteri rendeletet közölte a város közönségével. A város a kormánybiztos kiküldetése ellenében óvását kijelentt vén, a kormánybiztos intézkedéseinek mégis engedelmességet határozott. A kormánybiztosnak első teendője volt azon 3 compromittált egyént letartóztatni, és miután ezek közül egyik, Jankovich Milán nevű, elillant, a másik kettőt letartóztatta és megmotoztatta, nem megbotoztatta, irományaikat átvizsgálván, őket kihallgatta és alkalmasabb helyiség hiányában Pétervárott elzáratta.

A további eljárásra nézve kérdést intézvén hozzám a kormánybiztos, azt válaszoltam, hogy e tekintetben az igazságügyminiszter urtól fog utasitást venni, ki is ama letartóztatott egyének iránt a további, netán bünvádi eljárásra nézve, valamint két más egyénre nézve, kik szintén a szerb kormány megkeresése folytán Pesten letartóztattak, Pest városa törvényszékét delegálta.

Másik teendője volt a kormánybiztosnak constatálni azon vádakat, melyek Miletics polgármester ellen intéztettek, és miután biztos tanuvallomások kihallgatása folytán azon jogszerű tudomást meritette, hogy a polgármester három compromittált egyénnel csakugyan összeköttetésben állott, miután továbbá ama tanuvallomásokból kiderült, hogy a polgármester ur közhelyeken lázitó és izgató beszédeket tartott és a magyar állam elleni tendentiákat terjesztett, a nemzetiségek közt surlódásokat szitogat, és közigazgatási tekintetben hivatalának sem felel meg mert hogy csak egyet emlitsek: az árva-pénzek kezelése felett egy évig semmi napló sem vezettetett, és ezen ügyek kezelőit el nem mozditotta, csak akkor, midőn a kormánybiztos megérkezett, tartván attól. hogy tán a pénztárak megvizsgáltatnának —: mindezek oly tények, melyek a nevezett polgármester állásában való további tarthatlanságát bizonyiták, és ennek folytán megbizatásánál fogva a kormánybiztos a polgármestert hivatalától ideiglenesen felfüggesztette, s helyette polgármesterré ideiglenesen Stojanovich Pált nevezte ki. Ezen eljárás és intézkedések-

ről Ujvidék városának egybegyült közönségét azonnal értesitette, mely közgyülésben Miletics polgármester önként visszavonulván s a közgyülés ezen helyettesitésre nézve óvást tevén, rendeletét érvénytelennek nyilatkoztatván, Karnher Lajost akkori városi kapitányt polgármesterré helyettesitette, kijelentvén egyszersmind, mikép csak az ő meghivására fog a közgyülésen egybegyülni.

Daczára azonban ezen óvásnak, a kormánybiztos, saját elnöklete alatt, folyó 3-án közgyülést tartott, hogy a helyettesített polgármester esküjét letehesse, s ez alkalommal felhivá a város közönségét, hogy előbbi végzésétél álljon el. A város közönsége azonban előbbi vegzésénél maradván, óvását ujolag nyilvánitván, a közgyülési termét oda hagyta. Azonban a jelenlevő tisztikar előtt a helyettes polgármester esküjét letette, és nyomban mind Miletics ur, mind Karnber városkapitány jelenlétében a polgármesteri hivatalt átvette és működését megkezdette.

Miután azonban a város közgyülése s a tanács mind az eskü letétele ellen óvását ismételte, mind a fizetések utalványozását megtagadta, szóval a kormánybiztos működését akadályozta, azon utasitást vette tőlem a kormánybiztos, hogy szükség esetében a közgyülésnek és képviselő testületnek működését is ideiglenesen szüntesse meg.

Azonban ezt nem tette, hanem egy következő közgyülésben folyó hó 13-án még egyszer felhivta az ottani közönséget, hogy előbbi végzésétől álljon el; s csakugyan az összes közgyülés emlitett határozatait megváltoztatván, visszavonta, s oda módositotta, hogy az ideiglenesen helyettesitett polgármestert tettleg elismeri.

Méltóztassék azután szólni; én a kormánybiztos hivatalos jelentése alapján szólok, és ha ő tévedett, én is tévedek; de az ő jelentése azt tartalmazza, hogy az ő felhivása folytán Ujvidék városának közgyülése előbbi végzését e tekintetben visszavonta és kijelentette, miszerint a helyettes polgármestert tettleg elismeri, egybehivására összejövend és törvény szabta kötelességét elnöklete alatt teljesitendi, azon bizalmi szavazatot pedig, melyet épen a volt polgármester iránt nyilvánitott, akként magyarázta, hogy ezen bizalmi szavazat csak azon működésére vonatkozik a volt polgármesternek, melyet az mint a közgyülés elnöke teljesitett, s kijelentette, hogy ez által a kormány irányában semmiféle tüntetési szándékot tanusitani egyátalában sem akarata, sem czélja.

Ebből áll az ujvidéki ügynek tényállása, és a kormánybiztosnak az én felelősségem alatt kibocsátott rendeletek és utasitásokon alapuló, ildomos és tapintatos eljárása.

T. ház! Én elismerem magyar alkotmányos szempontból, hogy a kormánynak ezen eljárása által Ujvidék városának autonom jogai meg vannak sértve. De alkalmat szolgáltatott arra maga Ujvidék városának előljárósága és képviselőtestülete, miután ez a semmi országban sem létező dicső municipalis jogok és kötelességek teljesitésében vétkes mulasztásokat követett el, melyek a kormányt az ily rendkivüli eszközök felhasználására kényszeritették, mit jó kedvéből bizonyára nem tett. Ha még tekintetbe veszszük azt, mit, ha jól vettem észre, a kérvényi bizottság is kiemelt, hogy a kormánynak a szabad királyi városokban egyetlen egy közege sincs — bár ott gyakran szükségesebb volna, mint számos megyében, miután ott igen könnyen felülkerekedhetik egy párt, mely a kormány minden intézkedéseit paralyzálja, s a lakosok egy részét üldözi, panaszaikat ki nem hallgatja,ótalmat nem nyujt, igazságot nem szolgáltat — már ha ilyenkor a polgáképvil. Jegyzőkönyv. 186% iv.

rok egy része a kormányhoz fordul ótalomért és orvoslásért, s a kormány ótalmat és orvoslást neki nem nyujt, akkor a kormány valóságos tehetetlenségének adná jelét, vagy a felelősség illusoriussá, nevetségessé, igazságtalanná válnék.

Ennélfogva én ily körülmények közt, azt hiszem, kötelességemet teljesitettem, midőn rendkivüli eszközökhöz nyultam.

Egyébiránt hizonyossá tettem az összes közönséget, hogy mihelyt a rend helyre lesz állitva, a kormány legelső teendője lesz, hogy Ujvidék városát minden municipalis jogaiba visszahelyezze.

T. ház! A tegnapi napon a belügyminiszter ellen szórt vádakra nem válaszoltam: nem azért, mint ha nem mertem volna az általam tett intézkedések védelmére, igazolására sorompóba lépni; de azért, mert legnagyobb része azon ügyeknek, kezdve a hevesi esettől, már régen el van intézve, s nem kivántam azokat felmelegiteni, mert ezekre a ház már rég kimondotta határozatát, kivéve az ujvidéki esetet, mely ma kerül szőnyegre. Ennek tényállását, a kormány eljárását egész őszinteséggel, ugy a mint van, ezennel a háznak tudomására hozni kötelességemnek tartottam. Többet ez alkalommal nyilvánitani az ügy komolyságánál fogva sem czélszerűnek, sem tanácsosnak nem tartom, s azon reménynek adok kifejezést, hogy a t. ház ezuttal tőlem több részletet nem követelend.

Az ezek feletti tárgyalás befejezésével a ház beleegyezése folytán az elnök által feltett azon kérdésre: megnyugszik-e a ház belügyminiszter ur által tett nyilatkozatban vagy nem? a ház nagy többsége felállás által igennel szavazván,

A belügyminiszter nyilatkozatában való megnyugvását határozatilag kimondotta.

2371. A ház elnökének előterjesztése folytán a véderőre vonatkozó törvényavaslatok feletti tanácskozások és az osztályülésekben leendő tárgyalásuknak megnezdése tekintetéből

A legközelebbi ülés f. hó 24-én délelőtt 10 órakor határoztatván tartatni. az ülés eloszlott.

Az 1868-ik évi julius hó 24-én tartott

CCLXIX. ülés jegyzőkönyve.

Elnök:

Somssich Pál.

Jegyző:

Paiss Andor.

A f. hó 21-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2372. Az elnök által bemutatott következő kérvények:

Győr város közönségének felterjesztése a képviselőknek az országos ülésekből való gyakori kimaradásának napi dijaik levonása által leendő meggátlása iránt;

Schnek Károly lőcsei lakosnak a hamis esküvés vádjára s birájának illetékességére vonatkozó, s a külön hitfelekezetre nézve, a régi és ujabbkori összetütköző törvények hatályának és horderejének értelmezése tárgyában beadott kérvénye;

Bihar megye közönségének felterjesztése a nagyvárad-mihályfalvai vasutvonalnak országos kamatbiztositás mellett leendő kiépitése tárgyában ;

Pest sz. k. város közönségének felterjesztése az államadók és illetékek behajtására évenkint fordított költségeinek az állampénztárból leendő visszatéritése iránt;

a Hajdu kerület közönségének Dorog város közönsége által az ó-hitű magyarok részére külön püspökség felállitása és a magyar nyelvnek oltárnyelvvé emeltetése iránt beadott kérvény pártoló felterjesztése;

Körmend mezőváros iparos testületének kérvénye az iparügynek törvényhozásilag leendő korszerű rendezése iránt;

Teper István miskolczi lakosnak pótfolyamodványa a reá birtokelődjéről illetéktelenül átirt adóknak elengedése iránt;

Debrei Imre pesti lakos kérvénye az országos pénzalapból leendő segélyezése iránt;

Csonka István bácsmegyei martonyosi lakos kérvénye 15 évi börtönre itélt Bálint fia hátralevő büntetésének elengedése iránt;

Nagy-Szokoly több lakosának a Madarász József képviselő által az 1867. évi alaptörvények ellen Nagy-Szokoly község nevében beadott kérvény elleni felterjesztése;

Vámos-Pércs város tanácsa és közönségének a Madarász József képviselő által az 1867-ik kiegyezési alap ellen Vámos-Pércs város közönsége nevében beadott petitio elleni felterjesztése;

Győr város közönségének felterjesztése, melyben a Madarász József képviselő által az 1867-iki törvények megváltoztatása iránt Győr város polgárainak nevében beadott kérvényen előforduló névaláirásaikat több győri polgár hamisitványnak jelentvén, kéri az eredeti kérvényt hamisitás tárgyában inditandó fenyitő vizsgálatra használhatás végett kiadatni:

Tárgyalás és véleményes jelentés tétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

2373. Az osztályok előadóiból alakult központi bizottságnak a pénzügyi bizottság által a jövedelmi adó tárgyában készitett ujabb munkálatra vonatkozó jelentése Zichy Antal előadó által felolvastatván,

Kinyomatni, s a ház tagjai között kiosztatni rendeltetvén, tárgyalása a jövedelmi adóról szóló törvényjavaslatnak ujabban átdolgozott részével együtt a holnapi ülés napirendjére, melynek egyéb tárgyait

a főrendi háznak a földadó iránti törvényjavaslatra tett módositványa, és a mentelmi jog tárgyában kiküldött tizes bizottságnak Böszörményi László és Román Sándor képviselők ellen a közvádló által beadott kérvényekre vonatkozó jelentése,

képezendik, kitüzetett.

2374. Napirend folytán a kérvényi bizottság előadója Horváth Döme képviselő olvassa a Szatmáry Nagy Sandorné, mint a konstantinápolyi magyar gyarmatosok és panaszkodók e részbeli megbizottjának a Konstantinápolyban bordélyházakat tartó izraeliták ellen erdélyi leánygyermekek elrablása, s a velök való buja keresesdés üzése miatt, továbbá Koratovszky konstantinápolyi osztrák ügynökségi helyettes ellen, mint a ki ezen bünbarlangtartókat vétkes üzérkedésökben ügynöki tekintélyével pártfogolja, részrehajlatlan vizsgálat elrendelése, a a bünösök szigoru megbüntetése, és hasonló bünök jövőben elkövethetésének meggátlása tárgyában beadott, és Csiky Sándor képviselő határozati javaslata folytán előzetes tárgyalás végett hozzá utasitott kérvényére vonatkozó véleményes jelentését, melynek folytán

A kérvény s az ez érdekben tett határozati javaslat minden oldalu szükséges intézkedések eszközlése s érvényesitése végett, azon utas itással, hogy a már történt intézkedések és azok által eszközlendő eredmények iránt utólag a képviselőház felvilágosittassék és értesittessék, a miniszterelnökséghez áttétetni határoztatnak.

2375. Az itélőszékek koronázás előtt kinevezett tagjaira nézve, a kinevezés alkotmányos kellékeinek a 1848. évi III. t. cz. rendeletéhez képest utólagos pótlásáról, és azoknak birói hatáskörükben tett eddigi intézkedéseik jogérvényéről szóló, s már részleteiben megállapitott határozati javaslat vég megszavazása levén napirenden, az felolvastatván,

Elfogadtatott, s a főrendi házzal alkotmányos hozzájárulás végett leendő közlésével Mihályi Péter jegyző megbizatott.

Ezen határozat a jegyző által az ülés folyama alatt szerkesztetvén, felolvastatott és hitelesittetett.

2376. Horváth Döme előadó olvassa a kérvényi bizottságnak Madarász József képviselő által következő:

Aba, Abony, Alap, Al-Csut, Al-Győ, Asztély, Bakony-Tamási, Balmaz-

Ujváros, Bana, Magyar-Bánhegyes, Baránd, Büsü, Tisza-Becs, Bicske, Bodmér, Bodolán, Bölcske, Böny, Buzaháza, Bud-Sz.-Mihály, Csajág, Csabdi, Csákvár, Csongrád, Csanád (pestmegyei), Csépe-Csicsó, Csősz, Cszesze, Keő (Baranya megye), Derecske, Duna-Pataj, Enyéng, Er-Keserü (Bihar m.), Erdőhegy (Arad m.), Erges, K.-Kun-Fülöpszállás, Fel-Csut, Furta, Gárdony, Gergely, Gölle, Gyopárhalmi szőlőhegy, Hajdu-Böszörmény, Hadház, Hajdu-Nánás, Igar, Felső és Alsó Ireg, Szemcse, Jánd, Jász Alsó Sz.-György. Kádárta, Kálóz, Kapolcs, Karád, Ó-Kécske, Kis-Harsány, Kis-Ujszállás, Kolta, Leányfalu, Lovász-Patona, Madarász, Magyar-Ittebe, Maja, Majdány, Mány, Márkód, Menschel, Mező-Berény, Milóta, Mohács, Kölked, Babarcz, Nándudvar, Karczag-Madaras, Nagy-Dobsa, Nagy-Déni, Paks, Pálteleki puszta, Rápolt, Rima-Szombat, Perkáta, Rácz-Almás, Rákos-Palota, Szabadka község, Réti-Szállási, Sár-Sz.-Miklós, Sár-Bogárd vagy Tinód, Sár-Keresztur, Sarkad, Solt, Sopronya, Somogy-Hatvan, Kis-Kun-Szabadszállás, Szalk-Sz.-Márton, Nagy-Szalonta, Szárszó, Szeged város, Alsó és Felső Szécsény, Szill, Szigetvár, Sz.-Lőrincz, Szilas-Balhás, Alsó-Szoboszló, Nagy-Szokoly, Szuhafő, Tácz-Tamási (Tolna megye), Tisza-Földvár, Tisza-Kürü, Tisza-Sas, Tokaj környéke, Torda (Biharmegye), Török-Sz.-Miklós, H.-Vámos-Pércs, Nagy-Vázsony, Viszló és Csertő, Zalkod-Kis-Kenyerkő, Zámoly, Kecskemét város, Köte-Gyán, Csepeli, Tisza-Korod, Szenna, Kapos, ujabb Kapos Mérő Sz.-Benedek, Burics, Moldványi és Tót Sz.-György, Nagy-Alásony, Kun-Sz.-Márton, Czegléd város, Győr sz. kir. város, Polgárd, Sályi, Németi, Bize, Marczali, N.-Váty, Békés, Gyoma, Orosháza, Szab. Sz. Tornya, Öcsöd, Békés-Sz.-András,

Összesen 146 községbeli több lakosoknak az 1790, 1827 és 1848-ki törvények, s azok által Magyarország önálló független állami élete teljes visszaállitása tárgyában a ház asztalára letett kérvényeire vonatkozó jelentését, melyben véleményezi, hogy határozatilag mondja ki a ház, miszerint:

"Ily alakban a kérvényeket inditványokul alkalmasak- és elfogadhatóknak nem találja;

"a mennyiben azonban a beadott kérvényekben az alkotmány alapja támadtatik meg, az 1867. évben alkotott kiegyezési törvények, és azoknak mintegy a nemzet ellenére, vagy azzal nem összehangzólag állitott alkotása ellen felhozott előterjesztés nem csak a képviselőtestületet, sőt az egész törvényhozást egyaránt sértő, de főleg a mennyiben az előterjesztés a törvényhozás alkotmányos működése elleni óvásul czéloztatnék kérvényezők által tekintetni: e törekvés roszaltatik; mint szintén — elvontan attól, hogy a kérvényaláirókból igen sokan az óvás horderejét felfogni nem is képesek, sokan aláirásaikat visszavontaknak nyilvánitották, s igy azoknak e részbeli eljárása beszámitás alá nem eshetik — az értetlen, de különben jóakaratu néposztályoknál névaláirást toborzók, és arra segédkezet nyujtók e részbeli eljárása hasonlag roszaltatik; és a mennyiben a kérvények névaláirása már több oldalról tett ellennyilatkozattal megtámadva, az aláirások több tekintetben kétes hitelüeknek mutatkoznak, a kérvények, netalán beadandó panasz esetek alkalmával megrendelendő és megejtendő vizsgálat s további körülményszerű eljárás végett a belügyminiszteriumhoz áttétetnek."

Az e felett megkezdett tárgyalás folytán Tisza Kálmán képviselő ugyanezen kérvények elintézésére nézve következő inditványt tette le a ház asztalára:

"Jelen kérvényekre nézve átalában intézkedés szükséges nem levén, azok a levéltárba letétetni határoztatnak, az aláirások hamisitása tárgyában beadott felszólalások azonban a netalán szükséges további lépések megtétele végett, az azok által érdekelt kérvényekkel együtt, a belügyminiszterhez áttétetni rendeltetnek."

Továbbá Kerkapoly Károly képviselő a kérvények ellen beadott óvások, és állitólagos hamis névaláirásokra való tekintetből határozatilag kimondatni inditványozza, hogy:

"A képviselő semmi esetre be nem nyujthat oly folyamodványt vagy kérvényt, melynek aláirását vagy aláirása hitelességét nem ismeri, mert abban, hogy képviselő nyujtja be a folyamodást, a ház a hitelességre nézve biztositékot lát."

Ezen inditvány az inditványozó által később visszavonatott.

A tárgyalás befejezése után az elnök azon kérdésére:

elfogadja-e a ház a kérvényi bizottság véleményét vagy nem? a ház többsége felállás által igennel szavazván,

A kérvényi bizottság véleménye egész terjedelmében elfogadtatott s határozattá emeltetett.

2377. A kérvényi bizottság jelentésének tárgyalása közben Hrabovszky Zsigmond képviselő beadja több félegyházi választónak Madarász Vilmos és Asztalos János által a képviselőházhoz benyujtandó kérvények aláirására alkalmából elkövetett izgatása tárgyában kérvényét.

Tárgyalás és véleményezés végett a kérvényi bizottsághoz utasittatott. Egyéb tárgy napirendre kitűzve nem levén,

Az ülés eloszlott.

Az 1868-ik évi julius 25-én tartott

CCLXX. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Somssich Pál. Jegyző: **Paiss Andor**.

A folyó hó 24-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett

2378. Az elnök által bemutatott következő kérvények :

Ó-Buda város közönségének kérvénye a közbiztosság és törvénykezésre fordított költségeinek az állampénztárból leendő megtéritése iránt;

ifj. Vitalis Vendel ajnácskői postamesternek kérvénye Luby György és Vitalis Jenő fenforgó 1200 frtnyi követelésének behajtása, és Bittner József s Kellner Hugó méltatlan eljárása által okozott költségeinek megállapitása és megtérittetése iránt;

Kohn Herman orosi lakosnak s érdektársainak a tőlök törvényellenesen

kierőszakolt illetéktelen szeszgyártási fogyasztási adónak visszatéritése tárgyában beadott kérvénye:

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

2379. Bánó Miklós képviselő bemutatja Schmidt József bártfai segédlelkésznek az általa, az illetékes pénzügyi hatósághoz intézett, de ez által visszautasitott abbeli kérelmének, hogy saját használatára 10 🗆 ölnyi területen dohányt termelhessen, kieszközlése tárgyában beadott kérvényét.

Tárgyalás és véleményadás végett a kérvényi bizottsághoz utasittatott.

2380. Olvastatott a főrendi ház f. évi julius hó 23-án tartott CII. ülése, és ugyanazon hó 24-én tartott CIII. ülése jegyzőkönyvének a házadó, személyes kereseti adó, a közadók kivetése, befizetése. biztositása, behajtása és pénzügyi törvényszékek felállitása iránti törvényjavaslatok, végre a bélyeget és illetékeket, valamint a dijakat tárgyazó törvényjavaslat 5. §-ának módositott, és ugyanazon törvényjavaslatba 7. 8. és 9. sz. alá igtatni rendelt szakaszok szövegére vonatkozó, báró Nyáry Gyula főrendi jegyző által átnyujtott kivonata, mely szerint a főrendi ház ezen törvényjavaslatoknak a képviselőház által történt elfogadásához hozzájárul.

Tudomásul vétetvén, a házadó. személyes kereseti adó, a közadók kivetése, befizetése, biztositása, behajtása és pénzügyi törvényszékek felállitása, végre a bélyeg és illeték, valamint a dijakról szóló törvényjavaslatok a legfelső szentesités kieszközlése végett a miniszterelnökséghez áttétetni rendeltetnek.

2381. Zsedényi Ede képviselő által benyujtatott a szepesi XVI városi kerület közönségének kérvénye, melyben hivatkozva a Deák Ferencz pest-belvárosi képviselő és társai által a szabad királyi városok, kerületek és rendezett tanácscsal biró városok részéről tett törvénykezési költségek megtéritése tárgyában a ház asztalára letett határozati javaslatra, törvénykezési költségeinek megtéritését kieszközöltetni kéri.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a Deák Ferencz képviselő és társai által e tárgyban beadott határozati javaslattal való szoros összefüggése miatt a pénzügyi bizottsághoz rendeltetett áttétetni.

2382. Miletics Szvetozár ó-becsei képviselő által benyujt következő

lnditvány:

"Méltőztassék a ház elhatározni, hogy a belügyi miniszterium fölhivatik, miszerint dr. Miletics Szvetozár, az ó-becsei-kerület képviselője ellen, saját inditványa folytán és e ház engedelmének előleges kikérése nélkül, mielőbb vizsgálat rendeltessék a belgrádi összeesküvés miatt, és eredménye a háznak tudomására jutassék.

"Pesten, julius hó 25-én 1868."

Felolvastatván, kinyomatni s a ház tagjai között kiosztatni rendeltetett.

2383. Napirend folytán olvastatott a főrendi háznak a földadó iránti törvényjavaslat 11. és 12. §§-ai közé igtatandó uj szakaszra vonatkozó módositványa, és a központi bizottságnak ezen módositvány elfogadását ajánló véleményes jelentése.

Mely felett a tárgyalás megkezdetvén, Péchy Tamás központi bizottsági előadó következő szerkezet megállapitását inditványozta:

"A birtokosok által tétetett költséges vizszabályozási, csatornázási vagy más munkálatok folytán változott mivelési ágak, ha azok létesitésére a földadósorozati munkálatban azon földterületre megállapított évi tiszta jövedelemnek legalább ötszörös tétele igényeltetik, a 9. §. értelmében készitendő uj adómunkálatoknál az eddigieknél magasabb adózási fokozatra nem emeltethetnek."

Csengery Imre képviselő elvben a főrendi ház módositványát elfogadván, annak a törvénybe igtatását a következő módositott szerkezet szerint ajánlja:

"A 9. §. értelmében készitendő uj adómunkálatok folytán, habár a birtokosok által eszközölt oly költséges visszaszabályozási, csatornázási vagy más munkálatok következtében, melyek létesitésére azon földterületnek a földadósorozatban megállapitott évi tiszta jövedelmének legalább ötszörös mennyisége igényeltetik, változtak is a mivelési ágak, ezeknek jövedelmét az eddiginél magasabb adózási fokozattal terhelni nem lehet."

A tárgyalás befejeztetvén, a Csengery Imre által inditványozott szerkezet

Elfogadtatott, s ehhez képest a földadó iránti törvényjavaslat 11. és 12. §§-ai közé 12. szám alá a következő uj szakasz határoztatott beigtattatni:

"A 9. §. értelmében készitendő uj munkálatok folytán, habár a birtokosok által eszközölt oly költséges vizszabályozási, csatornázási vagy más munkálatok következtében, melyeknek létesítésére azon földterületnek a földadósorozatban megállapított évi tiszta jövedelmének legalább ötszörös mennyisége igényeltetik, változtak is a mivelési ágak, ezeknek jövedelmét az eddiginél magasabb adózás fokozattal terhelni nem lehet."

Ennek folytán az eddigi 12. §. száma a 13-ra s a következőké megfelelőleg változtatandók.

Az ekként elfogadott 12. §-nak a főrendi házzal alkotmányos hozzájárulás végett leendő közlésével Paiss Andor jegyző megbizatott.

2384. Napirend szerint a jövedelmi adóról szóló törvényjavaslat, és pedig bezárólag a 23-ik §-ig a pénzügyi bizottság régibb, a 24-ik §-tól fogva pedig a pénzügyi bizottság ujabb munkálata szerint, továbbá a központi bizottságnak erre vonatkozó jelentése, végre a Ghyczy Kálmán, Szontagh Pál s Várady Gábor központi bizottsági tagok által beadott kisebbségi vélemény felolvastatván:

A törvényjavaslat átalánosságban a részletes vita alapjául egyhangulagi elfogadtatott.

2385. Megkezdetvén a törvényjavaslat szakaszonkinti részletes tárgyalása a régibb szerkezet szerint,

Az 1-ső és 3-ik §. változatlanul elfogadtatott.

A 3-ik §., miután annak e) pontjára nézve Eitel Frigyes képviselő által beadott következő módositvány:

"Egyházi személyek és testületek rendes jövedelme, a mennyiben ez földvagy házadó alá nincs vetve, vagy minősége szerint az I-ső vagy ÍlI-ik osztályba nem tartozik;"

Szabályszerű felállással a ház többségének az elnök által tett azon kérdésére

elfogadja-e a ház a törvényjavaslat 3-ik szakaszát vagy nem? történt igennel szavazása folytán elejtetvén,

Elfogadtatott.

Tett észrevétel következtében az ezen §. harmadik bekezdését jelző e) betű, c)-re, az ötödik bekezdését jelző c) betű pedig e)-re igazittatni rendeltetett.

A 4-ik szakasz

Változatlanul elfogadtato tt

Az 5-ik szakasz vétetvén tárgyalás alá, arra nézve következő módositványok adattak be, jelesen:

Jókai Mór képviselő által:

"Az adó alá eső jövedelemből az életmódra szükséges összeg leszámittatik. Bud a-Pesten 600 ftig, vidéken 400 frtig a kereset nem esik jövedelmi adó alá,"

A központi bizottság részéről ezen §. c) pontjában előforduló ezen szavak: "egy éven alul" kihagyatni véleményeztetnek.

A pénzügyi miniszter ugyan ezen c) pont szövegét következőleg inditványozza megállapittatni:

"Az országban egy éven alul tartózkodó külföldieknek üzleti vagy az országban tett befektetések utáni jövedelme."

Németh Károly képviselő módositványa szerint az e) ponthoz még ezek igtassanak:

"s továbbá a szegények segedelmezésére szolgáló alapitványi tőkék kamatjai."

Dobrzanszky Adolf képviselő mó dositványa szerint:

"az e) pont kihagyandó."

A központi bizottság részéről az n) pont alatt előforduló ezen szó: "bányamunkások"helyébe ezen szavak: "bány ászati munkások" igtatása véleményeztetik.

Bobory Károly képviselő beadott módositványa szerint az n) pont után o) betű alá külön tétessék:

"azon nyugdijak és segélyezések, melyeket a testületek és egyletek által alakitott alapokból ugyanazon testületek s egyletek tagjai, vagy ezeknek özvegyei és árvái huznak."

A központi bizottság részéről a g) betű alatt "koldusok" helyett: "árva- és szegény-ápoló intézetek" tétele, és a §. végén uj bekezdéssel "koldusok" hozzáadása véleményeztetik.

A tárgyalás befejezésével az elnök által feltett azon kérdésre: elfogadja-e a ház a törvényjavaslat 5-ik §-át vagy nem? a többség felállással nemre szavazván, az ugy, mint a törvényjavaslatban foglaltatik, nem fogadtatott el.

Ezután, mivel az 5-ik §. több pontra oszlik, s a módositások is annak külön pontjaira vonatkozólag adattak be, a szakasznak egyes pontjai bocsáttattak szavazás alá, melynek eredménye:

Az a) és b) pontoknak a törvényjavaslat szerinti szerkezete elfogadtatott.

A c) pont alá a pénzugyminiszter módositása szerint a következő szöveg: "Az országban egy éven alul tartózkodó külföldieknek üzleti, vagy az or-

szágban tett befektetések utáni jövedelme" határoztatott felállási szavazással a törvényjavaslatban foglalt szerkezet helyébe igtattatni.

KÉPV. JEGYZŐKÖNY. 18.65/8. IV.

48

A d), e), f), g), h), i), k), l), m), n) betük alatti pontok elfogadtattak a törvényjavaslat szövege szerint.

Az o) pont alá Bobory Károly elfogadott módositványa folytán a következő

"azon nyugdijak és segélyezések melyeket a testületek és egyletek által alakitott alapokból ugyanezen testületek s egyletek tagjai, vagy ezeknek özvegyei és árvai huznak,"

beigtattatni rendeltetett.

A törvényjavaslat eddigi

- o) és p) pontja elfogadtatván, jelző betűjök p) és illetőleg q) bet űre igazittatni, s a már most q) pont alatt előforduló sajtóhiba folytán ezen szó: "papnövedékek" helyébe "papnövendékek" szó tétetni határoztatott.
- r) betű alá a központi bizottzág véleményezése szerint ezen szavak "árva és szegény ápoló intézetek" rendeltetnek beiktattatni, és uj bekezdéssel; Az s) betű alatt e szó "koldusok" a §. végén meghagyatni határoztatott.

A Jókai Mór képviselő által az 5-ik §-ra, a központi bizottság által a §. c) pontjára, Németh Károly és Dobrzánszky képviselők által az e) pontra, s a központi bizottság által az n) pontra beadott módositványok szavazás utján a többség által elejtettek.

A 6.ik S. Prugberger József képviselő és társainak módositványa folytán azon változtatással, hogy az:

a) betű alatti bekezdés eddigi szerkezete helyébe tétessék: "az arany, ezűst, réz, ólom, dárdany, higany, kékeny és álany-termelő bányák, melyektől 7% fizettetik" a törvényjavaslat szerkezete szerint elfogadtatott.

A 7-ik §.

Változatlanul elfogadtatott.

Olvastatott a 8-ik §. és a központi bizottságnak erre vonatkozó véleménye, mely szerint a szakasz ezen első tétele: "az ezen kulcs szerint kivetett adó egészen államadónak tekintendő" helyett ezen módositásnak:

"Az ezen kulcs szerint kivetett adónak 70% államadónak, 30% földtehermentesitési járuléknak tekintendő" elfogadását ajánlja.

Ugyanezen §-ra nézve Ghyczy Kálmán a következő módositványt nyujtotta be:

"A fentebbi táblázatban foglalt mindegyik adótételhez annak 60%-ka földtehermentesitési járulék fejében hozzászámitandó, a 6000 frton felüli jövedelemre eső adónak pedig 70%-ka állami adónak, 30%-ka földtehermentesitési járuléknak tekintendő."

Borlea Zsigmond képviselő által beadott módositvány szerint:

"a 8-ik §. második sorában következő tételtől: "az államtisztviselők" végig kihagyandó.

A vita befejezése után az elnök által feltett azon kérdésre: elfogadja-e a ház a törvényjavaslat 8-ik szakaszát a központi bizottság módositásával vagy nem? a ház többsége igennel szavazván,

A 8-ik szakasz a központi bizottság által ajánlott azon módositással, hogy a §: első tétele: "Az ezen kulcs szerint kivetett adó egészen államadónak tekintendő" helyébe ez tétessék: "Az ezen kulcs szerint kivetett adónak 70% államadónak, 30% földtehermentesitési járuléknak tekintendő" elfogadtatott.

A 9. 10. 11. és 12-ik §§-ok

A törvényjavaslat szerkezete szerint változatlanul elfogadtattak.

A 13-ik és 14-ik §§-ok együttesen vétetvén tárgyalás alá, ezekre nézve Tisza László képviselő módositványt nyujtott be, mely szerint:

"Maradjon ki a 13. §. vége ezen szótól kezdve: "ki", a 14. 15. 16. 17. és

18-ik §§-ok egészen, ugy, hogy az eredeti szövegnek 19-ik §-a legyen 14-ké."

A tárgyalás befejeztetvén, az elnük azon kérdésére: elfogadja-e a ház a törvényjavaslat 13. és 14-ik §§ ait vagy nem? a ház többsége igennel szavazván,

A 13-ik és 14-ik §§-ok változatlanul elfogadtattak*

A 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. és 23.ik szakaszok

A törvényjavaslat szerkezete szerint elfogadtattak

A pénzügyi bizottság ujabb munkálata szerint felolvasott 24. és 25-ik §§-ok

Változatlauul elfogadtattak.

A 26-ik §., első szavában sajtóhibából előforduló

Ezen szónak: "adóhivatalnak" "adóhivatalnok"-ra történt kiigazitása után a törvényjavaslat szerkezete szerint elfogadtatott.

A 27-ik §. szerkezete a központi bizottság elfogadott véleménye szerint következő módositott szerkezettel határoztatott kicseréltetni:

"Az adóhivatal az illető jövedelemi adó-lajstromot az általa tett észrevételekkel együtt minden egyes község előljáróságának megküldi a végett, hogy az a községházánál nyolcz egymás után következő napon mindenki által leendő megtekinthetés végett azonnal kitétessék, mi a községben szokott módon közhirré teendő."

A 28-ik §.

A 2-ik sor elején sajtóhibából előforduló "nok" szótag kihagyása és a 4-ik sorban "városokban" szó után ezen szavak "városrészenkint, illetőleg" betétele után elfogadtatott.

A 29. 30. és 31-ik §§-ok

A törvényjavaslat szerkezete szerint megállapittattak.

A 32-ik §-ra nézve a központi bizottság által véleményezett módositvány

Elfogadtatván, ehhez képest a szakasz ezen szavai: "bizottsághoz két rendes és két póttagot" helyett ezen szavak: "bizottságokhoz két-két rendes és két-két póttagot" határoztatnak tétetni, és az utolsó sorban előforduló ezen szó után: "igazgatóságot" e szó "azonnal" beigtattatni rendeltetik.

A 33. 34. és 35-ik §§-ok

Változás nélkül elfogadtattak.

A 36-ik §. helyett a központi bizottság által véleményezett módositás elfogadtatván:

A 36-ik §. szerkezete következőkép állapittatott meg:

"A bizottság az adóhivatal székhelyén, s oly községekben, melyekben a jövedelemadó alá tartozóknak a 19. §. értelmében végrehajtandó összeirása szerint legalább 100 jövedelemadó-köteles lakik, a hely szinén működik, ha ez utóbbiak a bevallások szerint együttvéve és a kereseti adó levonása után legalább 500 frt jövedelmi adót fizetnek.

"A többi községeknek és pusztáknak jövedelmi adólajstromai vagy a föntebb kijelölt helyek egyikén, vagy a járásnak a bizottság által e végre az adókötelesek kényelmének lehető tekintetbe vételével kijelölendő egy vagy több községben fognak megvizsgáltatni."

A törvényjavaslat 37-ik §. helyébe a központi bizottság véleményezése

folytán,

Következő szerkezet fogadtatott el:

"A törvényhatóságok által választott bizottsági két állandó taghoz azon község, melyben a bizottság működik, szintén két tagot választ, a község azon adózói közől, kik adójok nagyobb részét föld- vagy házbirtok után fizetik.

"E községi tagok mindazon községek adólajstromai megvizsgálásában részt vesznek, a melyek ott vizsgáltatnak meg, és a többi bizottsági tagokkal egyenlő szavazattal birnak."

Ezek után 38-ik §.-ul a központi bizottság a következő uj szakasz beigtatását hozza javaslatba:

"A községi bizottsági tagok rendezett tanácscsal biró városokban a városi közgyülés által, egyéb helyeken oly módon választatnak meg, mint a helységek birái szoktak választatni.

"Ezen választásoknak eszközlése iránt az alispán, illetőleg a polgármester azonnal intézkedni fog, a mint a bizottság által arról értesittetik, hogy melyek azon községek, a melyek bizottsági tagok választására felhivandók."

A pénzügyminiszter által ezen szerkezetre nézve tett módositás

Elfogadtatván, a törvényjavaslatba 38. szakaszul felveendő uj szakasz szerkezete következőkép állapittatott meg:

"A községi bizottsági tagok választásának eszközlése iránt az alispán, illetőleg a polgármester azonnal intézkedni fog, a mint a bizottság által arról értesittetik, hogy melyek azon községek, a melyek bizottsági tagok választására felhivandók."

Ezen elfogadott uj szakasz folytán a törvényjavaslat eddigi 38-ik szakasza lesz 39.§. és a következő szakaszok száma is megfelelőleg kiigazittatni rendeltetik.

A törvényjavaslat részletes tárgyalása itt megszakasztatván,

Folytatása a legközelebb tart andó ülés napirendjére kitüzetik

2386. Beniczky Gyula előadó olvassa a képviselőház költségvetésével megbizott választmánynak a képviselőház költségvetését f. évi julius hóra tárgyazó véleményes jelentését, melyet a képviselőház

Elfogadván, a képviselőház költsége f. 1868. évi julius hóra 71064 frt 8½ kr p. p. azaz hetvenegyezer hatvannégy forint nyolcz és egy heted krajczár pengőpénzben megállapittatott s kifizetése utalványoztatni rendeltetik.

2387. Ugyanazon bizottság véleményes jelentése folytán,

Ybl épitőmesternek a képviselőházi épület körül egy év óta tett fáradozásaiért 200, azaz kétszáz frt megállapittatván, kifizetése utalványoztatni rendeltetik.

2388. Ugyanazon bizottságnak a képvselőházi étterem bérlője részére, az általa a nyári hónapokban állitólag szenvedett kárának pótlása fejében havonkint 50 frt., a három nyári hónapra összesen 150 frtban nyujtandó segélyezés megadása iránti véleménye

El nem fogadhatónak, s a kért segélyezés meg nem adhatónak határozatilag kimondatott.

2389. Ugyanazon bizottság részéről tett azon jelentés, hogy nyert megbizatása folytán a Gränzenstein Gusztáv oraviczai kerületi képviselő megválasztása iránti vizsgálat költségeit 106 frtban állapította meg,

Helybengyatván, a 106 frt, azaz százhat frt kifizetése utalványoztatni rendeltetik.

Az idő előrehaladván, az ülés délután 21/2 órakor

Eloszlott.

Az 1868-ik, évi julius hó 27-én tartott

CCLXXI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök : Somssich Pál. Jegyző : **Paiss Andor**.

A f. hó 15-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2390. Ezután a ház elnöke fájdalmas érzéssel jelentvén Detrich Zsigmond Székes-Fehérvár városa részéről megválasztott országos képviselőnek halálát, felhivta a ház tagjait, hogy fejezzék ki a feletti részvétöket jegyzőkönyvileg és az elhunyt földi maradványainak mai nap délután 4 órakor tartandó beszentelésén testületileg jelenjenek meg.

A képviselőház az elnök kijelentését fájdalmas tndomásul vette.

2391. A ház elnöke által bemutatott következő kérvények:

Nagybánya sz. kir. bányaváros közönségének Zemplén és Nyitra megyék közönsége által a nemzetiségi kérdés megoldása tárgyában hozott határozatát pártoló felterjesztése, melyben a magyar nyelv politikai állását a törvényhozási, magasabb kormányzati és törvényhatósági körökben megőriztetni kéri;

Ugocsa megye közönségének a nemzetiségi kérdés megoldása tárgyában Zólyom megye közönsége által tett felterjesztést pártoló felirata;

Arad megye közönségének felterjesztése a képviselőknek az országos ülésekből elmaradásának meggátlása tárgyában;

Arad megye közönségének az ut- és hidvámok megszüntetése tárgyában tett felterjesztése;

Arad megye közönségének az összes ó-hitű magyarok közönsége által magyar görög-kath. püspökség felállitása, és a magyar nyelvnek oltári nyelvvé leendő emeltetése tárgyában beadott kérvényét pártoló felterjesztése;

Veszprém megye közönségének az ut-, hidvámok és sorompók megszüntetése tárgyában Temesvár városa közönsége kérvényét pártoló felirata; és

Győrmegye közönségének ugyanazon tárgyban tett felterjesztése

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

2392. Az elnök által előterjesztetvén Somogyi László képviselőnek f. hó 29-től számitandó két heti szabadságidő iránti családi s bizalom utján vállalt hivatalos teendőkkel indokolt kérelme,

A kért, s f. hó 29-től számitandó két heti szabadságidő megadatik.

2393. A közmunka- és közlekedési miniszter jelenti, hogy a hatvanmiskolczi vasutvonalon teljesitett vizsgálat eredménye folytán mind forgalmi,
mind pedig költségkimélésre való tekinteteknél fogva sokkal előnyösebb és
czélszerübbnek mutatkozik Gyöngyös város érdekeit, a fővonalnak országgyülési
határozat által, feltételesen engedélyezett elhajlitása helyett, a lehetőleg egyenes
irányban vezetendő hatvan-miskolczi vasutvonalból Gyöngyösig kiágazó szárnyvonal kiépitése által elégiteni ki, s ennélfogva ezen szárnyvonal kiépitését kivánja
elrendeltetni.

A tett jelentés helybenhagyólag tudomásul vétetett.

2394. Napirend szerint folytattatván a jövedelmi adóról szóló törvényjavaslat szakaszonkinti részletes tárgyalása, a felolvasott 38. 39. 40. és 41-dik szakaszok

Szerkezete a törvényjavaslat szövegezése szerint megállapittatván, sorszám uk 39, 40, 41. és illetőleg 42. számra igazittatni rendeltetik.

A törvényjavaslat 42. §-ának

Száma 43-ra igazittatván, a központi bizottság által ajánlott módositás elfogadása folytán a szakasz szövegébe az első bekezdés utolsó sorában ezen szó után: "következő" ezen szó: "ünnepélyes" beigtattatni; a második bekezdés ezen első szava helyett: "ünnepélyesen" ezen szó "becsületemre; " és az utolsó előtti sorban előforduló "ismerendem" szó helyett "ismerem" határoztatott tétetni.

Felolvastatván a 43-ik §., arra nézve Várady Gábor a következő módositványt terjeszti elő:

Módositvány

A jövedelemadó iránti törvényjavaslat eredeti 43., most 44. §-a elé:

"A bizottsági elnök s a törvényhatóság választottai által tartandó előleges ülésben kijelöltetvén, ugy azon községek, a melyekben a bizottság a hely szinén fog működni, valamint azok is, a melyekben egyik vagy másik község jövedelemadólajstromai meg fognak vizsgáltatni . . ."

(Ezután jön a §., a mint következik): "a bizottsági tárgyalások stb."

Befejeztetvén az e feletti vita, az elnök által feltett azon kérdésre: elfogadja-e a ház a jövedelmi adóról szóló törvényjavaslat 43-ik §-át vagy nem? a többség felállással igenre szavazván,

A 43. §. a törvényjavaslat szövege szerint elfogadtatott s száma 44-re kiigazittatik.

A 44. §. száma

45-re igazittatván, szerkezete a törvényjavaslat szerint megállapittatott.

A 45., már most 46-ik §-ra nézve a központi bizottság véleményezése elfogadtatván, annak

Második sorában lévő ezen szavak: "adó alá sorozott minden" kihagyatni rendeltetnek.

A 46. és 47-ik, már most

47. és illetőleg 48-ik §§-ok szerkezete változatlanul elfogadtatott.

A törvényjavaslat 48-ik §-ára a központi bizottság részéről következő módositás terjesztetett elő:

"A 3-dik sorában lévő ezen szótól: "elnök" kihagyandó és a §. eddigi szövege helyébe teendő: "a megjelentek jogositva vannak a hiányzó bizottsági tagokat póttagok behivása által, vagy ha ezek sem jelennének meg, a vidéken lakó más egyénekből is helyettesiteni."

A pénzügyminiszter által beadott és

Elfogadott módositvány folytán a törvényjavaslat 48-ik, már most 49-ik §-ának szövege, a 3-ik sorban előforduló az "elnök" szótól kezdve végig kihagyatni s helyébe a következők határoztattak igtattatni: "megjelentek jogositva vannak a hiányzó bizottsági tagokat a póttagok behivása által, s addig is, mig ezek megjelennének, a tanácskozás fennakadásának elháritása végett, a vidéken lakó más egyénekből helyettesiteni."

A törvényjavaslat 49. 50. 51. 52 §§-ainak szerkezete

Elfogadtatván, sorszámaik megfelelőleg kiigazittatni rendeltetnek.

Az 52-ik, már most 53-ik §. után 54. szám alá a központi bizottság ezen uj szakasz felvételét ajánlja:

"Tényleges viszonyok és adatok iránt, melyekből bárkinek jövedelme megitélhető, köteles mindenki tudomása szerint felvilágositást adni, ha erre a pénzügyi közegek által felszólittatik, kivéve azokat, kik az adóköteles ellen vagy mellette a köztörvény szerint sem tanuskodhatnak. (Lásd 69. §.)"

Ezen uj §-ra nézve Ghyczy Kálmán által beadott azon módositvány, hogy a §. negyedik sorában "pénzügyi közegek" helyett "az adókivető bizottság" tétessék, a többség által elfogadtatván,

A központi bizottság által ajánlott következő uj szakasz az inditványozott módositás folytán való változással, következő szövegben :

"Tényleges viszonyok és adatok iránt, melyekből bárkinek jövedelme megitélhető, köteles mindenki tudomása szerint felvilágositást adni, ha erre az adókivető bizottság által felszólittatik, kivéve azokat, kik az adóköteles ellen vagy mellette a köztörvény szerint sem tanuskodhatnak,"

54. szám alá felvétetni határoztatott.

A §. végén zárjel közé 69. §. helyett a sorszámok változása folytán (72. §.) teendő.

Az 53., most 55-ik §-ra a központi bizottság által tett módositvány

Elfogadtatván, ezen szakasz első sorához ezen tétel: "a községekkel közlött jövedemi adólajstromban követett sorrend szerint" hozzá adatni határoztatik.

Az 54-ik, már most 56-ik szakasz

3-ik sorában a "bizottság" szó után ezen szavak: "egy tagjának kivánatára" beigtattatni határoztatnak.

A 55. és 56-ik §§.

· Száma 57. és 58-ra igazittatván, változatlanul elfogadtattak.

Az 57., most 59-ik §.

A központi bizottság által ajánlott azon módositással, hogy a harmadik sorban "3 napi" helyett "8 napi" tétessék, elfogadtatott.

Az 58., most 60-ik §-ra nézve a központi bizottság véleményezése

Elfogadtatván, a §. negyedik sorában lévő ezen szavaktól: "érdekelt fél" a a törvényjavaslatban felvett szöveg ezen szóig: "behivandó" kihagyatni s helyébe következő szerkezet: "érdekelt adóköteles, ha a bizottság előtt személyesen vagy meghatalmazottja által meg nem jelent volna, meghallgattatása és a hozandó itélet kihirdetése végett 8 napot meg nem haladó határidőre" beigtattatni határoztatott.

Az 59., most 61-ik §.

Ezen kezdő szavai után: "Ha az érdekelt" ezen szavak: "az előző §. értelmében" betétetni rendeltetnek.

A 60. 61. és 62. §§.

Sorszáma 62. 63. és 64-re változtatván, a törvényjavaslat szerinti szerkezetök megállapittatott.

A 63., most 65-ik §. a központi bizottság véleményezése folytán

Azon módositással, hogy 9-ik sorába e szó elé: "felszólamlási" ezen szócska: "a", és az utolsó sorban "két tagot" szavak helyébe ezen tétel: "két rendes és ugyan annyi póttagot" tétessék, elfogadtatott.

A 64., mos t 66.ik §.

Változatlanul elfogadtatott.

A 65., most 67-ik §.

Végéhez külön bekezdéssel ezen tétel:

"Végzései nem felebbezhetők" hozzá adatni; a §. második sorában előforduló 54. szám helyébe "56" és a harmadik sorban "42" szám helyébe "43" tétetni határoztatik.

A 66., most 68-ik §-nak

A törvényjavaslat szerinti szövege megállapittatott.

A 67., most 62-ik §. a központi bizottság véleményezése folytán

Azon módositással, hogy 3-ik sorában ezen szavak helyett: "biróság egyik" tétessék "törvényszék azon" elfogadtatott, és a §. vége ezen tétellel: "kit e végett a felszólamlási bizottság felkér" megtoldatni rendeltetik.

A 68., most 70. §. szerkezete

Változatlanul elfogadtatott.

71-ik szám alá a központi bizottság véleményezése folytán a logikai összefüggés tekintetéből a törvényjavaslatnak 71. sz. alatti §-a

Rendeltetett a következő módositott szerkezettel igtattatni:

"A felszólamlási bizottság jogában áll:

"a) a fenforgó kérdéseket megvizsgálni;

"b) titoktartás kötelessége mellett az illető adókötelezettnek üzleti könyveit megtekinteni;

"c) szakértőket tárgyalásaira meghivni;

"d) tanukat hit alatt kihallgattatni az illető biróságok által."

A 69., most 72-ik §. azon

Módositással, hogy a negyedik sorában előforduló "48." szám "49"-re, és az ötödik sorban "67" szám "69"-re igazittassék, elfogadtatott.

A 70., most 73-ik §-ra nézve a központi bizottság által tett módositvány

Elfogadtatván, ehhez képest a §. harmadik sorába ezen szó után: "vonakodik" a következő tétel: "az illető törvényhatóság törvényszéke előtt nyomban meginditandó tiszti ügyészi kereset utján, az állampénztár javára" beigtattatni határoztatott.

A törvényjavaslat 71-ik §-a már felebb elfogadtatván,

Itt kihagyatik.

A 72-ik, most 74. §. a központi bizottság véleményezése folytán

Következő, a napdijak meghatározását magában foglaló szerkezetben állapittatott meg:

A bizottság tagjai az államkincstárból napi dijat huznak, és pedig:

- a) a törvényhatósági bizottsági tagok az utazási idő beszámitásával 4 frtot;
- b) községi bizottsági tagok 2 frtot;
- c) a felszólamlási bizottságok tagjai 5 írtot és teljes fuvarköltséget.

A 73. 74. 75. és 76-ik szakaszok

Sorszáma 75. 76. 77. és illetőleg 78-ra igazittatván, a törvényjavaslat szerinti szerkezetőkben megállapittattak.

Az ekként részleteiben is elfogadott, jövedelmi adóról szóló törvényjavaslatnak

Harmadik felolvasása és vég megszavazása a f. hó 29-én tartandó ülés napirendjére tüzetett ki.

2395. Napirend folytán:

Olvastatott a mentelmi jog tárgyában kiküldött tiz tagu bizottságnak a királyi ügyek igazgatója mint közvádló által a "Federatiunea" czimű politikai lap f. évi 25. 28. és 30-ik számában állitólag elkövetett sajtóvétség miatt Román Sándor képviselő, mint kiadó tulajdonos és felelős szerkesztő ellen, és a "Magyar Ujság" czimű politikai napilap f. évi 94. 95. és 108-ik számában állitólag elkövetett sajtóvétségek miatt Böszörményi László képviselő, mint felelős szerkesztő ellen vizsgálat indithatása és esetleg ennek eredményéhez képest perbe fogatás tárgyában beadott kérvényekre vonatkozó jelentése;

Mely felett megkezdetvén a tárgyalás, Hodosiu József képviselő inditványozta: "hogy az ezen ügyre vonatkozó iratok nyomassanak ki vagy ha a ház ezt el nem rendelné, olvastassanak fel; " miután pedig az elnök által feltett azon kérdésre: kivánja-e a ház tárgyalás alatti ügyre vonatkozó irományok kinyomatását elrendelni vagy nem? a ház többsége felállással nemre szavazott; s továbbá azon kérdésre: kivánja-e a ház, hogy az irományok felolvastassanak-e vagy nem? a ház nagy többsége hasonlóan felállással nemre szavazott:

Hodosiu József inditványa elejtetvén, a tárgyalás alatti ügyre vonatkozó irományok kinyomatása vagy felolvastatása meg nem engedhetőnek határoztatott.

2396. Ezen határozatnak elnökileg lett kimondása után Somossy Ignácz képviselő indokolt inditványára képv. jegyzőkönyv. 1865/8 IV.

A ház zárt tanácskozmány tartását határozván el, az elnök a közönséget délutáni ¼ 1 órakor a karzati helyiségek elhagyására hivta fel.

2397. A délután fél két órakor ismét megnyitott nyilvános ülésben a 10-es bizottság jelentése feletti tárgyalás folytattatván, Hodosiu József képviselő a kovetkező inditványt terjesztette elő:

"Inditvány.

"Tekintettel arra, hogy a közvádló az elnökséghez intézett két rendbelⁱ levelében csak átalánosságban állitja, hogy a Román Sándor képviselő szerkesztősége alatt Pesten jelenő "Federatiunea" czimű politikai lap folyó 1868-ik évi 25. 28. és 30. számában megjelent "Din Transilvania 19. Faur," ugy "Pesta 19 Fauru, 2, Martiu" és "Romanii in Dualismu" feliratu czikkek által azon sajtóvétség követtetett volna el, melyről a sajtótörvény 6-ik §-a szól;

"tekintettel arra, hogy a közvádló eme czikkekből nem idéz egy helyet, egy tételt sem, mely a mondott §. szerint a Sz. István koronája alá helyezett tökéletes álladalmi egységnek tettleges felbontására és a törvényes felsőség elleni engedetlenségre izgatást vagy lázadást foglalna magában;

"tekintettel arra, hogy másként is emlitett czikkeknek sem kitételeiből, sem szelleméből nem következtethető a tárgyalap, melyre az 1868-iki XVIII. t. cz. 6-ik S-a vonatkozik;

"tekintettel arra, hogy eme §. az izgatáshoz tettlegességet és erősszakosságot tételez föl, jelen esetben azonban nem csak hogy a törvény által követelt ily feltételek egyike sem létezik, de sőt az egyszerű izgatás, lázitás vagy felhivás sem forog fen;

"tekintettel tehát arra, hogy jelen esetben hiányzik maga a tényálladék, az az, hogy a közvádló által kilátásban lévő sajtóbünnek vagy vétségnek tárgyilagos alapja nincsen:

"mindezen tekinteteknél fogva inditványozom, hogy:

"a közvádlónak ezen kérelme, hogy Román Sándor képviselő ellen sajtóperi vizsgálatot indithasson, tekintetbe nem vétethetik, és a ház napirendre tér át. "Pesten 1868. julius 27-én."

A tanácskozás befejezése után az elnök által feltett azon kérdésre : elfogadja-e a ház a 10-es bizottság véleményét vagy nem? az az a Román Sándor és Böszörményi László képviselők ellen inditandó vizsgálatra s annak eredményéhez képest a közkeresetre kért engedélyt megadja-e vagy nem? a ház többsége felállással igennel szavazván,

A mentelmi jog tárgyában kiküldött 10 tagu bizottság véleménye elfogadtatott s ezzel egyezőleg a királyi ügyek igazgatója, mint közvádló által Román Sándor és Böszörményi László ellen inditandó vizsgálatra s annak eredményéhez képest a közkeresetre kért engedély megadatni határoztatott.

2398. Kerkapoly Károly előadó az osztályok előadóiból alakult központi bizottságnak a védelmi törvényekről szóló véleményes jelentését felolvasván,

Az kinyomatni s a ház tagjai között kiosztatni rendeltetik, s tárgyalása a f. hó 30-án tartandó ülés napirendjére kitűzetett.

A legközelebb tartandó

Ülés idejéül f. hó 29-ik napjának reggeli 9 órája tüzetvén ki, az ülés eloszlott.

Az 1868-dik évi julius hó 29-kén tartott

CCLXXII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Somssich Pál. Jegyző: Paiss Andor.

A f. hó 27-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2399. A ház elnöke által tett előterjesztés folytán

Elrendeltetett, hogy Székes-Fehérvár városának központi választmánya az elhalt Detrich Zsigmond, Székes-Fehérvár városa részéről választott országos képviselő helyett uj képviselőválasztás eszközlése végett elnökileg felszólittassék.

2400. A ház elnöke által bemutatott következő kérvények:

- a) Eperjes város közönsége által a képviselőknek az országos ülésekből való gyakori kimaradásának a napidijak levonása által leendő meggátlása tárgyában tett felterjesztése;
- b) Pest szab. kir. város közönségének az általa kiépittetni szándékolt Reiter-féle csatorna létesitésére való tekintetből Pest város területére hozandó kisajátitási törvény tárgyában beadott kérvénye;
- c) Bereg megyebeli több szőlőbirtokosoknak a szőlődézma megváltása tárgyában törvényhozás utján teendő intézkedés iránt benyujtott folyamodványa;
- d) Szeibert Antal verseczvárosi lakosnak az ottani városbiró Novakovics Emil által rajta elkövetett méltatlanságok megvizsgálása és orvosoltatása iránt benyujtott folyamodványa;
- e) Szoboszlai József tomori ref. lelkésznek a kassai pénzügyi igazgatóság altal több elmult évre utólag kivetett adókövetelés megsemmisitése iránt beterjesztett kérvénye;
- f) Szeghegy bácsmegyei község előljárói és lakosainak kérvénye, mely szerint a határukban levő I. osztályu földeknek II-ik osztályba leendő sorolása iránt egy felszólamlási bizottság kiküldését és a magyar kir. pénzügyminiszteriumnak e tárgyban f. 1868. évi 4913. sz. a. tett intézkedését megsemmisittetni kérik;
 - g) Szabadka város közönségének Hajdu-Dorog városa által ó-hitű magyar

49*

püspökség felállitása és a magyar nyelvnek oltári nyelvvé leendő emelése tárgyában beadott kérvényét pártoló felterjesztése :

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatni rendeltetnek.

2401. A ház elnöke bemutatja gróf Zichy-Ferraris Viktor képviselő kérvényét, melyben családi körülmények miatt szabadságának f. évi aug. végéig leendő meghosszabittásáért folyamodik, minek folytán

Gróf Zichy Viktor képviselő szabadságideje f. évi augusztus végéig kiterjesztetett.

2402. Tóth Kálmán képviselő beadja Szonta bács-bodrogmegyei község kérvényét, melyben az apatini duna-védtöltési egyletet a szontai ugynevezett "Rét," illetőleg "Barábol" való halászattal, a szontai védtöltésnek a halászattal megrongálása miatt eltiltatni, s a Duna-védtöltés felügyelése végett őrök felállitására köteleztetni kéri.

Tárgyalás és véleményezés végett kiadatik a kérvényi bizottságnak.

2403. Tinku Ábrahám következő interpellatiót intéz a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez:

Interpellatio

a cultusminiszteriumhoz.

Van-e a kormánynak tudomása arról, hogy a szebeni államgymnasiumban egy Dier nevezetű tanár, a ki azon kivül, hogy hivatásának megfelelni képtelen, több izben saját vallomása által is tanubizonyságot adott, botrányokozó, és állásával meg nem egyeztethető magaviselete által az intézetnek eddigi jó hirét nagy mértékben gyengitette? hogy erkölcstelen, az ugynevezett titkos betegségekről tartott előadásai által a tanuló ifjuságot annyira elkedvetlenitette, hogy több izben az egész classis előadásaira menni vonakodott? továbbá, hogy incollegialis magaviselete által valamint a tanárszemélyzetet, ugy a tanuló fiatalságot is maga ellen a tudományban előhaladás legnagyobb hátrányára felingerelte? És mindezeket tudva, szándékozik-e az igen tisztelt miniszter úr ezen rosznak elháritására a szükséges intézkedéseket megtenni?

Pesten 1868. julius 29-én.

A vallás- és közoktatásügyi miniszterrel közöltetni rendeltetet.

2404. Napirend szerint a jövedelmi adóról szóló törvényjavaslat a részletes tárgyalás alkalmával megállapított szerkezetben végső megszavazás végett harmadszor felolvastatván, az elnök által tett azon kérdésre: elfogadja-e a ház a jövedelmi adóról szóló törvényjavaslatot vagy nem? a ház nagy többségének felállás általi igennel történt szavazása folytán

A jövedelmi adóról szóló törvényjavaslat a felolvasott szerkezet szerint elfogadiatott, és annak a főrendi házzal alkotmányos hozzájárulás végett leendő közlésével Paiss Andor jegyző megbizatott.

2405. Ezután Miletics Svetozár képviselőnek önmaga ellen kért vizsgálat elrendelése végett tett inditványa

A holnapi ülés napirendjére kitűzetvén, az ülés eloszlott.

Az 1868-ik évi julius hó 30-án tartott

CCLXXIII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök:

Szentiványi Károly.

Jegyző: **Horváth Lajos.**

A folyó év és hó 29-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2406. Az elnök bemutatja Szabó Gábor s több zámolyi lakos folyamodványát, melyben a köztök s a gróf Viczay család között fenforgó urbéri peres ügy vég elintézéseért esedeznek;

Tukovics Márton és több zámolyi lakos folyamodványát, melyben a köztök és a gróf Viczay család között fenforgó urbéri ügy elintézésének lassusága ellen panaszkodván, az iránt esedeznek, hogy az urbéri ügyek gyors elintézése tárgyában mielőbb czélszerű alaki törvény alkottassék.

Tárgyalás és véleményes jelentés végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

2407. Ugyancsak az elnök jelenti, hogy Arad megye első alispánja a pécskai kerület képviselője Ormos Sándor választása tárgyában teljesitett vizsgálatnak a vesztes felektől behajtott költségeit, t. i. 252 forint 78 krajczárt megküldvén, azt az alispáni levélre vezetett nyugta tanusitása szerint a kép viselőház pénztárába beszolgáltatta.

Az elnöki jelentés tudomásul vétetvén, a pénztárnok nyugtája a számadások vizsgálatával foglalkozó bizottságnak kiadatni rendeltetett.

2408. A miniszterelnök bemutatja:

a közadók kivetése, befizetése, biztositása, behajtása és a pénzügyi törvényszékek felállitása, továbbá a bélyeg és illetékek, valamint a dijak tárgyában; továbbá a házadó, végre a személy- és kereseti adó tárgyában hozott s ő felsége által Bécsben folyó 1868. évi julius 28. szentesitett négy rendbeli törvényczikket.

A bemutatott törvenyczikkek felolvastatván,

Kihirdetettek, s egyszersmind Paiss Andor helyettes jegyző utasittatott, hogy azokat ugyancsak kihirdetés végett a főrendi házzal szokott módon közölje.

2409. Berzenczey László marosvásárhelyvárosi képviselő a közmunkaés közlekedési miniszterhez következő felhivást intézett:

Interpellatio

a magyar közlekedési miniszteriumhoz.

Miután az erdélyi vasut politikai és nemzetgazdasági tekintetből igen fontosnak ismertetett el a törvényhozás által;

miután a közlekedési eszközökre forditható pénzalapnak gyarapitása megkivánja, hogy, ha lehetséges, ezen vonal, a mennyiben államköltségen épittetni határoztatott is, vállalkozó társulatnak adassék által;

miután azon előfeltételek, melyeket a közlekedési miniszterium a nagyvárad-kolozsvári vonal engedélyezésére kitüzött, olyanok, hogy ha nem módosittatnak, vagy fel nem világosittatnak, a vállalkozókat ezen vonal feletti egyezkedéstől visszarettentik:

tisztelettel felkérjük a közlekedési miniszteriumot, adjon felvilágositást a következőkről:

- 1. Mi az oka, hogy midőn a nagyvárad-kolozsvári vonal kiépitését vállal-kozó társulatnak akarja átadni, s e felett tárgyalásokat a közelgő augusztus 3-án megkezdeni : már ennek eldöntése előtt azon egész vonal minden munkálatai és épitései tekintetében egyezéseket szándékozik kötni, épen ugy, mintha minden államköltségen végeztetnék be, és az ez iránti ajánlatokra augusztus 16-át tüzte ki? A mely egyezések ha létrejőnek, a vállalkozó társulatnak a pénz kifizetésén és a munkálatokra felügyeleten kivül tulajdonképen alig marad egyéb teendője. Sőt
- 2. Miután ezen felügyeletet, s ha mit maga tenne, annak megkészittetését is a vállalkozó társulat csak is a saját bizalmát biró egyénekkel teljesitheti: mi az oka, hogy a vállalkozó társulatot meg akarja szoritani azon tekintetben, hogy ez tartozzék a műszaki és kezelési személyzetet azon vonalon, még pedig oly állás-és fizetéssel átvenni, a mint a miniszterium által alkalmaztattak?
- 3. Remélheti-e a kormány, hogy solid társaság vállalkozzék a nagyvárad-kolozsvári vasut megépitésére azon kitűzött feltétel mellett, hogy habár szerződésilég ez neki bizonyos évszám alatti használatra átadatott, de ha azután a kolozsvár-brassó-oláhhatárvidéki vonalat meg nem nyerte a miatt, mert más versenyzőknél előnyösebb vagy azokkal egyenlő ajánlatot nem tett, vagy ha tett is, de az a kormány által el nem fogadtatott, ezen esetben tartozzék ugyan a kolozsvár-váradi vonalat az engedélyokmányilag kitűzött határnapra szabályszerűen kiépiteni és felszerelni, de a midőn teljesen elkészült, azt azonnal köteles legyen minden hozzávalóival együtt az állam tulajdonába átbocsátani, tartozván a kormány egy az engedélyezési tárgyalások alkalmával meghatározandó összeget kifizetni?

És ily feltétel alatt

- 4. Remélheti-e a kormány, hogy solid társaság elvállalhassa azon feltételt, hogy azonnal a nagyvárad-kolozsvári vonal feletti szerződésnek a miniszteri tanács által helybenhagyása után kezdje meg, s jövő május 1-ső napjáig vitesse is véghez saját költségén a kolozsvár-brassó oláh határvidéki fővonal, ugy szintén ennek mellékvonalai továbbvezetésének előmunkálatait, melyeket, ha az engedély a nagyvárad-kolozsvári vonalra nézve a törvényhozás által szentesittetik, minden kárpótlás nélkül a kormány tulajdonába bocsáttasson által?
- 5. Miután a nagyvárad-kolozsvári vonal előmunkálatai mind mostanig nem terjesztettek a vállalkozók elé: reméli-e a kormány, hogy mostantól fogva aug 3-ig,

mely nap a vállalkozókkal való tárgyalások megkezdésére kitűzetett, azon előmunkálatok tanulmányozására elegendő?

6. Mi az oka, hogy midőn más vasutvonalaknál a vállalkozónak a biztositékul letett összeg visszaadatik, mihelyt hason vagy kétszeres értékü munkát bevégzett, a várad-kolozsvári vonalra nézve feltételül tüzetett ki, hogy az egy millió frt biztositék visszaadása csak akkor történjék meg, ha azon vonal a kitüzött határnapon a forgalomnak átadatott?

Kelt Pesten jul. 30-án 1868.

A közmunka- és közlekedési miniszterrel közöltetni rendeltetett.

2410. Napirend folytán felvétetett és felolvastatott dr. Miletics Szvetozár 6-becsei kerületi képviselő f. hó 25-én beadott következő inditványa:

"Méltőztassék a t. ház elhatározni, hogy a belügyi miniszterium felhivatik, miszerint Miletics Szvetozár, az ó-becsei kerület képviselője ellen, saját inditványa folytán és e ház engedelmének előleges kikérése nélkül, mielőbb vizsgálat rendeltessék a belgrádi összeesküvés miatt, és eredménye a háznak tudo mására juttassék."

Ezen inditvány ellenében az igazságügyér következő határozati javaslatot adott be:

"Dr. Miletics Szvetozár képviselő kérelmére, s azon czélból, hogy a belgrádi merényletben való részvét gyanuja ellen magát igazolhassa, beleegyezését adja a ház, hogy nevezett képviselő a vizsgálati biró s esetleg a rendes bünvádi törvényszék elé állittassék, mind a vizsgálat, mind a netaláni bünvádi per eredménye annak idejében a ház elé levén terjesztendő."

Miután az inditványozó képviselő az igazságügyér szövegezésébe belenyugodott,

A ház az igazságügyér javaslatát vita nélkül és egyhangulag elfogadta s határozattá emelte.

2411. Olvastatott Gecző János és Antalfy Károly képviselők határozati javaslata, a 24 éves kort még el nem ért leányoknak szolgálatkeresés végett az ország határain kivül a keleti tartományokba kimenetele eltiltásáról.

Kinyomatni és szétosztatni rendeltetett.

Ezután:

2412. Jelen jegyzőkönyvnek a miniszterelnök által bemutatott törvény-czikkek kihirdetéséről szóló s az ülés folyama alatt feltett 2408. sz. alatti pontja felolvastatván,

Hitelesittetett.

2413. Napirenden levén a véderőről, a honvédségről, a népfelkelésről szóló törvényjavaslatok tárgyalása,

Felolvastatott a központi bizottságnak a ház által felolvasottaknak vett ezen törvényjavaslatokra vonatkozó jelentése, továbbá Csanády Sándor, László Imre, Bobory Károly, Madarász József, Vállyi János és Patay István képviselőknek a védrendszerre, véderőre nézve beadott törvényjavaslat tárgyában, folyó év és hó 21-én beadott inditván ya

S megkezdődött az átalános vita, mely azonban ezuttal be nem fejeztethetvén,

Folytatása a folyó hó 31-én tartandó ülésre halasztatott.

Az 1868. évi julius hó 31-én tartott

CLXXIV. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly. Jegyző: Horváth Lajos.

A folyó hó év és hó 30-án tartott ülés jegyzőkönyvének még nem hitelesitett pontjai felolvastatván,

Hitelesittettek.

2414. Az elnök bemutatja:

Küküllő megyének a biróságok szervezése s az urbéri viszonyok vég megszüntetése tárgyában kelt feliratát;

Topolya város több lakosának a pest-szeged-szabadka-kulai csatorna létesitésére vonatkozó kérvényét;

Bélfenyér község több lakosa folyamodványát, melyben a nagyváradi latin szert. püspöki uradalom és Bélfenyér község volt urbéres lakossága között lefolyt urbéri pörben szenvedett sérelmeiket panaszolják, s orvosoltatni kérik.

Tárgyalás és véleményes jelentéstetel végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

2415. Bemutattatott több kassai iparos kérvénye, melyben a behozandó ipartörvényre nézve indokolt nézeteiket előadják s tekintetbe vétetni kérik.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

2416. Dr. Miletics Svetozár ó-becse-kerületi képviselő az igazságügyminiszterhez következő felhivás intézett :

Interpellatio

a t. igazságugyi miniszter urhoz Jovanovics Vladimir és Karavelon Ljuben ügyében.

A kormánybiztos meghagyásából Ujvidéken Jovanovics Vladimir, a "Zastava" munkatársa, ki önkéntes szerbországi menekült, és Lyuben Karavelov iró és török bolgárországi menekült, folyó évi junius 27-én a belgrádi esemény miatt elfogatván, Péterváradon bezárattak, hol elkülünitve fogva vannak.

Mig Ujvidéken voltam, vagy is julius 12-ig fogságuk oly szigoru volt, hogy egyiknek sem engedtetett meg kiséret mellett szabad levegőre kimenni, hozzájok felügyelet alatt is senki, de még Jovanovics Vladimir neje sem, ki ujvidéki születésű, nem eresztetett.

A kormánybiztos, ki e foglyokkal rendelkezik, megigérte volt Jovanovics nejének, hogy férjének meglátogatása szabad lesz, ha ez az első kikérdeztetésen átmegy; de a mint szerb lapokban olvastam, és máskép is hitelesen értesitve vagyok, állapotuk nem változott, azaz nem csak hogy az összejövetel vele magoknak a rokonoknak is tilva van, hanem még Jovanovics Vladimirnak, ki különben gyengélkedő, és Karavelovnak a szobából kimenetel és szabad levegőnek élvezete is megtagadtatott, mi kivált elsőnek egészségére nézve igen veszélyes.

Annyi hallatszik, hogy, ha nem is bizonyos, hogy a legutóbbi napokban a rabok felügyelőjének jóakaratából szabad légre kimehetnek.

Minthogy az emberség és a törvény is azt kivánják, hogy magoknak az elitélteknek is, annál inkább vizsgálat alatt levőknek fogsága az egészségre nézve ártalmas ne legy en, és a mint előttem tudva van, itt Pesten ugyan ez ügyben vizsgálatban levő foglyoknak a szabad összejövetelt ismerősökkel felügyelet alatt megengedik, s azok délelőtt és után két órát szabad és hüves levegőn kün járhatnak: bátorkodom miniszter urhoz következő kérdést intézni:

vajon igazságügyi miniszter urnak rendeletével vagy tudtával történt-e az, hogy a Péterváradon elfogott Jovanovics Vladimir és Lyuben Karavelovtól szabályszerű kiséret mellett szabad levegőre kimenni megtagadtatott, és hogy magának családjának is felügyelet alatt vele összejönni nem engedtetett meg? s ha ez tudtával és rendeletével történik, az mivel igazoltatik? ha pedig nem, szándékozik-e miniszter úr a kellő intézkedést megtenni, hogy az elfogottaknak az összejövetel legalább rokonokkal, ugy a mindennapi kijárás szabad és tiszta levegőre megengedtessék?

Pesten, 1868. julius 31-én.

Az igazságügyminiszterrel szokott módon közöltetni rendeltetett.

2417. Napirend folytán a véderőről, honvédségről s népfelkelésről szóló törvényjavaslatok fölött a megkezdett átalános vita folytattatván, de be nem fejeztethetvén,

Folvtatása a folvó évi aug. 1-ső napján tartandó ülésre halasztatott.

Az 1868-ik évi aug. hó 1-én tartott

CCLXXV. ülés jegyzőkönyve.

Elnök:

Jegyző: **Horváth Lajos**.

Szentiványi Károly, utóbb: Gajzágó Salamon.

A folyó évi julius hó 31-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitel esittetett.

2418. Bemutattatott:

Ráczkeve városa iparosainak az iparugy rendezésére vonatkozó kérvénye; továbbá:

Bereg megye több községe lakosainak a volt urbéri telkek eldarabolását korlátozó törvény megszüntetése tárgyában kelt folyamodványa.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatnak.

- 2419. Olvastatott a főrendi ház folyó évi julius hó 30-án tartott CIV-ik, és folyó évi julius hó 31-én tartott CV-ik ülésének báró Nyáry Gyula főrendi jegyző által szokott módon átnyujtott két rendbeli jegyzőkönyvi kivonata, melyek szerint:
- a főrendi ház, a földadóról szóló törvényjavaslat 11-ik és 12-ik §§-ai közé beillesztendő uj §-ra nézve, a képviselőház által tett jobbitmányt;

továbbá:

a koronázás előtt kinevezett birákra nézve, az alkotmányos kellékek utólagos pótlásáról s birói hatáskörükben tett eddigi intézkedéseik érvényéről a képviselőház által hozott határozatot;

és végre

a jövedelmi adóról szóló törvényjavaslatot elfogadja.

Tudomásul vétetett.

2420. Napirend folytán a véderőről, honvédségéről s népfelkelésről szóló törvényjavaslatok fölött az átalános vita folytattatván, de be nem fejeztethetvén,

Folytatása a folyó évi aug. 3-án tartandó ülésre ha lasztatott.

Az 1868-ik évi aug. hó 3-án tartott

CCLXXVI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök:

Szentiványi Károly, utóbb: Gajzágó Salamon. Jegyző **Horváth Lajos**.

A folyó év és hó 1-ső napján tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2421. Az elnök bemutatja:

Ebed községe előljároságának a bordézsma végleges megszüntetését kérő folyamodványát; és

Krocsek János volt honvédtiszt és postavezető folyamodványát, melyben magát hivatalába visszahelyezni s visszatartott fizetését kiszolgáltatni kéri.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kia-

2422. Olvastatott a Magyar- és Horvát-Szlavon-Dalmátországok között fenforgó közjogi kérdések kiegyenlitése ügyében kiküldött országos köldöttségnek folyó év és hó 1-ső napján kelt jelentése.

Ugy a jelentés, mint az ahhoz kapcsolt jegyzőkönyvek kinyomatni, szétosztatni, s egyszersmind Paiss Andor helyettes jegyző által a főrendi házzal szokott módon közöltetni rendeltetettek.

2423. Napirend folytán a véderőről, honvédségről s népfelkelésről szóló törvényjavaslatok fölött a megkezdett átalános vita folytattatván, de be nem fejeztethetvén,

Folytatása a folyó hó 4-én tartandó ülésre halasztatott.

Az 1868-ik évi augusztus hó 4-én tartott

CCLXXVII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök:

Szentiványi Károly, utóbb: Gajzágo Salamon.

Jegyző: Horváth Lajos.

A folyó év és hó 3-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2424. Az elnök bemutatja:

Horváth György bögötei birtokos folyamodványát, melyben a sopronyi pénzügyigazgatóság sérelmes eljárása ellen panaszt emel.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

2425. Napirend folytán a véderőről, honvédségről s népfelkelésről szóló törvényjavaslatok fölött az átalános vita folytattatván és befejeztetvén,

Miután a ház 24 és 20 tagja, külön-külön, név szerinti szavazást kivánt, a név szerinti nyilvános szavazás elrendeltetett, s az elnök következő kérdésére : elfogadja-e a ház átalánosságban a részletes tárgyalás alapjául a véderőről, honvédségről s a népfelkelésről szóló miniszteri törvényjavaslatokat, ugy a mint a zokat a kiküldött bizottság szövegezte? a következő eredménynyel végbe is ment :

a 401 igazolt képviselő közül

az elnök nem szavazott, s 2 képviselő szavazni nem akart,

235 képviselő igennel,

43 képviselő nemmel szavazott,

120 képviselő pedig nem volt jelen;

és igy a ház

A véderőről, honvédségről és a népfelkelésről szóló miniszteri törvényjavaslatokat, ugy a mint azokat a kikütdött bizottság szövegezte, átalánosságban a részletes tanácskozás alapjául 192 szótöbbséggel elfogadta.

Az 1868. évi augusztus 5-én tartott

CCLXXVIII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Gajzágó Salamon.

Jegyze: Horváth Lajos.

A folyó év és hó 4-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2426. Az elnök bemutatja:

Glatz Antal képviselőnek 4 heti szabadságidő engedelyezése tárgyában beadott kérvényét.

A kért szabadságidő megadatik.

2422. Ugyancsak az elnök bemutatja Torna megye feliratát, melyben Temesvár városának az államut- és hidvám eltörlése tárgyában a képviselőházhoz intézett kérvényét pártolja.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

2428. Olvastatott az állandó pénzügyi bizottságnak az 1868-ik évre előterjesztett államköltségvetés tárgyában folyó év és hó 5-én kelt jelentése.

Ugy a jelentés, mint mellékletei kinyomatni és szétosztatni rendeltettek, egyszersmind tekintettel a tárgy fontosságára és a sürgős elintézés szükségességére, kimondja a ház határozatilag már most előzetesen, hogy a mint a valószinüleg bekövetkezendő szünet után ujra össze fog ülni, a bemutatott munkálat lesz a tanácskozás első tárgya.

2429. Bemutattatott a nagy-kanizsai, kis-komáromi, keszthelyi és sümegi esperességi kerületekben alkalmazott néptanitók folyamodványa, melyben a vallás- és közoktatási miniszter által a közoktatás tárgyában előterjesztett törvényjavaslat 71. 72. 73. és 74-ik §§-ai megváltoztatását kérik.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

2430. Napirenden levén a véderőről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása, felolvastatott a törvényjavaslat czime.

Azután felolvastatott Tisza Kálmán képviselő következő módositványa:

"A törvény czime igy irassék: "Törvény a magyar korona országai véderejéről."

Továbbá

Halász Boldizsár országos képviselő következő módositványa:

"Fontolóra véve, hogy az 1867. 12 t. cz. 11-ik §-a, ámbár csak mint az egész hadsereg kiegészitő részének, a magyar hadseregnek fenállását beismeri; tekintve továbbá, hogy Magyarország az 1608. k. e. 2-ik t. czikkben fentartott s a hadűzenetre vonatkozó befolyásáról le nem mondott; miután ennek ellenére a véderőről szóló 289. sz. a. törvényjavaslat czime, mely kizárólag csak a védelemre szoritkozik, erről hallgatag lemondani látszik, de különben azt sem fejezi ki, hogy az alkotandó törvény a magyar hagseregről szól; az 1867. 12. t. cz. 9-ik §-a pedig a magyar hadsereg, illetőleg a hadűgy iránti intézkedéseket tárgyalja: a fentérintett törvényjavaslat czimének következő módositása inditványoztatik:

"Törvényjavaslat a magyar hadügyről."

Befejeztetvén a kifejlett vita, az elnök azon felhivására, hogy a kik a kiküldött bizottság által szövegezett törvényjavaslat czimét elfogadják, álljanak fel,

A ház a törvényjavaslat czimét szótöbbséggel elfogadta.

2431. Folytattatván a részletes tanácskozás, felolvastatott a törvényjavaslat 1-ső és 2-ik §-a.

A ház mind a két §-t vita és változtatás nélkül elfogadta.

2432. Folytattatván a részletes tanácskozás, felolvastatott a törvényjavaslat 3-ik §-a s a központi bizottságnak ezen szakaszra vonatkozó módositványa.

A ház a törvényjavaslat 3-ik §-át a központi bizottság módositásával vita nélkül elfogadta.

2433. Folytattatván a részletes tanácskozás, felolvastatott a törvényjavaslat 4-ik §.a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa.

Azután felolvastatott Tisza Kálmán orsz. képviselő következő módositványa:

Módositvány

a véderőről szóló törvényjavaslat 4-ik §-hoz.

Ezén §. az utolsó előtti bekezdésig igy szerkesztessék:

"A szolgálati kötelezettség tart:

- a) 3 évig a sorhad vagy a hadi tengerészet állományában,
- b) 3 évig a tartalékban,
- c) 3 évig a honvédségi első és
- d) 3 évig a honvédség második osztályában;

azokra nézve pedig, kik egyenesen a honvédségbe soroztatnak be:

- a) kilencz évig annak első osztályában,
- b) három évig a másodikban."

A két utolsó bekezdés pedig maradjon a hogy van.

Befejeztetvén a kifejlett vita, az elnök azon felhivására, hogy a kik a törvényjavaslatot a központi bizottság módositásával pártolják, álljanak fel,

A ház a törvényjavaslat 4-ik §-át a központi bizottság módositásával szótöbbséggel elfogadta.

2434. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 5-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §. széljegyzetére vonatkozó módositványa.

A ház a törvényjavaslat 5-ik §-át a központi bizottság módositásával vita nélkül elfogadta.

2435. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 6-ik §-a.

Változtats nélkül elfogadtatott.

2436. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 7-ik §-a.

Azután felolvastatott Nyáry Pal orsz. képviselő következő módositványa:

"A hadsereg és hadi tengerészet hivatása ő felsége mindkét állama területének külellenségek elleni megvédése és saját államterületén béke idején a belszolgálat teljesitése, valamint a belrend és biztosság fentartása."

Továbbá

Halász Boldizsár orsz. képviselő következő módositványa:

A 289. sz. a. magyar hadűgyi törvényjavaslat 7-ik §-ának következő módositása ajánltatik:

"7-i k szakasz.

"A hadsereg és hadi tengerészet hivatása Magyarország területi épségének és belbékéjének kül- és belellenség elleni, valamint, ha megtámadtatnának, ő felsége a magyar király osztrák örökös tartományainak is — az 1867. 12. t. czikkben elvállalt kölcsönös védelmi kötelezettség folytán — megótalmazása; sőt ha a hadüzenet ő felsége által az 1608. 2-ik t. cz. szerint az ország tudta és beleegyezésével történnék, az ily támadó hadjáratban együttműködés is."

Befejeztetvén a kifejlett vita, az elnök azon felhivására: hogy a kik a törvényjavaslat 7-ik §-át, ugy a mint azt a kiküldött bizottság szövegezte, elfogadják, álljanak fel,

A ház a törvényjavaslat 7-ik §-át, ugy a mint a kiküldött bizottság szövegezte, szótöbbséggel elfogadta.

2437. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 8-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa.

Azután felolvastatott Nyáry országos képviselő következő módrsitványa: "E szó "kivételesen" hagyassék ki."

Befejeztetvén a kifejlett vita, az elnök azon felhivására, hogy a kik a törvényjavaslat 8-ik §-át a központi bizottság módosításával elfogadják, álljanak fel,

A ház a törvényjavaslat 8 ik §-át a központi bizottság módositásával szótöbbséggel elfogadta.

2438. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 9-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa.

Azután Bernáth Zsigmond képviselő tette meg azon módositványát, hogy e §-nak következő szavai: "védelmi erőnek legvégső megfeszitése", hagyassanak ki. Befejeztetvén a keletkezett vita, az elnök szokásos felhivására

A ház a törvényjavaslat 9-ik §-át a központi bizottság módositásával szótöbbséggel elfogadta.

2439. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 10-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa.

. Azután felolvastatott b. Simonyi Lajos országgyűlési képviselő következő módositványa:

Módositvány.

A 10-ik §. második bekezdése ekkép kezdődnék:

"A tartalék első évfolyamába lépendő, a tüzérség, lovasság és műtani osztályokbani hadkötelezettek" sat.

Továbbá

Várady Gábor országgyűlési képviselő következő módositványa:

Módositvány.

A véderőről szóló törvényjavaslat 10 §-a 2-ik alineájának ezen kitétele helyett :

"a közös hadugyér jóváhagyásával"

ez tétessék:

"ő felsége a király parancsára, az illető magyar miniszter ellenjegyzése mellett."

Végre

B. Simonyi Lajos országgyűlési képviselő következő módositványa:

Módositvány.

A 10. §. 3-ik bekezdése ekkép lenne szerkesztendő:

"A tartalék (4. §.) csak ő felsége parancsára a magyar honvédelmi miniszter ellenjegyzése mellett szólittathatik be a hadsereg és haditengerészet kiegészitése (pótlása) végett, a hadi létszám ereéjig. Az utolsó 4 évi tartalék mozgósitása azonban az országgyülés beleegyezése mellett eszközölhető."

Befejeztetvén a kifejlett vita, az elnök azon felhivására, hogy a kik a 10. §-t a központi bizottság módositásával elfogadják, álljanak fel,

A ház a törvényjavaslat 10. §-át a központi bizottság módositásával szótöbbséggel elfogadta.

2440. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 11-ik §-a.

Azután felolvastatott Ghyczy Kálmán országgyűlési képviselő következő inditványa:

"A törvényjavaslat 11. §-a helyett fogadtassék el a következő két uj §.

,,11. §.

"A magyar korona országai hadseregének hadi létszáma, a határőrségnek s a tengerparti vidékeknek a hadi tengerészetbe besorozandó ujonczilletékének beszámitásával, 329,632 főben állapittatik meg.

"Ezen létszámba a tartalék is (4-ik §.) be van számitva.

"A hadseregnek ezen hadi létszáma a legközelebbi öt évre érvényes.

,,12. §.

"A hadsereg kiegészitésére kiállitandó katonaujonczok száma a 11-ik §-ban emlitett öt év lefolyása alatt is évenkint törvény által fog megállapittatni, s kiállitásuk csak akkor történhetik meg, ha azt a törvényhozás azon évre már meg is szavazta."

"Ezen 12-ik uj szakasz után következnék azután a törvényjavaslatnak mostani 12-ik §-a mint 13-ik §-, a mostani 13-ik §. pedig kihagyathatnék."

Ezen módositvány a törvényjavaslat 13-ik §-ra is vonatkozván, tárgyalás alá vétetett a törvényjavaslat 13-ik §-a s ezzel kapcsolatban a központi bizottságnak ezen 13-ik §-ra vonatkozó módositványa.

Befejeztetvén a kifejlett vita, miután a ház 21 tagja név szerinti szavazást kivánt, a név szerinti nyilvános szavazás elrendeltetett, s az elnök azon kérdésére: elfogadja-e a ház a törvényjavaslat 11-ik és 13-ik §-át, ez utóbbit a központi bizottság módositványával? következő eredménnyel végbe is ment:

a 401 igazolt képviselő közül

az elnök nem szavazott, 4 képviselő szavazni nem akart,

163 képviselő igennel,

71 képviselő nemmel szavazott,

162 képviselő pedig távol volt;

és igy

A ház a törvényjavaslat 11-ik és 13-ik §-át, ez utóbbit a központi bizottság módositásával, 91 szótöbbséggel elfogadta.

Az 1868-ik évi aug. 6-án tartott

CCLXXIX. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Gajzágó Salamon. Jegyző: **Horváth Lajos**.

A f. év és hó 5-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2441. Az elnök bemutatja:

Branovácsky István országgyülési képviselőnek 14 napi szabadságidő engedélyezése tárgyában beadott kérvényét.

A kért 14 napi szabadságidő megadatik.

2442. Az igazságügyér bemutatja a vadászati törvényjavaslatot.

Kinyomatni, szétosztatni s annak idejében fölvétetni rendeltetett.

2443. Somssich Pál, Inkey József, Kacskovics Ignácz, Sümeghy Ferencz, Delimanics István, báró Majthényi József, Bernáth Lajos, Frideczky Timót, Török Sándor rimaszombati kerületi, Botka Tivadar, Buócz Kálmán, Horváth Lajos, Édes Albert, Paiss Andor és Stoll Károly országos képviselők az igazságügyminiszterhez következő felhivást intéztek:

"Szándékozik-e a tisztelt igazságügyi miniszter úr a bor-dézsma megszüntetése, illetőleg annak az igazság és méltányosság alapján megváltása iránt akár külön, akár az urbéri viszonyokkal rokon kérdésekkel együtt, még ezen ülésszak alatt a ház elé törvényjavaslatot terjeszteni?"

Ezen felhivásra az igazságügyminiszter következőleg válaszolt :

"Előbb volt nekem szerencsém emliteni, hogy a kormány magáévá tette a ház azon kivánalmait, hogy az ugynevezett feudalis jogviszonyokból kibontakozzék. Ezen jogviszonyok közé tartozik a szőlő-dézsma is. A kormány nem csak hogy akarja, hogy ezen feudalis szolgálmány megszüntettessék, hanem ez iránt törvényjavaslata már készen is van; azonban merültek fel bizonyos akadályok, melyeknél fogva a kormány ezen törvényjavaslatot nem terjesztette eddig a ház elé; de ezen akadályoknak nagy része el van mozditva, s teljes reményem van, hogy szeptemberben a ház asztalára ezen törvényjavaslatot is letehetem, bizván abban, hogy a ház erőteljes támogatásával fogok találkozni akkor, midőn ezen viszonyok megszüntetésére vonatkozó törvényjavaslatot tárgyálás alá fogjuk venni."

A bor-dézsma tárgyában történt ezen felhivás s az arra adott miniszteri válasz folytán Tisza Kálmán országgyűlési képviselő a maga részéről következő felhivást intézett ugyancsak az igazságügyminiszterhez:

"Szándékozik-e az urbériséggel rokon természetű egyéb maradványokat

illetőleg, s különösen a contractualis ügyekben, törvényjavaslatot a ház elé terjeszteni."

Ezen felhivásra az igazságügyminiszter következőleg válaszolt : "Ezen interpellatióra röviden igennel van szerencsém válaszolni."

A ház mind a két rendbeli választ tudomásul vette.

2444. A miniszterelnök bemutatja a földadóról és a jövedelemadóról szóló, ő felsége által Ischlben folyó 1868-ik évi aug. hó 4-én szentesitett két rendbeli törvényezikket.

A bemutatott törvényczikkek felolvastatván és kihirdettetvén,

Ugyancsak kihirdetés végett a főrendi házzal szokott módon közöltetni rendeltettek.

2445. Bemutattatott:

Kecskemét városa kérvénye, melyben a törvénykezési rendtartás és birósági szervezetnek még a folyamatban lévő ülésszak alatt törvényre emelését kéri.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

2446. Bemutattatott:

Ugyancsak Kecskemét városa kérvénye, melyben az iparügyre vonatkozó nézeteit előadja s a törvény alkotásánál figyelembe vétetni kéri.

Tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottságnak kiadatik.

2447. Gróf Teleki Domokos országgyülési képviselő az igazságügyminiszterhez következő felhivást intézett:

"Azon igénytelen kérdést vagyok bátor az igen tisztelt igazságügyér urhoz tenni, hogy miután a király hágóntuli országrészekben az urbéri törvényszékek elnökei kineveztettek, szándékszik-e az irt törvényszékek biráit is mielőbb kinevezni, s a törvényszékeket a szükséges rendszabályokkal és utasitásokkal ellátni, oly czélból, hogy Erdélyben is az urbéri viszonyok maradványai a fejlődés legalább azon fokára vitessenek, hol Magyarországon már rég állnak? A mult évben, még márczius 8-án Erdély irányában nyert indemnity után csakhamar igen helyesen átlátta az igen tisztelt felelős miniszterium, miszerint Erdélyben a birtokállapot tisztázása és különösen az urbéri viszonyok egy részének függőben maradt lebonyolitása az égető szükségek közé tartozik. Az igen tisztelt igazságügyér úr felhivása következtében még a mu't év nyarában megkezdődtek az irt tárgyban az értekezletek. Ez értekezletek ujból folyamatba tétettek a f. év téli hónapjaiban.

"Ily előzmények után az erdélyi lakosság egész bizonyossággal remélte, hogy az urbéri törvényszékek mielőbb ki fognak neveztetni, annál is inkább, minthogy az idő közben kinevezett telekkönyvi biztosságok igen kivánatossá tették, hogy az ország birtokviszonyai más oldalról is tisztáztassanak.

"Mindemellett az eredmény a várakozásnak nem felelt meg, mert ámbár már több hét előtt az urbéri törvényszékek elnökei kineveztettek, az ülnökök kinevezésére a törvényszékek megalakitása maig sem történt meg. Tudom én, t. ház, hogy az igen t. miniszterium üdvös szándékai sok akadályra és időhaladékra találnak azért is, mert fajunknak ép oly bámulatos, mint kevéssé helyeselhető szónoklási pruritusa miatt a törvényhozási tárgyalások felette bonyodalmasak. Erdélyre nézve ez akadály nem fordul elő. Ott az indemnity következtében szabad

tér, bő alkalom nyilik a felelős miniszteriumnak igen sok roszat megszüntetni, igen sok jót eszközölni.

"A fenebbi okoknál fogva bátor vagyok előre bocsátott igénytelen kérdésem megujitni."

Ezen felhivásra az igazságügyminiszter következőleg válaszolt:

"Biztosithatom a képviselő urat, hogy az erdélyi urbéri ügyekre nézve a törvényhozási teendőknek azon terve, mely a jogügyi szakmába vág, már rég készen van; azonban ezen rendeletek életbe léptetése bizonyos pénzügyi akadályokba ütközött eddig. Ez akadályok elmozditásával — ugy hiszem — már október 1-én az urbéri törvényszékek Erdélyben életbe fognak léptethetni. Ezt azonban csak mint reményt fejezhetem ki, minthogy itt leginkább pénzügyi tekintetek lesznek a mérvadók."

Ezen válaszra az interpelláló képviselő kijelentette a mint következik :

"Miután az igen tisztelt miniszterium felelősség mellett kormányoz, nincs egyéb mit tennem, mint azon nyilatkozat mellett hagyni fel a további szorgalmazással, hogy ha az igen tisztelt miniszterium az októberig tartó időhaladékot igen hosszunak nem tartja, én, mint a királyhágóntuli részek egyik képviselője, tett interpellatióm által kötelességemet teljesitettnek tekintem."

A ház az interpellatiót, a rá adott választ, s az interpelláló képviselő nyilatkozatát tudomásul vette.

2448. Gróf Ráday László képviselő a földmivelés-, ipar- s kereskedelmi miniszterhez következő felhivást intézett :

"Mikor szándékozik a miniszterium az erdészeti törvényjavaslatot a háznak bemutatni, azért, hogy legalább a közönségnek átadatván, minden tekintetben megvitattathassék?"

Ezen felhivásra a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszter következőleg válaszolt:

"Az erdészeti törvényre nézve nem csak az erdészeti egylet, mely legutóbb foglalkozott e tárgyban, hanem már korábban a központi gazdasági egyesület is foglalkozott; foglalkozott hasonlóan a miniszterium, és tekintetbe vette azon javaslatot, melyet nem igen régen az erdészeti egyesület a miniszteriumhoz beterjesztett.

"Mikor fogja a kormány ezt az országgyülés elé terjeszteni? Akkor, mikor kilátás lesz, hogy az országgyülés tárgyalhassa.

"Méltóztatnak tudni, méltóztatnak látňi, hogy a legmagasabb és legfontosabb közjogi és más kérdésekben is az országgyülés alig képes haladni. Mihelyt azonban azon kilátás előttem megnyilik, hogy e törvényjavaslat tárgyalható lesz, kötelességemnek fogom tartani azt a t. ház asztalára letenni."

A ház az interpellatiót s a rá adott választ tudomásul vette.

2449. Azon indokból, hogy a földadóról és jövedelemadóról szóló törvényczikkek a főrendi házzal még ma közöltethessenek, jelen jegyzőkönyvnek a földadóról és jövedelemadóról szóló törvényczikkek kihirdetésére vonatkozó pontja föltétetett, felolvastatott és

Hitelesittetett.

2450. Napirenden levén a véderőről szóló törvényjavaslat részletes tárgyalásának folytatása,

Felolvastatott a törvényjavaslat 12-ik §-a.

Azután Tisza Kálmán országgyűlési képviselő adott be következő módositványt:

Az első bekezdés után ez tétessék:

"az ezeknek megfelelő műszaki csapatok száma később fogván meghatároztatni."

Befejeztetvén a kifejlett vita, az elnök azon felhivására, hogy a kik a törvényjavaslat felolvasott szerkezetét pártolják, álljanak fel,

A ház a törvényjavaslat 12-ik §-át szótöbbséggel változtatás nélkül elfogadta.

2451. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 14-ik §-a.

Az elnök szokásos felhivására

A ház a törvényjavaslat 14-ik §-át szótöbbséggel elfogadta.

2452. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 15-ik §-a.

Azután Ivánka Imre országgyülési képviselő adta elő következő módositványát:

A d) pont után ez tétessék:

"e) oly önkéntesek által, kik az 57. §. értelmében mint ilyenek a honvédvédséghez beállhatnak."

Ezen módositványra vonatkozólag az jegyeztetvén meg, hogy a d) pont végén az 57. S-ra zárjel közt való egyszerű hivatkozás is megfelel a czélnak,

Az elnök azon felhivására, hogy a kik elfogadják a 15-ik §-t azon módositással, hogy a d) pont végén az 57-ik §. zárjel között idéztessenek, álljanak fel,

A ház a törvényjavaslat 15. §-át azon módositással, hogy a d) pont végén az 57. §. zárjel között idéztessék, szótöbbséggel elfogadta.

2453. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 16-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa.

Azután Várady Gábor országgyűlési képviselő adta elő következő módositványát:

Ezen S. eleje a b) pontig kihagyatván, helyette ez tétessék:

"A magyar hadseregbe léphet:

"a) a ki magyar állompolgár vagy a magyar korona területére állandó megtelepedési engedélyt nyert."

Befejeztetvén a vita, az elnök szokásos felhivására,

A ház a törvényjavaslat 16-ik §-át a központi bizottság módositásával szótöbbséggel elfogadta.

2454. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 17-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa:

Azután felolvastatott Vucsetics István országgyűlési képviselő következő módositványa:

"Azon három eset elősorolása után, melyekben a honvédségbe stb.való belépés kötelezettsége alól ideiglenesen mentesek megneveztetnek, tétessék a következő 4-ik pont:

"4) azon gymnasiumi és reáltanodai nyilvános rendes tanulók, kik a 20-ik évet elértek, addig, mig az előbbiek az érettségi vizsgát le nem tették, az utóbbiak pedig a tanfolyamot el nem végezték."

Azután Luksics Bódog tette meg és adta be következő módositványát :

A §. 1-ső pontja után tétessék: "vagy ennek nem létében egyetlen veje" Továbbá:

A §. 3-ik pontja utáni bekezdésnek 3 ik sorában ezen szavak után : "vagy bátyjának" e szavak teendők : "és illetőleg egyetlen vőnek."

Azután Bónis Sámuel országos képviselő tőn következő módositványt:

A 17-ik §. 3-ik pontjának 2-ik bekezdéséből hagyassanak ki e szavak : "a házasságból származott, s"

Befejeztetvén a kifejlett vita:

Az elnök azon felhivására, hogy a kik az egész 17. §. a központi bizottság által javalt módositással elfogadják, álljanak fel,

A ház a központi bizottság által módositott eredeti egész szerkezetet szótöbbséggel el nem fogadta.

Ennek folytán a pontonkinti szavazás állván elő:

Az elnök szokásos felhivásaira

A ház a törvényjavaslat 17-ik §-nak első bekezdését változtatás nélkül,

- a §. 2-ik bekezdését Luksics Bódog képviselő ide vonatkozó módositásával,
 - a §. 3-ik és 4-ik bekezdését változtatás nélkül,
- a §. 5-ik bekezdését Bónis Sámuel képviselő módositásával és Luksics Bódog képviselő ide vonatkozó módositásával, szótöbbséggel elfogadta, a központi bizottság ide vonatkozó módositványát, ugy szintén Vucsetics képviselő módositványát szótöbbséggel elejtette, a §. többi bekezdését pedig a központi bizottságnak a 10-ik bekezdésre vonatkozó módositásával elfogadta.

2455. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 18. 19. 20. §-a.

A ház az egymás után felolvasott §§-okat vita és változtatás nélkül elfogadta.

2456. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott e törvényjavaslat 21-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa.

Azután felolvastatott Tisza Kálmán országgyűlési képviselő következő módositványa:

"A 21-ik §. első, második és harmadik bekezdése kihagyatván, helyette ez tétessék:

"Azon belföldiek, kik a képzettség oly fokán állanak, mely valamely főgymnasiumban, valamely főreáltanodában, vagy ezekkel egyen- vagy magasabb rendű tanintézetben végzett tanulmányoknak megfelel, serre nézve magokat jogérvényes bizonyitványnyal igazolni képesek, valamint azok is, kik ezen intézetekben tanulmányaikat folytatják, s erkölcsi jó magokviseletét s a tudományokban kielégitő előmenetelöket jogérvényes bizonyitványokkal igazolják, ha a hadseregbe önként belépnek, belépésöktől számitott egy évi tényleges szolgálat után a honvédségbe helyeztetnek át.

"A tanulók ezen egy évi szolgálatot azon városban fogják teljesiteni, a melyben tanulmányaikat folytatni szándékoznák.

"Mely tanintézetek tekintessenek e kedvezményre nézve a főgymnasiumok vagy főreáltanodákkal, egyen vagy azoknál magasabb ranguaknak, a vállás- és közoktatási és a honvédelmi miniszter egyetértőleg állapitandja meg."

"b) Az utolsó bekezdés 2-ik és 3-ik sorából ezen szavak:

"és a hadügyér elhatározásához" hagyassanak ki."

Továbbá

Kapp Gusztáv országgyűlési képviselő következő módositványa:

"A véderőről szóló törvényjavaslat 2-ik §. harmadik bekezdése módosittassék következőleg:

"Hasonlag a fenérintett tanintézetek oly szegényebb sorsu tanulói is, a kik a rendes tanulók sorába tartoznak, vagy tanulmányaikat már bevégezték, erkölcsi jó magaviseletűek, minden tantárgyból kitűnő, vagy legalább első osztályzatot nyertek, s mind erre nézve magokat jogérvényes bizonyitványokkal igazolni képesek, mint egy évi önkéntesek léphetnek hadi szolgálatba, melynek tartama alatt ruházati, felszerelési és élelmezési költségeik a közös hadűgyi költség vetésből (vagy ha ez netalán el nem fogadtatnék, tétessék az utolsó három szó helyett: az illető állam kincstárából) fedeztetnek."

Továbbá

Ivánka Imre országgyülési képviselő következő módositványa:

"A második bekezdés 3-ik sorában az "egyrendűeknek" szó után ez szurassék közbe: "mely tanodákban és mily mértékben tartassanak előadások a hadtudományokból?"

Továbbá

Gróf Zichy Nándor országgyűlési képviselő következő módositványa:

"A védrendszerről szóló törvényjavaslat 21-ik §-át illetőleg a javaslat szövege helyébe teendő:

"21. §. Belföldiek, kik a képesség oly fokán állanak, mely valamely főgymnasiumban, valamely főreáltanodában, avagy ezekkel egyen vagy más magasabb rendű tanintézetben végzett tanulmányoknak megfelel, s erre nézve magokat jogérvényes bizonyitványokkal igazolni képesek; valamint mind azok, a kik a rendes és nyilvános tanulók sorába tartoznak, erkölcsi jó magaviseletűek, s a főtantárgyakból jó osztályzatot nyertek, az illető miniszterium javaslatára, mint évi önkéntesek léphetnek szolgálatba, mely idő tartama alatt ruházati, felszerelési és élelmezési költségeik a közös hadűgyi költségvetésből fedeztetnek ugyan, a menynyiben azonban saját kivánatukra a lovasság közé soroltatnának, magok költségén tartoznak lovat szerezni, és annak felszerelését és tartását megfizetni."

"Mely tanintézet" bekezdéstől ezen egész fejezet marad, azt pedig a negyedik követi közvetlenül, mely ezen szókkal kezdődik : "Ha ezen önkéntesek."

Végre a miniszterelnök tőn következő módositványt:

"A 2-ik bekezdés ezen kitétele: "a két miniszterium, és a közös hadügyminiszterium egyetértésével fog megállapittatni" ezen kitétellel cseréltessék fel: "a két miniszterium által a közös hadügyminiszterium hozzájárultával fog megállapittatni."

Befejeztetvén a vita, az elnök azon felhivására, hogy a kik a 21-dik §-t a központi bizottság és a miniszterelnök módositásával pártolják, álljanak fel,

A ház a törvényjavaslat 21-ik §-át a központi bizottság és a miniszterelnök által javalt módositásokkal szótöbbséggel elfogadta.

2457. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 22-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa.

A ház a törvényjavaslat 22-ik §-át a központi bizottság által javalt módositással vita és változtatás nélkül elfogadta.

2458. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 23-ik és 24-ik §-a.

Mind a két §. vita és változtatás nélkül elfogadtatott.

2459. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 25-ik §-a.

Azután felolvastatott Somossy Ignácz országgyűlési képviselő következő módositványa:

A 2-ik bekezdésben e szavak után: "pappá szenteltetésök,illetőleg lelkészszé" e szavak jönnének: "vagy segédlelkészszé lett alkalmaztatásuk, vagy kineveztésök után."

Továbbá

Nagy Péter országyülési képviselő következő módositványa:

"Az első bekezdés 2-ik sorában e szó után: "papjelöltjei" e szavak tétessenek: "és növendékei."

"A 3-ik bekezdés első sorában pedig e szó után: "papjelöltek" tétessék: "vagy papnövendékek."

A ház a 25-ik §-t Somossy Ignácz és Nagy Péter képviselők módositásaival víta nélkül elfogadta.

2460. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 26-ik §-a s a központi bizottságnak ezen szakaszra vonatkozó módositványa.

Azon módositvány, hogy a zárjel közé foglalt szavak maradjanak ki, mellőztetvén:

A ház a 26-ik § t a központi bizottság által javalt módositással vita nélkül elfogadta.

2461. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 27-ik §-a s a központi bizottság ezen §-ra vonatkozó módositványa.

Azután felolvastatott Somossy Ignácz országgyűlési képviselő következő módositványa:

"A §. 5-ik sorában e szavak helyett: "egy öt tagu család önálló eltartására elégséges", e szavak tétessenek: "500 ftot meg nem halad."

Továbbá

Ivánka Imre országgyűlési képviselő kővetkező módositványa:

"A szélen hozzáteendő: "mezei gazdák."

"Alulról a 3-ik sorban a "kiképezendők" után teendő: "5".

"Ugyan e sorban kitörlendő e szó: "szabadságolandók", s helyett e teendők: "a póttartalékhoz teendők át."

"Alulról a 2-ik sorban e szavak: "ezen felül" kitörlendők."

Befejeztetvén a vita, az elnök szokásos felhivására

A ház a törvényjavaslat 27-ik §-át a központi bizottság által javalt módo sitással szótöbbséögel elfogadta.

2462. Folytattatván a részletes tárghalás, felolvastattak a törvényjavaslat 28., 29. 30. §§-ai.

A ház mind a három §-t vita és változtatás nélkül elfogadta.

2463. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 31-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa.

A ház a törvényjavaslat 31-ik §-át a központi bizottság által javalt módositással vita és változtatás nélkül elfogadta.

2464. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 32-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa.

Azután felolvastatott Várady Gábor országgyűlési képviselő következő módositványa:

Az 5-ik alinea helyett ez tétessék:

"A hadi tengerészet és az egészségi csapatok jutalékának kiáilitása után a magyar hadsereg kiegészitésére besorozott ujonczok kizárólag a magyar korona országainak lakosaiból alakitott hadcsapatokba soroztatnak, és pedig a műszaki osztályok, külön fegyvernemek és intézetek szükségének fedezése után a sorezredek egészittetnek ki, az ezután fenmaradó s hadszolgálatra alkalmasokból az évi ujonczjutalék 10½,0%-a póttartalékhoz, a többi a honvédséghez osztandó."

A 6-ik alinea 3 első sora meghagyatván, a többi maradjon ki, s helyébe ez tétessék:

"nyolcz hét alatt katonailag kiképezendők (27. §.) és béke idején, az időszakonkinti fegyvergyakorlatokon kivül polgári foglalatosságuk mellett meghagyandók. Azoknak háboru esetére szükséges beállitását, életkorukhoz képest a hadsereg vagy honvédség kiegészitésére ő felsége a honvédelmi miniszter utján, az illető törvényhozás hozzájárulásával rendelheti el."

Továbbá:

Somossy Ignácz országgyűlési képviselő következő módositványa:

A véderőről szóló törvényjavaslat 32. §-ában a 2-ik sorban e szavak után: "védkötelesek közül": e szó tétessék: "községenkinti."

Végre

Tisza László országos képviselő következő módositványa:

A S. 3-ik bekezdése helyett ez teendő:

"A sorozásra most először három korosztály hivatik fel, jövőre azonban csak egy és az az előtti 2 korosztály azon tagjai, kik a közvetlen megelőzött sorozáskor testileg olygyöngék voltak, hogy se a hadsereg, se a honvédségbe nem soroztathattak."

Befejeztetvén a vita, az elnök szokásos felhivására

A ház a törvényjavaslat 32-ik §-át a központi bizottság által javalt módositással szótöbbséggel elfogadta.

2465. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastattak a törvényjavaslat 33., 34. és 35-ik §§-ai.

A ház mind a három §-t vita és változtatás nélkül elfogadta.

2466. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 36-ik §-a s a központi bizottság ezen §-ra vonatkozó módositványa.

A ház a törvényjavaslat 36-ik §-át a központi bizottság által javalt módositással elfogadta.

2467. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44. és 45. §-a.

A ház a törvényjavaslat 37., 38., 39., 40., 41., 42., 43., 44. és 45. §-át vita és változtatás nélkül elfogadta.

ке́рун. jegyzőkönyv. 186⁵/₈.1v.

52

2468. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 46-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa.

A ház a törvényjavaslat 46. §-át a központi bizottság által javalt módositással vita nélkül elfogadta.

2469. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 47-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa.

A ház a törvényjavaslat 47-ik §-át a központi bizottság által javalt módositással vita nélkül elfogadta.

2470. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastattak a törvényjavaslat 48., 49., 50., 51. és 52. §§-ai.

A ház a törvényjavaslat 48., 49., 50., 51. és 52. §§-ait vita és változtatás nélkül elfogadta.

2471. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 53-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa.

A ház a törvényjavaslat 53-ik §-át a központi bizottság által javalt módositással vita nélkül elfogadta.

2472. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 54-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa.

Azután felolvastatott Ghyczy Ignácz országgyűlési képviselő következő módositványa:

A második bekezdésben e szó után: "átdolgoztatnának" e szavak teendők: "és helybenhagyás végett a törvényhozás elé terjesztetnének."

Továbbá

Deák Ferencz országgyűlési képviselő következő módositványa:

Az 54-ik §. első és második bekezdése helyett a következő szerkezet tétessék :

"A szabadságosok, szabadságuk ideje alatt, a tettleg szolgálatban nem álló tartalékosok, és a honvédek tisztjei és a legénység, minden polgári viszonyaikra nézve, ugy szintén bünvádi és rendőri ügyekben polgári törvények és hatóságok alatt állanak, s csak azon megszoritásoknak vannak alávetve, melyek ezen törvényben alapszanak s a nyilvántartás czéljából szükségesek. Ez irányban az 1867. XII-ik törvényczikk 14-ik §-a alapján külön törvény fog részletesen intézkedni.

"A tettleg szolgálatban levők katonai fegyelmi törvények alatt állanak, polgári viszonyaik és kötelezettségeik tekintetében mindazáltal, melyek nem a katonai szolgálatra vonatkoznak, a polgári törvények és hatóságok alatt fognak állani-Addig, mig a katonai törvények az átalános védkötelezettség igényeinek megfelelőleg, annak utján átdolgoztatnának, előzetesen már most kimondatik, hogy veréssel büntetést csak infamans esetekben szabad alkalmazni."

Továbbá

Ivánka Imre országgyülési képviselő következő módositványa:

Az első bekezdés második sorában c szó után: "legénység" e szavak teendők: "a nyugdijazott tisztek és nyugzsoldos legénység."

Végre

Báró Simonyi Lajos országgyűlési képviselő következő módositványa:

A 2-ik bekezdés utolsó két sora ekkép lenne szerkesztendő:

"hogy veréssel büntetést egyedül háboru alkalmával s csak infamans esetekben szabad alkalmazni."

Befejeztetvén a kifejlett vita, az elnök azon felhivására, hogy a kik az 54-ik §-nak a központi bizottság által módositott szerkezetét, ugy a mint van, egészen elfogadják, álljanak fel,

A ház, az 54-ik §-nak a központi bizottság által módositott szerkezetét ,ugy a mint van, szótöbbséggel el nem fogadta.

Ennek folytán előállván a bekezdés szerinti szavazás szüksége:

Az elnök azon felhivására, hogy a kik a §. 1-ső és 2-ik bekezdését a Deák Ferencz képviselő szövegezése szerint fogadják el, álljanak fel,

A ház a törvényjavaslat első és 2-ik bekezdését a Deák Ferencz képviselő által javaslatba hozott szövegezés szerint, a 3-ik bekezdést pedig a központi bizottság által javalt módositással, az eredeti szövegezés szerint szótöbbséggel elfogadta.

2473. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 55-ik §-a.

Azután felolvastatott Szaplonczay József következő módositványa:

Az első bekezdés helyett ez teendő:

"A kiköltözködés (kivándorlás) végetti elbocsátó engedély sorhadtartalék, póttartalékbeli és honvédségi szolgálat kötelezettségben álló egyénnek csak a honvédelmi miniszter beleegyezésével adható meg."

A ház a törvényjavaslat 55-ik §-át változtatás nélkül elfogadta.

2474. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 56-ik §-a.

Vita és változtatás nélkül elfogadtatott.

2475. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 57-ik §-a s a központi bizottságnak ezen §-ra vonatkozó módositványa.

Azután felolvastatott Ghyczy Kálmán országgyülési képviselő következő módositványa:

Az 57-ik §., három első sorának ezen szóig: "kiegészitve" kihagyásával következőképen szerkesztessék:

"57-ik §. Mindazok, a kik az eddig fenállott hadkiegészitési törvényeknek megfelelve, sorozás alatt állottak ugyan, de se a hadseregbe (haditengerészetbe) be nem osztattak, se mint önkéntesek a hadseregbe vagy a honvédségbe nem léptek, s életök 32-ik évét még meg nem haladták, háboru esetén, annak tartamára, az e végett hozandó külön törvény folytán a honvédségbe besoroztathatnak."

Befejeztetvén a kifejlett vita, az elnök azon kérdésére, hogy a kik az 57-ik §-t a központi bizottság módositásával pártolják, álljanak fel,

A ház a törvényjavaslat 57. §-át a központi bizottság által javalt módositással szótöbbséggel elfogadta.

2476. Folytattatván a részletes tárgyalás, felolvastatott a törvényjavaslat 58-ik §-a.

Vita és változtatás nélkül elfogadtatott.

2477. Folytattatván a részletes vita, felolvastatott a törvényjavaslat 59-ik §-a s a központi bizottságnak ezen végső §-ra vonatkozó módositványa.

A ház a törvényjavaslat végső §-át a központi bizottság által javalt módositással elfogadta, s az egész törvényjavaslatnak az elfogadott módositások szerint való kijavitását elrendelte.

Az 1868-ik évi augusztus hó 7-én tartott

CCLXXX. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Gajzágó Salamon.

Jegyző: **Bujanovics Sándor**.

A folyó hó 6-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatott

És hitelesittetett.

2478. Az elnök bemutatta:

Szatmár megyebeli Misztót falu községe több szőlőbirtokosainak kérvényét, melyben magokat a még szokásban levő urbéri nyolczad adózása alól, az idei szüretelés alkalmával a törvényhozás további intézkedéséig felmentetni kérik;

Kun Bertalannak, mint a Heves megyebeli Tisza-Nagy-Rév több közbirtokosa megbizottjának kérvényét, a tisza-nagyrévi sérelmes majorsági egyesség ujonan felvétele- s átvizsgálásának elrendelése iránt;

özvegy Szekula szül. Beck Mária kulai lakosnak kérvényét a néhai férje után maradt hagyatéki vagyonra törvényellenesen kiszabott illetékdij tárgyában;

Purian Mózes m. kir. postatiszt a posta főbb kezelőinek állitólag legujabban elkövetett törvénytelen eljárását bejelenti;

végül Kiss József szolnoki pékmester kérvényét, melyben a maiglan is fenálló országos katonaélelmezési cs. kir. hivatalnak megszüntetése iránt esedezik.

Mindezen kérvények tárgyalás és véleményes jelentéstétel végett a kérvényi bizottsághoz áttétetni rendeltettek.

2479. Somssich Pál mint a pénzügyi bizottság elnéke bemutatja s Kautz Gyula e bizottság előadója felolvassa a pénzügyi bizottság jelentését a sz. kir. városok törvénykezési költségeinek az államkincstárból megtéritésére, illetőleg pótlására czélzó inditvány tárgyában.

Kinyomatni s a ház tagjai közt kiosztatni határoztatott.

2480. Puskariu János képviselő bemutatja aKirályföldhöz tartozó Szelistye és Talmács fiók székbeli községek kérvényét, közjogi viszonyuk rendezése tárgyában.

A kérvényi bizottsághoz utasittatott.

2481. Édes Albert képviselő egy határozati javaslatot nyujt be a szabadsággal elbocsátott katonák szabadságidejének s a kiadatni szokott szabadságvagy tartalékleveleknek szabályozása iránt.

Kinyomatni s a ház tagjai közt kiosztatni, s annak idején napirendre kitűzetni határoztatott.

2482. Napirenden levén a honvédségről szóló törvényjavasjat feletti részletes tárgyalás, a törvényjavaslat czime: "a honvédségről"

Észrevétel nélkül elfogadtatott.

Az 1-ső §-nál a központi bizottság által ajánlott azon módositvány, hogy a §. 4-ik sorában foglalt "közrend" szó helyett: "belrend és biztosság" tétessék,

Közakarattal elfogadtatott és e szerint az 1-ső §. 4-ik sorában előfor duló "közrend" szó helyett "belrend és biztosság" tétetni határoztatott.

A 2-ik és 3-ik §-ra észrevétel nem tétetvén, e §§-ok

Változatlanul elfogadtattak.

A 4-ik §. tárgyalása alkalmával inditványoztatott, hogy a d. pontnál hivatkozás történjék a véderőről szóló törvény 57-ik §-ára.

Közakarattal elfogadtatott s ehhez képest a 4-ik §. d. pontja után ("V. T. 57.") iratni határoztatott.

Az 5-ik §. észrevétel nélkül

Elfogadtatott.

A 6-ik §-nál a központi bizottság következő módositványt hoz javaslatba: Az 1-ső sorban előforduló "Horvátország" helyett, valamint mindenütt, hol e törvényjavaslatban e szó előfordul, tétessék: "Horvát-Szlavonország"; továbbá a 3-ik sorban a "78" elé irassék: "egyelőre"; végül a 3-ik sor utolsó szava: "áll" helyett teendő: "alakittatik meg"; inditványoztatott továbbá, hogy a "Szlavonország" kitétele helyett: "Tótország" alkalmaztassék.

A képviselőház többsége a központi bizottság által ajánlott módositásokat elfogadván, a 3-ik §. 1-ső sorában "Horvátország" helyett "Horvát-Szlavonország," a 2-ik sorban a "78" elé "egyelőre" és a 3.ik sor utolsó szava "áll" helyett: "alakittatik meg" tétetni határoztatik. Egyuttal a 7-ik és 33-ik §§-ban előforduló "Horvátország" helyett mindenütt: "Horvát-Szlavonország" tétetni rendeltetett.

A 7-ik és 8-ik §. észrevétel nélkül

Elfogadtatott.

A 9-ik §-hoz a központi bizottság következő módositvány elfogadását ajánlja:

Az 1-ső sorban a "rendes" szó hagyassék ki, továbbá a 3-ik lap 3-ik sorában az "egyszersmind" szó elé: "béke idején" szavak igtattassanak.

E módositvány közakarattal elfogadtatván, a 9-ik §. első sorában a "rendes" szó kihagyatni, s a 3-ik lap 3-ik sorában az "egyszersmind" szó elé: "béke idején" szavak igtattatni határoztattak.

A 10-ik S. vita és észrevétel nélkül

Változatlanul meghagyatott.

A 11-ik §. 1-ső sorában a központi bizottság a "közrend" szó helyett: "belrend" beigtatását javasolja.

Közakarattal elfogadtatván, a 11-ik §. 1-ső sorában előforduló "közrend" helyébe: "belrend" tétetni rendeltetett.

A 12. 13. és 14-ik §§. észrevétel és vita nélkül

Változatlanul elfogadtattak.

A 15-ik §-nál a központi bizottság e §. első sorában az "ellenőrségi" helyett: "ellenörzési," s ugyane sorban az "aratás után" szavak helyett: "őszszel" tétetni javasolja.

Közakarattal elfogadtatott, s ehhez képest a 15-ik §. 1-ső sorában az "ellenőrségi"szó helyett"ellenőrzés" s az "aratás után" szavak helyett: "őszszel" beigtattatni határoztatott.

A törvényjavaslat 16-ik §-ához Ivánka Imre következő módositvány elfogadását ajánlja:

A b) pont végére teendő: "vagy mozgósitás esetében a tartalékból ide áttétetnek (V. T. 21. §.)"

Mely módositvány közakarattal elfogadtatván, a 16. §. második bekezdésének b) pontja után:

"vagy mozgósitás esetében a tartalékból ide áttétetnek (V. T. 21. §.)" igtattatni határoztatott.

A 17-ik §-nál a központi bizottság azon stilaris módositványa, hogy e §. 3-ik sorában előforduló "tiszteivel" szó helyett: "tisztjeivel" tétessék,

Közakarattal elfogadtatott.

A törvényjavaslat 18-ik §-hoz Pap Máté képviselő következő módositvány elfogadását ajánlja:

A 18-ik §. első sora ezen szavai után: "A honvédség vezénynyelve a magyar" következő módositás beigtatandó: "e mellett pedig azon zászlóalji, s illetőleg századi járásokban, melyekben a honvédek többségét más, nem magyar nemzetiségbeliek képezik, a vezénynyelv ezek saját anyanyelve is; a honvédség sat." (Következik e §. további szerkezete.)

Ezen módositvány szabályszerű szavazás utján a ház többsége által el nem fogadtatván, a 18-ik §. az eredeti szerkezet szerint változtatás nélkül meghagyatott.

A 19-ik §-nál a központi bizottság a 2-ik sorban előforduló "tartama" szó helyett "időtartama" szavakat tétetni javasolja; továbbá inditványoztatott, hogy e §.3-ik sorában zárjel közt idézett ("Kriegsbereitschaft") szó kihagyassék.

Mindkét módositvány közakarattal elfogadtatott, s ehhez képest a 19-ik §. 2-ik sorában "tartama" szó helyett: "időtartama" tétetni, a 3-ik sorból pedig a ("Kriegsbereitschaft") kihagyatni határoztatott.

A 20-ik §. észrevétel nélkül

Elfogadtatott.

A 21-ik §. harmadik és negyedik sorában ezen tétel helyett: "mozgósitásából és hadi czélokra lett" a központi bizottság: "hadi czélokra lett mozgósitásából s" igtatását inditványozza.

Közakarattal elfogadtatott, s e szerint a 21-ik §. 3-ik és negyedik sorában e tétel belyett: "mozgósitásából és hadi czélokra lett," "hadi czélokra lett mozgósitásából" tétetni rendeltetett.

A 22-ik §-nál a központi bizottság az 5-ik sorban foglalt "védrendszerről" szó helyett: "véderőről" tétetni inditványozza.

Közakarattal elfogadtatván, a 22-ik §. 5-ik sorában a "védrendszerről" szó helyett: "véderőről" igtattatni határoztatott.

A 23-ik és 24-ik §§. észrevétel nélkül

Elfogadtatott.

A 25-ik §-nál a központi bizottság a 2-ik bekezdés 3-ik sorának utolsó "egy" szava után még egy "egy" szónak, s ugyanezen bekezdés utolsó szava után ("28. §.")-nak beigtatását, továbbá a h) pontban előforduló "közrend és közbiztosság" szavak helyett: "belrend és biztosság" igtatását ajánlja.

Közakarattal elfogadtatván, a 25-ik §. 2-ik bekezdése 3-ik sorának utolsó szava után "egy" szó, s e bekezdés utolsó szava után "(28. §.)" beigtattatni, s

ugyanezen §. h) pontjában a "közrend és közbiztosság" szavak helyett: "belrend és biztosság" tétetni rendeltetett.

A 26-ik §-ra észrevétel nem tétetvén,

Az változtatás nélkül elfogadtatott.

A 27-ik §-nál a központi bizottság a 2-ik bekezdés 2-ik sorában előforduló ezen szó helyett: "közrend", "belrend" szót inditványozza tétetni.

Közakarattal elfogadtatott, s ehhez képest a 27-ik §. 2-ik bekezdése 2-ik sorában "közrend" helyett: "belrend" tétetni határoztatott.

A 28-ik §-nál Tisza Kálmán képviselő következő módositvány elfogadását ajánlja:

A 28-ik §. igy szerkesztessék:

"Ő felsége a honvédség főparancsnokát, a kerületi parancsnokokat, a törzsés egyéb tiszteket a honvédelmi miniszter ellenjegyzése mellett, háboru idején azonban a parancsnokló fővezért is meghallgatva, nevezi ki."

Mely módositvány szabályszerű szavazás utján a ház többsége által el nem fogadtatván, a 28-ik §. szerkezete változatlanul meghagyatott.

A 29. §-nál inditványoztatott, hogy a 2-ik §. bekezdése 2-ik sorában foglalt ("Truppen-Divisionär") szó kihagyassék.

Közakarattal elfogadtatván, a 29-ik §. 2-ik bekezdése 2-ik sorában e szó: "(Truppen-Divisionar)" kihagyatott.

A 30-ik, 31-ik, 32-ik és 33-ik §§-ra észrevétel nem tétetvén,

E §§. a 33-ik §-ra már előbb tett módositással elfogadtattak.

A törvényjavaslat 33-ik utolsó §-a után a központi bizottság követke ző uj utolsó §. elfogadását ajánlja:

,,34. §.

"Jelen törvény kihirdetése után azonnal életbe lép, végrehajtásával a honvédelmi miniszter megbizatik."

Közakarattal elfogadtatván, a törvényjavaslat utolsó §-aúl, következő uj §. beigtatása határoztatott:

"3**4**. §.

"Jelen törvény kihirdetése után azonnal életbe lép, vé grehajtásával a honvédelmi miniszter meg bizatik."

2483. Napirend folytán következett ezután a "népfelkelésről" szóló törvényjavaslat részletes tárgyalása, melynek szövege szakaszonkint felolvas tatván, A törvényjavaslat czime változatlanul

Elfogadtatott.

Az 1-ső §-nál a központi bizottság azon módositványa, hogy az 1-ső sorban előforduló "oly" szó helyett: "olyan" tétessék,

Közakarattal elfogadtatott és ehhez képest az 1-ső §. 1-ső sorában az "oly" szó helyett: "olyan" tétetni rendeltetik.

A 2-ik, 3-ik, 4-ik és 5-ik §§-ra észrevétel nem tétetvén, e §§-ok

Változtatás nélkül elfogadtattak.

Az 5-ik §. után Ivánka Imre képviselő következő uj 6-ik §. elfogadását ajánlja:

"6-ik §.

"A népfelkelés fegyveres és munkás csapatai magok választják fő- és altisztjeiket; ezek ebbeli minősége háboru végével megszünik."

A következő számok e szerint kiigazitandók.

E módositvány közakarattal elfogadtatván, a törvényjavaslat 5-ik §-a után következő uj §. fog beigtattatni:

"6. §.

"A népfelkelés fegyveres és munkás csapatai maguk választják fő és altisztjeiket; ezek ebbeli minősége háboru végével megszűnik."

S a törvényjavaslat többi §§-ának sorrendje ehhez képest egygyel szaporitva megváltoztatni határoztatott.

A törvényjavaslat 7-ik, 8-ik, 9-ik, 10-ik, 11-ik és 12-ik §§-ai felolvastatván, vita és észrevétel nélkül

Változatlanul elfogadtattak.

2484. Tárgyalás alá vétetett ezután "a magyar ezredekhez 1868-ik évben szükséges ujonczok megajánlása tárgyában" bemutatott törvényjavaslat, melynek szövege felolvastatván, az átalános tárgyalás alkalmával ennek ellenében következő inditvány adatott be Vállyi János, Csanády Sándor, Bobory Károly, Csiky Sándor és Deáky Lajos képviselők által.

"Inditvány,

"mely szerint a magyar ezredekhez 1868-ik évben szükségelt ujonczok megajánlása tárgyában előterjesztett törvényjavaslat iránt határozatilag mondja ki a ház, hogy:

"Ambár a képviselőház által kiküldött bizottság, megvizsgálva a kormányi előterjesztés indokait, a védrendszer törvényhozási uton czélba vett megállapitása előtt, szükségesnek mondja is a kivánt mennyiségű ujonczállitást; de miután az országgyűlés a külügyek állásáról, s a magyar ezredek állapotáról nem értesittetett; és mivel se a bizottság jelententéséből, se más körülményekből nem láthatja, hogy olyan fenyegető veszély forogna fen, mely még a védrendszerre vonatkozó törvények életbe léptetéséig sem volna halasztható; sőt ellenkezőleg mivel a veszély ily rendkivülisége iránt alapos kétséget támaszt azon kürülmény, hogy a kormány még azon felvilágositó adatokat sem terjesztette a ház elé, melyek a közérdek koczkáztatása nélkül közölhetők lennének; de különben is tekintettel

főleg arra, hogy oly haderő fentartása, mint a milyen a létező osztrák sereg, hazai érdekeinkkel és törvényeinkkel, melyeknek csak egy önálló magyar sereg felelhet meg, ellentétes: a képviselőház tehát komolyan mérlegelve a kettős felelősség súlyát, melyet e kérdés eldöntésénél érez, a törvényjavaslatot tárgyalás alá nem veszi."

Befejeztetvén az e tárgyban kifejlett vita, az elnök azon szavazati kérdésére: elfogadja-e a tisztelt ház a magyar ezredekhez 1868-ik évben szükséges ujonczok megajánlása iránti törvényjavaslatot átalánosságban, a részletes tárgyalás alapjául?

A képviselőház többsége, szabályszerű szavazás utján, a magyar ezredekhez 1867. évben szükséges ujoczok megajánlása iránti törvényjavaslatot, általánosságban a részletes tárgyalás alapjául, elfogadta.

2485. A következő részletes tárgyalás alkalmával, a törvényjavaslat pontonkint felolvastatván,

a törvényjavaslat czime észrevétel nélkül

Elfogadtatott.

Az 1-ső §-nál inditványoztatott, hogy e §. 5-ik, 6-ik és 7-ik sorából következő szavak : "önként minden ebből vonható következtetés nélkül, felhatalmazza a miniszteriumot, miszerint tekintettel arra" kihagyatván, e helyett : "azon tekintetből" szavak tétessenek ; továbbá az 1-ső §. utolsó és utolsó előtti sora egészen kihagyassék s e helyett következő tétel igtattassék be : "önként minden abból vonható következtetés nélkül, Magyarország és Erdély részéről azonnal kiállitandó 38.000 ujonczot ajánl meg."

E módositvány közakarattal elfogadtatott, s ehhez képest az 1-ső §. 5-ik, 6-ik és 7-ik sorából következő szavak: "önként minden ebből vonható következtetés nélkül felhatalmazza a miniszteriumot, miszerint tekintettel arra" kihagyatni s e helyett: "azon tekintetből" szavak tétetni; valamint az 1-ső §. utolsó és utolsó előtti sorai kihagyásával, a "megkiván" szó után: "önként minden abból vonható következtetés nélkül, Magyarország és Erdély részéről azonnal kiállitandó 39.000 ujonczot ajánl meg" igtattatni határoztatott.

A törvényjavaslat 2-ik, 3-ik és 4-ik §§-ai vita és észrevétel nélkül

Változatlanul elfogadtattak.

2486. Be levén ekképen fejezve a "véderőről," "honvédségről," "népfelkelésről" és "a magyar ezredekhez 1868-ik évben szükséges ujonczok megajánlásáról" szóló törvényjavaslatok átalános és részletes tárgyalása;:

E törvényjavaslatoknak harmadszori felolvasása és végleges megszavazása a folyó hó 8-án tartandó ülés napirendjére kitüzetett.

Ezután több képviselő kivánságára a ház zárt üléssé alakult.

53

Az 1868-ik évi aug. 8-án tartott

CCLXXXI. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: **Gajzágó Salamon**. Jegyző: Bujanovics Sándor.

A folyó év és hó 7-én tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2487. Az elnök bemutatta:..

Az országos főlevéltárnoknak a főrendi ház elnöksége által átküldött 3 db. elismervényét, az ő felsége által 1868-ik évi julius havában szentesitett és kihirdetett eredeti törvényczikkeknek gondos megőrzés végetti átvételéről.

Az országgyűlési iratok kiegészitéséül, a képviseltőház irattárába letétetni rendeltetett.

2488. Heves megye közönségének feliratát, melyben, Baranya megye felhivása folytán, Bereg megye felterjesztését a képviselők gyakori kimaradásának orvoslása iránt figyelembe vétetni s azt megszüntetni kéri.

A házszabályok átvizsgálásával megbizott bizottságnak kiadatni határoztatott.

2489. Wizner Károly kis-szebeni posztósmesternek kérvényét, a magyar királyi hadsereg számára általa 1849-ik évben átszolgáltatott posztóanyag [után járó 320 frtnyi követelésének megtéritése iránt.

A kérvényi bizottsághoz utasittatott.

2490. Hrabovszky Zsigmond képviselő bemutatja több félegyházi választó kérvényét, a képviselőház által részökre megitélt, tőlok illetéktelenül kizsarolt 80 frt. vizsgálati költség visszatéritése iránt.

Tárgyalás és jelentéstétel végett a költségvetési bizottságnak kiadatni hatott.

2491. Besze János képviselő határozati javaslatot mutat be az Esztergom városától behajtott 60.000 ft. tárgyában.

Kinyomatni, kiosztatni s annak idején napirendre kitüzetni határoztatott.

2492. Dániel Pál képviselő bemutatja torontálmegyei Zichydorf kerülete kereskedőinek kérvényét, melyben szomoru jelenlegi állapotuk javitását kérik.

A kérvényi bizottsághoz utasittatott-

2493. Deák Ferencz képviselő előadja, hogy Horvát-Szlavonországok küldöttsége, az egyezményi tanácskozások folyama alatt, a katonaállitásra vonat-kozólag két kivánságot nyilvánitott: egyik az, hogy ők a multállitásnál 1000 emberrel többet adtak, ezt az 1000 emberből álló többletet kivánják magoknak be-

számittatni; a másik pedig az, hogy a partmelléki lakosok lehetőségig a hajós sereghez alkalmaztassanak.

Most e dólgot tárgyalni nem lehetvén, inditványozza, mondja ki a ház jegyzőkönyvi határozat által, miszerint azon körülmény, hogy ezen kivánságuk a törvényben emlitve nincsen, akkor, midőn ezen egyezményi pontok és óhajtásuk tárgyaltatni fognak, a kifejezett kivánságok tárgyalásának nem praejudicál.

Ezen inditvány közakarattal elfogadtatván, kijelenti a képviselőház, miszerint a Horvát-Szlavonországok küldöttsége által kifejezett azon két kivánság, hogy t. i. az 1000 emberből álló beszolgáltatott többlet jelenleg beszámittassék, és hogy a partvidéki lakosok lehetőségig a hajós sereghez alkalmaztassanak, jelenleg törvénybe nem igtattathatván, ezen körülmény e kivánságok tárgyalásának, az egyezményi pontok tárgyalása alkalmával, nem praejudicál.

2494. Antalfy Károly következő interpellatiót nyujt be:

"Kérdés

"a magyar királyi igazságügyi miniszter urhoz.

"Mi az oka annak, hogy az erdélyi urbéri biróságok szervezése iránti legfelső rendeletben egyik biróság székhelyéül Csik-Szereda lett kitüzve, s ugyanazon biróság székhelye most utólagosan. ugy az ország mint az egyes érdeklett felek hátrányával, Csik-Szereda mellőzésével Udvarhelyre tétetett? és

"szándékozik-e az igazságugyminister ur Csik szék sokkal tulnyomóbb érdeke figyelembe vételével az urbéri biróságot, bár egy bizonyos határidő elteltével, Csik-Szeredába áttenni?"

Horvát Boldizsár igazságügyminiszter ez interpellátióra következőkben válaszolt:

"Röviden kivánok az interpellatiora válaszolni. Való, hogy én az egyik erdélyi urbéri törvényszéket eleinte csakugyan Csik-Szeredára terveztem, mely terv ő felsége által is helybenhagyatott. Tettem ezt azért, mert a statistikai táblák szerint Csik-Szereda környékén sokkal több urbéri per van folyamatba, mint Udvarhely szék táján; azonban midőn ezen rendelet már megjelent, akkor kapott a kormány hivatalos jelentést a királyi biztostól, hogy a kormány ezen intézkedése Udvarhely széken igen nagy resensussal találkozott. A kormány ezen első jelentést nem találta elég indoknak arra, hogy előbbeni intézkedését megmásitsa; miután azonban hasonló jelentések ismételve érkeztek, a törvényhatósági nyugalom iránti tekintetből a kormány áttette Udvarhely székre az urbéri törvényszéknek székhelyét. Melyik félnek van igaza: a kormánynak-e vagy az illető törvényhatóságnak? ezt a gyakorlati élet következményei fogják eldönteni; de a kormány mindaddig, mig nem tapasztalja, hogy Csik-Szereda urbéri törvényszék székhelyétl csakugyan alkalmasabb hely volna, mint Udvarhely szék, már egyszer megmásitott intézkedését ujabban megmásitani nem tartaná czélszerűnek. "

A ház az igazságügyminiszter ezen válaszát megnyugvással fogadta.

2495. Stoll Károly képviselő határozati javaslatot mutat be a Nagybánya városa tövében levő kereszthegyi bányánál felállitott vizoszlopgép felállitásának megszüntetése tárgyában.

Kinyomatni s a ház tagjai közt kiosztatni s annak idején napirendre kitüzetni határoztatott.

2496. A ház elnöke jelenti a tegnap tartott zárt ülés azon megállapodását, miszerint a képviselők augusztus havi napidijai most utalványoztassanak. Ennek folytán Beniczky Gyula mint a költségvetési bizottság előadója, bemutatja a költségvetési bizottságnak a ház f. évi augusztus havi költségvetéséről szóló jelentését.

Észrevétel nélkül elfogadtatott-

2497. Napirenden levén a "véderőről", "honvédségről", "népfelkelésről" és a magyar ezredekhez 1868-ik évben szükséges ujonczok megajánlásáról szóló törvényjavaslatok végleges megszavazása: először is a "véderőről" szóló törvényjavaslat harmadszor felolvastatott, s husz tagnak irásban benyujtott kivánsága folytán a név szerinti szavazás elrendeltetett, mihez képest a ház elnöke azon szavazati kérdése folytán: elfogadja-e a ház véglegesen a "véderőről" szóló törvényjavaslatot, vagy nem?

401 igazolt képviselő közül igennel 192, nemmel 83 szavazván, az elnök nem szavazott, 6 szavazni nem akart, 119 távol volt, s e szerint 109 szótöbbséggel a véderőről szóló törvényjavaslat véglegesen elfogadtatott.

2498. Felolvastatván ezután a "honvédségről" szóló törvényjavaslat, a ház elnöke azon feltett kérdése folytán: elfogadja-e a ház a "honvédségről" szóló törvényjavaslatot véglegesen?

Szabályszerű felállás és ülve maradással eszközlött szavazás utján, a ház többsége által végleg elfogadtatott.

2499. Hasonlóképen a "népfelkelésről" szóló törvényjavaslat harmadszor elolvastatván, a ház elnöke azon kérdése következtében: elfogadja-e a ház véglegesen a népfelkelés iránti törvényjavaslatot?

Szabályszerű felállás és ülve maradás által eszközölt szavazás utján, a ház többsége által véglegesen elfogadtatott.

2500. Végül a "magyar ezredekhez 1868 évben szükséges ujonczok megajánlása" iránti törvéuyjavaslat harmadszor felolvastatván, a ház elnöke által feltett azon szavazati kérdés folytán: elfogadja-e a ház véglegesen a magyar ezredekhez 1868-ik évben szükséges ujonczok megajánlása iránti törvényjavaslatot?

Szabályszerű felállás és ülve maradás által eszközölt szavazás utján, a ház többsége által véglegesen elfogadtatott.

S az ekkép véglegesen elfogadott, a "véderőről", "honvédségről", "népfelkelésről" és a "magyar ezredekhez 1868-ik évben szükséges ujonczok megajánlásáról" szóló törvényjavaslatok a főrendi házzal alkotmányszerű hozzájárulás végett szokott módon közöltetni határoztattak.

2501. A ház elnöke jelenti, hogy a tegnap tartott zárt ülés megállapodása folytán a jövő héten tartandó egy ülés kivételével, melynek napja és órája a szokott módon közhirré fog tétetni, a képviselőház jövő szeptember hó 16-ig ülést nem tart.

Ezek után az ülés eloszlott.

Az 1868-ik évi aug. 11-én tartott

CCLXXXII. ülés jegyzőkönyve.

Elnök: Szentiványi Károly. Jegyzőt!: a házjegyzők távolléte folytán ez alkalomra Szelestey László helyettesittetett.

A folyó év és hó 8-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvastatván,

Hitelesittetett.

2502. Az elnök bejelenti:

A szerb herczegség külügyminisztere Milajkovics urnak a szerb nemzet meghagyásából és nevében tett azon nyilatkozatát, melynél fogva a szerb nagygyülekezet, mélyen áthatva a magyar országgyülésnek Mihály herczeg emléke iránt tanusitott kegyelete s részvéte által, melyet a gyászos esemény alkalmából kifejezett: kijelenti a nagygyülekezet nevében is, az összes szerb nemzetnek Magyarország iránt viseltető rokonszenvét és nagyrabecsülését.

Mely kijelentés a ház által hasonló rokonszenvű érzelmek kifejezése mellett tudomásul vétetett.

2503. Ugyancsak az elnök jelenti:

B. Wenckheim Béla belügyminiszter értesitése folytán, hogy ő császári és királyi apostoli felsége folyó 18-ra eső legmagasabb születése évnapja alkalmából, valamint folyó hó 20-án Szent István első apostoli király ünnepnapján szokásos egyházi szertartások fognak tartatni.

Tudomásul vétetett.

2504. Ugyancsak az elnök bemutatja:

Trencsén megyének feliratát, melyben a Temesvár városa által kérelmezett hid- és ut-vámok megszüntetését támogatja;

ugyanazon megye kérvényét, melyben a közlekedési miniszteriumot felszólitatni kéri, hogy a Vág folyónak országos költségen leendő szabályozása iránt a törvényjavaslat még ezen országgyűlés elé terjesztessék;

ugyanazon megye feliratát, melyben egy magyarajku görög-katholikus püspökségnek megállapitását, ugyszintén a magyar nyelvnek oltári nyelvvé leendő emeltetését Dorog városa kérvénye következtében eszközöltetni kéri;

ugyanazon megye kérvényét, melyben Bereg megye kérelmét pártolólag a tisza-ér-kőrösi csatorna létesitését eszközöltetni kéri;

valamint Szepes megye azon kérvényét is, melyben országos intézkedést ohajt az iránt, hogy a képviselők a miniszterek kivételével kormányhivatalt ne viselhessenek.

Mindezen kérvények a kérvényi bizottsághoz utasittattak.

2505. Szepes megye közönsége a szepesi XVI város azon kérvényének támogatását kérelmezi, melyben ezek a törvénykezésre fordított költségeik országos alapból leendő fedezését kérik.

E tárgyban határozati javaslat levén már a ház elé terjesztve, azzal együtt fog e kérvény is tárgyaltatni.

2506. Kubinyi Ágoston, mint a magyar orvosok és természetvizsgálók központi bizottságának elnöke, és Rómer Flórián ugyanazon társaság bizottsági kiküldöttje, bemutatják dr. Arányi Lajos által nagy fáradsággal és költséggel készült Vajda-Hunyad várának leirását és rajzát, kérvén egyszersmind, hogy a vár fentartására javaslatba hozott összegből Arányi Lajosnak költségei, 3287 frt utalványoztassék.

Az országos költségvetési munkálatok ide vonatkozó pontjánál lesz figyelembe veendő.

2507. Juhász Andor hódmezővásárhelyi lakos 976. szám alatt beterjesztett kérvénye, melyben Hód-Mező-Vásárhelyen viselt alkapitányi hivatalos állásától állítólag jogtalanul történt elmozditása következtében kártalanitását eszközöltetni kéri;

továbbá Uj-Soove község több lakosának adóbeli tulterheltetésöket panaszló, s a felülfizetések leszámitását kérvényező folyamodványa;

valamint Limbek Rozália született Szabó csantavéri lakos kérvénye, melyben 1849-ik évben a honvédek számára, ma már elhunyt férje által, kiszolgáltatott 860 font hus árának megtéritését kéri :

A kérvényezési bizottsághoz utasittatnak.

2508. Miletics Szvetozár ujvidéki képviselő azon interpellatiójára: "Vajon az igazságügyminiszter rendeletéből s tudtával történt-e az, hogy Péterváradon Joannovics Vladimirnak, a "Zastava" munkatársának a szabályszerű kiséret mellett a szabad levegőre kimenni megtagadtatott, s hogy saját családjával az összejövetel felügyelet mellett sem engedtetik meg? ha ez tudtával és rendeletéből történik, mivel igazolja? ha pedig nem, szándékozik-e a tisztelt miniszter ur valami intézkedést tenni, hogy az összejövetel legalább rokonokkal, s ugyszintén a kijárás tiszta levegőre megengedtessék?" következőleg válaszolt:

Horvát Boldizsár igazságügyminiszter:

"Én nagy sulyt fektetek az interpellationalis jogra; azonban a visszaélés egy nemének tekintem, midőn oly tárgyak iránt interpelláltatik a miniszter, melyek vagy nem tartoznak hatásköréhez, vagy ha hatásköréhez tartoznak is, melyek iránt intézkednék, mihelyt folyamodás vagy panasz adatnék be hozzá.

"Biztosithatom a képviselő urat, hogy ha a fenforgó ügyben panasz nyujtatik be hozzám, azt a maga utján, a mennyiben alaposnak találtatott volna, bizonyára orvosoltam volna.

"Egyébiránt a képviselő ur multkori interpellatiója folytán kérdést intéztem az illető kir. biztoshoz, és ennek jelentése csak tegnap érkezett be hozzám. Ez oka, miért nem válaszoltam eddig a hozzám intézett interpellatióra.

"A beérkezett hivatalos jelentés szerint a t. képviselő ur állitásai valótlanok. "Joannovics Vladimir és Karaveloff Luben idegenek vannak a péterváradi várban fogságban. Ezek egyikének, ki szerb alattvaló, nincs utlevele; a másiknak

lejárt török utlevele van, melynek személyleirása egyébiránt a letartóztatottra nem alkalmazható.

"Miután Ujvidék városának e részben kellő, czélszerű helyiségei nincsenek, kénytelen volt a kir. biztos mindkét egyént ideiglen a péterváradi várba átszállittatni.

"Az értekezés rokonokkal nincs megengedve mindaddig, mig a vizsgálat be nem fejeztetik. Ennek megengedése nem volna egyéb, mint a vizsgálat czéljának meghiusitása.

"Egyik: Karaveloff, igaz hogy beteg, és kivánta Jojkics főorvost magához hivatni. De ezt a királyi biztos azért nem engedte meg, mert Jojkics főorvos épen azon párthoz tartozik és azon pártnak egyik fő tagja, mely ezen folyamatban lévő vizsgálatra okot szolgáltatott.

"Ezen megtagadás annál indokoltabb volt, mert a várban van rendes orvos nem csak egy, hanem több.

"A másik: Joannovics nem beteg, teljes egészségnek örvend, és mindketten igen jó szobában vannak elhelyezve, a melyeknek nyilt ablakai a Dunára és Kamenicza vidékére szolgálnak.

"Joannovics, mint mondottam, nem beteg, és ő, ki a sétát használhatja, minden nap nehány órára a vár területén sétára kibocsáttatik.

"E szerint tehát azon adatok, melyeket t. képviselő ur felhozott, a hivatalos jelentés szerint teljesen alaptalanok; és jövőre kérném t. képviselő urat, hogy ha ily panaszai vannak, méltóztassék azokat beadni rendes uton, és én bizonyosan orvosolni fogom azokat sokkal gyorsabban, mintha itt a képviselőházban interpellál."

Az igazságügyminiszter ezen kielégitő nyilatkozatát a ház átalános helyesléssel fogadta.

Ezek után az ülés rövid időre felfüggesztetett.

Elnök ujra megnyitván az ülést:

2509. B. Nyáry Gyula, a főrendi ház időközben megérkezett jegyzője benyujtja a főrendek üzenetét a véderő, honvédség és népfelkelésről szóló törvényjavaslatok iránt. Mely felolvastatván, megelégedéssel vevé a ház, hogy e törvényjavaslatokat a főrendi ház is ugy átalánosságban, mint részletekben, ugy alapelv, mint belszerkezet tekintetében elfogadja. Egyedül a véderőről szóló 32. §. 4-ik bekezdése egy két sorába becsuszott tollhibának kiigazitását vélték szükségesnek oly módon, hogy a "besorozott" szó elé a "hadseregbe", "egészségügyi csapatok" elé ezen szó "az," a "kizárólagos" szó pedig a "kivételével" és"magyar" szó közé igtattassék.

Mely stiláris kiigazitások a képviselőház által egyhangulag helyeseltetvén, a kérdéses 32. §. 4-ik bekezdése következőleg hangzik:

"A hadsereg és tengerészet csapataihoz, lehető tekintetbe véve a besorozottak kivánságát, az oda legalkalmasbb egyéniségek osztatnak be, a hadseregbe besorozottak az egészségi csapatok egyedüli kivételével kizárólag; magyar csapatok ba osztatván."

2510. Ugyan a főrendi ház azon értesitése, melynél fogva az 1868-ik évben szükséges ujonczok megajánlására vonatkozó törvényjavaslathoz ugy beltartalom, mint szerkezetre nézve szintén hozzájárul,

A képviselőház által megnyugtató tudomásul vétetett.

Ezzel az ülés ama rövid elnöki kijelentés után, hogy a legközelebbi ülés jövő szeptember hó 16-ára van kitüzve, eloszlott.

